

BİR DURUŞ ADAMI
EROL BATTAL
YAZILAR

HAZIRLAYAN
HIDIR YILDIRIM

EROL BATTAL'IN KRONOLOJİK BİYOGRAFİSİ

10.12.1964: Bayburt'un Oruçbeyli köyünde doğdu.

1971-1983: İlkokulu köyünde bitirdi. Daha sonra, Bayburt İmam-Hatip Lisesi'nde ve Erzurum İmam-Hatip Lisesi'nde okudu.

1983: Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne girdi.

1988: Üniversiteden mezun oldu.

1989: Fethiye'nin Kemer Nahiyesi'nde öğretmenliğe başladı.

1990-1996: Dalaman Adile İhsan Mermerci Ortaokulu'nda Türkçe öğretmenliği yaptı.

1996: İstanbul Bağcılar Barbaros Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptı ve Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Yönetim Kurulu üyesi olarak görev aldı.

1999: Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Başkanlığı'na seçildi ve 2005 yılına kadar bu görevini sürdürdü.

2003: Üsküdar Eğitim Araçları Donanım Merkezi Müdürlüğü'ne atandı.

2005: Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreterliği'ne seçildi.

2008: Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreterliği'ne yeniden seçildi.

2005-2011: Türkiye'nin 81 İlinin tamamında ve birçok ilçede toplantılar, kongreler, sivil toplum ve teşkilatlanma üzerine konferanslar düzenledi. Bu süre zarfında ayrıca, çeşitli dergi ve gazetelerde siyasi, sosyal ve edebi konularda yazıları yayımlandı.

2011: Sağlık Bakanlığı'na Bakanlık Müşaviri olarak atandı.

28.09.2012: İstanbul'da vefat etti.

Eğitim-Bir-Sen Yayınları: 60

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi

Ali YALÇIN / Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Şükrü KOLUKISA / Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Latif Selvi

Ramazan Çakırıcı

Mithat Sevin

Şükrü Kolumisa

Hasan Yalçın Yayla

Atilla Olçum

Hazırlayan

Hıdır Yıldırım

tasarım / ertan güldibi

baskı / Semih Ofset

baskı adeti / 3000

baskı tarihi / Eylül 2015

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No: 5 Balgat/ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

BİR DURUŞ ADAMI
EROL BATTAL
YAZILAR

HAZIRLAYAN
HİDİR YILDIRIM

TAKDİM

Erol Battal, en kısa ve en bariz ifadesiyle bir ‘dava adamı’. İnancı ve ideali doğrultusunda kararlı, tutarlı ve net bir duruş ortaya koymuş olmasıyla da ‘Bir Duruş Adamı’.

Erol Battal, evde, okulda, sokakta, sivil toplum inşası alanlarında; çocukluğunda, gençliğinde, olgun yaşında; baba olarak, öğretmen olarak, sendikacı olarak; dost, arkadaş, kardeş olarak; bulunduğu bütün mekânlarda, hayatının bütün aşamalarında ve üstlendiği bütün rollerde dava adamı kimliğini, hayatının ve ilişkilerinin bütününe hâkim kılmış büyüğümüzdür. Hayatının hiçbir döneminde yön problemi yaşamamış, inandığı davanın gösterdiği istikamette yürümüş, dava kaygısı çerçevesinde mücadeleyle örülü bir hayat sürmüştür. Erol Battal, arkadaşı İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Dr. Muammer Yıldız’ın güzel benzetmesiyle, çok sevdiği Mustafa Kutlu’nun çok sevilen hikâyesi “Ya Tahammül Ya Sefer”in “Dava Delisi Kerim”i dir.

Erol Battal, bu çağda bu vasatta örneğine çok az rastlanan bir kişiliktir. O, dünya menfaati için eğilmemiş, bükülmemiş, inandığı doğrular doğrultusunda gerektiğinde rüzgâra karşı dik durmasını bilmiş, dünya malına tamah göstermemiş, mal biriktirmemiş, dost biriktirmiş, dünyaya müdanası olmayınca da daima dava adamı kimliğiyle zalimin karşısında mazlumun yanında pozisyon almış, dostluklarını ve dostlarını öncelemiş, nev’i şahsına münhasır hasletleriyle gönüllere girmeyi başarmış, adeta bir eski zaman şahsiyetidir.

Erol Battal, farklı bir çocukluk, farklı bir öğrencilik, farklı bir öğretmenlik, farklı bir babalık, farklı bir sendikacılık ortaya koymuştur. Alışılmışın, bilindik kalıpların dışında bir profil sergilemiştir. Kalıpların kendisini biçimlendirmesine, kuralların kendisini kısıtlamasına hiçbir zaman izin vermemiştir. Bu, öğrenciliğinde de böyledir, öğretmenliğinde de, sendikacılığında da. Erol Battal'ın benimsediği hayat felsefesi, ortaya koyduğu yaşam biçimi onun kalıplara itiraz eden, kuralları değiştirmeyi hedefleyen bir uğraşıya, yani sendikacılığa yönelmesine vesile olmuştur.

Küçük yaşlardan itibaren okuyan, bu okumalarla entelektüel bir derinlik sağlayan Erol Battal, dava adamı kimliğini, entelektüel donanımını, mücadele azmini hep birden harekete geçirebileceği bir alan olarak sendikacılığı görmüş ve Eğitim-Bir-Sen'in kuruluşundan az bir zaman sonra 1996'da Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube'de görev almış, sendikal hiyerarşi çerçevesinde şube yönetim kurulu üyeliği, şube başkanlığı, genel teşkilatlanma sekreterliği görevlerini sırasıyla, bihakkın yerine getirmiştir.

Sendikacılığını temellendirmek isteyen ve Eğitim-Bir-Sen'in temellerine ulaşarak sendikacılığını bilinçle bina etmek isteyen Erol Battal, bu yöndeki okuma ve araştırmalarını "Sendikal Örgütlenme ve Eğitim-Bir-Sen" adlı Eğitim-Bir-Sen'in tarihini ele alan bir kitapla sonuçlandırmıştır. Henüz daha memur sendikacılığı üzerine bir tarih çalışması diğer sendikalar tarafından da yapılmamışken, bu alanda ilk örnek olmak üzere Eğitim-Bir-Sen tarihini yazan Erol Battal, Genel Teşkilatlanma Sekreterliği sırasında da teşkilatın sendikal reflekslerinin oturmasına konuşma ve yazılarıyla katkı sağlamıştır.

İl il, ilçe ilçe dolaşarak entelektüel birikimi ve samimi üslubuyla Eğitim-Bir-Sen teşkilatlarını yetkiye yönlendiren Erol Battal, aynı zamanda teşkilat kültürünün yerleşmesi, teşkilat mensuplarının sivil bir duruşu benimseyerek idare erki karşısında temsil ettikleri kitlenin talep ve beklentile-

rini ezilmeden, bükülmeden dile getirmeleri ve haklarını korkusuzca savunmaları yönünde yönlendirmeler yaparak Eğitim-Bir-Sen'in öğretmeni, Eğitim-Bir-Sen'lilerin öğretmeni olmuştur.

Kitaba, çaya, sigaraya, eşine, çocuklarına ve dostlarına düşkün olan Erol Battal, 28 Eylül 2012 tarihinde Hakk'ın rahmetine kavuşmuş, ardında dava kaygısıyla verilmiş bir mücadele, bu mücadele sırasında edinilmiş binlerce dost bırakmıştır. Erol Battal'ın dostları olarak Erol Battal'ı çeşitli cephelerden tanıyan, Erol Battal'la çeşitli vesilelerle birlik-telikleri olan diğer dostlarının onu anlattıkları yazılardan müteşekkil bir anma kitabı ile Erol Battal'ın sendika yazılarını, Özgün Duruş yazılarını, Edebiyat yazılarını, söyleşilerini bir araya getirdiğimiz kitabı sendikamıza önemli hizmetleri olan değerli bir büyüğümüze vefa nişanesi olmak üzere yayımlıyoruz.

Erol Battal'ı anlatan yazılardan müteşekkil kitapta Erol Battal'ın bilinmeyen birçok yönünün hatıralar arasında açığa çıktığına şahit olacaksınız. Erol Battal'ın yazılarının yer aldığı diğer kitapta ise Erol Battal hem bir teşkilatçı kimliğiyle karşımıza çıkarken hem de aynı zamanda Türkiye'nin, eğitim sisteminin ve Müslümanların meselelerine ilişkin derinlikli tahliller yapmaktadır.

Merhum Erol Battal'a bu vesileyle bir kez daha rahmet diyor, Erol Battal Kitabı hazırlama fikrini ilk ortaya atan, 25 Haziran 2015 tarihinde ahirete uğurladığımız Erol Battal dostu İsmail Dervişoğlu'nu rahmetle anıyor, "Bir Duruş Adamı Erol Battal" kitabını hazırlayan ve Erol Battal'ın yazılarını bir araya getiren bir başka Erol Battal dostu Hıdır Yıldırım'a teşekkür ediyor, emeği geçen bütün arkadaşlarına şükranlarımı sunuyorum.

Ali YALÇIN
Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen
Genel Başkanı

İçindekiler

EROL BATTALIN KRONOLOJİK BİYOGRAFİSİ.....	1

TAKDİM	5

SENDİKA YAZILARI

EĞİTİMCİLERİN DEMOKRATİK SORUMLULUĞU.....	17
SENDİKALARI KİM KAPATIR? (EĞİTİM-SEN'İN KAPATILMASI DAVASI)	19
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ VE DEMOKRATİKLEŞME.....	21
SENDİKAL LİTERATÜR DERİNLİĞİNİ BİZİMLE KAZANDI.....	26
YARASALAR KARANLIĞI SEVER.....	30
KENDİ KARANLIKLARINI GECE SANDILAR, YARASALAR İŞ BAŞINDA	35
HAYALLERİ BİLE YAPTIKLARIMIZA YETİŞEMEYECEKTİR	39
ÜLKEMİZİN EĞİTİM-BİR-SEN'E İHTİYACI, HEPİMİZİN DE BU ÜLKEYE BORCU VAR	48
ASLA MAZERETİMİZ YOK! HEDEFİMİZ YETKİ! VE ULAŞACAĞIZ!.....	60
MAZERETLERİMİZ SADECE ÖNÜMÜZÜ KESEN BİR BENTTİR.....	64
TEŞEKKÜRLER DOSTLAR, TEŞEKKÜRLER, TEŞEKKÜRLER ..	70
BU ÜLKE İÇİN DAHA DA BÜYÜMELİYİZ.....	74
İŞİMİZE BAKACAĞIZ, YEGÂNELEŞECEĞİZ.....	78
KAMPÇILAR KAMPLARINA HAPSOLMAYA MAHKÛMDUR .	81

TİRANLARI DA VURURLAR.....	84
BİZ BU İŞİN ÜSTESİNDEN GELDİK.....	89
BÜYÜK ORGANİZASYONUN KÜÇÜK MANİPÜLASYON BİRİMLERİ.....	93
151.612 KERE TEŞEKKÜRLER, 151.612 KERE RABBİME ŞÜKÜRLER HAMDLAR OLSUN.....	108
ERGUVANİLERİN SALTANATI SARSILIYOR: ERTUĞRUL ÖZKÖK, ALİ ŞERİATİ OKUYOR.....	113
BÜYÜK OLMAK SORUMLULUK İSTER.....	118
BİRLİKTE BAŞARACAĞIZ; YARIN, BUGÜNDEN DAHA GÜZEL OLACAK.....	127
FIRTINALARA DİRENMEK.....	133
EĞİTİM ÖRGÜTLENMELERİ VE DEVLET.....	139
TÜRKİYE KABUK DEĞİŞTİRİYOR.....	144
ÜNİVERSİTELER ÖRGÜTLENEREK ÖZGÜRLEŞECEK.....	149
162 BİN 533 KERE TEŞEKKÜRLER.....	153
YENİ BİR DÖNEME, YENİ BİR DÜNYAYA MERHABA.....	159
YENİ DÖNEMDE DAHA GÜÇLÜ OLACAĞIZ.....	163
YENİ TÜRKİYE KURULURKEN ÜNİVERSİTELER.....	169
GEÇEN GÜN ANKARA'DAYDIK.....	173
BİR AKSİYONER OLARAK SENDİKA YÖNETİCİSİ.....	178
KOBRA BİR SÜRÜNGENDİR.....	188
BİZE YABANCI OLAN ÜSLUBUN UZAĞINDA KALDIK, UZAĞINDA KALACAĞIZ.....	191
100 DEREDEDEN SUYA KARŞI 100 TEMEL ESER.....	194
KENDİ ŞİİRİMİZE YENİ NAKARATLAR EKLEDİK.....	203

ÖZGÜN DURUŞ YAZILARI

EĞİTİME İDEOLOJİK BAKIŞIN ORTAYA ÇIKARDIĞI SORUNLAR.....	209
ÖĞRETMENLER GÜNÜ ANISINA, BUGÜN “OSMAN HOCA SOHBETİ” VAR.....	217

DEVLET SİZ OLMAKTAN ÇIKTI, ARTIK VATANDAŞ OLMAYI ÖĞRENİN	222
'DÜN GECE'LER ANLATILMADI	228
EĞİTİM İDEOLOJİK DAYATMALARIN KISKACINDA	232
SUÇLUNUN MASUMİYETİ	237
İDEOLOJİK EĞİTİMLE BİR ARPA BOYU YOL ALINAMAZ	242
EĞİTİM ÖRGÜTLENMELERİ VE DEVLET	246
KÖYE HAPSETME ENSTİTÜSÜ	251
KÖY ENSTİTÜLERİ 1	256
KÖY ENSTİTÜLERİ 2	261
KÖY ENSTİTÜLERİ 3	265
MEFKURECİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ (MEF-DER)	270
BİR BAŞKALAŞTIRMA PROJESİ OLARAK HALKEVLERİ 1	275
BİR BAŞKALAŞTIRMA PROJESİ OLARAK HALKEVLERİ 2	280
KADRO DERGİSİ VE KADRO HAREKETİ	285
SERBEST CUMHURİYET FIRKASI 1	290
SERBEST CUMHURİYET FIRKASI 2	295
SERBEST CUMHURİYET FIRKASI-3.....	300
SERBEST CUMHURİYET FIRKASI DENEYİMİNİN SONUÇLARI	306
BİR İNTİKAM OPERASYONU OLARAK MENEMEN HADİSESİ	311
DERS DEĞİL, JURNALCİLİK!.....	316
OKULLARDAKİ TACİZ OLAYLARI.....	321
ÜNİVERSİTE VE LİSE GİRİŞ SINAVLARI KALDIRILABİLİR Mİ / KALDIRILMALI MI?	326
BAYKAL HİKÂYESİNDE NELER VAR?	331
AGUSTO, SEN BİR "NİVOLA" SIN ÖLMELİSİN! YA DA PROJE KEMAL.....	336
VATANDAŞLAR, HALKA İNECEKMİŞ	342
MAVİ MARMARA BİZE NELER GÖSTERDİ?	348

MİLLİ GÜVENLİK DERSLERİ KEMALİST İDEOLOJİNİN TOPLUM İÇERİSİNE SALINAN KULAKLARIDIR.....	354
ZAYIF KARNELERİN HESABINI SADECE ÖĞRENCİLER Mİ VERMELİ?	361
PIRILTILI SABAHLARA UYANIP, AYDINLIK GÜNLER YAŞAYACAĞIZ	367
REFERANDUM BÜTÜN SİSTEM MAĞDURLARININ MESELESİDİR	371
REKTÖRLER SELAM DURACAK, TAKSİM'E CAMİ YAPILACAK	376
TOPLU GÖRÜŞMEDEN, TOPLU SÖZLEŞMEYE SENDİKACILIK	381
KİM İŞ YAPTI?	385
KİM OYUN OYNADI?	385
KİM KAZANDI?	385
BEKLENMEDİK SONUÇLARIYLA REFERANDUM SÜRECİ	390
GEÇİCİ 15. MADDE ASLINDA KİMLERİ KORUYOR	396
YARINI, DÜNDEN KURAN HAYATLAR.....	401
EGEMEN DİLİN SONUNA DOĞRU.....	407
KOLUMUZ YERİNDE, ELBİSELERİMİZ PAK	412
KAMU KURUMLARINDA BAŞÖRTÜLÜ ÇALIŞMAK SERBEST OLMALI	417
DERİN DEVLET, DEVLETİN KENDİSİDİR	420
ÜSKÜL TUZU KOKUTMUŞTUR	424
YENİ TÜRKİYE'DE ESKİ FİĞÜRANLARA YER YOK.....	429
18. MİLLİ EĞİTİM ŞURASININ ARDINDAN	433
SORUN ZİHNİYETTE	436
NAİPAULA'NIN ONUR BAHŞEDENLERİN ONURU, HANGİ AYAKLARIN ALTINDA	440
MANKURT PROPAGANDASI.....	448
GENÇLİK HAREKETLERİ-1	451
GENÇLİK HAREKETLERİ-2	455

GENÇLİK HAREKETLERİ-3	459
KÜRT KEMALİZMİ	463
JOSEPH FOUCHE.....	467
PKK SUÇSUZ, ERGENEKON MASUM, HİZBULLAH CANI	472
SALİH MİRZABEYOĞLU'NU SAVUNMAK.....	476
NEREYE?	480
SON FİRAVUN'UN GİDİŞİ Mİ?.....	484
RUHUN FİYAKASI, VİCDANIN HAVA PARASI UCUZ KAHRAMANLIKLAR.....	488
ÇÖLE DÜŞEN KALENİN STRATEJİK ÖNEMİ KALMAZ.....	492
TATAR ÇÖLÜ	496
ONLARI TANIRIM, İYİ ÇOCUKLARDIR.....	500
İNSANLIK VİCDANINI YİTİRDİ	508
ŞAHLARI VURAMAZLAR.....	512
BUGÜN AKLIMA GÜZEL BİR FİKİR GELDİ	516
YETİŞİN DOSTLAR, ŞU PARTİ BENİ MİLLETVEKİLİ YAPMADI	520
YGS SINAVI YENİLENMELİ, ALİ DEMİR İSTİFA ETMELİDİR	524
UCUBE	528
UCUBELERE DOKUNMAK.....	532
ŞEREFİMLE İSTİFA EDERİM.....	536
PORNOYA ÖZGÜRLÜK İÇİN, YAŞASIN ŞANLI DİRENİŞ.....	540
İRAN.....	543
EVET, İRAN.....	547

GİDENLERİN ARDINDAN

AHMET YILDIZ	553
İBRAHİM KERESTECİ	557
BAHATTİN YILDIZ	560
TAHSİN SUDA YA DA MEMUR-SEN	564

MEHMET SALİH AKDOĞAN.....	569
ERBAKAN HOCA	574

EDEBİYAT YAZILARI

O BİR HOMEROSTU, ERKEN GİTTİ.....	579
MEHMET AKİF İNAN'IN ESERLERİ, ŞİİRİ, DENEMELERİ, SENDİKASI	583
CAHİT ZARİFOĞLU ŞİİRİNDE KADIN VE AŞK.....	587
BİR ÜTOPYA VE TASARIM OLARAK “YARINKİ TÜRKİYE” ..	599

MESLEĞİN ÖNDERLERİ

SEVDA BU OLSA GEREK.....	617
NEFRETSİZ ADAM NURETTİN TOPÇU	620
İFADENİN MASUMİYETİ / ESKİ ŞİİRİMİZİN SUSKUN USTASI ORHAN OKAY	624

SÖYLEŞİLER

DEĞİRMEN GİDİNCE ÇAKÇAK ARANMAZ	629
İDEOLOJİK DEVLETLE HANGİ BİLİM?	634
KİTABIN VEFALİ DOSTU EROL BATTAL İLE KİTAP OKUMA ÜZERİNE.....	643

SENDİKA
YAZILARI

EĞİTİMCİLERİN DEMOKRATİK SORUMLULUĞU

Bize sunulanlarla; zihnimizde canlandırdığımız şekliyle demokrasi, insan hak ve hukukuna saygı duyulan, hiçbir kişi ve zümrenin bir başka kişi ve zümreden üstün olmadığı, fikirlerin, inançların, yaşam biçimlerinin, dil, din, ırk farklılıklarının kınanmadığı bütün söz ve eylemlerin ayrımsız değerlendirilebildiği, herkesin yaptığı yanlışın hesabını verdiği, bütün yönetilenlerin yönetime müdahil olabildiği sistemdir.

Demokrasinin tanımını belirleyen bu unsurların hayata geçebilmesi ancak denetim mekanizmalarının sağlıklı işleyebilmesiyle mümkündür.

Demokrasinin zihnimizdeki şeklinin hayata geçmesinin yegâne teminatı, siyasi partiler de dâhil bütün sivil toplum örgütlerinin bu manadaki varlığıdır.

Sağlıklı bir sivil toplum bilinci gelişmemiş ve örgütleri oluşmamış toplumlarda demokrasi kültürünün gelişmesi ve demokrasinin yerleşmesi mümkün değildir.

Özellikle eğitim iş kolunda çalışanlara ve örgütlerine bu manada büyük görevler düşmektedir. Çünkü başka

hiçbir meslek örgütünde, eğitim iş kolunda olduğu gibi mensuplarının %90'dan fazlası en az bir üniversite mezunundan meydana gelmemektedir.

Fakat bu imkân ve sorumluluğa rağmen olayın en düşündürücü tarafı eğitim çalışanlarının %50'den fazlası bugün hâlâ herhangi bir örgütün üyesi değildir. Bu mada hem eğitim çalışanları hem de onlar adına oluşmuş örgütler kendilerini sorgulamalı. Ve her birey kendine "hata nerede ve ben ne kadar yanlışayım" diye sormalıdır. Bu sorgulama ülkemize karşı sorumluluğumuzun bir gereğidir. Bu ülkedeki her yanlıştan ve her eksikten demokrasi bilincinin oluşturulmasındaki ihmalemiz nedeniyle bizler de dolaylı da olsa sorumluyuz.

*Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Bülteni,
Ekim-Kasım 2004*

SENDİKALARI KİM KAPATIR? (EĞİTİM-SEN'İN KAPATILMASI DAVASI)

Ülkede her on yılda bir askeri darbe yapılması ve bu darbelerin sivil toplum kuruluşlarının kapatılmasını öncelikli hedef olarak görmesiyle binlerce kuruluş; siyasi parti, sendika, vakıf, dernek oluşuna bakılmadan kapatıldı; bütün mal varlıklarına, birikimlerine ek konulup çarçur edildi. El konulan malzemeleri depolarda çürütüldü, yöneticileri mahkeme mahkeme dolaştırıldı. Bütün bu yapılanların neyi çözdüğü sorusu ise hep mullakta kaldı. Kısa zaman sonra bu örgütler, kuruluşlar başka adlar altında aynı amaçla kuruldu, faaliyetlerine devam ettiler. Zararsa trilyonlarca liranın hebasıyla birlikte milli servetin hanesine yazıldı.

Darbecilerin fiili olarak “iş başında” bulunduğu dönemlerde de darbeci anlayışın hâkim olduğu ara dönemlerde de, düşünceler kalıba dökülüyor, standart hale getiriliyor, bunların dışına taşan fikirler, uygulamalar, sahiplerine Çin işkencesi olarak geri dönüyor. Hele bu düşüncelerin örgütlenmesine ise asla müsaade edilmiyor. Örgütlenmiş olanların ise üye sayısına, müntesibine bakılmadan sudan bahanelerle kapatılıyor. Bunun ör-

neklerini her birimiz yaşımız kaç olursa olsun çok canlı olarak yaşadık.

Bunun bir örneğini de AB sürecinde sözüm ona demokratikleşmenin yaşandığı, sivil toplum ve örgütlenmenin teşvik edildiği, insan hakları ihlallerinin önüne geçildiğinin söylendiği şu günlerde Eğitim-Sen'in kapatılma davasında yaşıyoruz.

Eğitim-Sen kapatıldığında bu ülkede terör bitip ekonomik refah mı yaşanmaya başlayacak? Eğitim-Sen daha kapatılmadan yine aynı düşünceleri taşıyan Öz Eğitim-Sen kurulmayacak mı? On binlerce üyesi olan bir örgütün kapatılması sadece insanların örgütlenme özgürlüğüne darbe vuracak, kâğıt üzerinde yöneticilerin ismi değişecektir. Bir de bulabilirlerse mal varlıklarının heba olmasını sağlayacaklardır.

Eğitim-Bir-Sen olarak bütün düşüncelerin örgütlenmesinden, yasal zeminde mücadelesini vermesinden yanayız. Hiçbir düşüncenin teröre bulaşmadıkça yasaklanmasının ülkeye bir fayda getirmeyeceğini düşünüyoruz. Örgütleri ancak halk kapatabilir, bunun da örneklerini yaşıyoruz. Yüzlerce siyasal parti, dernek ve sendika kuruluyor; ancak halk ilgi göstermeyince kapanıyor. Doğal olan da budur.

*Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Bülteni,
Aralık 2004-Ocak 2005*

SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ VE DEMOKRATİKLEŞME

Ülkelerin demokratikleşmesi toplumsal alanda sivil bilincin gelişmesi ve bu bilinçle oluşmuş örgütlerin yaygın bir güce erişmesiyle mümkündür. Bu örgütler toplumun kirliliklerden arınıp temizlenmesinin mücadelesini verirler. Sivil örgütlerin bu mücadelelerinde başarılı olabilmeleri, oluşumlarını sermayeden ve yönetici elitten bağımsız olarak gerçekleştirmeleri ve yönetim mevkilerine karşı hiçbir diyet borçlarının olmamasıyla sağlanır.

Sivil toplum örgütleri ülkelerin siyasal ve ekonomik erklerinin payandası olmamalıdır. Bu payanda oluş onları yönetenlerin sopası durumuna düşürerek haksızlıkların hukuksuzlukların gerçekleşmesinde siyasal yönetime ortak yapar. Hâlbuki bu örgütler temsil ettikleri kesimlerin gözü kulağı ve dili olmak zorundadırlar. Bu bakımdan sivil toplum örgütleri bir kimsenin, bir zümrenin, bir siyasal anlayışın, bir ideolojinin çıkarları için gücünü kullanma hakkına sahip değildir. Kendilerini çeşitli güçlerin hegemonyasından koruyabilmek için ekonomik ve idari yönden bağımsız olmadırlar. Ekonomik alt yapısını oluşturamamış yönetimini kendi seçmemiş örgütlerin “sivil”; dolayısıyla özgür olmaları düşünülemez.

Sivil toplum ve bu bilinçle oluşan örgütlerin gücü tarihinin başlangıcından beri yönetenler tarafından göz ardı edilememiş bu olguya karşı duyarsız kalınmamış ve yönetim erki bunları kendi çıkarları için kullanmayı her zaman denemiş ve çoğu zaman da başarılı olmuştur. Geçmişte ve günümüzde bunun örneklerine sıkça rastlanmak mümkündür.

Antidemokratik uygulamaların yaşandığı toplumlarda, yönetenler kendilerine halkı temsil ettiği “kurgulanan” kişi ve kurumları haksız uygulamaları için her zaman dayanak yapmış bu kişi ve kurumlar seslendirdikleri “sivil dünyayı” yönetenlere kendi çıkarları için peşkeş çekmişlerdir.

Sivil toplum örgütleri kendi dinamikleri dışındaki desteklerle oluştuklarında temsil ettiklerini iddia ettikleri kesimlerin çıkarları yerine, oluşumlarına katkı sağlayanların isteklerini gerçekleştirmek mecburiyetindedirler. Kendilerine izin verilenin dışında hareket etmeleri yok oluşlarının gerekçesi olacağından verilen görevleri yapmak, kirlilikleri tabanlarına karşı örtmek zorundadırlar. Bunun sendikal literatürdeki karşılığı “sarı sendikacılık” tır. Aynı işlevi gören bütün organizasyonların başına “sarı” sıfatını getirmek literatüre ters düşmeyecektir.

Bunun tarihimizdeki en son örneği 28 Şubat Sürecinde yaşanmıştır. Bu süreçte “5’li Çete” diye adlandırılan kurgulanmış ve “iliştirilmiş” sivil toplum örgütleri (!) embetir aydınlar antidemokratik uygulamaların yaşanmasında darbecilere en büyük desteği vermişlerdir.

Bu örgütler var oluşlarını borçlu oldukları kişi kurum ve organizasyona karşı, var oluş gerekçelerini “yeri geldiği için” sergileyerek toplumun tamamını etkileyen anti-

demokratik dönemin yaşanmasını ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasal birikiminin çar-çur edilmesine, temsil ettikleri kesimlerin mağdur olmalarına sebep olmuşlardır. Ülkenin 70 milyar dolar hortumlanmasına halkın o oranda fakirleşmesine sebep olmuşlardır. Bunlar, şirketlerini bu süreçte kapatmak zorunda kalan iş adamlarını temsil eden işveren sendikası, dükkânı kapatmak zorunda olan esnafları temsil eden esnaf odaları, işlerini kaybetmek zorunda kalan işçileri temsil eden işçi sendikaları ve halk adına konuştuklarını söyleyen jakobenlerdir.

Eğer bir yapılanma kendi doğal var oluşu dışında amaçlara hizmet etmeye kalkışırsa uzun ömürlü olamaz. Bu anlamda örnek olarak Polonya Dayanışma Hareketi ve onun efsanevi lideri Valesa'nın bitişini tahlil etmek gerekir.

Bu hareket tarih içerisinde kendi halk kesiminin en büyük örgütlerinden biri olmuş, yönetimi dize getirmiş ancak bir ideolojinin sopası durumuna düşürüldüğü için de on yıl içerisinde ne o efsane liderden ne de muhatabını dize getiren örgütten eser kalmıştır.

Sivil toplum örgütleri, herhangi bir başka yapılanmanın yan kuruluşu şeklinde oluşur veya daha sonra yan kuruluş hüviyetine bürünürse küçücük sarsıntılarda yok olmaya mahkûmdurlar.

Ülkemiz gerçeğindeki bunun en büyük örneği 1970'lerin önemli işçi sendikalarından MİSK olmuştur. 1971 yılında 4766 olan üye sayısı MC Hükümetleri dönemiyle 1979'da 285496'ya çıkmıştır. 12 Eylül Askeri Darbesi sonrası 1985'te ise sayısı 4750'ye düşmüştür. Bu 4750 kişinin dışındaki 281000 kişi doğal olmayan yollarla bu yapılanmanın içerisinde yer almış ve ilk sarsıntıda sa-

dece yok oluşu hızlandırmaya yaramıştır. Hâlbuki aynı süreci yaşayan DİSK ve HAK-İŞ'in hikâyesi daha farklı ve sağlıklı bir seyir takip etmiştir.

Bu süreçte Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'e düşen görev, var oluşunda edindiği felsefenin doğrultusunda teşkilatlanmasını devam ettirmesidir. Kişilerin, kurumların kendi çıkarları doğrultusunda yapacakları katkılardan bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da kendisini korumasıdır.

Bu anlamda tarihte kendimize örnek alacağımız önemli bir sembol şahsiyet ve tavır vardır. İmam-ı Azam Ebu Hanife. Bilindiği gibi kendisine teklif edilen devlet görevini, sivil tepkisini ortaya koyamamağı ve işlenen zulümlere sessiz kalmak zorunda kalacağı endişesiyle reddetmiştir.

Sendikalar üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak için hiçbir dış güce ihtiyaç duymayacak kadar güçlüdürler. Kendi gücü dışında büyüme ve etkin olmak adına edinecekleri her suni destek yok oluşlarının bir kilometre taşı olacaktır.

Şunu unutmamak lazım Cumhuriyet döneminin en önemli ve sayısal olarak en güçlü öğretmen örgütlenmesinin Genel Başkanı etkin bir milletvekili, fahri başkanı iste M. Kemal Atatürk'tür. Bakanlığın emriyle bütün yurttaki örgütlenmiş ancak bu destek onun üyelerini korumasını sağlanmamış ilk öğretmen kıyımında hiçbir tepki verememesine neden olmuş, kendi var oluşuna ters düşen bu tepkisizlik Cumhuriyet döneminin en güçlü örgütünü bir anda tuzla buz etmiştir. Çünkü bu örgüt, ülke yönetenlerinin, tabandan daha güçlü olduğu sahibinin sesi bir yapılamaydı.

Sivil toplum örgütleri özellikle de sendikalar ülkenin en büyük kazanımlarıdır. Bu bilinç geleceğimizin teminatı olacaktır. Demokratikleşmemiz, insan haklarına saygı, emeğin kutsal bilinmesi, haksızlık ve keyfiliğin son bulması bu anlayışla mümkün olacaktır. Bireylerin, organize bir güç olan devlet ve yönetenler karşısındaki saygınlığı ancak bu sivil anlayış ve sivil korunmasıyla sağlanacaktır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 26, Ekim 2004*

SENDİKAL LİTERATÜR DERİNLİĞİNİ BİZİMLE KAZANDI

1992'de sendikacılıkta yeni bir soluk olarak yola çıkmıştık.

Hizmet sendikacılığı sloganıyla sizleri beraberliğe çağırmıştık.

Ahilik kurumunun sorumluluğunu üstleneceğimizi dile getirmiştik.

Bütün eğitim çalışanlarının sesi, soluğu olacağımızı sizlere vaat etmiştik.

Eğitimin sorunları bizim sorumluluğumuz çerçevesinde çözülecek demiştik.

Eğitim hizmet kolunun en etkili, yetkili ve güçlü sendikası olmaya söz vermiştik

Eğitim çalışanlarından tam bir aile ortamı oluşturacağımızı sevinçle müjdelemiştik.

Haksızlıkların karşısında ve de doğruların yanında olacağımızı sayfalarımıza taşımıştık

Bütün baskılara, haksızlıklara, zorluklara birlikte omuz omuza direneceğimize inanmıştık.

Ve bugün;

Sendikacılıkta yeni bir soluk, yeni bir anlayış olduk:

Sendikacılık dünyada ve ülkemizde günü geçmiş bir ideolojinin sopası gibi algılanıyor; sorunlara merhem olmak yerine, sorunların büyütülüp içinden çıkılmaz bir hâl alabilmesi için çaba gösteriliyor, toplumda hak arama kültürü sürekli deforme oluyor; insanlar yerli, yersiz gerçekleşmesi mümkün olmayan taleplerle so-kağa sürülüp, her eylemde sonuçsuzluğun yenilgisi ya-şattırılıp, sendikal ifade biçimlerinin en etkili yöntem-lerinden olan gösteri yapmak işlevsiz hale getiriliyor ve sendikal örgütlenmeye gün be gün güç kaybettiriliyor-
du. Bunun doğal sonucu olarak da toplumun büyük bir kesimi, onun uzağında durmayı kendisine bir selamet alanı olarak seçiyordu.

İşte bu zemin üzerinde Eğitim-Bir-Sen sendikal anlayı-şa yeni bir soluk getirip, örgütlenmeden gelen gücünü, sorunların tespit ve çözümünde bir araç olarak değer-lendirerek, bütün çalışmalarını bu anlayış üzerine bina etmeye çalıştı. Bu yöntem uzun yıllar sendikacılığa bi-çilen, “sendikacı her şeye karşıdır, karşıtlığı kırarak, dökerek ortaya kor” anlayışıyla mücadele halinde oldu. Sonuçta bugün bütün kesimler sendikacılığın nasıl ya-pılması gerektiği noktasında Eğitim-Bir-Sen yöntemini bir referans olarak dile getiriyorlar ki, bu da sendikal örgütlenme açısından en büyük kazançlardan biri oldu.

Sendikacılıktaki önceliğimiz hizmet oldu, hizmet sendikacılığı kavramına hayat verdik:

Kendimizi tanımladığımız ilk bültenimizden bugüne kadar, bütün faaliyetlerimizde önceliğimiz eğitim ve eğitim çalışanları oldu. Eğitim çalışanlarının aldığı ücret eğitimin niteliği açısından bizim için belirleyicidir. Eği-

tim çalışanlarının ücretlerinin iyileştirilmesi için sendikal söylemin bütün gerekleri yerine getirildi, bununla beraber eğitimin ve eğitimcinin sosyal sorunları hiçbir zaman ötelenmedi ve bu sorunlara bakışımız her zaman çağımızın geldiği nokta esas alınarak belirlenip sendikal söylemimiz içerisinde yankısını buldu.

Sendikal duruşumuz âhilik kültüründen beslendi:

Haklarımız her defasında sorumluluklarımızla dengelenmeye çalışıldı. “Hak varsa sorumluluk da vardır” anlayışını bütün çalışmalarımızda bir rehber olarak gördük. Yaptığımız işin gelecek nesli yetiştirmek olduğuna asla unutmadık. Haklarımızı ararken ortaya koyduğumuz sendikal ifade biçimimizin öğretmen onurunu zedelemesine asla rıza göstermedik. Her defasında örnek eğitimci kimliğinin yara almamasını gözettilik. Bir eğitim sendikası olduğumuzu hiçbir zaman unutmadık. Gücümüzü her defasında eğitimden ve eğitimciden yana kullandık.

Kimden gelirse gelsin haksızlıkların karşısında, doğruların yanında olduk:

Haksızlıklar karşısında mazlumun ve zalimin kimliğine asla bakmadan, doğrunun desteklenmesinde kökenini araştırmadan üyelerimizden aldığımız gücü haksızın karşısında bir kalkan, doğrunun yanında bir dayanak olarak ortaya koyduk. Ve kesinlikle kınayanların kınamalarına aldırmadık. Çünkü onlar “sendikacılığı her şeye karşı olmak” olarak algılıyorlardı. Ve bu nedenle de çoğu kez sapla saman birbirine karıştırılıyordu. Ve buna da sendikacılık deniyordu. Bu anlayış 15 yıldır mücadele ettiğimiz mutlaka ortadan kaldırılması gereken hastalıklı bir durumdu. Bugün geldiğimiz nokta da artık sendikacılık farklı bir vizyon ve misyon kazanmıştır.

Baskılara, zorluklara, sıkıntılara birlikte göğüs gerdik:

Kurulduğumuz günden beri burada sayılması sayfalar alacak yığınla baskıyla, sıkıntıyla, zorlukla karşılaştık. Bütün bunlara sizinle birlikte göğüs gerdik, direndik. Sizlerle birlikte oldukça gücümüzün daha bir artacağına olan inancımız birçok olayla daha bir perçinlendi.

Ülkemizin geleceği için, iyi ki varsın Eğitim-Bir-Sen.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 32, Nisan 2006*

YARASALAR KARANLIĞI SEVER

Toplumun gerilmesi, insanların birbirine husumetle bakması; birilerinin, her zaman ekmek kapısı olmuştur. Meşruiyetlerini, sosyal konumlarını, evlerine götördükleri ekmeği bu kargaşa ortamına borçlu olanların kargaşa yaratabileceklerine inandıkları yegâne malzeme olarak dini ve dindarı görmüş olması, kaynağını devlet-millet kaynaşmasında yaşanan sorunlardan almaktadır. Dini toplumsal hayattan sürülmesi gereken bir olgu olarak gören anlayış, halkın huzursuzluğunun temellerini atmaktadır.

Her dönemde yeni bir malzeme oluşturup, bunun üzerinden kamuoyu meydana getirmeye çalışan azınlıklar son zamanlarda da aynı yöntemi uygulamaktalar,

Kitap okunacaksa, bunlar bizim yazdıklarımız olmalıdır.

MEB'in öğrencilere yönelik hazırladığı "100 Temel Eser" listesi, öğrenciler tarafından okunmaya başlandı. Edebi zevkten yoksun, niteliksiz, kendi ideolojik sloganlarını sanat eseri diye yutturan zümre, öğrencilerin bu kitap-

ları okumasından rahatsızlık duydu. Ve yıllardır kendi yaptıklarını ifşa edercesine, “kitaplara orijinallerinin dışında tercümelede dinî hassasiyetler ekleniyor” diyerek ortalığı vaveylaya vermeye kalktılar. Bu söylem, bu anlayışın en mahir olduğu alandı. Çünkü onlar Cervantes’in Don Kişot’taki İslâm Dini’yle ilgili olumlu sözlerine bile tahammül edemeyip sansürleyen güruhtu.

Bu olay bizi şaşırtmadı, rahatsız da etmedi. Çünkü bu insanlar bu tepkileriyle kendi ekonomik ve sosyal menfaatlerini koruyor, varlıklarını devam ettirmeye çalışıyorlar. Asıl esef verici olan, hiçbir zaman kendi doğrularını savunabilme iradesini ortaya koyma cesaretini sergileyemeyen çok sayın yetkililerin tavrıdır. Her defasında olduğu gibi, bu defa da

“aman efendim nasıl olur, biz onlara hadlerini bildiririz” karşılığıyla, kendilerini korumanın telaşını sergilemişlerdir.

Bir cinayetden bir despotizm. Adi bir katilden bir kahr- raman yaratabilir miyiz?

İsmailağa Camii cinayeti olayında da gördük ki din ve dindarla ilgili her olayda olduğu gibi bu olayda da “acaba din ve dindar üzerinde nasıl baskı kurabiliriz, nasıl bir rant elde edebiliriz» diye malum çevreler atağa geçti. Milyon dolarlara sattıkları manşetlerini, sayfalarını tari-katlere ve cemaatlere ayırdılar.

Onlar bu konuda görevlerini yerine getirirken, cehaletlerini de ortaya koyuyorlardı. Bu tür dinî konuların tamamına el attıklarında olduğu gibi, burada da, sapla samanı birbirine karıştırıyorlar, en babasından sosyologları bile dini, mezhebi, tarikatı, cemaati, ayeti, hadisi bilmediklerini orta yere serip; kaba cahilliklerinin far-

kında bile olmuyorlardı. Bu nedenle de bu güruhun milyon dolarlık manşetleri, saatler süren ekran programları, halkımız tarafından asla ciddiye alınmayıp hatta gırgır konusu bile yapılabiliyor. O değerleri kendilerinden menkul köşe yazarları, genel yönetmenler ancak kendi çöplüklerinin baykuşu olabiliyorlar.

Burada asıl yaralayıcı olan, dindarlarla ilgili en küçük bir olumsuzlukta bile; dindarlar adına konuştuğunu vehmeden kişiliği gelişmemiş tiplerin, «efendim dedğiniz doğru; ancak onlar marjinal, biz temiziz» tavrıdır. Asıl zararlı olan bu tavidir ki; art niyetli, kötülük merkezli güruha da meşruiyet zemini hazırlayan işte bu aymazlardır.

Milliyetçi, muhafazakâr olduğunu her fırsatta dile getiren eğitim sendikası, mürteci avına çıkmış, irticai kadrolaşmaya savaş açmış.

Sincan'da bir lise müdürü, “Amil Bey mantık ve usulleriyle” etkinlikler düzenler. Bunlardan biri de okul bahçesinde düzenlenen rock konseridir. Bilet almayan öğrenciler bedava izlemesin diye, bahçeye bakan sınıflar boşaltılır vs. Üyemiz olan okulun edebiyat öğretmeni, öğrencilerin rahatsızlıkları nedeniyle şikâyetinde bulunur. Soruşturma sonunda müdür görevden alınır. Bundan sonra malum sendika İl Milli Eğitim Müdürlüğü önünde, Milli Eğitim Müdürünü karşısına almaya da korkarak, Şube müdürlerinden birini hedefine alarak “İrticai kadrolaşmaya hayır” diye basın açıklaması yapar.

Buraya kadar onları bildiğimiz için normal sayacağımız hikâyenin, bundan sonrasında, gazetenin birinin konuyla ilgili haber başlığıyla söylersek “Şamanist-laikçi dayanışması” başlıyor. Bir partinin gençlik kollarına bağlı çocukların ellerine, “irticai kadrolaşmaya hayır”

pankartları verilerek Sincan sokaklarında yürütülüyorlar. Hürriyet Gazetesi olayı 1. sayfanın tamamına yayarak veriyor. CHP Meclis'e taşıyor. Ve bu haberler günlerce de, aynı gazete ve aynı sendika işbirliğiyle öğretmen arkadaşımızın İslâmî kimliği öne çıkarılarak devam ettiriliyor. Olay kamuoyundan istediklerinin dışında, ters tepki alınca da, malum sendikanın Genel Başkanı “olanları araştırmak için şubemizi ve bağlı temsilciliği Genel Merkez'e çağırıp konuyu soracağız, olayı daha fazla büyütmemek gerek” diye atraksiyonlara başvuruyor.

Babam gelecek, söyleyeceğim sizi dövecek.

Kısaca tanımlarsak sendikal örgütlenmeler, bireylerin hak ve menfaatlerinin korunduğu, geliştirildiği yapılardır. Çalışanlar haklarının ve menfaatlerinin korunduğuna inandıkları sendikalar çerçevesinde örgütlenirler ve yasal hakları gereği de, beklentilerine cevap vermeyen sendikalardan istifa ederek ayrılırlar. Üye olmak kadar üyelikten ayrılmak da eğitim çalışanın hakkıdır. Bu hakkı kullanan eğitim çalışanlarına karşı sokak çocuğu üslubuyla küfürler savurmak, tehditlerde bulunmak, şantajlara başvurmak, sanki bir siyasi parti gibi “bekleyin bir yıl sonra iktidara geldiğimizde hesabını sorarız” demek; her halde bir sendika için düşünülemez bir sondur. Ancak maalesef bünyesindeki çözülmeyi durdurabilmek için Türk Eğitim-Sen, bu yöntemle başvurmuş, Genel Merkez Yöneticilerinden biri; sitelerinde yazdığı köşe yazısında, kendilerinden ayrılan eğitimcilere, ağzına geleni asla bir öğretmene yakışmayacak şekilde sıralamış: Tehditler, küfürler, hakaretler, şantajlar.

Şubelerimizden arkadaşlarımızın ifadesine göre, yazıyı okuyan birçok Türk Eğitim-Sen üyesi “bunlar bizi

kurşun asker mi zannediyorlar, bıyığımızın tıraşımızın şekline bunlar mı karar verecek” diyerek bu sendikadan istifa etmişlerdir. Ve arkadaşlarımız bizden bir de istekte bulunmaktalar: “Kimler bu ülkede sendikacılık yapıyor görülsün diye bu şahsın yazısını bültenimizde yayınlatalım.” Ancak arkadaşlarımızın bu isteğine bu üslup bizim bültenimizi kirletir ve de sendikacılık zarar görür diye karşı çıktık.

Son çırpınışlarının bu kadar acıklı olacağını tahmin etmiyorduk. Eğitim çalışanlarını şu an mecliste bile olmayan bir partiyle tehdit etmek. Bu zihniyet için bile, acınacak bir durum olsa gerek. Ancak şuna inanıyoruz ki sendikal hareket kısa zamanda bunlardan temizlenecektir. Eğitim camiası bunu kabullenmeyecek, bu üslup da bunun çabuklaştırıcısı olacaktır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 34, Ekim 2006*

KENDİ KARANLIKLARINI GECE SANDILAR, YARASALAR İŞ BAŞINDA

İttihat ve Terakki'yle başlayan, halkla bir türlü bağ kuramayan kesimlerin, iktidarda olma mücadelesi o günden bugüne çeşitli şekillerde tezahür etmeye devam ediyor. Bu zümre her amacına ulaştığında ülke ekonomik olarak geri gitmiş, toplumda gerilimler tırmandırılmış, insanlar öldürülmüş, insan haklarından bahsedilmez olmuş, halkın yaşam standardı düşürülmüş, demokratik talepler yok edilmiş bütün bunların sonucundaysa sadece birileri halka rağmen iktidara taşınmıştır.

Halka ve ülkenin geleceğine vurulan darbelerin en sonuncusu ise 28 Şubat zulmüydü.

28 Şubat; bu ülkede sadece hortumculara ve onların yordakçılarına yaramış; ülke soyulup soğana çevrilmiş, ekonomik krizler halkı boğmuş, insan onur ve şahsiyeti ayaklar altına alınmış, kendisini insan olarak adlandıran herkes tarafından ülkemizin yaşadığı yüzkarası olaylardan biri olarak adlandırılmış; siyaset, bürokrasi, medya, iş dünyası ve askeriyedeki figüranlarının tamamı halk tarafından lanetle tasfiye edilmiş bir süreçtir.

Bu süreçten beslenen MHP ve İşçi Partisi yanlısı bazı sözde kurum ve kuruluşlar tadı damaklarında kalmış olacak ki, bu dönemi yeniden yaşayabilmek için zaman zaman çeşitli atraksiyonlara girmekteler ve toplumun huzurunu kaçırmaya çalışmaktalar.

Çeşitli vesilelerle homurtuları iştirilen, farklı versiyonlarına kritik dönemlerde rastladığımız bu sözde ulusalcı yapılardan biri, “ulusal birlik hareketi platformu” olarak son günlerde medyada arzı endam etmektedir.

Burada hiçbir ilmi disiplinin açıklayamayacağı husus ise; (ancak yapılanmaları bilindiği için de normal karşılanan) bu organizasyonun içinde, aralarında Türk Eğitim-Sen’in de bulunduğu 11 iş kolunda örgütlenmiş bir konfederasyonun yer almasıdır. Çünkü bütün dünyada sendikal hareketlerin tarihi, aynı zamanda özgürlük hareketlerinin tarihidir. Sendikacılık, işin tabiatı gereği antidemokratik güçlerin, uygulamaların, oluşumların hep karşısında olmuştur. Sendikacılığın bu temel özelliğine rağmen memur sendikacılığının Türkiye ayağında bir kuruluş var ki, bu güne kadar antidemokratik davranış ve oluşumların yanında oldu, varlığının gerekçesi gördüğü bu yapılardan medet umdu. Gün oldu sendikamızı ve üyelerimizi gizli/özel sahte mektuplarla tehdit etmeye kalktı, gün geldi insanları darbeyle, muhayyel iktidarlarla korkutmaya çalıştı.

Yaşanan son olay ise bardağı taşıran son damladır. Düşündürücü olan, toplumda geçmişlerinden dolayı bir araya gelmeleri aslında çok ta makul görülmeyen İşçi Partili ve MHP’li kurumların Cumhurbaşkanlığı seçimlerini sabote edebilmek için bir araya gelip anti demokratik talep ve yöntemlerle toplumu germeye çalışmalarıdır. Hareketin aldığı ilk eylem kararına bakıldığında ne yapılmak istendiği çok açık bir şekilde ortadadır: 23

Aralık'ta İzmir'de “Menemen'den Çankaya'ya laik cumhuriyet Mitingi”!

Toplu görüşmeler sürecinde kamu çalışanları adına özellikle yetkili oldukları iş kollarında, hiçbir talepte bulunmadan seçimlere kadar eylem yapacakları açıklamasıyla süreci baltalayıp kamu çalışanlarının bu dönemi hiçbir kazanım elde edemeden geçirmelerine sebep olanların, şimdi ne tür, hangi amaçla ve kimlerle eylem yapacakları da bu vesileyle ortaya çıkmış oldu.

İşçi Partili ve MHP'li 41 kuruluşun oluşturduğu “Meclise Karşı Mücadele Platformu” toplumdaki gelen sağduyulu tepkiler karşısında 3 günde dağılmıştır. Aralarında TESK, Kamu-Sen, ADD, Kemalist Atılım Birliği, 27 Mayıs Milli Devrim Derneği gibi varlıklarını antidemokratik dönem ve sermayelere borçlu olan, bu marjinal oluşumlar milletin terbiye edici tokatını yemiş durumdadırlar. Bu tokatın sersemliğiyle açıklama üzerine açıklamalar yapmaktadırlar. Kamu-Sen Genel Merkezi Toplantı Salonunda yapılan ve bu sendikanın sitesinde büyük bir marifetmiş gibi yayınlanan toplantı görüntüleri, 12.12.2006 tarihinde öğlene kadar sitelerinde yayınlanmıştır.

Bu olay bu konfederasyona üye olanları bile şaşkına çevirdi. Bu konuyu haber yapan yayın organlarının yorum bölümlerine bakıldığında infialin şiddeti görülebilir. Ancak bu sendikanın yönetici zihniyeti, tabiatlarına uygun bir yapılanmanın içerisinde oldukları için; bu infialin nedenini anlayamamış, fakat bir anda gelişen istifalar ve üyelerinden gelen “bu ne yüzüzlüktür, biz size bunun için mi üye olduk” tepkileri karşısında; bir maharetmiş gibi kameralar karşısında ve kendi kurumsal sitelerinde sergiledikleri, haberi ve açıklamayı sitenin manşetinden indirdiler; ancak merd-i kıpti hesabı sirkatlerini çeşitli şekillerdeki açıklamalarıyla devam ettirdiler.

Bu marjinal unsurlar, özellikle 28 Şubat mantığı içerisinde olayları okumakta ve yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminin sabote edilmesini, demokrasinin ortadan kaldırılarak ülkenin kaosa sürüklenmesini hedeflemektedirler. Bu hedef özellikle sağduyulu Türk Eğitim-Sen üyeleri arasında büyük tepkilerle karşılanmıştır. Bu nedenle de sendika, sitesinde Kamu-Sen'le ilişkimiz yok manasına gelecek bir açıklama yapmak zorunda kalmıştır. Zaten özellikle eğitim çalışanlarının bu değirmene su taşımayacağı noktasında güvenimiz tamdı. Çalışanların bu sendikaya gösterdikleri tepki, eğitimcilere duyduğumuz bu güvenin karşılıksız olmadığını göstermesi bakımından, ülkemizin geleceği adına ayrıca bir mutluluk sebebidir.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 35, Aralık 2006*

HAYALLERİ BİLE YAPTIKLARIMIZA YETİŞEMEYECEKTİR

Eğitim-Bir-Sen olarak amacımız yaptığımız her işi en iyi şekilde yapmak, sendikal hayata yeni bir bakış açısı getirmek, sendikacılık adına insanların zihnindeki olumsuz imajı silmek, çalışanların vermiş olduğu gücü sadece onların faydasına kullanmaktır. Bu nedenle sadece yaptığımız işe odaklandık. Çünkü şuna inanıyoruz ki bizim sorumlu olduğumuz, sorgulandığımız bizim yaptıklarımızdır. Bunu bültenlerimize, afişlerimize, sitemize hülasa bütün yayınlarımıza baktığınızda görebilirsiniz. Bu nedenle Dışımızdakilerin ne yaptıkları ne ettikleri çokta bizi ilgilendirmedir. Zaman zaman Bunun bir tek istisnası oldu.

Birçoğunuzun malumu olduğu üzere Türk-Eğitim-Sen diye bir sendika var. Her sıkıştığında, yapacak bir şeyi olmadığında, Eğitim-Bir-Sen'in büyüdüğünü gördüğünde kıskançlık histerisi içerisinde, hiçbir zaman bir eğitimciye yakışmayacak bir üslupla sitesinde, bülteninde son olarak da korsan bir şekilde isimlerini vermeye korkarak "Memur-Sen'in iç yüzü" diye bir paçavrayla sendikalarımıza ve konfederasyonumuza saldırmaktadır.

“**Üslub-u beyan aynıyle insan**”dır, deyip bu seviyenin değerlendirilmesini eğitimci arkadaşlara bırakmak mümkün; ancak “sinek küçük ama mide bulandırıyor” diyerek mecburen kısaca söylediklerine ve yaptıklarına değinmekte yarar var.

Yukarıda ifade edildiği gibi “ne yapıyorsunuz?” sorusuna her cevap sıkıntısı çektiklerinde, sendikamıza saldırmayı bir kurtuluş yolu olarak gören bu grup; aslında sataştığını sandığı her konu da, asla bir sivil toplum örgütü olmadıklarını da, tutarsızlıklarını da göstermiş oluyorlar.

NELER SÖYLÜYÖRLER, NELER YAPIYÖRLER?

1. Toplu görüşme süreciyle ilgili söyledikleri: Bütün kamu çalışanlarının malumu olduğu üzere 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendika Yasası grevsiz ve toplu sözleşmesiz olarak Memur-Sen’in yoğun muhalefetine rağmen 2001 yılında Kamu-Sen’in desteğiyle ANASOL-M hükümeti tarafından çıkarıldı. Ve bu sendika 2006 yılının Ağustos ayındaki toplu görüşme sürecine kadar da, toplu sözleşme ve grev talebini hiç gündemine almadı. Eğitim iş kolu da dâhil, 8 iş kolunda yetkili olan bu konfederasyon, bu sene ki görüşmeler sürecinde, görüşmeleri sabote edebilmek için, çalışanların haklarının korunup iyileştirilmesi ve mağduriyetlerinin giderilmesi adına hiçbir talepte bulunmadan; ya “toplular sözleşme ve grev hakkı” ya da “**seçime kadar eylem**” diyerek görüşmelerde bütün taleplerinin önünü kesti. Bu ifade biçiminin kendisi bile sendikal literatürü bitiren, siyasal bağlantının zorladığı bir söylemdir. Bu ifade biçimi, bir sendikanın bir siyasal parti tarafından güdülmesinin acı sonucudur. Sendikalar, “**hakkımı alana kadar eylem**” söylemini kullanırlar. Bunların bu şekilde ortaya çıkmasının tek bir sebebi vardır: Kendilerini kuran, büyüten,

yöneten siyasal iradenin, ortaya koyamadığı muhalefeti, çalışanlar adına oluşturulan bu gruba havale etmesidir. Sendikacılığın bu şekilde bir siyasi partinin isteği doğrultusunda kullanılması çalışanlar adına örgütlenmeyle elde edilecek kazanımları bitirmiş ve 2006 toplu görüşmelerinin çalışanlar adına fiyaskoyla sonuçlanmasına sebep olmuştur. Memur sendikalarının en büyükleri eğitim iş kolu sendikalarıdır. Eğitim iş kolunun yetkili sendikasınsa bu süreçle ilgili hiçbir talebiyle hiçbir yerde karşılaşmamıştır Bunu örtmek için de mezkûr grup, her zaman ki yönetime başvurmuş; sağa sola çamur atmaya başlamıştır.

2. Demokratikleşme ve temel insan haklarıyla ilgili söyledikleri: Eğitim-Bir-Sen olarak temel insan hakları ve demokratikleşme ile ilgili olarak dile getirdiğimiz hiçbir düşünce ve görüşümüzden bu güne kadar bir pişmanlık duymadık. Ve bu gibi görüşlerin ülkemizin birlik ve bütünlüğü için elzem olduğuna inandığımızdan bunları her platformda dile getirmeye de devam edeceğiz. Her türlü ırkçılığın, bölücülük olduğuna inanıyoruz. Bu ister Türk ırkçılığı olsun, ister Kürt ırkçılığı olsun fark etmez. Her ikisi de kökü dışarıda bölücü hareketlerdir. Bin yıldır birlikte yaşamış insanları birbirinden ayırmaya yönelik, her türlü akımın ve çalışmanın karşısında olduk. Bu ülkede yaşayan dini, dili ne olursa olsun; temel insan haklarının herkes için korunması gerektiğine inandık. Ve bu doğrultu da görüşler oluşturup çalışmalar yaptık. Ancak demokrasiyi ve insan haklarına saygıyı sadece kendisi için kutsal sayan, donmuş beyinler, bizim bu anlayışımızı bir türlü kavrayamadılar ve bunun üzerinden kampanyalar yürüttüler. Bu bizi, hiçbir zaman doğru bildiğimiz yoldan ayıramadı ayıramayacaktır da. Çünkü biz bu ülkenin birlik ve beraberlik içerisinde daha mutlu ve daha müreffeh olacağına inanıyoruz.

3. Örgüt içi demokrasi anlayışımızı kavrayabilmelerini hiç beklemedik: Memur-Sen'in kuruluş amaçlarının başında; ülkede demokrasiyi ve insan haklarına saygıyı hâkim kılmak; bunlara tecavüz sayılabilecek bütün girişimlerin karşısında olmak vardır. Bu anlayışımızı ülke yönetimi için dile getirdiğimiz gibi örgüt içi yapılanmamızda da hassasiyetle uyguladık. Yönetimlerimizin tamamında üyelerin iradeleri hâkim oldu. Bir ilçe yönetimimizin üyelerimizin talepleri doğrultusunda seçimle değiştirilmesini bile, kendi töre anlayışları içerisinde algılamaktan aciz oldukları için; sitelerinde bültenlerinde polemik konusu haline getirebildiler. Kendi Genel Başkanlarını bile (Resul Akay) siyasal bir parti karşısında korumayı becerememiş bir anlayışın, üye iradesinin hâkimiyetini yansıtan hassasiyeti anlayabilmesi, doğru okuyabilmesi zaten beklenemez. Bizler ne pahasına olursa olsun örgüt içi demokrasiyi üye iradesini sürekli teşkilatımızda hâkim kılacağız.

4. Çetelere geçit vermedik, vermeyeceğiz: Örgütlenme felsefelerini antidemokratik zeminler üzerine oturtmuş olan yapılanmalardan, sivil çıkışlar ya da sivil duruşlara saygı beklemek mümkün değildir. 28 Şubat sürecinin kendilerini “çete” diye ifade eden sözde sivil toplum kuruluşlarının türevleri ve sadece sahiplerinin sesi olan örgütlerin; sendikamızın insan haklarıyla ilgili düşüncelerini merdiven-i kıpti sirkatin söyler misali eleştirmesi şaşkıncı değildir. Bu anlayışı, ev sahipliği yaptıkları “Ulusal Birlik” adı altında bir araya gelen 41 örgütle, ülkeyi germeye, kaos ortamı oluşturmayı, meclis iradesini hakim güçlere devretmeyi hedefleyen taleplerle ortaya çıkmasını da bu bağlamda değerlendirmek gerekir. Boylarını aşan bu girişimin, altında kalan bu grup, kendilerini bu olayda inkâr etmiş olsalar da, insan haklarının, demokrasinin, sivilleşmenin söz konusu olduğu her

durumda, zihniyetlerini ortaya koymaktan geri durmamaktadırlar. Nokta Dergisi'nde yayınlanan bir generalin darbe günlükleri okunduğunda, bu tür yapılanmaların mahiyeti ve yaptıklarının amacı daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Yukarıda anılan çirkin oluşumun 3 günde dağılmasının tek nedeni Memur-Sen'in bu ülkede artık belirleyici bir güç olmasıdır. Ve "niçin Memur-Sen ve bağlı sendikalara saldırıyorlar?" sorusunun da cevabı buradadır.

5. Siyasal bir partiyle ilişkilerle ilgili söyledikleri: Bir sivil toplum örgütünün kendi dinamikleri dışında, var olmak için payandalar edinmesi sivillik adına bir lekedir. Bunu kurulduğumuz ilk günden beri böyle bildik böyle belledik. Eğitim-Bir-Sen 1992 yılında 14 eğitimci tarafından kurulmuş bu güne kadar da sadece kendi varoluş dinamiğini hâkim kılmak adına oldukça zor dönemler yaşamış olmasına rağmen varlığını büyüyerek devam ettirmiştir. Bu gün biri hariç bütün sendikaları; aynı gün, aynı büroda, virgülüne kadar aynı tüzükle, aynı siyasal iradenin eliyle kurulmuş olan bir konfederasyonun kendi kirlerini gizlemek için Eğitim-Bir-Sen'i kendisinden tam 10 yıl sonra kurulmuş bir partiyle ilintilendirmeye çalışması; ancak komiklik olarak değerlendirilebilir. Eğitim-Bir-Sen'e böyle bir eleştiri getiren bu yapı, diğer taraftan "dayanın arkadaşlar bizim parti iktidara gelecek, sizleri yüksek mevkilere taşıyacağız, bizden ayrılanlardan da hesap soracağız" demekten de utanmamaktadır. Ve sadece bunlar değil, bizim dedikleri parti de aynı söylemi kullanmaktadır. Bu partinin İsparta il Başkanı, 21 Mart 2007 tarihli yerel bir gazetede açıklamasında; bu konunun en çarpıcı, en içerisinde tezatları olan konuşmasında, hükümeti, Eğitim-Bir-Sen'li kadrolaşmayla suçlarken "Bekleyin arkadaşlar partimizin güneşi doğunca, size gün doğacak, sizleri dilediğiniz yerlere taşıyacağız" demekten geri durmamaktadır.

6. Eğitim-Bir-Sen'in büyümesiyle ilgili söyledikleri:

Sendikamızın büyümesini bir türlü hazmedemeyen bu grup yine kendi mantıklarının işlediği düzeye uygun olarak büyümemize nedenler ileri sürmektedir. Kişilerin hayalleri bile yapabilecekleriyle sınırlıdır. "Seni nasıl bilirim kendim gibi" hali. Evet, Eğitim-Bir-Sen'in büyümesini ancak kendilerine bakarak algılayabiliyorlar. Ve sadece kendi yapılarını izah edebiliyorlar. Evet, ülkem adına, insanım adına, geleceğimiz adına sevinçle gururla söylüyoruz Eğitim-Bir-Sen büyüyor. Büyümesine de devam edecektir. Ama bu büyüme Eğitim-Bir-Sen'i oluşturan dinamikler üzerine devam etmektedir. Örgüt ağımız genişledikçe, teşkilatlarımız güçlendikçe büyümemiz devam edecektir. Bizim kısa vadedeki hedef üye sayımız 350.000'dir. Bizim vizyonumuz ve misyonumuz bütün eğitim çalışanlarını aynı çatıda toplayacak mahiyettedir. Şu an Türkiye'nin her bir noktasında örgütlenmesini tamamlamış olan Eğitim-Bir-Sen, sadece kendi dinamikleri üzerinde ve her şeye rağmen büyümeye devam edecektir. Malum zihniyet bunu bir türlü algılayamasa da.

7. Banka promosyonlarıyla ilgili söyledikleri:

2003 yılından beri bütün platformlarda dile getirdiğimiz; defalarca basın açıklamalarımızın konusu olmuş, geçen yıl 60.000 afiş eşliğinde 100.000'lerce imza toplanmış, toplu görüşme taleplerimiz içerisinde yer verilmiş, laf söyleyenlerin masayı terk ederek kaçtığı 2006 Toplu Görüşmelerinde, Hükümetle, Memur-Sen arasında imzalanan sosyal haklar sözleşmesinde verilmesi imza altına alınmış ve en sonunda da Genel Merkez Yönetimimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü münasebetiyle Milli Eğitim Bakanı'nı ziyarette 27 maddelik isteklerimizden oluşan pakette yer verilmiş ve aynı görüşmede de bütün bu ısrarla takibimiz sonucunda Bakan'ın "bir genelge yayın-

layarak isteğinizi yerine getireceğim” deyip genelgeyi yayınlaması üzerine, paniğe kapılan malum sendika bu kazanıma kara çalmak için elinden geleni ardın koymamıştır. Lakin güneşi balçıkla sıvamaya kalkan her akılı evvelin yaşadığı hayal kırıklığını yaşamışlardır.

8. AB’la ilgili söyledikleri, yaptıkları: Ulusalıcı reflekslerle Avrupa Birliği ile ilgili her türlü işleme; vatani satmak, vatani bölmek diye sloganlar atan Türk-Eğitim-Sen ortada 90.598 avro olunca, bütün bunları unutarak AB’in istediği projeleri hazırlamakta ve bunları da bir övünme vesilesi yapabilmektedir. Bunun için ayrıca yorum yazmak her halde abesle iştigaldir. Ama şu soru da insanın zihnine takılmıyor değil: Acaba ortada 190 bin avro olsa hangi temel görüşlerinden vazgeçerler?

9. İlksan’la ilgili söyledikleri, yaptıkları: On yıllardır öğretmenlerin omuzlarında bir kambur gibi saplanıp onları sömüren, hep birilerinin rant kaynağı olan İlksan bütün gelirlerine rağmen yıllardır zarar etmekte ve sadece 2005’te ettiği zarar 6 trilyonu bulan bu kurumun kapatılmasını ve hak sahiplerine hakkının ödenmesini bütün eğitim çalışanları istemesine rağmen, çalışanları temsil etmesi gereken sendika onların bu talepleri dışında onların yüzüne bizde kapatılmasını istiyoruz diyor; ancak kapatılmasına karar verecek olan İlksan kongrelerinde kapatılmasın diye oy kullanmaktadırlar. Sendikamızın yürüttüğu “Arsalarımız dağıtıldı, mağazalarımız kapatıldı, umutlarımız tüketildi, yeter artık, İlksan feshedilsin, hak sahiplerine hakları ödensin” imza kampanyamıza karşı da gizli bir kampanya yürüterek İlksan’ın yine yemlik olarak kullanılmasını sağlamaya çalıştılar. Niçin mi? En son yıl bile zarar açıklayan İlksan yönetiminde kendi delegeleri olduğu için.

10. TOKİ ile işbirliği çerçevesinde şubelerimiz yaptığı konut edindirme çalışmalarıyla ilgili olarak söyledikleri yaptıkları: Türkiye'nin değişik yerlerinde şubelerimiz eğitim çalışanları adına çalışmalar yürütmekte organizasyonlar yapmakta, çeşitli kurum, kuruluş ve kişileri bir araya getirmekte ve bunun sonucu olarak da üyelerimizin kendi imkânlarına uygun bir yuva sahibi olmaları sağlanmaktadır. Zor ve meşakkatli ve büyük bir organizasyon beceri isteyen bir çaba olduğu içinde herkesin böyle bir çabaya girmeye cesaret etmesi ve böyle bir yükün altından kalkması mümkün değildir. Şubelerimizde arkadaşlarımız üyelerimiz adına bu çabayı başarıyla sonuçlandırdılar. Burada sorun olan ise, birkaç kurumu kişiyi bir araya getirip burada böylesi bir projeyi hayata geçirip çalışanların övgüsüne, memnuniyetine neden olan bu çalışmayı tebrik etmek yerine, kıskançlık histerisi içerisinde bu çalışmalara kara çalmaya çabalamaktır. Bu yöntem tarih boyunca beceriksiz, yeteneksiz gruhun yegâne metodudur. Kervan yürüyor.

11. Sendikadan istifa edenlerle ilgili söyledikleri: Çalışanlar sendikalara üye olma özgürlüğüne sahip oldukları gibi, sendikaların üyeliğinden ayrılma hürriyetinin de sahibidirler. Çalışanlar bu özgürlüklerini üye olarak kullandıklarında iyi, sendikalarından istifa ettiklerinde ise..... işte bu cümlenin devamını mezkur sendikanın sitesinin forum bölümlerine baktığımızda okuyabiliyorsunuz. O cümleleri, o sözleri burada ifade etmek emin olun yazının üslubunu kirletecektir. Yıllarca üyeniz olmuş, sizlere aidat yatırmış üyelerinize, çeşitli sebeplerle üyelikten ayrıldıkları için; ağzınıza geldiği gibi küfredersiniz, tehditler savuracaksınız. Sadece bu durum bile mezkûr sendikanın sendikacılık anlayışını sergilemesi açısından yeterli bir göstergedir.

12. Sendikadan istifa edenlerle ilgili yaptıkları: Sendikaların; usulüne uygun olarak istifa etmiş üyelerin, istifalarını kabul etmemek gibi bir hakkı yoktur. Ancak yukarıda ismi geçen sendika, kendilerinden istifa eden herkese ve kurumlarına istifalarının kabul edilmedi diye yazılar göndermekte ve istifa işleme konulduğunda ilgilileri, alakasız bir yasa maddesiyle tehdit etmekte ve zorla çalışanların istifasını engellemeye çalışmaktadır. Bu yöntem çalışanların ve okul yöneticilerinin büyük bir kısmı tarafından bilindiği için dikkate alınmama ve tehdit mektupları yırtılıp çöpe atılmaktadır; ancak bazı kurumlarda sendika yasası bilinmediği için bu yöntem bir aylığına da olsa işe yaramakta ve zorla istifa engellenmiş olmaktadır. Bunu da kendilerine kar saymaktalar. Burada özellikle kurum yöneticilerinin 4688 sayılı yasanın üyelik ve istifa ile ilgili 14/15 ve 16. maddelerini bilmeleri gerekmektedir. Resmi işlemlerde bilmemek mazeret değildir. İdarecilerin bu bilmemezliğini birileri idarecileri suçlu durumuna düşürecek şekilde kullanmaktadır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 36, Nisan 2007*

ÜLKEMİZİN EĞİTİM-BİR-SEN'E İHTİYACI, HEPİMİZİN DE BU ÜLKEYE BORCU VAR

Bu gün Eğitim-Bir-Sen'li olmanın karşılığı:

Bir başarıyı birlikte yaşamak,

Bir mutluluğu binlerce kişiyle paylaşmak,

Bir ümidi on binlerle yükseltmek

Bir heyecanı ülkenin her bir noktasına yaymak,

Bir gücü doruklara taşımak

Ülkemiz, geleceğimiz, çocuklarımız adına bir vazifeyi yerine getirmenin mutluluğunu yaşamaktır.

Evet

Bu başarı,

Bu mutluluk,

Bu ümit,

Bu heyecan

Bu güç hepimizin.

Hepimiz, yani Eğitim-Bir-Sen'e harç taşıyanlar. Onun için, emek verenler, mücadele edenler sıkıntı çekenler, zaman ayıranlar ve bunların sonunda başarmanın mutluluğunu yaşayanlar.

Hepimiz, yani ülkemizin gelişip kalkınmasının, çocuklarımız için mutlu bir geleceğin oluşturulmasının, demokrasinin, temel insan hak ve hürriyetlerinin geliştirilmesinin, inanca saygının yerleştirilmesinin mücadelesini verenler. Yani üyelerimiz, işyeri temsilcilerimiz, komisyonlarda görev alan arkadaşlarımız, ilçe başkanlarımız, şube yöneticilerimiz, Genel Merkezimiz.

Evet hepimiz, yani aynı heyecanı birlikte yaşayanlar,

Aynı hedefi birlikte belirleyenler, aynı çalışma azmini birlikte yüreklerine yerleştirenler.

Evet hepimiz, yani belki de birbirini şahsen tanıma mutluluğunu yaşayamamış ancak şahsi tanışıklıkların ötesinde bir ideal birlikteliğinin kuşatıcılığında birleşenler.

Evet bu ideal bizi, hepimizi aynı hedefe kilitledi

Eğitim-Bir-Sen'i en büyük yapma hedefi.

Bu, on binlerin hedefi oldu.

Ve bu on binler yıllardır Eğitim-Bir-Sen'in yurdun her bir noktasına ulaşmasının mücadelesini verdiler.

Tek tek sendikacılığın ve sivil toplumculuğun önemi anlatıldı. İnsanların ayaklarına bir daha, bir daha gidildi.

Evet biz hepimiz, yılmayanlar, yüksünmeyenler.

Tekrar gidişlerinden erinmeyenler.

Evet biz hepimiz, uzun soluklu bir yolculuğun yolcuları olduğunu hiç unutmayanlar. Yaptığı işin yarısını kurgulamak olduğunun hep bilincinde olanlar.

Bu sebeple de günü birlik başarılarla aldanmayanlar.

İstikrarlı bir büyüme hedefledik.

Bütün illerde şubelerimizi, her bir ilçe de temsilciliklerimizi kurduk.

Bütün yurt çapında örgütlenmesini tamamlamış en güçlü örgüt olduk.

Bu nedenle de bizimle aynı iş kolunda örgütlenenlerden, çok belirgin bir farkımız ortaya

çıktı: Ülkenin her bir noktasında var olduk: Edirne'den Kars'a, Sinop'tan Mersin'e,

Hakkari'den Muğla'ya.

Çünkü bizim ilkelerimiz; insana, olaylara, eğitime bakımımız bütün insanları kapsadı. Düşüncelerimizi kişilere, olaylara, bölgelere göre şekillendirmedik. Bu nedenledir ki her bir noktada hep büyüdük ve büyümeye devam edeceğiz.

Çünkü bu ülkenin bize, Eğitim-Bir-Sen'e ihtiyacı var.

Bizim bu ülkeye borcumuz var.

Bu görevi bu anlayışla önemsedik.

Ve bu inançla,

Sendikacılığa yepyeni bir vizyon yükledik.

Sivil toplumun gücünü, geniş kitlelere yaydık.

Ülkemize binlerce sendika yöneticisi kazandırdık.

Hak arama kültürünün tabana yayılmasını sağladık.

Bunun ödülünü eğitim çalışanlarının desteğiyle aldık.

2001 yılından beri istikrarlı bir şekilde büyüdük.

2006-2007 döneminde de bu büyümemiz devam etti.

Arka kapakta da ifade edildiği gibi, 24 şubede yetkili sendika olduk. Bu sayıyı önümüzdeki yıl ikiye katlamamızın heyecanı içerisindeyiz.

Bu dönemle ilgili olarak izniniz olursa bir önceki yıla göre büyüme oranı % 50'nin üzerinde olan şube ve temsilciliklerimizden isimlerini anmak istiyorum: Artvin %71, Batman %51, Burdur %78, Iğdır %159, K.Maraş %51, Kilis %96, Mardin %71, Osmaniye %79, Sinop %55, Van %63. Erzurum Üniversite % 53. Ayrıca iki yıldır istikrarlı bir şekilde büyümesini devam ettiren Erzurum-2 Geçen yıl %110, bu sene (658 yeni üyeyle) % 42 ve Bu sene en çok yeni üye yapan şubemiz (720) olan Kahraman Maraş ve Bingöl şubemiz (% 236 büyüme) geçen yılda aynı başarıyı göstermişti. Hepimiz adına bu şubelerimizi kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

2007-2008 döneminde de aynı inançla, aynı şevk ve heyecanla büyüyeceğiz.

Bu büyüme hepimizin gayretiyle azmiyle gerçekleşecektir.

Bu gayreti göstermek hepimizin sorumluluğudur.

Çünkü burası hepimizin yuvası.

Burası hepimizin ülkemiz adına geleceği.

Ülkemizin aydınlık yarınları adına bu büyümeyi gerçekleştiren, ilk üyemizden son üyemize; iş yeri temsilcilerimizden, ilçe başkanlarımıza; şube yönetimlerimizden, Genel Merkez çalışanlarımıza, yöneticilerimize binlerce teşekkürler, bu imkanı bizlere sağlayan Rabbime sonsuz şükranlar...

SENDİKA ELEŞTİRİSİNDE KUSUR YAŞANANDA MI, ALGILAYIŞ TA MI?

Devletin ulaşamadığı, hizmet götüremediği ya da verimsiz kaldığı, devletle toplum arasında adeta bir ara bölge olan, alanında faaliyet gösteren ve kişilerin ortak amaç ve menfaatleri etrafında bir araya gelerek oluşturmuş oldukları kuruluşları sivil toplum örgütleri diye tanımlamak mümkündür.

Bu tanımlamaya uygun olarak sivil toplum örgütleri için ülkemiz, kültürel kodlarının sağladığı imkânla uzun bir tarihi arka plana sahiptir. Hilf'ul fudul, Fütüvvet ocakları, ahilik teşkilatları ve çeşitli amaçlarla kurulmuş bazıları da “Müslüman dilendirmezler cemiyeti” gibi oldukça ilginç cemiyetler, bu arka planın yüzakı örgütlerdir.

Özellikle 20. yüzyılın 2. yarısından sonra dünyada, aşkın devlet anlayışından sivil toplum hâkimiyetine doğru bir temayül belirginleşirken, ülkemizde de bu anlayışa paralel yasal sivil örgütler kuruldu. Çok partili hayata geçildi, seçimlerde daha demokratik ortamlar oluşturuldu.

Ama bununla birlikte; hem sivil toplum örgüt ve yöneticilerine, hem de siyasi parti ve siyasilere karşı karalama kampanyaları yürütülmeye başlandı. Bu kampanyalar, her defasında toplumda (nedenleri ayrıca tartışılır olsa da) geniş de bir karşılık buldu. Bu kampanyalar menşei gayrimeşru yapılardan aldı. Çünkü bu kesimler Varlıklarını şeffaf olmayan zeminlere borçludur. Sivil toplum örgütlerinin, eksik ve noksanlarından iktidar kotarmaya çalışan bu kesimler; bu yanlış ve eksiklerin ıslahı yerine bütün sivil yapılanmaların yok edilmesi için bunu bir fırsat olarak değerlendirmektedirler. Bu nedenle de bu zümre ve anti demokratik kurumlar çalışmalarına zemin olarak bireylerin yaşadıkları olumsuzlukları, yoksunlukları fırsat olarak görmektedirler.

Bireyler yaşamış oldukları olumsuzlukların verdiği acı içerisinde, kişi ve kurumları değerlendirirken; anti demokratik ortamlardan nemalanan örgütlü yapılar ve nüfuzlu kesimler, bu yoksunluk ve haksızlıkların verdiği acıdan bir iktidar devşirmenin hesabı içerisinde oldular. Bu acıyı vatandaşa 12 Eylül 1980 öncesinde olduğu gibi ya genç fidanları birbirine öldürterek yaşattılar, ya ekonomik yoksunluk ve yolsuzluklara zemin hazırlayan krizler oluşturup ortaya çıkardılar ya da soyut kavramlar üzerinden topluma korkular enjekte ettiler. Buradan da her 10 yılda bir askeri darbeyi ülkenin mutlaka yaşaması gereken kader haline getirdiler.

Her seferinde çeşitli şekillerde kuşatılmış olmasına rağmen halkın iradesinin her 10 yılda bir iktidardan uzaklaştırdığı darbeciler, yeni darbelerle yine yerlerini korudular. Oligarşik iktidarlarının devamı için Halkın iradesinin ya da temsilinin sağlandığı yapılar üzerinde ince stratejilerle örülmüş olumsuz kampanyalar yürüttüler.

Bu kampanyalar öylesine kapsamlı ve planlı yürütülür ki seçimi olan, mensuplarına hesap vermek durumunda olan bütün sivil kurumlar her defasında bu kampanyaların hedefi haline getirilir.

Yürütülen bu olumsuz çalışmaların argümanları; herkesin zihin yapısına, ilgi alanına, yetersizliklerine, ulaşamadıklarına, zaaflarına cevap verecek niteliktedir.

Bu çalışmanın planlayıcıları bellidir, yani sonuçta iktidarı ele geçirenlerdir.

Uygulayıcıları ise; bütün şahsi yetmezliklerinin mahkûmiyetini yaşayanlardır: Tüm varlığını, birikimini isminin önündeki sığlığa borçlu olan aydınlar; çocuğunu işe yerleştirmek için ulaştığı siyasiden “hamili kart yakınimdir” kartvizitini alamayanlar; kendine demokrat olanlar; kendinde gördüğü yeteneklerin, kendi geleceği adına belirlediği hedefe ulaşmasına yetmeyenler; iş hayatında iflas edenler; beklediği ihaleyi alamayanlar; içerisinde bulunmak için can attığı siyasi parti ve sivil kuruluşlarda yer bulamayanlar; gerçekten haksızlığa uğrayanlar; sivil toplumculuğun faydasına inanıp onun ne olduğunu tam olarak kavrayamayanlar; beklentilerine cevap bulamadığı için haksızlığa uğradığını sananlar, her şeyin en iyisini ben biliyorum ama benim kıymetimi bir türlü bilmiyorlar diyenler; faturasını ödemediği için evinin suyu kesilenler; sınıfta kalanlar; üniversiteyi kazanamayanlar, yedi bir cecdi etkili ve yetkili olmuş erguvaniler; danışman ya da her hangi bir komisyonun üyesi olamayanlar; kronik muhalifler; kitapları satmamış, köşesi kapanmış yazarlar hülasa mı? Bunun aslında hülasesi olmaz. Ve bütün bu hülasesi olmayanlar kendi yoksunluğuna, kendi eksikliğine, kendi zaafına, kendi uğradığı haksızlığa göre eleştiriler, inkârlar, bühtanlar geliştirir. Ve bu insanların tamamı ister akademisyen

olsun, ister yazar olsun, ister çiftçi, isterse öğrenci olsun ne yazık ki muhalefetinin gerekçesinde kendi yaşadığı hikâyeyi sunar. Kendisine danışmanlık ya da bürokratik bir görev vermeyen siyasetçi çapsız, ihalesine yardımcı olmayan belediye başkanı hırsız, yeni bir sınav hakkı vermeyen, tarım kredi kooperatifi borçlarını affetmeyen hükümet duyarsız, uğradığını sandığı haksızlıkta başkası adına haksızlık oluşturmayacak baskıyı ortaya koymayan örgüt pasif.

Bu yazıdan bütün siyasiler süttten çıkmış ak kaşık, bütün sivil toplum örgütleri masum; bütün bunlara muhalefet edenlerde arızalı manası çıkarılmamalıdır. Sadece söylemek istediğimiz bu konularda söz söyleyen, yazı yazan insanların, kendi hikâyelerinin gerekçe oluşturduğu argümanlarla değil; siyasi parti nedir, siyasetçi kimdir, sivil toplum örgütleri kuruldukları alana göre ne iş yaparlar, etkileri ve yetkileri nelerdir, bunların çerçevesinde konulara yaklaşmalarıdır. Bunun dışında herkes kendi hikâyesine göre bir siyasal ortam ve sivil toplum dizaynına gerçeklik sağladığında; siyasiler, yakındığı siyaset arenasının aktörlerine, sivil toplum örgütleri, yöneticileri dışındakilere zulümler yaşıtan mekanizmalara dönüşeceklerdir.

Bu manada en çok eleştiriye muhatap olan yani yok edilmesi gereken sivil örgütlerinin başında sendikalar yer almaktadır.

Bunun çeşitli sebepleri vardır:

1. Sivil toplum örgütlerinin en etkin sendikalarıdır.
2. Sendikacılığın sunuluşundaki, algılanışındaki yanlışlar.
3. Sendikacıların muhataplarının gücü
4. Kirlenmiş sendikacılar

5. Kendileri de dâhil her şeye karşı olan hep yenilgi yaşamış kronik muhalifler

6. Sendikal literatürün bilinmeyişi

1. Sivil toplum örgütlerinin en etkin sendikalar:

Görev alanı ve etki gücü gereği sivil toplum örgütleri içerisinde en etkin örgütler sendikalar. Faaliyetlerinden etkilenen muhatapları vardır. Sendikaların kazançları muhataplarının kaybı olarak görülür, bu nedenle de etki alanlarının sınırlandırılması üzerinde olumsuz kampanyaların hep muhatabı olmuş yapılardır. Bu olumsuz kampanyalar çoğunlukla sendikaları etkisiz kılabilmek için sendikacılar üzerinden yürütülür.

2. Sendikacılığın sunuluşunda ve algılanışındaki yanlışlar:

Sendikacılığın kurumsal olarak başladığı dönemle, Marksizm'in bir ideoloji olarak ortaya çıktığı dönem aşağı yukarı aynıdır. Marksist söylemin işçi sınıfı üzerindeki etkisi kısa zamanda dünyanın birçok yerinde sendikacılığın işçi sınıfının sorunlarının çözümü, kazanımlarının artırımının bir aracı olmaktan çıkarıp Marksist ideolojinin silahı haline dönüştürdü. Sendikacılık artık sorun çözümünün aracı değil sorunların karmaşıklaştırılıp içerisinden çıkılmaz bir hal alıp buradan bir devrim üretmenin sopası haline dönüştürüldü. Bu da özellikle çalışan kesimlerin haklarının korunmasını en büyük aracı olan sendikaların mücadelelerinin desteksiz kalmasına, haklı mücadelenin yalnızlığa düşürülmesine sebep oldu.

Bu bağlamda sendika literatürünü oluşturan akademisyenler, aydınlarda dünyanın her tarafında ülkemizde olduğu gibi sendikacılığı Marksist ideolojinin tekeline gördüler ya da gösterdiler. Marksist olmayan aydın ve akademisyenlerde bu alan, onların alanı, kabullenışı üzerinden konuya yaklaştılar ve son yıllara kadar özel-

likle literatür ve tarihçe üzerinden bağımsız bir çalışma yürütmediler.

3. Sendikacıların muhataplarının gücü: Sendikaların muhatapları hep işverenler oldu. Yani sendikacının karşı karşıya geldiği kimseler hem para hem de sosyal bakımdan etkin ve yetkin kimselerdi. Bu nedenle de sendikacılık ve sendikalar üzerinden yürütülen olumsuz kampanyalar hep geniş bir yankı buldu.

4. Kirlenmiş sendikacılar: Her camia içerisinde olduğu gibi, bulunduğu konumu kendi menfaatleri için kullanan, pozisyonunun sağladığı imkânları, haksız kazanç için değerlendiren kişiler, sendikacılar içerisinde de var olmuştur. Bu bireysel kirlenmişlikler, bütün sendikal ve siyasal hayata mal edilmekte buradan da sendikaların ve siyasiler sahip oldukları etki gücünün bitirilmesi hedeflenmektedir. Toplumların zihnine bütün siyasiler yolsuzdur, hırsızdır; bütün sendikacılar sendika ağasıdır imajı pompalanarak oligarşik güçlere karşı bu sivil yapılar etkisiz hale getirilir.

5. Kendileri de dâhil her şeye karşı olan hep yenilgi yaşamış kronik muhalifler: Bunlarla ilgili söylenecek çok fazla söz yoktur. Bunlar daha çok 5. madde de ifade edildiği gibi bunlar “malumat depocuları” olduğu için ayrıntısı olan konularda da genel konuşan tiplerdir.

6. Sendikal literatürün bilinmeyişi: Bu yazının kaleme alınmasına sebep olan bu maddedir.. Yeni Şafak Gazetesi'nin 5 Eylül 2007 Tarihli 19. sayfasındaki yorumlar bölümünde yayımlanan “Sendikalar Sadece Aidat mı Toplar” başlıklı yazı bu bağlamda değerlendirilir. Memur sendikalarının toplu görüşme sürecinin değerlendirildiği yazıda tam bir cehalet sergilenmiş ve bu cehaletle okuyucunun zihni işgal edilmiştir. Yazıda kısaca,

a) Yazıda sendikaların üyelerinden aldıkları aidatlar söz konusu edilmiş; ancak yasa ve uygulamalar bilinmediği için yazar kafasına göre hesaplar içerisine girmiş, gerçekte uzaktan yakından alakası olmayan rakamlar vermiş. Sendikaların üyelik aidatları 4688 sayılı yasanın 25 maddesinde belirtilmiştir ve şu an mevcut bulunan bütün memur sendikaları yasanın belirttiği en düşük oran olan üye maaşının %0.5'i (Binde 5) oranında üyelik aidatı almaktadırlar. Bunun rakam olarak karşılığı da üyelerin aldığı maaşa göre değişmektedir. Üye aidatlarının, sendikalara üye olanların maaşlarına eklenen "sendikal örgütlülük tazminatı"yla bir ilişkisi yoktur. Bu tazminat alınan maaşa ve ödenen sendika aidatına bağlı olmaksızın şu an 5 YTL'dir. Üyelik aidatları ise maaşlara bağlı olarak 4-10 YTL arasında değişmektedir. Tazminatın 10 YTL'ye çıkması sendikalara artı bir gelir getirmemekte sadece üye olan memurun maaşına bir artı olarak yansımaktadır.

b) Sendika yöneticilerinin maaşları tüzüklerinde delegelerin belirledikleri miktardır. Yani hangi sendikanın hangi yöneticisinin kaç para maaş alacağı onun delegeleri tarafından Genel Kurul'da belirlenir. Burada söylenen çamur at izi kalsın mantığının iz düşümüdür. İnsanların zihnine istifham en kolay şekilde maddi konularla ilgili düşürülebiliyor. Bilmediğimiz her konu gizli değildir.

c) Sendika yöneticileri mal beyanını ilgili kurumlara vermeye yasal olarak zorunludur. Burada kişiler üzerinden mal beyanında bulunmak hoş olmayacak zaten merak edilen de yazının tamamına bakıldığında bu değil sadece insanların zihninde istifham bırakmak. Bu istifhamın bir sivil toplum örgütünde "atamalı" bir görevi olduğunu yazının altındaki imzadan öğrendiğimiz kişi tarafından oluşturulmaya çalışılması ise cemiyetçilik adına üzerinde düşünülmesi gereken ayrı bir konudur.

d) İnsanı sadece ekonomik bir varlık olarak algılayan bir zihin yapısının sendikaları sınıflandırmasını bir mantık çerçevesinde değerlendirmesini beklemek çok yerinde bir davranış olmayacaktır. Ama aynı zihin yapısının böyle bir tasnife cesaretini ise ancak baktığı pencerenin darlığı ile izah edebiliriz. Sendikalar birer oda değildir. Özellikle memur sendikalarına üye olanlar ekonomik ihtiyaçları kadar sosyal konulardaki taleplerini de önemsemektedirler. İnsanların sosyal talepleri ise hayatı algılama biçimlerine göre şekil almaktadır. Sendikaların birbirinden farklı sosyal talepleri dile getirmeleri onların sosyal tabanlarına karşı sorumluluğunun gereğidir. Bu talep farklılıklarını ideolojik ayrışma olarak sunmak doğru olmayacaktır.

e) Türkiye’de Memur sendikacılığının tarihi 15 yıllık-tır. Bu 15 yıllık mücadelede kuşkusuz bir çok kazanım elde edilmiştir. Ancak örgütlenme ve örgütün gücünün hayata geçirilmesi noktasında 4688 sayılı yasanın birçok eksiği vardır. Şu an ki mücadele de öncelikle grev ve toplu sözleşme eksiği dahil diğer eksiklerin giderilmesi üzerinedir.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri sendika yasasının Grev ve toplu sözleşme eksiği giderilmeden sendikaların kendilerinden beklenen görevi yerine getirebilmeleri çok zordur.

ASLA MAZERETİMİZ YOK! HEDEFİMİZ YETKİ! VE ULAŞACAĞIZ!

Simurg ya da bizim geleneksel hikâyelerimizdeki anka kuşu veya zümrüdü anka diye bildiğimiz kuş. Bu pers efsanesi herkes tarafından bilinir, bu nedenle efsaneyi yeniden anlatmak gerekmiyor. Zaten efsane de verdiği mesajla meşhurdur: “Kendi küllerinden yeniden doğmak.” Her başarıda hatırlanan efsanedir, imkânsızlıkların başarının önünde engel olamayacağını ve başarının büyüklüğünü ifade edebilmek için.

Simurgun bir diğer özelliği de; şeytani her türlü hileyi bozması, hastalığı tedavi etmesi.

Bu özelliği de bizim hikâyemizle örtüşür. Eğitim-Bir-Sen’in dünyasında birlikte olmak, beraber olmak, cemaat ruhunu taşımak hep var oldu. Ama bu ruh modern zamanların örgütlenme biçimlerinde bu güne kadar kendi yankısını bulamamıştı. Bu ruh ilk kez 1992’de yakılan bir meşaleyle beden kazanmağa, şekil bulmaya başladı. Bugün gelinen nokta da, bütün dostların güven duyduğu, gururla andığı bir güce ulaştı.

Eğitim-Bir-Sen; şimdi, kendi alanındaki sendikalar ve diğer sivil kuruluşlar arasında ülkenin her bir noktasında var olması nedeniyle en büyük, en yaygın örgüttür.

Edirne’nin bütün noktalarında var olduğumuz gibi, Hakkari’nin de her ilçesinde varız.

Kars'ta var olduğumuz gibi Muğla'da da varız. Tokat'ın en büyük sendikası iken Isparta'nın da en büyüğüüz, Siirt'in de.

Rakiplerimizde aynı dağılımı bulamazsınız; çünkü bu insana, olaylara, dünyaya yaklaşımınızla ilgili bir sonuçtur. Bizim dünyamız bu ülkenin her bir ferdiyi kucaklamaktadır.

Dışımızdakilerin ülkenin bir bölümünde var olabilirken, bir diğer bölümünde varlık gösterememelerinin sebebi; onların bölücü, ötekileştirici düşüncelerinden kaynaklanmaktadır.

Bütün eğitim camiası bu sonuca özellikle dikkat etmelidir. Demek ki toplumun bir bölümüne "lanet sloganlarıyla" birlik, beraberlik sağlanamadığı gibi bütünlük adıyla bu ülkede bölücülük yapılmış.

Sendikamız bütün ilçelerimizde temsilciliklerini oluşturdu. Üniversite ve Kredi Yurtlar Kurumu'nda üye sayımız hızla artmaktadır. 1. Dönem düzenlediğimiz üye yazım kampanyasında 2 aylık sürede üniversitelerden 800'ün üzerinde yeni üyemiz geldi. Bu süreçte kredi yurtlar kurumundan 300 üyemiz oldu. Sadece Adana 2 no'lu Şubemiz kampanya sürecinde üniversitede 83 yeni üye, Erzurum-1 No'lu Şubemiz 135 yeni üye yaptı. Aydın 20, Bolu 30 yeni üye. Bu rakamlar üniversite için. Tabi ki bütün şube lerimizi saymak mümkün değil, ama isimlerini anamasak da, emeği geçen bütün dostlara çocuklarımız, hülasa ülkemizin geleceği adına binlerce teşekkürler.

Kampanya döneminde toplamda Mersin Şubemiz 364 yeni üyeyle 1. olurken, Adana-2 No'lu şubemiz 347 üyeye 2. oldu, Tokat 261 üye, Erzurum-2 256, Ordu 220 Yeni üye diye listeyi uzatmak ve teşekkürlerimizi bütün teşkilatımız adına sunmak bizlerin görevi.

Ve kampanya döneminde destan yazan ilçelerimiz vardı: Onlardan birkaçı; Adana-1 Seyhan ilçemiz 144, Adana-2 Yüreğir ilçemiz 124, İstanbul-5 Büyükçekmece 88, Bursa Osmangazi 69, Kocaeli Gebze ve Gaziantep Şahinbey ilçeleri 62, Erzurum-

2 Pasinler ve İstanbul-1 Esenler 52'şer yeni üye. Hepsinin yöneticilerine üyelerine saygılar.

Arkadaşlarımızın yukarıda bir demet sunduğumuz başarıları, bizlere şevk verdi, heyecan aşıladı, ufkumuzu genişletti, hedefimizi yükseltti, 2. dönem için düzenlediğimiz kampanyanın aşısı oldu.

Simurg efsanesinin ötesine taşan başarının mimarları, artık yetkili sendika olmanın zamanı geldi de geçiyor bile. Bu dönem 15 Mayıs 2008 de artık hakkımız olan yetkiye ulaşmalıyız. Kampanyamız çerçevesinde bütün birimlerimizin ödül kazanmaya hak kazanacak başarıyı elde edeceklerine inanıyoruz. Bu çerçevede bütün üyelerimizin, işyeri temsilcilerimizin, ilçe yöneticilerimizin, şube yönetimlerinin 2 ay sürecek bu kampanyada azami gayreti göstereceklerine inanıyoruz. Başarı hepimizin olacaktır.

Bu süreçte sendikacılığı sadece Mart ve Nisan aylarında iftiralar üzerine kurmaya çalışan ve sendikacılık adına yalnız bu dönemlerde ortaya çıkıp sendikamıza çamur atanlar yine ortaya çıkacaklar, altına imzalarını atmaya korktukları çirkeflilikler sergileyeceklerdir. Bunun işaretlerini de vermeye başladılar. Yine Cumhuriyet Gazetesi'nden, Habertürk sitesinden ve

benzeri "şiracı"lardan derledikleri yalan ve desise üzerine kurulu müsveddelerini oraya buraya olta misali atmaktadırlar, ya tutarsa diye. Özellikle bu dönemde İstiklal Marşıyla ilgili olarak spekülasyonlar yapmaktalar. Ve bu çamuru dün İstiklal Marşı yerine, marşlar ikame etmeye çalışanlarla birlikte atmaktalar. Dün onlar İstiklal

Marşı'na karşı iğrenç çabalar içindeyken de biz bütün teşkilatımızla birlikte, İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy'la ilgili törenler tertip ediyorduk, bugün de bu etkinliklerimiz devam etmektedir.

Biz bu ülkede yaşayan herkesle konuşulacak meselelerimiz, yapılacak işlerimiz olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle de herkese kapımız hep açık oldu, herkese de gittik, gideriz. Yeter ki bu ülke için güzel işler yapılsın, insanlarımız arasında kardeşlik duyguları gelişsin. Ancak bu duyguları; gerginliklerden, kavgalardan nemalananların anlaması mümkün değildir. Ülke kaosa girdikçe, gerginlikler arttıkça var olabilenlerin bizi anlaması zaten beklenen bir durumda değildir. Başta söylediğimiz gibi simugun bir diğer özelliği şeytani her türlü hastalığı tedavi etmesi, şeytani hile ve desiseleri bozmasıdır. Bizim başarımız, hastalıkların tedavisi olacaktır.

Teşkilatımız bu tür yalan, iftira ve desiseleri aşacak güçtedir. Bunlara takılmadan yolumuza devam edeceğiz. Hedefimiz bellidir. Eğitim-Bir-Sen'i yetkili kılmak. Bunun için gecemizi gündüzümüze katacağız: Birbirimizi motive edeceğiz, ziyaretlerimizi artıracacağız, bütün arkadaşlarımızın aktif olmasını sağlayacağız, işyeri temsilcisi toplantılarımızı sıklaştıracacağız, birbirimize sözler vereceğiz, verdiğimiz sözlerin takipçisi olacağız ve hep birlikte Sendikamızı layık olduğu yere yetkiye taşıyacağız.

Yetki hepimize hayırlı olsun.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 40, Mart 2008***

MAZERETLERİMİZ SADECE ÖNÜMÜZÜ KESEN BİR BENTTİR

10 Mart 2008	: 1103
15 Mart 2008	: 1647
26 Mart 2008	: 3670
27 Mart 2008	: 3971
28 Mart 2008	: 4211
29 Mart 2008	: 4661

Mart ayı içerisinde gelen yeni üye sayıları.

25 Mart 2008	:		29 Mart 2008	:	
Aksaray	:	94	Aksaray	:	146
Antalya	:	83	Antalya	:	142
Denizli	:	41	Denizli	:	106
Erzurum 2	:	111	Erzurum 2	:	174
Gaziantep	:	83	Gaziantep	:	126
Hakkari	:	0	Hakkari	:	26
Mersin	:	66	Mersin	:	97

Kahramanmaraş :	89	Kahramanmaraş :	151
Konya :	134	Konya :	168
Manisa :	96	Manisa :	126
Sivas :	61	Sivas :	112
Van :	64	Van :	91

Büyük heyecanlar.

Her gün bilgisayarın karşısında teşkilatımızın çalışmalarını ve yukarıdaki sonuçları görmenin tarif edilemez mutluluğu.

Bir gün içerisinde 400 yeni üye.

Her gün akşam Türkiye'nin onlarca bölgesinde nasıl daha başarılı oluruz, neler yapabiliriz toplantıları.

Çanakkale Şehitlerini anma toplantıları, İstiklal Marşı'nın kabul edilmesinin yıl dönümü etkinlikleri, gündemle ilgili basın açıklamaları, protestolar, iş bırakmalar, ziyaretler.

Mart ve nisan ayları teşkilatımızın yeniden yeniden diriliş dönemleri.

Adım adım bütün yurttaki köy, kasaba, işyeri gezileri.

Bütün arkadaşlarımızın aynı yürek çarpıntısıyla hareketleri.

Yetkili sendika olmanın özlemi.

Hergün bir adım daha yaklaştığımız hedef.

Sürekli gelen telefonlar: Sayımız kaç oldu? Yetkiyi alacak mıyız? Soruları.

Karanlık odaların hareketlendiği bu günlerde yukarıdaki heyecanlarımız bir kat daha anlamlı hale geliyor.

Evet hepimizin malumu olduğu üzere “sizler bilmezsiniz biz biliriz”ciler son kozlarını oynamaya başladılar. Halka rağmenciler toplarıyla tufekleriyle yine halkın üzerine gelmeye başladılar.

Ama Şunu artık iyi biliyorlar ki, karŐılarında sadece hedef aldıkları siyasi parti yok.

Yanlarında beşli Çete yok.

Arkalarında besleme medya dışında kalem yok.

Desteklerinde topyekûn üniversite yok.

Ekranlar “ćarıklılar da ćok oldu” densizlerinden ibaret deđil.

Hukuku paravan gibi kullanan Baro tek vücut değil.

Veli Kűçük ićerde.

Ergenekoncular her sabah bir birine telefon ederek “sana geldi mi” telaŐında.

İlhan Selćuk artık “bűyűk adam(!)” olduđu ićin deđil, 83 yaŐında olmanın avantajıyla, “nalları

havaya diker” korkusuyla dışarıda.

Kemal Alemdarođlu hastalığıyla değil, korkusuyla hastanede. Bilim hırsızlığı yaptığı üniversitenin “İkna odası”nda değil; karakolun “kaćamadım, buradayım” imzasında.

“Ay IŐıđıcılar”, “Sarı Kızıcılar” İtalya’nın 1990’lı yıllardaki tarihini okuyup, Di Pietro’ya lanetler dizerek, En bűyűk dűŐman Savcı Zekeriya Őz diyorlar.

Evet arkadaşlar hareketli gűnler yaŐanıyor.

Bahar temizliği yaşanıyor.

Meşakkatli olacaktır.

Bu millet bu meşakkate alışkındır.

Bu meşakkatin sonu iyi olacak.

Bu meşakkatli günlerde bir olmanın, birlik olmanın, büyük olmanın önemini bir daha yaşıyoruz.

Artık bu ülkede olup bitenlerin sadece dedikodusunu kahve köşelerinde yapan insanların yerine, o insanların örgütleri oluştu, yazarları var oldu, bildiriler yayınlayan akademisyenleri var, halkın duyarlılığını, darbe karıştılgını manşetleştiren gazeteleri var, darbe destekçisi barolar birliğinin karşısında yazdıkları bildirileri yırtan baro başkanları var. Tüsiad'ı dize getiren sanayici dernekleri var.

Hepimize düşen görev bu yapıları güçlendirmek olmalı.

Artık gazetelere bu gözle bakmalı,

trajına katkı sağlamalı, sendikayı bu gözle görmeli üyesini artırmalı. Derneği güçlendirmeli, vakfı takviye etmeli.

Sendikamızın yetkiye ulaşması için şube yönetimlerimiz, ilçe yönetimlerimiz, işyeri temsilcilerimiz bir sorumluluğun sahibiyken üyelerimiz de aynı sorumluluk içerisindeyiz. Hiçbir işimizi başkasına havale etmek makamında değiliz. Hele sorumluluklarımızı ertelemek lüksüne hiçbirimiz sahip değiliz.

Sendikamızın güçlü olmasına, yetkili olmasına hepimizin ihtiyacı vardır. Bu ihtiyacın karşılanması ertelenemez, ötelenemez sorumluluğumuzdur. Eğitim çalışanlarına bu ülkeye karşı sorumluluklarını hatırlatmalıyız. Eğitim çalışanlarının % 50'sinin sendikalı olmadığını bilerek çalışmalıyız.

Mazeretlerimiz sadece önümüzü kesen bir benttir. Bu bentleri ortadan kaldırdığımızda başaramayacağımız

iş yoktur. Bingöl'de iki sendikanın toplamından daha çok üyemiz var. Yanındaki ilde niye olmasın. İstanbul Güngören'de iki sendikanın toplamından 70 üye daha fazla üyemiz var diğer ilçelerde niye olmasın. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün ancak maksat hasıl olduktan sonra gerisi laf-ı güzaf olur.

Başarı talep edenindir.

Bundan böyle her sayımızda bir başarı hikâyesi anlatmak istiyorum:

ERIC HOFFER

Eric Hoffer yazdıkları kadar kendi yaşam öyküsüyle de etrafındakileri etkilemiştir. "Kesin

İnançlılar-Kitle Hareketlerinin Anatomisi" isimli eseri dünyanın anıt eserlerinden biridir.

Bütün dostlara tavsiye ederim.

Ama asıl dikkat çeken nokta, onun eserlerinden ziyade yaşam öyküsüdür.

Alman bir Yahudi göçmeninin oğlu olarak New York'ta doğan Hoffer, 6 yaşında okumayı öğrenemediği için tubben sebebi bilinmez şekilde kör olur. Yine sebebi bilinmez bir şekilde 20 yaşına doğru gözleri açılır. Bu süreçte en çok özlem duyduğu okumaktır. Gözleri açılır açılmaz kendi kendine okumayı öğrenir, nerede, ne bulursa okumaya başlar. Bu dönemde anne ve babasını da kaybeder. Artık yoğun bir geçim sıkıntısı baş gösterir. Bunu aşabilmek için işportacılıktan tarlalarda ırgatlığa, maden işçiliğinden dok işçiliğine, hamallıktan demiryolu işçiliğine kadar çeşitli işler yapar. Bedava okuyacak kitaplar bulabilmek için çalınmış kapı bırakmaz.

Sonuçta;

60'lı yaşlarda 1964'te Kaliforniya Sosyal Bilimler Fakültesi Danışmanlık görevinin yanı sıra rıhtımda hamallık görevine de devam eder. Konferans vermediği üniversite kalmaz. Yazdığı kitaplar birçok üniversitede ders kitabı olarak okutulur. Yazdıklarının tamamı dünyanın bütün dillerine çevrilir, best seller olarak satılır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 41, Nisan 2008*

TEŞEKKÜRLER DOSTLAR, TEŞEKKÜRLER, TEŞEKKÜRLER...

14 Mayıs öğlen üzeriydi ilk faks geldi.

Demirözü Temsilcimiz Uğur Kaçmaz göndermişti. Eğitim-Bir-Sen 52, Türk Eğitim-Sen 26, Eğitim-Sen 5.

Sonra Gölcük geldi 225, peşinden Beşiri geldi 119, onun ardından Bayat 88, Perşembe 128, Yıldızeli 219. Şükran Hanım Sakarya Karasu faksını getirirken, “benim memleketim hep yetkili olacak” dedi, 163.

Sırasıyla, ardarda Torbalı, Hisarcık, Dereli, Alacakaya, Nusaybin...

Bir büyük heyecandır artık sarmıştı, her yanımızı.

15 Mayıs 2008 sabahıyla birlikte heyecan dorukta.

Herkes; yöneticiler, çalışanlar birbirine soruyor: “sayımız kaç oldu?”

Ne güzel bir duygu bütün yurttta büyüyor olmak.

Ne büyük mutluluk bütün ilçelerde mutabakat metni imzalayan temsilcilerimizin olması.

Ne kıskanılacak bir yapı, teşkilatımızın kendi mutabakat metnini gönderir göndermez diğer yerleri merak etmesi.

7 gündür sürekli illerden, ilçelerden, üyelerden, yöneticilerden telefonlar: “ başkanım sayımız kaç oldu?”

Ne kadar güzel bir duygu; binlerce dostla aynı heyecanı yaşamak, aynı başarıya ümit bağlamak, aynı sevinci duymak, aynı hüznü hissetmek.

Bu maya tuttu dostlar.

Her yıl istikrarlı bir büyümeyi gerçekleştiriyoruz.

Yıl 2002	:	18.000
Yıl 2003	:	33.000
Yıl 2004	:	48.000
Yıl 2005	:	58.000
Yıl 2006	:	78.000
Yıl 2007	:	96.000
ve 2008	:	119.000

Tırnaklarla kazılarak elde edilen başarı.

Binlerce dostun emeği.

Tek tek doldurulan formlar.

Birer birer ayaklarına defalarca gidilen üyeler.

Üyelerimizin, işyeri temsilcilerimizin, ilçe yönetimlerimizin, şube yönetimlerimizin çalışmaları, alın terleri ve gurur tablosu.

Ve bizleri Ege'den Karadeniz'e; Marmara'dan Doğu Anadolu'ya; Güneydoğu Anadolu'dan İç

Anadolu'ya; oradan Akdeniz'e bütün bölgelerde yetkiye taşıyan 29 şubemiz. Onlar bizim ayrıca gurur kaynaklarımız.

Tebrikler hepsine. Üyelerine, yöneticilerine. İşte o altın liste:

Adıyaman, Ağrı, Aksaray, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Bolu, Çorum, Düzce, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Isparta, Kayseri, Kilis, Konya, Kütahya, Malatya, Niğde, Ordu, Sivas, Siirt, Tokat, Uşak, Van, Yalova.

Dostlar, hiçbir noktada başarımız tesadüfi olmadı. Çalıştığımız yerde başarılı olduk, çalışmadığımız yerde başarılı olamadık. Aynı iş kolunun 3 sendikasıdan Türk Eğitim-Sen 52 ilde, Eğitim-Sen ise 67 ilde bir önceki yıla göre üye kaybına uğrarken Eğitim-Bir-Sen il merkezleri ve ilçelerden 1000 birimden 960 tanesinde büyüdü. 81 ilin 80 tanesinde üye sayısını artırdı. Bu başarı bütün bir teşkilatımızdır.

Bu şevkin, bu heyecanın, bu kadronun sahibi bir teşkilat elbette büyüyecek. 2002 yılından beri yukarıda da görüldüğü gibi istikrarlı bir büyümeyi gerçekleştirdik. 2009 yılında büyümemizi ikiye katlayacağız. Bunu başarmaya bizim teşkilatımızın gücü yetecektir. Biz bu ülkenin en büyük sivil toplum örgütü olacağız, bunun başka bir alternatifi olamaz, bunu bizi vizyon ve misyonumuza borçluyuz. Ve biz bu borcumuzu ödemeye mecburuz.

Önümüzdeki dönem seferberlik dönemimiz olacaktır. Bütün birimlerimizi daha aktif hale getirip, teşkilat gücümüzü bütün boyutlarıyla sergileyeceğiz. 2008-2009 dönemi Eğitim-Bir-Sen'in kendi tarihi içerisinde milat olacaktır. Yapacağı bütün çalışmalar vizyon ve misyonunun yeniden parlamasına vesile olacaktır. Eğitim-Bir-Sen teşkilat çalışmalarında olsun, sosyal ve kültürel çalışmalarında olsun, özlük haklarının geliştirilmesine yönelik çalışmalarında olsun farklılığını daha belirgin bir biçimde ortaya koyacaktır.

Eğitim-Bir-Sen'in gücünün ve bu gücün ülkemiz için ne kadar önemli olduğunun farkındayız. Bu farkındalığın

izdüşümlerini önümüzdeki dönem hem Genel Merkez düzeyinde hem de teşkilatlarımız nezdinde daha belirgin şekilde ortaya koyacağız.

Geçtiğimiz dönem bütün yurt çapında yüzlerce konferansla, seminerle, sempozyumla, panelle teşkilatımız bir akademi gibi çalıştı. Bu dönem bu çalışmalarımıza daha bir çekidüzen vererek şekilde devam edeceğiz. Kısaca Eğitim-Bir-Senli olmanın onurunu, gururunu bütün üyelerimize daha belirgin bir şekilde yaşatacağız.

Yıllık büyüme oranımız bu dönem %25 olarak gerçekleşti. Önümüzdeki dönem bu oran %40 olacaktır. Bütün teşkilatımız çalışmalarını buna göre planlayacaktır. Yakın döneme ilişkin hedefimiz 300.000 üyedir. Bu hedef doğrultusunda çalışmalarımızı yürüteceğiz. Bu uzak bir hedef değildir. Çünkü biz bu ülkenin ortalamasıyız. Nihai hedefimiz 300.000'in çok üzeridir.

İnşallah en yakın bir zamanda bu hedefe ulaşacağız.

Yarınlar daha güzel olacak, dostlar.

O güzel yarınlarda buluşmak üzere. Allah'a emanet olunuz.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 42, Haziran 2008***

BU ÜLKE İÇİN DAHA DA BÜYÜMELİYİZ

Sıcak, hararetli, hareketli bir yazın ardından yeni döneme merhaba.

Bu yaz döneminde çok hareketli günlere şahit olduk.

AK Parti Kapatma Davası, Ergenekon Soruşturması ve nihayetinde toplu görüşme süreci...

Son birkaç ayda yaşadığımız ve yaşamaya devam ettiğimiz bu olaylar; ülkemiz için, insanlarımız için, Memur-Sen, Eğitim-Bir-Sen mensupları için sendikamızın önemini bir kez daha, çok belirgin bir şekilde ortaya koymuştur.

Bu olayların yakıcılığından, yıkıcılığından bahsetmek malumu ilan olacaktır.

Olayların birincisi, bütün insanlarımızın geleceğini altüst eden, ülkede huzuru bozacak olan, son iki yıldır iktidarı ellerinden bırakmak istemeyen jakobenlerin bir mühendislik projesi olan, halkın kahir ekseriyetinin oyunu almış iktidardaki bir partinin kapatılması olayı;

ekonomi altüst olmuş, sosyal hayat perişanlaşmış, insanımızın kurumlarına güveni silinmiş; kime gam, kime keder. Ülkemiz bu vartayı yaralı bereli de olsa şükürler olsun atlattı.

İkinci olay da, birincisinin tetikleyicisi olan Ergenekon Vakası. Bütün hayatları duruşları kontrpiyeye düşüren, akılları karıştıran, düşünceleri yeniden şekillendiren, yıllardır bilinen, konuşulan bir olgunun bir anda ete kemiğe bürünerek karşımıza çıkması. Cumhuriyet tarihinin bir ilki, bir umut olayı, bir beklentiler bütünü; “Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” müjdesi. Ayrıntılarını her gün gazetelerden okuduğumuz, televizyonlardan izlediğimiz bir kabuslar manzumesi...

Üçüncü olay ise, kamu çalışanlarının tamamını derinden etkileyen toplu görüşmeler...

4688 Sayılı Kamu Çalışanları Sendika Yasası'nın bir armağanı. Hak arama mücadelesinin önünü kesen. Sendikaların değiştirilmesi noktasında en etkin mücadeleyi vermeleri gereken nokta. Bugüne kadar da bunun kesintisiz mücadelesini verdik ve bu süreçte de bütün görüşmelerimizde bu mücadeleyi sürdürdük. Ancak buna rağmen mevcudu en iyi şekilde değerlendirmek adına Memur-Sen'in gösterdiği performansın hepiniz şahidi oldunuz. Görüşmeleri masanın ortakları dışında da etkili, yetkili bulduğu herkese yayan; Başbakan dahil, ekonomiyle ilintili bütün bakanlarla, bürokratlarla görüşen, 'daha fazla nasıl etkili olabilirim', 'daha çok nasıl alabilirim' çabasını bütün kamu çalışanları gözlemledi. Başbakan'la görüşmenin meyvesini aldık.

İşte yaz gündemini belirleyen bu üç olayla ilgili olarak sendikamızın yoğun bir mesai ile kendini ortaya koy-

masına şahit oldunuz. Sorumlu bir örgüt olarak bütün teşkilatlarımızla birlikte gösterdiğimiz çalışmalarla bütün üyelerimizin takdirini kazandık.

Birbirinin uzantısı olan Ergenekon ve o zihniyetin ürünü olan kapatma davası konusunda konfederasyonumuz ve diğer demokrasiye gönül vermiş kuruluşlarla birlikte oluşturduğumuz

“Ortak Akıl Hareketi”nin üç ilde bütün Türkiye’nin de en azından gönül olarak katıldığı mitingler tertip ettik. Bunlar öyle etkili, coşkulu, katılımı yoğun mitingler oldu ki, demokrasi karşıtı güçler; bu eylemler nasıl yapılabilir, bunu AB, ABD, Soros ve bildikleri bilimum şer güçlerini sıralayarak, onların yaptığından bahsettiler. Çünkü eylemlerin ihtişamı, onların hayallerinin fevkindeydi. Teşkilatımızın aktivitesi ise bizim gururumuz oldu. Yüzlerce kilometrelik mesafelere onlarca otobüsle katılım sağlamak, örgütümüz adına ciddi bir deneyim oldu. Emeği geçen bütün dostlara teşekkürler.

Zaten bu eylemlerin ve toplu görüşmelerin ayrıntılarını sayfalarımızda genişçe okuyacaksınız. Sadece benim vurgulayacağım, bu yaz dönemindeki gelişmeler ve bu gelişmeler karşısındaki örgütümüzün performansı bile Eğitim-Bir-Sen’in var olmasının, en büyük olmasının endişesiz göstergesi oldu.

Evet dostlar;

Bütün bu ülke için, bu ülkenin insanı için Eğitim-Bir-Sen var olmalı ve en büyük olmalı. Bunun, biz bu yaz dönemde ehemmiyetini daha bir anladık.

Evet kardeşler,

Yeni bir dönem başlıyor. Eğitim-Bir-Sen'i yetkiye taşıyacak bir dönem. Bu dönemin Ramazan'la birlikte başlamasının bereketiyle her birimiz, ihtiyacımız olan yetki için elimizden geleni yapmalıyız. Bir adım kaldı. O bir adımı hep birlikte atacağız. Yarınlarımız için bu adımı atmak zorundayız.

Sendikamız adına iş yeri temsilcileriyle birlikte unvan kullanan 35 bin kişi var. Her bir unvan sahibinin bir üyesi 35 bin yeni üye ediyor. Şube yönetimleri, denetleme, disiplin kurulları, ilçe yönetimleri ve işyeri temsilcileri... 35 bin kişi.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 43, Eylül 2008***

İŞİMİZE BAKACAĞIZ, YEGÂNELEŞECEĞİZ

Sendikamız adına yeni bir dönemin arefesinde olmanın heyecanıyla bu seneye başladık. Bir önceki sayımızda bu dönemin adını vermiştik: Eğitim-Bir-Sen yetkili sendika.

Sendikamızın bugüne kadar üç devresi oldu.

1. Devre: Var olma, ayakta kalma mücadelesinin verildiği kuruluş ve ülkenin kâbusu olan 28 Şubat sürecini kapsayan zorlu, sıkıntılı, heyecanlı dönem. Bu ilk dönem yanlış insanların art niyetli algılayışları tarafından kullanılmasının sendika kavramında oluşturduğu yaranın sarılmaya çalışıldığı, insanımızın sendika kavramıyla barıştırıldığı ve 28 Şubat sürecinin kategorize eden ve kendilerinden olmayana uyguladıkları ideolojik ve siyasal baskıyla yok etme girişimleri karşısında bayrak değişimleriyle direnen binlerce gönüldaşın yılgınlık göstermeyen mücadelesinin zaferle sonuçlandığı “Haydi Bismillah” devresi.

2. Devre: Yurt çapında örgütlenmenin tamamlanmaya çalışıldığı, kurumsal kimliğin belirginleştirildiği pro-

fesyoneleşme dönemi. Bu dönem sabır ve samimiyetle pişmiş arkadaşlarımızın özveriyle çalışmaları sonucu Türkiye'nin bütün il ve ilçelerinde örgütsel yapısını oluşturmuş, söylemlerinden, yayınlarına bütün üretimlerinde kurumsal kimliğini belirginleştirmiş, yönetim kademelerini çeşitli seminerlerle donanımlı hale getirmiş bir örgüte sahip olma sürecinin yüz akıyla aşıldığı “Maşallah Devresi.”

3. Devre: Yurt çapında profesyonel örgüt yapısını oluşturmuş sendikamızın, Türkiye'nin en büyük sendikası olacağı dönemdir. Önceki iki dönemde profesyonel alt yapısını oluşturmuş; ülkenin en birikimli, en dinamik, en heyecanlı teşkilatına sahip olmuş olan sendikamızı, bu güce, bu yapıya kavuşturan dostların, büyüklerin bu çabasının karşılığı olarak beklentileri; bugün Eğitim-Bir-Sen adına işyeri temsilciliğinden, ilçe yöneticiliğine, şube yöneticilerinden, Genel Merkez Yöneticilerine sorumluluk üstlenmiş olanlardan emaneti ulaşması gereken noktaya ulaştırmalarıdır. Ulaşılabilecek nokta “Yetkili Sendika Eğitim-Bir-Sen”dir.

Şimdi bugüne kadar teşkilatçılık adına ekilenlerin hasadının alınacağı zamandır. Eğitim-Bir-Sen'in yıllara göre büyüme standardı bu sene de gerçekleştiğinde bu hedefimize ulaşmış olacağız. Ancak Eğitim-Bir-Sen'in nihai hedefi yetkili sendika olmanın ötesinde ülkemizin en büyük örgütlü yapısını kurmaktır. Bunu, sesi olduğumuz dünya adına istiyoruz. Çünkü bu dünya bugüne kadar ülkemizin kahir ekseriyetini teşkil etmesine rağmen, kendi sesinin yankısını verecek güçte; ne medya organlarına, ne siyasi organizasyonlara, ne sanatçıya, ne ekonomik güce, ne de sivil toplum örgütlerine sahip oldu. Bu nedenle de kendi ülkesinde parya muamelesi gördü. Artık bu duruşun duyarlılığı arttı, haklı olmanın güçlü olmakla aynı manaya gelmediğini acı tecrübeler-

le öğrendi. Şimdi haklılığını güce dönüştürme çabası içerisinde kendi sesine yankı verecek yapıları kuruyor. Bu yapılardan en önemlisi Eğitim-Bir-Sen'dir. Eğitim-Bir-Sen gibi örgütlenmelerin ne manaya geldiğini, ma-lum darbe süreçlerinde “Beşli Çete” oluşumlarıyla acı bir tecrübe olarak yaşarken, yine geçtiğimiz yaz “Ortak Akıl” organizasyonları olarak da kıvancını duyduk.

Eğitim-Bir-Sen'in var olmasının ve gücünün önemi-ni bilmeyen arkadaşımız yok. Bunun mutluluğu içeri-sindeyiz. Ancak bu yapının varlığından sevinç duyan, mutluluk devşiren dostlarımız olduğu gibi, karanlığı yaşamasının garantisi gören bir güruhun varlığından da dostlarımız haberdar. Bu karanlıktan beslenenler, adamlarına “Eğitim-Bir-Sen'i takip edin, bulduğunuz yanlışlarını, eksiklerini afişe edin” diye internet sitele-rinde de haber olan talimatlar göndermektedirler. Biz bunun korkusunu asla yaşamadık ve yaşamayız da. Çünkü biz örgütümüzü tanıyoruz. Ve örgütümüze gü-veniyoruz. Üzülüğümüz, yapılanmalarını başkalarının yanlışları üzerinden inşa etmeye çalışanların bu toprak-lar üzerinde varlık iddiasında bulunabilmesidir. Eğitim çalışanları bu tür söylemlere prim vermeyecek olgunlu-ğa zaten mesleği gereği sahiptir.

Eğitim-Bir-Sen kendini başkalarının tavrı ve söylem-leriyle şekillendirecek zafiyeti hiç yaşamadı. Onun ku-ruluşundan beri hep ilkeleri ve prensipleri var oldu. Ve yoluna o ilke ve prensipler ışığında devam etti. Bundan sonra da aynı minval üzere yürüyecektir. Biz işimize ba-kacağız ve eğitim hizmet kolunun yegâne sendikası ola-cağız. Bu da sendikamızın “İnşallah Devresi”dir.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 44, Ekim 2008*

KAMPÇILAR KAMPLARINA HAPSOLMAYA MAHKÛMDUR

Kasım ayı içerisinde teşkilatımızın üye yazımında ve teşkilat toplantılarında gösterdikleri performans heyecanımızı doruğa taşıdı. Zaten perşembenin gelişi çarşambadan bellidir derler ya, Ekim ayından beri biz bu tabloyla karşılaşacağımızı biliyorduk. Teşkilatımız bütün birimleriyle yoğun bir çalışma içerisindeydi. Genel Merkez düzeyinde Konya Başkanlar Kurulu Toplantısı'nın akabinde Kızılcahamam Şube Yönetim Kurulları Toplantıları yapıldı, derken şubelerimiz, il divanlarıyla, işyeri temsilcileri toplantıları ve üye birliktelikleriyle bu toplantıların devamını getirdiler. Şubelerimizin tamamına yakını iftarların ardından Öğretmenler Günü'ne yönelik etkinlikler gerçekleştirdiler. Bu çalışmaların semeresini almaya başladık.

Bu ay ipi göğüsleyen şubelerimiz Gaziantep (145), Denizli (88), Kayseri 70), Afyon (68) ve Samsun (65) oldu. Özellikle bu şubelerimizin yöneticilerini, ilçe başkanlarını, işyeri temsilcilerini kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz. Tabii ki bu şubelerimiz ilk beşi oluşturdukları için ismen zikrettik, yoksa bu ayki başarımızı oluşturan sadece bu şubelerimiz olmadı, diğer şubelerimiz

de oldukça büyük katkı verdiler, hepsine teşekkürler. Sadece 6 şubemizde beklenen performansı Aralık ayında alacağımızı gördük. Bu şubelerimizin de önümüzdeki ay bizleri sevince boğacak sonuçları alacaklarından eminiz.

Memur sendikacılığı, demokratikleşme açısından ülkemizin ufku oldu. Çalışanlar, yöneticilerin şahsi tasarruflarının baskısından kurtuldular, artık her türlü tasarrufta yöneticilerin ilk sordukları soru: “Acaba sendikalar ne der?” ya da “Acaba sendikası nasıl tepki verir?” Bu soruların sorulması bile birçok yanlışın, haksızlığın, adaletsizliğin meydana gelmesini engelliyor.

Sendikacılık sadece bu soruyla bile önemini ortaya koymaktadır. Demokratik ülkelerin kendileri için sigorta görevini yükledikleri kurumlar sivil toplum örgütleridir. Sivil toplum örgütleri toplumun aynasıdır. Ülkedeki yanlışlar, eksikler ilk tepkisini STK’lardan alır. Kamu çalışanlarına yönelik örgütler arasında yanlış tepkinin en etkinini Eğitim-Bir-Sen verir. Hiç kimse ya da kurum Eğitim-Bir-Sen’in tepkisini çekmeyi göze alamaz. Bu ister üyelerimize yönelik bireysel yanlışlarda olsun, ister genel yanlışlarda olsun, fark etmez. Bu durum Eğitim çalışanlarınca da çok iyi bilindiği için arkadaşlarımız tarafından Eğitim-Bir-Sen’li olmak bir ayrıcalık olarak değerlendirilmektedir. Bu sonuç, sendikaları, ideolojik kamplaşmanın aracı olarak görenleri rahatsız etmekte ve Eğitim-Bir-Sen’in büyümesi speküle edilerek çalışanların kendi hak ve menfaatlerini en iyi şekilde koruyacağına inandıkları Eğitim-Bir-Sen’e üye olmaları sabote edilmeye çalışılmaktadır.

Bu kesimler hala soğuk savaş döneminin silahlarını kullanmakta, toplumu kamplara ayırarak buradan kendilerine rant alanları oluşturmaya çalışmaktadırlar. İnsanlar arasında şu temel ayrım dışında hiçbir ayrımı iyi niyetli bulmamaktayız: Temel insan haklarına saygılı olanlar

ve olmayanlar. Temel insan haklarına saygılı olan ve bu saygının hakim kılınmasının mücadelesini veren herkes bizim tarafımızdadır. Kim olursa olsun, temel insan haklarına tecavüz eden herkes de karşımızdadır. Bunların dinlerine, dillerine, renklerine, ideolojilerine, cinsiyetlerine asla bakmayız.

Zalimin de mazlumun da dini sorulmaz. Bu nedenle toplumu ideolojik kamplara ayırarak buradan kutuplarına adam çalmaya çalışanlarla yolumuz asla kesişmez. Eğitim çalışanlarının da artık bu ülkede bu saplantılı söylemlerin tuzağından kendilerini kurtarmaları gerekir. Kavramların anlam dünyası belirlendiğinde aslında bu “kampçıların” varlıkları kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Sendika, mensuplarının hak ve menfaatlerini korumak üzere kurulmuş örgütlere denir. Çalışanlar için kıstas budur. “Hangi sendikada hak ve hukukum daha iyi korunabilir, hangi sendikanın üyesi olursam haksızlığa uğramaktan kurtulabilirim?” Üyeliğimizi belirleyecek olan bu sorudur. Spekülatörlerin aslında söyledikleri de bu manaya gelmekte; ancak söylemlerini sendika kavramını dikkate almadan ideolojik kampçılık içerisinde yaptıkları için tezatlarını görmemektedirler.

Teşkilatımız, kimsenin engeline takılmadan kendi ilke ve prensipleri doğrultusunda büyümesini büyük bir hızla devam ettirecektir. Kasım ayı bu heyecanımızı yeniden doruklara taşıdı. Hedefimiz, ülkenin en büyük örgütü olmaktır. Gayret bizlerden başarı Allah’tan.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 45, Aralık 2008***

TİRANLARI DA VURURLAR

Bugünleri yaşatan Rabbime binlerce şükürler olsun.

Ne dünyaymış be!

Hayatımın son 30 yılında yaşanan her toplumsal olayın bir arka planının varlığına, görünenle aslolanın hep farklı olduğuna inandım. Bu inancım nedeniyle çoğunlukla en yakınlarımla bile tartışmalarım oldu. Rahmetli babam bile “olmaz ki, devlet hiç vatandaşını öldürür mü” diye fırçaladı, Abim “yanlış düşünüyorsunuz” diyerek, azarladı.

30 yıldır, İslamcı düşünce hareketlerinin içerisindeyim ve bu camianın en radikalinden en muhafazakarına hatta sağcı olanına duyarlılıklarını, reflekslerini, hareket tarzını, kendini ifade etme biçimini biliyor, neleri nasıl yapabilecekleri noktasındaki bilgilerime güveniyordum. Bu nedenle de yaşanan toplumsal olayların özellikle İslamcı diye sunulan failleri noktasında ileri sürülen isimler, ifade edilen örgütler benim bildiğim tanıdığım dünyaya hiç uymuyordu.

Sağcıların, solcuların gerçekleştirdiği söylenen eylemlerin de sebep ve sonuçları hep tartışmalı oldu. Mü-

dahilleri her defasında şaibeli bulundu. Şu ya da bu şekilde özellikle resmi açıklamalar insanların zihnini bulandırdı. Adrese teslim eylemler gerçekleştirildi. Eylemi gerçekleştirenle, eylemden faydalananlar hep farklı oldu. Hangi taşeron tarafından gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin her eylem toplumsal kaosa ayrı katkı sağladı ve her defasında gerçekleştirilen özellikle kanlı eylemler, faillerinin, adına cinayet işledikleri ideolojilerini öldürdü. Toplumun mankurtlaştırılmış kesimleri dışında tamamı bu olayların faillerini görmeye başladı. Zaten 1970'lerden beri resmi ağızlardan da ifade edilip haklarında bir işlem yapılamayan bir "derin devlet" olgusu zaten hep biline geldi. Buna bazen "kontrgerilla" denildi, bazen "gladio."

Bu yapılanma veya yapılanmaların gerçekleştirecekleri eylemler noktasında, insanımız, hep kendi vicdanını kıstas alarak sınırlar çizdi ve insanımızın vicdanı yapılanların boyutlarını anlamakta hep aciz bıraktı zihnini. Bugün ortaya çıkanlar göz önüne alındığında görülen o ki yapılanlar insan vicdanının hiçbir şekilde almayacağı noktalara varmış. Hiçbir kutsal tanınmamış. Kan dökmeye, can almada asla sınır konulmamış.

Bu organizasyonların aktörleri toplumsal duruşları dikkate alındığında herkesi şaşırtacak bir düşünsel coğrafyayı kapsıyor. Sağcı solcu, dindar, asker, sivil, akademisyen, terörist, ideolog, kilise, cami, iş adamı, tetikçi, okul, tv, gazete, medya patronu, işçi sendikaları, memur sendikaları, bürokrat, siyasetçi, hukukçu hatta.... Yani bir "kimin eli kimin cebinde belli değil" durumu.

Ancak bu tiplerin özellikle son 30 yıldaki düşünceleri ve hedefleriyle ilgili pozisyonları dikkate alındığında aslında şaşıracak bir durumun da olmadığı ortada. Artık bir darb-ı mesel haline gelen "Fatsa'da sabah solcu bir genci öldüren kurşunun çıktığı silahla öğlenden sonra sağcı bir genç öldürüldü." Bu gibi olaylar aslında birçok

davanın, birçok kitabın da konusu olmuştur. Yani aslında bugün ortaya çıkan fotoğraf bilinmeyen bir şey değildi. Bugün dünden farklı olan sadece olayların faillerinin gerçek isimlerinin ve rollerinin somut olaylarla aydınlatılıyor olmasıdır. Maraş olaylarının da, Çorum olaylarının da, Sivas olaylarının da nasıl meydana geldiği bu ülkede bilinmez bir şey değildi. Bugünün farkı olayların artık hangi merkezlerde nasıl, kimlerle tezgahlandığının bilinmeye başlanmasıdır. Dün ise olay tezgahlanıyor, istenen sonuç alınıyor, paravan failer bulunuyordu. Ama bugün görüyoruz ki birçok olayda, olayların mağdurlarıyla faileri aynı kişiler olmuş. Ve en çok da bu yöntem kullanılmış ve bugün yaşasaydı sanık olabilecek birçok kişi kurban olarak verilmiş.

Belki de olayın karmaşıklığının, anlaşılmasının zorluğunun sebeplerinden biri de bu.

Bir diğer neden ise, bugün Ergenekon davasıyla ortaya çıkan tablodur. Görüntüye göre asla bir araya gelmesi mümkün olmayan uçların aynı karede yer almasıdır. Ve Ergenekon'un avukatlığına soyunanların kendilerini savundukları nokta budur. "Veli Küçük'le İlhan Selçuk, Kemal Gürüz'le Alparslan Aslan aynı karede nasıl yer alır? Ya da DHKP-C ile HİZBULLAH veya TÜRK METAL İŞ aynı şey mi? PKK ile ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ birlikte mi hareket ediyor?" Kafa karıştırmaya çalıştıkları nokta da zaten burasıdır. Zaten bu organizasyonun yıllardır başarısı buradadır. Amaç birlikteliğinin dışında hiçbir ortak yanı yokmuş gibi görünen bu zıt yapıları aynı çatı altında farklı eylem ve rollerde kullanmak.

Cumhuriyetin kuruluşundan beri meydana gelen olaylar ve sonuçlarına baktığımızda aslında hiçbir şeyin karmaşık olmadığını da göreceğiz.

Bazı olayları sonuçlarıyla birlikte şöyle bir hatırlarsak zihnimiz daha bir berraklaşacaktır.

1. Şeyh Sait Olayının sonuçları: Kazım Karabekir ve Kurtuluş Savaşı'nın beş paşasından 4'ünün içerisinde bulunduğu ve CHF'nin sonunu getirecek olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması, Takrir-i Sükun Kanunu çıkarılarak muhalif bütün unsurlar bertaraf edilip, tek bir aykırı ses kalmamacasına gazetelerin kapatılması.
2. 26-28 Nisan Üniversite Olaylarının sonuçları: CHP'nin varlığının devamını sağlayan hatta "taşımaya" iktidara taşıyan 1960 askeri darbesi.
3. Atatürk Heykellerini parçalayan CHP üyesi Kemal Pilavoğlu ve tayfasının Ticaniler Vak'asının sonucu: Atatürk'ü koruma kanununun çıkarılması, Atatürk istismarcılığının başlaması ve Atatürk'ün bütün hukuksuzluklarda kullanılmaya başlaması.
4. 1969-1970 başları asker tarafından eğitilen solcu gençler hareketinin sonuçları: 12 Mart Muhtırası ve hükümetin düşürülmesi.
5. Yoğunlukla 1975-1980 Anarşi Döneminin sonuçları: Ülkeyi 20 yıl geri götüren 12 Eylül Darbesi ve 1983 Anayasası.
6. Hizbullah olayları, Fadime Şahin, Ali Kalkancı vak'alarının türevleri ve sonuçları: Bugünkü Ergenekon aktörlerinin tiranlaştığı "bin yıl sürecek" denilen 28 Şubat süreci.

Ergenekon'u nasıl okumalı?

On yıllardır ülkemizde kaoslar yaratan, kardeşi kardeşe düşüren, coğrafyamızı kan gölüne çeviren, sonucu ne kadar acı olursa olsun asla vicdan sızısı duyulmayan katliamları gerçekleştiren, halk iradesini hiçe sayıp hükümetler düşüren, darbe ortamları oluşturmak için hedeflediği kişinin kimliğine, ideolojisine bakmadan insanları öldüren, ekonomik işletmeleri kapattıran, in-

sanımızın güven duygusunu öldürüp can emniyetini ortadan kaldıran, vatan, millet, bayrak, Atatürk, laiklik gibi kavramları bir sopa gibi hoyratça kullanan gladio, kontrgerilla denilen kanlı bir örgüt. İddianame bu.

Ergenekon mensupları kimler:

Aslında herkes bunları olaylara ve amaçlarına bakarak tek tek, örgüt örgüt biliyor. O nedenle de her Ergenekon dalgasında kimlerin gözaltına alınacağı tahmin edilmektedir ve gözaltına daha alınmamış olanlar “herkesi alıyorlar, kendimizden korkuyoruz” diye vaveyla koparıyorlar. Bu toplumun namuslularının, suçuzlarının hiçbir korkusu yok. Ülkenin % 99’u 10 binlerce kişi içeri alınsa en ufak bir korku duymayacaktır. Ama suçlular sırasını beklemektedir ve beklemeliler de.

Sendikalarının kürsülerini Şener Eruygur’lara açıp Menemen’den Ankara’ya halka karşı yürüyüşler planlayan Kamu-Sen ve provakatif eylemler gerçekleştiren 41 “çete” Ergenekon’un yayın organlarında bu halkı tehdit edenler kendi Ergenekon dalgasını beklemeliler, ya 15. dalgadır ya da 17. dalga. Ama mutlaka bu halka yaptıklarının ya da yapılanlara yataklık etmenin hesabını vereceklerdir. Unutulmasın ki bir gün tiranlar da vurulur. Ve ne mutlu insanımıza ki o gün bugündür.

Not: Ergenekon türü yapıların mantığını anlatan, okunacak kitap: Gençliğim Eyvah, Tarık Buğra.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 46, Mart 2009*

BİZ BU İŞİN ÜSTESİNDEN GELDİK

Bu aslında Milli Eğitim Bakanlığı'nın 6 yıllık icraatının değerlendirildiği bir yazı olacaktı. Ancak 15 Mayıs gündemi nedeniyle konuyu inşallah ileriki bir zamanda aşağıdaki başlıklarda bir rapor boyutunda değerlendireceğiz. Konu önemli, çünkü bugüne kadar hiçbir Milli Eğitim Bakanı kesintisiz olarak bu kadar uzun süre bu koltukta oturmadı. O nedenle de Bakanlığın icraatlarının ciddi bir değerlendirmeye tabi tutulması artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Özellikle uzun vadede ka-
naat oluşturulabilmesi ancak mümkün olabilecek proje ve uygulamalarla ilgili beklenmesi gereken sürede artık dolmuş oldu.

Değerlendirilmesi gereken konular:

1. Öğretmen kariyer basamakları,
2. Ücretsiz kitap dağıtımı
3. Müfredat değişikliği, hizmetiçi eğitimler, formatör öğretmenlik
4. “100 Temel Eser” projesi ve uygulaması, ders kitaplarının yeniden yazdırılması

5. Eğitime %100 Destek Kampanyası,
6. Milli Eğitim Akademisi, Bakanlığın merkez ve taşra yapısı,
7. Öğretmene bakış açısı, Öğretmen maaşları, ek ders ücretleri, doktora ve yüksek lisanslı öğretmenlerin durumu, öğretmen evleri ve aidatları,
8. Sözleşmeli, ücretli öğretmen uygulamaları,
9. Eğitim kampusları projesi, okul binalarının mimari görünümleri ve iç yapıları
10. Dizüstü bilgisayar kampanyası, e-okul projesi, e-kayıt uygulaması, internet kullanımı ve yaygınlaştırılması
11. Tayin, atama ve yer değiştirme yönetmelikleri,
12. Derslik ve öğretmen açığı
13. Okul türleri ve meslek liseleri konusu,
14. Hizmetli ve memur açığı ve karşılama biçimi,
15. Öğrenci ve velilerden çeşitli adlar altında kontrolsüz para toplamalar,

Bu konular artık objektif bir değerlendirmeye tabi tutulup, rapor haline getirilmeli bunu inşallah yukarıda da ifade ettiğimiz gibi en kısa zamanda yapacağız.

Geçen yazımızda da bahsettiğimiz gibi ülkemizde güzel şeyler oluyor. Bugün, dünden ayrılıyor dostlar, yarının aydınlığı dünün karanlığını bastırmak üzere. Bunu bu ülkenin adanmışları azimleriyle, kararlılıklarıyla, dirençleriyle başarıyor. Yarının aydınlığını çocuklarımıza bir muştı sevinciyle ulaştırabiliriz.

Bu ülkenin en büyük sorunu insan hakları sorunuymuştu, bütün kesimler bunun sızısını uzun yıllar kutsallaştırılan totemler adına işlenen zulümlerle, ciğerlerinde ya-

şadılar. Bugün çorap sökülmeye başlanmıştır. Zulüm rantçıları kurtuluşlarını, mazlum görüntülerde aramaya başlamışlardır. Onların hastanelerden medet umuşu; bu halkın on yıllardır çektiği yokluğun, yoksulluğun, haksızlığın, kandırılmışlığın, aldatılmışlığın, çaresizliğin, ümitsizliğin bitişidir.

Dostlar gördüğümüz aydınlık bize sunulduğu altın tepsinin yansması değil, on yıllardır bunun mücadelesini veren, bedelini ödeyen adanmışların çabalarının yansımasıdır.

Bugün Eğitim-Bir-Sen bünyesini oluşturan dostların çabası o aydınlığı daha parlak hale getirmenin adıdır.

Evet dostlar aydınlığımızı artık eğitim camiasının bütün kademelerine taşıdık. Bildiğiniz gibi Milli Eğitim'deki örgütlenme gücümüze üniversitelerimizde ulaşamadık. Daha doğrusu birçok üniversitede hiç örgütlenmemiştik. Şu an itibarıyla 70'in üzerinde üniversitede örgütlenmemizi tamamladık, temsilciliklerimizi oluşturduk. Artık bütün üniversitelerde arkadaşlarımız ve ağabeylerimiz var. İnşallah en kısa zamanda üniversitelerinde tek söz sahibi Eğitim-Bir-Sen olacaktır. Bu ışığı biz 20-22 Şubat 2009 tarihinde düzenlediğimiz üniversite ve kredi yurtlar temsilcileri toplantımızda aldık. Bu toplantı sonrası birçok üniversitede üye sayımız katlanarak artmaya başlamıştır. Bütün arkadaşlarımızı bu çalışmalarından ötürü kutluyoruz.

Dostlar Nisan ayının teşkilatlanmamız açısından ne kadar önemli olduğunu sizlere hatırlatmayı zait sayıyoruz. Ancak bu senenin önemini hepimiz biliyoruz. Küçük bir farkla kaybedeceğimiz yetkinin hesabını kimse veremez. Eğer Eğitim-Bir-Sen adına bir sorumluluk üstlenmişsek bu sorumluluğun gereğini yerine getirmek

hepimizin borcudur. Bu borcun yerine getirilmesinde gösterilecek en küçücük ihmal bir vebali üzerimize bin-direcektir. Her birimiz Eğitim-Bir-Sen'i bulunduğumuz yerde yetkili yapmak zorundayız. Bu bilinçle çalışmalarımıza daha bir hız vermek, daha çok zaman ayırmak hepimizin görevimizde vicdanımızı rahatlatacaktır.

Dostlar şu bilinçteyiz ki bu ülkenin, eğitim camiasının Eğitim-Bir-Sen'in en büyük olmasına, yetkili olmasına ihtiyacı vardır. yarının ışığının sürekliliği için bu olmazsa olmazdır. Eğitim camiasını hepimiz biliyor tanıyoruz, Eğitim-Bir-Sen'in potansiyeli bu camia içerisinde mevcut üyemizin iki katından fazladır. Bu potansiyele ulaşmak bizlerin gayretiyle mümkün olacaktır. Eğitimci kendi yerini ancak biz o yeri aydınlattığımızda görecektir. Eğitim-Bir-Sen hiçbir eğitimci için karanlıkta kalmamalıdır. Bizim ilkelerimiz, prensiplerimiz çalışmalarımız bütün eğitim çalışanlarının saygı duyacağı niteliktedir. Bu saygınlığı bütün eğitim kurumlarına taşımakta biz Eğitim-Bir-Sen'lilerin görevidir.

Evet, dostlar çalışmak bizden başarı Allah'tan. 15 Mayıs hepimiz için hayırlı olsun.

Not: Bir önceki bültendeki yazımdaki bir örneklemeden dolayı bazı arkadaşlardan serzeniş aldım. İnşallah bundan böyle daha dikkatli olacağım. Şunu hepimiz biliyoruz ki, bu dünyada en zor olan zihnimizi enformatik kirlenmemelerden korumaktır. Eğer bilmeyerek birilerine haksızlık ettiysem rabbimden bağışlanma muhtaplarımdan özür dilerim. Saygılarımla.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 47, Nisan 2009*

BÜYÜK ORGANİZASYONUN KÜÇÜK MANİPÜLASYON BİRİMLERİ

Başrollerini Jose Garcia ve Natalia Verbeke'nin paylaştığı Miguel Courtois'in 2006 yapımı "Örgüt-GAL" filmini izlemediyseniz, izlemenizi öneririm. Filme internetteki video paylaşım sitelerinden kolaylıkla ulaşabilirsiniz.

Filmde 1980'lerin İspanyası anlatılır. Ülke; kanlı bombalama olayları, adam öldürmelerle tam bir kaos içerisinde. Olayların faili olarak terör örgütü ETA gösterilmektedir. Terör örgütü ETA ile mücadele etmek için(!) kurulan antiterörist örgüt GAL, ETA'ya şiddetli biçimde misillemelerde bulunur. Bunlara rağmen ayrılıkçı örgüt ETA'nın korkusu bütün halka en derin şekilde yaşatılır. Günlük bir gazetenin iki muhabiri Manuel Mallo (Jose Garcia) ve Marta Castillo (Natalia Verbeke), GAL ve İspanyol hükümeti arasında büyük bir bağ olduğunu kanıtlayan önemli bir kaynakla iletişime geçerler. Ancak derin gırtlak denilebilecek kaynak ortadan kaldırılır. Eğer bu gazeteciler hayatlarını riske atıp hikayenin doğruluğunu kanıtlarlarsa, bu haber yılın siyasi skandalı olacaktır. Ancak işten atılırlar.

Film aslında birçok ülkede var olan antiterör yapılarının İspanya boyutunu anlatıyor. Yani İtalyadaki

Gladyo'yu ortaya çıkaran “Temiz Eller Operasyonu”nu okuduğunuzda da, Ergenekon İddianamesi'ne baktığınızda da, GALden farklı bir sonuca varamazsınız. İnşallah Ergenekon yargılamasının sonu İspanya'daki GAL yargılamalarının sonu gibi değil, İtalya'daki “Temiz Eller Operasyonu” gibi olur.

Bu ilişkiler, aslında karmaşık gibi görünse de çok basit: Var olan veya var gibileştirilen ya da oluşturulan bir terör örgütünün korkusu, toplumun bütün bireyelerine, iliklerine kadar hissettirilir; sonra da bununla güya mücadele eden bir antiterör örgütü kurulur.

Bu tür örgütlerin kuruluş mantığı; güya terörle hukuki yoldan mücadele etme imkanı kalmadığı inancıyla; hukuk dışı mücadelelerle, terörün daha kolay bitirileceğini düşünmeleridir. Ancak zaman içerisinde herhangi bir hukuki dayanağı ve sorumluluğu olmayan ve varlığının tamamını karanlığa borçlu olan bu tür örgütler, asıl terör örgütünden daha acımasız hale gelerek, insanların can ve mal emniyetlerini ortadan kaldıran, ülkeyi kaosa sürükleyen, kendilerinden hiçbir surette hesap sorulamayan bir canavara dönüşürler. Bu örgütlerin yapılarındaki hukuksuzluk nedeniyle; yaptıklarının, ettiklerinin bir sorumluluğu ve denetimi olmadığından, bu örgütlerden kurtuluş, bu yapılara dayanak yapılan terör örgütlerinden kurtulmaktan çok daha zor hale gelir. Çünkü o artık kontrol edilemez, hiçbir yasal sorumluluk taşımayan devletin imkanlarını en sonuna kadar kayıtsız olarak kullanabilen devasa bir ekonomik ve fiziki güçtür. Bu oluşumların aktörleri de toplumun en saygın adamlarıdır. ‘En saygınlık’, aslında bir simülasyon çalışmasıdır. Bu çerçevede örgütün intihalcileri, en çalışkan, en üretken bilim adamı; “manipülasyon birimleri”, en yararlı, en güçlü, en etkin sivil toplum örgütü; hukuk kâtileri, onursal hukuk duayeni; pornocu ahlaksızları, sa-

nat yıldızı; “erke dönenceleri”, yüzyılın buluşu; insanları asit kuyularında eriten katilleri, vatansever kahraman; kendi yazdıklarını bile dönüp okumayan demagogları, fikir adamı; dolandırıcı sahtekarları, uluslararası bankacı; şantajcılar, dürüst gazeteci; şarlatanları, saygın siyasetçi; beleşçileri, gurme; satılmışları, monşer diplomat; satılmışlıkları, diplomasi; pornografik sapıklıkları, sanat; hırsızlıkları, ticaret; yalanları, fikir; yalancıları, bilim insanı; kepazelikleri, özel hayat; reklamları, belgesel. Hülasa siyahları beyazdır.

Ergenekon organizasyonunun, yukarıda da ifade edildiği gibi, cüceler deve dönüştürülerek takdim edilen mahiyetinin ve aktörlerinin büyüklüğü; davanın sonuçlandırılabilmesi noktasında insanları, “Bu işin sonunu getiremezler” endişesine sevk etmektedir. Çünkü “bir imalat malzemesi” devletin küçücük bürokratları, “Devlet benim ve devlet benden sorulur” büyüklüğünde topluma enjekte edilmiş ve enjekte edilmeye de devam edilmektedir.

Bu “imalatla” tiranlaştırılan çelikten yapının küçük bir üfürükle, sabundan köpük olduğunu bugün görüyoruz. Topluma kahraman diye sunulanların, aslında birer eroin kaçakçısı katil; fikir adamlarının, demagog; gazetecilerinin, şantajcı; profesörlerinin, intihalcı; cerrahlarının, organ kaçakçısı; milliyetçilerinin, bayrak tüccarı; ulusalcılarının, Amerikancı; sivil toplum örgütlerinin, birer manipülasyon birimi olduğunu artık biliyoruz.

Buna rağmen her gözaltı sonrası; İlhan Abi hiç olur mu, Kemal Ağabeyler bilim adamı, Nurseli Ablalar artiz, Türkan Abla iyilik melaikesi, Sinan Bey tüccar, falanca abi general, filanca ağa sendikacı gibi koruma kalkanları devreye girmektedir.

İddianameler açıklandığında da, “Belgeler alındığında tutanak tutulmadı” gibi kıyırtıktan usul hataları arama-

lar ya da bu adamlar yaşlı, bu adamlar hasta zavallılıklarına sığınmalar.

Hukuk dışı adamların, hukuk önünde bir saygınlıkları asla olamaz. Onların saygınlıkları ancak örgüt içi pozisyonlarındadır. Koruma kalkancılarının akledemedikleri ya da işlerine gelmeyen nokta burasıdır. Beyler; örgüt içinde değil, mahkeme önündesiniz, artık uyanın.

Tam bu noktada bütün dostlara hararetle bir kitap önerdiğim: “Kadere Karşı Koy A.Ş.” Alev Alatlının kitabı. 1995’te çıktı. Zannederseniz son baskısını 2007 yılında Everest Yayınları’ndan yaptı. Kitap, aslında 10 kuruş etmez insanların nasıl “büyük adam” olarak imal edildiklerinin hikayesini anlatır: Hayatında fırça eline almamış bir orta yaş kadının, arkadaşları tarafından oluşturulan “büyük adam yetiştirme imalathanesi”nde eserleri en pahalıya satılan bir büyük ressama dönüştürülmesinin hikayesidir.

Büyük, önemli, kudretli adam(!) imalatı konusu; Alev Alatlının diğer romanlarında da işlenir. Özellikle Viva La Muerte’de, Nazım Hikmet’e ilişkin açtığı parantezde, bu yöntemi örnekleriyle anlatır. Viva La Muerte’de, ayrıca büyük adam imal edenlerin ve mamullerinin; bu imalattan haberdar olmayı “ayıp iş”, haberdar olanları da “kerih insan”lar olarak empoze etmeye çalıştıkları anlatılır. Bu bir tedbirdir ve tedbirle de “büyük adam” imalatındaki engelleri ortadan kaldırmanın sigortası, paratoneri oluşturulur.

İşte bugün, toplumun zihnindeki Ergenekon soruşturmasının sonuçlanabilmesi noktasındaki endişenin kaynağı budur. Normal şartlarda Ergenekon aktörlerinin tamamı; buldukları pozisyon, işgal ettikleri mevki, hukuki durumları itibarıyla bu toplumda çok da önem, güç atfedilemeyecek kişiler. Ancak adamlara öyle port-

reler çiziyorlar ki, kesinlikle hiçbir şart altında dokunulmazlıkları zedelenemez ve onlar hep “layüsel” kalırlar.

Bu soruşturma çerçevesinde “layüselletirdikleri” tiplere baktığımızda, tamamı hak ve yetkisini hukuki görevinden alan kişiler. Hukuktan pozisyon yüklenmişler ve bu hukuki mevkilerini kullanarak, örgüt adına hukuksuz işler yapmışlar. Bu hukuksuzluklarında, vicdanın hava parası olarak da vatan demişler, bayrak demişler, Atatürk demişler, din demişler, laiklik demişler ve her birini ayrı ayrı paravan olarak kullanıp adam öldürmüşler, bombalar atmışlar, gasp etmişler, darbe planlamışlar, bunun için provokasyonlar gerçekleştirmişler. Bugün kanun karşısına çıkınca da, “Bunlar büyük yazar, büyük asker, büyük doktor, büyük yardımsever, büyük kodaman, büyük, büyük, büyük... Bunlara hesap sorulmaz, sorulmamalı” deniyor. Çünkü bu insanlar “büyük adamlar” ve layüsel’ler.

Büyüklükleri ve buna bağlı dokunulmazlıkları da örgütteki pozisyonlarından geliyor. Çünkü şu nokta açıkça görülüyor ki, bu insanların dokunulmazlıkları, hukuki mevkilerinden ziyade, imalattaki pozisyonlarından ileri gelmektedir. Mesela, eski Genelkurmay başkanlarından İsmail Hakkı Karadayı, emekliliğinde bile hesap sorulamaz adamken; Hilmi Özkök, görevinin başındayken bile, önüne gelenin ağzına geleni söyleyebildiği bir kişi. Aynı durum rektör ve YÖK başkanları için de geçerli: Yusuf Ziya Özcan, yasal yetkilerinde, hukuki icraatlarında bile acımasızca hırpalanırken; Gürüz, darbeciliğinde bile sorgulanamaz.

Ama hayır; “Bor’un pazarı bitti, Niğde görüldü.” Şunu artık görebildik ki, polisler Gürüz’ün de ensesine basarak polis aracına tıkabiliyorlar. Yani, bütün hukuksuz güçlerin aslında sabun köpüğü olduğu ortaya çıkmaya

başladı. Yeter ki, hukuksuzluğa karşı, hukuku hakim kılmaya çalışan hukuk erkinin iradesinde bir kayma olmasın.

Açıkçası simülasyon artık bitti.

Peki bu simülasyon nasıl oluşturuldu, unsurları nelerdir?

Şunu açıklıkla kabul etmemiz gerekir ki, 1950’li yıllardan beri, şu ya da bu isimle ve değişik aktörlerle var olan Ergenekon adlı bu derin yapı, çok büyük bir organizasyon. Aslında yukarıda bahsettiğimiz İspanya’daki GAL de, İtalya’daki Gladyo da, diğer NATO ülkelerindeki çeşitli dönemlerde temizlenen örgütler de aynı büyüklükteydi.

Bu organizasyonların üniversiteleri var, akademisyenleri var; gazeteleri, televizyonları, siteleri, bakanları, dergileri, milletvekilleri, yayınevleri, tiyatroları, adli tabipleri, müzisyenleri, mahkemeleri var; gazetecileri, holdingleri, komutanları var; dernekleri, birlikleri, vakıfları, sendikaları, odaları, baroları, “encümen-i danişleri” var; otelleri, hastaneleri, liseleri, partileri, ortaokulları var; karşı olup destek aldıkları Amerikalıları, dizileri, romanları, filmleri, bankaları, haraçları, belediye başkanları, katilleri, bilirkişileri, hırsızları, polisleri, bürokratları, tinerçileri, randevuevleri, masaj salonları, şantaj kasetleri, telefon dinlemeleri, müteahhitleri, petrolcülerini, terör örgütleri, şeyhleri, hocaları, papazları, patrikhaneleri, dansçıları, topçuları, popçuları, distribütörlükleri var. Hülasa kullanabildikleri her şeyleri var.

Görülüyor ki, ahtapot gibi her tarafı sarmışlar. Buralardan devasa güçler devşirmişler. Korkuları silah gibi kullanıp, kahramanlıkları bozuk para gibi harcamış, engel gördüklerini katletmiş, değirmenlerine su taşıyanların bile kanını içmişler. Hiçbir şeyden endişe duymup, sakınca

görmemişler. Her şeyi not etmişler, izlerini kaybettirme ihtiyacı hissetmemişler. Çünkü başarıya ulaşacaklarına şeksiz şüphesiz iman etmişler. Güç başlarını döndürmüş; cumhurbaşkanlarını belirlemişler, başbakanlarını konuşmuşlar, bakanlarda ihtilafları gidermişler, bürokratları atamışlar, hapse tıkaçlarının listesini hazırlamış, bütün bir toplumu fişlemiş, manipülatif birimler (örgütler!) oluşturmuşlar.

ERGENEKON’UN MANİPÜLASYON BİRİMLERİ

Ergenekon konusunda bizi asıl ilgilendiren ve yazımıza başlık olan kısmı da burası, yani manipülatif birimler konusu.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bu büyük organizasyonun silah olarak kullanabildiği her türlü aracı var. Bu varlar içerisinde bizim dikkat çekeceğimiz nokta, bu örgütün oluşturmuş olduğu ya da sonradan kullanıma açtığı manipülasyon birimleri.

Kamuoyunun yakından bildiği gibi, bu organizasyonun kullandığı, 2006 yılında Kamu-Sen Genel Merkezi’nde Şener Eruygur’un basın toplantısıyla deklare edilen 41 tane sivil toplum örgütü namı manipülasyon birimi var. Bu birimlerin büyük bir kısmının ismi 2. İddianame’de de geçmekte ve bir kısmına karşı da malumunuz olduğu üzere 12. dalgada baskınlar düzenlenmiş, gözaltılar ve tutuklamalar gerçekleştirilmiştir.

Bu birimlerin her biri, kendi alanlarıyla ilgili ihtiyaç duyulan manipülasyonları gerçekleştiriyor, görev gereği yapmaları gereken faaliyetleri yerine getiriyorlar. Gerekliğinde, bu manipülasyon birimleri birlikte etkinlikler de ortaya koyuyorlardı.

Bu çerçeveden en büyük etkinliklerini, Cumhuriyet Mitingleri ve şehit cenaze törenleri oluşturmuştur. Bu

41 manipölasyon birimi, darbe ortamı oluşturabilmek için de ayrıca bir eylem takvimi açıklamışlardı ve ilk eylem olarak da “Menemen’den Ankara’ya İrticaya Dur Yürüyüşü”nü belirlemişlerdi.

Planladıkları eylem takvimini hayata geçiremediler, “Menemen’den Ankara’ya yürüyemediler.”

Bu takvimi uygulayamamalarının en önemli etkenlerinden biri, Türkiye’nin her bir noktasında örgütlenmiş olan Memur-Sen’di.

Bu nedenle de, bu organizasyonun ve kullandığı manipölatif birimlerin en önemli hedeflerinden biri, Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen’in gücünün bitirilmesi ve önlemindeki en büyük engelin ortadan kaldırılmasıdır.

Bu çerçevede bir manipölasyon birimi olan Türk-Eğitim-Sen; her yıl 15 Mayıs sendika sayılarının belirlendiği mutabakat dönemi öncesi, korsan bildirilerle, imzasız, sahipsiz yazılarla sendikamızla ilgili mesnetsiz ya da konunun mantığını bir türlü kavrayamayan hezeyanlarda bulunmaktadır. Yaptıkları bu korsan hezeyan faaliyetleri, mahkemelere taşındığında da, “Vallahi de, billahi de bizim bundan haberimiz yok” demekteler. 2007-2008 yıllarında bunlar bütün kurumlara korsan bir kitapçık dağıtmışlardı. Nisan 2009 başında bunun duruşması vardı, 26. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde. İnkâr biçimleri görüldüğünde, insanın yüzü kızarıyor. Bir insan bu kadar şahsiyete ve haysiyete muhtaç duruma düşebilir mi diye.

Son dönemlerde yine bu çapsizlik numuneleri çeşitli illerde kurumlara dağıtılmaktadır. Bu paçavraların ortak özelliği; öncelikle sahibinin fotoğrafı olmaları, ne dediği, ne demeye çalıştığı anlaşılmayan, yaşadığı günü okumaktan yoksun, dünde kalmış kafalardan çıktığı dizaynlarından anlaşılan paçavralar.

Bu paçavralarda neler manipüle edilmeye çalışılıyor?

1. Adana/Kozan Temsilciliğimiz, üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak için bir çalışma yapmış. O günün mevzuatının müsait olduğu şekliyle üyelerimiz kendilerine uygun gördükleri okullara tayinlerinin yapılabilmesi için sendikamızdan yardım istemişler. Sendikamız da, konuyla ilgili yardımda bulunabilecek herkesle görüşmüş ve üyelerinin sorunlarında yanlarında olup, memnuniyetlerini sağlamaya çalışmış. Bu manipülatörler 2003 yılından beri bunu dillerine dolayıp, orada burada konuyla ilgili spekülasyonlar üretmeye çalışıp, kendi sakat mantıklarını da sergilemekte. Beyler, sendikaların amaçları, 4688 Sayılı Yasa'nın 1. maddesinde, "Üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek" diye ifade edilir ve insanlar da sendikalarına bunun için üye olurlar. Yoksa siz insanları sendikanıza, sadece Ergenekon organizasyonunun istediği kalabalığı oluşturmak için mi üye yapıyorsunuz? Söylediğim gibi, olay 2003 yılında gerçekleşmiş, bu çalışmanın sonucunu hatırlayamıyorum. İnşallah arkadaşlarımız örgütlü olmanın vermiş olduğu güçle, üyelerimizin taleplerini yerine getirip, sorunlarını gidermelerine yardımcı olmuşlardır. O günün tayin yönetmeliği bu tür çabaların sonuç vermesine imkan tanıyordu. Ve arkadaşlarımız da üyelerimiz adına bu çabayı gerçekleştirmiş; sendika yöneticisi olarak üyelerine karşı sorumluluklarının gereğini yapmışlar. Kendilerini Genel Merkez olarak tekraren tebrik ediyoruz. Bugün de bütün teşkilat birimlerimizden, üyelerimizin karşılaştığı sorun ve istekte buldukları hususlarda mevzuatın izin verdiği her türlü çabayı ortaya koymalarını istemekteyiz. Çünkü sendikaların görevi budur.

2. Ülkenin Genelkurmay Başkanı'ndan bile insan hakları konusunda geri düşünen bir sivil toplum örgütüyle(!)

karşı karşıyayız. “Türkiye halkı” tanımlamasını kullanan bir İlker Başbuğ’un karşısında; hala “Bu ülkede Kürt yoktur, sadece karda yürürken ‘kart kurt’ sesi çıkardığı için kendilerine Kürt diyen köylü Türkler vardır” safstasına inanan bir sivil toplum örgütü. Bu mantalitenin, bu ülkenin huzur ve sükunu konusunda söyleyebileceği tek söz vardır: “Asalım, keselim.” İnsan haklarını ilgilendiren bir konuda bu zihniyetle karşı karşıya olmak gerçekten bir talihsizlik. Eğitim-Bir-Sen olarak bu ülkede yaşanan hiçbir olaya karşı duyarsız kalmadık. Özellikle insan haklarını ilgilendiren her konu bizim ilgi alanımıza girdi. “Gözyaşının rengi yoktur.” Bunu bildik ve buna göre davrandık. Mazluma dinini, milliyetini, mezhebini sormadık; yanında olmamız gerektiği yerde yanında, önünde olmamız gerektiği yerde önünde olduk. Ama şunu da bildik ki, üyemiz olsun ya da olmasın, bu ülkenin bütün eğitim çalışanları; kendilerini manipüle etmeye çalışanlardan daha zeki, daha bilgili, daha iz’an sahibidirler. 150.000 üyesi ve ülkenin dörtbir köşesinde teşkilatı olan Eğitim-Bir-Sen’i manipülatörlerden daha iyi tanırlar. Ve bilirler ki, Eğitim-Bir-Sen her türlü ırkçı yaklaşıma şiddetle karşıdır. Irkçılığın her çeşidinin nifak olduğunu bilir. Beyler, buradan size çorba çıkmaz. Lütfen kendi beyninizi kıstas alarak, eğitim çalışanlarına hakaret etmeyiniz. Sizin teşkilat yöneticileriniz bile bizim bu noktadaki duruşumuzu bilir ve takdir eder. Cumhuriyet Gazetesi’nin kılavuzluğu sizi karga pozisyonuna düşürür. Biz bu ülkedeki terörist faaliyetlere de, Ergenekon çerçevesindeki antiterör terörüne de şiddetle karşıyız ve bunu sağır sultan da bilir. Okullarda her sabah söylettirilen “andımız” konusunu da aynı çerçevede değerlendiririz.

3. 3 yıldır speküle etmeye çalıştığımız olayda, Yusuf Yazgan, Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulu üyeliğini devam ettirmektedir. Kullandığınız konuları yakın takip

etmezseniz, bu olayda olduğu gibi, ofsayta düşersiniz. Yusuf Yazgan Bey'e, görevinde başarılar dilemeyi umarım ihmal etmemişsinizdir. Ola ki, yarın üyelerinizden birinin herhangi bir sorunuyla ilgili çayını içmek zorunda kalabilirsiniz. Mahcup duruma düşmemek için Yusuf Bey'in bir çayını içiniz ve acaba "Biz nerede hata yaptık" diye de düşününüz. Tarih tekerrürden ibaret olmasın. Aynı zamanda İLKSAN Genel Kurul delegelerinin seçiminde nerede, kiminle, hangi pazarlıkları yaptığınızı da unutmazsanız, daha tutarlı bir söylem oluşturmuş olursunuz.

4. "Kopyacı sendikacılık": "Allah müstahakınızı versin" demek lazım. Farz edelim ki, söylediğiniz doğru. Bir sitede çalışanların sorunlarıyla ilgili doğru bir tespit var ve Eğitim-Bir-Sen bu tespitleri aldı, sendikal güç ve söylemiyle bu sorunu, sorunun çözümüyle ilgili yetkili makamlara taşıdı ve sonuç aldı. Sorun çözüldü. Buradan siz hangi mantıkla eleştiri üretirsiniz. Bağnazlık, iz'anı bu kadar mı köreltir. Eleştiriye bakar mısınız: Bir sitede tedavi yolluklarıyla ilgili sorunlar dile getirilmiş; Eğitim-Bir-Sen de bunu almış, bir yerlerde çözüme kavuşturmuş ve Eğitim-Bir-Sen kopyacı olmuş. Ne denir? Herhalde "pes" demek lazım.

5. 4688 Sayılı Sendika Kanunu'nun 1. maddesini bile okumayan sendikacılara ne denir, bilinmez. Dostlar, sendikacılığın amacını ifade eden şu 1. maddeyi lütfen okuyunuz. Ve Genel Başkanımız Ahmet Gündoğdu'yu suçlamaya çalıştıkları konuya bir bakınız.

4688 Sayılı Yasa/MADDE 1: *Bu Kanununun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların...* Genel Başkanımız Ahmet Gündoğdu, "Sendikalar, menfaat örgütleridir" demiş ve sendikacı olduğunu iddia eden kişiler de

bunu eleştiri konusu yapmışlar. 2821 Sayılı Yasa'ya da baksanız, 4688 Sayılı Yasa'ya da baksanız, sendikacılıkla ilgili hangi uluslararası sözleşmeye ya da kitaba baksanız bakın, sendikacılık bu şekilde tarif edilir. Bunun dışında bir tarifi olan varsa, lütfen bu tarifi yazsınlar, deklare etsinler. Adam tutuyor konu hakkında eleştiri adıyla tam bir sayfa laf salatası diziyo ancak sendikaya bir tarif getirmiyor. Buna mugalata denir.

Konuyu bu çerçevede uzatmak, sakat bir mantığın zaman çalma kurnazlığına düşmektir, diyerek şunu ifade etmek gerekir ki, eğitim çalışanları artık sendikaları tanımakta ve neyi, niçin yaptıklarını bilmekte. Bizim onların bilgi ve iz'alarına güvenimiz tamdır.

Bugüne kadar kendimizi ifade noktasında, sadece kendi ilke, prensip ve yaptıklarımızı dile getirmeye çalıştık. Bu, bizim ilkemizdir. Başkalarının yaptıklarının eleştirisiyle kendimizi ifade etmenin çabası içerisinde hiçbir zaman olmadık. Çünkü kamuoyuyla paylaşacağımız o kadar çok işimiz var ki, başkalarının yaptıkları üzerinden kendimizi ifade etmeye ne vaktimiz ne de niyetimiz vardır. Ancak yine malum sendika, sitelerinde, yayınlarında kendi kararlarını üzerimize çalmaya ya da yaptıklarımızı üzerinden spekülasyon üretmeye çalışıyor.

Bunların son dönemde kullandıkları konuları şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Sendika-siyasi parti ilişkisi: Bir sivil toplum örgütünün kendi dinamikleri dışında, var olmak için payanda edinmesi sivillik adına bir lekedir. Bunu, kurulduğumuz günden beri böyle bildik, böyle belledik. Eğitim-Bir-Sen, 1992 yılında 14 eğitimci tarafından kurulmuş, bugüne kadar da sadece kendi varoluş dinamiğini hakim kılmak adına oldukça zor dönemler yaşamış olmasına rağmen, varlığını büyüyerek devam ettirmiştir. Bugün biri hariç, bütün sendikaları; aynı gün, aynı büroda,

virgölüne kadar aynı tüzükle, aynı siyasal iradenin eliyle kurulmuş olan bir konfederasyonun kendi kirlerini gizlemek için Eğitim-Bir-Sen’i kendisinden tam 10 yıl sonra kurulmuş bir partiyle ilintilendirmeye çalışması; ancak komiklik olarak değerlendirilebilir. Eğitim-Bir-Sen’e böyle bir eleştiri getiren bu yapı, diğer taraftan “Dayanın arkadaşlar, bizim parti iktidara gelecek, sizleri yüksek mevkilere taşıyacağız, bizden ayrılanlardan da hesap soracağız” demekten de utanmamaktadır. Ve sadece bunlar değil, ‘bizim’ dedikleri parti de aynı söylemi kullanmaktadır. Bu partinin Isparta il Başkanı, 21 Mart 2007 tarihli yerel bir gazetede açıklamasında; bu konunun en çarpıcı, en içerisinde tezatları olan konuşmasında, hükümeti, Eğitim-Bir-Sen’li kadrolaşmayla suçlarken, “Bekleyin arkadaşlar, partimizin güneşi doğunca, size gün doğacak, sizleri dilediğiniz yerlere taşıyacağız” demekten geri durmamaktadır.

Bir sivil toplum örgütü için, bir sendika için en sıkıntı veren, kendi iradesine ipotek konulmasıdır. Bu mana da, bu ülkedeki sendikalar içerisinde sicilinde en ufak bir leke bulunmayan tek sendika, Eğitim-Bir-Sen’dir. Bir Resul Akay, bir Şuayip Özcan vak’asına hiçbir şekliyle Eğitim-Bir-Sen’de şahit olamazsınız. Bizimle ilgili aşağıdaki gazete başlıklarından hiçbirinin benzerini, hiçbir yerde bulamazsınız.

- MHP ile ters düşen Resul Akay’ın koltuğu sallanıyor
- Kamu-Sen MHP’nin vesayetinde
- MHP Kamu-Sen’in Yönetimini Ele Geçiriyor
- Kamu-Sen’e kızan Bahçeli 40 Şube Başkanını Toplayarak Resul Akay’ın Gönderilmesini İstedi
- Akay, MHP’yi İ. Kılınç Paşa’ya şikayet etti

- MHP Lideri, Kamu-Sen Bölünürse Bölünsün, dedi
- Türk-Eğitim-Sen Başkanı mı, MHP Başkanı mı?
- MHP Şuayip Özcan'ın Kamu-Sen Başkanlığına Karşı
- Şuayip Özcan: Parti Lideri Seçilmemem İçin Sendika Başkanlarına Talimat Verdi

Bu ve benzeri haberlerle biz asla muhatap olmadık, asla da muhatap olmayız, çünkü biz Eğitim-Bir-Sen'iz.

2. Ferdi kaza sigortası: Sendikamız SBN sigortayla bütün üyelerini kapsayan bir anlaşma yaptı. Bu çalışma, kamu çalışanları arasında olumlu bir yankı buldu. Daha önce de sendikamız çeşitli sigorta anlaşmaları yapmıştı, ancak bunlardan hiçbiri, bu son anlaşma kadar ilgi görmemişti. Bu ilgi, yine malum sendikayı rahatsız edip, çeşitli karalamalarına sebep olmakta. Yok biz önce yapmıştık, Yok şöyle oldu, yok böyle oldu. Bizim yaptıklarımızla ilgili spekülasyon üreteceklerine, üyeleri arasında adaleti sağlayan bir anlaşma yapsalardı, daha akıllıca bir iş üretmiş olmazlar mıydı? Ya da şunu açıklasınlar: Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı, sendikası tarafından ferdi kaza sigortası kapsamında 15000 TL'ye sigortalanken, Eğitim-Bir-Sen üyesi kaç paraya sigortalandı? Bu sorunun cevabında kimsenin endişesi olmaz ki, üyemiz de aynı paraya sigortalandı: 15000 TL. Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı kaç liraya sigortalandı, bunun karşılığında Türk Eğitim-Sen üyesi kaç liraya sigortalandı. Lütfen bunu açıklasınlar. "Önce yaptık", "sonra yapacağız", bir kenara bıraksınlar, olanı konuşsunlar.

Bu manipülasyon biriminin kullandığı daha farklı argümanlar da var ki, bunlara cevap vermek, yukarıda da ifade edildiği gibi bizim şanssızlığımız olacaktır.

Eğitim sendikalarının diğer sivil toplum örgütlerinin hiçbirinde olması mümkün olmayan çok belirleyici bir

nitelik farkı vardır. Sendikamız içerisinde binlerce profesör, doçent, çeşitli kademelerde akademisyen, 150.000'e yakın en az bir üniversite bitirmiş eğitmeni vardır. Bu insanlara, "Siz devlet gibi düşüneceksiniz", "Devlet böyle düşünüyor, siz başka şeyler söylüyorsunuz" diye eleştiri getiriyor olmak, sendika olmanın, hele de eğitim sendikası olmanın niteliğini ortadan kaldırır. Ancak yıllardır derin devlet gibi düşünen bir sendika var ki, sendikanın birikimini yansıtan her düşünceye, kendi sığ mantalitelere uymadığı için, bir tür savaş açmakta ve de bu bizi, "Bu insanlar eğitimcileri bu çapta mı görüyorlar" diye üzmemekte ve ülkemizin geleceği açısından kaygılandırmaktadır.

Eğitim-Bir-Sen olarak, bu manipülatif birimlerle işimiz olmayacaktır. Onları kendi mecralarında savcılarla baş başa bırakıp kendi işimize bakacağız. Bütün teşkilat birimlerimiz de aynı düşünce içerisinde hareket edecektir. Şunu biliyor ve görüyoruz; kervan yürüyor. Arkamızdaki seslerin muhatabı biz değiliz.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 48, Mayıs 2009*

151.612 KERE TEŞEKKÜRLER, 151.612 KERE RABBİME ŞÜKÜRLER HAMDLAR OLSUN

**“Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes
Ey kahpe rüzgâr artık ne yandan esersen es”**

Geçen yıl 14 Mayıs günüydü, öğlenden sonra Demirözü Temsilcimiz Uğur Kaçmaz’dan gelmişti ilk faksımız. Demirözü’nün mutabakat metniydi. Heyecan dalgası onunla başlamıştı. Bu sene Hazro’dan İlçe Temsilcimiz Ekrem Akbulut ilk heyecan fişeğini ateşledi. Ekrem kardeşimin faksı aslında sonucu bize müjdelemişti. Eğitim-Bir-Sen: 28, TES: 2, Eğitim-Sen: 14. Sonra diğer sonuçlar peş peşe akmaya başladı.

Ve 15 gündür düşmeyen heyecan, bu fişekle bizi Milli Eğitim Bakanlığı’nda yetkiye taşıdı.

Evet kardeşlerim, sonuçlar aslında bir sendikanın sayılarını vermekten ziyade, ülkemizin normalleşmeye başlamasının bir göstergesidir. Bütün sosyal bilimciler bu konuyu ülkenin demokratikleşmesinin bir sonucu olarak okuyacaklardır.

Bir ülkenin demokrasi ölçüsü, o ülkenin gerçekten sivil olan örgütlerinin gücüyle orantılıdır. Bütün sosyologlar bunu bu şekilde okur, bu şekilde değerlendirir. 28 Şubat postmodern darbesinin bakiyesi iktidarlar döneminde neşv-ü nema bulmuş yapılar, tek tek erimekte, tarihin çöplüğünde yerlerini almaktadırlar. Artık korkutmalar, ürkütmeleler, tahkirler fayda etmemekte, ülkemizde sular yatağına çekilmektedir. İsimleri lazım değil, ulusalçı Ergenekoncuların ifadeleriyle kabaklar kışın etkisiyle yapraklarını dökmekte, gövdelerini kaybetmekte. Uzun ömür olarak hayal edebildikleri ise kavaktır. Ne diyelim, Üstat Necip Fazıl'ın ifadesiyle, bu zatlar, "Kendi küçüklükleri içerisinde büyüklük kavramını unutmuşlar." Halbuki ağaçtan uzun ömür biçilecekse, bu asla kavak olmayıp, uzun ömrün Divan Edebiyatı literatürü ile maznunu çınardır. Bugüne kadar kimse, 'kavak kadar uzun ömürlü' sözünü duymamıştır.

Evet kardeşlerim;

İnandık.

Azmettik.

Sebat ettik.

Büyüdük.

Ve yetkili olduk.

151.612 kardeşime, 151.612 kere teşekkürler; Rabbime, 151.612 kere hamd olsun, bize bugünü bahşettiği için.

Evet dostlar, üye takip programındaki üye sayımız 28 Mayıs 2009 itibarıyla 151.612. Bu kardeşlerimizden bir kısmı asker, bir kısmı doğum izni gibi ücretsiz izinde, bir kısmı ise çeşitli nedenlerle mutabakata dahil edilemediği için 144.000 civarında (üniversiteler daha net olmadığı için civarında diyoruz) üyemiz mutabakat

sayılarına dahil olmuştur. Bu nedenle de mutabakatlara dahil edilmemiş olsalar da asker üyelerimiz, ücretsiz izinde olan üyelerimiz, çeşitli nedenlerle -bunların içerisinde katakulli de vardır- sayılmayan ama bugün bizleri yetkiye taşıyan arkadaşlarımızdır bunlar. Bu arkadaşlarımıza da teşekkür etmemizi yine malum zatlar sitelerine dolayıp, kendi sirkatlerini sergilemekte ki, biz daha önceki yazımızda da ifade ettiğimiz gibi, arkamızdaki sesleri muhatap almıyoruz.

Geçen yıl Mayıs bültenimizde de ifade ettiğimiz gibi, bizim kısa vadedeki potansiyelimiz 300.000'dir. Bu nedenle bütün teşkilatımızın hedefi de bu sayıya ulaşmaktır.

Zor dönemlerde var olduk. Sıkıntılı dönemlerde varlığımızı sürdürdük.

Bugün sendikamıza karşı laf söyleyenler, sendikamızı AK Parti ile ilintilendirenler, dün utanmadan, sıklıktan bizleri darbecilerle tehdit ediyorlardı. Bundan 5 yıl önce üye olmuş bütün üyelerimiz, bu tehdidin muhatabı olmuşlardır. "Gelin bize üye olun, biz darbecilerin, 28 Şubatçıların adamıyız, sizi koruruz" çağrısını almayan üyemiz var mıdır? Bu söylemin kendisinin bir utanç vesikası olduğunu bile düşünemeyen bir guruhun Eğitim-Bir-Sen'i ağzına alması bile bir garabettir. Bu adamlara atalarımızın sözleriyle sesleniyorum, "bükemediğiniz bileği öpeceksiniz."

Bültenimizin çeşitli sayfalarında mutabakat metinlerinin ayrıntılarını vermeye çalıştık. İlçe mutabakatlarının asılları geldiğinde sitemizin yöneticilere özel bölümünde ilçe ilçe karşılaştırmalı sayılar yayınlanacak. Ben şu noktalara dikkat çekeceğim:

36 şubemizde (ilde) yetkili sendika olduk: Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Ardahan, Bayburt,

Bingöl, Bitlis, Bolu, Çanakkale, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Isparta, Kayseri, Kilis, Konya, Kütahya, Malatya, Niğde, Ordu, Rize, Sakarya, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Uşak, Van, Yalova. Ayrıca İstanbul'da 1 ve 2 No'lu şubelerimizde de yetkili olduk. Bu şubelerimize ayrıca sizler adına teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin tamamında üye sayımızı bir önceki yıla göre artırdık. TES 19 ilde, Eğitim-Sen 64 ilde üye kaybı yaşadı.

Üniversiteler: Teşkilatımız, üniversitelerimize yönelik çalışmalarına Şubat ayından sonra ağırlık verdi ve üye sayımızı yüzde 200'den fazla artırdı ve buna göre de 17 üniversitede yetkili sendika Eğitim-Bir-Sen'dir: Aydın Adnan Menderes, Batman, Bayburt, Bingöl, Bolu İzzet Baysal, Düzce, Gaziantep, Hakkari, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Karabük, Kilis, Mardin Artuklu, Muş Alparslan, Rize, Sivas Cumhuriyet, Uşak ve Van Yüzüncü Yıl.

2009 yılındaki üye artışımız 24.000 oldu.

Burada özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki şubelerimize ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Çünkü bu şubelerimiz her yıl üyelerinin en az yüzde 25'ini tayin olarak diğer illere gönderirler. Mayıs ayını 1000 üyeye kapatan şubelerimiz, Eylül ayında 750 üyeye döneme başlar. Seneye Mayıs'a üye sayılarını 1200'lere, 1300'lere taşırlar.

Bu sene Konya 1.054 üyeye en çok üye yapan şubemiz; çalışan sayısına oranla en çok üye yapan şubemiz Osmaniye, 571 yeni üyeye birinci olurken, Denizli Şubemiz ise bir önceki yıla göre üye sayısını 748 yeni üyeye yüzde 36 artırarak, bu kulvarda en çok üye yapan şubemiz

oldu. Adıyaman Şubemiz 7.393 çalışanın 3.119'unu üye yaparak üye oranını en yükseğe taşıyan şubemiz oldu. Şırnak 2008'de 78 olan üye sayısını 2009'da 225'e çıkardı. Mutabakat metinleri aslında yukarıda olduğu gibi birçok yönden okunma imkanı sağlıyor. Bu okunma biçimlerini zaman içerisinde teşkilatımızla çeşitli platformlarda paylaşıp, bu okunmalara yönelik stratejiler de geliştirmiş olacağız.

Beni en çok mutlu eden olay ise, bütün birimlerde imzalanan mutabakat metinlerinde Eğitim-Bir-Sen yetkililerinin imzasının olmasıdır. Bir teşkilatın belki de en büyük gücü bu olsa gerek. Kendisine sahip çıkan, onun hukukunu koruyan, 'kim var' sorusuna 'ben varım' diyebilen mensuplara sahip olmak Eğitim-Bir-Sen'i hep en etkin ve en büyük yapacaktır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 49, Haziran 2009*

ERGUVANİLERİN SALTANATI SARSILIYOR: ERTUĞRUL ÖZKÖK, ALİ ŞERİATİ OKUYOR

Uzun soluklu bir seferin yolcuları olduğumuzu ta en başından beri biliyorduk. Usanmanın, sıkılmanın, yorulmanın yolda kalmak, menzile ulaşmamak olduğunu da. Bu bilgi, başlangıcından beri bütün teşkilatımız için şuur oldu, benlik oldu. Bu şuur ve benlikle çalışmalarımızı planladık. 1992'den beri her yıl yeniden bilendik. Her dönem başında heyecanlarımızı yeniden tazeledik. Rabbimin yardımını yanımızda hissettik. O bize istek verdi, arzu verdi, azim verdi, sebat verdi; şükürler olsun sonunda başarı nasip etti.

İşte yeni bir dönemin başındayız. Bu dönem, Ramazanın feyiz ve bereketiyle kulaç açtık yeni başlangıçlara. Onun heyecanıyla sardık iftar sofralarının etrafını. Lokmalarımızı iftarlarda sevgiyle birleştirip, muhabbetle paylaştık. Ülkenin dört bir yanında teşkilatlarımızla iftarlar verdik, sofralar dizdik, dostlarımızı bir araya topladık. Ramazanın arındırıcılığında tazelandık, yenilendik, bilendik, güçlendik. Bu döneme, bayramın aydınlığında yeni heyecanlarla yeni hedeflere, yenilenmiş yol arkadaşlarıyla başlıyoruz.

Geçen yılı hepimiz biliyorsunuz dostlar, dönemi Milli Eğitim Bakanlığı'nda yetkiyle kapattık. Onun heyecanını, sevincini hepimiz birlikte yaşadık. Ancak başlangıcından beri sayımız on binlerdeyken bile, potansiyelimizin 300 binin üzerinde olduğunu hepimiz birbirimizle paylaştık. Şimdiki hedefimiz üniversitelerde yetkiyle beraber, Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki potansiyelimize ulaşmaktır.

2009 Mayıs'ında 17 üniversitede yetkili olduk. Bu bir önceki yıla göre yetki bağlamında 4 kat, sayısal olarak da yüzde 100 artış demektir. Bu seneki hedefimiz 35 üniversitede yetkili, sayımızı ise yüzde 300 artırmaktır. Önümüzdeki günlerde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Şubesi'nin kongresini yapacağız. Hedefimizde üniversite şubelerimizin sayısını hızla artırmak var. Sırada Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Adana Çukurova Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve diğerleri var.

Bu çerçevede üniversite ağırlıklı çalışmalarımıza hız vereceğiz. Kasım ayına kadar üniversite temsilciliklerimizi yeniden değerlendirip, temsilciliğimizin bulunmadığı bütün üniversitelerimizde temsilcilikler oluşturacağız. Üniversiteye yönelik bağımsız bir üniversite bülteni çıkaracağız. İnşallah ilk sayısını Kasım ayı başında sizlere ulaştırmış olacağız. Bu bültende hem üniversite çalışanlarının sorunlarını dile getireceğiz hem de üniversite eğitimiyle ilgili ciddi makaleler yayınlayacağız. Bültenin yanında hakemli bir akademik dergiyle ilgili çalışmalarımız meyvesini yakında vermeye başlayacak. Yani önümüzdeki aylarda hakemli dergimizin ilk sayısını bilim dünyasına sunmuş olacağız. Bunlarla beraber üniversitelerimize yönelik düzenli afiş çalışmalarımız olacak. Kasım ayı başlarında üniversite yöneticilerimizle geçen yıl yaptığımız istişare toplantısının ikincisini gerçekleştireceğiz.

Bu sene kadın çalışanların örgütlenmesine yönelik çalışmalarımızı da yoğunlaştırmış olacağız. Daha önceden başlattığımız komisyon çalışmalarını bu dönem kadın çalışanların imkan ve şartlarını göz önünde bulundurarak daha işlevsel kılacağız. Teşkilatlarımızda kadın çalışanların kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri zeminler oluşturacağız. Buna yönelik planlamalarımızı kısa zaman içerisinde teşkilatımızla paylaşacağız.

Teşkilat çalışmalarımızı ekip halinde yürütmenin alt yapısını oluşturacak, planladığımız teşkilat eğitim çalışmalarının startını önümüzdeki günlerde vermiş olacağız. Bu minvalde ilk çalışmamız teşkilatımızın bütün yöneticilerini bir araya toplamak olacaktır. Bu sebeple hızla tayinler nedeniyle oluşan teşkilat yönetim eksiklerini tamamlama çalışmalarımız devam etmektedir.

Yine teşkilat eğitimine yönelik “100 Soruda Sendika ve Sendikacılık” çalışmamızla beraber, teşkilat eğitimine yönelik slayt çalışmamız yakın zamanda şubelerimize ulaştırılmış olacaktır.

‘Gayret bizden başarı Allah’tan’ inancı içerisinde çalışmalarımızı yürüteceğiz. Eksiklerimiz olacak, yanlışlarımız çıkacak, engellerle karşılaşacağız; Allah’ın izniyle hepsinin üstesinden geleceğiz. İhtimal mi verirlerdi, memur sendikalarının yetkilisinin Memur-Sen olacağına? Ama biz onların ihtimal hesaplarını hep altüst etmedik mi?

Bu ülkede ezberler bozulacak. Milletimizin asli kimliğini ortaya çıkaracak altüstler devam edecek, “erguvani”(1) saltanatlar son bulup, erguvani sahteliklerin yerini hakikatler alacaktır. Bugün yaşananlarsa, hakikatin doğum sancıdır. Bu doğumun gerçekleşmesini sağlayanlara selam olsun.

Bugün artık gerçek edebiyatçıların eserleri okuyucuyla buluşmakta, filmlerin imamları camileri tanımakta, “şeker bayramı” kavramı gülünç kaçmakta, Kur’an-ı Kerim’deki hadislerden bahsedenler kendi komikliklerinde kızarmakta; Ertuğrul Özkök, Ali Şeraiti okuyup, Mustafa İslamoğlu’nu referans göstermekte, “Bu sene Kurban Bayramı hacca denk geldi” gerzeklikleri zırvalık olarak hatırlanmakta; 28 Şubat’ın şeyhülislamı Yaşar Nurilere, Zekeriya Beyazlara artık Ayşe Özgünler bile gülmekte. “Bel’am” kavramı muhatabıyla eşleşmekte, katsayı ke-pazeliği bitirilmekte, Rasim Özdenören’e Üstün Hizmet Ödülü verilmekte, Tuncer Kılınç, Mehmet Haberal savcılara ifade vermektedir.

Evet dostlar, erguvanilerin saltanatını sarsıp, bugünü kuranlar; dünün MTTB’lileri, Akıncıları, Dirilişçileri, Partilileri, Mefkureci Öğretmenleri, “Bab-1 Ali’de Sabah”ları, “Bugün”leri, “Sebilürreşat”ları, “Büyük Doğu”ları, “Fikir ve Sanatta Hareket”leri, “Mavera”ları, “Şura”ları, “Tevhit”leri ve onlara ruh veren, can veren abide şahsiyetlerdir.

Dostlar, yarının inşacıları ise bizleriz. Bizlerin küçücük tembellikleri, vardığımız noktanın rehaveti, edindiğimiz gücün israfı, yönetimlerimizdeki ehliyetin ihmali, birlik şuurunun zaafı, günübürlük hesaplarımızın hakimiyeti, beklentilerimizin şahsiliği, hakkaniyet duygumuzun körleşmesi, örgütlenme şuurumuzun sektesi bizi mesuliyetlerimizin girdabında boğar. Buralara takılmamanın duasıyla birlikte her birimiz değerimizin aynası olmanın şuurunu asla kaybetmemenin de güveni içerisindeyiz.

Eğitim-Bir-Sen’e harç taşıyanlar olarak şunu bildik ki, gerçek özgürlük hiçbir zaman nihilist düşüncenin, neme lazımcılığın sonucu olmamıştır. Bireysel özgürlüklerimizi ancak toplumsal mücadeleler sonucunda

elde edeceğiz. Bugün eğitim çalışanları olarak bireysel özgürlüklerimizin taşıyıcısı; toplumsal özgürlüğümüzün mücadele zemini, Eğitim-Bir-Sen'dir. Tarihte hiçbir hak mücadelesiz elde edilmiş değildir. Hep birlikte insanca yaşayabilmenin mücadelesini vermek zorundayız. Bundan hiç kimse muaf olamaz. Bu zorunluluğumuz, geleceğimize karşı sorumluluğumuzun gereğidir.

Bütün eğitim çalışanları olarak Eğitim-Bir-Sen'de birlikte mücadele vereceğiz. Birlikte başaracağız.

(1) Erguvani: Oligarşi sınıfı, iktidar doğanlar. Bizans'ta imparator çocukları erguvan rengi saraylarda, evlerde doğuyorlardı. Erguvan rengini elde etmek çok pahalı olduğu için böyle bir yerde doğmak zaten bir gücün sahibi olmak manasına geliyordu. Bu nedenle de buralarda doğanlar için Bizans halkı "yeni bir erguvani doğmuş" derler. Buradan mülhem, doğuştan güç sahibi olanlara "erguvani" denir. Türkiye'deki erguvanilerle ilgili çok fazla bir çalışma yok. Bu alanda öne çıkanlarsa, Mahmut Çetin'in Boğazdaki Aşiret/X İlişkiler ve Tayfun Er'in Erguvaniler/Yalıdakiler'dir.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 50, Ekim 2009***

BÜYÜK OLMAK SORUMLULUK İSTER

Sendikamızın, onbinlerce gönül dostunun gayret, çaba ve dualarıyla bugün Milli Eğitim Bakanlığı'nda en büyük sendika olmasıyla birlikte; İşyeri temsilcimizden Genel Başkanımıza kadar hepimizin sorumluluğu daha bir artmış, eğitim çalışanlarının beklentileri daha üst bir noktaya çıkmıştır. Aslında biz bu sorumluluğu, hiçbir dönemde es geçmeyip, bütün teşkilat birimlerimizle, kurulduğumuz günden beri hep duyduk; ancak bugün geldiğimiz noktada, daha bir dikkatli olmak zorundayız. Bu dikkatimiz, hem sendikamızın örgüt yapısı içerisinde hem de üyelerine karşı sorumluluğunu yerine getirme noktasında olacaktır.

1. Plansız, programsız rastgele hiçbir gayretin başarılı olması düşünülemez. Hele Eğitim-Bir-Sen gibi etkin bir kurumsal güce ulaşmış yapının rastgele faaliyetler içerisinde olması artık düşünülemez. Mutlaka yıllık olarak bütün çalışmaların planlaması, programı hazır olmalı, hangi çalışmayı kim yürütecek, bilinmelidir. Yıllık, aylık çalışma planlarını oluşturmamış il ve ilçe yönetimlerimizin kurumsallaşabilmeleri ve yönetim kademelerini çalışmalara katabilmeleri mümkün değildir. Plansız ça-

lışmalar, tek kişinin faaliyetinin ötesine geçmez. Sadece, “Benden başka kimse, hiçbir işe el atmıyor” yakınmasını getirir. Bu da, başarısızlığa bir kılıf bulmaktan başka bir Şey değildir.

2. Başarılı alışmalar, ekip çalışmasının ürünüdür. Planlı çalışmalarla yönetimin bütün birimlerine iş paylaşımı yapılmalı, hiçbir arkadaşımız, “Ben devre dışı bırakılıyorum” duygusuna itilmemeli, yapılacak çalışmaların tamamı yönetim kurullarında değerlendirilmeli ve kararlaştırılmalıdır. Hiçbir yönetim kurulu üyesi, yapılan çalışmalardan, sendika adına söylenen sözlerden, sonradan ve üçüncü kişiler tarafından haberdar edilen durumuna düşürülmemelidir. Bu vesileyle yönetim kurulu üyeleri arasında güven bunalımının önüne geçilmiş olur. Güven duygusunun zedelendiği yerlerde samimiyetten bahsedilemez. “Benden başka kimse alışmıyor” denilecek durumun yaşandığı yerlerde yönetme biçimimizi yeniden gözden geçirmeliyiz.

3. Sendikamız, bütün düşüncelerin özgürce ifade edilebildiği bir platformdur. Sendikada siyasal ya da grup anlayışı içerisinde hizipçiliğin oluşup, bu özgür platformun zedelenmesine asla fırsat tanınmamalıdır. Sendika içerisinde bu özgürlük ortamının oluşabilmesi için istisare ve karar mekanizmaları sağlıklı işletilmelidir.

4. Sendikalar, uzun ömürlü kuruluşlardır; günübirlik siyasi ve kişisel taraftarlık içerisinde olunmamalıdır. Sendikamız, onbinlerce insanın görev yaptığı, yüzbinlerce insanın üye olduğu bir kuruluştur; hiç kimsenin, hangi görevde olursa olsun, şahsi taraftarlığı sendikamıza asla bulaştırılmamalıdır. Bütün arkadaşlarımız bu noktada en ince hassasiyeti göstermek zorundadır.

5. Sendikalar, kitlesel kuruluşlardır. Üyeleri arasında farklı düşünceleri taşıyanların varlığı, kitlesel kuruluşların zenginliğidir. Sendika yöneticileri açıklamalarında,

tüzüğünde belirlenen sınırlar içerisinde bu zenginliğe dikkat etmeli, açıklamaları bu zenginlik içerisindeki üyelerini rahatsız edici olmamalı, toplumsal birlik ve beraberliği kuşatıcı misyonu her zaman taşımalı, bölgesel farklılıkları kendi zenginliğimiz içerisinde eritmenin gayretini göstermelidir.

6. Sendika içerisinde eleştiri kapısı her daim açık tutulmalı, ancak eleştirilerin kronik muhalefetin aracı haline dönüşüp etkisini kaybetmesine fırsat tanınmamalıdır.

7. Örgüt içerisinde sendikal dilin hakimiyeti sağlanmalı, çalışmalar bu dil ekseninde yürütülmelidir. Sendikacılığı yeniden keşfetmek gerekmiyor. Sendikacılığın 200 yıllık bir tecrübesi vardır. Bu tecrübeden, okuyarak, araştırarak yararlanmanın çabası içerisinde olmalıyız. 4688 Sayılı Sendika Yasası'nı ve Sendika Tüzüğümüzü bilmek, bu çabanın küçük bir parçasıdır; önce bunlardan başlamalıyız.

8. Daha geniş kesimlerce bilinip tanınmak ve daha etkin bir kamuoyu gücüne sahip olabilmek için, il ve ilçelerimizdeki yerel sivil toplum örgütleriyle ortak çalışmalar içerisinde olmalıyız. Yapacağımız bu ortak çalışmalarda, sendikanın büyüklüğüne uygun pozisyonlar üstlenmeli; yönlendirilen değil, yönlendiren makamında olmalıyız. Bu örgütlerle yapmak durumunda kaldığımız ortak açıklamaların; sendikanın, yurt genelinde örgütlenmiş kitlesel yapısı unutulmadan, genel söylemlerine uygun olmasına dikkat etmeliyiz.

9. Sendikamızın kurumsal kimliği ön plana çıkarılmalı, sadece yöneticileriyle özdeşleştirilmesine asla izin verilmemelidir. Kişilerin varlığı, örgüt için bir zenginlik olarak değerlendirilmeli; yokluğununsa, örgüt üzerinde bir eksiklik olarak düşünülmesine zemin hazırlayıcı söz ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu tür söz ve davranışlar;

kişinin kendisine bir şey kazandırmadığı gibi, örgütün kurumsal kimliğine de zarar vermektedir.

10. Sendika, üyelerinin bürokrasi nezdinde takip ettiği iş ve işlemlerini rica, minnet üzerinden yürütmemeli, örgütlü olmanın gücünü kendi saygınlığımız içerisinde kullanmanın becerisi kazanılmalıdır. Bürokrasi üzerinden takip ettiğimiz işlerin haklı ve hukuki olmasına dikkat edilmelidir. Hak ve hukuk dışı istek ve talepler; daha sonraki birçok haklı talebimizin karşılanmasını engellediği gibi, örgütsel gücümüzü de ortadan kaldıracaktır.

11. Örgütsel çalışmaların mahiyeti, kişilerin yeteneğine terk edilmemeli. Kişilerin güç ve yeteneklerinin nihayetinde bir sınırı vardır. Herkesten her şeyi yapması beklenmemeli, çalışmalardan verimli sonuçların alınabilmesi için farklı yetenek ve gücü olanlardan hizmette yararlanmanın önü açılmalı. Çeşitli konularda yeteneği olan arkadaşlarımızın örgütsel çabanın içerisinde yer alması sağlanmalı. Bunun için çeşitli birimler oluşturulup, unvan ve yetki paylaşımı yoluna gidilmeli ve bu tür çalışmalar yazılı kararlar dahilinde yürütülmelidir.

12. Bütün çalışmalarımızda belirleyici ölçümüz, üyelerin sendikaya olan güvenlerini artıracak şekilde olmalıdır. Üyeler arasında ayrımcılık hissi doğuracak davranışlardan sakınılmalı, üyelerimizin karşı karşıya geldiği durumlarda, kim olduğuna bakılmaksızın, sonucu ne olursa olsun, haklının yanında yer alınmalı, tavrımızın gerekçesi taraflara izah edilmelidir. Her hal-ü kârda yerimiz, haksızlığa uğramış haklının yanındır.

13. Üyelerimize yönelik aidiyet duygusunu geliştirici, perçinleyici çalışmalar yapılmalı; nedeni açıklıkla belli olmayan hiçbir sendika içi gelişmeye fırsat verilmemelidir.

14. Üyelerimize sonuna kadar sahip çıkılmalı, istifa edenlerin istifa gerekçeleri en ince ayrıntısına kadar araştırılmalı, istifaya götüren sorunların üzerine gidilmeli, bu sorunların tahlili yapılmalı, bunun üzerine çalışmalar yürütülmelidir.

15. Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş amacı, çalışanların hak ve menfaatini korumaktır. Mutlaka kurumlarımızla ilgili sorumluluklarımız vardır. Ancak kurumun menfaatlerini öncelemek adına çalışanların haklarından asla feragat edilmemelidir. Kurumun, devlet gibi bir koruyucusu varken, sendikaya ya da sendika yöneticilerimizin korumasına ihtiyacı yoktur. Sendikanın yeri, çalışanın yanındır.

16. Sendikal iş ve işlemlerimizin tamamının hukuka uygun olması sağlanmalı; kanun, tüzük dışı ve sendikal resmiyete oturtulmayan hiçbir çaba güzellik sağlamaz. Resmiyetsizlik, gününbirlik kolaylıklar sağlamış olsa da, zaman içerisinde dolaşıma sürülen çeşitli spekülasyonların sebebi olur. Bu tür spekülasyonlar da, emek veren, çaba harcayan arkadaşlarımızı haksız yere yıpratır.

17. Bütün iş ve işlemlerimizde sendika içi demokrasiyi hakim kılmalıyız. En küçük birimlerde dahi örgüt yönetim kademelerini oluştururken, demokratik usul ve kaidelere uygun seçimler yapmalıyız. Bu seçimlerin sonuçları hoşumuza gitmese de, buna saygı duymalıyız. Sendika içi yönetici arkadaşlarımızın görev, yetki ve sorumluluklarının sınırları kanun ve tüzükte çizilmiştir. Bu noktada, kimden gelirse gelsin, hiçbir keyfiliğe fırsat tanınmamalı. Sendika içerisinde görev almış arkadaşlarımızın atamaları, ister Genel Merkez tarafından isterse şube tarafından yapılmış olsun, görevden alınmaları mutlaka yasa ve tüzük çerçevesinde olmalıdır. Denetleme ve Disiplin kurullarının raporları alınmadan, gerekli soruşturmalar yapılmadan ve bu çalışmaların tamamı

yazılı raporlar, kararlar haline getirilmeden hiçbir görev ve son verilemez.

18. Örgüt içerisinde hangi pozisyonda olursa olsun, kimsenin muhtariyetler oluşturup, örgüt disiplini dışına çıkmasına asla müsaade edilmemeli. Örgüt için en yararlı kişi, örgüt iç disiplini içerisinde çalışmalarını yürüten kişidir. Kurumsal yapının oturmadığı dönemlere ait kişisel alışkanlıkların yerini örgüt disiplini almalı, bunun aksi davranışlara kararlılıkla müdahale edilmelidir.

19. Teşkilat içerisinde örgütün gücünü zaafa uğratacak söylem ve davranışlarda bulunanlara fırsat tanınmaması; teşkilat içerisinde hastalık oluşturmaya çalışan, dedikodular üretilen örgüt içerisinde zafiyet oluşmasını sağlamaya çalışan bu tiplerden uzaklaşılmalı ya da bu tipler uzaklaştırılmalıdır.

20. Bütün yönetim kademeleri olarak, sendika ve hizmet kolunun mevzuatıyla ilgili gündem takip edilmeli, gerekirse yeni gündemler oluşturulmalıdır. Sendikanın Genel Merkez çalışmaları; bülten, site ve diğer sendika yayınlarından takip edilmeli, “Ne yapıyorsunuz” sorularının cevabı buralardan verilmelidir.

21. Sendikanın gücü, sendika adına unvan kullananların sendikal anlayışlarıyla sınırlıdır. Sendika kavramına hangi anlamı yüklüyor ve yüklediğimiz anlam doğrultusunda hangi çabayı ortaya koyabiliyorsak, sendika odur. Sendikacılığı, hiç kimse kendi yaptıklarının ötesinde değerlendirmemelidir. Bu manadaki bir değerlendirme; her zaman bizi, başkalarından beklenti içerisinde olma durumuna sürükleyecektir. Sürüklenerek varılan hiçbir nokta, salim bir liman değildir.

22. Üyelik çalışmalarında kullanacağımız dille, üyelerin sendikadan beklentilerinin sendikacılık sınırları içerisinde ve 4688 Sayılı Yasa çerçevesinde olmasına dikkat

etmeliyiz. Hiçbir üyenin bundan daha büyük bir beklenti içerisine girmesine asla sebebiyet vermemeliyiz. Sendikacılığın kendi gücü zaten birçok sorunun çözülmesine yetecektir. Yeter ki, bizler örgütlü olmanın gücünü kullanmış olalım.

23. Sendikal bütün işlemlerde şeffaflık ön planda tutulmalıdır. Sendika adına ortaya konan çalışmalar, herkesle paylaşılabilir netlikte olmalıdır. Faaliyet, denetleme raporlarına yazılamayan her işte bir yanlış vardır. Yaptığımız bütün icraatlar, bu raporlara girebilecek hukukilik içerisinde olmalıdır. Maslahat gereği yapılıp, bu raporlara girmesini istemediğimiz her uygulama yanlıştır. Biz o işi hangi masumiyet içerisinde değerlendirirsek değerlendirelim, o yanlış bir iştir. Bu raporlara giremeyecek her çalışma; yasa, tüzük ve yönetmelikler dışı demektir. Yasalar, tüzük ve yönetmelikler belli tecrübeler sonucu oluşur. Bu tecrübelerden yararlanmamak, kurumun kurumsallaşmasını engelleyecektir. Kişilerin inisiyatiflerine bağlı her çaba bir sapmadır. Hülasa topluluk içerisinde gizleme, saklama ihtiyacı duyduğumuz her icraat yanlıştır, sapmadır.

24. Yönetim kuruluyla paylaşmadığımız her sendikal söz ve davranış bir kirlenmedir. Bu kirlenme, sendikayı yıprattığı gibi, sendikal verimi de düşürecektir. Kendisinden bilgi sakladığımız arkadaşlarımızdan verimli bir çalışma bekleyemeyiz. Doğru yaptığımız bir işi, değil yönetimdeki arkadaşımızdan gizlemek, muarızlarımızıza bile söylemek bize her zaman artı puan getirecektir. Eğer yaptığımız işi arkadaşlarımızdan gizleme gereği duyuyorsak, o işi tekrar tekrar gözden geçirmeliyiz.

25. Sendikalar ve sendikacılar üzerine yürütülen en etkin karalama kampanyalarından biri ve en yaralayıcısı, sendikacıların kirliliği üzerinedir. Sendikacılar, “ağa” sıfatıyla anılmakta, bunun üzerinden espriler üretilmek-

tedir. Bunun kaynağında işçi sendikacılığı vardır. Ancak ülkemizde memur sendikacılığı da 4688 Sayılı Yasa'yla birlikte her geçen gün büyümekte, sosyal bir güç olduğu oranda, ekonomik bir güç haline de gelmektedir. Bu nedenle ekonomik iş ve işlemlerimizde daha bir şeffaf, daha bir açık olmak durumundayız. Sendikal harcama kalemlerimiz belli olmalıdır. Faturasını, fişini alamadığımız ya da harcama olarak resmi kayıtlara sokamadığımız her harcamamız sıkıntılı demektir. Her işimizde iyi niyet esas olmalıdır, ancak resmiyete yansıtamadığımız her iyi niyet; peşi sıra zorluğu, yasa dışılığı getirecektir. Yakın tarihteki sosyal tabanımızı ilgilendiren her iki olayda da iyi niyetin varlığını görmek mümkündür. Ancak biri 15 yıldır, diğeri 2 yıldır bir kirmiş gibi her dindarın alınına sürülmeye çalışılmaktadır. Yönetim kurulunun onayından geçmemiş, yasa, tüzük ve yönetmeliklere uymayan her kuruluş harcama, izahta zorluk yaşatan bir sıkıntı kaynağıdır. Sendika adına dahi olsa, hiçbir keyfi harcamaya imkan verilmemeli, sendikanın hiçbir malzemesini şahsi işlerimizde kullanmamalıyız. Bu konudaki hassasiyetimiz, zaten zihin dünyamızın da gereğidir.

26. Sendikal örgütlenme çalışmalarımıza bütün eğitim çalışanlarını katmanın uğraşını verip, başarılı olmanın bütün gereklerini ortaya koymalıyız. Bu çerçevede, bayan çalışanların imkan ve şartları sendikal çalışmalarda fırsata dönüştürülmeli, onların yetenekleri, imkanları, sosyal durumları iyi tahlil edilmeli; bu manada arkadaşlarımızın çalışmalarımız içerisinde yer alabilmesi ve görev paylaşımı buna göre yapılmalı, sendika içerisinde bayan arkadaşlarımıza çalışma ortamları oluşturulmalıdır. Yine bu çerçevede, sendikamızın bir öğretmen değil, eğitim çalışanları sendikası olduğu vurgusu belirginleştirilip, memur ve hizmetli eğitim çalışanlarının bugüne kadar olduğu gibi, bugün de, bundan sonra da sendikamız içerisinde aktif olarak yer almaları sağlanmalıdır.

27. Yönetim birimlerimizde bütün çalışma alanlarıyla ilgili arkadaşlarımızın bulunmasını sağlamalıyız; üniversiteye yönelik çalışmalarımızda, üniversite temsilciliklerimizin temsilcilik aktivitelerinin yanında, onların; şube yönetiminin üniversiteye yönelik çalışmalarında müdahil olmasına imkan sağlanmalıdır.

28. Üniversitelerin öğretmen yetiştiren fakültelerine yönelik, sendikamızı ve mesleğimizi tanıtıcı çalışmalar yapılmalıdır. Mümkün olduğunca, üniversite öğrencilerinin sivil toplum örgütleri içerisinde yer almasının altyapısı oluşturulmalıdır.

29. Sendikamızın fiziki ortamları, imajının iyi okunmasına katkı sağlamalıdır. Binalarımızı, mümkün mertebe, merkezi yerlerde tutmalı; tefrişatını, estetik değerleri gözetererek yapmalıyız. Çalışmalarımıza kolaylık sağlayacak teknolojik altyapı oluşturulmalı ve bu teknolojiden faydalanma, maksimum seviyeye çıkarılmalıdır.

30. Sendika binalarımızda istihdam edeceğimiz personel, sendikamızı temsil edecek evsaflara sahip olmalı; karşılama, uğurlama ve ikram noktasında sıkıntı çıkarılmamalıdır. Bu kişiler, 'getir-götür'ün ötesinde becerileri olan kişiler olmalıdır.

BİRLİKTE BAŞARACAĞIZ; YARIN, BUGÜNDEN DAHA GÜZEL OLACAK

Çağdaş dünya, modern yönetimler artık kendi ekonomik, sosyal, kültürel zenginliklerini, özgürlüklerini, adaletini, hukukun üstünlüğünü, kalkınmışlıklarını, hakça bölüşümlerini; sivil toplum örgütleri aracılığıyla halklarını yönetimlerine ortak kılarak sağlamaktadır.

Yönetimlerin sivil yapılanmalara açılıp, söz sahibi kılınması noktasında ülkemizde de son dönemlerde çeşitli çalışmalar yapılmakta, yasalar çıkarılmakta, girişimlerde bulunmaktadır.

Bu çalışmaların kayda değer üç tanesini; Kent konseyleri, İl Genel meclisleri ve İl Genel sekreterlikleri ile memur sendikaları diye sıralayabiliriz. Kent konseyleri, kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışmak amacıyla oluşturulan kurullardır. İl Genel meclisleri-İl Genel sekreterlikleri, valiliklerin çalışmalarına, bütçelerine, projelerine

otokontrol getirmeye yönelik bir yönetme biçimidir. Memur sendikaları ise, çalışanların hak ve hukukunun korunması amacını güden örgütlerdir. Yukarıda da ifade edildiği gibi, ismi geçen bu organizasyonlar ve benzeri çalışmalar, halkın, örgütleri aracılığıyla yönetimlere katılım sağladığı, düşüncelerini aktardığı demokratik gelişmeler olup, yasal pozisyonları belirlenerek hayata geçirilmişlerdir.

Bugün gelinen noktada sorulacak soru şudur: Devlet kendini sivil denetime bu kadar açmışken, vatandaş bu gelişmelerden ne kadar haberdardır, bu gelişmeleri ne kadar değerlendirebilmekte ve bunlardan ne oranda yararlanmaktadır?

Yukarıdaki gelişmelerin bugünkü yasal çerçeveleriyle ilgili birçok olumsuz cümle kurulabilir ve bu yapılar yerden yere vurulabilir, çeşitli eksiklikleri sıralanabilir. Ve bunu yapanların söyledikleri doğru da olabilir. Yani eksiklerini, kusurlarını sıralayıp, kökten yok sayma. Maalesef yapılan budur. Kesinlikle bu kişiler tarafından, 'bu yapıların eksikleri, noksanları nasıl giderilebilir ve ben bu noktada ne yapabilirim' çabası gösterilmez. Bu nedenle de, bu tür iyi niyetli çabalar hep zayıf bırakılır, toplumsal tabanları güçsüzleştirilir. Güya daha iyisini istediğini ileri sürenler, var olanların da yok olmasına neden olurlar. Bu eleştiriler, halis düşüncelerin kötü sonuçlar doğurması mıdır, yoksa bilgisizliğin hakimiyeti midir, ayrıca sorgulanmalıdır. Bunun yanında sivil denetimin hakim kılınması manasına gelen sivil toplum örgütlerinin varlığı, çeşitli kişi ve kurumları, 'kendi hakimiyetlerine ortak olunuyor' anlayışıyla rahatsız etmektedir.

Sivil yapılanmaların yetki ve sorumluluklarının çerçevesi, henüz geniş halk kitleleri tarafından bilinmeden,

ilgili bürokrasi tarafından hissedilmekte ve o yapının hayata geçirilmesi engellenmeye, küçümsenmeye çalışılmakta, hakkında dedikodular üretilmektedir. Mesela, Kent konseyleri, kendi iradesinin ortağı sanan belediye başkanları tarafından; İl Genel meclisler-İl Genel sekreterlikler, benden başkaları da söz sahibi olacak diyen valiler tarafından; memur sendikalar, benim yaptıklarım artık sorgulanacak mı diyen, en büyüğünden en küçüğüne kadar kamu bürokratları tarafından; işçi sendikaları, işverenlerce 'iş verdiğim, emrimde çalışan, benimle nasıl pazarlık edebilir' anlayışıyla; asla yararlı görülmez ve kendi güzel düşünce ve eylemleri için(!) engel olarak algılanır ve bu örgütlerin toplumsal desteğinin güçsüzleştirilmesi için çalışılır.

Bu bürokratik ve oligarşik kesimler, yanlarında, kendileriyle aynı düşünmeyen ancak aynı sonuca ulaşacak söylemlerde bulunan destekçiler de bulurlar. Bu destekçilerin başında; kendinden başka her şeye karşı olan, hiçbir şeyi yeterli bulmayan, ayakları yere değen, uygulanabilir bir düşünce ortaya koyamayan aydınlar ve başkalarının yaşadığı acı olayları kendilerine tecrübe sayan, bu tecrübelerle 'ben bilirimci' makamına terfi etmiş olan kişiler gelir.

Bütün bunlara rağmen, Türkiye'de sivil toplumculuk gelişmekte, geniş halk kitleleri çeşitli amaçlarla örgütlenmekte ve sivil toplumculuk, olması gereken meşruiyet zeminine ulaşmaktadır. Bunların en yaygın örgütleneni memur sendikalarıdır. Kamu çalışanlarının, 15 Mayıs 2009 mutabakatlarına göre, 1.017.072 tanesi memur sendikalarının üyesidir.

Memur Sendikaları: Çalışanların özlük haklarının korunması, geliştirilmesi, haksızlığın, adaletsizliğin, yanlışlığın, yolsuzluğun, hukuksuzluğun, keyfiliğin önüne

geçilmesi için dün kurucularını, yöneticilerini, üyelerini savcılıklara sevk eden; sendikacılara terörist muamelesi yapan devlet, bugün, “Sizler kamu adına yolsuzluğun, hukuksuzluğun keyfiligin, adam sendeciliğın önüne geçiyorsunuz, vatandaşlık görevi yapıyorsunuz” diyerek, sendika üyelerine tazminat ödüyor, kamu çalışanının sendikacılık yapabilmesi için izinler veriyor; sendikalara, çalışmalarını rahat yürütebilmeleri için kamu binalarında salonlar, panolar tahsis ediyor, yanlışlar karşısında açıklamalar, mitingler yapabilme imkanı tanıyor, yapılacak birçok iş ve işlemde sendikaların görüşünün alınması zorunluluğu getiriyor, disiplin kurullarında çalışanların bağlı bulunduğu sendikanın temsilcisinin bulunmasını şart koşuyor, örgütlü gücün baskısının yönetici erkin üzerinde hissettirilmesine zemin hazırlıyor.

Bu manada, 1990’lı yıllardan beri mücadelesi verilen, çilesi çekilen, 2001 yılında da 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’yla yasal dayanağını sağlamış olan memur sendikacılığı büyük mesafeler almıştır. Birçok hizmet kolunda çalışanların yüzde 70’i örgütlenmiş durumdadır. Bu oranın en düşük olduğu hizmet alanı ise üniversitedir. Üniversitelerde bütün sendikaların toplamının çalışanlara oranı yüzde 10’u bulmamaktadır. Tarım-Orman hizmet kolunda bu oran yüzde 80’in üzerindeyken, Milli Eğitim Bakanlığı’nda eğitim çalışanlarının yüzde 60’a yakını bir sendikanın üyesidir. Ve Eğitim-Bir-Sen, Milli Eğitim Bakanlığı’nda 2009 mutabakat metinlerinde 137.464 üyeyle yetkili sendikadır. Bugün bu sayı 150.000 civarındadır.

Eğitim çalışanları, 1800’lü yıllardan itibaren çeşitli isimler etrafında örgütlenmişler ve bugün sahip oldukları birçok hakkı bu örgütlerin mücadeleleri sonucunda elde etmişlerdir. Örgütlenme noktasında, tarihin her döneminde, üniversite çalışanları hep çekimser kalmış

ve üniversite camiasına yönelik örgütlenmeler çok başarılı olamamıştır. Hatta üniversite öğrencileri, örgütlenme noktasında hocalardan daha seri davranabilmiş ve kendi haklarının mücadelesini daha etkin verebilmişlerdir. Daha da vahim olanı, bugün üniversitelerde idari hizmetlerde çalışanlar, üniversitelere yönelik örgütler içerisinde akademisyenlerden daha katılımcı ve daha aktiftirler. Tabi ki burada şunu asla unutmamalıyız ki, akademi dünyasının örgütlenmeye bu uzak duruşu kendinden kaynaklanan bir sorun değildir. Sivil anlayışlar, sivil örgütler ancak demokratik ortamlarda neşv-ü nema bulabilir. Üniversiteler, başlangıcından beri baskının en yoğun yaşandığı yerlerdir. Farklı düşünce ve çalışmalara asla müsaade edilmemiş, en acımasız şekilde cezalandırılmıştır. Ve bu baskıcı anlayış, YÖK gibi kurumlarla da sistemleştirilmiştir. O nedenle üniversitelerde örgütlenilememesi, bireylerle ilgili bir sonuç değildir.

Bu örgütlenememenin doğal sonucu olarak da üniversitelerde YÖK ve rektör krallıkları oluşmuş; bilim, teknoloji, hatta 'özgürlük' üretim merkezleri olması gereken üniversiteler, çalışanlarına hiçbir özlük güvencesi vermeyen kurumlara dönüşmüştür. Bugün araştırma görevlisinden profesörüne kadar, hiç kimsenin iş güvencesi yoktur. Hatta akademik kariyerinin bile güvencesi yoktur. İstendiği an, entipüften meselelerle insanların profesörlük unvanları ellerinden alınmakta, üniversiteyle ilişkileri kesilmekte, görevlendirme adı altında sürgünlere gönderilmekte, akademik çalışmaları sorgulanmakta, sempozyum-panel-konferans gibi bilimsel çabaları bile tehdit unsuru haline gelmekte, yayınları ideolojik süzgeçlerden geçirilmekte, çalışmalarına verilen destek ve köstekler keyfilik içerisinde belirlenmekte ve idarecilerin şahsi iradeleri üzerinde bir mekanizma bulunmamakta ya da var olanlar tanınmamakta ve bu

tanımamanın da bir bedeli olmamaktadır. Çünkü bununla ilgili oluşmadığı için, örgütlü bir karşı duruş sergilenmemektedir. Bu sebeple de keyfilikler sürüp gitmektedir. Üniversite idareleri, kendilerini de bağlayan birçok genel yasayı bilmemekte ya da hesabı sorulmadığı için uygulamamaktadır. Bunun en somut örneği, 4688 Sayılı Yasa ve bu yasa çerçevesinde çıkan yönetmelik ve genelgelerdir. Bu yasalara biganelik, yönetici erkin kahramanlığından kaynaklanmıyor, ilgililerin sahiplenmemesi sonucunda ortaya çıkıyor.

Eğitim-Bir-Sen olarak, bütün üniversitelerde temsilciliklerimizi oluşturduk. Bundan böyle üniversitelerin ve üniversite çalışanlarının sorunlarını dile getirecek olan aylık bir bültenle karşınızdayız. Üniversitenin ve üniversite camiasının sesi, gücü olmanın çabası içerisinde, camianın üye olarak ve sorunları dile getirerek desteğini beklemekteyiz. Eksiğimizi, yanlışımızı sizlerin katkılarıyla ortadan kaldırıp, üniversitelerin gerçek işlevine kavuşmasının mücadelesini birlikte vereceğiz.

İnanıyoruz ki, birlikteliğimizle yarın, bugünden daha güzel olacaktır.

*Eğitim-Bir-Sen Üniversite Bülteni,
Sayı:1, Kasım 2009*

FIRTINALARA DİRENMEK

Simyacı'nın yazarı Paulo Coelho, en çok satanlar raflarında yer alan son kitabının adını "Kazanan Yalnızdır" koymuş; hiçbir kazancın bedelsiz olmadığını vurgulamak için. Ve birbirinden bağımsız dört karakterle somutlamaya çalışmış tecrübesini.

Sadece Coelho mudur, kazanmanın bedelsiz olmadığını söyleyen. Eğer öyle olsaydı, dünya kahramandan geçilmezdi.

Her şeyin kolaylıkla gerçekleşebildiği, kahramanların hep olağanüstü güçlere sahip olduğu, güçlerin abartılarla donandığı mitolojiye, efsanelere de baksanız, tarihin gerçek sularına da dalsanız; hiçbir kazancın "hadi ben 'yıldızımın parlacağı anda yaşıyorum, isteyeyim olsun" şeklinde gerçekleşmediğini görürüz. İstanbul'u fethetmek kahramanlığa; bedeli onlarca kuşatma, binlerce şehitle ödenmiştir. Çanakkale bir zaferse, boğaz suları al kanlara bulandığındandır. Almanya gelişmişse, "sabahın karnında altın var" dediğindedir. Fransa kendi halkına demokratsa, aydınlanma diye bir çağ başlatmışsa, Montesguieu'nun, Voltaire'nin, Rousseau'nun hayatına

bir bakmak gerek. Sokrat bildiğimizize, bütün kovulmalara direndiğindedir. Mecnun yaşıyorsa, Leyla'nın peşinde Kays'ı Mecnun'a dönüştürdüğüdür. Kim, Koç'un zenginliğini tesadüfi, Orhan Pamuk'un dünyadaki şöhretini aldatmaca, Zeki Müren'i gökten inmiş görebilir ki? Necip Fazıl, "üstad" ismini kaşanelerde değil, mahpushanelerde almadı mı? Geçiniz, şahısların hayat hikayelerini. Ayakta kalabilmeyi başaran kurumların tarihlerine bakıldığında bile dayanılması güç direnme hikayeleriyle karşılaşılır. Hepsine ne gerek; eğer İstanbul Üniversitesi bugün bir değerse, Dar-ül Fünundan bugüne yaşadıklarına bakmak yetecektir.

Hayır dostlar, "emeksiz ekmek olmaz" dediler, kulağımıza, doğduğumuzda. Ve bizler, bunu, bugüne kadar en şiddetli şekilde tecrübe ettik hayatımızda. Çocuklarımıza bunun eğitimini vermeye çalıştık, dersleriyle ilgili öğütlerimizde. "Çalışırsanız, başarılı olursunuz"u bütün nasihatlerimizin başına yerleştirdik.

Acaba inanmadık mı çocuklarımıza verdiğimiz öğütlerin sahiciliğine. Söylediklerimiz sadece çocuklarımız için doğrudu da, kendimize faydası olmayan lakırdılar mıydı? Kendimizi mi kandırdık en dürüst olmamız gereken yerde, çocuklarımızın karşısında. Yoksa, öğütlerimizde bedeli görmezlikten gelemememiz, hayatımıza tatbiki zorlaştırdı mı? Kazançlarımızı hep piyango mantığıyla mı bekledik. Hadi inanıyorsanız; çocuklarınıza, öğrencilerinize, 'kazanmanız piyangoyla mümkün' deyiniz.

Sözü fazla uzatmak, aslında bilineni tekrar okumaktan başka bir anlam ifade etmiyor.

Var olan ihtiyaca binaen yaratılır, oluşur. Hiçbir şey yok ki, kendi varlığını bir ihtiyaca borçlu olmasın.

İyi-kötü, doğru-yanlış, eksik-fazla, cesur-korkak, sadık-nankör, güzel-çirkin; hiçbir durum yok ki, bir diğerinden beslenmesin ya da varlığını zıddına borçlu olmasın.

Burada sıfırdan sendikacılığı anlatmak; ne zaman doğdu, niye doğdu sorularını cevaplamak, gerçekten işin elif, başına dönmek olur. Ve bu da bu yazının konusu değil. Ama şunu da belirtmemek bir eksiklik olacaktır: Sendikacılık 200 yıldır yanlışta, eksiğe, adaletsiz dağılıma, haksızlığa, hukuksuzluğa karşı mücadele vermek için var olmuş ve bunun mücadelesini vermiştir. Hiçbir yanlış, hiçbir kötülük, hiçbir hukuksuzluk, hiçbir eksik yok ki mücadelesi bedelsiz verilsin. Her biri kendi çapının bedelini ödettirir.

Sendikal örgütlenmeler bir yanlışın karşısında mücadele verecekse, emeğin hakkını güçlü karşısında savunacaksa, bunun bir bedeli olmalıdır. Bugün bu ülkede işçi sendikaları eğer toplu sözleşme hakkına sahipse, eğer özel sektörde örgütlenebilmişse, eğer üyeleri için eğitim çalışanlarının iki katından daha fazla ücret alabiliyorsa; dün bunun mücadelesini veren, bu uğurda işinden olanların çabalarıyladır. Hiç kimse kimseye bir lütufta bulunmuş değildir.

Ve bugün memur sendikaları kör-topal varsa, özellikle 1990'lı yıllarda verilen mücadelenin sonunda vardır. Eğer o gün o mücadele verilmeseydi, o coplar yenmeseydi, o sürgünler, soruşturmalar yaşanmasaydı, bu gün 4688 Sayılı Yasa olmayacaktı.

Bu ülke kabuk değiştiriyor. Bu değişen kabuk, birilerinin elini taşın altına koymasının sonucudur. Hiç kimse Abdullah Gül'e 'gel Cumhurbaşkanı ol' diyemezdi, on yıllardır onun çabası verilmemiş olsaydı.

Evet dostlar, sendikalı olanlara 10 TL ‘tazminat’ ödeniyordu. Dünün devamını isteyenler, kendilerini devlet görenler bunun olmamasının mücadelesini verdiler ve sonuç alıp, kendilerince sendikal örgütlenmenin önüne ket vurdular. Sendikal örgütlenmeye ihtiyaç duyan, kendilerine sendikadan başka arka bulamayan kamu çalışanlarına düşen görev, “10 TL gitti, ben de gidiyorum” demek midir? O 10 TL’ler mücadelesiz mi elde edilmişti? Ne bekliyorduk, üye olalım ve üye olduğumuz gün bunun kazancını yaşayalım. Hayır arkadaşlar, böyle bir kazancı, böyle bir örgütlenmeyi kimse kimseye sunmaz. Bu kazanç ve bunun mücadelesini verecek olan örgüt, ancak ona inanmakla, onunla birlikte mücadele vermekle mümkündür. Küçük bir zorlukta, “hadi bana eyvallah” demek, çekip gitmek; çocuklarımıza, öğrencilerimize verdiğimiz hangi öğütte vardı?

Sendikaların gücü tabelalarıyla oluşmaz. Sendikaları güçlü kılan; üyeleridir, örgüt yapısıdır. Sendikasıyla birlikte hakkın, emeğin mücadelesini vermeyen, neyi kazanmayı bekleyebilir ki? Hz. Musa’nın havarilerinin O’na söylediklerini hep kınayarak anlatmadık mı? Örgütlenmek; dayanabilmek için örülmek, birlikte güç oluşturup, birlikte mücadele vermek değil midir?

Üyelerini aktif tutacak olan, onları alanda mücadele verir hale taşıyacak olan örgüt yöneticileridir. İşyeri temsilcisinden, genel başkanına kadar, bütün yönetici birimler, fırtınalar karşısında direnmenin bilincini taşımalı, söylemini oluşturmalı, mücadelesini vermelidir. 10 TL noktasında örgüt üzerinde bir rüzgar estirilmeğe çalışılmakta, hayatında toplumsal fayda adına hiçbir duyarlılığı olmayanlar, kendi kişisel menfaatleri dışında yılana ‘bin yaşasın’ diyenler, işyerlerinde kendilerinin bencil dünyasına sendika üyelerini katmaya çalışmakta, bunun gayreti içerisinde girerek; aslında kendilerine asla

fayda sağlamayacak, ama birilerinin diktatörlüğünün taşeronluğunu yapacak bir gayretkeşlik içerisindedir. Bu tiplerin bu fesadına fırsat tanımamak için çalışmalarımızı iki katına çıkarmak zorundayız. İşyerlerini bu ben-cil bozguncuların fesadına terk etmemeliyiz.

Sendikamız, 28 Şubat sürecinde olduğu gibi darbelerle karşı direnmesini bilmiş, bu manada kahramanlıklar oluşturmuş bir örgüttür. Örgütümüz fırtınalar karşısında direnmenin şerbetiyle boyanmıştır. Bu tür “devlet ben”ci salvolarla karşı direnmesini bilir. Yeter ki, örgütümüz, örgüt yöneticilerimiz sorumluluklarını ertelemesinler. Sorumluluklarımızı ertelemenin hem bedeli hem de vebali büyük olacaktır. Bu fitneci hareketin etkilediği yerler oldukça sınırlıdır. Ülkenin tamamında aktif olup, sadece 3-5 ilde küçük etkiler bırakabiliyorsalar, bu 3-5 şubemizin çalışmalarını daha bir yoğunlaştırması gerekir.

Bu, işin doğasında vardır; her ay bunu üye takip programından takip etmek mümkün. İster fırtınalı dönemler olsun ister normal süreçlerde olsun, üye gelmeyen yerden istifa gelir. İstifa, yapılabildiğinde en şiddetli şeklidir. İstifa, bir feryattır. İstifa eden üyeye feryadının sebebini sormadığımızda, sorumluluğumuzu yerine getirmemiş oluruz. Bütün istifa eden arkadaşlarımıza bu feryatlarının sebebini sormak zorundayız. Her istifa edenin ayağına gitmeliyiz. Biz bu insanları üye kaydederken, onlara sözler verdik. Bu sözlerimizi tutma noktasındaki eksikimizi, ancak bu insanlarla konuştuğumuzda bileceğiz. Gidene, “eyvallah” demek lüksüne hiçbirimiz sahip değiliz. Eğer bir yerde üye istifa sirkülasyonu yoğun bir şekilde yaşıyorsa, bunun sebebini başka yerde değil, sadece kendimizde, söylemlerimizde, yaptıklarımızda, yapmadıklarımızda aramamız gerekir.

Üye yapmanın mutluluğunu, nasıl ki önce kendi şahsımızda yaşıyorsak, sorumluluk alanımızdaki istifaların da hüznünü ve gereğini öncelikle kendi içimizde duymalıyız. Mutlaka mazeretler, sebepler vardır. Ancak baştan beri hiçbir mazeretin de, gerçeği değiştirmeye gücünün yetmediğini biliyoruz.

Hayatta hangi gelişme nedensiz ki?

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 52, Ocak 2010*

EGİTİM ÖRGÜTLENMELERİ VE DEVLET

Birbiriyle yakın akraba, hısım olan Osmanlı son dönem elitleri tarafından kurulan Türkiye Cumhuriyeti, uzun zaman bu geniş aşiret mensupları tarafından yönetildi. Siyasetin, sanatın bütün dalları, edebiyat, sinema, tiyatro, ekonomi, mimari; hülasa nerede ne varsa, orası bu geniş aşiret mensupları tarafından parsellenmiştir. Bu kurucu aşiret, kendilerinde devletin sahibi duygusunu hep diri tutmuşlar; kendileriyle ilgili her eleştiriyi, rahatsızlığı, karşı gelişi devlete eleştiri, devletten rahatsızlık, devlete karşı geliş olarak görmüşler, böyle yansıtmışlar ve muhataplarına da bu şekilde muamele etmişlerdir.

Bu anlayış nedeniyle de, sivil toplum örgütü manasında birlikteliklerin meydana gelmesinin hep karşısında olmuşlar; eğer bu örgütlerin oluşmasında mecburiyetler meydana gelmişse, onu da yine kendileri kurmuş, kendileri yönetmeye kalkmışlardır.

Geçmişte, bugün sivil toplum örgütü ismini alan sivil oluşumlar hayatın her aşamasında var olmuş, bu yapılar her zaman da destek görmüşlerdir. Ve bugün devletin

sorumluluğuna, yetkisine verilen birçok alan sivil yapılar tarafından yönetilmiştir. Hatta bazı denetimler bu örgütler aracılığıyla yürütülmüştür. Bunların en meşhuru ya da en işlevsel olanlarından biri Ahilik teşkilatı veya çeşitli esnaf loncalarıdır.

Sivil örgütlenmeler noktasında eğitimciler her zaman öncü olmuşlar. Osmanlı döneminde bile, aynı zamanda birden fazla öğretmen örgütü var olmuştur. 1860'ta kurulan "Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye", "Cemiyet-i Tedris-i İslamiye" ve "Cemiyet-i Edebiye", çoğunlukla eğitimcilerin kurdukları örgütlerdir. Bu örgütlenmeler Osmanlı'nın daha sonraki dönemlerinde de devletten bağımsız birer sivil yapı olarak kurulmaya devam etmiştir. Ve gerçekten de bu örgütler güzel çalışmalara, eğitim adına olumlu sayılacak sonuçlara imza atmışlardır.

Cumhuriyet döneminin hemen başlangıcında ise devlet; sivil öğretmen örgütlerine el atmış, onları bir anlamda devletleştirmiş, Maarif Nazırı öğretmen örgütünün aynı zamanda başkanı olmuş, milletvekilleri yönetim kurulunu oluşturmuş, Mustafa Kemal Atatürk fahri başkan ilan edilmiş, bütün Maarif müdürlüklerine yazılar gönderilerek bu örgütün bütün illerde teşkilatlandırılması istenmiş; hatta o dönemde, her şehirde bile okul yokken; her köyde en az bir üyesinin olması zorunlu kılınmış ve bu yapıyla da Cumhuriyet İdeolojisinin yaygınlaştırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Hatta sadece öğretmen örgütlenmeleri bu şekilde parsellenmemiş; öğrenci örgütlenmelerine de el atılmış, var olan örgütlerin amacı bu doğrultuya çekilmiş, yöneticileri yine bu aşiret mensuplarından oluşturulmuştur. Bunun en tipik örneğini biz MTTB'de görürüz. 1916 yılında kurulan MTTB bu amaca uygun hale dönüştürölüp, yöneticileri de bu amacı uygulayacak tiplerden teşekkül

ettirilmiştir. Bu yönetim ve amaç, 1960'ların ikinci yarısına kadar devam etmiştir.

Bu devletçi sivil örgütlerin, amaçlarından sapma olduğu düşünüldüğü dönemlerde, hemen bir genelgeyle kapatılmasında hiçbir beis görülmemiştir.

Devletin bu tavrı sadece dernek, vakıf, gazete, dergilerle sınırlı kalmamış, devlet adına düşünenlerin zıddına bir düşünüş biçimine rastladıklarında partileri de kolaylıkla kapatabilmişlerdir. Bunlardan en dikkate şayanı, Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası'nın ve Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurucuları ve kapatılma gerekçeleridir. Devletin, daha açık bir ifadeyle, CHP zihniyetinin kendini en güvende hissettiği örgüt, herhalde Halkevleri olmuştur. Devletin örgütü olan halkevleri, “vatan-daş yetiştirmede” önemli görevler ifa etmiştir. Bunlarla ilgili cumhuriyet ideologları dışında birileri de çalışma yapmalı ve bu örgütün hangi zulümlere aracılık ettiği mutlaka ortaya dökülmelidir.

Örgütler açısından 1945 sonrası izafi bir farklılık gösterse de, ‘devlet benim’ diyenlerin bu anlayışı değişmemiş, bu tarihten sonra kurulan birçok eğitimci örgütü ve diğerleri de aynı akıbeti yaşamış; ya kapatılmış ya da TÖDMF adı altında bir potada toplanıp yine ‘devlet benim’ diyenlerce güdülmüştür.

1990 sonrası, İLO Sözleşmesi gereği ya da AB süreci nedeniyle olsun, örgütlenmelere karşı daha toleranslı bir tavır takınılmış gibi olsa da; yine öğretmen ya da diğer örgütlenmelerin önünde hep bir engel var oldu. Özellikle öğretmenleri örgütlenme çabasına girenler, önce savcılarla muhatap olup, insafı savcılarının isteğiyle “vallahi de, billahi de bir daha bu işlere bulaşmayacağım, kendimden büyük hatalar ettim pişmanım” yazısı alınarak serbest bırakıldılar veya insafı davranmayana

denk düşenler “devletin müesses nizamını tezyif ve tağ-yirden” mahkemelere sevk edilerek cezaevlerine düşürülüp mesleklerinden uzaklaştırıldılar.

2000’li yıllardan sonra ülkede bir kabuk değişimi yaşanmaya başlandı. Bu nedenle de örgütlenmelerin önündeki bazı engeller kaldırılmaya çalışıldığı gibi, örgütlenmeyi teşvik sayılabilecek bazı küçük girişimlerde de bulunuldu. Başbakanlık genelgeleri, bu manada bir iyi niyet gösterisi olarak kabul edilebilir. Hatta daha ileri bir adım olarak sendikalı olanlara 10 TL örgütlenme tazminatı ödenmeye başlanmıştı ve bu 2005’in başından beri devam ediyordu. Bu uygulama bir zihniyetin ifadesi olarak çok önemli bir adımdı. Sivil toplum örgütlerini “devletin ulaşamadığı alanlara nüfuz eden, bıraktığı boşlukları dolduran, eksiği tamamlayan; haksızlığın, hukuksuzluğun önüne geçen; bireylerin talep ve arzularını dile getirerek, onların sesi olup mazlumiyetin giderilmesine zemin hazırlayan” çaba olarak gören anlayışın bir tezahürü olarak değerlendirilebilecek bu durum, yine kendisini devlet gören, kendilerine karşı olunmayı, devlete karşı olmak olarak değerlendiren CHP tarafından, “devlet karşıtı örgütler, devlet tarafından desteklenemezler” gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi’ne taşındı ve ‘herhangi bir yanılsa sebep olup, adaletin zedelenmesi için bir dili ve kavramlarını en iyi bilmesi gereken hukukun’ en yüksek kurumu Anayasa Mahkemesi, aynı gerekçeyle bu kanunu iptal etti.

Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir dilde, hiçbir sivil toplum örgütü hatta ideolojik terör örgütleri dahi devlet karşıtı örgütler olarak algılanamaz, isimlendirilemez. İdeolojik terör örgütleri bile, devletin kendisine değil nizamına karşıyken, devletin eksik bıraktığını tamamlamak, boşluğunu doldurmak, kamu adına iş yapanların yanlısına karşı çıkmak hangi mantıkla devlet karşıt-

lığı olarak değerlendirilir, gerçekten anlamak mümkün değil; ancak anlaşılmasa da biliniyor ki, aşiret kendini devlet olarak görmektedir.

Tabi ki bu iptalde ve bunun gerekçesinde kendileri için çok daha önemli bir amil vardır. Hiç hesaba katmadıkları, kendi sığ dünyalarından bakıldığında, hesaba katılamayacak olan bir gelişme yaşanmıştır. Bu ülkenin rengini yansıtan, insanımızın dilini konuşan, onun taleplerini dillendiren, onun özlemine ses olmaya çalışan Eğitim-Bir-Sen, Türkiye'nin her bir noktasında örgütlenmiş ve öğretmenler arasında 150 binin üzerinde üyeye en çok üyeye sahip sendika olmuştur. İşte hesaba katılamayan burasıydı.

Sonuç olarak, artık bu ülkede birçok gelişme yaşanmaktadır ki, aşiret mensuplarının bütün hesapları bu gelişmelerle alt üst olmuştur. 10 TL ve buna benzer oyunlarla bu milletin kendi rengine bürünmesinin önüne geçemeyeceklerdir. Yeter ki bu halk, kendi rengine bürünmeyi irade etsin. Bu irade de bugün vardır.

***Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 53, Şubat 2010***

TÜRKİYE KABUK DEĞİŞTİRİYOR

Cumhuriyet'in kuruluşundan beri, cumhuriyete uygun bir vatandaş tasavvuru oluşturulmuş, bu vatandaş tipinin yetiştirilebilmesi için de çeşitli şiddete dayalı jakoben yöntemler sergilenmiş, bununla insanlar 'terbiye edilmeye' çalışılmıştır. Yaşananların istenen sonucu vermediği 1930'daki Serbest Fırka deneyimiyle görülmüştür. Bu tecrübeden sonra ikinci yöntem olarak halkın, oluşturulan çeşitli kurumlar eliyle 'eğitilerek,' 'terbiye edilmesi' yoluna gidilmiştir. Bunun başarısızlığı da 1946'da ortaya çıkmıştır. Çünkü arzulanan vatandaş tipi, çeşitli inanç, düşünce ve yaşam kültürleriyle binlerce yılda oluşmuş olan bünyeye uygun değildi. Ancak bu tipin oluşturulması düşüncesinden bütün yenilmişliklere rağmen vazgeçilmedi. Üçüncü dönem, 1960 darbesiyle başlar. Bu dönemde, vatandaş dizaynı isteği, kurumlar eliyle gerçekleştirilmeye çalışılır. İş artık kurumsallaşmıştır. Bu kurumsallaşmayı sağlamak üzere Anayasa Mahkemesi, Milli Güvenlik Kurulu, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ve Senato benzeri kurumlar oluşturulur. Bunların yanında, önceden var olan Danıştay'ın, Yargıtay'ın, Sayıştay'ın görev ve yetkileri yeniden tanzim

edilerek, bu göreve uygun hale getirilir. İhdas edilen bu kurumlar aracılığıyla halk iradesi ipotek altına alınıp şekillendirilerek, tek parti zihniyetinin devamı sağlanmaya çalışılmıştır.

1960 darbesinin nasıl bir düzen kurduğunu, son zamanlarda yaşanan gelişmelerle daha belirgin olarak görmekteyiz. Düşününüz ki, halkın yüzde 47'sinin oyunu almış bir siyasal iktidar bile kendini güvende hissetmemektedir. Yapmaya çalıştığı anayasa değişikliğine yönelik en büyük eleştiri, “hükümetin anayasa değişiklik paketine kendi korkuları hakim olmuştur.” Bu eleştirinin kendisi bile nerede yaşadığımızı göstermesi bakımından oldukça öğreticidir. Halk iradesinin kendisini hissettirdiği her dönemde, bu kurum ve kuruluşlar devreye girmiş ve vatanş iradesini yeniden şekillendirmiştir.

Yine Ergenekon Davası'yla çıplak bir şekilde görmeye başladık ki, bu kurumların devreye sokulma süreçleri de yine kurumsallaşmış terör yapılarının faaliyetleriyle sağlanmıştır. Biz 1970'lerde dönemin başbakanıyla birlikte bu yapıların varlığından haberdar olmuştuk. Ancak satır aralarında söylenen ve bazı hislerin dışında bu gizli yapının/yapıların işleyiş biçimi ve yaptıklarına dair çok da ayrıntılı bir bilginin sahibi olamadık. Bazı olayların izler bizi oraya götürse de, devlet eliyle gerçekleştirilebileceğine inanamıyorduk. Çünkü vicdanlar tahayyüllere sınır biçiyordu ve bu olayların hiçbirini vicdan kabul etmiyordu.

Her şey Ümraniye bombalarıyla berraklaşmaya başladı. Öyle belgeler, öyle görüntüler yayınlandı ki, her defasında, “Bu kadar da olmaz” dedik. Ancak 12 Eylül öncesi uygulanan “Bayrak” planının günümüze uyarlanmış şekli olan “Balyoz Darbe Planı” ortaya çıkınca, Genelkurmay Başkanı bile, “Allah, Allah diye savaşıyor bir ordu, nasıl

camı bombalar, nasıl kendi uçağını düşürür” diye hayretini ortaya koydu. “Balyoz”, bir-iki aşaması dışında hayata geçirilememiş; ancak onun orijinali olan “Bayrak” bu ülkede uygulanmış. Bugün geri dönüp baktığımızda, “Kahramanmaraş Olayları”nı, “Çorum Olayları”nı, her gün onlarca kişinin katledilişini, suikastları, manipülasyonları, manşetleri, bilmem hangi kurumların kararlarını, brifinglerini daha iyi anlayabiliyoruz.

Bugün gelinen noktada, ülkemiz ağırlıklarından kurtulmaya, kirlerinden arınmaya çabılıyor. Ülkemiz kabuk değiştiriyor. Ve görülen o ki, bu süreçte vicdanı olan herkese çeşitli sorumluluklar düşmektedir. 1924’ten beri halkın duygularına tercüman olmaya çalışanlar; Kazım Karabekirler, Fethi Okyarlar, Adnan Menderesler, Turgut Özalılar bile ‘irticanın odağı olmakla’, ‘vatana ihanetle’, ‘bölücülükle’, ‘komünistlikle’, ‘rejim düşmanlığıyla’ suçlanarak susturulmuştur. Değişen bir şey yoktur, bugün de aynı söylemler tedavüdedir. Fakat bugün, bu çamur siyasetleri, karşıdakini susturma, yok etme amaçlı bu söylemlerin çirkinliği çok daha kolay deşifre edilmektedir.

Tabii ki, bu noktaya kendiliğinden gelinmiş değildir. Bu, bedeli ödenmiş çabaların eseridir. Bugün, artık Doğan medyasının başbakanı pijamayla karşılayacak gücü yoksa; bu, farklı medya kuruluşlarının varlığındandır. Bugün, artık TÜSİAD, “bir gazete ilanıyla hükümet düşürürüz” diyemiyorsa; bu, MÜSİAD’ın, ASKON’un varlığındandır. Bugün, artık YARSAV’ın arkaik düşünceleri, bütün yargıç ve savcılara ait kabul edilmiyorsa; DEMOKRAT-YARGI’nın, “ben de varım” demeye başlamasındandır. Bugün, artık 12 Eylül yavrusu Basın Konseyi, “ben de meşruyum” yalvarmalarındaysa; MEDYA DERNEĞİ’nin kurulmuş olmasındandır. Bugün, artık ‘beşli çete’ler sokakları darbe çılgınlıklarıyla dolduramı-

yorsa, ‘41’li ulusal çeteciler’in “Menemen’den Ankara’ya darbeye hazırlanın” yürüyüşleri kursaklarına tıklıyorsa; MEMUR-SEN’in, EĞİTİM-BİR-SEN’in bu ülkenin en büyük örgütleri olmasındandır.

Evet dostlar, bu ülke kabuk değiştiriyor. Arkaikleşmiş düşüncelerden, hegemonik yapılardan kurtuluyor. Bu değişimin daha bir hızlı ve köklü olabilmesi için hepimize görevler düşüyor. Toplumun sesi olan örgütlerimizi güçlendirmemiz gerekiyor. Hepimiz aynı oranda sorumluluk sahibiyiz. Bulduğumuz kurumların en güçlü yapısı, üyesi olduğumuz örgüt olmalı. Sesimiz, ancak örgütlerimiz aracılığıyla yükselecektir. Hiçbirimizin, sorumluluğumuzu bir başkasına devretme hakkı yoktur. Göstereceğimiz çabayla çocuklarımızın geleceğini kuracağız. Dün var olanlar, bugünü hazırladı. Bugün bizlerin varlığı, yarını tesis edecektir.

Sendikalar için belirleyici tarihin 15 Mayıs olduğunu söylemek artık fazladan bir bilgi olacaktır, ancak bu tarihin belirleyiciliğini de hepimiz birbirimize hatırlatmak zorundayız. Sendikamızın Milli Eğitim Bakanlığındaki yetkisinin farkını hepimiz Kurum İdari Kurulu kararlarında somut olarak gördük. Bu farklılığın toplu görüşme/sözleşmelere de yansımaları gerekiyor. Toplu sözleşme sürecinin de başladığını artık biliyoruz. Bu süreç, bildiğiniz gibi, 2009 toplu görüşmelerinde alınan karar çerçevesinde işlemeye başladı. Şubat ayı içerisinde hükümet yetkilileriyle çeşitli sivil kurumların, işçi sendikalarının ve memur konfederasyonlarından da sadece Memur-Sen’in katılımıyla Bolu’da gerçekleştirilen çalıştayla bu süreç hızlandırıldı. Konu, yeni “Anayasa Değişiklik Taslağı”na da ‘Toplu sözleşme’ olarak girdi. Bundan böyle mücadelemiz, buna, grev hakkının da eklenmesi için olacaktır.

Sendika yasasındaki bu değişikle birlikte sendikacılık daha aktif ve daha etkin bir hale gelecektir. Bu nedenle de sendikacılığın kuru ve günü geçmiş ideolojik kavğaların zemini olmaktan kurtarılması gerekmektedir. Bunun sağlayacak olansa, sadece Eğitim-Bir-Sen'dir.

Bu sebeple, önümüzdeki süreç, sendikamızın güçlü olması bakımından çok önemlidir. Bütün arkadaşlarımızın bu bilinçle çalışmalarına daha bir hız vermesi gerekmektedir. Sendikacılık 10 liralara kurban edilmeyecek kadar önemlidir.

Hiçbir mücadele bedelsiz olmamıştır.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 54, Nisan 2010*

ÜNİVERSİTELER ÖRGÜTLENEREK ÖZGÜRLEŞECEK

Ülkelerin ekonomik, sosyal ve demokratik gelişmişliklerinde en önemli rol üniversitelerindir. Ekonomik ve sosyal kalkınmışlık, özgür bir bilimle ve özgür bir düşünceyle ancak sağlanabilir. Bunun ortamını oluşturacak yerler de üniversitelerdir.

Ülkemizde bugüne kadar üniversite özgürlüğünden kasıt; rektörlerin, üniversite yönetimlerinin yetki alanlarının genişliği anlaşıldı. YÖK'ün ve rektörlerin yetki alanlarının genişliği, hiçbir zaman üniversitelerin özgürlüğü manasına gelmediği gibi, tam aksine üniversitelerin özgürlüklerinin sınırlandırılması, hatta yok edilmesi manasındadır. YÖK ve rektörlerin özgürlük adına oluşturulan yetki alanı, bugüne kadar bir sulta olarak kullanıldı ve özellikle akademisyenlerin iş garantilerine ve özlük haklarına tecavüz eder boyutlara taşındı.

Bu anlayış, kendiliğinden gelişen bir durum olmanın ötesinde, bilinçli olarak yürütülen bir çabanın sonucu olarak yasa ve yönetmeliklerle oluşturuldu. Çünkü gerektiğinde, üniversitelerin ve akademi dünyasının demokrasi dışı müdahalelere destek vermesi bu yöntemle sağlandı. İnsanlar iki tercih arasına sıkıştırıldılar: Ya işi ya da bilim ve fikir hürriyeti. Fikir hürriyetini tercih edenlere asla üniversite çatası altında yaşama imkânı tanınmadı.

1960 darbesiyle başlayan bir yöntemle, bütün darbeler, kendi sürekliliklerinin sağlanması için, günün şartlarına göre kurumlarını oluşturdular. YÖK, 12 Eylül darbesinin bu manadaki yapılanmalarının en önemlilerindedir. Ve bu kurum, 28 Şubat sürecinde üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getirdiği gibi, son dönemde de yine “Sarıköz”ların, “Eldiven”lerin gerçekleşmesi için Cumhuriyet mitinglerinin tertipleycisi, finansörü rolünü üstlenmiştir.

1980 darbesi sonrası yeniden şekillendirilen üniversitelerle ilgili eleştiriler sürekli olarak dile getirildi. Ancak bu eleştiriler, genelde bireysel düzeyde yapıлып, örgütlü bir takibi yapılmadığından, aradan geçen 30 yıla rağmen üniversitelere ve çalışanlarına yönelik bir iyileştirilmeye gidilmemiştir. Bu sebeple de, darbenin en uzun süreli mağdurları üniversite camiası olmuştur. Diğer kamu çalışanlarının çalışma hayatlarına yönelik peyderpey birçok değişiklik yapılmış olmasına rağmen, üniversite çalışanları bunun her zaman dışında kalmıştır. Bu mağduriyeti oluşturan en belirleyici sebep; üniversite çalışanlarının, kamu çalışanları arasında örgütlenmeye en az ilgi göstermeleridir. Bugün tarım orman çalışanlarına, sağlık çalışanlarına, milli eğitim çalışanlarına, büro çalışanlarına bakıldığında, sendikal örgütlenme oranları üniversite çalışanlarının birkaç katıdır. Hatta ilginç gelecek ama, üniversitelerin genel idari ve yardımcı hizmetler alanlarında çalışanların örgütlenme oranları bile akademisyenlerin çok çok üzerindedir.

Akademik camianın örgütlenmeye uzak duruşunun sebeplerini, devletin özgürlüklere bakışıyla, YÖK ve rektör sultasıyla izah etmek mümkündür. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, hiçbir hak mücadelesiz elde edilmez. Hele sendikal bir gücün oluşmasına, yönetici erk her zaman soğuk bakmıştır. Bunun böyle olmasında aslında şaşırarak bir durum yoktur. Şaşırtıcı olanı,

akademik dünyanın bunu kabullenmesi, örgütlenme duyarlılığı noktasında hep çekingen davranmasıdır. Sevindirici olansa, son iki-üç yıldır, artık bu kabulleniş terk edilmeye başlandı. Sendikalar içerisinde akademisyenlerin ağırlığı artmaya başladı. Şimdi daha yoğun şekilde sendikal çalışmalarda akademisyenleri görmek mümkündür. Bu durum, sendikal örgütlenmelere yeni bir dinamizm ve fikri katkı sağlamaya başladı. Bu son gelişmeler, genelde sivil toplum örgütlerinin, özelde ise sendikaların daha donanımlı ve bilimsel çalışmalar yapmasını da sağlayacaktır. Buradan ülkemizin daha huzurlu, daha adil, daha hukuka uygun bir ülke olacağına dair ümitlerimizi artırabiliriz. Fikrin ve onun yeşerttiği bilginin hâkim olduğu alanlar her zaman daha sağlıklı olmuştur. Buradan hareketle, statükonun hâkimiyetini kaybetmesi manasında bir kırılmanın eşğine geldiğini görmekteyiz. Bu kırılma, hem üniversitelerin daha özgür olmasını sağlayacak hem de ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına hız verecektir.

Eğitim-Bir-Sen, akademi dünyasının örgütlenmeye başladığı bir zemin oldu. Son bir yıl içerisinde akademi dünyasından üye sayımız hızla artmakta ve üniversite teşkilatlarımız güçlenmektedir. Son birkaç aydır üniversite temsilciliklerimiz ve şubelerimiz, ülkemiz gündemi ve çalışanların sorunlarıyla ilgili basın açıklamaları yapmakta; yaşanan hukuksuzlukları, keyfilikleri yargıya taşımakta ve sevindirici sonuçlar almaktadır. Bu gelişmeler üzerine, üniversite camiasının talep ve katkılarıyla, üniversiteye yönelik çalışmalarımızı artırdık. Bu bağlamda, ikincisini çıkarmış olduğumuz üniversite bülteniyle, hem üniversitelerin hem de çalışanlarının dili olduk. Yine bültenimiz sayfalarında göreceğiniz gibi, üniversite ve tüm eğitim çalışanlarının sorunlarının belirlenmesine yönelik yapmış olduğumuz 'Eğitim Çalışanlarının Sorunları ve Çözüm Önerileri Şurası'yla

her kademedeki üniversite çalışanlarının sorunlarını tespit ettik. Bu şura sonucu oluşan raporumuzu, YÖK ve hükümet dahil, bütün platformlara taşıyıp çözümü noktasında örgütlülüğün gelen gücümüzü sonuna kadar kullanacağız.

Birçok üniversitede artık ders kitabı mahiyeti taşımaya başlayan Eğitime Bakış Dergisi, akademi dünyasının buluşma noktası oldu. Altyapı çalışmalarını tamamladığımız hakemli “İnsani Bilimler Dergisi”nin ilanlarını bütün üniversitelere ulaştırdık. İnşallah ilk sayısıyla yakında karşınızda olacağız.

Bunları yaparken, asli görevimiz olan, keyfiliklerin rutinleştiği üniversitelerde yaşanan hak ihlallerine ve hukuksuzluklara müdahil olmaya başladık. Bu çerçevede, şu an mahkemede olan birçok dosyamız mevcuttur. Bugün diğer kamu kurumlarında olduğu gibi, üniversiteler de artık icraatlarında, “Bu duruma sendikalar ne der” endişesini duymaya başlamıştır. Bu gelişmeler, keyfiliklerin sonlandırılmasına ya da yapılan keyfi/hukuksuz uygulamaların hesabının sorulacağı korkusunun başlamasına sebep olmuştur. “Hesabı sorulur” korkusu, birçok adaletsizliği otomatik olarak ortadan kaldırmaktadır.

Hukuk dışı iş yapanlar, cesaretlerini, bunun hukuk içerisinde hesabının sorulmamasından almaktadır. Birilerinin hukuksuz gücü, diğerlerinin korkularını zemin tutar. Hukuksuz güçlere, adaletsiz uygulamalara, haksızlıklara zemin olmamak için gücümüzü, örgütlenmenin etkili adresi Eğitim-Bir-Sen’de bir araya gelerek, ortaya koymalıyız.

*Eğitim-Bir-Sen Üniversite Bülteni,
Sayı: 2, Nisan 2010*

162 BİN 533 KERE TEŞEKKÜRLER

Önce selam vardı, sonra kelam.

Sevgilerle selam olsun bütün dostlara.

Sonsuz teşekkürler, örgütümüz adına çabalayanlara.

Her yıl örgütüm adına, örgütüme teşekkür yazıları yazarım.

Her yıl yeniden hak eder örgütümüz teşekkürü, takdiri, övgüyü.

Her yıl yeniden yeni bir heyecanla başlanır çalışmalara, mücadeleye.

Ve her yıl yeniden yaşanır aynı sıkıntılar, aynı zorluklar, aynı heyecanlar.

Tek tek kapısına gidilir, ayağına varılır, karşısına çıkılır eğitim çalışanlarının.

Köy denmez, kasaba denmez, okul okul dolaşılır, mezaralara varılır, kapılar aşındırılır.

Kendi hakkının korunması mücadelesinde, güç oluşturmak için dil dökülür, gayret gösterilir.

Birçok kez olumsuz tepkilerle karşılaşılır.

Aldırılmaz, yine gidilir, yine gidilir, aşındırılır.

İşin kaderidir, bilinir: küsülmez, kızılmaz, hoş karşılanır,

Bir dava olarak bilinir: Usanılmaz, üşenilmez, ertelenmez, bırakılmaz

Denenmiş yol arkadaşları kazanılır, dostlar edinilir, kardeşlikler oluşturulur.

Dökülenler, menzile ulaşamayanlar olur: üzülerek hayıflanılır, kahırlanır, dertlenilir.

Örgütlenmenin zorlukları bilinir, güçlüklerine göğüs gerilir, sabır gösterilir, sebat vurgulanır.

Evet,

Yolumuzun uzun olduğunu en baştan bilerek, uzun soluklu bir yola çıktık.

Sendikacılığın ne olduğunu, nasıl yapılacağını bilerek, sendikacılık yapacağımız dedik.

Bu işin doğrusunu ancak, bizim ortaya koyabileceğimize inandık.

Sendikal literatürü yeniden oluşturmayı hedefleyip bu inançla sendikacılık yaptık.

Bu işin en doğrusunu yaptık, nasıl yapılacağını öğrettik. Ezberleri yıktık

Bu yolda bazen yokuş çıktık, hep yokuş çıktık.

Bu mücadelenin inişi hiç olmadı, hep yokuş çıkıldı.

Bazen bu yokuşlar daha bir yalçın, daha bir sarp oldu.

Dik yokuşlarda yorulmadık, sarp yamaçlarda dökülmedik.

Varlığımızı her defasında daha kavi, daha güçlü ortaya koyduk.

Sıkıntılı dönemlerde var olduk, varlığımız için kimseye minnet duymadık.

Kazanılmış haklarımıza dokunulduğunda, tepkimiz sertleşti, mücadelemiz yoğunlaştı.

Örgütümüz tek varlığımız oldu; gücümüzü oradan, onların dinmeyen dinamizminden aldık.

Sancılı zamanlar yaşadık.

Sancılı zamanları direncimizle aştık.

Yılmadık, yıkılmadık; şevkimizi diri tuttuk.

Sancılı, dik ve sarp zamanlardan birini birlikte atlattık.

Sıkıntı yaşatacaklarını sananlara azmimizle, gayretimizle ders verdik.

İnancımızın, heyecanımızın sinanamayacağını, engellenemeyeceğini öğrettik.

Putların gücünün inananına yettiğini, nasırlaşmış beyinlere çıkmamacasına nakşettik.

Kurtuluşlarını 10 liralarda arayanlara, o kapının yanlışlığını unutmamacasına ezberlettik

10 TL'lik örgütlenme tazminatının ödenmesine, varlıklarını demokratik oluşumların varlığını engellemek üzere oluşturmuş olanların itirazlarıyla, son verildi.

Bu sendikal örgütlenmeyi güçleştirdi, zorlaştırdı. Ama engelleyemedi

Zor şartlarda yaşıyan eğitim çalışanlarından bazı arkadaşlarımızı kısa süreliğine aramızdan ayırdı. Biz o arkadaşlarımızı izinli sayıyoruz. En kısa zamanda aramıza tekrar katılacaklardır.

Bazı arkadaşlarımızın bu şekilde kısa süreliğine izne ayrılması tabi ki bizi üzdü; ancak buna rağmen teşkilatımız sarsılmadı, yılmadı, ürkmedi.

Sadece daha yoğun bir mesai vermesi gerektiğine inandı.

Bir saat yerine beş saat çalıştı, beş yerine on adım yürüdü: Örgütünü diri tuttu.

Sendikal örgütlenmeyi engellemek isteyenlerin heveslerini kursaklarına tıktı.

Bu seneki büyümemizi onların suratlarına bir tokat gibi vurdu.

Onlara, bizim hangi inançla yola çıktığımızı en gerçek şekliyle gösterdi.

Bu zora sokmalar karşısında teşkilatımızla diğer sendikaların durumu da daha net ortaya çıktı.

Evet, dostlar; varlığımızı, büyüyerek devam ettiriyoruz.

Eğitim-Bir-Sen, güçlü örgüt yapısıyla her yıl olduğu gibi, bu yıl da bütün birimlerde büyümesini devam ettirdi. Bu, bütün teşkilatımızın eseridir.

Her birimiz kendimizle gurur duyabiliriz.

Alkışlar; üyelerimiz, alkışlar teşkilat mensuplarımız içindir. Alkışlanacak bu çalışmalarımız bütün yokuşlara, bütün engellemelere rağmen devam edecek.

Bu seneki sonuçlarımız da hem Eğitim-Bir-Sen'de hem Memur-Sen'de büyüme istikrarımızı devam ettiriyor.

Ayrıntılarını bültenimizin haber sayfalarında okuyacaksınız.

MEB'deki yetki farkımızı 4000'in üzerine çıkardık.

MEB'de yetkili olduğumuz il sayısı 39, şube sayısı 42 oldu.

Bu sene İstanbul, Manisa ve Osmaniye'de yetkili olduğumuz iller arasına katıldı.

Yetkili olduğumuz üniversite sayımızı artırarak 17'den 23'e çıkardık.

Üniversitedeki büyümemizi %30'un üzerinde artırdık.

3-5 il hariç, bütün illerde büyümemiz istikrarlı bir şekilde devam etti.

Bizimle yarıştığını söyleyen sendikalar da düşüşlerini istikrarlı olarak devam ettirdiler. Her ikisi de, özellikle üniversitelerde yoğun üye kaybı yaşamaktadırlar.

Bizlere bu güzelliği yaşatan, mutabakatlara dâhil 150 bin ve üye takip programımızdaki 162 bin üyemize sonsuz teşekkürler.

Bu aradaki 12 bin, çeşitli vesilelerle ücretsiz izne ayrılmış ya da sayılmamış üyelerimizdir.

Sendikal büyüme listemizin 3 yıllık çizelgesini ilçe ilçe ve şube şube yöneticilere özel bölümde yayınladık. Buradan hareketle bütün arkadaşlarımız çeşitli değerlendirmeler de zaten yapmışlardır. Bu değerlendirmeler ışığında önümüzdeki yıl çalışmalarımızı daha yoğun bir şekilde yürüteceğimizden hiçbir endişemiz yoktur.

Eğitim-Bir-Sen'li olmanın sevincini, gururunu, heyecanını hepimize yaşatan üyelerimize, işyeri temsilcile-

rimize, üniversite, ilçe ve şube yöneticilerimize sonsuz teşekkürler.

Bu uzun yolculukta biz bir aile oluşturduk. Bu ailenin onurlu fertleri olduk.

Bu aileyi oluşturanlar; var olun, sağ olun.

Başarınız, mutluluğunuz, sevinciniz daim olsun.

Sizin varlığınız ülkemizin geleceğidir. Bu ülke sizin varlığınızla demokratikleşecek, huzur bulacaktır.

Rabbim bütün güçlüklerinizde yar ve yardımcınız olsun.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 55, Haziran 2010*

YENİ BİR DÖNEME, YENİ BİR DÜNYAYA MERHABA

Sıcak, heyecanlı, hareketli geçen bir yaz tatilinin ardından okullar açıldı, dersler başladı, hayat normal akışına döndü.

Bu sene yaz her yönüyle sıcaktı. Sokaklar hareketli, caddeler kalabalık, meydanlar heyecanlı, iftarlar bereketli ve politik, ekranlar tartışmalı, manşetler yönlendirici, siteler hızlı, billboardlar ‘evet’li-‘hayır’lı, hülasa insanlar hararetiydi. Tabi ki bunun tek bir sebebi vardı: Referandum.

Millet, kendisini doğrudan etkileyen Anayasa değişikliği hakkında tercih sahibi kılınmıştı ve bunun ne demek olduğunun bilincindeydi. Cumhuriyetin kuruluşundan beri dört Anayasa yapılmış ve ilk kez vatandaşlar askeri baskının ötesinde, söz sahibi kılınmıştı. Bu Anayasa değişikliği, maddelerinden bağımsız sunum biçimi bile; heyecanlı, hareketli, harareti olmaya yetiyordu.

Biz de sendika olarak, bu hareketliliği çok yoğun bir şekilde yaşadık. Anayasa değişikliği gündeme gelir gelmez, konu daha alt komisyonlardayken, tavrımızı belirleyip, konuya müdahil olduk; görüşlerimizi ra-

por haline getirip, ilgililerle ve kamuoyuyla yüksek sesle paylaştık. Yıllardır talep ettiğimiz, dillendiğimiz Anayasa değişikliği gündeme gelmiş, Meclis'e sunulmuş, oradan onay alıp, halkın karşısına çıkarılmıştı. Yani referanduma gidilmesine karar verilmişti. Bu karar verilir verilmez, kurullarımızı toplayarak referandumdaki tavrımızı belirledik. Ve belki de tavrını basın açıklamalarıyla kamuoyuna deklare eden ilk örgüt olduk. Anayasa değişikliğiyle ilgili referandumda "evet" olan görüşümüz doğrultusunda çalışacağımızı, yine kamuoyuyla paylaştık ve çalışmalarımızı da üyelerimizin yoğun katılımıyla, yurt çapında büyük bir gayret ve istahla yürüttük. Özellikle Genel Başkanımız Ahmet Gündoğdu'nun referandum sürecinde göstermiş olduğu performans, örgüt mensuplarımız ve kamuoyu tarafından büyük takdir topladı.

Çalışmalarımıza başlarken, yapının doğru olduğuna inandık. Millet iradesinin hâkimiyetini antidemokratik usullerle engelleyen vesayet kurumlarının, sivil bir irade tarafından vesayetçi yapılarının ortadan kaldırılarak, yeniden tanzim edilmesini ülkemiz adına, çocuklarımızın geleceği adına önemli bulduk ve dinamizmimizi de buradan aldık. Sonuç milletimizin ekseriyetinin arzulu olduğu gibi çıktı, Rabbime şükürler olsun.

Referandumun propagandalarının son dönemleriyle koşut olarak, "Toplu Görüşme" takvimini yaşadık. Hepimizin malumu olduğu üzere verimli sonuçlar aldık. Ayrıntılarını bültenimizin sayfalarında okuyacağınız toplu görüşmelerle ilgili, memurlardan, Konfederasyonumuzca temsil edilmelerinin memnuniyetini ifade eden olumlu dönüşler aldık. Bu da sorumluluğumuzu yerine getirmenin mutluluğunu bize yaşattı, hamdolsun. İnşallah önümüzdeki yıl sendikacılık adına bir dönüm noktası olan "toplular görüşme"yle daha iyi kazanımlar elde etmiş

olacağız. Sendikacılıkta bir büyük kazanım olan “toplular görüşme”den “toplular sözleşme” dönemine geçiş, örgütümüzün gücünün ve gayretinin sonucudur. Yıllarca bunu talep edenlerin bunun gerçekleşmesi aşamasında hangi tavrı ortaya koydukları, bütün çalışanların malumudur. Bu tavır, bu kimselerin sendikacılığı ne ve kimler adına yaptıklarını da ortaya koymuştur. İçerisinde bulunduğumuz bu günlerde, Eğitim-Bir-Sen olarak bir demokrasi şölenini en ucra yerlerdeki arkadaşlarımız da dâhil, bütün üyelerimizle birlikte yaşamaktayız. Aşağı yukarı dört ay sürecek bu dönemde; işyeri temsilcisinden ilçe yönetimlerine, şube yönetimlerinden Genel Merkez’e kadar bütün yönetim kademelerimizin yöneticilerini, demokratik ve şeffaf bir şekilde seçeceğiz. İddia ediyoruz ki, hiçbir örgütün cesaret edemeyeceği bir şeffaflık ve açıklık içerisinde takvimimizi yürütmekteyiz. Bütün seçimlerimizi eş zamanlı yaparak, herkesin katılım noktasında haberdar olmasını ve bütün demokrasi dışı, dış müdahalelerden uzak olmasını sağladık. Şölenimizin duyurusu için, on binlerce afiş hazırlayıp bütün işyeri panolarından üyelerimizin tamamına, sürece katılım daveti yaptık. Sitemizin sürmanşetinden seçim takvimimizi ve seçim yönetmeliğimizi, bünyesinde en küçük bir gizlilik-saklılık olmamak kaydıyla, bütün üyelerimize duyurduk. Seçimlerde demokratik yarışın, eşitlik ve adalet içerisinde olmasını sağladık. Zaten buna zemin hazırlayan tüzüğümüzü, seçim yönetmeliğimizde yasal sorumlulukların el verdiği şekilde daha demokratik hale getirdik. Bu yöntemle, kendi örgütümüz içerisinde demokrasinin işleyişini kurumsal hale getirdiğimiz gibi, bütün kurum ve kuruluşlara da demokratik işleyişin nasıl olması gerektiğini örneklemeye çalışıyoruz. Süreçte Genel Merkez dâhil, hiçbir vesayet ortamının oluşmasına azami gayret sarf ediyoruz.

Seçimlerde bu eşitlikçi ve herkesin katılımını sağlayan demokratik ortamı oluştururken, örgüt olarak, seçilmiş yöneticilerimizin de sorumluluklarını yerine getirmele-ri noktasında azami gayret sarf ediyor ve birbirimize bu noktada yasanın, tüzüğün, yönetmeliklerin dışında sorumluluklar yüklüyoruz. Amacımız; sendikacılığı üyelerimiz, insanımız ve ülkemiz adına en iyi yapan olmaktır. Bu çerçeveden olmak üzere, sitemizin kēe yazarları bölümünde bulunan “Büyük Olmak Sorumluluk İster” başlıklı yazımın, ynetimlerimize seçilen arkadaşlar tarafından yeniden okunmasını tavsiye ederim. Biz bu işi en adil, en doğru Şekilde yapmak zorundayız. Bugün en büyük sendika isek; bu, dn bu noktada “sadece doğruyu ortaya koyanlar var olsun” diye büyük sıkıntı, baskı ve zorluklarla bu işe emek veren on binlerce gnldaşımızın emeğiyle oldu. Bu ağabeylerimize karşı da bu işi en iyi Şekilde yapmak ykmllğmzdir.

Bir kaç gün içerisinde işyeri ve temsilcilik seçimlerimiz yapılmış, arkadaşlarımız yetkilendirilerek göreve başlamış olacaklar. Bütün arkadaşlarımıza,  yıllığına seçilmiş oldukları yeni görevlerinde başarılar diler; bunun şahısları, sendikamız ve ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını temenni ederim.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 56, Ekim 2010*

YENİ DÖNEMDE DAHA GÜÇLÜ OLACAĞIZ

Yoğun, bereketli geçen üç yılın ardından yeni bir dönemin arifesindeyiz.

Yine heyecanlı, yine hevesli, yine çalışkan.

Yorgunluklarımızı, kırgınlıklarımızı, yenilmişliklerimizi unutarak, başarmış olmanın mutluluğunda.

Yeni Türkiye'nin kuruluşuna şahit olmanın, katkı vermenin derin hazzıyla.

Geçtiğimiz üç yılda, yani üçüncü dönemde neler yaşamadık ki.

53 bin yeni arkadaşımızı kattık aramıza.

Hayallerimizi gerçeğe dönüştürmenin heyecanını duyduk, sürekli yüreklerimizde.

Bu heyecan güç verdi hepimize.

Gece denmedi, gündüz denmedi, kapılar aşındırıldı.

Hep Eğitim-Bir-Sen'in daha büyük, en büyük olmasının mücadelesi içerisinde olundu.

Bu gücün manasından aldık, enerjimizi.

Bu enerjiyle 96 binden 150 bine çıkarıldı kardeşlik hal-kamız, mutabakat metinlerinde.

Yurdun her bir noktasında var olan güçlü bir örgüt ağı oluşturuldu.

Sloganımız, “Biz her yerde varız.” Bu da rakiplerimizle en büyük farkımız oldu.

Şiarımız, “Bütün renkler bizimle”ydi.

Bu renklerin ayrı tonları olan Kilis, Ardahan, Kars, Bilecik, Tekirdağ İl temsilciliklerimiz kongreler öncesi Şubeleşti. Öncesinde bu renk cümbüşüne Çankırı ve Burdur katılmıştı.

Van ve Kahramanmaraş üniversite temsilciliklerimiz, üniversite şubelerimiz olarak hak ettikleri yeri aldılar, bu ebemkuşağı sarmalında.

Kuruluşundan beri sendikamıza hizmet veren, onu var etmeye, güçlü kılmaya çalışan bilgilerimiz, duayenlerimiz yetiştirdi.

Birçok ilçe temsilcimiz üç dönem emek verdikleri için hizmet yarışına daha genç arkadaşlarımızı kattılar, kendi tecrübelerini onların emrine vererek.

Şube başkanlarımızdan en tecrübelilerimiz yerlerini, tecrübelerinin eşliğinde yeni arkadaşlarımıza devretmenin arifesindeler: Ahmet Yurtman, Mehmet Sadık Cengiz, Şahin Kayaduman, Yusuf Türkmen, Necmi Macit, Erdiñç Bülük, Bilal Yeşen.

Onlar bizim birikimimiz, sendikamızın gücü.

Her sıkıntımızda yine kapılarına gideceğiz, yine yardımlarını isteyeceğiz, yine müşkülümüze derman bulacağız kendilerinde.

Yerlerini yeni arkadaşlarımıza bırakarak, bu arkadaşlarımızın dinamiklerini, enerjilerini, yetenek ve birikimlerini örgütümüzün emrine vermek için aday olmayan Şube başkanlarımız da var: Onların isimlerini şimdilik zikretmek erken.

Şunu biliyor ve inanıyoruz ki; örgütümüzün en güçlü olduğu bir dönemde başkanlıklarını gönüllü olarak bırakabilen bu kardeşlerimiz, ağabeylerimiz de Ahmet, Şahin, Mehmet, Yusuf, Necmi, Erdiñç, Bilal ağabeylerimiz gibi hep yanımızda bulacağımız duayenlerimiz olacaktır.

Onların tecrübelerinin sendikamızın hizmetinde olacağına inancımız asla sarsılmayacak.

Şubelerimiz, bütün ilçelerde, üniversitelerde temsilciliklerini oluşturdular.

İşyeri temsilciliklerini daha dinamik, daha işlevsel hale getirdiler.

İşyeri temsilcilerinin eğitimine yönelik Genel Merkez katılımının da sağlandığı birçok çalışmaya imza attılar.

Konferanslar tertip ettiler. Ülkemizin aydınlarını, münevverlerini halkımızla buluşturdular.

Paneller düzenleyip, farklı düşüncelere aynı atmosferi açtılar.

Türkiye'nin kültürel birikimini eğitim çalışanlarının istifadesine sundular.

Düzenledikleri mesleki seminerlerle on binlerce arkadaşımızın bilgisini artırıp kendilerine sertifikalar verdiler.

Ülke gündemine, dünyadaki gelişmelere müdahil oldular, görüşlerini çeşitli yollarla kamuoyuyla paylaştılar.

'Ortak Akıl' mitingleriyle Türkiye'yi meydanlara taşıdılar.

Yardım kampanyalarında teşkilatımızı bir araya getirdiler.

Filistin hep kanayan yaramız bilindi. Parmakların acısını, sızısını yüreklerimizde hissettik. Meydanlara koşup, yardım kampanyalarına aktif katılım sağlandı.

Türkiye'nin demokratikleşmesine yönelik her adımda en önde görülen Eğitim-Bir-Sen'di.

Ülkeyi örgütledi, halkımızın kendi sesinin yankı bulmasının aracı oldu.

12 Eylül Referandumu'nda yapılanlar üçüncü dönemin muhteşem bir finali gibiydi.

Teşkilatımız; bu tarihi, demokratikleşmede bir milat olarak gördü. Bu dönüşüme damgasını vurmak için yurdun en ücra noktalarını bile panayır alanına dönüştürdü.

Örgütümüz dışında, demokratikleşme ve insan hakları noktasında sorumluluk duyan herkesin ilk kapısını çaldığı yerler bizim binalarımız oldu.

Bütün şehirlerde oluşturulan sivil toplum örgütleri platformları arkadaşlarımızın öncülüğünde kuruldu. Şehirlerin renginin hayata yansıtılmasında söz sahibi bizdik.

Bilinirliliğimiz kat kat arttı; güç oldu, hizmete dönüştü.

Saygınlığımız pekiştirilip, etrafımızda sevgi halesi oluşturuldu.

Şube delege seçiminde, il milli eğitim müdür yardımcısının sandık başkanı olduğu günlere erdik: Bu ne güzel bir mutluluk, bu ne yüce bir başarı.

Dördüncü dönemin kapısındaız.

Şubelerimizin büyük kısmında, birden fazla liste hizmet yarışına girdi. Arkadaşlarımızın, herkese, bu yarışın nasıl yapılacağını öğreteceğine inancımız tamdır.

Bu yarışta; kardeşlik hukuku korunacak, centilmenlik hâkim olacaktır. Bunu biliyoruz, çünkü biz kardeşlerimizi tanıyoruz. Onların birbirini kırmayacağına, dökmeceğine önceki dönemlerden şahidiz.

Kazanan listeleri ilk kutlayanların, kaybeden arkadaşlarımızın olacağını biliyoruz. İlk ziyaretlerin, ilk kutlayan kardeşlerimizin işyerlerine olacağını bildiğimiz gibi.

Hayallerimiz güzel, hedeflerimiz büyük.

Yeni dönemin ilk yılında yenilenmiş, yeni kalmış teşkilatımızla eğitim hizmet kolunun bütün birimlerinde yetkiyi açık ara alacağımıza inancımız tamdır.

Biz yıllar öncesinden hedefimizi belirledik: 300 bin.

Evet, yeni dönemdeki hedefimiz 300 bindir.

Bütün planlarımızı, bu hedefin gerçekleşmesi üzerine kuracağız. Çalışmalarımızı, hedefimizin büyüklüğüne uygun yürüteceğiz.

Yeni dönem, kurumsallaşmamızı bütün aşamalarıyla tamamama erdirdiğimiz bir süreç olacaktır.

Teşkilatımızı güçlendirmenin yanı sıra, kültürel etkinliklerimizi yoğunlaştırmanın gayretini yaşayacağız.

Çalışanların haklarının korunmasının ve geliştirilmesinin teminatı olmaya daha bir titizlik göstereceğiz. Haksızlıklar karşısında başvurulacak ilk kapı, şimdi de Eğitim-Bir-Sen şubeleri olacaktır.

Rakiplerimizin çamuruna bulaşmayacağız.

Sendikacılığı yeniden tanımlamaya devam edeceğiz.

Dostlarımızın alınını hep ak kılmayı sorumluluk olarak yüklenip, bu sorumluluğumuzun ertelenemez, ötelenemez olduğunu hiç unutmayacağız.

Bültenimizin bu sayısında dönem sonu olması hasebiyle yaptıklarımızla ilgili küçük hatırlatmalarda bulunduk.

Hepimiz şunu biliyoruz ki, sınırlı bir alana sığdırmaya çalıştık, hatırlatmak istediklerimizi. Bu sebeple sadece çeşni kabilinden oldu, her şubemiz için 'yaptık' dediklerimiz.

Belki de yapacaklarımıza teminat olsun istedik.

Yine şunu biliyoruz ki, önümüzdeki dönemi daha bir canlı ve heyecanlı yaşayacağız.

Kamu sendikacılığı için de yeni bir dönemin eşşğindedeyiz: Toplu görüşme sürecinden, toplu sözleşme sürecine geçtik. Bu süreci daha bir verimli, bereketli kılmaya çalışacağız. Bundan hiçbir kamu çalışanınin endişesi olmasın.

Bu endişesizliği, bu güveni bize veren teşkilatımızdır.

Bütün teşkilatımıza, milletimiz adına teşekkürler.

Yeni dönem; teşkilatımıza, milletimize hayırlı olsun.

Rabbim yar ve yardımcımız olsun.

Gelecek güzel günler, bizim gayretlerimizle şekillenecek. Biz her şeyden önce eğitimciyiz. İşlerimiz doğruluğu, dürüstlüğü mesleğimizin ismiyle garantidedir.

YENİ TÜRKİYE KURULURKEN ÜNİVERSİTELER

Türkiye’de köklü değişim talepleri, başlangıcından beri, her fırsatta bütün kesimler tarafından dile getirilmiştir. Bu değişim taleplerini, Kurtuluş Savaşı’nın beş paşasından dördünün içinde olduğu Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası’yla başlatmak bile mümkündür. Hepimizin malumu olduğu gibi, bu girişim çok trajik bir şekilde sonlandırılmıştır. Şeyh Sait İsyanı bahane edilerek Fırka kapatılmış, Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılarak, toplum bütün unsurlarıyla susturulmuş, İstiklal Mahkemeleri kurularak sayısı hala bilinmeyen idamlar gerçekleştirilmiş, İzmir Suikastı bahanesiyle Fırka içerisinde yer alan birçok önemli şahsiyetin yaşamına son verilmiş, hülasa Cumhuriyet döneminin değişim ve demokrasi taleplerinin ilk halkası çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır.

Sonraki dönemlerde de demokrasi ve değişim taleplerinin akıbeti bundan farklı olmamıştır. Gündümlü demokrasi denemesi, Serbest Cumhuriyet Fırkası ile, Menemen Hadisesi gibi kanlı olaylarla neticelendirilmiştir. Daha sonraki yıllarda da, özellikle sağcı, solcu ideolojik temelli çeşitli hareketler; mahpuslarla, sürgünlerle hatta cinayetlerle susturulmuş, ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.

1940'ların ikinci yarısında başlayan Demokrat Parti girişiminin 1960'taki sonunu herkes biliyor. Darbelerin anası sayılan 1960 Darbesi'yle ihdas edilen vesayet kurumlarıyla da asla bir daha yeni bir değişim hareketinin vücut bulmaması için gereken tedbirler alınmış, Cumhuriyet, zararlı akımlara karşı(!) tahkim edilip koruma altına alınmıştır. Bu korumacılık öyle bir hal almıştır ki, devlet adına iş gördüğünü söyleyen herkes, her kurum; farklı düşünen herkese, her yapıya anında hak ettiği cezaı vermiştir. Bu ceza verme işini kanunlarla gerçekleştiremedikleri vakitlerde yeni darbeler, yeni muhtıralar ve derin yapılar devreye sokulmuştur. Bu cezalardan nasibini almayan vatandaş kalmamıştır. Herkes nasibine düşen payı değişik dönemlerde ve birbirinden farklı şekillerde ödemiştir. Kimi okuluna gidememiş, kimi işinden atılmış, kimi canını vermiş, kimi malından olmuş; payına hapis düşenler hapishaneleri doldurmuş, sürgüne gönderilenler serbest esaretlerini yaşamış, kamplara tıkılanlar suçlarını bir türlü öğrenememiş; babaları yerine oğullara, çocuklar yerine babalara cezalar kesilmiştir.

Ülkenin demokratikleşememesi, değişim taleplerinin önüne ketler vurulması, ülkemizi yalnızlaştırmış, dört tarafımızı denizlerimizle beraber düşmanla donatmıştır. Özellikle Batı'ya ekonomik ve sosyal konularda bağımlı kılınmış, vatandaşın devlete güvenini bitirmiş, vatandaşı fakirleştirmiş, eğitimi bütün aşamalarda ideolojik ve ezberci kılmıştır. Bu diktacı anlayış; insanların can ve mal güvenliklerini korumasız kılmış, özgürlük alanlarını sınırlandırmış, insan haklarına saygıyı ortadan kaldırmıştır. Vatandaşlarını devleti için yaşayan kullara dönüştüren bu zihniyet, sosyal kesimler arasında ekonomik uçurumlar oluşturmuş, farklılıkları birbirine tahammülsüz düşmanlar hale getirmiş, düşünce ve inanç özgürlüklerini ortadan kaldırarak insanların inançlarının gereğini yaşamalarına fırsat vermemiş, kültürel

ortamı sığlaştırmış, edebiyatın çoraklaşmasına sebep olmuş, örgütlenmeleri engellemiş, hülasa ülkeyi yaşanmaz kılmıştır.

Bütün bunlara rağmen ülkemizde değişim taleplerinin önüne geçilememiş, çilesini çekseler de, insanlar kendi doğrularını hâkim kılmanın mücadelesini vermiş ve bugüne kadar gelinmiştir.

Bugün gelinen noktada, ülkemizde özellikle derin yapılar; Ergenekonlarla, Poyrazlarla, Balyozlarla sorgulanır olmuş, bunlarla bağlantılı olarak demokratikleşmenin ve insan haklarına saygılı olmanın temelleri atılmaya başlanmıştır. İnsanın en büyük hakkı olan yaşama hürriyetinin korunmasından söz edilir olmuş, bunun sonucu olarak da hepimizi tedirgin eden fail-i meçhul cinayetlerde azalmalar görülmüş ve dosyası kapatılan birçok fail-i meçhul olayın araştırılmasına yeniden başlanmıştır. Darbe mahsulü Anayasadan kurtulma çabasına girilerek, 12 Eylül Referandumu'yla halk bu gayrete ortak kılınmıştır. Özellikle HSYK'nın yapısındaki değişikliklerle, vatandaşların adalet mekanizmasına duydukları güvensizlik giderilmeye başlanmıştır. EMASYA Protokolü'nün kaldırılması, MGK sekreteryesinin sivilleştirilmesi, askere sivil yargı yolunun açılması, HSYK ve YAŞ kararlarının yargıya taşınma hakkının tanınması, atılan demokratikleşme adımlarından önemli olanlardır. Yönetimlerin denetime açılması, Kent Konseyi gibi yapılarla sivil inisiyatifin yönetimlere ortak kılınması, sözü edilmesi gereken demokratikleşmenin görüntüleridir.

Bütün bu gelişmelere rağmen hala demokratikleşme konusunda yapılması gereken çok önemli işler vardır. Bir ülkede demokrasinin, insan haklarına saygının bir gelenek halini alabilmesi için üniversitelerin konuya dâhil olması gerekir. Üniversitelerin dâhil olmadığı hiçbir gelişme sağlıklı ve uzun ömürlü olmayacaktır. Üniversitelerin, akademi dünyasının konuya dâhil olabilmesi,

yönetici erki ve halkı yönlendirebilmesi için üniversitelerin kendisinin özgür olması gerekir. Bu özgürlüğü de kimse üniversitelere ve akademi dünyasına bahsetmeyecektir. Üniversiteler, bu özgürlüğü ancak kendi çabalarıyla örgütlenerek kazanacaklardır.

Çağımızın en etkin örgütlenmeleri, sendikalar aracılığıyla gerçekleşmektedir. Ülkemizdeki yüzbinlerce üniversite çalışanınin ise sadece 25 bini herhangi bir sendikanın üyesidir. Bugün üniversitelerde yaşanan sıkıntuların en büyük sebebi, üniversite çalışanlarının, özellikle de akademi dünyasının, örgütlenmeye uzak olmasıdır. Yukarıda sözü edilen 25 bin kişinin yüzde 80'i de yardımcı ve idari hizmetlerde çalışanlardır. Akademisyenler bu zinciri kırmalıdır.

Akademi dünyası, sendikal örgütlenmeyi sadece ekonomik talepleri dile getiren kurumlar olarak görmekten vazgeçmelidir. Bu örgütler, en büyük mücadelelerini özlük hakları ve sosyal konularda vermektedir.

İnsanımızın yaşamış olduğu sorunların çok büyük bir kısmı, yasaların yetersizliğinden ziyade, gücü elinde bulunduranların bu gücü keyfi ve haksızlıklara yol açacak şekilde kullanmalarından kaynaklanmaktadır. Gücün tek elde toplanmasını ve bir zulme aracılık etmesini önleyecek bireyler için en büyük güç, örgütlerdir. Çağımızın dilini kullanmak, hepimizin sorumluluğudur.

Şunu unutmamalıyız, hiçbirimiz hepimiz kadar güçlü değiliz.

GEÇEN GÜN ANKARA'DAYDIK

Geçen gün Ankara'daydık.

Edirne uçakla, Eskişehir trenle varmıştı.

Hakkâri'de oradaydı.

Tekirdağ ve Trabzon'da Ankara'ya gelmişti.

Mersin, Adana, Tunceli, Samsun, Antep, Bayburt beraber diler.

Evet, Türkiye oradaydı, Ankara'daydı.

Yenilenmiş, tazelenmiş Eğitim-Bir-Sen yurdun bütün iklimlerini toplamıştı Başkent'e.

Heyecan Ankara'daydı, memleketin nabzı Ankara'da atıyordu.

Eğitimcinin; gücü, Sendikası, Eğitim-Bir-Sen'i Ankara'daydı.

Hülasa Türkiye'nin en büyük, en etkin örgütü, en geniş halkası Ankara; Ankara Eğitim-Bir-Sen olmuştu.

Arkadaşlarımız boş gelmemişlerdi, Payitaht'a.

Yeni, yenilenmiş, yeniden güç kazanmış olarak gelmişlerdi.

Yanlarında ideallerini, heyecanlarını, heveslerini getirmişlerdi.

Katık niyetine heybelerine üye formları koyup, binlerce dostu taşımışlardı Ankara'ya.

Bir rekordu taşıdıkları: Ayın başlangıcındaki yarısı için 6.000 yeni dostun katılışı bir ilkti.

Birbirleriyle yarışmışlardı arkadaşlarımız, Ankara'ya daha fazla yeni dost ulaştırmak için.

İstanbul-2 oyun yaptı, Adana şubemize; gizlice sıyrıldı aradan. Adana'da aynı oyunu Kocaeli ve Urfa Şubelerimize oynamıştı. Hesapta yokken 1. oldu, İstanbul-2.

Hoş bir heyecandı. Tebrikler. Habercisi olayım: İntikamları acı olacaktır, Adana'nın, Kocaeli'nin, Urfa'nın.

800 arkadaşımız binlerce örgüt hikâyesiyle gelmişlerdi Ankara'ya. Her bir hikâye ayrı bir deneyimdi, örgütümüz adına.

Ve her hikâye ayrı bir karşılıksız fedakârlıktı.

Zaten bütün gücümüz, on binlerin fedakârlıklarının yekûnunun adı değil miydi?

160.000 üyemizin her biri, başka bir güzel hikâyenin kahramanı olmamışlar mıydı?

Türkiye'nin Ankara'ya toplanması bir nöbet değişimi sonrasına denk düştü.

Birçok ilde arkadaşlarımız, örgüt vakarımız içerisinde nöbet değişimini yaşadılar.

Yılların emeğiyle Eğitim-Bir-Sen'i en büyük yapanlar, gönül huzuru içerisinde tecrübelerini katık yaparak bayrağı yeni arkadaşlara devrettiler.

Yeni arkadaşlarımız, bayrağı devredenlere vefayı, her zaman bir nimet ve işimizin bereketi olarak bileceklerdir. Bizim dünyamız; buna inanır, bunu söyler. Vefa bize tecrübeyi kazandırıp, yeni başarıları getirecektir.

Ali Uslu, Mustafa Yakar, Mehmet Şirinkaya, Mehmet Çabuk, Turgut Erguvan, İsmail Yalçın, Turgut Ünal, Erdinç Bülük, Zekeriya Efiloğlu, Ramazan Özdemir, Cevdet Parlar, Ahmet Yurtman, Ramazan Aşçı, Alpaslan Alkış, Kasım Aydoğdu, Bilal Yeşen, Ömer Akmanşen, Şahin Kayaduman, Abdulnasır Şimşek, Hasan Ekinci, Tamer Tomakinoğlu, Mehmet Sadık Cengiz, Sevban Yıldırım, Necmi Macit, Aslan Balta, Şanlı Sarıhan, Yusuf Türkmen. Yönetimleriyle beraber sendikamıza yıllarca emek verip, onu zirveye taşıdılar.

Geriye bir büyük eser bırakmanın gururuyla emaneti yeni arkadaşlarımıza devrettiler.

Sendikamız; daha önce bayrağı devreden diğer kardeşlerimiz, ağabeylerimiz gibi bu dostları da gönül defterine kaydetmiştir.

Onun manadaki arşivi; sel görmez, deprem yaşamaz, yangın bilmez.

Uğraşımız balığın bilmesindense, Halik'ın bilmesi üzerine kurulu değil miydi?

Balık da bilecek, Halik da.

Bayrağı devr alan arkadaşlarımızın heyecanını birlikte yaşadık.

Aldıkları sorumluluğun bilincinde olmalarının mutluluğunu beraberce tattık.

Bu ülkeye, bu ülke insanına neleri borçlu olduğumuzu bilerek yük omuzlandı.

Yükü omuzlayan her bir arkadaşımız, kimliğimizin, farklılığımızın ayırındadır.

Onlar zaten kendi farklılıklarını bu işe gönül vererek ortaya koymuş arkadaşlarımız.

Sendikamızın yeni dönemdeki hedefinin 300.000 üye olduğunu bütün teşkilatımız biliyor. Potansiyelimizin daha büyük olduğunu da biliyoruz.

Çünkü, biz eğitim çalışanlarını tanıyoruz.

Ve biz Türkiye'yiz.

Bu ülkenin bütün renkleriyle boyanmıştır, bizim çatımız.

Türkiye'ye, Türkiye'nin renklerini hâkim kılmaktır, hedefimiz. Verdiğimiz bunun mücadelesidir. Bunun için Şirnak'tayız, bu sebeple Sinop'tayız.

Sancımız, ülkemizin ve çocuklarımızın geleceği adındadır.

Bizim, günü birlik görülen işlerimiz de, geleceği kuşatmak anlamındadır.

Yeminimiz büyük meseleler üzerinedir.

Sendikacılığı hakça bölüşümün aracı biliriz. Mücadelemizi bunun üzerine yürütürüz.

Ülkenin demokratikleşmesinin sorunlara çözüm olacağına inandık, onun ismine kurduk kavgamızı.

Bunun için meydanlardan ses verip, yankı aldık.

Yakmadan da, yıkmadan da kavga verilebileceğini öğrettik, şiddeti tek yol bilenlere.

Farklılıklarımızı zenginlik bilip, onunla kucakladık, birbirimizi.

Farklılıkları kucaklayarak da birliğin, bütünlüğün sağlanacağını öğrettik, farklılıklardan korkanlara.

Milletimizin değerleriyle mücehhez kılmaya çalıştık, düşüncelerimizi.

Kınayanların kınamalarına aldırmadan paylaştık; doğru bildiklerimizi, herkesle.

Yaptıklarımızı, söylediklerimizi önce vicdanımızın süzgecine vurduk.

O süzgeçten geçmeyen hiçbir şey; ne adına olursa olsun hayat bulmadı Eğitim-Bir-Sen'de.

Büyüklüğümüz, kaynağını buradan alır.

İtibarımız, bunun üzerinden yükselir.

Ve bunun için;

İyi ki varsın Eğitim-Bir-Sen.

Ve iyi ki varsınız dostlar.

*Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni,
Sayı: 58, Ocak 2011*

BİR AKSİYONER OLARAK SENDİKA YÖNETİCİSİ

Türkiye’de sendikacılık üzerine yapılmış çalışma yok denecek kadar azdır. Yapılan bu çalışmaların büyük bir kısmı, sendikacılıktan ziyade sivil toplum örgütleriyle ilgilidir. Sendikacılıkla ilgili olanların tamamına yakını ise, işçi sendikaları üzerinedir. Ve yine işçi sendikacılığı üzerine de olsa bu çalışmaları yapan isimler 3’ü, 5’i geçmez. Yine acıdır ki Türkiye’de ekonomi üzerine çalışmalar yapıp, ardı ardına kitaplar yayınlayan, gazetelerde ekonomi üzerine köşe yazıları yazan birçok yazar, akademisyen, gazeteci ülkedeki sendikalardan ya bihaberdir veya orta malı olmuş basmakalıp bilgilerin sahibidir.

Sendikacılıkla ilgili bir şeyler okumak isteyenlerin önünde; ya yukarıda ifade edildiği gibi değişmez 3-4 kişinin işçi sendikacılığı üzerine yazdığı embedit karalamalar ya da sivil toplumculuk üzerine yazılan yazılar kalmaktadır.

Aslında sivil toplumculukla, sendikacılığın aynı kalıpta ele alınması da ciddi bir tartışma konusudur. Bu tartışma “sendikalar birer sivil toplum örgütü müdür?” sorusu etrafında sürmektedir. Konuya taraf olanların hiç

biri, ciddi ve biri diğeri ikna eder cevaplar da verememektedirler. Sendikalarla ilgili tartışmaların mantıklı bir zeminde yürüyebilmesi ve sendikalardan beklentilerin sınırlarının belli olabilmesi için bu tartışmanın mutlaka sonuçlandırılması gerekmektedir.

Sendikacılığın bu çerçevedeki tanımsızlığı; sendika kavramını ve kurumsal olarak sendikaları yıpratmakta; buradaki yıpranmadan sendikacılarda paylarına düşeni almaktadırlar. Yukarıdaki cümle, sendika kavramının tanımı yoktur, iddiası üzerine kuruluyor değildir. Çünkü sendika kavramının yalın anlamını; iyi kötü sendikacılıkla ilgili her yazı da bulmak mümkündür. Burada vurgulamak istenen, sendikacılığın; ilgili ya da ilgisiz her konuyla ilişkilendirilmesi; dünyada meydana gelen her türlü gelişmeye karşı söz söyleyen bir yapıya bü-ründürülüp iş yapmaktan ziyade söz söyleyen bir mekanizmaya dönüştürülmesidir. Bu durum onun asıl ilgi alanında yapması gerekenlerin sorumluluğundan uzaklaştırmakta, hem ondan beklentileri artırmakta, hem de kendi işini yapmaktan alıkoymaktadır. Bu durum ise sendikalar ve sendikacılar adına oldukça yıpratıcıdır.

Kendi alanı dışına kaymak sadece sendikaların değil, bütün kurumların sorunudur.

Kendi alanları dışında söz söylemek, iş yapmak, iş yapıyor görünmek büyük bir enerjinin, devasa bir birikimin heba edilmesini peşi sıra getirmektedir. Sinan Aygün'ün ATO'su, Mustafa Özbek'in Türk Metal İş'i konunun en somut örnekleridir. Bu örnekleri çoğaltmak ve daha da ilginçleştirmek mümkündür. Sonuçta bu bir kapının açılması meselesidir. Kapı açılmıştır ve bu kapıdan geçmeyende yok gibidir. Sendikaları ve diğer örgütleri buradan kurtarmak öncelikle bu örgütlere can verenlerin, onları yönetenlerin sonra da devletin görevidir. Bu konuda devletle; sendikaların, odaların, derneklerin,

vakıfların hülasa bütün örgütlerin zımni bir anlaşması var gibidir. Sanki yanlıştın devam etmesini istemektedirler. Oysa örgütlerin, kendi dinamiklerini harekete geçirmeleri ve devlet denetimiyle bu tür yanlıştın önüne geçmeleri mümkündür.

Sendikalar ve diğer sivil örgütler, ne kadar mensuplarının hak ve menfaatlerini gözeten organizasyonlar olsa da, aynı zamanda devletin de kurumlarına çeki düzen veren, onları kontrol altında tutan yapılanmalardır. Mümtazêr Türköne, sivil toplumculuğun eksikliğini, Türkiye'nin düzenli işleyişinin kayıp halkası olarak adlandırırken; Ömer Çaha, sivil toplum örgütlerini, kamunun eksik bıraktığı alanların tamamlayıcı denetçisi olarak tanımlayıp devletin gelişmişliğinin ölçütü olarak ele almaktadır...

Bu sebeptendir ki bu yapıların sağlıklı işlemesi hem fertlerin hem de devletin aynı oranda işlerinin düzenli işlenmesini sağlayacak ve topluma güven duygusu aşılacaktır.

Sivil yapılanmaların işlevini yerine getirmekten uzaklaşması, etkisizleştirilmesi birçok kimsenin, kurumun ve kurum adına yanlıştın beslenenlerin işine gelmektedir.

Sivil örgütlerin yanlıştın uygulamalar içerisinde olup işlevsizleşmesi, birilerinin bunu körüklemesiyle daha bir baş edilemez hal almaktadır. Sendikaların bu konuyla baş etmesi daha güçtür. Çünkü tek başına baş edilemeyen organizmalara karşı birlikteliğin gücü olan sendikalar, doğası gereği mücadele alanında güçlü muhataplarla karşı karşıyadır. Bu nedenle de sendikaların karşısındaki gücün bir silahı da, sendikaları güçsüz bırakacak çalışmaların içerisinde olmaktadır.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız tanımsızlıkta da kendisine karşı mücadele verilen gücün payı büyüktür.

Diğer pay sahipleriye sendikacılığı bir ideolojik sopyaya dönüştüren; ondan amacı dışı güç devşirmeye çalışan, kendi ideolojisini mutlak doğru olarak gören kesin inançlılarla beraber sendikanın gücünden istifade rol çalma çabasında olan sendika yöneticileridir. Bir diğeri ise sendika tabanının konuya sınır biçmeyen taleplerinin karşılanma isteğidir. Bu dört nedenin gerekçeleri ayrıca tartışılmalıdır, ancak bu gerekçeler başka bir yazının konusu olarak ele alınabilir.

Türkiye de sendikacılıkla ilgili akademik çalışma ifade edildiği gibi yok denecek kadar azdır. Yapılan çalışmaların büyük bir kısmı ise, sendikaların PR (Halkla İlişkiler) çalışması kapsamında değerlendirilecek, çalışmayı finanse eden sendikaların, kendi duruşlarını olumlulaştırma istekleri doğrultusunda yapılan embedit metinlerdir. O nedenle de akademik çalışma adıyla akademisyen imzalı birçok saptırma metin ortalarda dolaşmaktadır. Öyle ki bunların tamamında, sendikacılık yapacaksanız belli bir ideolojik görüşten olmalısınız, yoksa sizden sendikacı olmaz bile denilmekte ve konuyla ilgili kitaplar dolusu zırva ortalığa sürülmektedir. Aslında bu durum sadece sendikalar için değil, bütün alanlarda böyledir. Tiyatrocu olacaksanız, şu düşünceye sahip olmalısınız, karikatürist olacaksanız olayları şu pencereden göstermelisiniz, gazeteciyim diyorsanız bakış açınız şu olmalı. Bütün alanlarda bir tür hegemonik tekel oluşturmuşlar ve yapılacak işlerin sınırlarını da o hegemonya klanlarına teslim etmişler.

Dünyayla birlikte ülkemizde değişmekte ve bu hegemonik yapılar artık yıkılmaktadır. Bugün artık ülkenin en büyük memur sendikalar konfederasyonu bu klanların asla arzulamadıkları Memur-Sen'dir. Bütün olumsuzlaştırma çabalarına rağmen memurların bu tercihi Memur-Sen'e büyük bir sorumluluk yüklemektedir.

Bu sorumluluk bilinciyle Memur-Sen camiası sendikacılığa yeni bir soluk getirmeli, memur sendikacılığıyla beraber bütün sendikacılığı yeniden tanımlayıp, ciddi bir güç olan sendikal örgütlenmeyi, çalışanların hak ve menfaatlerinin korunacağı bir platform olarak ortaya koymalıdır.

Sendikacılığa yeni bir tanım getirebilmek, sendikacılığı hegemonik sınırlamaların dışına çıkarabilmek için yapmamız gerekenler kendi zihin dünyamız açısından zor olmayan bir duruşun yansıması olacaktır.

Bir aksiyoner olarak sendika yöneticisinin portresi:

1. Sendikacılığı tanımsızlıktan kurtaracak sendika kültürü edinilmelidir. Sendika nedir, sendikacılığı doğuran sebepler nelerdir, ne zaman, nerede, nasıl başlamış, kimler ilgi duymuş, ülkemizde sendikal örgütlenmelerin tarihçesi nedir. Sendikacılık nasıl değerlendirilmiş. Devletin, sermayenin sendikalara bakışı nasıl olmuş. Sendikaları diğer sivil kuruluşlardan ayıran unsurlar nelerdir. Sendikacılar niçin olumsuz tipler olarak sunulmaktadır. Sendikaların ve sendikacıların sorumlulukları nelerdir? 4688 sayılı yasa, sendika tüzüğü ve buralarda kullanılan sendikal kavramlar gibi sendika literatürünü besleyen bilgilerle donanmalıdır.

2. Sendikacının ilgi alanında olması gereken zorunlu bilgiler nelerdir, sorusu sendikacının zihninde net cevaplar bulmalıdır. Çalışma hayatıyla ilgili, özellikle de çalışanları ilgilendiren mevzuat iyi takip edilmeli. Çalışanları olumlu ya da olumsuz etkileyecek gelişmelerin takibinde olunmalıdır.

3. Bir lider olarak gündem takip edilmeli, entelektüel birikim elde edecek çabaların içerisinde olunmalıdır. Bunun için entelektüel birikimi besleyecek bir çevre peyda edilmelidir. Bu çevreyle haftalık bir iki saatlik bir sohbet

halkası oluşturulmalı. Bu halkada tarihi, edebiyatı, ilahiyatı, sosyolojiyi, güncel siyasal ve ekonomik gelişmeleri yorumlayabilecek arkadaşların bulunması sağlanmalı. Bu arkadaşların aynı meslekten olmaları gerekmez. Hatta farklı mesleklerden olmaları daha avantajlıdır. Öğretmen, avukat, doktor, esnaf, siyasetçi, imam, sanayici, gazeteci vs.

4. Okumak dar zamanların mahsulüdür. Okumaya mutlaka zaman ayrılmalı. 24 saat içerisinde okumaya ayrılacak mutlaka bir zaman vardır. Ve bu zaman kesinlikle bulunmalı. Günlük dağdağa içerisinde okumadan uzaklaşıncı bağınazlıklar başlayacak yönetimde zafiyetler oluşacaktır. Sendika yöneticisi buradan kendisini kurtardığı gibi çevresindeki insanların okuma çabası içerisinde olmasını sağlamalıdır. Aksiyoner insanlar, zaman içerisinde kendi kültürel birikimlerini de kaybetmiş günü birlik düşünen insanlar haline dönüşmektedirler ki bu da örgütü hantallaştırmaktadır.

5. Darbelerin gelenekselleştiği ülkemizde darbe ortamlarının hazırlanması için sistemli bir biçimde demokratik kurum, kuruluş ve bunların yöneticileri hakkında olumsuz bir kampanya her zaman yürütülür. Sendikacılar bu kampanyaların her zaman hedefindedirler. Bütün seçilmişler için kullanılan karalamaların başında, sözünde durmaz, talepleri sigara kutusuna yazar, sigara bitince de atar, hırsız, ağa, kendinden başkasını düşünmez, kendi dışındakilerin önünü kapar, ölümsüzdür vs. sendikacı bu söylemlerin doğru olmadığını icraatlarıyla ortaya koymalıdır.

6. Verilen sözler, yerine getirilmesi mümkün olan kollarında olmalıdır. Bir sendikacı asla yerine getirmesi mümkün olmayan sözler vermemeli. Gerçekleşmesi mümkün olmayan vaatler, kişiyi yıpratıldığı gibi kurumun güvenilirliğini de ortadan kaldırır. Sendikacı sendikal

taleplerle kendini yükümlü saymalıdır. Sendikal isteklerin dışındaki taleplerin önünü kapatmalı. Bu tavır kısa vadede sıkıntı yaşıyor gibi olsa da uzun vadede hem sendikayı, hem de sendikacıyı rahatlatacak, sendikanın kendi sorumluluklarına yoğunlaşmasını sağlayacaktır.

7. Sendikal bütün iş ve işleyişte şeffaflığa önem verilmelidir. Sendika adına gerçekleştirilen bütün çalışmalar herkesle paylaşılabilir açıklikta olmalıdır. Faaliyet raporuna, denetleme raporuna yazılmayan her işte bir yanlış vardır. Yaptığımız bütün icraatlar bu raporlara girebilecek hukukilik içerisinde olmalıdır. Maslahat gereği yapıp bu raporlara girmesini istemediğimiz her uygulama yanlıştır. Biz o işi hangi masumiyet içerisinde değerlendirsek değerlendirelim, o uygulama yanlıştır. Bu raporlara giremeyecek her çalışma yasa, tüzük ve yönetmelikler dışı demektir. Yasalar, tüzük ve yönetmelikler belli tecrübeler sonucu oluşur. Bu tecrübelerden yararlanmamak kurumun kurumsallaşmasını engelleyecektir. Kişilerin inisiyatiflerine bağlı her kurumsal çaba bir sapmadır. Hülasa topluluk içerisinde gizleme, saklama ihtiyacı duyduğumuz her icraat yanlış ve sapmalara yol açacak bir işlemdir.

8. Yönetim kuruluyla paylaşmadığımız her sendikal söz ve davranış bir kirlenmedir. Bu kirlenme sendikayı yıprattığı gibi, sendikal verimi düşürecektir. Kendisinden bilgi sakladığımız arkadaşlarımızdan verimli bir çalışma bekleyemeyiz. Doğru yaptığımız bir işi, değil yönetimdeki arkadaşımızdan gizlemek, muarızlarımızla bile söylemek bize her zaman artı puan getirecektir. Eğer yaptığımız işi, arkadaşlarımızdan gizleme gereği duyuyorsak, bu işi tekrar tekrar gözden geçirmeliyiz.

9. Sendikalar ve sendikacılar üzerine yürütülen en etkin karalama kampanyalarından biri ve en yaralayıcısı sendikacıların kirliliği üzerinedir. Sendikacılar “ağa” sı-

fatıyla anılmakta, bunun üzerinden espriler üretilmektedir. Bunun kaynağında işçi sendikacılığı vardır. Ancak ülkemizde memur sendikacılığı da 4688 sayılı yasayla birlikte her geçen gün büyümekte sosyal bir güç olduğu oranda ekonomik bir güç haline de gelmektedir. Bu nedenle ekonomik iş ve işlemlerimizde daha bir şeffaf daha bir açık olmak durumundayız. Sendikal harcama kalemlerimiz belli olmalı. Faturasını, fişini alamadığımız ya da harcama olarak resmi kayıtlara sokamadığımız her harcamamız sıkıntılı demektir. Her işimizde iyi niyet esas olmalıdır, ancak resmiyete yansıtamadığımız her iyi niyet peşi sıra zorluğu, yasa dışılığı getirecektir. Yakın tarihteki sosyal tabanımızı ilgilendiren her iki olayda da iyi niyetin varlığını görmek mümkündür. Ancak biri 15 yıldır, diğeri 2 yıldır her iki olayda bir kırılmış gibi her dindarın alınına sürülmeye çalışılmaktadır. Yönetim kurulunun onayından geçmemiş, yasa, tüzük ve yönetmeliklere uymayan her kuruş harcama, izahta zorluk yaşatan bir sıkıntı kaynağıdır. Sendika adına dahi olsa hiçbir keyfi harcamaya imkan verilmemeli, sendikanın hiçbir malzemesini şahsi işlerimizde kullanmamalıyız. Bu konudaki hassasiyetimiz zaten zihin dünyamızın da gereğidir.

10. Sendikalar etkin, güçlü kurumlardır. Onların özgünlüğüne, bağımsızlığına müdahale etmek isteyecek, onun gücünden faydalanmak isteyecek, onu kendi etki alanına sokmak isteyecek kişi ve kurumlar her zaman var olacaktır. Sendikanın özgünlüğünü, bağımsızlığını korumak sendikacıların görevidir. Bu konuda gereken hassasiyet mutlaka gösterilmelidir. Sendikacılığın kendi gücü kendisini taşımaya yeterlidir. O güç yerinde ve bilinçli şekilde kullanıldığında asla başka bir gücü yedeğine alma ihtiyacında değildir. Eğer sendikacılığa kendi dinamikleri dışında güç devşirmeye kalktığımızda sendikacılığı ayağa vermiş oluruz. Sendikacılığın kendi

gücü dışında güç ihtiyacı, sadece, sendikanın sorumlulukları dışında iş yapma isteğinden doğar. Her hukuksuz istek ve iş, karşılığında hukuki gücün kaybını doğurur. Sendikayı önce hukuksuz isteklerin merkezi olmaktan kurtarmalı, kendi özgünlüğünü sağlamalıyız ki müdahalelerin önünü kesebilelim. Kendi özgünlüğümüze, bağımsızlığımıza verdiğimiz değer kadar, başka resmi ve sivil kurumlarında kendi işleyişlerindeki bağımsızlıklarına saygı göstermeliyiz. Oluşmuş gücümüzle başkalarının yönetim yapılanmalarına, işlerine müdahale ettiğimizde başkaları da bize müdahale edeceklerdir. Buna asla fırsat vermemeliyiz. Kendi yönetim kurulumuz ve diğer sendikal unsurlarımız dışında müdahil hiç bir güç tanımamalıyız.

11. Sendikacılığın gücü, mensuplarının hak ve menfaatlerini koruyabildiği oranda ortaya çıkar. Üyelerinin hakkının korunmasında hangi gerekçeyle olursa olsun gösterilecek zafiyet sendikal gücü zayıflatacak hatta bitirecektir. Üyeler arasında asla ayrımcılığa fırsat verilmemelidir. İyi üye kötü üye ayrımı olmaz. Haklı haksız ayrımı vardır. Kötülerin de mağdur ve masum oldukları olaylar vardır. Bizim yerimiz mağdur ve masumun yanındır. İyiler de kötülük yapabilir, haksız olabilir. Sendikacının yeri, hakkın yanındır. Hakkın yanından hangi gerekçeyle ayrılırsak ayrılalım haksızlık yapmış oluruz, sendikaya güveni bitiririz. Üye yaparken nasıl ki kimseye iyi hal kağıdı sormuyoruz, üyeyi savunurken de konumlandığımız yer hakkın, hukukun yanı olmalıdır.

12. Sendikal iş ve işlemlerimizde her zaman ortak aklı hakim kılmalıyız. Bütün işlerimizi yönetim kurulunun istişaresine açmalıyız. Yönetim kurulunu karar aşamasında devre dışı bıraktığımızda iş aşamasında ortak kılamayız. İş paylaşımlarımızı yetenek ve kabiliyetler dikkate alınarak yapmalıyız. İşi yapacak yönetim kurulu

üyesini o işin karar vericisi kılmalıyız. “Eğer yönetimde benden başka kimse iş yapmıyor.” Diyorsak, dönüp kendimize bakmalıyız: “Ben nerde hata yapıyorum?” diye.

13. Sendikayı, şubeyi, yönetimi bağlayacak söz, iş ve işlemlerde mutlaka yönetim kurulu kararının olmasını sağlamalıyız. Sendika “ben”im duygusu, her zaman zarar verecektir. “Benim yaptığım doğru” yanlışı getirecektir. Sendikacılıkta tek doğru değiştirilene kadar yasa ve tüzüktür. Onun dışına çıkan her doğru keyfi ve indidir. Mutlaka hesabı sorulacak bir çabadır. Bu durum sendikal faaliyetlerin tamamı için geçerlidir. Sendikanın amaçları yasa ve tüzükte faaliyet alanlarıyla birlikte sıralanmıştır. Onun dışındaki işler kurumu küçük görücü ve küçük düşürücü bireysel eylemlerdir. Küçük gördüğünüz bir yapının başında, içinde bulunamazsınız, orada bulunmak kişinin kendisine ihanetidir.

Yetkili konfederasyon olarak Memur-Sen sendikacılığa yeni bir boyut katmak zorundadır. Nitelikli insanların yaptıkları işler de nitelikli olacaktır. Bu nedenle Memur-Sen’in bu gücü şu an iş başında olan olmayan on binlerce kişinin karşılık beklemeksizin ortaya koydukları emeğin ürünüdür. Bu bilinci her zaman diri tutmalı bunun rab-bani sorumluluğunu hiçbir zaman ihmal etmemeliyiz. Yapılan yanlışların vebalinin on binlerce kişiye hesap vermek olduğunu unutmadığımız zaman, yanlışlarımız asla hatadan öteye geçmeyecektir.

KOBRA BİR SÜRÜNGENDİR

Bugünün insanına göre, karanlık dönemlerin ilkel tipleri; kendilerini ve durumlarını ifade edebilmek için, yapılarına ya da durumlarına uyan şekilleri kullanmışlardır. Bu şekillere Hiyeroglif denir. Hiyeroglif, bu dönemlerin eseri olarak, geçmişi anlamak, öğrenmek adına, bugün bir bilim dalı olarak değerlendirilmektedir.

Ancak bugünün, kendine sahip normal insanı, kendini ifade ederken hiyeroglif unsurlardan yararlanma ihtiyacı duymayacak kadar gelişmiştir. Çünkü günümüzde insanı ve olayları anlatacak - bazıları için 250 kelimeyle sınırlı olsa da- milyonlarca kelime vardır. Hatta bir dilde karşılığı olmayan eşya veya durumlar için başka dillerin kelimelerinden de yararlanır ve bu aynı zamanda günümüz insanı için de bir imkandır.

İnsanların zihniyet biçimleri; akıllarını, izanlarını, becerilerini sınırlandırmaktadır. Terside düşünülebilir; yani akıl, izan, beceri zihniyeti şekillendirir. Kişilerin kendilerini anlattığı yazı ve sözlerindeki becerilerinde, bu durumu gözlemlemek mümkündür.

Arkaik dönem zihin yapısıyla bugünü okumaya çalışan tipler, kendilerini ifade ederken de arkaik unsurları kullanmaktadırlar. Aradan geçen 4000 yıl, bu grup için

hiçbir anlam ifade etmez. Bu güruh hala çadır mantığıyla, kabileciliğin insanlık onurunu zedeleyen sularında yüzerler.

Tabi ki yazımızın konusu, kabilecilik anlayışının eleştirisi değil, bu yazıyla amacımız aşağıdaki tespiti yapmaktır: Zihniyetin arkaikliği; hem olayları değerlendirirken, hem de kendini anlatırken çağların gerisine düşmüş yöntemleri devreye sokmakta bu da fıkra gibi olayları ortaya çıkarmaktadır.

Bu yazıya sebep olan olay ise; arkaik zamanlarda kalmış, ifade yoksunu bir zavallılığın, kendisini/kendilerini anlatabilmek için hiyeroglifi kullanmasının ortaya çıkarıldığı trajikomik durum; küfretmek için bile başkasına özenip ve o özentinin de gerektirdiği yetenekten yoksunluğu nedeniyle altından kalkamayarak kendini bir sürüngen hayvanın adıyla tanımlarken başkalarını da “kobra ailesi” diyerek yanına çekmesidir.

Bu zihniyetin, kendilerini, hayvanla ifade etmeleri bilindiği gibi, aslında yeni ve de şaşılacak bir konu değil. Bu hayvanlardan malum olanına 1933’ten beri alışmıştık. Garip olan buna, bir başka hayvanın şerik olarak ortaya çıkarılmasıdır. İşte bizi şaşırtan da budur. Ve yine şaşırtıcı olanı hayvanlardan birincisinin mitolojideki yeri, benzetileni çok da küçük düşürmezdi. Bu tanımlamada kullanılan ikinci hayvanın biyolojideki yeri, öyle akıllı bir adamın kendisini benzeteceği bir yer değil. (Biyolojik diyorum, çünkü bu hayvanın Amerikan filmleri hariç, mitolojide özenilecek bir yeri yok.) Galiba bu yazının sahibi “kobra”, çokça Amerikan filmi izlemiş ve onların etkisinde kalmış. Ancak burada da bir sorun var ki, bu “kobra”, kobra içgüdüsünün elvermemesi nedeniyle olsa gerek, bu filmlerdeki kobra kodlamasını da anlayamamış. Mesela bu “kobra”ya, “Kobra Operasyonu” filmini tekrar, ama söylediklerimi dikkate alarak izlemesini tavsiye ederim.

Yukarıda ifade ettiğim arkaik düşünce tezahürünün zorlaması dışında bir insan, kendini niçin sürüngen, leş eşleyici bir hayvana benzetme ihtiyacı duyar? Bu psikolojik bir vak'a, o nedenle psikologlara sormak gerekir. Herhalde “kobra ailesi” bu noktada kendisine yardımcı olur. Ayrıca Freud’a ve psikanalize hep mesafeli durma rağmen, bu kendini sürüngen gören yaratığın, son yazısında anlattığı “ayı” fıkrasının orijinalindeki durum göz önüne alındığında, ister istemez psikanaliz devreye girer ve açığa daha farklı ve ciddi gayr-i içtimai bir durum ortaya çıkar ki, bunun ifadesi benim üslubuma asla yakışmaz. Bunun çaresine de “kobra ailesi” bakmalıdır.

Son olarak bir tavsiyeyle yazımı bitireyim: Bizimle aynı hizmet kolunda faaliyet gösteren kurumun, diğer yöneticileri; kendini, yaşamını karanlığın örtücülüğünün verdiği imkânla kallesçe avlanarak sürdürmeye çalışan sürüngen, leş yiyici bir yaratık olarak tanımlayan, bu ifade yeteneğinden yoksun “kobra”nın, temsil ettiğiniz insanlara daha fazla hakaret etmesinin, zarar vermesinin önüne geçiniz. Düşmanlarınız bile, mensuplarınıza sürüngen bir hayvanın ismiyle hitap etmezler.

Sövmenin de, küfretmenin de bir raconu, bir ahlakı, bir edebiyatı vardır. Yazılı metinler üzerinden sövmeye kalın birinin, en azından bir dil vukufiyeti, bir anlatım becerisi, bir cümle bilgisinin olması gerekir.

Sokağa saldırdığınız köpek sizi korumalı. Koruyamıyorsa azat ediniz, gitsin. Yılkı hali daha zararsızdır.

BİZE YABANCI OLAN ÜSLUBUN UZAĞINDA KALDIK, UZAĞINDA KALACAĞIZ

Bu güne kadar sendikal örgütlenme sınıflandırması içerisinde muhatap almaya değer bulmadığımız; bir siyasal partinin kurduğu, büyüttüğü, yine o siyasal partiyle birlikte tükenmeye başlayan sendika, her mart, nisan ve mayıs aylarında uykudan uyanmakta ve o bildik modası geçmiş jargonla etrafa salyalar salmakta ve kesinlikle öğretmenlik mesleğiyle asla bağdaşmayan kavramlarla; küfürler, tehditler savurmaktalar. Her defasında “bunlara cevap vermek bizi küçültür” düşüncesini taşıyarak, kendilerini uzağımızda tuttuk. Çünkü biliyoruz ki cevap verdiğimizde, sendikal duruş içerisinde meşruiyet kazanmış olacaklar. Ancak son dönemlerde arkadaşlarımız; “şunlara artık bir cevap veriniz, sürekli çamur atıyorlar.” isteğini dile getirmeye başladılar.

Şunu öncelikle belirtmeden geçemeyeceğiz. Biz bütün kara çalmalara rağmen eğitim çalışanlarının sağ duyusunun bilgi birikiminin bu tür üslupsuz lafların üstesinden geleceğiyle ilgili düşüncemizi hiç kaybetmedik. Bu yazıda asla bu düşünceyi tekdiz eder anlam taşımamalıdır. Yine de sizlerle bu bağlamda bir, iki hususu paylaşmak istiyorum.

1. Ya ham bağnazlığın verdiği körlük, ya da anlama özürü olmanın yaşattığı talihsizlikle

“bölücülükte yarışıyorlar” diyor ve sonrasında da bağnaz siyasal duruşlarının kilitlediği kafalarına göre, bizim olduğunu iddia ettikleri metinlerden alıntılar yapmakta ve bunları yine alıntı yaptıkları Eğitim-Sen tüzüğüyle karşılaştırarak “bunların ikisi de aynı” yargısına varmaktalar. Bu yargı ancak yukarıda da ifade ettiğimiz gibi anlama özürü olmakla anlamlandırılabilir.

“Anadilde eğitim” ifadesiyle, “anadil eğitimi” ifadesini aynı saymak, her halde Türkçe’den nasip almamak olarak ifade edilebilir. “Anadilde eğitim” ifadesi, kullanıldığı anlamıyla birlikte, dünyanın hiçbir ülkesinde birden fazla dil için asla uygulaması mümkün olmayan ideolojik bir taleptir ve bunu masum görmek asla mümkün değildir. “anadil eğitimi” ise, bir dilin öğretilmesi manasına gelir ki, bundan rahatsızlık duymak, bunu polemik konusu yapmak ancak, bulanık suda balık tutma hevesinde olan kişilerin kendi düşünce ufuklarının sınırlarında bir uğraş olur. Bu kapasite de olan zihniyetle bizim uğraşmaya ne vaktimiz ne de niyetimiz vardır. Onları kendi dünyalarıyla baş başa bırakmak yapılacak en iyi iştir. Çünkü dünya 1970’leri yaşamıyor. O dönemi yaşamakta milletimize yapılacak en büyük fenalık olacaktır.

2- Kendisini genç, liseli çocukları etkileme argümanı olan “kaba kuvvet kullanımını” söyleminin marifetinden(!) bir türlü kurtaramayan; nerede, hangi mesleğin mensubu olduğunu, bu düşüncenin kıskacıyla bir türlü kestiremeyen, bu nedenle de argümanlarında, hep bu kaba tehdidi kullanmayı dünya görüşünün bir parçası sayan, bu duruşun memurlukla hele de öğretmenlikle ne kadar örtüştüğünü hiçbir şekilde hesaba katamayan bir zihin yapısının; mesleğe ve sendikal örgütlenmeye verdiği zararı ise bütün meslek mensupları ve meslek örgütleri göğüslemek ve cevaplandırmak durumunda kalmaktalar. Bu arkadaşlarımıza ancak hukukun insan

davranışlarını şekillendirmesi gerektiğini hatırlatırken, sokak kabadayısı tavrının; tavrı sahibini küçültmekten gayri bir işe yaramadığını hatırlatmayı da bir görev saymaktayız.

Özellikle her mart, nisan ve mayıs aylarında bu anlayışı sergilemeyi bir yöntem haline getiren bu sendika, sokak çocuğu argümanlarının, meslek sahipleri arasında itibarının olmadığını ne zaman görmeye başlayacaktır, bunu da merak ediyoruz desem pek gerçekçi olmaz; çünkü dünya tasavvurunu bu anlayış üzerine kurmuş olan bu zevatın, bunu akıl edebilmesi asla mümkün değildir.

Aslında bütün bu söylenenlerin özetini “Karadeniz’den Güne Bakış” Gazetesinin köşe yazarı Ali Öztürk çok veciz bir şekilde gazetenin 06.04.2006 tarihli nüshasında ifade etmiş: Mezkur sendikanın Genel Başkanı Doğu Karadeniz Bölgesi’ne gezi düzenliyor ve konuşmalar yapıyor. İşte bu konuşmaları yadırgayan, öğretmene yakıştıramayan Ali Öztürk “Öğretmen Gibi Konuşmuyor” başlığıyla veriyor. Bundan başka ne söylenebilir ki. Öğretmen gibi konuşmuyorlar.

100 DEREDEN SUYA KARŞI 100 TEMEL ESER

Öğrencilerin; Türkçeyi öğrenmesi, Türk dilinin ve dünya edebiyatının yetkin yazarlarını tanınması ve okuması amacıyla oluşturulan “100 Temel Eser” uygulaması düşünce boyutuyla bile takdire şayan bir projedir. Öncelikli olarak bu projeyi oluşturan ve hayata geçirmeye çalışanları kutluyorum.

Konunun değerlendirilmesi safhasında eleştiri, öneri sayılabilecek birçok şey söylenebilir ki, ben de söyleyeceğim; ancak bunların hiçbirisi projenin önemini küçümsemeyi gerektirmez. En azından benim öneriler bağlamında söyleyebileceklerimin bu çerçevede değerlendirilmesini istirham ederim.

“100”, “1000”“1001” gibi isimlendirmeler, sınırlamalar bu konudaki çalışmalarda sanki bir gelenek. Daha öncede çeşitli resmi ya da bireysel çalışmalarda 100’lü, 1000’li isimler kullanılmıştı. 100 Temel Eser, 1000 Temel Eser, 1001 Temel Eser, 101 Temel Eser gibi. Bu isimlendirmeler herhalde bizim geleneksel kültürümüzle ilgilidir. Hani 1001 Gece Masalları gibi, diyeceğim ancak bu tür isimlendirmeler çeşitli sanat dalları için dünyanın bir çok ülkesinde de kullanılmaktadır.

Daha önce Milli Eğitim Bakanlığı 1000 Temel Eser bas-kısı girişiminde bulunmuştu. Kültür Bakanlığı da – Talat Halman- buna benzer bir çalışma yapmıştı. Tercüman Gazetesi 1001 Temel Eser demişti. Tahir Alangu “100 yayın, 100 eser” isimli iki ciltlik kitap yazmıştı. Yine batılı bir yazarın Abraham H.Lass 100 Büyük Roman ismiyle Ötüken Yayınlarından 100 eseri incelediği 3 ciltlik bir eseri vardı.

Bu tür kültürel çabaların her biri, Hasan Ali Yücel’in Batı Klasikleri çalışması da dahil, uygulama zamanlarında teşvikten ziyade, eleştiri aldılar. Ve bu güzel yayın ve okutma çalışmaları hep en olumsuz taraflarından yaklaşılarak baltalandı. Çalışma sahipleri haksız, adalatsız, yok edici tariflerin muhatabı oldu. Sonunda bu çalışmaların tamamı sonuçsuz kaldı.

Buna rağmen bugün, o yarım kalmış çalışmaların tamamını övgüye layık girişimler olarak saygın yerlerini korumaktadırlar.

Mutlaka iyinin; iyisi, en iyisi vardır. Bunu sağlayacak olan da eleştirilerdir. Ancak eleştiri, “çarşı her şeye karşı” mantığı içerisinde yürütüldüğünde kendi saygınlığını da kaybetmektedir. Eleştiri kavramı klasik tanımıyla, her hangi bir olayın, olgunun iyi ve kötü yönlerinin değerlendirilmesi manasındadır. Ancak bugün bu kavram anlam daralmasıyla işlevini yitirmiş, sadece eksiklerin sıralanarak, yok etmenin bir aracı haline dönüştürülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı’nın bu çalışması da çeşitli kurum, kuruluş ve şahıslar tarafından aynı muamele-ye tabi tutulmuştur.

Bu toplantıya hazırlanırken kimler ne demiş diye baktığımda şunu gördüm ki, konu hakkında yazarların çok büyük bir kısmı “ben bu Bakan’a cepheden karşıyım; o zaman O’nun bakanlığının yaptığı çalışma da kesinlik-

le yanlıştır” mesabesinde. Bunu da çok rahatlıkla ifade edebilmekteler.

Yıllarca çocuklara kitap okutmaya çalışan bir edebiyat öğretmeni oldum. Okutacağım, tavsiye edeceğim kitaplar noktasında hep sıkıntı yaşadım. Bunların çeşitli nedenleri vardı.

Bir öğretmen olarak, hangi duruşun sahibi olursanız olunuz, cidden okunmasında fayda mülhaza edip önerdiğiniz kitaplar nedeniyle hep “acaba” kuşkusunu yaşıyorsunuz. / yaşıyorlar. Hayatında hiç kitap okumamış tipler –bunlar, yazar, çizer de olabilir ve şaşırtıcı da değildir.- Orhan Pamuk’un Yeni Hayat’ının başlangıcında dediği gibi bir kitap okumakla insanların hayatının değişeceğini sanırlar. –Gel ki Orhan Pamuk da örnek verdiği kitapları okumamış ya, o da ayrı bir mesele. Çünkü okumuş olsaydı öyle bir yargıya o kitapları örnekleyerek zemin hazırlamazdı- Ve sizin önerdiğiniz kitaplarla hayat değiştirmeyi hedeflediğinizi sanırlar. Hayır, dostlar, kitaplar hayat değiştirmez belki hayata derinlik katar. Bu nedenle öğretmenin kitap önermesi her zaman öğretmenlerin başına sıkıntı açmıştır.

Biz bu ülkede yaşıyoruz ve bu ülkeyi biliyoruz. Özellikle kültürel konularda her ismin muadiliyle muhatap kılınıyorsunuz. Necip Fazıl’ın okutulduğu yerde, niçin Nazım Hikmet yok, ya da tersi, sorusu her zaman canlılığını korur. Veya Tefik Fikret’in karşısına Mehmet Akif’i yerli yersiz koymak zorundasınızdır.

Bu durum normal bir ortamda asla tasvip edilemez; ancak siz eğer bu ülkede bu manada güzel şeyler yapmayı istiyorsanız ve yapacağınız işler noktasında zeka yoksunu polemiklerden kaçınıp işinizi sulandırmamak için, orta malı olmuş bu polemik konularını ortadan kaldırmayı işinizi yapabilmenin bir gereği olarak görmek

zorundasınız. Yoksa işinizin daha planlama aşamasında birçok gereksiz sorunla boğuşmak zorunda kalırsınız ve “canı cehenneme” noktasına gelirsiniz.

Görüldüğü kadarıyla bu proje de baştan mahkum edilmesin diye, Milli Eğitim Bakanlığı da aynı hassasiyete dikkat etmiş ve bazı isimlerin varlığı veya yokluğu listeyi belirlemiş ve bu da ayrı bir eleştirinin konusu olmuş.

Yukarıda ifade ettiğim gibi liste hazırlanırken polemik konuları oluşmasın için bir hassasiyet sergilenmiş. Ancak ben yine de bu ülkede artık bir şeyler yapabilmek için bu ucuz polemik konularının aşılması gerektiğine yani polemikçilere kulak asılmamasının bir zorunluluk olduğuna inanıyorum. Keşke Bakanlık bu cesareti gösterseydi ve cidden bu listede olmayı hak edenler bu listede olabilseydi. Bu yazarlar için olduğu kadar mütercimler için de olmalıydı hatta yayınevleri için de olabilseydi.

Bu projede en büyük sorun bence yabancı yazarların eserlerinde yaşanmaktadır. Bu gün yabancı dillerde okuyan, hayatta hiçbir kitap okumamış gençlere, dünya klasikleri tercüme ettirilmekte, bu da yetmezmiş gibi kısaltmalar yaptırılmakta ve yayıncılığı müteahhitlik firmasının yanında ticari bir faaliyet olarak değerlendirilen para gözlerin kurduğu yayın evlerinde hiçbir estetik kaygı taşımadan basılıp 100 Temel Eser diye sunulmaktadır.

Evet, bu projenin en sıkıntılı noktası burası ve mutlaka bunun önüne geçilmelidir. Özellikle tercüme eserlerde bir komisyon oluşturulmalı ve bu komisyonun “olur”unu almamış hiçbir yayına bakanlığın damgası vurulmamalıdır. Vurulmasına müsaade edilmemelidir.

Seçilen yerli yazarların yine polemiklerden sakınmak adına olsa gerek; sadece hayatta olmayanlardan seçil-

miş olması telafisi mümkün olmayan bir eksiği peşi sıra getiriyor. Mesela Fazıl Hüsnu Dağlarca, Sezai Karakoç, Rasim Özdenören, Mustafa Kutlu veya Yaşar Kemal'i listenin dışında görmek üzücü. Aynı zamanda Nobel Edebiyat ödüllü yazar Orhan Pamuk'u da siz yaşadığı için liste içinde bulamıyorsunuz.

Bu ülkenin aslında aşması gereken konuların başında niyet okumaları geliyor. Niyetlerin okunması endişesi olmasaydı herhalde bu isimler bu listede yer alırlardı.

Üzerinde konuşulması gereken önemli bir konu da yazar-eser ikilemi: 100 Yazar mı seçilmeliydi, 100 eser mi? Bence okunabilmeleri açısından 100 yazardan çeşitli eserleri seçenек halinde sunulabilirdi. Mesela Reşat Nuri Güntekin "Anadolu Notları" verilmiş, dil zevki açısından baktığımızda "Yaprak Dökümü" bu eserden geri olmadığı gibi muhatapları açısından daha okunabilir ve de daha işlevseldir. Bu konuda daha birçok örnek verilebilir. Konu hakkında düşünülmesi açısından söylüyorum, 100 yazar konusu 100 eserden daha mı işlevsel olurdu. Çünkü bu listede yazarı mutlaka bulunmalı ancak bu yazarın listede bulunan eseri, okunma açısından çeşitli yönlerden sıkıntılı olan eserler var.

Okunabilmesi bakımından seçilen eserlere bakıldığında; eserlerin toplamı 30.000 sayfanın üzerinde. Bu otuz bin sayfa sınavlara boğulan çocuklar için okunması çok da mümkün olmayan bir yekundur. Diğer taraftan bir "Sefiller" 2500 sayfayı bulur. Bir "Savaş ve Barış" 3000 sayfadan fazladır. Bir lise öğrencisinin bunları okuyabilmesi çok da mümkün değildir. Bu nedenle de bugün bu eserlerin kısaltılabildiği kadar kısaltılmış nüshaları piyasada dolaşmaktadır. Diğer taraftan şunu da ifade edeyim ki Reşat Nuri'nin 160 sayfalık eserleri de yine saygın olduğu varsayılan yayınevi tarafından 60 sayfaya düşürülmekte ve piyasaya sürülmektedir.

Bu eserlerin seçilmiş olmaları ticari değerlerini artırdı. Bu nedenle de ilgili-ilgisiz para kazanmayı isteyen insanlar bu sektöre tabiri caizse saldırdılar. Ve bu da niteliksiz ürünlerin ortaya çıkmasına sebep oldu.

Bu uygulamayla ilgili tespit ve önerilerim:

- a. Özellikle tercüme eserlerde, intihal veya yetkin olmayan mütercimler eliyle edebi zevkten ve dil yetkinliğinden yoksun metinler ortaya çıktı.
- b. Tercümelerde eskiden beri var olan, ekleme ve çıkarılmaların daha yoğun yaşanmasına neden oldu.
- c. Bu projeye birlikte, bizde, baştan beri tercüme eserlerin sorunu olan; ideolojik çeviriler konusu, yeniden gündeme taşındı. Sıkça vurgulandı, “İslamcılar batılı Hıristiyan eserleri Müslümanlaştırdılar.” Ancak bu sadece İslamcıların sorunu değildi. Laik kesimler de bu eserleri, olmadığı kadar İslamdışılaştırdılar ve bunu yapanlar da sözüm ona bu işin uzmanlarıydı.

Reşat Nuri Güntekin, Cervantes’in Don Kişot’ta İslam’a olan hakperestliğine tahammül edemezken; Hakkı Süha Gezgin “Suç ve Ceza”da milliyetçi saiklerle romanın belli bölümlerini atlamıştır. Bu konuda en komik duruma düşense Özdemir İnce’dir. “Günaydın” yerine “Hayırlı Sabahlar” denmesini “İslamcılaşıma” olarak değerlendiren İnce, “Simyacı”da minarenden ezan okumayı, “kulelerden nara atmak” olarak çevirirken hangi saiklerden hareket ettiğini de hiç açıklamadı.

Bunları söylerken kendi yanlışım mübah,, karşıdaki haram mantığıyla konuşmuyorum.

Bu realitenin geçmişten beri varlığını vurguluyorum. Atatürk’ün “Nutuk”u bile bu ülkede “Söylev”leştirilirken sansüre uğradı.

Şunu bilelim ki soğuk savaş döneminde, değil tercümeleler, yazarlar bile ideolojik savaş aracı olarak kullanıldılar. Hemingway'in George Orwel'in bazı eserlerinin nasıl yazıldığı, kimler tarafından yazdırıldığı bugün artık edebiyat tarihlerinin sıradan bilgileri arasında. Demem o ki bu tür sorunlar hep olagelmıştır. Bu sorunların üstesinden gelmenin çabası verilmeli, ancak bu uğraşlar, bu tür güzel girişimlerin ortadan kaldırmasına zemin hazırlamamalı.

d. Eserlerde kısaltmalara gidiliyor ve bu kısaltmalar bir yöntemden ziyade ortadan, şuradan buradan bazı bölümlerin atılmasıyla yapılıyor.

Dostoyevski'nin, Rousseau'nun, Tolstoy'un, Balzac'ın, Hugo'nun eserini yetkin olmayan sıradan bir yabancı dil öğrencisi dilediği gibi kısaltmaktadır.

e. Özellikle ilköğretim öğrencileri için önerilen eserlerin yabancı olanları, çizgi film olarak büyük bir kısmı sinemaya uyarlandığından bu tür eserlerin o yaştaki çocuklarda okunmasını zorlaştırmaktadır.

f. İlköğretim için önerilen kitapların büyük bir kısmında, ne adına olduğu belli olmayan objektiflik kaygısı fazlasıyla baskın olduğundan olsa gerek birçok eser, gereksiz yere listede yer almış.

Gulyabani, Tiryaki Sözler, Miskinler Tekkesi, Tanrı Misafiri gibi eserlerin bu listede hangi gerekçeyle yer aldığı, tartışılmalıdır.

g. 5-6 şiir kitabı tavsiyesinden ziyade, çeşitli dönemlere ait şairler ve şiirler seçilerek oluşturulmuş antoloji tavsiyeleri, daha çok şairin ve şiirin tanınmasını sağlayabilirdi.

Atilla İlhan'ın, Sezai Karakoç'un, Cemal Süreyya'nın, Cahit Zarifoğlu'nun, Behçet Necatigil'in, İsmet Özel'in

şiiirinin tanıtılmadığı bir liste ne kadar şiir zevki verebilir? Veya Türk şiirini tanıtabilir?

h. Kitaplara ulaşma zorluğu var. Özellikle ekonomik sorunlar nedeniyle kitaba ulaşamama dikkate alınmalı, öğrencilere mutlaka sahibi olduğu kitabı okuma alışkanlığının da kazandırılması gerekir. Bunun için de bu kitaplar çeşitli şekillerde sübvansede edilerek öğrencilerin alabilmesi sağlanmalı.

i. “Ses ve Öfke” gibi nitelikli ancak lise öğrencisinin okumakta çok zorlanacağı kitaplar her iki kademede de önerilmiş, bunlar mutlaka tekraren gözden geçirilmelidir.

j. Seçilen kitapların tamamına yakını edebiyat ya da Türkçe öğretmenleriyle ilgili. Türler çeşitlendirilerek bütün öğretmenlerin konuya ilgisi sağlanabilir. Yani tarihçilerin ilgisini çekecek çeşitli tarih, biyografi ya da hatıra kitapları; coğrafyacılar için gezi kitapları, Matematikçilerin, fizikçilerin ya da felsefecilerin sahiplenebileceği ve öğrencinin de okuyabileceği bu gün bir çok kitap vardır ve bunlar listede yer bulabildiğinde konu bütün öğretmenlerin sahipliğinde daha işlevsel hale gelebilir.

k. Kitapların hacimleri çok büyük. Tolstoy’un “Savaş ve Barış”ı yerine Victor Hugo’nun Sefilleri yerine farklı eserleri yazar eksenli bir listede sunulabilirdi.

l. Bir eserin okunurluluğu, zevki; kapağından, dizgisine, kağıdına kadar bir bütünle elde edilir. Eğer bir okuma alışkanlığı hedefleniyorsa mutlaka albenisi yüksek bir kapak kaliteli kağıtla göz korkutmayan boyutlarda eserler basılmalı. Bunun kontrolü de bakanlık eliyle yapılmalı. Bakanlığın tavsiye damgası Bakanlığın onayından geçmiş esere vurulmalıdır.

m. Listeler belli zaman aralıklarında güncellenmeli. Yeni isimler eklenmeli veya çıkarılmalı.

n. Yabancı eserler Batı klasikleriyle sınırlandırılmamalı. Çağdaş Mısır, İran edebiyatlarında veya Orta Asya'dan yetkin örnekler listeye dahil edilmeli. Mesela Necip Mahfuz niçin yok? Amin Maoulof niçin yok? Anlamak mümkün değil.

www.egitimbirsen.org.tr

KENDİ ŞİİRİMİZE YENİ NAKARATLAR EKLEDİK

Tam üç yıl önceydi.

Kendiliğinden fırlayan bir işaret fişegiydi.

Üzerinde uzun uzun düşünülmemişti:

“Aralık’ta On Bin Yeni Üye” demiştik.

Zordu, zorluydu.

Kardı, kıştı. Soğuktu.

Teşkilatlarımız yeni kongrelerden çıkmıştı.

İntibak süresi, planlama, farklı listeler.

Beklentimiz yüksek değildi.

İlk günlerle birlikte, teşkilatımızın heyecanı bizlere ulaştı.

Aradığımız herkes, arazideydi.

Sancı, iş yeri temsilcisinde, şube başkanındaydı...

Bir büyük hikâye yazılıyordu.

İlçe yönetimlerimiz, şubeden arkadaşlarımız ‘Ali Rolü’nde.

Bir hikâyede Ali olmak; “Güneşin doğduğu yerden, battığı yere fedakârlık” demekti.

Ve hikâye; mutlu sonunu, bütün “Ali’lerine” yaşattı.

Ve bütün Ali’ler birbiriyle tebrikleştı.

Kendi şiirini nakşetmek adına; biz tebrikleşmelerimizi yeniden ve tekrarlına tekrarlına 2009 ve 2010 Nisan’larında 12 bin yeni dostun aramıza katılışıyla yaşadık.

Hele 2010 Nisan’ı.

Şartlar zorluydu: 10 TL’lik sendika ödenekleri kesilmişti.

Bunun üzerinden propagandalar yapılıyordu. Yıllık memur zammı % 2,5 tu. Buna eğitim çalışanları üzölmüştü. Sendikalara kırgınlık vardı. Kendimizi ifade de zorluklar yaşıyorduk. Bütün sendikalar üzerinde istifa furyaları başlatılıyordu. İşyerlerinde istifa etmiş arkadaşlarımızla karşılaşılıyor, moral çöküntüsü yaşıyorduk.

Bütün bunlara aldırmadan, inanmışlığımız üzerinden moral buluyor, zorlu şartların olumsuzluklarına aldır-mıyorduk.

Aynı yerlere, aynı arkadaşlara defalarca gidiyor; örgütlü olmanın, Eğitim-Bir-Sen’li olmanın önemini tekrar tekrar vurguluyorduk. Birbirimizi motive edecek yeni argümanlar keşfediyor, bunu arkadaşlarımızla paylaşı-yorduk.

Zoru başaracağımızdan endişemiz yoktu, zorladığımız imkânsızın sınırlarıydı.

Hedefimiz bir önceki, yani 2009 Nisan’ındaki başarıydı. Yani 12 bin yeni halka.

İstedığımız, beklediğimiz heyecan dalgası ilk halkalarını Mart sonuyla birlikte yaymaya başladı. Nisan bereket ayı derler. Yağmuruyla toprağa can verir, insana neşe.

Öyle oldu. Nisan hareketli başladı ilk günleriyle.

Herkes bir yerlerde, birileriyleydi.

Üye takip programı, her an çalışır halde. Nisan'ın ortaları, sonları heyecan dorukta, azim en üst noktadaydı.

Sonuç: İsteyip de başaramadığımız ne olmuştu ki, bu güne kadar. Zorluklar sadece azmimizi kamçılardı, şevkimizi artırdı. Zoru başarmanın mutluluğuna erildi.

4. dönemin kapısında, yeni heyecanlarla çıkıldı, yola.

1 Aralık – 18 Aralık arası kendi destanımızda yeni paragraflar açtık.

18 günde 5.728 yeni üyeyi taşıdık, sendikamıza. O şevkle bir araya geldik Kızılcahamam'da.

Yeni hedefler belirledik ve onun heyecanıyla dağıldık yurdun dört bir yanına.

Şerbetliydik, zorlu kış şartlarına karşı.

Yılmayacağımızdan emindik; kar, kış karşısında.

Sonuç mu?

Şu an itibarıyla 11.690 yeni üyemiz aramızda.

En çok'lar üzerinden konuşursak; Konya şubemiz 426 üyeye ipi göğüsledi.

Kahramanmaraş-1 407, Erzurum-2 377, İzmir 344, Adana 314.

Her bir şubemiz yeni bir şube sayısınca üye yaptılar.

Şuan itibarıyla, 36 şubemiz verdiği hedefin çok çok üzerine çıktılar. Listemizi 1 Şubat sabahı, 'Yöneticilere Özel'de sizlerle paylaşacağız.

Bu sonuçlar 2. dönemdeki çalışmalarımızı tetikleyecek, heyecanımızı yenileyecek.

Bundan eminiz. 200 binlerin kapısını çalacağız.

Bir büyük saraya tuğla taşımanın mutluluğunu yaşayacağız.

Bir başarının Ali'si olmanın gururu içerisinde olacağız.

Çağa tanıklığımız, çağı şekillendirmek üzerinden yürüyecektir.

Bundan böyle bu ülkenin sosyolojik analizleri yeniden karılacak. Ezberler bozulacak, yeni tezler sunulacak. Hülasa bu ülke adına hikâyeler yeni baştan yazılacak.

Bunun işaret fişekleridir, gösterdiğimiz çaba, yaşadığımız mutluluk.

İşte burası, “ben” olmanın, “biz”le buluştuğu noktadır.

Selam; bu hikâyenin kahramanlarına.

Selam; inandığını başarıya dönüştürenlere.

ÖZGÜN DURUŞ
YAZILARI

EĞİTİME İDEOLOJİK BAKIŞIN ORTAYA ÇIKARDIĞI SORUNLAR

Muhalefette bulunan siyasi bir partinin eğitimi kendine dert edinmesi, bir kurultay düzenlemesi, kuşkusuz başlı başına alkışlanacak bir çalışmadır. Bu tür çalışmalarda daha çok akademisyenler tebliğlerini sunar, görüşlerini belirtir; ancak konunun fiili olarak içerisinde olan uygulamacılar, düşüncelerini aktarma imkânını pek bulamazlar. Fakat burada organizasyonun, konunun örgütlü taraflarıyla akademisyenleri aynı masa etrafında toplamış olması ayrıca bir takdir konusudur. Bunun için emeği geçen herkese teşekkür ediyor takdirlerimi sunuyorum.

Ben bir sivil toplum örgütü temsilcisiyim, akademisyen değilim. Söyleyeceklerim daha az kravatlı, daha az dipnotlu olacaktır. Ancak daha çok yaşananlarla ilgili olduğundan da eminim.

Ben burada hayata ve olaylara daha farklı bir perspektiften bakan bir sosyal kesimi temsil ediyorum. Bu nedenle

de burada söyleyeceklerim; eğitimi ve onun sorunlarını değerlendirme noktasında farklılıklar arz edebilir. Bunun farkındayım ve bu farkındalığın da endişesini duyuyorum.

Söyleyeceklerimin bir kısmı, burada bulunanlar ve toplumun bir kesimi tarafından kabul edilmeyebilir; bunları söylediğim için yadırganabilirim de. Fakat bunların hiç biri, söylediklerimin gerçekliğini, toplumun kahir ekseriyeti tarafından sorun olarak görülmesini ve yine aynı insanlara mağduriyetler yaşattığı gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Bu salondaki bütün katılımcıların; ülkemizin insanını, onların değerlerini tanıdığını var saymak zorundayım. Çünkü bu var sayım gerçek olmadığında, burada söylenecek sözlerin tamamı afaki olacaktır. Halk tanınmadan ona sunulacak reçeteler; hangi konuda, hangi yöntemle ve nasıl olursa olsun, sadece bir dayatma olarak algılanacak ve yeni bir sorunun kaynağı olacaktır. Bugüne kadar uygulanan “halk bilmez, akledemez, onun yerine biz düşünürüz” mantığı, yaşanan birçok sorunun kaynağı olmuş ve zaten baştan iflas da etmiştir.

Eğitime yön biçme noktasındaki önerilerimiz, insanımızın, ama tamamının kendisini kendisinde var olanla gerçekleştirmesine yönelik olmalı, kendisi olmaktan uzaklaştıran, başkasına dönüştüren mahiyette olmamalıdır. Toplumun bir kesiminin değerlerinin, diğer bir kesimine enjekte edilmesinin aracı olarak eğitime yaklaşıldığında, eğitim bilimsel olmaktan çıkmakta papağanlaştırıcı bir hüviyete bürünmektedir.

Eğitimin, bugün bütün kesimlerce kabul edilen, temel sorunu ezberciliğin kaynağında bu anlayış yatmaktadır. “Benim doğrum, tek doğru; yanlış olanlar ancak, benim

doğrumla kurtulabilir.” anlayışı ezberciliği doğurmakta ve eğitimi bitirmektedir. Doğruyu keşfetme yeteneğini, yöntemini uygulamaktan; yani insanların kendileri olmalarından korktuğumuz müddetçe, eğitim ezberciliğinden, dogmadan kurtulamayacaktır. Bu dogma; ister dinsel dogma olsun, ister Kemalist dogma olsun, ister laik dogma olsun, isterse geleneksel dogma olsun fark etmez.

Eğitimle ilgili olarak, bugün toplumun büyük bir kesiminin, fiili olarak yaşamış olduğu mağduriyetlerin temelinde; devletin ideolojik değerlerinin, vatandaşların değerlerinden üstün sayılması ve bu üstünlük anlayışının gereği olarak da, jakoben bir tavırla insanları dönüştürmenin, hatta bazen sindirmenin aracı olarak eğitimin kullanılması yatmaktadır. Aslında devletin vatandaş için değil; vatandaşın devlet için anlayışı eğitimin dışındaki birçok antidemokratik uygulamanın da, buna bağlı sorunların da sebebinin oluşturmaktadır

Eğitimi birilerini dönüştürme, kendimize benzetme faaliyeti olarak görmekten kurtulduğumuzda, bugün eğitim için, var olduğunu herkesin bildiği sorunların büyük bir bölümü ortadan kalkmış olacaktır.

Devlet ideolojisinin insanlara sunduğu yasal, anayasal yaptırımlar devletin kendisine biçtiği rolde gereklilikler olarak kabul edilebilir. Fakat yasalar, insanlara engeller çıkarmanın aracı olamaz, olmamalıdır da. Bugün eğitimde yaşanan bir çok sorunun kaynağında yasalar, yönetmelikler ve genelgeler vardır. Bu yasaların, yönetmeliklerin, genelgelerin tamamı ideolojik; insanı dönüştürme faaliyetinin araçları ve toplumun huzursuzluk kaynakları olmuşsalar, işte bunlar üzerinde hangi görünümde olurlarsa olsunlar, bütün saplantılardan kurtularak düşünmek durumundayız. Bu düşünme eylemi, bizleri kendi halkımızla yeniden barıştıracaktır.

Aslında sorun, eğitim kavramından ne anladığımızla da ilgilidir. Eğitime herkes durduğu noktadan tarif getirir ve bu da doğaldır. Ancak doğal olmayan, “ötekini” “bizleştirme”nin aracı olarak, ülkenin genel eğitimini kullanmaya kalkışmamızdır. Yani eğitime ideolojik bakış açısı içerisinde bir misyon yükleyip, kendi ideolojimiz çerçevesinde insanlar yetiştirmenin bir aracı olarak ülkenin eğitim sistemini görmemizdir. Sorun işte bu noktada belirginlik arzutmeye başlamaktadır. Ya da herkes bulunduğu noktadan sorunlar vehmetmektedir. Mesela sizler tarafından, “varlığı” bir sorun olarak sunulan konuların büyük bir kısmı; benim, dünyamda “yokluğu” bir büyük sorundur.

Benim durduğum noktadan Eğitim, insanın kendisini yaşayabilmesi için, gerekli zihni birikimleri elde edebilmenin yoludur. Bu insan; kim olursa olsun, hangi dünyayı yaşarsa yaşasın, hangi değerler sistemini kabul ediyorsa etsin sonuç değişmemelidir. Evet eğitim insanın kendisi olabilmesinin aracı olmalıdır. Eğitimi bunun dışına taşıdığımızda bir ideolojinin dayatılmasının, ezberletilmesinin aracı haline getirdiğimizde, eğitim çok beyefendi tavırlarla hatta iyi niyetlerle bir zulmün aracı olabilir; devlet eliyle, kanunlar marifetiyle haksızlıklar, hukuksuzluklar yaşatılabilir. Hatta komiklikler en ciddi tavırlarda sunulabilir.

Mesela karma eğitim mecburiyeti konusu: Tek seçenek olarak dayatılmasındaki amacını hiçbir şekilde algılayabilmenin mümkün olmadığı, bugün dünyanın referans gösterilen bir çok ülkesinde terk edilen bu uygulama, ülkemizde özellikle 1999 yılında çıkarılan bir genelgeyle bir çok komikliği ardı sıra sürükleyerek, eğitimin olmazsa olmazı haline getirildi. Bu konuda en küçük bir

eleştirinizde gazete manşetleri hazırды: “bu çağda bu kafa, haremlık selamlık istiyorlar.” gibi anlamaktan uzak bir değerdendirme biçimi. Sonra İzmir kız lisesine erkek öğrenci alma mecburiyeti, İstanbul erkek lisesine kız öğrenci alma zorunluluğu. “Kızım nerden mezunsun” sorusuna, “İstanbul erkek lisesinden.” cevabı. Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslarda, kursun mahiyetine bakılmadan erkek ya da kız öğrenci alma zorunlulukları. Nakış kursuna katılacak erkek öğrenci arayışları. Evet 20 kız kursiyere açılacak nakış kursunun, açılabilmesi için mutlaka en az bir erkeğin bulunma mecburiyeti. Bu anlayış; ne niyetle olursa olsun, toplum tarafından; art niyet taşıyor diye algılandığından, toplumu bölmenin bir aracı olarak işlev görmekte ve eğitimin bir sorunu olmanın ötesinde toplumsal uzlaşının bir sorunu haline gelmektedir.

Ülkemizin yakınılan sorunlarından biridir, kız çocuklarının okutulmaması konusu. Bazı insanlar kızlarını niye okutmazlar? Kötü, akılsız, yobaz ebeveyn olduklarından mı? Dışardan akıllı insanlar, her türlü tehlikeyi göze alarak, bu kötü ebeveynlerin çocuklarını düşünürler, onların okuması için çabalar sarfederler; ancak o malum babalar çocuklarını okutmamak, onların geleceklerini karartmak için direnirler. Cidden gerçek bu mudur? Yoksa karma eğitim anlayışını ideolojik bir sopa gibi dayatan zihniyetin karşısında, kendisi olabilmeyin savasında olan ebeveynin bulabildiği yegane çare midir, bu davranış biçimi? Genel için aynı yargıyı paylaşmam şüphesiz mümkün değildir, ancak yakinen tanıdığım ve kızlarını en az bu dayatmayı yaşatanlar kadar seven babalar da, bu kendileri için bırakılan tek çare ızdırabıyla karşı karşıyadırlar.

Yine kız çocuklarıyla ilgili yakıcı bir başka sorun. Onları okullarından uzaklaştıran terörist muamelesi görmele-
rine neden olan kılık kıyafet dayatması.

Kendi kimliklerini, yaşama haklarının kendilerinde bu-
lunmayacağı bilgisine sahip olmayan bağnazlar; hakları
olmadığı halde, kendi yaşam biçimlerini belirleme ve
onunla ilgili efendilerine rağmen tasarrufta bulunma
gafletini gösteriyorlar: başlarını kapatıyorlar ya da ço-
cuklarına kapattırıyorlar. Bir başörtüsü yüzünden ço-
cuklarının geleceğini köreltiyorlar.

Kendilerini her şeyi bilen, düşünen, toplumun ve fert-
lerin giyim kuşamlarından yaşam biçimlerine kadar
her şeyi tayin etme yetisinde görüp, “haddini bilmez
yobazlar” diye bağırarak; kendilerini aydınlık yüzlü,
çağdaş, laik, modern, avrupalılar görmüş insanlar ola-
rak değerlendirip bu bağnazlığı, bu kendini bilmezliği
ortadan kaldırabilmek için, “bunların köklerine kibrit
suyu” deyip sorunu ortadan kaldırma çabası olarak
onları, okullarından atıp ülkemizin çağdaş görüntüsü-
nü yeniden oluşturdukları için, herhalde ülkenin gele-
ceği adına bu çaba içerisinde bulunanlara şükranları-
mızı sunmalıyız.

Evet, bugün ne kadar bilgisindeyiz, bilmiyorum; bu
ülkenin en önemli sorunlarından biri okullarda uygu-
lanan başörtüsü yasağıdır. Birçok insana mağduriyet
yaşatan, toplumu geren, insanları iki yüzlüleştirten, ülke
ekonomisine milyonlarca dolar zarar veren bir dayatma.
On binlerce kız çocuğu bugün kendi ülkesindeki başör-
tüsü yasağından ötürü yurt dışında okumaktadır. Ve bu
bence ülkenin son elli yılının en büyük şanssızlığının,
ifade ettiği gibi; sadece Suudi Arabistan’da değil; Avus-
turya’sından Avustralya’sına, Roma’sından Paris’ine,

Asya'sından Amerika'sına dünyanın bütün ülkelerinde devam etmektedir.

Bu konuda size bir rakam verebilirim. Yasağın uygulandığı 1999 yılında bu konuda faaliyet gösteren sadece bir derneğin, bir yıllık bütçesi 1 milyon dolardı. Ve bu konuda şahısların dışında, onlarca sivil toplum kuruluşu faaliyet gösteriyor. Bu ülkede çağdaş olamadıkları için, bağınaz oldukları için okuyamayan çocuklar; Paris'te, Londra, Viyana'da Seul'de, Roma'da, Moskova'da okumaktalar ve ülkemizin çağdaş görüntüsü de bu şekilde korunmaktadır.

Konuyu uzatmanın, ideolojik dayatmaların ortaya çıkarıldığı sorunları sıralamanın çokta anlamı yok. Bu yöntem baş vurmuş olmam, sadece siz saygın katılımcıların değerli zamanlarını çalmak olacaktır. Fakat şunu ifade edeyim ki, yine ideolojik yaklaşımın bir eseri olan hiçbir pedagojik anlayışa uymayan kesintisiz eğitim dayatması da sorunlar üretmekten eğitime zarar vermekten başka bir işlev görmemekte, sadece dayatmacıları memnun etmektedir. Bu konuda şunu da söylemeden geçemeyeceğim benim durduğum noktadan olayları değerlendiren, yani dindar, muhafazakar kesimden hiçbir kimse, gösterilemez ki eğitimin zorunlu 8 yıla çıkarılmasına karşı çıksın. Onların, karşı çıktıkları nokta; eğitimin süresi olmadı. Karşı çıktıkları zorunlu eğitimin “kesintisiz” olmasıdır. Bu durum yönlendirmeyi ortadan kaldırıyor. “Kesintisiz”de direktmenin mantığında ise, yukarıda da ifade edildiği gibi, pedagojik anlayış bir tarafa bırakılarak; ilk öğretim çağındaki bütün çocuklar heba edilerek, “İmam Hatip Liselerinin önünü nasıl keseriz” anlayışı yatmaktadır. Yine katsayı uygulaması da, aynı mantığın ürünü olduğundan, sonucu da diğerleriyle aynı kata-

goridedir. İ.H.L'lerin üniversiteye girişlerine engel olabilmek için, bütün bir mesleki eğitimin bitirilmesi: her halde bu ülke geleceğiyle ilgili alınmış en talihsiz kararlardan biri olarak tarihte yerini alacaktır.

Sonuç olarak; kim olursak olalım, hangi dünyayı yaşıyorsak yaşayalım, ülkemiz adına, halkımız adına, geleceğimiz çocuklarımız adına; küçücük hayırlar düşünürsak, eğitimi ideolojik anlayışlarımızın gerçekleşmesinin silahı olarak görmekten vazgeçmeliyiz.

*28 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleştirilen
“SHP Eğitim Kurultayı”nda
Eğitim-Bir-Sen adına sunulan tebliğ metni*

ÖĞRETMENLER GÜNÜ ANISINA, BUGÜN “OSMAN HOCA SOHBETİ” VAR

İstanbul’a öğretmen olarak tayin olduğum 1995 yılının, okulların açıldığı ilk Cuma günüydü. Arkadaşlar: “Bugün ‘Osman Hoca Sohbeti’ var,” dediler. Daha sonraları öğrendim ki, bu bir davetti. Çünkü “Osman Hoca Sohbeti” ne böyle davet edilirdi. 29 yıldır bu, böyleydi. Okulların açık olduğu her ayın ilk ve üçüncü cuması “Osman Hoca Sohbeti.” Saat 7-9 arası. Bu hiç şaşmaz. Dakik ve istikrarlı. İstanbul’u tanıyınca, dakiklığın; 28 Şubat’la da istikrarın önemini anladık.

Her şeyden önce bir terapiydi, “Osman Hoca Sohbeti”. Evet, evet tam bir terapi. Öğretmenlere, öğretmenlik aşkını yeniden, yeniden aşıl原因an bir terapi. Çünkü öğretmenlik onda bir tutkuydu. Öğretmenliği hangi gerekçeyle olursa olsun, terk eden herkese hınçlanır, hiçbir mesleği ona tercih etmezdi. Unutulmaz sohbet sahnelerinden biridir: sohbetin müdavimlerinden bir öğretmen arkadaşımız, İstanbul’un en büyük ilçelerinden birine belediye başkanı olmuştu, ’94 seçimlerinde. Takdir cümleleri beklenir, ama Osman Hoca, “Yazık etti mesleğine” diyordu.

Öğrenciyi sevmeyi ondan öğrendik. öğretmenliğin, öğreticiliğin ötesinde olduğunu da. Öğretmene saygıyı öğrendik; O, Mahir İz hocasını her anlattığında. Abdulaziz Bekkine, Ali Yakub, Ali Haydar hocalar gibi, İstanbul'un son devir manevi mimarlarını da, onunla tanıdık. Aynı dünyayı paylaşan önden gidenlerin bir araya gelişlerini, oluşturdıkları birliktelikleri de o anlattı.

Sıkıntılarımız, mesleğimizden sevgimizi aldığında, O, öğretmenlik adına bir meşale olup, mesleğimizi yaldızlayıp, sevdamızı yeniledi. Öğretmenliğin, bütün sıkıntıları aşan bir aşk mesleği olduğunu sundu, bize. Eski edebiyatı, Divan Şiiri'ni, Çanakkale mahşerini yeniden, yeniden yaşattı, hepimize. Safahat hafızı olunabileceğini Ömer Çam hocayla gösterdi. Hepsi birer şaheser olan okuduğu kitapları bizlere tanıtıp, onları ucuz yoldan temin etti arzu edenlerimize. Bazen kadim dostları Ali Nar'ı, M. Ertuğrul Düzdağ'ı, Enver Baytan'ı...getirirdi sohbetlere.

Güzel günlerimizde, hastalığımızda, kederimizde, bütün sıkıntılarımızda yanımızda bildik hocamızı.

“Osman Hoca Sohbeti” ne gelenlerin sayısı, onu hiç ilgilendirmedir. 40 kişi de gelse, 140 kişi de gelse aynı şevkle anlattı konularını. Temposu düşmeyen heyecanıyla yorumladı gündemi. Yurt dışında olduğu zamanların dışında, hiç aksatmadı “Osman Hoca Sohbeti”ni. Hastalık bir gerekçe oluşturmadı, “Osman Hoca Sohbeti”ni ertelemeye. 24 yıldır hiç özel işi çıkmadı. Herkesin ürkütüğü, bir yerlere kaçıştığı dönemlerde; O, hep yerinde durdu. Dostlarının savruluşlarını gördükçe, kahırlandı; ama hep ümit aşıladı. “Şey burada bu toplantıları yapmanız, bize sıkıntı veriyor” denilip de, yeni mekân arayışlarında sohbetle çok üzüldü; ama belli etmeme yolunu seçti. Biz katılımcılara bu yer değişikliklerinin sebeple-

rini açmadı. Biz de bilmedik, fakat biliyorum ki, her yer değişikliği onun içinde fırtınalar koparıyordu ve o fırtınaların; muhatapları üzerinde, nasıl tezahür ettiğini de tahmin edebiliyorduk.

Kızdığında, sözlükteki “öteki kelimeleri” de “Osman Hoca Sohbeti” adabında kullanması bizimde hoşumuza giden, beklediklerimiz arasındaydı. Mazlumun yanında, zulmünse, ne pahasına ve kimden gelirse gelsin karşısında oldu. İhtiyatın bir silah olduğunu da hiç unutturmazdı. İnsanın hukukuna hep saygıyı esas alır, bunun bizlere öğüdünde bulunurdu. Çok kızdığı, eleştirdiği insanların da hakkını teslim etmeyi bilirdi.

Hep kısıkanılacak kadar şık oldu. Laf aramızda, bu şıklığının farkındaydı da. Çünkü O, bunu mesleğinin bir gereği sayıyordu. Traşının yetersiz, elbiselerinin ütüsünün eksik olduğunu hiç görmedik; hangi rengin, hangi renkle uyumlu olabileceğini, onun üzerinde gördük. Buna karşın, kimin eliyle olursa olsun israf ve lüksün hep karşısında olduğunu da dile getirmekten hiç uzak durmadı.

Bizleri kendisine bağlayan bazı özelliklerinin irsi olduğu kanaati, bende, birkaç yıl önce vefat eden babasını tanıyınca oluştu. Perşembe Pazarı esnaflarından olan baba, her türlü hayır işinin içerisinde yer almış. Evet babadan oğullara, bütün aile bir vakıf. Rabbim vermiş, onlar da değerlendirmişler. Kardeşi Ömer Öztürk MTTB'nin 1971, 50. dönem başkanlarından. MTTB'ye bağlı bugün de faal olan Fatih Gençlik Vakfı, onun döneminde kurulmuş. Vakfa bağlı öğrencilere ucuz kitap temini için makineler alıyor, matbaa kuruyor.

İyi öğretmen, başarılı öğretmen, sevilen öğretmen olmanın damıtılmış şifasını damla damla yazdırdı. Hiçbir mesleğin gücünün öğretmenlikle kıyas kabul etmeye-

ceği, O'nda bir fikr-i sabitti. Sınıfta olmayı, öğrencilere ders anlatmayı hep hasretle andı. Bazen kendisini sınıfta sandı. “Herhalde, Osman Hoca yeniden sınıfa dön, deseler, sakalını bile keser’ sınıflara dönebilmek için” demiştim yıllar önce. Rabbim O'na sakalını kesmeden de öğretmenlik nasip etmiş. Şimdi bir üniversitemizde haftada birkaç saat ders veriyormuş, arkadaşlar müjdelidiler.

O yıllarda bir şeyi eksik bırakmıştı; hem de önemli bir şeyi: Yazmayı. Evet, bizim hakkımız olan bu şeyi, bizden sonrakilere, O'na ulaşma şansına sahip olamayanlara vermek zorunda olduğu bir şeyi, “yazmayı” eksik bırakmıştı. O eksiğini de giderdi. Son yıllarda birbirinden güzel eserler yazdı, yayınladı. Rağbet Yayınları, sağ olsunlar, O'nu teşvik etti. *Bir Nefes Sıhhat / Biricik Önderim Peygamberim Efendim / Genç Adam İmanı, Heyecanı, İdeali, Kimliği ve Hedefleriyle / Hac ve Umre Rehberi / Hocalık Sanattır Öğretmene, Öğretmen Olmak İsteyene ve Tüm Eğitimciler Kılavuz / Hz. İbrahim'in Duası, Hz. İsa'nın Müjdesi Hz. Muhammed (s.a.v)'in Sesi İslam / Kur'an-ı Kerim'de Örtü/ Müslümanın Değişmez Mesleği Kulluk / Siyaset Üstü Siyaset / Sosyal Davranışlarda Ölçüler* gibi birbirinden değerli eserler yazdı. Herkese ulaşması için, piyasanın çok çok altında fiyatlar kondu üzerlerine. Bir çok dost, bu eserlerden daha çok kişinin faydalanması için birden çok alıp, eşine dostuna dağıttı.

Bazen, dünyanın, kendi yaşadıklarımızla, sınırlı olduğunu zannederiz. Bende de öyle oldu. Yıllar sonra öğrendim ki, “Osman Hoca Sohbeti” sadece öğretmenlere özgü değilmiş. Belediye çalışanları da, iki haftada bir; birbirlerine, “Bugün ‘Osman Hoca Sohbeti’ var.” diyorlarmış.

Bu sene oğlum İstanbul'da bir üniversiteye başladı. Kaldığı yurdun sitesinde görmüş, geçen gün beni aradı; "Perşembe günleri yurttta, akşam 7-9 arası 'Osman Hoca Sohbeti' var" dedi.

5 yıldır İstanbul dışındayım, "Osman Hoca Sohbeti"ne hasretim. Her 15 günde bir, arkadaşlardan, asla saati değişmeyen "Osman Hoca sohbeti"nde yaşananları öğreniyorum.

Gelecek cuma "Osman Hoca Sohbeti" var.

Ondan sonra, ondan sonra ki cumada...

Binlerce öğretmen, binlerce itfaiyeci, binlerce üniversite öğrencisi geldi geçti o rahle-i tedrisattan.

Binlercesi daha geçecek.

Allah sağlıklı, huzurlu uzun ömürler versin Osman Hocam.

Bu ülkenin Prof. Dr. Osman ÖZTÜRK'e ihtiyacı var.

Bu ülke eğitiminin, genç kuşakların, ihtiyacı var size, Hocam.

26 Kasım 2009
www.habername.com

DEVLET SİZ OLMAKTAN ÇIKTI, ARTIK VATANDAŞ OLMAYI ÖĞRENİN

Osmanlı elitleri tarafından kurulan, özellikle 2. Meclis sonrası CHF/CHP tarafından şekillendirilen Türkiye Cumhuriyeti'nde halk; sadece seçkinlerin çıkarları için, gereken yere sürüklenilecek yığınlar olarak görülmüş; halkın varlığına tahammül, sadece halk kendi değerlerini gizlediği, inkar ettiği, kendinden uzaklaşıp elitlerin güçlerine katkı sağladığı oranda olmuştur.

Devlet yönetimi bu elitlerin ailelerinden oluşan aşiretlerin tekeline verilmiş, bu tekel de başlangıcından beri, sadece kendi çıkarına olan gelişmelere müsaade etmiş, önüne geçemediği gelişmeleri de kendi hegemonyasına almıştır. Darb-ı mesel haline gelmiş olan “Bu ülkeye komünizm lazımsa onu da biz getiririz” anlayışı, bütün sosyal hadiselerde hayata geçirilmiştir. Dünyadaki sosyal gelişmelerin bu ülkeye yansması da bu çerçevede olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'yle aynı döneme denk gelen Bolşevizm'in Türkiye'ye yansmasına bakıldığında, bu durum daha çıplak ve aşikar bir şekilde görülmektedir. Hareket, Lenin Devrimi'yle birlikte dünyayı sarmakta,

dünyanın her tarafında güçlü bir rüzgar estirmektedir. Bu hareketin Türkiye'deki öncülerine baktığınızda tamamı paşazade ve tamamı paşa dedelerinin yalılarında Fransız mürebbiyelerinin, Alman uşaklarının hazırlamalarıyla, hizmetçilerinin uğurlamasıyla Türkiye Komünist Partisi binalarındaki koltuklarına oturmaktadır. Parti yöneticilerinin hangisine bakarsanız aynı manzarayla karşılaşsınız: Mehmet Ali Aybar, Şefik Hüsnü, Reşat Fuat Baraner, Zeki Baştımar, Mustafa Suphi, Vedat Nedim, Mihri Belli, Nazım Hikmet, Oktay Rifat, Suat Derviş.....bu isimlerin kimlerin çocukları olduğuna bir bakarsanız söylemek istediğimiz daha net anlaşılır. Hepsi yalı çocuğu, hepsi paşazade.

Amele cemiyeti kurulacaksa da onların başında da aileden birileri olmalı, Kıvılcımlı ya da olmadı, “İleri”lerden bir isim ne güne duruyor.

Eğer diktatör görünmemek için bir parti gerekiyorsa, bizim çocuklardan biri başına geçsin. Mesela Fethi Okyar olsun. Halk bazen açık açık oynanan oyunu bilir, buna rağmen nefretini ortaya dökmek için, kendi de bir oyun oynamaya kalkarsa, “tükürmüşüm Serbest Cumhuriyet Fırkası'na” da kolaylıkla denir. Ve bu “tükürmüşüm” süreci, halkın tercihlerinin karşılığı olarak, bu güne kadar da devam etmiştir.

Bütün bunlara rağmen oyuncak olsun diye, halkın önüne sürülen bütün gelişmeleri, halkımız değerlendirmeyi bilmiş ve her defasında bu oyuncaklarla büyük oyunlar kurmuş, bu da seçkinci zümrenin sevincini kursağına tıkmıştır. Bu tıkmaların bedelini ise her defasında darbelerle ödemiştir. Her darbe sonrası can çekişen, halkın nefretini kazanan, halktan yüz bulamayan seçkinci zümre ve onun temsili CHP ve zihniyeti diriltilmeye çalışılmıştır. Bu kurulduğu günden beri böyledir. Te-

rakkiperver Cumhuriyet Fırkası'na da baksanız, Serbest Cumhuriyet Fırkası'na da baksanız, Demokrat Parti olayına da baksanız aynı manzarayı görürsünüz. Halk kendisine sunulan özellikle son iki oyunağı kendisinin düşüncesinin ifadesi bir silaha dönüştürmeyi bilmiştir. Karşılığı taktır-i sükun olmuştur, 27 Mayıs olmuştur. Ama yine de yılmamıştır.

27 Mayıs da, 12 Mart da, 12 Eylül de, 28 Şubat da, 27 Nisan da aynı mantaliteyi taşır. Her darbe aşiret mensuplarını hakimiyete taşıma çabasından başka bir şey değildir. Bir-iki koalisyon ortağı dışındaki partinin ve bu son iktidarın bakanları dışında, hükümet kabinelerine baktığınızda da fotoğraf aynıdır. Ve bu fotoğrafı gördükten sonra birilerinin bazı siyasi akımlara çeşitli adlar altında niye düşmanlık ettiklerini daha net anlamak mümkün oluyor.

Ve yine her darbe sonrası eğitim sistemindeki köklü değişikliklere bakıldığında ve darbe sonrası oluşturulan kurumlara bir göz atıldığında tek amacın aşiretin iktidarının devamını sağlamak olduğu görülecektir. Anayasa Mahkemesi gibi 1960 Darbesi kurumları, YÖK gibi 12 Eylül kurumları, ya da 28 Şubat'ta İ:H:L'lerle ilgili gelişmeler.

Bu gelişmelerin tamamı halkı dizayn etme çabası içerisinde halka karşı verilen savaşın unsurlarıdır. Bu unsurlar ihtiyaç duyulduğu her fırsatta devreye sokulur ve toplum gerilebildiği kadar gerilir, halkın değer verdiği gelişmeler durdurulur. Dün tartışılmaz şekilde YÖK tarafından getirilen katsayı zulmü, bugün aynı kurum tarafından düzeltilmeye kalkınca 'bunu sen yapamazsın' denir.

Demokratik ülkelerde bu tür darbe kurumlarının yerinde sivil toplum örgütleri var. Bu örgütler eliyle devlet

erkini elinde bulunduranların yanlışlarının önüne geçilebiliyor. Bizde ise yönetim erkini kendi tekellerinde gören elit zümre, “kendilerini devlet saydıkları için” sivil toplum örgütlerini, devlet karşıtı örgütler olarak değerlendirmekte ve devlet kurumları tarafından da böyle algılanmasını sağlamaktalar. Bunun en somut örneğini geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi’nin almış olduğu bir kararla yaşadık.

Halka karşı savaşmayı varlığının garantisi gören seçkinci zümrenin vücut bulduğu örgüt CHP, devlet anlayışında gerçekten bir devrim olan sivil toplumculuğu, sendikacılığı teşvik eden bir gelişmeyi Anayasa Mahkemesi’ne taşıyarak iptalini sağladı. Şikayet ve onunla ilintili iptal gerekçesi tam bir zihniyet deşifresi gibidir.

Malumunuz olduğu gibi ülkemizde son 3-4 yıldır demokratikleşme, halkın yönetime katılımı anlamında çeşitli gelişmeler yaşanmaktadır. Bunlardan bazıları da örgütlenmeye yönelik yapılan çalışmalardır. Dernekler yasasında yapılan kanun değişiklikleri, kamu sendikalarına yönelik yayınlanan genelgeler bu çabalardandır.

Sendikalara yönelik çıkarılan kanun, genelge ve yönetmelikler yeterli olmasa da bir anlayışı göstermesi açısından toplumca bir sevince sebep olmuş, özellikle çalışanların örgütlenmesini teşvik etmiştir. “Devlet vatandaş içindir”, “yönetenler devletin kendisi değildir” anlayışını ortaya koyması manasında, bu çalışmalar bir devrim niteliğindedir.

Nasıl devrim olmasın ki; dün örgütlenenleri savcılarının sorgusuna gönderen devlet, bu gün ‘siz devletin eksik bıraktığı alanları dolduruyorsunuz, yanlışın, noksanın aşık olmasını ve düzeltilmesini sağlıyorsunuz, devlet işleyişinin daha düzenli ve hakkaniyetle yürümesini sağlıyorsunuz’ diyerek sendikalı olanlara tazminat öde-

meye başladı. Bu ‘yöneticilerin, devleti babasının malı sayan’ anlayışının terki demektir; devleti, yöneticilerinin, malı sayan anlayışın bitirilmesi idi.

Bu gelişmeye karşı devletin sahipleri, hemen darbelerle sağladıkları imkanlarını devreye soktular ve konuyu 27 Mayıs armağanı Anayasa Mahkemesi’ne taşıdılar. Ve Anayasa Mahkemesi, “bu tazminatın, sendikaların devlete karşı sendikacılık yapmalarını engelleyeceği” gerekçesiyle tazminat ödenmesini durdurdu. Çünkü CHP’nin itirazı bu minvaldeydi.

Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir sivil toplum örgütü kendi devletine karşı mücadele etmek için kurulmaz ve faaliyet göstermez. Sivil toplum örgütleri devlet adına görev yapanların yanlışlarına, eksiklerine karşı mücadele vermek için kurulurlar ve faaliyet gösterirler. Bizim ülkemizde de bu böyledir. Siyasi partiler de, dernekler de, vakıflar da, sendikalar da, birlikler de bu amaçla kurulur. Ve demokratik bütün ülkelerde, bu yapılar desteklenir, korunur, kollanır. Sadece kendisini devlet sanan yöneticilerin, hakim olduğu anti demokratik, faşist, komünist yerlerde sivil toplum örgütleri devlet düşmanı olarak algılanır, değerlendirilir. Ve bu tür kurumların varlığına ve varlık ortamına müsaade edilmez. Ülkemizde gelinen noktada bu tuzakların, bu engellerin işlevsel olması artık düşünülemez. Bu ülke halkı artık bunları aştı.

Bu halk, değil on liralık karşılığında doğru bildiğini inkar etsin, engellensin; bu ülkenin daha güzel yarınlarına ulaşması için, daha büyük bedeller ödemeyi her zaman göze almış ve bunun bir çok örneğiyle de bu günleri sağlamıştır. İnsanların kendilerini örgütleri, birliklikleri aracılığıyla ortaya koyma bilincini ortadan kaldıramazsınız.

Kusura bakmayın beyler, o bildiğiniz pazar Niğde’de de kurulamadı, Bor’da da kurulamayacak. Serbest Fırka döneminin “şaka yaptıkları” artık bir anlam ifade etmiyor. Bu toplum, kazanmanın bedel ödeyerek gerçekleştiğini, acı tecrübelerle öğrendi. Artık her öğrendiğinin bu ülkeye ayrı bir güzellik, ayrı bir kapı araladığını biliyor. Bundan sonra siz, yeni dünyada yaşamayı öğrenmelisiniz. Bunun bedelinin sizin için gerçekten katlanılması çok güç olduğunu biliyoruz, ancak şunu da siz bilmelisiniz ki, devlet benim devri bitiyor, kazanmak için siz de çalışmalısınız. Gel ki bugüne kadar kazandıklarınız yedi bin neslinize yeter ya, o da ayrı bir mesele.

15 Aralık 2009

www.habername.com

‘DÜN GECE’LER ANLATILMADI

Soner Yalçın, “Efendi-2” kitabına, kendisi de Sabetaist olan bir okuruyla aralarında geçen konuşmayla başlar. Okuru, “Sizce Sabetaistler neden çok dindar gözükmek, tanınmak istiyor, hatta bir tarikata giriyor?” diye sorar. Bu soruya çeşitli cevaplar oluşturulur. Bu cevapların en belirginini, “kendilerini gizlemek için”dir.

Bu soruyu ben de, karşılaştığım bazı ilginç durumlarda kendime sordum. En son Kazım Karabekir’in kızı Timsal Karabekir’i bir TV. programında dinlerken sormuştum; Nasıl olurda, envai çeşit sıkıntılar çekmiş bir babanın kızı bu kadar Kemalist olur diye? Bu kadıncağız babasının kitaplarından bihaber mi? Babasının çıktıklarını bilmez mi? Evleri aranırken, annesinin sızlamalarını, yaşı küçük olsa da, duymadı mı? Babasının yazdığı bir kitabın, el konulamayan beş nüshasının bulunabilmesi için, evlerinin nasıl darmadağın edildiğini

ev halkının nasıl zorlandığını görmedi mi? Yine Ahmet Hamdi Akseki'nin kızı İngilizce Öğretmeni Naciye Akseki Öncül'ü okurken de, aynı soru zihnimi kurcaladı. Naciye Hanım, ailesinin yaşadıklarından hiç haberdar olmadı mı? Bu soruyu en çok da, Alevilerin sisteme bağlılıklarında, CHP'liliklerinde sordum. Evet, bu ülkede 50-60 yıl önce yaşananların ayrıntıları bilinmez, ancak bu yaşananlarla ilgili; asla unutulamayan, asla saklanamayan, gizliden gizliye, kulaktan kulağa anlatılagelen hikayeler vardır ve bu hikayelerin kahramanlarının bir kısmı hala hayattadır. Ben Dersim olayını ilk kez, çocukken, köyümüzde o dönem, orada askerlik yapmış olan Ahmet Dayı'dan duymuştum. Olayların ürkütücülüğünden, tüylerim diken diken olmuştu. Ahmet Dayı pişmanlık duymuyor, kasaturasıyla öldürdüklerini kahramanlıkla anlatıyordu. Sonrasında Dersimlilerin yaşadıklarını, bazı hatıra kitaplarına yansıyan kırık dökük şekliyle okudum; "Mağaralara sıkılan gazlarla, fareler gibi ölmüşlerdi" gibi. Ya da kaçırılan ve subaylara zimmetlenen bir kısmı hala hayatta olan veya izleri kaybolan kız çocukları meselesi.

Sorulması gereken soru şu: Hangi travmadır, olayın kurbanlarını müsebbiplerine bu kadar yaklaştıran. Ben çocukluk dönemim sonrasında, Ahmet Dayı'nın pişmanlık duymamasını yadırgamıştım. Son olayla birlikte, Ahmet Dayı'ya haksızlık ettiğimi düşünüyorum. Çünkü er asker Ahmet Dayı'da da; büyük elçi, milletvekili Onur Öymen'de de görülmesi gereken nokta; demek ki, sistemin koruyucularının mantığı, bu yönde çalışıyor: 'Eğer bir ulus devlet oluşturuyorsanız, onun dinini de, dilini de, kültürünü de, mezhebini de, halkını da dizayn etmelisiniz. Ve bu dizayn esnasında ortaya çıkabilecek bütün çıkıntılar rendelenmelidir.'

Bilmiyorum, Timsal Hanım, Naciye Hanım; kendilerini korumak adına ebeveynleri tarafından hangi telkinlerle

ilkokula gönderildiklerini hatırlıyorlar mı? Ya Aleviler, dindarlar, gayr-i müslimler veya Kürtler. Hülasa sistem için, bütün ötekiler? Evet, her birimize, daha ilkokula başladığımız gün; iki yüzlülükler, yalanlar ebeveynlerimiz tarafından, çeşitli belalardan korumak adına, ezberletildi. Kimi seveceğimiz, kimden nefret edeceğimiz, padişahların hainliği, Osmanlının geriliği. Daha birçok mühim mesele.

Türkü söylemenin, sanat müziği dinlemenin bile yasak olduğu bir ülkede, neler ezberletilmezdi ki. Sahi, ben bu olaylardan niye hep dünmüş gibi bahsediyorum ki, bugün hala o komiklikler birçok yasanımızda kayıtlı değil mi?

Bize, okullarda, Amerika'nın bütün eyaletlerini, sürünge'nlerin sindirim sistemini, Şuppiluliuma'nın karısını, Mısır piramitlerinin taş sayısını, Cengiz Han'ın atının rengini, Macellan'ın yelkenini şişiren rüzgarın yönünü ezberlettiler; ancak kendi yüzyılımızda, kendi ülkemizde yaşananları kitaplardan asla öğrenemedik.

Biz, Cumhuriyet dönemi ayaklanmalarını; mesela Şeyh Sait olayının başlangıcını, aktörlerini, bastırılış biçimini, zayıatlarını hatta sebebini bile hainler, satılmışlar sövgülerinin dışında öğrenemedik. Bilemedik, bu bir Kürt ayaklanması mıdır yoksa gerici bir kalkışma mıdır? Menemen olayının ayrıntısına hiç vakıf olamadık. Hart Şeyhleri isyanına hiçbir kitapta rastlayamadık. Ne kadar insan nasıl öldürüldü, bilemeyiz. Her halde bunları bilmek için de kimileri için bir gaf, kimileri içinse bir zihniyetin ifşacısı olan bir Onur Öymen gerekecek. İstiklal mahkemelerinde ne kadar insan dar ağaçlarına gönderildi? Bu mahkemelerin reisleri kimlerdi ve bunlar nasıl tespit edildi? Kaç tanesi hukukçuydu? Şapka Kanunu'na muhalefetten kaç kadın idam edildi? Ya diğer inkılaplar? Millet bu inkılapları "hoş gelmiş, sefalar getirmiş" edalarında mı karşıladı? İzmir Suikastı tam bir muamma?

Halbuki biz Cumhuriyet dönemini ve Atatürk İnkıplarını, ilkokuldan üniversite bitene kadar, mecburi okuyoruz, okutturuyoruz. Osmanlı padişahlarını, ‘hainlikleri’ dışında; dindarları, ‘satılmış cahillikleri’ dışında asla öğrenemedik. Bir Şükrü Kaya fenomeni hakkında kimin ne kadar bilgisi vardır ki? Bize, en çok sevmemiz, bilmemiz gerektiği ezberletilen Mustafa Kemal Atatürk ne kadar bilinir ki?. Bugün bile, hala üniversitelerimizde bir Atatürk Araştırma Enstitüsü yok. Çok istenmesine rağmen bir Mustafa Kemal filmi çekilemiyor, hatta doğru dürüst bir biyografisi yazılmıyor. Sansürlenerek yazılanlar bile aforoz ediliyor. Can Dündar’ın “Mustafa” sı aynı komikliği barındırmasına rağmen “tu kaka” ilan edilmedi mi? Atatürk’ün “Nutku”, “söylev”leştirilirken, sansürlenmedi mi?

“Çankaya” kitabının giriş kısımlarında Falih Rıfki Atay, Mustafa Kemal’e bir önerisini anlatır: “Paşam, sizin hayatınızı, hep yabancılar anlatıyor; emir buyursanız da, içerden yani biz, Yakup Kadri’yle birlikte yazsak.” Mustafa Kemal, “dün geceyi yazabilecek misiniz?” diye sorunca, “Olur mu” cevabını alır. Bunun üzerine de “Öyleyse içeriden ya da dışarıdan ne fark eder ki”

Yakın dönemi bilemememizin sebebi, herhalde, yazılmayan “dün gece” durumlarıdır. Bunu anlayabiliyorum. Yukarıda sıraladığım konuların tamamında da bir “dün gece” durumu vardır. Bu yazının konusu, zaten bu “dün gece” durumlarını merak değildir? Burada merak edilen, yukarıda da söylediğim gibi, “hangi travmadır, Alevileri, CHP’li, sistem müdafii yapan? Ne diyordu yazının başında: Sabetaistler, tekke kurup, şeyh oldular.

EĞİTİM İDEOLOJİK DAYATMALARIN KISKACINDA

İdeolojik bakış açısının sorun doğurduğu alan sadece yüksek öğretimle sınırlı değildir. Aynı sorunlar ilköğretimden başlayarak, ortaöğretimde de devam etmektedir.

İdeolojik eğitim, belirlenen ideolojiye uygun olarak, kişide var olanları geliştirmeyi değil, değiştirmeyi hedeflemektedir. Toplumun ve bireylerin değerleriyle örtüşmeyen bir anlayış çerçevesinde, bireylerin dönüştürülmeye çalışılması ve bunun bazen cebir kullanılarak yapılması, eğitimi toplumun en büyük sorunu olarak ortaya çıkarmıştır. Ve bugüne kadar da, sorunun, en büyük sıkıntısını ebeveynler yaşamışlardır. Çoğunlukla da çocuklarının kendilerine yabancılaştırılmasının, 'bir başka şeye dönüştürülmesinin' çaresini, çocuklarını okullara göndermemekte bulmuşlardır. Özellikle Cumhuriyetin kuruluş yıllarından başlamak üzere, 1960'lara kadar, toplumun kahir ekseriyeti, okullardan uzak durmayı salim bir liman olarak değerlendirmiştir. Bugün de aynı durum, özellikle kılık kıyafet dayatmasıyla kız çocukları için söz konusudur. Evladını okutabilmek için her türlü fedakarlığa katlanan ailelerin çocukları, okul kapılarından geri çevrilmektedir.

Bir yandan şov amaçlı “hadi kızlar okula” kampanyaları düzenlenecek, kendi mantalitesine uygun sonuçlar için, kızlar ve velileri ödüllendirilecek, diğer taraftan, okula giden çocuklar okul kapılarından geri çevrilecek. Bu ülkede eğer kız çocuklarını okutmamak gibi bir sorun varsa; bu sorun, yaygarasını yaptıkları nedenlerle değil, dönüştürülmeye direnmekle ilintilidir. Bunu anlamadığınız sürece, kız çocuklarının okuma konusu, hep sorun olarak devam edecektir.

İdeolojik eğitim anlayışının bir diğer sonucu olarak, bu toplum on yıllardır eğitimin ezberciliğinden yakınmaktadır. Ezbercilik, bu bakış açısının doğal bir sonucudur. Bu anlayış, eğitimin işleyişindeki temel paradigmayı da belirlemiştir: Davranışçı Eğitim Sistemi. Hüseyin Çelik döneminde bu sistem değiştirilmeye çalışıldı. Şu an Yapılandırmacı Eğitim Sistemi uygulanmaya çalışılıyor ki, bu anlamda önemli bir adımdır. Ancak Yapılandırmacılık şu an itibarıyla yoğun bir altyapı sorunu yaşamaktadır; bilinmesi, uygulayıcılarının eğitimi epey bir zaman alacaktır. Fakat bu tür köklü değişikliklerin oturması ister istemez, bir zamana ihtiyaç duymaktadır. Baltalanmadığında önemsenecek bir değişiklik olarak kaydedilmelidir.

Amacın kutsal bir ideoloji doğrultusunda belirlenmesi nedeniyle, eğitimde yaşanan birçok zulüm; mübah görülmekte, insanların yaşadığı sıkıntılara duyarsız kalmakta hatta yaşadığı zulmün müsebbibi de yine mağdurun kendisi görülmektedir. Bu, başörtüsü yasağında da aynıdır, katsayı zulmünde de.

Katsayı uygulamasının amacını söylemek tabi ki, bilinenin tekrarı olacaktır. Sadece bir anlayışın zarar görmemesi ve toplumun bir kesiminin dışlanabilmesi için, bütün bilimsel kaygılar bir tarafa bırakılarak, ideolojik bir

karar alınmış ve gerektiğinde de hukuk altüst edilerek, bu zulmün devamı sağlamaya çalışılmıştır.

Nihayetinde bugün, yeni okul binaları yapmak, bunları teknolojinin son harikalarıyla donatmak, öğretmen ekşigini sifira indirmek, bütün çocukları okullu yapmak, en iyi baskılı ders kitaplarını bedava dağıtmak, sözleşmeli-ücretli öğretmenlik uygulamasına son vermek eğitimin sorunlarını ortadan kaldırmıyor, insanları eğitim açısından rahatlatmıyor.

Temel paradigma değişmedikçe, eğitime hangi bütçeyi ayırırsanız ayırınız; üniversite eğitimini ne kadar yaygınlaştırırsanız yaygınlaştırınız, sadece diplomalı cehaleti tabana yaymış olursunuz. Zaten eğitimin kesintisiz ve 9 yıla çıkarılmasında da aynı amaç yok muydu?

Pedagojik anlayış da eğitim; insanda var olanın geliştirilip, yaşadığı dünyaya ayak uydurma becerisinin kazandırılması süreci olarak tanımlanır. Bu amaç doğrultusunda da, yetkililerce eğitim süreci planlanır ve uygulamaya konur. Bu çerçevede eğitim durağanlıktan arındırılarak dünyanın geldiği nokta, gelişen bilim, gelişen düşünceler eğitim süreci içerisine dahil edilir.

İdeolojik eğitim anlayışında ise, bireyler dikkate alınmadan, bütün gelişmeler, değişmeler, asla değişmeyen, değiştirilemeyen resmi ideoloji çerçevesinde ele alınır ve eğitim buna göre planlanır.

Bu nedenle de bu anlayışın hakim olduğu yerlerde eğitim bir sorunlar yumağı haline dönüşür. Fark edilen sorunların çözümüne yönelik bütün çabalar, benimsenen ideolojinin sert duvarlarına çarparak anlamsızlaşır. Ve eğitim aslında sorun çözmesi gereken bir araçken, sorunların nedeni haline gelir.

Resmi ideolojinin Türkiye’de eğitime belirlediği amaç, insanın kendisini inşa etme sürecine katkı sağlamak yeline; resmi ideolojinin, kendi varlığının devamını sağlayacak düşüncede, kendisi olma becerisini kazanamayan bireyler yetiştirmektir. Bu sebeple de eğitim hep sorun olarak insanların karşısına çıkmış ve eğitmeden, öğretim olarak da iyi sonuçlar alınamamıştır. Çünkü sonucuna bakılmaksızın yegane belirleyici resmi ideolojinin anlayışı olmuştur.

AK Parti hükümetlerinin başlangıç döneminde, Milli Eğitim Bakanlığı, 2547 Sayılı Yükseköğretim Yasası’nın değiştirilmesi için yoğun bir çaba sarf etti. Süreç devam ederken, yasa değişikliği karşıtlarından biri, ”Bunlar boşuna uğraşlar, bununla uğraşanlar gider, ancak yasa yerli yerinde kalır” demişti ve sonuç da dediği gibi oldu. Ama asıl garip olan bu değildi, üzerinde düşünülmesi gereken ve de çok acı olan, o dönem onlarca bilim adamına, ya komisyonlar kurdurarak ya da bireysel çalışmalar çerçevesinde hazırlatılan kanun taslaklarının tamamında, asla yükseköğretimin amaçlarına dokunulmamasıydı. Bütün çalışmalarda değişiklik önerileri, sadece uygulamaya yönelik noktalardaydı. Halbuki bu ülkede, üniversite eğitiminin sorunu, uygulamadan ziyade, anlayışla ilgilidir. Ve o süreçte yürütülen yasa tasarılarının hiçbirisinde, yükseköğretimin amacına yönelik bir değişiklik önerisi düşünülemedi bile. O taslakların hangisine bakarsanız bakın, tamamında amaçlar kısmı 4547 Sayılı Yasa’nın aynıdır. Bu anlayışı hiç kimse garipsemedi de. Sadece Rahmetli Ahmet Yüksel Özemre, “Yükseköğretimin amacını değiştiremez tabu olarak değerlendirirseniz, yapılan çalışma sadece göz boyamacılığı olur” diyerek bu garabete dikkat çekti. Türkiye’de ilköğretimin amacı ile yükseköğretimin amacı aynıdır: “Atatürk İnkılapları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı,.....bireyler yetiştirmek.”

Yükseköğretimin amacı, ilk öğretimle aynı hale getirilirse ve bu amaçlar değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez tabu olarak tutulursa, dünyanın 500 üniversitesi arasına 140 üniversitemizden biri dahi giremez. Bu amaçlar çerçevesinde, eğitim veren üniversiteler nasıl bilimsel ve üniversal olabilir. Amacın; iyi bir mühendislik, iyi bir hukuk, iyi bir tıp eğitimi vermek olmadığı yerde, nasıl iyi bir mühendis, iyi bir savcı, iyi bir doktor yetiştirilebilir. Ve sonucunda üniversitenizi, nasıl üniversal hale getirebilirsiniz? Üniversitelerin, ismi bile yerelliğe imkan tanımazken, nasıl olur da temel eğitim gibi değerlendirilebilir?

06 Ocak 2010
www.habername.com

SUÇLUNUN MASUMİYETİ

Son iki yıldır, daha önce benzerini çok da göremediğimiz, birbirinden ilginç ve birbirinin ardı ardına; öyle olaylar yaşanmakta, sözler söylenmekte, yazılar yazılmakta ki; bu gelişmeler karşısında insanlar, birbirini tekzip etmeyen kanaat ortaya koyup; konum belirlemede zorluk çekmektedirler. Mahiyeti aynı, failleri farklı olaylarda, görüş sahipleri düşüncelerini sergilerken, birbiriyle bazen taban tabana zıt sözler söylemektedirler. Geçmişte birbirine benzer olaylar, birbiri ardına bu hızda cereyan etmediğinden olsa gerek; insanların zikzakları bu denli belirgin olarak ortaya çıkmıyordu. Herkes çok daha rahat; demokratmış, insan haklarına saygılıymış, teröre karşıymış, hukuk dışılıklara tavırlıymış gibi davranabiliyordu.

Yaşanan hızlı gelişmeler, tavır takınmalarda; benim hırslım iyi, seninki kötü; benim canım daha sempatik, seninki çirkin; benim terörüm kutsal, seninki katliam gibi izansızlıkları ortaya çıkarıyor. Parti kapatma davalarında yaşananlara bakıldığında da, Ergenekon davasına bakıldığında da, KCK operasyonlarına bakıldığında da, sokak gösterileri ve bu gösterilerde yaşananlara bakıldı-

ğında da, suikastlar ve suikast girişimlerine bakıldığında da bu zigzagları görmek mümkündür.

Burada dikkat çekmeye çalıştığımız kişiler, belli bir noktaya kilitlenmiş ‘kesin inançlılar’ değildir. “Kesin inançlılar”, kendi doğruları dışına düşmüş herkesi; bütün yaptıkları yanlış, her türlü zulme müstahak, doğruyu bulamamış, gerekirse hukuk dışı muameleye layık kişiler gören tiplerdir. Bunlardan toplumda yeteri kadar vardır ve de bunların söyledikleri sözler ya da takındıkları tavırlar, bizim şu anki konumuzun dışındadır.

Bizi asıl ilgilendiren, bütün konuşmalarında barıştan, demokrasiden, kardeşlikten, hukuktan, özgürlükten, insan haklarından bahsedenlerdir. Bu kişilerin; mahiyeti aynı, failleri farklı gelişmelere karşı, farklı tavır alışlarıdır, rahatsızlık verici olan.

Bu farklı tavır alışlar, ister adi olaylarda olsun isterse toplumsal olaylarda olsun değişmemektedir. Adi olaylarla ilgili örnekler, çok da verilmesi gerekmiyor. Ancak bir Güneri Civaoğlu, bir Hüseyin Üzmez, bir Ali Kırca, bir Can Dünder olayında; birileri gereken tepkiyi alırken, diğeri “aslanıma yakışır” muamelesi görmüştür.

Bu iki yüzlü tavır alış, toplumsal olaylarda çok daha belirgin görülmektedir. Mesela yakın zamanda AK Parti ve DTP kapatma davalarını yaşadık. Toplumun büyük bir kesimi, bu davalarda farklı tavırlar ortaya koymuştur. AK Parti Kapatma Davası’nda, “Olur mu, şu kadar oy almış bir parti nasıl kapatılır, eğer kapatmayı gerektirecek suçlar işlenmişse, suçun şahsiliği dikkate alınmalı, suç işleyenler cezalandırılmalıdır. Parti kapatmak, o partiye oy vermiş suçsuz milyonları da cezalandırmaktır” diye tepki verenler; DTP Kapatma Davası’nda; “Ama olmaz ki, onlar da çok oldu, kapatılmayı hak ettiler” diyebilmişlerdir. Bir önceki davada ileri sürdükleri, “suçun

şahsiliği” ilkesi hiç akıllarına gelmemiştir. Bunun tam tersi de yaşanmıştır. AK Parti’nin kapatılmasını şiddetle isteyenler, DTP’nin kapatılmasına karşı çıkmış, bunu da demokrasiye inançlarının gereği saymışlardır.

Bu iki yüzlülüğün belirgin görüldüğü bir diğer olaysa, Ergenekon Davası’dır. İnsan haklarına saygı, demokrasiye inanç gereği toplumun büyük bir kesimi Ergenekon Davası’na büyük bir ümit bağlamış ve toplumun kurtuluşunu, ülkenin kirlerinden arınmasını burada görmüştür. İddianameye ve görülen Ergenekon davalarına bakıldığında da, bu inancın yersiz olmadığı ortadadır.

Ergenekon’da ilk gözaltılar yaşandığında; bir kesim tarafından ne kadar büyük tepkiler verilmiş; özellikle ulusalcılar, yaşananları Mc Carthy uygulaması olarak adlandırmış, İlhan Selçuk’un, Kemal Alemdaroğlu’nun, Mehmet Haberal’in, Mustafa Balbay’ın, Tuncer Kılınç’ın ve diğerlerinin gözaltına alınmaları, nasıl ajite edilmeye çalışılmıştı. Bu kişilerin toplumsal konumları, yaşayışları dile getirilmiş; bugüne kadar ne kadar faydalı işler yaptıkları sıralanmış; gözaltına alınmaları, tutuklanmaları Tayyip Erdoğan sultası olarak ifade edilmiş; hatta CHP’nin Genel Başkanı, “Ergenekon Davası’nın avukatıyım” diyebilmiştir. Bugün de aynı partinin bazı milletvekilleri, Ergenekon Davası’nın fiili avukatlığını sürdürmektedirler.

Buraya kadar aslında yadırganacak bir durum yoktur. Başta da söylediğim gibi, bütün bu tavır alışlar; varlıklarını Ergenekon oluşumlarına borçlu zihniyetin kendisini ifade etme biçimidir. Mahkemede sıralanan suçlar; “kutsal devletin bekası için, yapılması gereken vatani görevlerdi ve bu vatansever kahramanlar da vatanseverliklerinin gereğini yerine getirmişlerdir.” anlayışındadır. Ergenekon savunucularının en büyük savunmaları

da, ‘devlette yüksek mevkiler işgal etmiş, kritik görevlerde bulunmuş Kemalistlerin suç işlemeyeceği’ tezi üzerinedir.

Bunun karşısında ise, toplumun büyük bir kesimi; Ergenekon Davası’ını, devletin pisliklerinden arınması, yasa dışılıkların bitirilmesi, insan hak ve hürriyetlerinin korunmasının teminatı, vatandaşların can ve mal emniyetlerinin daha güvencede olmasının garantisi, toplumsal kargaşaların bitirilmesinin aracı olarak görmüştür. Buraya kadar da aslında şaşılacak bir durum yoktur.

Gerçekten şaşılacak nokta buradan sonra ortaya çıkmaktadır.

Ergenekon’la aynı süreçte devam eden KCK operasyonlarına karşı takınılan tavırlar, insana şaşkınlık vermektedir. Generallerin, rektörlerin, kuvvet komutanlarının, öğretim görevlilerinin, sendikacıların, sivil toplum örgütü yöneticilerinin, gazetecilerin, siyasilere, yazarların, solcuların, sağcıların, İslamcılarının, artistlerin, iş adamlarının, medya patronlarının Ergenekon organizasyonunda yer alabileceklerini; onların işgal ettikleri görevlerinin ve pozisyonlarının onları masumlaştıramayacağını; suçsuz gösterilmeye çalışılmalarının bir aldatmaca olduğunu söyleyenler; KCK operasyonları karşısında, “Olmaz ki, seçilmiş belediye başkanları, meclis üyeleri, eski milletvekilleri, iş adamları, sendikacılar suçlu diye toplanamaz ki” demektedirler. Bu düşünce sahiplerinin, “Olmaz ki, İlhan Abi de alınmaz ki” diyenlerden ne farkı vardır? Dün Ergenekon itirazcılarına, “niye peşin peşin bunlar suçsuzdur diyorsunuz, iddianame ortaya çıksın bir görelim” diyenler, bugün nedense KCK olayında iddianamenin, beklenmesine sabır göstermemektedirler.

Bu ülkede eğer güzel şeyler olacaksa, bu, 30 yıldır dilendirilen, derin yapıların temizlenmesiyle mümkün

olacaktır. Bu derin yapının bir ayağı Ergenekon'sa, diğey ayağı da KCK'dır. Bu ülkenin kirlerinden arınmasını isteyenler, bu iki derin yapının da yok edilmesi için çaba harcamalıdır. Kurtuluş buradadır. Bunlardan biri diğey-rini beslemektedir; ikisinin de kiry ortadadır.

Ergenekon'un da, KCK'nın da sempatzanlarının; bunlardan birini, diğeyinden masum görmesini, mağdur addetmesini anlayabiliriz ama bu sempatzanların psikolojik baskısıyla, bunlara şirin görünmek kaygısıyla; sanıkların buldukları pozisyonları gerekçe göstererek onlara masumiyet yüklemek, "seçilmişlerdir, o nedenle suçsuzlardır" demenin, "generaldirler, rektördürler, gazetecidirler o halde suçsuzdurlar" demekten farkı nedir? Benim anlayamadığım da burasıdır.

14 Ocak 2010
www.habername.com

İDEOLOJİK EĞİTİMLE BİR ARPA BOYU YOL ALINAMAZ

AK Parti hükümetlerinin başlangıç döneminde, Milli Eğitim Bakanlığı, 4547 Sayılı Yükseköğretim Yasası'nın değiştirilmesi için yoğun bir çaba sarf etti. Süreç devam ederken, yasa değişikliği karşıtlarından biri, "Bunlar boşuna uğraşlar, bununla uğraşanlar gider, ancak yasa yerli yerinde kalır" demişti ve sonuç da dediği gibi oldu. Ama asıl garip olan bu değildi, üzerinde düşünülmesi gereken ve de çok acı olan, o dönem onlarca bilim adamına, ya komisyonlar kurdurarak ya da bireysel çalışmalar çerçevesinde hazırlatılan kanun taslaklarının tamamında, asla yükseköğretimin amaçlarına dokunulamamasıydı. Bütün çalışmalarda değişiklik önerileri, sadece uygulamaya yönelik noktalardaydı.

İdeolojik eğitim kabullenilemez

Hâlbuki bu ülkede, üniversite eğitiminin sorunu, uygulamadan ziyade, anlayışla ilgilidir. Ve o süreçte yürütülen yasa tasarılarının hiçbirisinde, yükseköğretimin amacına yönelik bir değişiklik önerisi düşünülemedi bile. O taslakların hangisine bakarsanız bakın, tamamında

amaçlar kısmı 4547 Sayılı Yasa'nın aynısidir. Bu anlayışı hiç kimse garipsemedi de. Sadece rahmetli Ahmet Yüksek Özemre, “Yükseköğretimin amacını değiştiremez tabu olarak değerlendirirseniz, yapılan çalışma sadece göz boyamacılığı olur” diyerek bu garabete dikkat çekti. Türkiye’de ilköğretimin amacıyla yükseköğretimin amacı aynıdır: “Atatürk inkılâpları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı bireyler yetiştirmek.”

Yükseköğretimin amacı, ilköğretimle aynı hale getirilirse ve bu amaçlar değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez tabu olarak tutulursa, dünyanın 500 üniversitesi arasına 140 üniversitemizden biri dahi giremez. Bu amaçlar çerçevesinde, eğitim veren üniversiteler nasıl bilimsel ve üniversal olabilir. Amacın; iyi bir mühendislik, iyi bir hukuk, iyi bir tıp eğitimi vermek olmadığı yerde, nasıl iyi bir mühendis, iyi bir öğretmen, iyi bir doktor yetiştirilebilir. Ve sonucunda üniversitenizi, nasıl üniversal hale getirebilirsiniz? Üniversitelerin, ismi bile yerelliğe imkân tanımazken, nasıl olur da temel eğitim gibi değerlendirilebilir?

İdeolojik bakış açısının sorun doğurduğu alan sadece yüksek öğretimle sınırlı değildir. Aynı sorunlar ilköğretimden başlayarak, ortaöğretimde de devam etmektedir.

İdeolojik eğitime pasif direniş

İdeolojik eğitim, belirlenen ideolojiye uygun olarak, kişide var olanları geliştirmeyi değil, değiştirmeyi hedeflemektedir. Toplumun ve bireylerin değerleriyle örtüşmeyen bir anlayış çerçevesinde, bireylerin dönüştürülmeye çalışılması ve bunun bazen cebir kullanılarak yapılması, eğitimi toplumun en büyük sorunu olarak ortaya çıkarmıştır. Ve bugüne kadar da, sorunun, en

büyük sıkıntısını ebeveynler yaşamışlardır. Çoğunlukla da çocuklarının kendilerine yabancılaştırılmasının, 'bir başka şeye dönüştürülmesinin' çaresini, çocuklarını okullara göndermemekte bulmuşlardır. Özellikle Cumhuriyetin kuruluş yıllarından başlamak üzere, 1960'lara kadar, toplumun kahir ekseriyeti, okullardan uzak durmayı salim bir liman olarak değerlendirmiştir. Bugün de aynı durum, özellikle kılık kıyafet dayatmasıyla kız çocukları için söz konusudur. Evladını okutabilmek için her türlü fedakârlığa katlanan ailelerin çocukları, okul kapılarından geri çevrilmektedir.

Bir yandan şov amaçlı "haydi kızlar okula" kampanyaları düzenlenecek, kendi zihniyetine uygun sonuçlar için kızlar ve velileri ödüllendirilecek, diğer taraftan okula giden çocuklar okul kapılarından geri çevrilecek. Bu ülkede eğer kız çocuklarını okutmamak gibi bir sorun varsa bu sorun, yaygarasını yaptıkları nedenlerle değil, dönüştürülmeye direnmekle ilintilidir. Bunu anlamadığınız sürece, kız çocuklarının okuma konusu, hep sorun olarak devam edecektir.

Ezbercilikten kaçınılmalı

İdeolojik eğitim anlayışının bir diğer sonucu olarak, bu toplum on yıllardır eğitimin ezberciliğinden yakınmaktadır. Ezbercilik, bu bakış açısının doğal bir sonucudur. Bu anlayış, eğitimin işleyişindeki temel paradigmayı da belirlemiştir: davranışçı eğitim sistemi. Hüseyin Çelik döneminde bu sistem değiştirilmeye çalışıldı. Bugün "yapılandırma eğitim sistemi" uygulanmaya çalışılıyor ki bu anlamda önemli bir adımdır. Ancak yapılandırıcılık şu an itibarıyla yoğun bir altyapı sorunu yaşamaktadır; bilinmesi, uygulayıcılarının eğitimi epey bir zaman alacaktır. Fakat bu tür köklü değişikliklerin

oturması ister istemez, bir zamana ihtiyaç duymaktadır. Baltalanmadığında önemsenecek bir değişiklik olarak kaydedilmelidir.

Amacın kutsal bir ideoloji doğrultusunda belirlenmesi nedeniyle, eğitimde yaşanan birçok zulüm mubah görülmekte, insanların yaşadığı sıkıntılara duyarsız kalınmakta, hatta yaşadığı zulmün müsebbibi de yine mağdurun kendisi görülmektedir. Bu, başörtüsü yasağında da aynıdır, katsayı zulmünde de.

Katsayı uygulamasının amacını söylemek tabii ki bilinenin tekrarı olacaktır. Sadece bir anlayışın zarar görmemesi ve toplumun bir kesiminin dışlanabilmesi için, bütün bilimsel kaygular bir tarafa bırakılarak, ideolojik bir karar alınmış ve gerektiğinde de hukuk altüst edilerek, bu zulmün devamı sağlanmaya çalışılmıştır.

Nihayetinde bugün, yeni okul binaları yapmak, bunları teknolojinin son harikalarıyla donatmak, öğretmen ekşğini sıfıra indirmek, bütün çocukları okullu yapmak, en iyi baskılı ders kitaplarını bedava dağıtmak, sözleşmeli-ücretli öğretmenlik uygulamasına son vermek eğitimin sorunlarını ortadan kaldırmıyor, insanları eğitim açısından rahatlatmıyor.

Temel paradigma değişmedikçe, eğitime hangi bütçeyi ayırırsanız ayırınız; üniversite eğitimini ne kadar yaygınlaştırırsanız yaygınlaştırınız, sadece diplomalı cehaleti tabana yaymış olursunuz. Zaten eğitimin kesintisiz ve dokuz yıla çıkarılmasında da aynı amaç yok muydu?

EĞİTİM ÖRGÜTLENMELERİ VE DEVLET

Birbiriyle yakın akraba, hısımlık olan Osmanlı son dönem elitleri tarafından kurulan Türkiye Cumhuriyeti, uzun zaman bu geniş aşiret mensupları tarafından yönetildi. Siyaset, sanatın bütün dalları, edebiyat, sinema, tiyatro, ekonomi, mimari; hülasa nerede ne varsa, bu geniş aşiret mensupları tarafından parsellenmiştir. Bu kurucu aşiret, kendilerinde devletin sahibi duygusunu hep diri tutmuş; kendileriyle ilgili her eleştiriyi, rahatsızlığı, karşı geliş devlete eleştiri, devletten rahatsızlık, devlete karşı geliş olarak görmüş, böyle yansıtmış ve muhataplarına da bu şekilde muamele etmiştir.

Bu anlayış nedeniyle de, sivil toplum örgütü manasında birlikliliklerin meydana gelmesinin, hep karşısında olmuşlar; eğer bu örgütlerin oluşmasında mecburiyetler meydana gelmişse, onu da yine kendileri kurmuş, kendileri yönetmeye kalkmışlardır.

Geçmişte bugün sivil toplum örgütü ismini alan sivil oluşumlar hayatın her aşamasında var olmuş ve bu yapılar her zaman destek görmüşlerdir. Bugün devletin sorumluluğuna, yetkisine verilen birçok alan, sivil yapılar

tarafından yönetilmiştir. Hatta bazı denetimler bu örgütler aracılığıyla yürütülmüştür. Bunların en meşhuru ya da en işlevsel olanlarından biri Ahilik teşkilatı veya çeşitli esnaf loncalarıdır.

Sivil örgütlenmeler noktasında eğitimciler her zaman öncü olmuşlar. Osmanlı döneminde bile aynı zamanda birden fazla öğretmen örgütü var olmuştur. 1860'ta kurulan “Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye”, “Cemiyet-i Tedris-i İslamiye” ve “Cemiyet-i Edebiye” çoğunlukla eğitimcilerin kurdukları örgütlerdir. Bu örgütlenmeler Osmanlı'nın daha sonraki dönemlerinde de devletten bağımsız sivil yapılar olarak kurulmaya devam etmiştir. Ve gerçekten de bu örgütler güzel çalışmalara, eğitim adına olumlu sayılacak sonuçlara imza atmışlardır.

Cumhuriyet döneminin hemen başlangıcında ise devlet; sivil öğretmen örgütlerine el atmış, onları bir anlamda devletleştirmiş, Maarif Nazırı öğretmen örgütünün aynı zamanda başkanı olmuş, milletvekilleri yönetim kurulunu oluşturmuş, Mustafa Kemal Atatürk fahri başkanı ilan edilmiş, bütün maarif müdürlüklerine yazılar gönderilerek bu örgütün bütün illerde teşkilatlandırılması istenmiş; hatta o dönemde, her şehirde bile okul yokken her köyde en az bir üyesinin olması zorunlu kılınmış ve bu yapıyla da Cumhuriyet ideolojisinin yaygınlaştırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Hatta sadece öğretmen örgütlenmeleri bu şekilde parsellenmemiş, öğrenci örgütlenmelerine de el atılmış, var olan örgütlerin amacı bu doğrultuya çekilmiş, yöneticileri yine bu aşiret mensuplarından oluşturulmuştur. Bunun en tipik örneğini biz MTTB'de görürüz. 1916 yılında kurulan MTTB bu amaca uygun hale dönüştürülüp, yöneticileri de bu amacı uygulayacak tiplerden teşekkül ettirilmiştir. Bu yönetim ve amaç 1960'ların ikinci yarısına kadar da devam etmiştir.

Bu devletçi sivil örgütlerin, amaçlarından sapma olduğu düşünüldüğü dönemlerde de bunların hemen bir genelleyle kapatılmasında hiçbir beis görülmemiştir.

Devletin bu tavrı sadece dernek, vakıf, gazete, dergilerle sınırlı kalmamış, devlet adına düşünenlerin zıddına bir düşünüş biçimine rastladıklarında partileri de kolaylıkla kapatabilmişlerdir. Bunlardan en dikkate şayanı, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın ve Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurucuları ve kapatılma gerekçeleridir. Devletin daha açık bir ifadeyle CHP zihniyetinin kendini en güvende hissettiği örgüt, herhalde Halkevleri olmuştur. Devletin örgütü olan Halkevleri “vatandaş yetiştirmede” önemli görevler ifa etmiştir. Bunlarla ilgili Cumhuriyet ideologları dışında birileri de çalışma yapmalı ve bu örgütün hangi zulümlere aracılık ettiği mutlaka ortaya dökülmelidir.

Örgütler açısından 1945 sonrası, izafi bir farklılık gösterse de “devlet benim” diyenlerin bu anlayışı değişmemiş, bu tarihten sonra kurulan birçok eğitimci örgütü ve diğerleri de aynı akıbeti yaşamış, kapatılmış ya da ÖDMF adı altında bir potada toplanıp yine “devlet benim” diyenlerce güdülmüştür.

1990 sonrası, İLO Sözleşmesi gereği ya da AB süreci nedeniyle olsun örgütlenmelere karşı, daha toleranslı bir tavır takınılmış gibi olsa da yine öğretmen ya da diğer örgütlenmelerin önünde, hep bir engel var oldu. Özellikle öğretmenleri örgütlenme çabasına girenler, önce savcılarla muhatap olup, insafı savcılarının isteğiyle “vallahı de, billahi de bir daha bu işlere bulaşmayacağım, kendimden büyük hatalar ettim pişmanım” yazısı alınarak serbest bırakıldılar veya insafı davranmayana denk düşenler “devletin müesseses nizamını tezyif ve tağyirden” mahkemelere sevk edilerek cezaevlerine düşürülüp mesleklerinden uzaklaştırıldılar.

2000’li yıllardan sonra, ülkede bir kabuk değişimi yaşanmaya başlandı. Bu nedenle de örgütlenmelerin önündeki bazı engeller kaldırılmaya çalışıldığı gibi, örgütlenmeyi teşvik sayılabilecek bazı küçük girişimlerde de bulunuldu. Başbakanlık genelgesi, bu manada bir iyi niyet gösterisi olarak kabul edilebilir.

Hatta daha ileri bir adım olarak sendikalı olanlara 10 TL örgütlenme tazminatı ödenmeye başlanmıştı ve bu 2005’in başından beri devam ediyordu. Bu uygulama bir zihniyetin ifadesi olarak çok önemli bir adımdı. Sivil toplum örgütlerini “devletin ulaşamadığı alanlara nüfuz eden, bıraktığı boşlukları dolduran, eksiği tamamlayan; haksızlığın, hukuksuzluğun önüne geçen; bireylerin talep ve arzularını dile getirerek, onların sesi olup mazlumiyetin giderilmesine zemin hazırlayan” çaba olarak gören anlayışın bir tezahürü olarak değerlendirilebilecek bu durum, yine kendisini devlet gören, kendilerine karşı olunmayı, devlete karşı olmak olarak değerlendiren CHP tarafından, “devlet karşıtı örgütler, devlet tarafından desteklenemezler” gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine taşındı ve ‘her hangi bir yanlışa sebep olup, adaletin zedelenmemesi için bir dili ve kavramlarını en iyi bilmesi gereken’ hukukun en yüksek kurumu Anayasa Mahkemesi, aynı gerekçeyle, bu kanunu iptal etti.

Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir dilde, hiçbir sivil toplum örgütü, hatta ideolojik terör örgütleri dahi, devlet karşıtı örgütler olarak algılanamaz, isimlendirilemezler. İdeolojik terör örgütleri bile, devletin kendisine değil nizamına karşıyken, devletin eksik bıraktığını tamamlama, boşluğunu doldurma, kamu adına iş yapanların yanlışına karşı çıkma hangi mantıkla devlet karşıtlığı olarak değerlendirilir, gerçekten anlamak mümkün değil. Ancak anlaşılmasa da biliniyor ki aşiret kendini devlet olarak görmektedir.

Tabi ki bu iptalde ve bunun gerekçesinde kendileri için çok daha önemli bir amil vardır. Hiç hesaba katmadıkları, kendi sığ dünyalarından bakıldığında hesaba katılamayacak bir gelişme yaşanmıştır. Bu ülkenin rengini yansıtan, insanımızın dilini konuşan, onun taleplerini dillendiren, onun özlemine ses olmaya çalışan Eğitim-Bir-Sen Türkiye'nin her bir noktasında örgütlenmiş ve öğretmenler arasında 150 binin üzerinde üyeye en çok üyeye sahip sendika olmuştur. İşte hesaba katılamayan burasıydı.

Sonuç olarak artık bu ülkede birçok gelişme yaşanmaktadır ki aşiret mensuplarının bütün hesapları bu gelişmelerle alt üst olmuştur. 10 TL ile ve buna benzer oyunlarla bu milletin kendi rengine bürünmesinin önüne geçemeyeceklerdir. Yeter ki bu halk, kendi rengine bürünmeyi irade etsin. Bu irade de bugün vardır.

20 Ocak 2010
www.habername.com

KÖYE HAPSETME ENSTİTÜSÜ

Köy Enstitülerinin çağdaşlığı(!), devrimleri köye taşımak gibi bir misyonu olsa da en büyük amacı, köy çocuğunu köye hapsetmek, şehre ulaşamamasını sağlamaktı. Köylü olan köylü kalsın amacına hizmet ediyordu

Cumhuriyet’le birlikte eğitim, hem müfredat hem öğretim metodu hem de fiziksel donanım bakımından kökten bir değişime uğramış; özellikle Tevhid-i Tedrisat Kanunu’yla birlikte birçok okul kapatılmış, onların yerine süreç içerisinde amaçları, öğretim metot ve araçları hep tartışılan yeni okullar kurulmuştur. Bu okullardan iki tanesi var ki kuruldukları günlerden bugüne kadar, her konunun içerisine çekilmiş, bütün tartışmaların merkezine oturtulmaya çalışılmıştır. Bunlardan biri Köy Enstitüleri, diğeri ise İmam Hatip Liseleri’dir.

Köy Enstitüleri ve İmam Hatipler

Tartışılan bu iki okul türü, sanki birbirlerinin alternatifiymiş gibi, her tartışmanın karşılıklı unsurları olarak ele alınmış ve çoğu zaman bu okullardan birinin gerekli olduğuna inananlar, diğerrinin toplumun ifsat araçlarını-

dan biri olduğunu söylemişlerdir. Aslında ikisinin de kuruluşu aynı döneme denk gelmektedir. Her ikisi de aynı zihniyet tarafından, aynı amaçla kurulmuş ve bundanmaları, hatta kapatılmaları(!) da yine aynı zihniyet tarafından gerçekleştirilmiştir.

İHL'lerin özellikle 1924-1930 arası kurs şeklinde açılmış olanlarıyla, Köy Enstitülerinin amacı birebir aynıdır: Batıcı, çağdaş, cumhuriyet ideolojisine bağlı, Kemalist vatandaşlar yetiştirmek. Bu iki okul için tek değişen, sadece hedef kitleleridir. Biri, eğitimci yetiştirip, bu eğitimci aracılığıyla köy çocuğunu “doğumundan ölümüne kadar” çağdaşlaştıracak; diğeri, cami kürsüsünden köylüye çağdaşlığı anlatacaktır.

Bu dönemde açılan İmam Hatip kurslarının, Köy Enstitülerinden ayrılan en büyük avantajı, muhatabı olarak belirlenen dindar, muhafazakâr kesimin; bu kursların amacını anlayıp, bu nedenle bu kurslar aracılığıyla kendi dünyasını kurmak adına, büyük beklentiler içerisine girmek yerine, farklı alternatifler bulup, bunları, bedelini çoğu zaman ağır bir şekilde ödeyerek gizli saklı da olsa hayata geçirmeleridir.

Köy Enstitülerininse, belki de en büyük dezavantajı bugün bile hala muhataplarının, bu okulların amaçlarını kavrayamayarak; bunlar aracılığıyla kendi dünyalarını kurmak hevesiyle büyük beklentiler içerisine girmeleri, kapatıldığında da yine kendi dünyalarını gerçekleştirmek adına arkalarından ağıtlar yakmalarındır.

Köye hapsedilen nesiller

Bu ağıtı, bu okulların kurulmasını sağlayan Cumhuriyetin Kemalist kurucu elitleri yaksa, anlaşılabilir, ancak bu ağıtı, özellikle kendini sosyalist sanan, buralardan “ya-

rım münevver” olarak yetişenlerin yakıyor olması, bu okullar aracılığıyla hedeflenenin bu kesimler tarafından hala fark edilemediğini gösteriyor.

Yakılan içli ağıtların bir kısmını nostalji diye değerlendirmek mümkündür, çünkü Türk solunun meşruiyetini ve kalıcılığını nostalji üzerinden sağlamaya çalışması sadece Köy Enstitülerine yakılan ağıtlarla sınırlı değildir. O kesimin metodolojisinde ağıt, oldukça işlevseldir. Buradan kendileri adına her zaman belli sonuçlar da almışlardır. Bu sonuç alma hali, bireyler adına yakılan ağıtlarda da böyledir, toplumsal olaylar adına yakılan olaylarda da aynıdır. Nisan 1960 üniversite olaylarına da, K. Maraş olaylarına da, Sivas olaylarına da baksanız aynı manzarayı görürsünüz. Hepsinde masum, mağdur ve kahraman.

Hiçbirinde “acaba kullanıldık mı” sorusuna yer veremeyen değerlendirmeler.

Evet, özellikle köy kökenlilerin, bu okullara ağıtlar yakmasını bir türlü anlamak mümkün değildir. Çünkü bu okulların, çağdaşlığı(!), devrimleri köye taşımak gibi bir misyonları olsa da, en büyük amaçları köy çocuğunu, köye hapsedmek, şehre ulaşamamasını sağlamaktı. Öyle ki köyünden çıkan çocuk, asla şehre ulaşamayıp bir ovanın ortasında, kendi kültüründen, aile yaşam biçiminden uzak; bütün eğitimi boyunca şehri, kesinlikle yaşayamayan ve hep şehir özleminde olan, onu ulaşması kesinlikle mümkün olmayan bir yıldız olarak gören; okulu bittiğinde de yine şehri sadece hayallerinde yaşatabilen, meslek hayatının ilk 20 yılını yasal olarak köyde yaşamak zorunda olan; bunu aşıp mesleğinin 20. yılında şehre, hevesi kaldıysa varabilen; ancak bir türlü artık orada yaşamaya ayak uyduramayan; hayalleri, tahayyülleri hayattan kopmuş bir insan tipi.

Doğal bir ölümle son buldular

Bu ağıt yakıcılar bugün bile hala kendilerinin sosyalist olmadıklarının bilgisinde değiller.

Onlar, yıllarca kendilerini sosyalist zannederken aslında devletçi sol görünümlü Kemalistler olarak yetiştirilmişlerdi. En büyük eylemleri ise, koltuklarının altına Cumhuriyet gazetesini yerleştirmekti. Bu gazeteyi koltukaltı taşımayı şanlı mücadele sayan, burada yayınlanan reklamları bile kutsal gören bir eğitimci tipi.

Yine bu okulları kuranların sosyalist olmadıklarını, bu okullarda okuyanlar ve onlar adına ağıt yakanlar hiçbir zaman fark etmediler. Ne Başbakan İsmet İnönü, ne bu okulların temelini ilk atan Saffet Arıkan, ne geliştiren Hasan Ali Yücel ne de “baba” denilerek ayrıca yüceltilen İsmail Hakkı Tonguç, hiçbir zaman sosyalist olmadılar.

Bu cümlelerden sosyalistliğe bir paye verdiğim anlaşılmasın. Ağıtçıların bu manadaki vurgularının bile ne kadar gerçeklerden uzak olduğunu belirtmek içindir bu söylediklerim.

Bir diğer aldatmaca ise, bu okulların kapatıldıkları efsanesi üzerinedir. Bu okullar kapatılmadı ve de söylen-diği gibi, Demokrat Parti tarafından da budanmadı. Burada eğer bir budanma yaşandıysa, bu, 1946 yılından başlamak üzere CHP'nin tek parti iktidarında İsmet İnönü'nün başbakanlığında gerçekleşmiştir. Bu da aslında çok önemli bir olaydır ki bu konu üzerinde uzun uzun araştırma yapılmalıdır. Çünkü bu budanmanın gerekçesi Köy Enstitüleri adına ağıt yakanların söylediği bütün sözleri çürüttüğü gibi, halkımız adına uydurulan birçok yalanı da ortaya döker. Çünkü 1950 seçimlerine hazırlanan CHP, “halka şirin gözükmek adına” bu okul-

ları budarken, yine aynı amaçla İmam Hatip Liselerini de daha işlevsel kılmanın çabası içerisinde olmuş ve onların yapısını değiştirmiştir.

Peki, bu okullar ne idi, nasıl kuruldular, kimler kurdu, hangi amaçlar güdüldü, hangi

eğitim verildi, hangi sonuçlar alındı ve nasıl kapandı? Bunları, gelecek hafta nasip olursa, burada yazmış olacağız.

29 Ocak-4 Şubat 2010, Sayı: 21
Özgün Duruş gazetesi

KÖY ENSTİTÜLERİ 1

Cumhuriyet’le birlikte eğitim, hem müfredat hem öğretim metodu hem de fiziksel donanım bakımından kökten bir değişime uğramış; özellikle Tevhid-i Tedrisat Kanunu’yla birlikte birçok okul kapatılmış, onların yerine süreç içerisinde amaçları, öğretim metot ve araçları hep tartışılan yeni okullar kurulmuştur. Bu okullardan iki tanesi var ki kuruldukları günlerden bugüne kadar, her konunun içerisine çekilmiş, bütün tartışmaların merkezine oturtulmaya çalışılmıştır. Bunlardan biri Köy Enstitüleri, diğeri ise İmam Hatip Liseleri’dir.

Köy Enstitüleri ve İmam Hatipler

Tartışılan bu iki okul türü, sanki birbirlerinin alternatifiymiş gibi, her tartışmanın karşılıklı unsurları olarak ele alınmış ve çoğu zaman bu okullardan birinin gerekli olduğuna inananlar, diğerrinin toplumun ifsat araçlarından biri olduğunu söylemişlerdir. Aslında ikisinin de kuruluşu aynı döneme denk gelmektedir. Her ikisi de aynı zihniyet tarafından, aynı amaçla kurulmuş ve bundanmaları, hatta kapatılmaları(!) da yine aynı zihniyet tarafından gerçekleştirilmiştir.

İHL'lerin özellikle 1924-1930 arası kurs şeklinde açılmış olanlarıyla, Köy Enstitülerinin amacı birebir aynıdır: Batıcı, çağdaş, cumhuriyet ideolojisine bağlı, Kemalist vatandaşlar yetiştirmek. Bu iki okul için tek değişen, sadece hedef kitleleridir. Biri, eğitmenler yetiştirip, bu eğitmenler aracılığıyla köy çocuğunu “doğumundan ölümüne kadar” çağdaşlaştıracak; diğeri, cami kürsüsünden köylüye çağdaşlığı anlatacaktı.

Bu dönemde açılan İmam Hatip kurslarının, Köy Enstitülerinden ayrılan en büyük avantajı, muhatabı olarak belirlenen dindar, muhafazakâr kesimin; bu kursların amacını anlayıp, bu nedenle bu kurslar aracılığıyla kendi dünyasını kurmak adına, büyük beklentiler içerisine girmek yerine, farklı alternatifler bulup, bunları, bedelini çoğu zaman ağır bir şekilde ödeyerek gizli saklı da olsa hayata geçirmeleridir.

Köy Enstitülerininse, belki de en büyük dezavantajı bugün bile hala muhataplarının, bu okulların amaçlarını kavrayamayarak; bunlar aracılığıyla kendi dünyalarını kurmak hevesiyle büyük beklentiler içerisine girmeleri, kapatıldığında da yine kendi dünyalarını gerçekleştirmek adına arkalarından ağıtlar yakmalarındır.

Köye hapsedilen nesiller

Bu ağıtı, bu okulların kurulmasını sağlayan Cumhuriyetin Kemalist kurucu elitleri yaksa, anlaşılabilir, ancak bu ağıtı, özellikle kendini sosyalist sanan, buralardan “yarım münevver” olarak yetişenlerin yakıyor olması, bu okullar aracılığıyla hedeflenenin bu kesimler tarafından hala fark edilemediğini gösteriyor.

Yakılan içli ağıtların bir kısmını nostalji diye değerlendirmek mümkündür, çünkü Türk solunun meşruiyetini ve kalıcılığını nostalji üzerinden sağlamaya çalışması sadece Köy Enstitülerine yakılan ağıtlarla sınırlı değildir. O kesimin metodolojisinde ağıt, oldukça işlevseldir. Buradan kendileri adına her zaman belli sonuçlar da almışlardır. Bu sonuç alma hali, bireyler adına yakılan ağıtlarda da böyledir, toplumsal olaylar adına yakılan olaylarda da aynıdır. Nisan 1960 üniversite olaylarına da, K. Maraş olaylarına da, Sivas olaylarına da baksanız aynı manzarayı görürsünüz. Hepsinde masum, mağdur ve kahraman. Hiçbirinde “acaba kullanıldık mı” sorusuna yer vermeyen değerlendirmeler.

Evet, özellikle köy kökenlilerin, bu okullara ağıtlar yakmasını bir türlü anlamak mümkün değildir. **Çünkü bu okulların, çağdaşlığı(!), devrimleri köye taşımak gibi bir misyonları olsa da, en büyük amaçları köy çocuğunu, köye hapsetmek,** şehre ulaşamamasını sağlamaktı. Öyle ki köyünden çıkan çocuk, asla şehre ulaşamayıp bir ovanın ortasında, kendi kültüründen, aile yaşam biçiminden uzak; bütün eğitimi boyunca şehri, kesinlikle yaşayamayan ve hep şehir özleminde olan, onu ulaşması kesinlikle mümkün olmayan bir yıldız olarak gören; okulu bittiğinde de yine şehri sadece hayallerinde yaşatabilen, meslek hayatının ilk 20 yılını yasal olarak köyde yaşamak zorunda olan; bunu aşip mesleğinin 20. yılında şehre, hevesi kaldıysa varabilen; ancak bir türlü artık orada yaşamaya ayak uyduramayan; hayalleri, tahayyülleri hayattan kopmuş bir insan tipi.

Doğal bir ölümle son buldular

Bu ağıt yakıcılar bugün bile hala kendilerinin sosyalist olmadıklarının bilgisinde değiller. Onlar, yıllarca ken-

dilerini sosyalist zannederken aslında devletçi sol görüşlü Kemalistler olarak yetiştirilmişlerdi. En büyük eylemleri ise, koltuklarının altına Cumhuriyet gazetesini yerleştirmekti. Bu gazeteyi koltukaltı taşımayı şanlı mücadele sayan, burada yayınlanan reklamları bile kutsal gören bir eğitimci tipi.

Yine bu okulları kuranların sosyalist olmadıklarını, bu okullarda okuyanlar ve onlar adına ağıt yakanlar hiçbir zaman fark etmediler. Ne Başbakan İsmet İnönü, ne bu okulların temelini ilk atan Saffet Arıkan, ne geliştiren Hasan Ali Yücel ne de “baba” denilerek ayrıca yüceltilen İsmail Hakkı Tonguç, hiçbir zaman sosyalist olmadılar.

Bu cümlelerden sosyalistliğe bir paye verdiğim anlaşılmasın. Ağıtçıların bu manadaki vurgularının bile ne kadar gerçeklerden uzak olduğunu belirtmek içindir bu söylediklerim.

Bir diğer aldatmaca ise, bu okulların kapatıldıkları efsanesi üzerinedir. Bu okullar kapatılmadı ve de söylendiği gibi, Demokrat Parti tarafından da budanmadı. Burada eğer bir budanma yaşandıysa, bu, 1946 yılından başlamak üzere CHP'nin tek parti iktidarında İsmet İnönü'nün başbakanlığında gerçekleşmiştir. Bu da aslında çok önemli bir olaydır ki bu konu üzerinde uzun uzun araştırma yapılmalıdır. Çünkü bu budanmanın gerekçesi Köy Enstitüleri adına ağıt yakanların söylediği bütün sözleri çürüttüğü gibi, halkımız adına uydurulan birçok yalanı da ortaya döker. Çünkü 1950 seçimlerine hazırlanan CHP, “halka şirin gözükme adına” bu okulları budarken, yine aynı amaçla İmam Hatip Liselerini de daha işlevsel kılmanın çabası içerisinde olmuş ve onların yapısını değiştirmiştir.

Peki, bu okullar ne idi, nasıl kuruldular, kimler kurdu, hangi amaçlar güdüldü, hangi eēitim verildi, hangi sonuçlar alındı ve nasıl kapandı? Bunları, gelecek hafta nasip olursa, burada yazmış olacaēız.

06 şubat 2010

www.habername.com

KÖY ENSTİTÜLERİ 2

“Sosyal hayatımızda yaptığımız büyük devrimleri köylere götürecek adam yetiştirmek isteriz. Çünkü ümmet devrinin böyle bir adamı vardır. Bu, imamdır. Biz imamın yerine, köye devrimci düşüncenin adamını göndermeyi isteriz. Bizimki de bir taraftan maddi, diğer taraftan manevi, köyün imamı olsun. Ve imam nasıl onun çocuğunu okutuyorsa bizimki de onun çocuğunu okutsun.”

Hasan Ali Yücel bu okulların kuruluş amacıyla ilgili bunları söyler.

1935’te karar verildi, 21 okul açıldı

Köy Enstitülerinin kurulmasına, 1935’te CHP Büyük Kurultayı’nda karar verilir. Konuyla ilgili olarak da, Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan görevlendirilir. Uygulama, askerliğini onbaşı ya da çavuş olarak yapanların; köylüye okuma yazma öğretmek amacıyla “eğitmen” adıyla köylere gönderilmeleriyle başlar. Bu projenin başına İsmail Hakkı Tonguç, İlköğretim Genel Müdürü olarak atanarak getirilir.

6 aylık ilk eğitimci kursu 1936'da, Eskişehir Çifteler Devlet Çiftliği'nde açılır. 1937 yılında Köy Öğretmenleri Kanunu çıkarılarak eğitimci kurslarının sayıları artırılır, kurs süreleri uzatılır. 1939'da çıkarılan bir kanunla da, 17 Nisan 1940'ta çıkarılacak olan 3803 Sayılı Köy Enstitüleri Kanunu'nun zemini oluşturulur. Bu kanunla Köy Enstitüleri açılmaya başlandı ve 1949 yılına kadar da 21 okul açıldı.

1942'de Köy Enstitülerine öğretmen, yönetici, denetmen, köy araştırmacısı yetiştirmek üzere Köy Enstitülerinin en yetkin öğrencilerini alıp yetiştiren üç yıl süreli Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü açıldı. 17 Nisan tarihleri de "Köy Enstitüleri Bayramı" olarak kutlanmaya başlandı. 1939'da çıkarılan 3704 Sayılı Kanun'la okulların amacı değiştirilmeye, 1942'de çıkarılan 4274 Sayılı Yasa'yla da konu tamamen amacından saptırılmaya başlandı. Zaten ilginç uygulamalar da bu tarihten sonra devreye girmiştir.

Bu arada 1938'de Bakanlığa, Saffet Arıkan yerine Hasan Ali Yücel getirilmiştir. Bunu belirtmemin nedeni; bu okulların yokluğuna ağıt yakanların, bu okulların fikir babası, kurucusu, çok övülen İ. H. Tonguç'u genel müdür yapan Saffet Arıkan'dan hiç bahsetmemeleridir. Çünkü o sadece köyde ihtiyaç duyulan eğitimci yetiştirmeyi hedeflemişti. Bu kurslarla, farklı bir amaç gütmemiştir. Yakılan ağıtlar, eğer bu okulların öğretmen yetiştirmesi üzerine olmuş olsa idi, biz Hasan Ali Yücel'den daha çok, Saffet Arıkan'ın ismini duymuş olurduk.

Kırılma noktası 1946 seçimleridir

Unutulmaması gereken bir nokta da ülkede 1940'ların tek parti diktasının yaşanmasıdır. "Halk ne ister, neden mutlu olur, halkın istekleri, düşünceleri, inançları nelerdir" gibi soruların esamisi bile okunmamaktadır. Ta ki

1946'da çok partili sisteme geçinceye kadar. Bu okulların tarihçelerindeki kırılma noktası bu seçimlerdir. Ve büyük aldatmacanın da foyası burada ortaya çıkmaktadır. Milletimiz 1920'li yılların başından beri, CHP'nin karşısına kim çıkmışsa, onun yanında, CHP'nin ise karşısında yer almıştır. Ve ne yazık ki bunun bedelini de darbelerle çok ağır ödemiştir.

Genelde darbeler tarihi 27 Mayıs 1960'la başlatılır. Hâlbuki ilk darbe 1925'te yapılmıştır. CHF karşıtı bütün sivil, askeri unsurlar susturulup ortadan kaldırılmış; Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılıp kafasını uzatanın kafası koparılmış, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmış; Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay, Refet Bele gibi Kurtuluş Savaşı'nın önemli isimlerinden oluşan yöneticileri irticai faaliyetler ve Şeyh Said İsyanı'na destekten süründürülmüş, İstiklal Mahkemeleri kurulup birçok muhalif isim idam edilmiş, geride kalmış olanların tamamına yakını da İzmir Suikastı bahanesiyle bertaraf edilmiştir.

Ama bunlara rağmen halk CHF/CHP karşısında neyi, kimi görmüşse; kimliğine, kişiliğine, kurucusuna, amacına, gücüne bakmadan onun yanında olmuş ve karşıtlığını ne pahasına olursa olsun ortaya koymaktan çekinmemiştir. Bunların en trajikomik olanı ise, Serbest Cumhuriyet Fırkası olayıdır. CHF karşısında oluşan muhalefeti kanalize etmek amacıyla kurulduğu herkes tarafından bilinmesine rağmen, halkın, SCF'ye olan teveccühüdür. 3 aylık ömrü olan bu partiye halk, öylesine ilgi gösterir ki, Mustafa Kemal, Ahmet Hamdi Başar'a "Bu vefasızlık neyin nesin" diye yakınmak zorunda kalır. O da "Halk dışarıda kaldı, paşam" cevabını verir. Yine bu dönemde ilginç bir diyalog da, M. Kemal'le Hasan Rıza Soyak arasında geçer. M. Kemal, "Seçim sonuçları nasıl" diye sorar? Soyak, CHP'den kasıtlı "Biz kazandık

paşam” der. Paşa'nın cevabı: “Kazanan idare fırkasıdır, çocuk! Yani jandarma, polis, nahiye müdürü, kaymakam ve valiler. Bunu bilesin!”

Dönüştürme süreci CHP'yle başladı

İşte bu “dışarıdaki halk” her defasında varlığını hissettirmiş, ancak 1946'ya kadar, “bu varlık” baskıyla, zulümle yok edilmeye çalışılmış, “idare fırkası”nın kazanması sağlanmıştır. 1946 seçimleri, artık bu işin üstesinden baskıyla, zulümle gelinemeyeceğini göstermiş, bu nedenle de 1946 sonrası halkın hoşuna gidebilecek; hem yöneticilerde hem de yönetim anlayış ve argümanlarında belli değişikliklere gidilmiştir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel bakanlıktan alınmış, İsmail Hakkı Tonguç'un görevine soruşturmayla son verilmiş ve Köy Enstitüleriyle ilgili, halkı bunaltan, boğan noktalarda bazı değişikliklere gidilmiş ve bu okulların dönüştürülme süreci böylece 1946 CHP döneminde başlamış oldu.

Buralarda ne tür eğitimler verilmiş, kaç kişi yetiştirilmiş, hangi metotlar uygulanmış, eleştiriler nelerdir, nasıl kapatılmıştır? Bunları inşallah önümüzdeki hafta paylaşmış olacağız.

13 Şubat 2010

www.habername.com

KÖY ENSTİTÜLERİ 3

İki haftadır anlattığımız Köy Enstitüleri'nin temel özelliklerini ve eleştiri noktalarını aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür.

1. “Köylüye göre, köylü öğretmen” yetiştirmek söylemiyle kurulmuşlardır.
2. “İş için, iş içinde eğitim”i felsefe olarak belirlemişlerdir.
3. Okullar; şehirden uzak, tren yollarına yakın – yanında değil- geniş araziler üzerinde kurulmuştur.
4. Okulların yapımında ve üzerinde kurulu olduğu tarım arazilerinin işlenmesinde öğrenciler işçi olarak çalıştırılmışlar ve buna uygulama eğitimi denmiştir.
5. Öğrenciler, öğretmenler ve müdür dahil herkes gri renkli formalar giymek zorundadır.
6. Öğrenciler zeki ve çalışkan kız ve erkek köylü çocuklarından seçilmektedir.

7. Kız -erkek karma uygulanmakta ve aynı binalarda yaşamaktadırlar.
8. Eğitim kız ve erkek öğrencilerin birlikte sabahleyin oynadıkları zeybek oyunlarıyla, danslarla başlamaktadır.
9. Marşlar söylenmesi eğitimin bir parçasıdır. Mesela tarlada çalışmaya giderken öğrenciler hep bir ağızdan “Ziraat Marşı” okunmaktadır.
10. Her yıl 25 tane kitap okumak mecburiyeti vardır.
11. Okulların yapımından köylüler sorumludur.
12. Bu okulları bitirenler, 20 yıl köyde çalışmak zorundadır. Şehre tayin isteyemez.
13. Okuldan 17.341 öğretmen, 8.700 eğitimci, 7.300 sağlık memuru yetiştirilmiştir.
14. Öğretmen yetiştiren diğer okullardan ayrılın diye okulun ismine ‘enstitü’ kelimesi eklenmiştir.
15. Buralardan mezun öğretmenlere, önceleri 20 sonraları 25 Lira maaş verilir.
16. Okulların iki önemli ismi; Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç

Bu okulların değerlendirilmesinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için okulların 1940’lı yıllarda varlığını sürdürdüğünü, bunun 2. Dünya Savaşı ortamı olduğunu hatırdan uzak tutmamak gerekir. İsmet İnönü, okulların sorumlularına, “elinizi çabuk tutunuz, okulların sayısını 80’e çıkarınız, bu fırsat elinize bir daha geçmez; savaş bittiğinde, bu rahat ortamı bulamazsınız” diye talimat verir. Ancak bütün gayretlerine rağmen, savaş or-

tamında, ancak 21 tane ‘kamp’ kurulabilmiştir. Çünkü savaş biter bitmez, insanlar, etraflarına bakabilmiş ve yapılanları görmüşlerdir. Okul adıyla sunulanların Nazi Almanyasındakine benzer birer kamp olduğunu fark etmiş ve şiddetli eleştiriler getirmeye başlamışlardır. Bu eleştiriler hem Meclis içinden, hem de dışından gelmiştir. Mesela Emin Sazak, buradan yetişip köylere gidenlerin kendilerini birer Atatürk zannederek, köylüye, karşı gelinemez zulümler yaşattığını söyler. Çünkü onlar ‘çağdaşlığı’ tanımış, gerilikle mücadele etmekle kendilerini yükümlü saymış, babaları, anneleri de olsa köylüler, cehalet ve geriliklerinin farkına varamamışlardır. Onlara bunu fark ettirmek gerektiği inancındadırlar.

Meclis dışından da eleştiriler gelmeye başlamıştır. Köy Enstitülerini belki de en iyi anlatan “Bozkırdaki Çekirdek” romanıyla Kemal Tahir oldu. Kemal Tahir, bu okulları, aynı dönem Almanyasındaki gibi, Milli Şefi ebedileştirmek için köylü çocuklarının kız erkek toplandıkları, ağır işlerde çalıştırıldıkları Nazi kamplarına benzetir.

Köylerinden alınan kız ve erkek çocuklar, kendi aile değerleri hiç dikkate alınmadan aynı mekanlarda barındırılır, milletin değer yargıları aşağılanacak şekilde birlikte tutulur. Bu konu yoğun eleştirilerin konusu olur; ancak hiçbir şekilde bu eleştiriler 1946’ya kadar dikkate alınmaz. Bu uygulamaya 1950’de DP iktidarında son verilir. Kız ve erkek okulları birbirinden ayrılır.

Bu okullarda kitap okutturmak gibi bir güzel mecburiyet vardır; ancak kitap okuyanlar, kitabın, kitapçıda satıldığı bilgisinden bile uzaktırlar. filmleri bilirler, ancak filmin sinemada bilet alınarak izlendiğini ya da bilet nasıl alındığını bilmezler. Kitap, sadece onlara dağıtılıp okutturulandır. Onlara dağıtılsa, çoğu zaman milletin değerlerinden uzak ve hep tartışılan kitaplar olmuştur.

Öğrenciler, ağır işlerde çalıştırılmış haftalık 44 saatin 22 saati kültür dersleri diye ayrılırken 11 saat inşaatlarda, 11 saat de tarlalarda çalışmaya ayrılmıştır.

Okullarda idareci, öğretmen, öğrenci herkes üniformalar içerisinde Nazi askerleri gibi giydirilmiş, günün saatlerinin anlam ve önemine göre marşlar söylettirilmiştir. Batı müziğinin enstrümanlarının çalınması öğretilmiştir. Mezun olduklarında yanlarına keser, testere gibi 150'ye yakın inşaat ve tarım aracı zimmetlenerek verilmiştir.

Okullar en büyük zulmü kurdukları bölgelerin köylülerine yaşatmıştır. Okulların yapılmasının, donatılmasının sorumluluğu köylülere yüklenmiş bu çerçevede ağaç, çivi gibi inşaat malzemelerinin salmaları yapılmış; savaş ortamında yoklukla boğuşan köylüler bu salmaları karşılayabilmek için atlarını, öküzlerini, sabanlarını satmak zorunda bırakılmışlardır. Ayrıca köylülere, yaşları kıstas alınarak, yılın belli dönemlerinde 20 gün, 30 gün bu okullarda çalışmak zorunluluğu getirilmiştir.

Bu okullarla ilgili en büyük reklam yetiştirdiği yazarlardır. Öğretmen, eğitimci, sağlıkçı, ziraatçı olmak üzere 30.000 civarında mezunu olan bu okullardan ismini saydıkları 6 tane şair ve yazar sayarlar. Bir de onların, sağlıkçı oldukları için saymadığı Yavuz Bülent Bakiler ve sağlıkçı Bahattin Karakoç vardır. Bu manzara, bu okulların en çok övündükleri nokta da bile ne kadar kısır olduğunu gösterir.

Buralarla ilgili bir nokta daha vardır ki, dikkat çekmeden geçmek gerçekten büyük bir eksiklik olacaktır. Bu da, bu öğretmenlere ödenen maaş konusu. Başlarda 20, sonlara doğru 25 Lira maaş ödenen bu insanlar, büyük bir fakr-u zaruret içerisinde yaşatılmıştır. 1950 de Tevfik İleri bunların maaşını 25 Liradan 125 Liraya çıkarmış

ve şehre tayin isteme hakkını tanımıştır. Ancak bu iyileştirilmeye rağmen, Ebedi Şefi yüceltme üzerine şartlandırıldıkları için, Tevfik İleri'ye büyük düşmanlıklar beslemektedirler.

Aşağı yukarı kurslarla birlikte 15 yıllık bir ömrü olan ve üzerlerinde gerçekten bir efsane oluşturulan bu 'kamp-ları' 3 yazıda anlatmak mümkün değildir. Anlattıklarımız belki bir fikir verir. Ancak haklarında bir mitoloji oluşturulan bu kurumlarla ilgili mutlaka kitaplık çapta çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmalar yapılmadığında, insanın içini sızlatan durumlar yaşanmaktadır. CHP tarafından soruşturmayla genel müdürlükten alınıp, öğretmenliğe döndürülen ve sonra da yine, çeşitli fiillerinden dolayı çeşitli sürgünler yaşayan İ.Hakkı Tonguç'un ismi Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesine geçen hafta Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından verildi. Bu öneriyi kim getirdi, Cumhurbaşkanı bunu hangi saikle onayladı gerçekten merak ediyorum. Bu, her halde ağıt ve efsanelerin bu ülkede ne kadar işe yaradığını göstermesi açısından, kayda değer bir durumdur.

*12-18 Şubat 2010, Özgün Duruş gazetesi
20 Şubat 2010, www.habername.com*

MEFKURECİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ (MEF-DER)

Hilful fudul'dan Ahilik teşkilatlarına, derneklerden cemiyetlere, vakıflardan sendikalara, insanlar fırsat buldukları her dönemde, zamanın imkân ve şartlarına göre sivil örgütler kurmuşlar ve inandıkları değerlerin mücadelesini, bu sivil örgütler aracılığıyla vermeye çalışmışlardır.

STK'larla savaş halinde olan bir zihniyet

Halkıyla barışık devletler, bu örgütleri, devletin ulaşmadığı alanların kuşatıcısı, eksiklerinin gidericisi, devlet adına iş görenlerin denetleyicisi; haksızlığın, haksuzluğun, adaletsizliğin engelleyicisi olarak görmüşler ve bunların güçlenmesine zemin hazırlamışlardır.

Bizde ise devlet adına iş görenler, kendilerini devlet zannettiklerinden, bu örgütlerin, görevleri gereği, getirmiş oldukları eleştirileri, devlet karşıtlığı olarak değerlendirmişler ve bu yapılara karşı hep bir savaş halinde olmuşlardır. Bu örgütleri, yok etmeği hedeflemiş, yok etmeye güçleri yetmediğinde de etkisiz bırakıp, kendi denetimleri altına almanın mücadelesini vermişlerdir.

Bu ülkenin dindar kesimleri de, ihtiyaç duyulan her dönemde, bütün zorluklarına rağmen sivil örgütlenmelerin içerisinde olmuş, ancak dindarların örgütlenmeleri, ekstra zorluklar yaşamıştır. Çünkü bu ülkede bir örgüt, bir kişi yok edileceği vakit, onun önce irticaıyla münasebeti tesis edilir, bununla yok edilmenin önündeki bütün engeller kaldırılmış olurdu. Bütün bunlara rağmen bu ülkenin dindarları, gazete çıkarılacaksa gazete çıkarmış, dernek kurulacaksa dernek kurmuş, vakıf tesis edilecekse ondan geri kalmamış ve bedelini de ödemişlerdir.

Yazımızın konusu olan Mefkureci Öğretmenler Derneği, kısa adı MEF-DER de bu inanç ve kararlılıkla kurulmuştur.

1975 yılında Nevşehir’de kuruldu

1970’li yılların kaos ortamında TÖB-DER adıyla solcu öğretmenlerin ve Milliyetçi Öğretmenler Derneği diye de sağcı öğretmenlerin oluşturduğu iki dernek vardır. Bunların karşısında 1975 yılı Haziran ayında, Nevşehir İ.H.L. Müdürü Zeki Soyak’ın Genel Başkanlığında MEF-DER kuruldu. Resmiyetteki beş kurucusundan üç tanesi Nevşehir İHL’de öğretmendi. Aynı okuldan İlhan Nalçacıoğlu genel başkan yardımcısı ve Bekir Balaban genel muhasipti. Kamil Hezenci, Seyfi Ali Vural, Ahmet Çakır, Mustafa Türker, Recep Işık, Yaşar Başbuğ ve Halit Başbuğ kurucularından bazılarıydı. Kurucular kendi aralarında derneğin ismi üzerinde geniş istişarelerde bulunuyorlar ve en sonunda Niğde’deki istişare toplantısında Mefkureci Öğretmenler Derneği ismini benimsiyorlar. Amblem olarak da, mavi zemin üzerinde bir hisar ve hisarın arkasında doğmak üzere olan bir hilal belirlenmiştir.

Genel Başkan Zeki Soyak teşkilatçı biridir. Bulunduğu her yerde mutlaka bir dernek, bir vakıf, hülasa o gün

orada ne uygunsa ona göre örgütlenmenin çabasında olmuştur. Nevşehir'den önce görev yaptığı illerde birçok derneğin kuruluşuna öncülük etmiştir. Ancak bunlar yetmemektedir. Türkiye çapında örgütlenmiş bir öğretmen derneğine ihtiyaç vardır, ancak bu tür dernekler ya İstanbul'da ya da Ankara'da kurulur. Fakat bu illerde hala kurulamamıştır. Arkadaşlarına böyle bir dernek teklifinde bulunur. Onlar Nevşehir gibi küçük bir taşra şehrinde Türkiye geneli bir derneğin kurulamayacağını, bunu başaramayacaklarını söylerler. Bu itirazlara aldırış edilmez ve dernek kurulur. O günün olumsuz iletişim ve ulaşım şartlarına rağmen gece gündüz demeden, hiçbir olumsuzluğun ön kesmesine fırsat verilmeden teşkilatlanma çalışmalarına girişiliyor. Kısa zamanda birçok ilde teşkilatlar oluşturulur.

12 Eylül darbesiyle kapatıldı

Dernek, genel merkezi Ankara'ya taşınır, Anadolu'ya ses verilir, yankı beklenir. Ve hemen Konya'dan Bekir Başarıcı, Adıyaman'dan Ahmet Doğan, Malatya'dan Varol Yücel, Ankara'dan Mehmet Yıldız, Kahramanmaraş'tan Hasan Dikici, Trabzon'dan Haydar Baş, Mardin'den Mehmet Mazı gibi isimlerin başkanlığında şube olarak yankı alınır. Sonuç 68 ilden 68 şube.

Ve baştan beri hesaplanan engeller, sürgünler geliyor. Zeki Soyak Gaziantep'e, Bekir Balaban Adıyaman'a "görülen lüzum üzerine" tayin edilir. Ancak bu tür çalışmaların başarısı için, her gelişmenin bir imkâna dönüştürülmesi teşkilatçılığın ön bilgisidir. Bu bilgiyle, sürgün yerlerine yola çıkan Zeki ve Bekir hocalar, bunu teşkilatlanma ve teşkilatları ziyaretin bir imkânına dönüştürüyorlar. Kayseri'den başladıkları gezilerini Niğde, Mersin, Adana, Kahramanmaraş, Antep, Urfa, Adıyaman, Malatya, Elazığ olarak değerlendirirler. Zeki Soyak, sürgünde

çalışmaların yürütülemeyeceğini görünce, öğretmenlikten istifa ediyor, derneği büyütmenin çabasına giriyor. Birçok teşkilat gezisini o dönem Akıncılar Derneği Genel Başkanı olan Tefik Rıza Çavuşoğlu'yla gerçekleştirirler. Yola çıkarken sigorta niyetine 8 ayet-el kürsi ve şehre varırken 15 salavat-ı şerif okumak itiyatlarıdır.

15 günde bir yayınlanan MEF-DER'in yayın organı Mefkûre dergisi 1976'dan, derneğin kapatılacağı 1980 darbesine kadar düzenli olarak çıkarılır.

Dernek eğitim çalışanlarının sorunlarını dile getirmenin yanı sıra eğitimde milli ve manevi değerlerin ziddına gelişmelerin karşısında olur.

1978'de Adıyaman'da Nemrut Festivali düzenlenmesine MEF-DER, Akıncı Memurlar Derneği ve Akıncılar olarak gösterilen şiddetli tepkiyle, festival iptalini sağladıkları gibi bu tür çeşitli faaliyetlerde bulunurlar.

Kız imam hatip liselerinin açılması isteğini, MEF-DER dile getiriyor; Meclis'e, yetkililere mektuplar yazılıyor, basın açıklamaları yapılıyor.

Unutulmaya terk edildi

Din eğitiminin ve İmam Hatip Lisesi mezunlarının üniversiteye girişlerine imkan tanınması isteği, bütün platformlarda dile getiriliyor.

O günün güncel olayları karşısında yüzlerce basın açıklaması yapılıyor, Meclis'e, partilere mektuplar gönderiliyor, ziyaretler gerçekleştiriliyor.

Konferanslar, seminerler tertip ediliyor. Abdullah Kars'ın Hasan Nail Canat'ın oyunları şubelerin organizasyonu, Anadolu'ya taşıyor.

Bu çalışmalar karşısında baskılar, tazyikler sağanak gibi gelmekte, aleyhte yayınlar yapılmaktadır. Vakıflar Genel

Müdürlüğü'nden kiralanın İstanbul Şube binası, zamanın Milliyet yazarı Emin Çölaşan tarafından kıyak olarak değerlendiriliyor, iptali isteniyor. 1979'da ardı ardına sıkıyönetim komutanlıkları süresiz olarak bölgelerindeki dernek şubelerini kapatmaktadır. 1980 darbesiyle birlikte bütün sivil yapılar gibi MEF-DER de kapatılıyor.

Aslında bu tür çabaların olumlu sonuçları kapatılmalarından sonra da ortaya çıkmaya devam ediyor. 1980 yılında kapatılan MEF-DER mensupları daha sonraki dönemde Öğretmenler Vakfı'nın gövdesini oluşturuyor. Öğretmenler Vakfı, Eğitim-Bir-Sen'in teşkilatlanmasının zemini oluyor.

Burada yakınacağımız nokta, kapatılmasından ziyade, bu çapta bir örgütle ilgili yazılmış müstakil tek sayfalık bir yazı bile olmamasıdır. Aynı dönemde kurulmuş, aynı faaliyetleri yürütmüş TÖB-DER'le ilgili onlarca kitaba, yüzlerce makaleye rastlamak mümkünken MEF-DER'in yayın organı Mefkure dergisini bile bulmak mümkün değildir.

19-25 Şubat 2010, Sayı: 24
Özgün Duruş gazetesi
26 Şubat 2010
www.habername.com

BİR BAŞKALAŞTIRMA PROJESİ OLARAK HALKEVLERİ 1

Cumhuriyet Dönemi uygulamalarını ve kurumlarını anlayabilmek için 1789 Fransız Devrimi'nin ardından kurulan jakoben kulüplerini incelemek gerekir. Çünkü bu yapı, Türkiye'de, "vatandaş yetiştirilmesinde" en belirleyici yöntem olarak kullanılmıştır. Hatta jakobenlerin 200 yıl boyunca Fransada yaptıklarını okuduğumuzda, Cumhuriyet tarihini okumuş gibi oluruz. "İrtica" gibi bu amaçla kullanılan birçok kavramın bile Fransız jakobenlerinin imalatı olduğunu görürüz.

Fransız jakobenizminin M. Kemal üzerindeki etkisini, Anıl Çeçen "Halkevleri" kitabında, şu şekilde ifade etmiştir: "İyi bildiği Fransızcasıyla bu devrim üzerine önemli yapıtları okuyan Atatürk, kendi düşüncesini oluştururken ve Kemalizmin temellerini atarken buradan fazlasıyla yararlanmış, bu devrimi ideolojik kaynak olarak alırken, devrim kadrolarının izlediği yöntemleri de benimsemiş, jakoben kulüplerini devrimin halk okulları olarak görmüştür."

Peki, Mustafa Kemal'i bu kadar etkileyen jakobenizm nedir?

Jakobenizmin etkisi

Müritlerine jakoben denilen Saint Daminikus tarikatından kalma eski bir manastır binasında toplanan Devrim Konseyi üyelerine “jakobenler” denilmiştir. Devrimin en radikal ve terör uygulayan takımı oldukları için de, Fransız İhtilali ile özdeşleşmişlerdir. Jakobenler devrimin ilkeleri doğrultusunda tepeden inmece, halka rağmen halk için felsefesiyle tek tip adam yetiştirmeyi hedeflemiş; bunun için de kanunu, hukuku devrime hizmet edebildiği noktalarda dikkate almış, milli egemenliğin söz konusu olduğu durumlarda kanun ve hukuk hiçe sayılmış, kuvvetler ayrılığı ilkesinin hiçbir anlamının olamayacağı açıkça ifade edilebilmiştir. Milli irade, çoğunluğun iradesi değil, milleti “gerçek arzuları” ve “gerçek mutluluğu” noktasında aydınlatan “temiz insanların iradesi” olarak kabul edilmiştir.

Jakoben gelenekte, “devlet, hukukun üstündedir”, “yargı ve hukuk, devletin çıkarlarına tabidir” düşüncesi hâkim kılınmıştır. Halk, kandırılmaya mahkûm, asla kendi başına doğruyu bulma şansı olmayan zavallılar kitlelidir. Onların doğruya ulaşabilmeleri için, her türlü cebri yöntem meşru ve gereklidir.

Jakobenler için, kendi ideolojileri, gerçekleştirdikleri ceberut eylemlerin reddedilemez gerekçesidir. Mesela, Devrim'e direnen Katolikler, okullarından, memuriyetten ve ordudan atılmışlardır. Devrime inanmayanların yaşadıkları sadece bununla sınırlı değildir, özellikle Robespierre döneminde sayısız Fransız katledilmiş ya da hapishanelerde çürütülmüştür.

Cumhuriyet elitleri de Osmanlı bakiyesi Türk halkını Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı haline getirebilmek için jakoben yöntemleri uygulamışlardır. Cumhuriyetin vatanış tasavvuru; Türk, laik, Sünni, Batıcı, modern ve

Kemalist'tir. Bu nedenle Türk, laik, Sünni, Batıcı, Kemalist ve modern olmayan unsurların dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu dönüşümün sağlanabilmesi için 1923'ten itibaren birbirini tamamlayan çeşitli yöntemler uygulanmıştır.

Kuruluşun hemen ardından çeşitli unsurların ortadan kaldırılması, gözdağı verilmesi ve terbiye edilmeleri için peş peşe isyanlar çıkarılmış ve sözde isyan girişiminde bulunanlar çok şiddetli bir şekilde cezalandırılmış, büyük bir kısmı isyanlarda yok edilmiş, kalanlarsa bütün yakınlarıyla beraber ya idama mahkûm edilmiş, ya sürgünlere gönderilmiş veya kaybolmaları sağlanmıştır. Cumhuriyet Dönemi isyanlarının tamamı dönüştürmenin bir aracı olarak kullanılmıştır. İstiklal mahkemeleri de, Takrir-i Sükûn Kanunu da, muhalif unsurların ortadan kaldırılmaları amaçlıdır. Bu dönemdeki cebri yöntemler sadece bunlar olmayıp aile sürgünleri, mübadeleler de özellikle Türkleştirmenin bir aracıdır. Asimilasyon politikaları içerisinde yasakçılık, jandarma korkusu etkin bir yol olarak değerlendirilmiştir. Bu vatan-daş tasavvuruna uygun dönüştürme faaliyetlerinin, en acımasızlarından biri de 1938'deki Dersim İsyanı'dır. Bu manadaki "uygulama"lardan biri de İzmir Suikastı'dır.

Türk Ocakları'nın yerine Halkevleri

Dönüştürme yöntemi olarak kullanılanlar tabii ki bunlarla sınırlı değildir. Ancak 1930 yılı bu yöntemlerin, değerlendirilmesi bakımından bir milattır. 1930 Eylül'ünde kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası aynı yılın kasım ayındaki yerel seçimlere katılır ve bütün baskılara, hilelere, desiselere rağmen üç aylık bir parti olarak çok ciddi oylar alır ve 40 merkezde belediye başkanlıklarını kazanır. Bu seçim sonuçlarıyla ilgili bir değerlendirmesinde Mustafa Kemal, seçimlerin kazananının "İdare Fırkası"

yani jandarma, vali, kaymakam baskısı olduğunu söyler. Bu sonuç, CHF ve Devrimlerin halk tarafından nasıl karşılandığının görülmesi açısından çok öğreticidir. Sadece cebri yöntemlerin bir halkın dönüştürülmesine yetmeyeceği görülmüştür. Başka yöntemler aranır. Bu çerçevede Mustafa Kemal, yurt gezisine çıkar. Bu gezi- de Türk Ocakları şubelerini de ziyaret eder. Onlardan, devrimi halka anlatmalarını ister; ancak burası 1912'de İttihatçılarca kurulmuş, ırkçı ve Turancı bir örgüttür. Kurucuları, üyeleri entelektüel kimliği olan kişilerdir, devrimleri çapsız görmekte ve bunları, millet vicdanına saldırı olarak değerlendirmektedirler. Bu geziyle Türk Ocakları'ndan beklenen sonucun alınamayacağını gören Mustafa Kemal, 24 Mart 1931 yılında Türk Ocakları'nın kapatıldığını açıklar. Bu direktif, emir telakki edilir ve Türk Ocakları 10 Nisan 1931'de olağanüstü kongreyle kendini feshedip, malvarlıklarının CHF'ye aktarılmasına karar verir. Bu kapatılmada Rusya'nın baskısının büyük bir rolü vardır.

Türk Ocakları'nın kapatılmasından sonra devrimin halka ulaştırılmasının aracı olarak 1932'de Halkevleri'nin kurulması kararlaştırılır. Halkevleri daha sonra kurulacak Köy Enstitüleri'nin şehirli ve halka dönük muadilidir.

Devrimlerin halka benimsetilmesi adına kurulan Halkevleri, Köy Enstitüleri ve benzeri kurum ve kuruluşların da başarılı olmadığı 1946 seçimlerinde ortaya çıkmıştır.

Halkevlerinin 3 dönemi vardır. 1. dönem, 1932-1950 yıllarını kapsar. 2. dönem, 1960 darbesiyle başlar. Bu dönemde de 1. dönem faaliyetlerinin izine rastlanır, ancak Tek Parti diktasının yaşandığı 1. dönemdeki rahatı ve imkânları bu dönemde bulamazlar. 3. dönem ise eski

Dev-Yol sanıklarının kurduğu dönemdir. Yazımızın konusu olan 1. dönemdir. Bu dönemde yapılan faaliyetleri ve etkilerini inşallah yazının ikinci bölümünde anlatmış olacağız.

26 Şubat - 4 Mart 2010, Sayı: 25
Özgün Duruş gazetesi
05 Mart 2010
www.habername.com

BİR BAŞKALAŞTIRMA PROJESİ OLARAK HALKEVLERİ 2

Halkevleri, 1931’de M. Kemal’in direktifleriyle kapatılan Türk Ocakları’nın yerine, CHF’nin 3. olağan kongresinde belirlenen tüzük gereği, 1932 yılında kurulmuştur. Amacı, devletle halk arasında boşluk bırakmamak, yeni devlet ideolojisini halka yaymak, “halkı bilinçlendirmek”, devrimlerin halk tarafından benimsenmesini sağlamak, kültür hayatını CHF (Cumhuriyet Halk Fırkası) denetiminde şekillendirmektir.

Tek tip bir kültür için, buralar dışında hiçbir kurumun kültürle ilgilenmesine izin verilmez. Yani tiyatro, resim, edebiyat, müzik öğrenmek ve üretmek isteyen gençler, oraya gitmek zorundaydılar.

Faşizmin taklit kurumları

O dönemin diğer kurumları gibi bunlar da orijinal değil; faşist, diktatör ülkelerden kopyalanmış taklit kurumlarıdır. Felsefesi Jakoben Kulüpleri’nin taklidiyen işleyişi tek tip insan yetiştirmeyi hedefleyen ülkelerdeki “Sokol Gençlik Teşkilatları”nın aynısıdır.

Halkevleri Ankara’da CHF Genel Sekreterliği’ne, illerde ise il başkanlıklarına bağlıdır. İhtiyaçları ve tefrişatı

CHF adına, devlet tarafından karşılanır. CHF'ye bağlı kültür organizasyonları olduklarından, müstakil birer hukuki şahsiyetleri yoktur. Halkevlerinde yönetici olmak için CHF üyesi olmak şarttır. Her halkevi, köycülük, müzecilik-sergicilik, güzel sanatlar gibi en az 3, en fazla 9 şubeden oluşur. Ekonomik denetimleri CHF teşkilatları tarafından yapılmaktadır. 1939'daki CHP'nin 5. kongresinde ise köylerde "halkodaları" kurularak yurdun en ücra köşelerine ulaşmayı hedeflemişlerdir. Kapatıldıkları 1951'e kadar 478 halkevi, 4342 de halkodası kurulmuştur. Bir ara "ulusevi" olarak değiştirilen adları, sonradan tekrar halkevine dönüştürülmüştür.

CHP 1946'ya kadar çok rahat, hatta pervasızca devlet imkân ve baskısını kullanarak çalışmalarını yürütmüş, 1946 seçimleri ise bu gibi kurumlar için bir kırılma noktası olmuştur. Bu tarihte muvazaalı da olsa bir DP muhalefeti başlamış, bu kurumların harcamaları merccek altına alınmış, özellikle belediye destekleri azalmıştır. Devlet desteğinin sınırlanmasıyla, buralara olan ilgi azalmış ve etkinlikleri bitmiştir. 1950'de iktidara gelen DP, 1951'de çıkardığı 5830 Sayılı Kanun'la zaten devlet desteği çekildiği için işlevsizleşen diğer CHP kurumlarıyla beraber halkevlerini de kapatır ve zaten devletin olan mal varlıklarını devlete aktarır.

Halkevleri 1960 darbesiyle kurulan Türk Kültür Derneği'nin 1963'te ismini halkevi olarak değiştirmesiyle devlet eliyle yeniden kurulur. 1963'teki kurucuları, kapatıldığı 1951'deki yöneticileridir. CHP iktidarlarında var edilen bu tür Kemalist örgütler, devlet desteği kesilince güçlerini yitirdiğinden, pek bir etkinlik ortaya koyamamıştır. 1970'lerde sol akımların gücü nedeniyle halkevleri, Kemalizme sosyalizm gömleği giydirip sosyalist solla Kemalizm'i sentezleme çabasına girerek burayı yaşıtmayı denemişler, halis Kemalistler ise bu

gelişmeden rahatsız olup buradan ayrıldığından, 1975 sonrası halkevleri tamamen marjinal bir sol görüntüye bürünmüştür. 1980 darbesiyle de kapatılmış, genel başkanı, 1960 darbecisi “ölmez yitmezlerden” daimi senatör Ahmet Yıldız tutuklanmıştır.

Kasabalarda düzenlenen balolar

1988 yılında çeşitli sol örgütçülerden oluşan eski halkevciler tarafından yeniden açılır. Bir süre sonra Dev-Yolcuların etkisine girer. Ancak bu son iki dönemde de halkevleri, sahibi CHP gibi, 1930’lu, 1940’lı yıllardaki saltanatını asla yaşayamaz.

Her üç döneminde de halkevlerinin en önemli görevi, Cumhuriyet’in diğer bütün kurumlarında olduğu gibi, “irtica”yla, halkın değerleriyle mücadeledir. Ve tabii ki buna bağlı olarak CHP tasavvurunda Türk, laik, Sünni, Kemalist, Batıcı ve modern vatandaşlar yetiştirmektir. Bu nedenle burada Türklük, Turancılık vurgusu, Türk Ocakları’dan geri kalmaz. CHP kurmaylarınca buralar, “hür Türk yurdunda, hür Türk milleti yetiştiren, birer Kızılelma”dır.

Ankara halkevinin çıkardığı Ülkü dergisi doğrudan CHP’nin, yani devletin sesi sayıldığından, diğer halkevleri ve Türk halkı için bir kılavuz niteliğindedir. Bu dergi sosyolojik, antropolojik değerlendirmeler ve köy monografileri yayınlarak Türk olmayanların tespitini yapar ve onların Türkleştirilmesinin yollarını açar.

Bu yollardan biri, 1920’lerde Türk Ocakları’nın düzenlediği “Vatandaş Türkçe Konuş” kampanyasıdır. Bu kampanya halkevlerince de İzmir’de başlatılır ve Doğu’ya doğru yaygınlaştırılır. Çalışmanın buralardan başlatılması buraların etnik yapısıyla ilgilidir. İstanbul’daki Türkleştirme faaliyetleri de halkevlerince yürütülür.

“Laik Türk Hıristiyanlar Birliği” ilk toplantısını 1935’te İstanbul halkevinde yapar ve çalışmalarını burayla bağlantılı yürütür.

Cumhuriyet vatandaşlarının bir diğer vasfı da modernliktir. Bu amaçla halkevleri, meydanına bayraklar dikilen köylere bilgilendirme ve gözlem gezileri düzenler. Bu geziler fötr şapkalı bay ve tayyörlü bayanlarca, o gün için çok lüks sayılan otomobillerle ve yanlarında “konserve yiyeceklerle” yapılır. Gruptaki doktorlar, köylüleri muayene ederken, “Halk Hatipleri Teşkilatı”ndan yetmiş hatipler, köylüleri bilinçlendirir. Kasabalarda düzenlenen balolar, halkın modernleşmesine önemli katkılarda bulunur.

Yabancılaştırmaya halk direnişii

Halkevlerinin açılışlarında, mutlaka B. Kemal Çağlar’ın “Açılırken” şiiri okunur, halkı yetiştirebilmek için tezli piyesler, özellikle “Çoban” ve Türk tarih tezini işleyen “Akın” oyunları sergilenir. Bütün faşist yapılanmalarda olduğu gibi, buralar da dinamizm oluşturabilmek için törenlere, şöenlere, marşlara kutlamalara boğulmuşlardır. Her yıl kuruluşu atfen, 19 Şubat tarihleri “Halkevi Bayramı” olarak kutlanır.

Halkevlerinin Kürtlerin yaşadığı bölgelerdeki faaliyetleri daha farklıdır. Bu bölgelerde özellikle “Dil, Tarih ve Edebiyat Şubeleri” aktiftir. Bölgenin köylerinde, 10’u kadın olmak koşuluyla yüzer kişilik gruplara “öz Türkçe” ve “vatandaşlık bilgisi” müsabakaları düzenlenir. Öz Türkçe denmesi, bölgede konuşulan Arapça, Farsça ve Kürtçenin ayrı bir dil değil, Osmanlıca diye vurgulanması içindir. “Köycülük Şubesi” ise Türkçe öğretimiyle beraber, bölgedeki Türkçe olmayan köy, mahalle ve sokak isimlerini Türkçeleştirmiştir.

Köy Enstitüleri'nde olduğu gibi, köylerden toplanan zeki çocuklar yatılı okullara yerleştirilmiş ve bunların masrafları halkevleri tarafından karşılanmıştır. Misyonerlik çalışmaları nedeniyle, İzmir'de yoğun tepkiler alan Sıdık Avar, bölgenin Türkleştirilmesinde en büyük etkinliğin, bölgede geleceğin annesi olan kız çocukları eliyle olacağını düşünerek, onları, köyleri dolaşarak toplayıp Elazığ Kız Enstitüsü'nde eğitir.

Halkevleri, yukarıda ifade edilen çalışmalara benzer birçok vatandaşı yetiştirme programı uygulamış, ancak bu çalışmaların halkın dönüştürülmesinin aksine, onların nefretini kazandığı da 1946 seçimleriyle görülmüştür. Halkımız hiçbir şekilde kendine giydirilmeye çalışılan yabancılaştırma gömleğini kabullenmemiş, bunu da fırsatını bulduğu her an ortaya koymaktan geri durmamıştır.

05-11 Mart 2010, Sayı: 26
Özgün Duruş gazetesi
12 Mart 2010
www.habername.com

KADRO DERGİSİ VE KADRO HAREKETİ

Cumhuriyet döneminde, halk ve onun tercihlerinin şekillendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar; gelişen olaylara ve durumlara göre yöntem farklılıkları göstermiştir. Bu farklılıkların oluşmasında 1930, 1946 ve 1960 tarihleri belirleyici olmuştur.

1. Dönem:1923- 1930 tarihlerini kapsayan, daha çok ceberut uygulamalarla halkın yeni kurulan otoriteye bağlılığının sağlanmasının hedeflendiği dönemdir. Bu dönemde, bütün muhalif ya da muhalif olma potansiyeli olan düşünce, inanç, kişi, kuruluş birbirinden farklı ancak birbirini tamamlayan şiddet ağırlıklı yöntemlerle ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.

2. Dönem: Halkın; devletin mi, CHP'nin mi olduğu belli olmayan kurumlar eliyle

terbiye edilme sürecidir. Bu dönem, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulup akabinde yapılan yerel seçimlerle, bir manada 1. dönem uygulamalarının halkın referandumuna sunulduğu, 1930 yılıyla başlar. Sonuçlar, CHP ve Cumhuriyet tarihi açısından çok belirleyicidir. Bu tarihten sonra köklü arayışlar içerisine girilir. 1931

yılında yapılan CHF 3. Kongresi'nde alınan kararlar CHF ve Türkiye için bir miladın habercisi gibidir. Çünkü 1923'ten 1950'ye kadarki CHP'nin tarihi, bir anlamda Türkiye'nin de tarihidir. Bu tarih, CHP'nin devletle özdeşleştiği, devletin imkânlarının CHP'ye devredildiği; CHP'nin kurumlarının devlet muamelesi gördüğü, devletin kurumlarınınsa CHP'nin yan kuruluşlarına dönüştürüldüğü dönemdir. Hatta yazımıza konu edineceğimiz Kadro Dergisi ve Kadroculuk gibi aslen bağımsız aydın hareketi olması gereken çabaların bile, devlet hareketi mi, CHP çalışması mı olduğunu ayırt etmek mümkün değildir. İşte bu sebeple bu dönemde oluşturulmuş kurumlar, normal şartlarda, sonuçları açısından, çok da anlamı olmayan uğraşlar olmalarına rağmen, devlet ve CHP ile içiçe yapıları gereği incelenmeye değer bulunmaktadır.

3. Dönem ise, 1960'tan sonraki darbeler ve darbe artığı kurumlar marifetiyle halk ve

tercihlerinin dizayn edilmeye çalışıldığı günümüze kadar devam eden süreçtir. Son dönemlerde ülke olarak yaşadığımız sorunların tamamını, darbe artığı kurumlar ortaya çıkarmaktadır. Bu kurumların her birinin yapısı ve hangi sorunun kaynağı ve gücü olduğu ayrıca incelenebilir. Son yaşanan yargı vesayeti ya da jüristokrazi tartışmalarını anlamlandırabilmek için mutlaka 1960 darbesini incelemek gerekmektedir. 1960 ve 1980 darbelerinin kurumlarını ve anayasalarını bilmeden bugün yaşadığımız gündemi sağlıklı yorumlayabilmemiz mümkün olmayacaktır.

Yukarıda da ifade etmeye çalıştığımız gibi, Cumhuriyetin vatandaş tasavvurunun oluşturulmasında izlenen yöntemler açısından 1930 seçimleri bir kırılma noktasıdır. Seçimler sonrası toplanan 1931'deki CHP 3. Ku-

rultayı; Parti'nin kendini revize edip muhkemleştirmeye çalıştığı, Kemalizm'in biçimlenmesinin tamamlandığı, doktrin arayışının yansıtıldığı, örgütsel taban arayışlarına girildiği bir kongre olmuştur. Bu amaca yönelik devlet kurumu olarak Türk Tarihi Tetkik Heyeti (Türk Tarih Kurumu) ve Türk Dil Kurumu; parti yan kuruluşu olarak da, Halkevleri kuruldu. Türk Hava Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay'ın partiyle kaynaştırılarak örgütsel taban oluşturma çabalarında yardımcı unsur olarak değerlendirilmesinin temelleri atıldı. Ayrıca 1934'te üniversite ve yüksekokullara Türk İnkılap Tarihi dersleri konularak taban oluşturma çalışmalarına yoğunluk kazandırıldı. Yine aynı gerekçeyle sonraki yıllarda Köy Enstitüleri kuruldu.

2. dönemde taban oluşturma çalışmalarının yanı sıra doktrin oluşturma gayretlerine de girilmiştir. Doktrin oluşturma çalışmalarının en önemlisi ya da bugüne kadar çok sayıda tartışmanın ve incelemenin konusu olanı, Kadro Dergisi ve Kadro Hareketidir.

Kadrocular ya da Kadro hareketi, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Şevket Süreyya Aydemir, Vedat Nedim Tör, Burhan Asaf Belge, İsmail Hüsrev Tökin tarafından Ankarada 3 yıl süreyle çıkarılan Kadro Dergisi etrafındaki harekettir. Kadro Dergisi, Mustafa Kemal'in isteğiyle Ocak 1932'de yayınlanmaya başladı. 36 sayı yayınlandı; 1934'te, "İşin içerisine İsmet İnönü karıştı buradan sıkıntı doğar" endişesiyle yine Mustafa Kemal'in isteğiyle kapatıldı.

Derginin mimarı ve ideologu Şevket Süreyya Aydemir'dir. Derginin Yakup Kadri Karaosmanoğlu dışındaki kadrosunun tamamı Marksist'tir.

Dergiye 'Kadro' ismi verilmesi tesadüfi değildir. Kelime batı dillerinde, "Yeni bir askeri birimin oluşturulması ve

eğitilmesi için gerekli anahtar konumundaki bir grup görevli ve örgütü oluşturmak, eğitmek, genişletmek ve idare etmek üzere yetiştirilmiş nitelikli personel, yapı” anlamına gelmektedir.

Kadrocular, ülkenin kalkınmasını, sorunlarını çözmesini devletçi bir siyasi ve ekonomik yapıda görmüşler, siyasi model olarak da; başta olağanüstü yetkilere sahip şef, ve “ımtiyazsız sınıfsız millet”in temsilcisi tek parti yönetimidir.

Dergi, 36 sayı yayınlanabilmiş; ancak buna rağmen etkisi ve tartışmaları günümüze kadar sürmüş bu derginin özelliği nedir, sorusuna, “Kadrocular, Kemalizm’i bir sistem haline getirip, Türk inkılabının ideolojisini yapmaya çalıştılar”, “1930’lar Türkiye’sinde 1929 Dünya İktisadi Buhranı’nın etkisiyle kapitalist olmayan bir yoldan kalkınma önerisinde bulunan bir grubun siyasal elit haline gelme çabası”, “Kemalizm’i, kapitalizm ve sosyalizmden ayrı, bir üçüncü yol olarak ortaya çıkarma uğraşı”, “Türk devriminin nedenlerine ve yönüne ışık tutan ilkeleri nesnel bir düşünce bütünü içinde sistemleştirip bunu devrimin resmi felsefesi haline getirmek suretiyle Kemalizm’i oluşturma hareketi”, “devlete alternatif bir ideolojik kimlik sunma çalışması”, “Kemalizm’i bütün az gelişmiş ve yarı sömürge ülkeler için, örnek alınması gereken bir devrim modeline dönüştürme arayışı”, “bütün devrimlerin halka rağmen halk için yola çıkan kendi içinde tutarlı bir kadronun ürünü olduğu düşüncesini hakim kılma birlikteliği”, “devlet merkezli kalkınma heyecanını oluşturacak öncü siyasal elit kadronun oluşturma zemini”, “Kemalizm’in içinde kalarak diyalektik materyalist yöntemlerle Kemalizm’i şekillendirme arayışı” diye birbirinden farklı cevaplar verilmektedir.

Geleneksel seçkinci-devletçi çizginin temsilcisi olan Kadro Hareketi; komünist, faşist, milliyetçi komünist, nasyonal sosyalist, anarşist, nihilist gibi birbirinin zıddı kavramlarla suçlanmıştır. Bu suçlamaların en şiddetlileri Mustafa Kemal'in sofrasında dergi çıkaranlar gibi yer alan, ancak bu ekip içerisinde katılmayanlardan gelmiştir. Sürekli dergi ve kadro hakkında Mustafa Kemal'e jurnallerde bulunmuşlardır. Sonunda, dergiye yazılar da yazan İsmet İnönü'nün de onayıyla derginin kapanmasını sağlamışlardır.

12-18 Mart 2010, Sayı: 27
Özgün Duruş Gazetesi
20 Mart 2010
www.habername.com

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI 1

Cumhuriyet tarihinin en belirleyici kırılma noktalarından biri olan Serbest Cumhuriyet Fırkası olayını üç ara başlık altında incelemek mümkündür:

- 1- Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı doğuran sebepler.
- 2- Kuruluşu.
- 3- Kapatılması ve sonuçları.

Bu sayfada daha önce yazdığımız Köy Enstitüleri, Halkevleri, Kadro dergisi gibi yazılar aslında “1923-1950 Arası Cumhuriyet Halk Fırkası Yan Kuruluşları” üst başlığını taşır. Bugün yazmaya başladığımız Serbest Cumhuriyet Fırkası da aynı üst başlık altında değerlendirilecek kurumlardan biridir.

DİKTATÖR GÖRÜNMEMEK İÇİN

“Serbest Cumhuriyet Fırkası niçin kurulmuştur?” sorusunu Falih Rıfkı Atay, “Çankaya” adlı kitabında “Mustafa Kemal karşısında, kendine güveni artan İsmet Paşa'yı, hizaya getirmek için”, “Fethi Okyar aracılığıyla, varlık göstermeye başlayan sağ muhalefeti bir araya toplayıp,

küçük düşürerek iflasını sağlamak için”, “homurdanmalarla başlayan muhalefeti, kontrol altına almak için”, “Avrupa’da başlayan ideolojik muhalefet hareketlerinin, Türkiye’ye etkisini kıracak bir paratoner oluşturmak için” diye cevaplarırken, aynı soruya Erol Mütercimler, “Bugüne kadar çeşitli yöntemlerle, güç bela sağlanan istikrarı bozacak, ekonomik temelli homurtuların zemin oluşturduğu muhalefetin; kapsamını, etki alanını ölçüp, gerekli tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamak için” cevabını verir. Ayşe Hür ise, “Batı tarafından bir diktatörlük olarak görülüp yavaş yavaş yalnızlığa terk edilmeye, eleştirilmeye başlanan görüntüyü değiştirmek için” tespitini uygun bulur.

1925 yılında kapatılan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası olayı, Cumhuriyet tarihinin, yönetenler tarafından alınması gereken en önemli dersi vermiştir. Bu ders, “iktidar perspektifi olan bir partinin, muhalefet bile olsa, devletin siyasal kurgusu dışında kendisini tanımlamasına izin verilmez.” Aslında bu, muhalif bütün unsurlara verilmiş bir derstir. Çünkü Terakkiperver Cumhuriyeti Fırkası sonrası çok kanlıdır. Kurucuları, mensupları kara listelere alınmış, çeşitli vesilelerle hepsine yaptıklarının bedeli bir bir ödettirilmiştir. Bu dersi alanlar, hiçbir şekilde muhalif bir yapının mensubu olmayı akıllarının ucundan geçirmedikleri gibi, bunun düşüncesini bile taşımaktan korkmuşlardır. Bu durum devleti siyasal istikrara taşımıştır. Siyasi istikrar ise, cebir ile sağlanan suskunluğun adıdır. Hani İsmet Özel’in mısralarıyla, “Kin susturur insanı, adına çıdam denir.”

İşte yukarıda Falih Rıfkı’nın vermiş olduğu cevapların altyapısını bu siyasi istikrarın varlığı düşüncesi oluşturmaktadır. Hâlbuki o günkü ekonomik ve siyasi şartlar içerisinde, bu suskunluk, normal yöneticileri korkutmuş olmalıydı. Bu suskunluğun bir büyük kini beslediği

Çankaya sofralarına hapsolmuş yöneticiler tarafından görülmüş olsaydı, Serbest Cumhuriyet Fırkası'na gösterilen bu teveccüh bu kadar şaşkıncı, bu kadar ürkütücü olmazdı.

CHP, HALKA TEPEDEDEN BAKAN BÜROKRAT HİZ-BİNDEN İBARETTİ

Bu durumu Şevket Süreyya Aydemir “Tek Adam” 3. ciltte, “Şapka ve Harf devrimlerinin halk tarafından kabullenışı(!) üzerine, Mustafa Kemal, kendini tarih ve dil konularına vermiş, ülkede ne olup bittiğinden habersiz bırakılmış, halkın yaşadıkları görülemez olmuş, bu nedenle de CHP dışında bir harekete, halkın bu rağbeti özellikle Mustafa Kemal’i şaşırtmış, halkın bu tepkisini ‘nankörlük’ olarak değerlendirmesine sebep olmuştur” diye özetler. Tabi bu ‘nankörlük’ de karşılıksız kalmamış ve Serbest Fırka olayının incelendiği her çalışmanın ikinci konusu Menemen Hadisesi olmuştur.

Kemalist yazarlar, Serbest Fırka’ya halkın ilgisini, 1929 dünya ekonomik krizinin Türkiye’ye etkisinin Cumhuriyet Halk Partisi’ne fatura edilmesine bağlarken, Parti’nin kapanmasının “irticai unsurlar partiyi ele geçirdi” gerekçesiyle olduğunu görmezlikten gelmektedirler.

Peki, Serbest Fırka olayını doğuran ortam nasıldır? Hikmet Bila, CHP’nin tarihini anlattığı “CHP 1919-2000” isimli kitabında, “Ankara paylaşılmaya başlanmış, halktan kopuk bir burjuva oluşmuş, arsa spekülasyonları başlamış, TBMM’nin arsası bile 20.000 Lira yerine 2,5 milyona kamulaştırılmış”, “işçi hakları sınırlanmış, köylüler jandarmanın tahsildar baskısıyla ağaların insafına terk edilmiş”, “yoksul halk kitleleri, büyük bir sefaletle sürüklenmiş”, “CHP halka tepeden bakan bir devlet dairesine dönüşmüş”, “bir örnek teşkil etsin diye

anlatayım: Evine ekmek götüremeyen 10-15 lira aylıkla çalışan amelelerin maaşlarından % 5 kesilerek mecburen üye yaptıkları Amele Cemiyeti'nin CHP'li yöneticilerinden başkan 400 TL, üyelerse 200 TL maaş almış, cemiyetin bütün gelirleri, bu yöneticilerin maaşını karşılayamaz olmuştur” derken; Şevket Süreyya Aydemir, o dönemi, şu tespitlerle özetler: “CHP, halktan kopuktu. Halkın dışında dar, basit bir bürokrat hizbiyle, bu hizbe, ancak seçim ve menfaat bağlantıları olan mahalli, fakat dar kafalı taşralı taraftarlardan ibaretti”, “merkez ve taşrada partili olmak demek; gelecekte bir şey, bir menfaat, bir kariyer beklemek demektir.”, “halk tedirgindi, sattığı para etmiyor, aldığına da gücü yetmiyordu.” Fethi Okyar ise halkın yaşadığı sıkıntıları, Aydın'da karşılaştığı şu manzarayla özetliyordu: “17.000 gayrimenkulden 14.000 tanesi ipotekli.”

HER TARAF DERİN BİR YOKLUK VE PERİŞANLIK İÇİNDE

Aynı durum Mustafa Kemal'in ağzından, 6 Mart 1930'da, Antalya'da Rıza Soyak'a şu cümlelerle aktarılıyordu: “Her taraf derin bir yokluk; maddi, manevi bir perişanlık içinde. Ferahlatıcı pek az şeye rastlıyoruz. Maalesef memleketin hakiki durumu bu işte... Memurlarımızın çoğu görgüsüz, kifayetsiz ve cahil.” Tabii bir de bu görgüsüz, cahil, kifayetsiz, hoyrat memurların halka çektiikleri işkenceler. Devlet daireleri halkın horlandığı, küçük düşürüldüğü, giyiminin, kuşamının alay konusu yapıldığı bir çilehaneye dönmüştür. Bir de bunların yanında, rüyada bile dile getirilemeyen “halkın vicdanına hançer gibi saplanan devrimlerin” yaşatmış olduğu acılar, zulümler.

Bu ortamda Mustafa Kemal yine dehasını konuşurmuştur. Bu dehalığı, Şevket Süreyya “Tek Adam”da “iktisadi

buhran vilayetlerde tam bir çaresizlik havası yaratmıştı. İşte o sıralarda Gazi, havayı dalgalandırmanın artık vakti geldiğine inanmış olacak ki, yeni bir teşebbüsü ele aldı. Bu teşebbüs iktisadi değil, siyasi olacaktı. Fakat bu yönden bir sondajla da, halkın duygularını belki daha iyi kanalize etmek mümkün olabilirdi. Bu yeni teşebbüs, yeni bir siyasi parti kurmak çabasıydı. Ama bir vesayet partisi... Yani ipleri elde tutulan, kontrol hatta yönetim altında bir parti... İşte Serbest Fırka bu hava içinde doğdu.”

19-25 Mart 2010, Sayı: 28
Özgün Duruş gazetesi
26 Mart 2010
www.habername.com

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI 2

“Manipüle edilmiş birkaç hatıra ve bir iki çalışma dışında önemine uygun, hakkında yeterince inceleme yapılması sakıncalı görülmuş Serbest Cumhuriyet Fırkası niçin kuruldu” sorusuna, “yaşanan sorunların doğurduğu gizli muhalefeti açığa çıkarıp, kontrol altında tutarak rejimi tehdit eder boyutlara ulaşmasını önlemek, muhalefet fikri taşıma cüretini kökünden kazıyıp atmak, Batı’da başlayan “şeklen Batılı, gerçekte Doğulu Türk diktatörlüğü” yargısını giderebilmek, Duyun-u Umumiye borçları nedeniyle Batı’yla yaşanan sıkıntılardan kurtulmak, bir süredir başına buyruk hareket eden İsmet Paşa’ya haddini bildirmek, Mustafa Kemal’in hem devlet hem de parti başkanlığı nedeniyle sıkıntılardan sorumlu tutulmasının önüne geçip yaşananların sorumluluğunu İsmet Paşa’yla Fethi Paşa’nın politik mücadelesine yüklemek için kurulmuş siyasal hareketin adıdır Serbest Cumhuriyet Fırkası” cevabını vermiştik.

Ayrıca bu sebeplere şunu da eklemek gerekir ki seçimlere katılım oranı gitgide düşmüş, İstanbul’da bile 1930 yerel seçimlerine katılım % 17’yi bulmamıştır. Meclis, görüşmelerde hiç kimsenin söz almadığı bir sessizliğe

bürünmüş, her oylamaya 100-150 milletvekili bile katılmamaya başlamıştır. Bu durum derin bir direnme olarak yorumlanıp, tek partinin geleceği noktasında bir endişenin kaynağı olmuştur. Bu endişenin güdümlü bir muhalefetle aşılabileceğine inanılmıştır.

KONTROLLÜ VE DENETİM ALTINDA BİR MUHALEFET

Kontrollü ve denetim altında bir muhalefetin varlığına duyulan ihtiyaçtan sonra bunun nasıl olacağı üzerinde çeşitli düşünceler geliştirilir. Bu düşüncelerin ilki, CHF (1935 yılında CHP adını almıştır) içerisinde muhalif bir kanat oluşturmaktır. Ancak İsmet Paşa, bu düşünceye şiddetle karşı çıkar. İsmet Paşa'nın bu direnci aşılamayınca, muhalefetin ikinci bir parti aracılığıyla yapılması düşüncesi ağırlık kazanır ve böylece de bir parti kurulmasına karar verilir.

Parti kurma görevi için, 1925 Takrir-i Sükûn Kanunu görüşmeleri sırasında güvensizlik oyu verilerek istifaya zorlanan, ardından milletvekilliğinden istifa ettirilerek Paris büyükelçiliğine gönderilen Ali Fethi (Okyar) Bey seçilmiştir. Fethi Bey'in seçilmesinin; Mustafa Kemal'in çocukluğundan beri arkadaşı olması hasebiyle ihanet etmeyeceğine inanılması, nispeten liberal düşüncelere sahip olması, eski bir başbakan olması, Batılı bankacılarla arasının iyi olması gibi sebepleri vardır.

Paris'ten çağrılan Fethi Okyar'a muhalif bir parti kurması, Mustafa Kemal tarafından Yalova'ya çağrılarak teklif edilir. Fethi Bey, önceden kendisini uyaran arkadaşı Rize Mebusu Fuat (Bulca) Bey'in "Sana bir muhalif fırka teşkili teklif olunacaktır. Sakın bu teklife kapılma... Sana yazık olur!" sözünü de dikkate alarak, "Rica ederim, beni İsmet Paşa ile karşı karşıya getirmeyiniz" diyerek, bu öneriyi reddeder. Ancak ısrar edilir, güvenceler

verilir, Fethi Bey ikna edilir. Fakat buna rağmen Fethi Okyar'ın ve daha sonra yanında yer alacakların endişeleri vardır: Onlar, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurucularının ve partide yer alanların başına gelenleri henüz unutmamışlardır. Cumhuriyet döneminin ilk darbesi, Şeyh Sait İsyanı gerekçe gösterilerek bu dönemde yapılmış; hükümet düşürülmüş, Takrir-i Sükûn Kanunu çıkarılmış, İstiklal Mahkemeleri kurulmuş, bütün muhalif unsurlar derdest edilerek susturulmuş, parti, "irticai düşüncelerin odağı olduğu gerekçesiyle" kapatılmış, parti mensupları büyük bir kısmı idam olmak üzere, ağır cezalara çarptırılmış, geride kalanlar, özellikle parti milletvekillerinin büyük kısmı, İzmir Suikastı bahanesiyle idam edilmiş, idamdan kurtulanlar ya hapsedilmiş ya da sürgüne gönderilmiş, Kurtuluş Savaşı'nda yer almış birçok paşa 'vatana ihanet'le suçlanmıştır. Bu yaşananlar nedeniyle Fethi Okyar ve arkadaşları böyle bir işe girişmeye korkmaktadırlar. Bu sebeple Mustafa Kemal'den ısrarla kendilerine yazılı teminat verilmesini isterler. Bu isteklerinin yersiz olmadığı da zaten üç ay sonra ortaya çıkacaktır.

"MAKBULE'Yİ DE SİZE VERDİM!"

Bunun üzerine Mustafa Kemal "Bana fırka teşkili arzusunda bulunduğunuzu bir mektupla bildirir ve bunu nasıl telakki edeceğimi sorarsınız, ben de cevaben hüsnü telakki edeceğimi bildirdikten sonra işe başlarsınız" demişti. 7 Ağustos'ta Fethi Bey 'danışıklı' mektubu yolladı. Mustafa Kemal 10 Ağustos'ta Cumhuriyet gazetesi aracılığıyla olumlu cevabını verdi. Başbakan İsmet İnönü ve Meclis Başkanı Kazım Özalp'ten de olumlu mesajlar gelince, Fethi Bey iyice rahatlamıştı. Milletvekilliği pazarlıkları da yapılmış; İsmet Paşa, kurulacak yeni partiye 40-50 milletvekili vermeyi vaat etmiş, Fethi Bey, 120 milletvekili istemiş, sonunda 70 milletvekilinde anlaşılmıştı. Ancak bu sayı 15 olarak gerçekleşti.

Fethi Bey ardından Mustafa Kemal'e tarafsız kalıp kalmayacağını sormuş, Mustafa Kemal "Tabii, ben bitaraf [tarafsız] olacağım. Bu fırkalar benim iki evladım gibi olacak. Ve ben tabirimi mazur görün, sizin babanız gibi olacağım" diye söz vermiştir. Ayrıca Fethi Okyar, hükümetin ve mülki idarenin de partisine zorluk çıkarmamasını ister ve bunların da garantisini alır. Partinin kuruluşunda gerekli parayı da Mustafa Kemal verir. Partinin kuruluşunu, ilk defa Vakit gazetesi haber yapar ve bu haberi Mustafa Kemal dikte ettirir. Ve böylece 99 gün ömürlü Serbest Cumhuriyet Fırkası 12 Ağustos 1930'da kurulmuş olur. Partinin genel başkanı Gümüşhane Mebusu Fethi Okyar, genel sekreteri ise yine Mustafa Kemal'in yakın çocukluk arkadaşlarından Kütahya Mebusu Mehmet Nuri Conker'dir.

Asım Uşa'ya göre Mustafa Kemal, CHF içerisinde hükümete muhalif olanların SCF'ye geçmelerini sağlamıştır. Bu isimler, her türlü teminata rağmen, başlarına ne geleceğinden emin olmadıkları için, SCF'ye geçişte zorlanmışlardır. Hatta Mustafa Kemal, bir garanti, bir güven unsuru olsun diye, "Makbule'yi de size verdim" diyerek, kız kardeşi Makbule Atadan'ın da SCF'ye geçmesini sağlamıştır. Parti'nin isim babası da Mustafa Kemal'dir. Ahmet Ağaoğlu, Nuri Conker, Reşit Galip ve Tahsin Uzer tarafından hazırlanan parti programına son şeklini de bazı eklemelerde bulunarak yine Mustafa Kemal vermiştir. Hatta bu muvazaa durumu öyle ileri götürülmüştür ki üyelerin partiye kayıt mektupları bile, Mustafa Kemal tarafından yazıldı/yazdırıldı.

DÖNÜM NOKTASI İZMİR GEZİSİ OLDU

Partinin duruşu, CHP'nin solunda, liberal, laik, cumhuriyetçi şeklinde belirlendi.

Partinin Meclis dışındaki teşkilatlanması hakkında fazla bir bilgi yoktur. Bilinenler İstanbul il başkanının İsmail Hakkı Baltacıoğlu, İzmir il başkanının Ekrem Hayri Üstündağ, Aydın il başkanınınsa Adnan Menderes olduğudur.

Serbest Fırka'nın kendine ait bir yayın organı yoktu, ancak CHF yayın organları dışındaki gazeteler genellikle SCF'yi destekliyorlardı.

Partinin kuruluşu resmiyette tamamlandıktan sonra teşkilat oluşturma ve partinin tanıtılması amacıyla yurt gezilerine çıkılması kararlaştırılır. Bu gezilere Ege Bölgesi'nden başlanacaktır. Gezinin ilk durağı olarak İzmir belirlenmiştir. 3 Eylül'de İstanbul'dan Konya vapuruyla parti kurmaylarıyla birlikte Fethi Bey, İzmir'e yola çıkmıştır. Bu gezi büyüünün bozulduğu tarih olur. Çünkü bu gezi, bütün hesapların ters döndüğu, her iki taraf için de beklenmeyen olayların yaşandığı bir geziye dönüşür. Artık her şey yeniden hesaplanmalı, yeni yöntemler belirlenmelidir.

2-8 Nisan 2010, Sayı: 30

Özgün Duruş gazetesi

06 Nisan 2010

www.habername.com

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI-3

Serbest Cumhuriyet Fırkası teşebbüsü, CHF'nin, özellikle de Mustafa Kemal'in kendine olan güveninin eseri-
dir. Bu fırkanın, CHF muhaliflerini etrafına toplayacağı,
ancak halkın destek vermeyeceği, sadece görüntüde bir
parti olacağı düşünülmekteydi. Fakat parti kurulup ilk
yurt gezisine çıktığında, manzaranın hiç de sanıldığı
gibi olmayacağı görülmüştür. O güne kadar canının acı
bir şekilde yakılmasına rağmen baskılarla, korkularla
kendini ifade etme imkânı bulamayan halk, karşısına
çıkan bu fırkanın bir muvazaa, bir hile, bir aldatmaca
olduğunu bilmesine rağmen bunu yine de memnuniyet-
sizliğini, karşıtlığını ortaya koymanın bir fırsatı olarak
değerlendirmiştir.

SUSULUNCA TUTULAN ÇETELE SİMSİYAH OLU- YOR

Partinin kuruluşunun ilk haftasında 10 bin kişi üyelik
için başvurmuş, bu sayı ikinci hafta 13 bine çıkmıştır.
Hızla illerde ve ilçelerde parti teşkilatları kurulmaya
başlamıştır. En önce teşkilatlanan iller İstanbul, İzmir,
Samsun, Aydın ve Antalya olmuş, 2 ay gibi kısa bir sü-

rede o dönemin iletişim şartlarında ve CHF baskısında 63 ilin 37'sinde teşkilatını kurmuştur. Teşkilatın kurulmadığı yerlerden yoğun tebrik telgraflarıyla bağlılıklar belirtilip kuruluş izinleri istenmiştir. Baskının, zulmün oluşturduğu sessizliği istikrar sananlar fena halde yanılmışlardır. Demek ki, “susulunca tutulan çetele simsiyah” oluyormuş. Ve de tutulan bu çetelelerin hesabı, günü geldiğinde çok acı soruluyormuş.

Serbest Fırka, ilk yurt gezisini kuruluşunun ikinci ayında, Ege Bölgesi'ne düzenlemiş ve gezi İzmir'den başlamıştır. Beklenti odur ki halk, Mustafa Kemal'in genel başkanı olduğu CHF karşısında ortaya çıkan bu harekete tepki gösterecek, onu yuhalayacak, şehirlerine almayacaktır. Bu beklentiden hareketle de Mustafa Kemal, Fethi Okyar'ı uyararak, gösterilecek olumsuz tepkilere aldirmamasını, yoluna devam etmesini öğütler. Fakat durum hiç de sanıldığı gibi olmamış, Serbest Fırka'nın İzmir'e geleceği duyulunca, her tarafta büyük bir heyecan dalgası oluşmuş, coşkulu karşılama hazırlıkları yapılmaya başlamıştır.

POLİS ATEŞ AÇAR, BİRİ ÇOCUK İKİ KİŞİ ÖLÜR

CHF'liler ve CHF'nin bürokratlaşmış şekli olan mülki amirler bu ilgiden oldukça fazla tedirgin olmuş, SCF yöneticilerini taşıyan geminin limana yanaşmasını engellemiş, İzmir'e girmelerine saatlerce izin vermemişlerdir. Ancak halk, bu engelleme ve polis zorlamalarına rağmen dağılmamış, coşkuyla geminin limana yanaşmasını beklemiş, gemi yanaştığında da büyük bir izdiham içerisinde sevinçlerini ortaya koymuşlardır. Bu manzara karşısında İzmir Valisi Kazım Dirik harekete geçerek mitinge müsaade etmeyeceğini, mitingden vaz geçmesini Fethi Okyar'dan istemiştir. Bu gelişme üzerine Fethi Okyar, Mustafa Kemal'e, kendilerine gösterilen zorluk-

ların ve miting yapma yasağının kaldırılmasını isteyen bir telgraf çeker. Mustafa Kemal mitinge izin verilmesini sağlar. İzmir’de yoğun katılımlı bir miting gerçekleştirilir. Bu esnada çeşitli olaylar olur. Polis halkın üzerine ateş açar, biri çocuk iki kişi ölür. SCF’lilerle CHF’liler birbirini taşlar.

Aydın, Manisa ve Balıkesir ziyaretlerinde de aynı yoğunluk yaşanır. Bu illerin güzergâhındaki yerleşim yerlerinde konvoy durdurularak Fethi Bey’in konuşmalar yapması istenir.

CHF bu ilgi karşısında çareler aramaya başlar. Önce, her zamanki yöntemle, CHF’li kalemler bu ilgiyi, “irticai bir kalkışma” olarak değerlendiren yazılar yazmaya başlarlar. Bunların en önemlisi Yunus Nadi’dir. 17 Eylül’de Cumhuriyet gazetesindeki yazısıyla Mustafa Kemal’i göreve çağırır. Paşa görevden kaçmaz, beklenen cevabı gazetelerden verir: “Ben CHF genel başkanım. CHF, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinden doğmuştur. Bu örgüte gönülden bağlıyım” der. Ancak bu cevap, eğer bir tehdit değilse, bir yanılığın da göstergesidir. Seçimler sonrası yaşananlar bunun bir tehdit olduğunu da ortaya koymuştur. Bu yazının diğer bir anlamı da partinin kuruluş aşamasında verilen sözlerden dönüldüğünü ortaya koymasıdır. “Baba, oğullardan birini tercih ediyordu.”

“O KADAR İLERİ, YANIYORUZ”

Mustafa Kemal, muhalefete bu ilgiden öylesine tedirgin olmuştu ki bir gün İnönü’ye, “Yahu hiç aldırıyorsun, yanıyoruz... Bana bak karışmıyorsun, ama bir şey söyleyeyim sana, yeniden başlayacağız bilesin, her şey bitti, yeniden başlayacağız. Gözün tutuyor mu, var mısın?” der. İnönü’nün, “Endişe etme, yeniden başlarız, ancak o

kadar ileri bir şey görmüyorum” cevabına, “O kadar ileri, yanıyoruz” diyerek olayın kendisinde yaşattığı infialı ortaya koyar.

Mustafa Kemal’in “Ben, CHF tarafındayım, onun başkanımı” demesine, devlet ve CHF’nin bütün baskılarına, hilelerine ve engellemelerine rağmen 1930 Ekim ayı başlarında yapılan yerel seçimlerde, Serbest Fırka büyük bir başarı gösterir. 502 birimde yapılan seçimlerin katılabildiği yerlerden Samsun gibi psikolojik önemi de olan bir il de dâhil 40’a yakın birimde seçimi kazanır. Antalyada ise seçimi SCF kazanacakken bölgedeki görevli general, sandıklara müdahale etmiş, çeşitli olaylar çıkmış ve seçimin sonucunu değiştirmiştir. Bu durum, SCF’ye gösterilen ilginin ve sonradan yaşanacakların aslında bir göstergesidir. Çünkü Mustafa Kemal CHF’nin başarılı görüldüğü yerlerde de başarının, CHF’nin değil, “İdare fırkasının, yani valinin, kaymakamın, nahiye müdürünün, jandarmanın olduğunu” biliyordu. Sonuç onu çok etkilemişti. Ahmet Ağaoğlu, “Serbest Fırka Hatıraları” kitabında, “Parti’nin muvaffakiyetinden Mustafa Kemal son derece müteessir olmuş, kendi hesaplarında yanılmış, halkın bu derece bu partiye akın edeceğini asla düşünmemiştir” der. Fethi Okyar ise Mustafa Kemal’le son görüşmelerindeki izlenimlerini, “Gazi hem üzgün hem öfkeli hem de kırgındı. Halkın yaşadığı sıkıntıları görmek de onu üzmüştü ancak başında bulunduğu bir kuruluşun halk nazarında mevcudiyetini bu ölçüde kaybetmiş olmasını, bir vefasızlık olarak algılamıştı” diye anlatır.

SCF, GÖREVİNİ YAPMIŞTIR

SCF, muhalif unsurların ortaya çıkarılmasını sağlayarak görevini yapmıştır. Artık kapatılabildi. Ortaya çıkarılan gizli muhalefetin yok edilmesi SCF’nin görevleri

arasında değildir. O görev CHF ve devlete düşmektedir. Bu görevin yerine getirileceğinden de kimsenin endişesi yoktur.

SCF, aslında kendi tarihi açısından çok da önemli olmayan kısa ömürlü bir vakadır. Onun önemi, CHP ve Mustafa Kemal'in tarihi açısından ortaya çıkmaktadır. 99 gün ömrü olan bir muvazaa partisi, bütün efsaneleri altüst etmiş, gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Acı gelen de gerçeğin bu kadar çıplak sergilenmesidir.

16 Kasım'da Mustafa Kemal, Fethi Okyar'la bir görüşme yapar. Partinin kapatılmasını ister. Bu konuda SCF'liler tecrübelidir: Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın 1924'te kapatılması Kazım Karabekir'den istenmiş ve Kazım Karabekir bu isteğe riayet etmemiş, direnmiştir. Bu direnişin Kazım Karabekir'e ve TPCF mensuplarına faturası çok ağır olmuştur. Bu nedenle direnmenin neler yaşatacağı bilinmektedir. Fethi Okyar direnmez. Ertesi günü, yani 17 Kasım 1930'da bir açıklamayla partinin kendini feshettiği duyurulur. Parti kendini feshederek görevini tamamlar, ancak hikâye burada bitmez, hikâyenin bundan sonrasını CHF ve yöneticileri yazacaktır.

GÜZELLİKLE OLMUYORSA ZORLA!

Menemen ve bağlı olaylar bu hikâyenin devamıdır. Bundan sonrası Menemen Olayı gibi, Ege ve Akdeniz Bölgesi'ni kapsayan hesap sormalarla başlar. Sorgucuların başında daha sonra ününü 33 kurşunla pekiştirecek olan Mustafa Muğlalı Paşa vardır. 33, galiba onun uğurlu rakamıdır. Menemen'de de 33 kişinin idamına karar verir.

Serbest Cumhuriyet Fırkası olayı, bu tür hesap sormaların yanında asıl CHF'nin kendisiyle hesaplaşmasına da

sebepler. Bu hesaplaşma en belirgin şekilde, 3. Olağan Kurultay'da, tüzüğe eklenen ve alınan kararlarla kendini gösterir. Alınan kararların hülasasında, çeşitli devlet ve "devlet gibi parti kurumları" aracılığıyla, CHF tabanı oluşturulacaktır, düşüncesi hâkimdir. Ancak bu taban, ne CHF ne de CHP döneminde bir türlü oluşmaz ve bunun çaresine de oluşturulan olağanüstü dönemlerle, yani darbelerle bakılır.

9-15 Nisan 2010, Sayı: 31
Özgün Duruş gazetesi
17 Nisan 2010
www.habername.com

SERBEST CUMHURİYET FIRKASI DENEYİMİNİN SONUÇLARI

Cumhuriyet tarihi boyunca yüzlerce siyasal parti kurulmuş bunlardan büyük bir kısmı ya kapatılmış ya da feshedilmiştir. Ancak cumhuriyetin ilk yıllarında kapatılan iki parti vardır ki bunların hikâyeleri hep kamuoyundan gizlenmiş, sonuçları üzerinde pek konuşulmamıştır. Hâlbuki bu partiler sonuçları bakımında ülkenin gidişatını değiştirmişlerdir. Bunlardan biri Kurtuluş Savaşı komutanlarından Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Rauf Orbay gibi önemli isimlerin kurdukları Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, diğeri ise Mustafa Kemal'in yakın çevresine çocukluk arkadaşlarına kurdurduğu güdümlü muhalefet partisi Serbest Cumhuriyet Fırkası'dır.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası hikâyesinin sonunda Şeyh Sait İsyanı, Tahrir-i Sükûn Kanunu, İstiklal Mahkemeleri, İzmir Suikastı gibi tarihin unutamayacağı kanlı olaylar yaşanmış, bu olaylar binlerce kişinin yaşamına mal olmuş, ülkede muhalif sayılabilecek bütün sesler susturulmuş ve ülkenin üzerine sanki ölü toprağı serpilmiştir. Artık hiçbir aykırı ses, hiçbir muhalif hareket kalmamış her yer sülman olmuştur. Sağlanan bu sükûn ortamından sonra kurdurulan Serbest Cumhuriyet Fir-

kası kurduranların ve kurucuların beklemediği bir ilgiyle karşılanmıştır. Tam bir şaşkınlığa sebep olmuştur.

Bu şaşkınlığa neden olan ilginin sorumlularına ve faillerine gereken ders verilmeliydi. Partinin feshedilmesi istenir ve Fethi Okyar tarafından parti feshedilir. Feshedilmek zorundaydı. Çünkü feshedilmediğinde yaşanacaklar daha beş yıl önce tecrübe edilmişti. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı Kazım Karabekir'den feshetmesini Mustafa Kemal adına isteyen Fethi Okyar'dır. Kazım Karabekir'in bu isteğe direnmesinin nelere mal olduğunu da yine en iyi bilen Fethi Okyar'ın kendisidir. Bu sebeple fesih isteğine direnmenin Fethi Okyar'a, partinin diğer yetkililerine, teşkilat mensuplarına ve oy verenlere maliyetini Fethi Okyar çok iyi bilmektedir.

Bu bilgiye ve bu bilginin gereğini yapmasına rağmen yine de sadece ilginin faturası bile çok acı olmuştur. Hem seçenler, hem de seçilenler ağır bir şekilde cezalandırılmışlardır. Çünkü Serbest Fırkaya oy vermek bir nankörlük, bir kadir kıymet bilmezlik olarak görülmüş ve buna verilecek karşılık için ciddi çalışmalar başlatılmıştır. Bu sebeple partinin feshettirilmesinin hemen ardından Serbest Fırka teveccühünün arkasındaki gerçekleri görmek ve gereken tedbirleri almak adına M. Kemal ve Cumhuriyet Halk Fırkası yetkilileri dönemin tarih edebiyatına damgasını vuran yurt gezisine çıkarlar. Gezilecek yerler SCF'nin çok oy aldığı yerlerdir. Bunların başında Samsun gelmektedir. Samsun, manevi değeri de olan bir yerdir. Çünkü Nutuk, "1919 yılı Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktım" cümlesiyle başlamaktadır. Mustafa Kemal hikâyesinin başlangıç yerinde halk, Serbest Cumhuriyet Fırka mensubu Boşnakzade Ahmet Bey'i seçmiştir. (Bu isme resmi tarih anlatıları içerisinde rastlamak pek mümkün değildir.)

M. Kemal ve kurmayları gezinin ilk durağı olarak Samsun'a gelirler. Şehre gelenler kötü bir sürprizle karşılaşmışlardır. Şehri inanılmaz bir koruma tedbirleri içerisinde gezmektedirler. Bu durum Mustafa Kemal'i hem tedirgin etmiş hem de çok sinirlendirmiştir. Samsun'daki resmi programa belediye başkanı davet edilmemiş sadece akşam yemeğine çağırılmıştır. Yemekte Mustafa Kemal "partiniz feshedildiği için, artık belediye başkanlığından istifa edersiniz" diye emreder. Ancak Belediye Başkanı Boşnakzade Ahmet Bey "Halkın bu teveccüh ve itimadına karşı küfranı nimette bulunmayı uygun görmem, hükümetinizin elinde kuvvet vardır, görevden alırsınız olur" diyerek izin ister ve mekânı terk eder. Bunun üzerine Mustafa Kemal, zaten geç çağırıldığından sofrada yemek yemeyip içki teklifini de reddettiğinden çok kızdığı belediye başkanı için "Vali paşa böyle bir terbiyesizi nasıl belediye başkanı seçersiniz" diye bağırır ve ertesi gün vali ve belediye başkanı görevden alınırlar. Bu manzaranın benzerleri seçimleri Serbest Fırka'nın kazandığı diğer yerlerde de tekrarlanır.

Serbest Cumhuriyet Fırkası deneyiminin en ilginç tarafı Serbest Fırka mensuplarının irticayla, gericilikle suçlanmasıdır. Hâlbuki bu partinin kurucularının, mensuplarının tamamı Mustafa Kemal'e ihanet etmeyeceği düşünülen çocukluk ve okul arkadaşlarıyla beraber yakın akrabalarıdır. Durum bu vaziyette olmasına rağmen yine de suçlamalar irtica üzerindedir. Ve o dönem CHF'lilerin kullanmış olduğu bu siyasi argümanlar ve malzemelerin bugün de aynen kullanılıyor olması hiç de şaşırtıcı değildir. Bu argümanlar Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'na karşı da kullanılmış ve kapatılma gerekçesi olmuştur. TPCF'nin kapatılma gerekçesi "irticai odak" olmakken, Serbest Fırka'nın fesih gerekçesi "partiye irticai unsurların ele geçirmesi"dir. Tabi ki bu

cezalandırmalar sadece seçilenlerin görevden el çektilerleriyle sınırlı değildir. Özellikle İstanbul'dan başlayıp Antalya'ya kadar olan sahil bölgesinde farklı cezalandırmalara da gidilmiştir. Bu cezalandırmanın gerekçesi ise Menemen Hadisesi'dir. Menemen Hadisesi başlı başına bir inceleme konusudur. Ne Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın Menemen Olayı'ndan ayrı incelenmesi ne de Menemen Olayı'nın Serbest Cumhuriyet Fırkası'ndan bağımsız ele alınması mümkündür.

Serbest Fırka olayı sadece sonuç olarak cezalandırmalara sebep olmamış, CHF'nin yeniden yapılandırılmasını da sağlamıştır. CHF 3. Olağan Kurultayı, SCF yenilgisinin gölgesinde yapılmıştır. Bu sebeple bu kongrede yeni kararlar alınmış, yeni kurumlar kurulmuş yeni yöneticiler atanmıştır.

Bu kongreyle birlikte CHF taban oluşturma arayışlarına girer. Bu taban oluşturma aslında yeni vatandaş tipini de yetiştirme arayışdır. Bu arayış çerçevesinde Türk Ocakları kapatılarak yerine CHF il başkanlıklarına bağlı köylere kadar şubeleri açılan halkevleri/ halk odaları kurulur. Ülkedeki bütün sanat, edebiyat, kültür faaliyetleri Halkevlerinin tekeline verilir. Bunların yanında yeni vatandaş tipine bilinç aşılayacak Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu kurulur. Bunlar aracılığıyla yeni bir tarih ve dil bilinci, anlayışı oluşturulmaya çalışılır. Ayrıca üniversitelere İnkılâp Tarihi dersleri konularak Nutuk'ta çerçevesi çizilen tarih anlatılır. İlerleyen yıllarda köylülerin köyde kalarak eğitilmelerini sağlayan Köy Enstitüleri kurulur. Bunların yanında Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu gibi kuruluşlarında CHF tabanı oluşturma da etkin kılınmasının zemini hazırlanır. Bunlarla beraber Kemalizm'in bir ideolojiye dönüştürülmesi çalışmalarına ağırlık verilerek buna zemin oluşturacak dergiler yayınların, kitaplar çıkarılır. Ancak bütün bun-

ların hiçbir sonuç vermediği 1946 seçimlerinde görülür. 1960 ve sonrası askeri darbelerle daha etkin çalışmalara girilir, kurumlar oluşturulur. Bu nedenle bugün bu ülkede yaşananların ve söylenenlerin mantığıyla dün Menemende yaşananların mantığı da hedefi de aynıdır.

16-22 Nisan 2010, Sayı: 32
Özgün Duruş gazetesi
23 Nisan 2010
www.habername.com

BİR İNTİKAM OPERASYONU OLARAK MENEMEN HADİSESİ

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı inceleyen birçok makalenin, araştırmanın başlığında bile Menemen olayı vardır. Çünkü olay Serbest Fırka ilgisinin bir devamıdır. Nasıl ki Şeyh Sait isyanı, İzmir suikastı, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'ndan bağımsız ele alınamazsa, Menemen olayı da Serbest Cumhuriyet Fırkası deneyiminden ayrı incelenemez.

Tarihçiler, sosyal bilimciler için Serbest Fırka'nın kendisinden ziyade sonuçları önemlidir. Nihayetinde bu hareket ülkede bugüne kadar yüzlerce kurulmuş, bir o kadarı da kapatılmış ya da feshedilmiş siyasal hareketlerden biridir. Hatta kuruluş biçimi ve amacı bakımından en ciddiyyetten uzak olanıdır.

DÖRT MEHMET İKİ HASAN'LA BAŞLAYAN OLAYLAR

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı diğerlerinden ayıran özellik, bütün muhalefetin susturulmuş olmasına rağmen, 99 günlük ömründe halk tarafından gördüğü ilgi ve bu ilgi karşısında meydana getirdiği tedirginliktir. Bu tedirginliğin sonucu olarak parti kapatılır ama kapa-

tılmakla yetinilmez. Çünkü olay tam bir travma yaşatmıştır. Bu ilginin sebepleri ve ilgi gösterenlerin ortadan kaldırılmasının yöntemi araştırılır. İlginin yani muhalefetin ortadan kaldırılması için her il ve ilçede yöneticilerin itiyat ve tıynetine göre farklı bir yöntem uygulanır. Bunların en kapsamlı ve kanlı olanı Menemen'de sahnelenen ve tarihe Kubilay hadisesi diye aktarılan olaydır.

23 Aralık 1930 günü yani Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın feshinden yaklaşık bir ay sonra nereden geldikleri, kim oldukları bugün bile hala net olarak bilinmeyen dördünün adı Mehmet, ikisinin Hasan olan, mahkeme kayıtlarına da esrarkeş oldukları geçmiş olan 6 kişi, bir sabah vakti Menemen'e gelerek Müftü Camii'ne girerler. Buradan aldıkları sancakla şehrin meydanına çıkıp, başlarındaki Giritli Mehmet'in Mehdi olduğunu, şeriatı ilan ettiklerini; şapka giyenlerin kâfir olduğunu, büyük şeriat ordusunun oluştuğunu, yakında kâfirleri yok edeceklerini söyleyerek etraflarına toplanan meraklı insanlara nutuklar atmaya başlarlar. Durum kaymakama ve askeriyeye bildirilir. Alay komutanı, yedek subay Mustafa Fehmi'yi olaya müdahale etmesi için görevlendirir. Mustafa Fehmi yanına 26 asker alarak olay yerine gelir. Göstericilerin teslim olmalarını ister. Bu altı kişi teslim olmayıp ateş ederek Kubilay'ı yaralarlar, durum karşısında silahlarında mermi olmadığı için paniğe kapılan askerler kaçır. Giritli Mehmet, yaralı Mustafa Fehmi'nin kafasını keser, bir iple sancağın ucuna bağlar, şehri dolandırır. Askerler gelir, bu altı kişinin etrafını çevirir, ateş eder ve hepsini orada öldürürler.

SOYADI KANUNUNDAN ÖNCEKİ KUBİLAY SOYADI

Bu, olayın anlatılan birçok versiyonundan biridir. Ancak o dönemi, o olayı anlatan hangi kitabı, yazıyı okur-

sanız hiçbirinde anlatılanlar birbirini tutmaz. Hele ayrıntılar birbirinin tamamen zıddıdır. Mesela bazı kitaplarda altı kişinin altısı da başta liderleri Giritli Mehmet olmak üzere hepsi askerler tarafından öldürülmüşlerdir. Bazı kitaplardaki rivayete göre ise sağ yakalanıp Mustafa Fehmi'nin öldürüldüğü yerde asılmışlardır. Bazıları askerlerin silahlarında mermi yoktu derken bazıları eğitim mermisi vardı der. Ve her ayrı ayrıntı ayrı bir kahramanlık ya da vahşete dayanak olarak kullanılır. Hatta Kubilay'ın başının kesildiği bıçak bile Bandırma Vapuru efsanesi gibi envai çeşit tasvirlerle verilir. Anlatıların hiçbirinde bu altı kişinin yaşları, kimlikleri, nerden geldikleri, nereye gittikleri birbirini tutmaz. Hatta Soyadı Kanunu 1934'te çıkmış olmasına rağmen Mustafa Fehmi'nin 1930'da bir soyadı bile vardır: Kubilay. Yanlarında taşıdıkları "Kıtmir" adı verdikleri köpeklerinin akıbeti ise bilinmemektedir.

MUSTAFA KEMAL, MENEMEN'İN YAKILMASINI EMREDER

Menemen hadisesine çok şiddetli bir tepki verilir. Bölgede sıkıyönetim ilan edilir. Mustafa Kemal, Menemen'in yakılmasını emreder. İkinci gün bu emrini geri alır ve "Benim bu tür emirlerimden sonra bana ikinci kez sorunuz, emrin geçerli olup olmadığını" der. Ardından daha sonra 1944 yılında Van'da 33 köylüyü kurşuna dizmekle ünlenen, bu olay nedeniyle 1950'de atıldığı hapisinde ölen, 12 Eylül sonrası yine Van'da askeri bir kışlaya ismi verilen Mustafa Muğlalı, oluşturulan Divan-ı Harb'in başkanlığına atanarak olay soruşturulmaya başlanır.

Soruşturma İstanbul'dan Antalya'ya kadar geniş bir alanı kapsar. Olay, Nakşibendî tarikatıyla ilişkilendirilir. Bu ilintiyi İçişleri Bakanı Şükrü Kaya kurar. Çünkü 31 Mart vakası ve Bayburt ayaklanması da Nakşibendîler

tarafından düzenlenmiştir. Bu sebeple bölgede bu tarikatla ve Serbest Fırka'yla ilintili kaç kişi varsa hepsi soruşturmaya dâhil edilir. İstanbul Erenköy'de oturan, olayın olduğu tarihte 95 yaşında olan Erbilli Esat Efendi konuyla ilintilendirilerek sedyeye Menemen'e getirilir. O da idama mahkûm edilir. Ancak idam edilemeden hapisanede ölür. Zehirlendiği de söylenmektedir. Bunun üzerine yerine oğlu Mehmet Ali idam edilir. Burada gerçekten trajikomik olaylar yaşanır. Yahudi Joseph irticadan idama mahkûm edilir. O da bu adamlara ip satmıştır. İdamlar 3 Şubat 1931'de olayın meydana geldiği alanda gerçekleştirilir. Ancak ilginç olan bir nokta daha vardır ki idam edilenlerin tamamına yakını Balkan göçmenidir.

DÜNYA BASINI, BİR MİZANSEN OLARAK DEĞERLENDİRDİ

Konu sadece idam ve hapis cezalarıyla sınırlı tutulmamış, Serbest Fırka'yı destekleyen Yarın, Son Posta ve Kazım Karabekir'in yazı yazdığı Hür Adam gazeteleri de Menemen hadisesiyle ilintilendirilerek kapatılır. Fethi Okyar'ın da konuyla ilintilendirilmesi için İsmet Paşa büyük gayretler gösterir ancak Mustafa Kemal buna izin vermez. Dünya basını olayı Mustafa Kemal ve İsmet İnönü'nün bir mizanseni olarak değerlendirir.

Olay başlangıç yıllarında görevini icra etmiş bir hadise olarak görülüp tarihin tozlu sayfaları arasına aktarılmışken daha sonraki yıllarda Cumhuriyetin ritüelleri haline sokulup en önemli sembollerden biri olarak her tülü so-palamada kullanılmıştır. O yıllarda sadece 1934'te Nadir Nadi'nin Cumhuriyet gazetesi bir kampanya başlatarak 1934'te Menemen'e bir heykel dikilmesini sağlar. Daha sonraları, her yıl, o yılın önemine binaen yeniden tedavüle sokulup Müslümanlara sövgü için bir araca dönüş-

türülmüştür. En son 2006 yılında Atatürkçü Düşünce Derneği ve Kamu-Sen'in de aralarında bulunduğu 41 sözüm ona sivil toplum kuruluşu darbeye zemin hazırlama faaliyetleri çerçevesinde Kamu-Sen genel merkezinde bir eylem planı açıklamışlar ve bu planın başlangıcını "Menemen'den Ankara'ya İrticaya Dur Yürüyüşü" olarak ilan etmişlerdi. Ancak bunu hayata geçirebilme imkânına sahip olamadılar. Çünkü Ergenekon operasyonları başlamış, bu 41 sivil toplum örgütü unvanlı çeteden büyük bir kısmı şu an ya Silivri'de ya da iddianamelerin arasındadır.

23-29 Nisan 2010, Sayı: 33
Özgün Duruş gazetesi
30 Nisan 2010
www.habername.com

DERS DEĞİL, JURNALCİLİK!

Bugün artık herhangi bir konunun, kişinin toplumda, özellikle gençler arasında nasıl algılandığını bilmek, dünden çok daha kolay. Bunun için internet üzerinden yayın yapan sözlüklere bakmak yeterlidir. Ekşi sözlük, İHL sözlük, Uludağ sözlük ve çeşitli üniversiteler adını kullanan sözlükler toplumun olaylara, kişilere nasıl baktığını bütün çıplaklığıyla göstermektedir.

Okullarda yaşam biçiminin aktarılması aracına dönüştürülmeye çalışılan Milli Güvenlik Bilgisi dersinin bu sözlüklerde nasıl yankı bulduğuna bakıldığında, aslında bütün antidemokratik uygulamaların yaşattığı trajikomik halin bu dersle de yaşandığı görülmektedir. İdeolojik bakış açısının hâkimiyetiyle insanı ve onun hukukunu hiçe sayan anlayışların tamamında var olan, kendini kandırma ve bundan mutlu olma durumu burada da yaşanmaktadır. Bu sözlüklerde öğretmen subayların sınıflara giriş biçiminden dersleri anlatış şekillerine, sınav sorularından bunların değerlendirilişine kadar bir yığın komik hatıra anlatılmaktadır.

MİLLİ GÜVENLİK DERSİNİN İNTERNET YORUMU

Bu komikliklerin sebeplerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Askeri eğitimden gelmiş olan subay öğretmenlerin, karşısındaki öğrencileri askerle karıştırmaları, onlara askermiş gibi muamele etmeleri.
2. Derse giren subayların, kendilerine yükledikleri dünya gerçekleriyle örtüşmeyen misyonları.
3. Günü bile karşılamaktan uzakken, geleceğe yön verdiğini sandıkları vizyonları.
4. Orta malı olmuş ve bir silah gibi kullanılan Kemalist düşüncelerini insanlığın ulaşabileceği en son mutlak doğrular manzumesi sanmaları.
5. Sivil bir kurumda, askeri disiplini tesis etmeye çalışmaları.

Ancak okulların bünyesinde yabancı bir unsur olarak varlığını 1926'dan beri devam ettiren Milli Güvenlik Bilgisi dersleriyle ilgili eleştirilerin kaynağını bu komikliklerden ziyade daha farklı nedenler oluşturmaktadır.

Bu dersin son yıllarda daha bir şiddetle eleştirilmesi tabii ki tesadüfi değildir. Bu ders 1926'dan beri verilmektedir, ancak 1998'den beri dersin işlenişi, konuları, amacı bir genelgeyle değiştirilmiştir. Bu tarihe kadar genellikle Türk Silahlı Kuvvetleri'nin tanımı, askerlik, rütbelere, bazı askeri kavramlar, milli savunma gibi konular işlenirken Nisan 1998'den beri temel bir paradigma değişimiyle bu konular geri plana itilmiş ve dersin müfredatı yeniden düzenlenmiş ve 28 Şubat sürecine uygun hale getirilmiştir. Bu tarihten sonra "Atatürk ilke ve inkılapları ile milli birlik ve beraberlik, Türkiye Cumhuriyeti üzerine oynanan oyunlar" dersin ana konuları olarak belirlenmiştir.

Bu konular yalnızca kitabın en uzun, en detaylı işlenmiş bölümleri olarak değil, aynı zamanda ana çerçeveyi oluşturan bölümler olarak da dikkat çekmektedir.

DERSİN ÜÇ AMACI

Nisan 1998`de Tebliğler Dergisi`nde dersin ilk üç amacı şöyle sıralanıyor:

- 1) Türk gençliğinin Atatürkçü görüş ve düşünce doğrultusunda yetişmesini sağlamak,
- 2) Milli stratejimizi, milli hedeflerimizi ve milli menfaatlerimizi bilmek ve bunlara karşı olan unsurlarla mücadele etmesini kavratmak,
- 3) Türk Silahlı Kuvvetlerini tanıtmak.”

Kısaca 1998`de yapılan değişikliklerle Milli Güvenlik Bilgisi dersi ağırlıklı olarak Türk Silahlı Kuvvetleri ve askerlik üzerine bir ders olmaktan çıkmış, Atatürkçülük ve uluslararası ilişkiler eksenine oturmuş bir güncel politika dersi şeklinde özetlenebilecek yeni bir mahiyet kazanmıştır. Ve bu ders iç ve dış siyasal gelişmeleri sınıfa taşıyan güncel politika yapılabilen tek ders haline dönüştürülmüştür.

Tabi ki bu mahiyet değişikliği sadece dersin konularıyla sınırlı tutulmamış, hocalarına ve onların görevlerine de sirayet etmiştir. Çünkü ders bir bilgi aktarma dersi değil, her zaman olduğu gibi ideolojik bir yaşam biçimini enjekte etmenin de aracısı olmaya devam etmiştir. Bu yaşam biçiminin kurallarını askeri kültür belirlemektedir. Bu askeri kültürün toplumun egemen kültürü haline gelmesi gerektiği bir inanç olarak benimsendiğinden, dersin öğretmenleri, yani subaylar görevlerindeki etik dışı unsurlardan bir öğretmen olarak hiçbir rahatsızlık duymamışlardır. Bu anlayış ve uygulama Milli Güvenlik Bilgisi derslerini komik anların yaşandığı saatler olmak-

tan çıkarmış, korkuların, paniklerin, endişelerin yaşandığı zamanlara dönüştürmüştür.

FİŞLEMENİN DAYANILMAZ YALNIZLIĞI

Bu fişleme görevi Milli Güvenlik Bilgisi dersine giren subayları okulda yalnızlığa itmiş, öğretmenler odasından uzaklaştırmış ya da öğretmenler odasının bir köşesine hapsedmiştir. Çünkü onlar artık öğretmenler odasını, sınıfı, içindekileri gammazlayan, ihbar eden, fişleyen birer muhbir olarak görülmeye başlamışlardır. Sınıf içerisinde öğrenciler, onları birer öğretmen olarak değil, kendilerinin yaşam biçimini, inancını, kültürünü, etnik durumunu, ilgilerini, düşünüş biçimini, okuduğu kitabı, aile yapısını, çevresini gözetleyen, bunları fişleyen ve bir yerlere hukuk dışı ihbar eden kişiler olarak görmektedirler. Bunu hisseden öğretmen subaylar da, teneffüslerde öğretmenler odasına girebilecek sıcaklığı bulamamakta, kendine farklı gözle bakıldığını görmekte, o kısa teneffüs arasını geçirebileceği yer arayışına düşmekte, bunun için ya kendisine nezaketten kafasıyla selam veren müdür yardımcısını ya da müdürü bir kurtarıcı olarak görmekte, bu kısa teneffüs arasını onların odasında geçirmektedir. Bazı okullarda subaylar, itilmiş oldukları yalnızlık içerisinde doldurmak zorunda oldukları 17 soruluk fişleme dosyasını dolduramamakta ve görevini yerine getirebilmek için, bütün açık yüreklilikleri içerisinde okul müdürlerine durumlarını anlatmakta ve onlardan bu fişleme dosyalarının doldurulmasında yardım istemektedirler.

MİLLİ GÜVENLİK DERSİ ACİLEN KALDIRILMALIDIR

Bu durum ve sorular bu matbu fişler görülmesi de toplum antidemokratik otoriter yapıların, beyinlerin reflekslerini çok iyi bildiğinden, bu soruların neler ola-

bileceğini 1998'den beri bilmektedir. Son zamanlarda gazetelerde yayınlanmasıyla konu sadece yeniden gündeme gelmiştir. Yoksa bilinmedik yeni bir bilgi alınmış değildir. Halkımız, toplum mühendisleri tarafından, kendisinde, nelerin suç olarak görüldüğünü bilmektedir. Kendi devleti tarafından hukuksuz olarak yaşam biçiminin, inancının bir suç olarak değerlendirilmesinin rahatsızlığını duymaktadır.

Milli Güvenlik Bilgisi dersinin planlaması, müfredatı, işleniş biçimi Genelkurmay Başkanlığı tarafından hazırlanmakta, subaylarca da verilmektedir. Askeri vesayetin kaldırılmasının düşünüldüğü bugünlerde, bir ihtiyaca binaen değil, sadece ideolojik kaygılarla verildiği için bu dersin acilen kaldırılması gerekir. Bunu sadece fişleme tacizine maruz kalan öğrenci, öğretmen ve okul yöneticileri için değil, birer muhbir olarak görülen subaylar için de yapmak gerekir. Kendi halkına güvenmeyen bir devlet ve onun ordusu anlayışı, devleti ve orduyu güçlü kılmamakta, çoluk çocuğuyla bütün bir milleti sadece huzursuz etmektedir.

Bu huzursuzluğa son vermek devletin sorumluluğudur. Devletin sorumluluğunu taşıyanlar hiçbir bahane üretmeden bunu yapmak zorundadırlar.

30 Nisan - 06 Mayıs 2010, Sayı: 34
Özgün Duruş gazetesi
07 Mayıs 2010
www.habername.com

OKULLARDAKİ TACİZ OLAYLARI

30 Nisan 2010 tarihli gazetelerden Hürriyet: “Çorum’da tacizden öğretmene, 4 yıl 8 ay ceza”, Milliyet: “YİBO’da tecavüz, Kayseri’de 3 öğretmen açığa alındı”, Sabah: “İki tecavüz iddiası daha, Muğla’nın Fethiye ilçesi...” Vakit: “Siirt’te cinsel istismarın...” başlıklarıyla taciz haberlerini verdiler. Aynı günde tam 4 ayrı taciz haberi. Aşağı yukarı 20 gündür, her gazetede bu ve benzeri haberlere rastlamak mümkün. Bu haberler karşısında insanlar birbirlerine panik içerisinde, “neler oluyor, nereye gidiyoruz?” diye soruyorlar.

Evet, neler oluyor? Gerçekten okullarda her gün gazetelere 4-5 ayrı haber olacak kadar taciz vakalarını yaşıyor?

Ocak, Şubat, Mart aylarında bu olaylar hiç olmadı da, Nisan ayında her gün 3-4 olay olmaya mı başladı. Yoksa bunlar mevsimsel sapıklıklar mı? Gazetelerde Ocak, Şubat, Mart aylarında bu tür hiçbir haber yayınlanmadı. Nisan ayının son 15 gününde ise 6-7 tane bir birinden ayrı olay haberi yayınlandı. Bu haberlerin doğruluğu ve güncelliğiyle ilgili sağlıklı bir tespit yapılmadan konuyla ilgili görüş ileri sürmek çok sağlıklı olmaz.

Bu tür haberlerin yoğunluğuyla başka zamanlarda da karşılaşıldı ve o dönemlerde çokta iyi sonuçlar alınmadı. Bu tür haberlerle birçok masum insanın hayatı karartıldı.

Bundan birkaç yıl önce Fatma Girik televizyonların birinde birkaç ay süren bir program yaptı. Bu programda, her hafta onlarca amca, baba, dayı, dedeyle ilgili ensest ilişki haberi verilirdi. Bu programa bakıldığında sanki ülkede her ailede ensest ilişki yaşanıyormuş manzarası ortaya çıkıyordu. Bu haberlerin tamamına yakınının yalan ve iftira olduğu sonradan ortaya çıktı. Programcı kadın; insanların yüzüne tükürüyor, olmadık hakaret sözleri sıralıyor, kişileri peşin suçlu ilan ediyordu. Sonrasında da bu iftiraya maruz kalanların intihar haberleri gazetelerde yayınlanıyordu. Bu program bittikten sonra bu tür haberler de bitti. Bu tür vakalar değil bir ülkede yaşanan sıradan olaylar olsun, dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın haber değeri taşıyan sapıklıklar olarak görülür. Ve ülkesine bakılmadan dünyanın her yerinde aynı anda haber olur.

Bunun gibi 2007 yılı içerisinde yoğun bir şekilde okullarda şiddet haberleri yapılmaya başlandı ve birkaç ay sonra bütün okulların güvenlik kameralarıyla donatıldığı görüldü ve bu haberlerin güvenlik kamera sistemi satan şirketlerle ilgili olduğu yine gazetelerde yayınlandı.

Cinsel taciz haberlerinin hortladığı en yoğun dönem 2006 yılı Mayıs ayı oldu. O dönemde de bu haberler her gün gazetelerde yer almaya başladı. Muhabirlerin en önemli görevi bu tür haberler bulmak oldu. Ve istisnasız 2006 Mayıs'ında her gün 3-4 haber yayınlandı. O dönem yapılan bu haberlerin tamamı ihbar kabul edilip soruşturmalara tabi tutuldu ve yapılan soruşturmalarda bunların %90'ının iftira olduğu ortaya çıktı.

Bunlardan birinin hikâyesini anlatayım. Öğrenci velisi bir bayan, öğretmenin çocuğuna kötü davrandığına inanıyor, bunun için öğretmenden intikam almayı planlıyor. En iyi intikam, o dönem revaçta olan taciz suçlaması. Bu kişi, yanına akrabalarından birini de alarak Cumartesi, Pazar günü; diğer bütün velileri evlerinde ziyaret ediyor. Öğretmenin çocuklara sınıf içerisinde, tacizde bulunduğunu anlatıp, konuya inandırıyor. Bütün velilerin Pazartesi sabah okula gelmesini sağlıyor. Aynı veli, emniyete ihbarda bulunuyor, polisler okula geliyor. Medyayı aynı saatte okul bahçesine çağırıyor. Sahne hazırlanmış oluyor: Derken öğretmen, sabah aynı okulda okuyan iki kızının elinden tutmuş her şeyden habersiz okulun bahçesinden içeri giriyor. Veliler, öğretmeni görür görmez malum şahsın öncülüğünde hücum ediyor, polis öğretmeni linçten kurtarmak için araya giriyor, onlarca gazeteci flaşlarını patlatıyorlar, kameralarını çalıştırıyorlar tacizci öğretmeni ve onun linç görüntülerini kaydetmek için. Vali televizyonlardan görüntüleri izliyor, Milli Eğitim Müdürlüğüne talimatını veriyor: “Temizleyin bu pisliği.”

Sonrasında öğretmenin yanında artık kimseler yoktur. Bütün ifadeler, tacizciyi korumamak üzeredir: “Görmedim, bilmiyorum ama geçen gün yanımdan başını eğerek geçti, demek ki, yapmış.” Sonuç: “suç sübut bulmuştur, cezalandırılmasına...” Bir kişinin bütün bir hayatı altüst oluyor ve çoluk çocuğunu da kapsayan bir utanç, bir sefalet başlıyor. İki yıl sonra olayların sıcaklığından uzak kalmış Yüksek Disiplin Kurulu’ndan kişinin tacizci olmadığına ve görevine dönebileceğine dair kanaat oluşup, karar çıkıyor. Ama neye yarar ki kişinin hayatı mahv olmuş, beratına rağmen zihinlerde kirlenmiştir.

Bu tür iftira vakalarının yanında, okullarda taciz olayı yaşanmıyor mu? Türkiye’de ilk ve orta dereceli okullarda

15 milyon öğrenci eğitim görmekte ve 700 bine yakın öğretmen görev yapmaktadır. Bu rakamlar içerisinde, zaman zaman insanın midesinin almayacağı çirkinlikler de yaşanmaktadır. Bu yaşanan olumsuzlukların yaşanmaması için, bu olaylar, manipülasyona uğratılmadan, bu tür ahlaksızlıklardan tarafsızlık oluşturulmadan ele alınmalı, sebepleri tespit edilmeli, suçluları cezalandırılmalıdır. Bu olayların tabii ki en çirkinini tacizdir. Çocuk tacizciliği bir hastalıktır. Bunun ideolojisi, dini, mezhebi yoktur. Öyle vakalarla karşılaşılıyor ki, failin kimliğine bakıldığında “Bunu, bu kişi, nasıl yapar?” diye sormadan edemezsiniz.

Bu tür olayların nasıl, nerede ve hangi ortamlarda gerçekleştiği çok kolaylıkla tespit edilebilir. Çünkü bu vakaların tamamına yakını Milli Eğitim müdürlüklerince ve Bakanlıkça soruşturmalara konu olmuştur. Olaylar, birilerinin bütün Siirt Halkına attığı iftira gibi gerçekleşmemektedir. Doğan grubu günlerce sanki bütün Siirtliler birleşmişler ve tacizcileri gizlemişler gibi yayın yaptı. Hâlbuki burada yaşananlar, bu grubun yayınlarından çok önce soruşturulmuş ve suçlularla ilgili işlemler yapılmaya başlanmıştır. Yaşanan rezalet, “Siirt’in bütün ileri gelenleri, olayın içerisinde” sorumsuzluğunda verilirse; bu, olayın kendisi kadar çirkin bir durumdur.

Bu tür vakaların bilinenlerinin tamamıyla ilgili veriler, Milli Eğitim Bakanlığı’nın çeşitli birimlerinde ve büyük bir kısmı mahkemelerde mevcuttur. Bu verilerden hareketle, bu olayların vuku bulduğu ortamları, sebeplerini tespit etmek mümkündür. Ancak bu veriler üzerinden tespit yapmak, eğitime kendi ideolojilerinin penceresinden bakanları ve eğitimi o pencereden şekillendirmeye çalışanları rahatsız edecektir. 8 yıllık kesintisiz eğitimle ilgili tartışmaların yaşandığı 1990’lı yıllarda; bu gün gazetelere konu olan olumsuzlukların yaşanacağına bütün

pedagoglar tarafından dikkat çekilmiş ve yapılanın yanlışlığı ifade edilmeye çalışılmıştır. Ancak 28 Şubat mantığı, bağnazlık içerisinde bu eleştirileri görmezden gelmiş, ve bunu Kur'an-ı Kerim eğitiminin ve İmam-Hatip Liselerinin önünü kesmenin bir yolu olarak görmüştür. Bugün bu konuda yayın yapanlar, o gün de sebepler yerine sonuca yoğunlaşmış ve gerçekleri gizlemeye çalışmışlardır.

1994 Yerel Seçimlerinde; İstanbul'da RP'nin seçim vaatleri arasında Karaköy'deki genelevin kaldırılması da vardı. Malum insanlar "geneleve dokundurtmayız, laiklik elden gider" yaygarası yapıyorlardı. Seçimler sonrası Metin Akpınar, bir televizyon programında "RP'ye karşı olacağız diye, hepimiz kerhaneci olduk." İtirafında bulunmuştu. Bugün yaşananlarla ilgili kimler hangi itiraf ta bulunacak, bunu, bugünden bilmek mümkün değil, ama tahminde bulunmak mümkündür.

Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Disiplin kurulunda bu tür taciz olaylarının tamamının dosyası mevcuttur. Bu dosyalardan son 10 yıl içerisinde yaşananlar incelenerek, bu olaylara ortam hazırlayan, sebep oluşturan unsurları tespit etmek mümkündür. Bu tespitler doğrultusunda ideolojik bağnazlıklar içerisinde olaya yaklaşanların papağanlığına aldırılmadan, eğitime yeni yöntemler ve araçlar belirlemek bakanlığın sorumluluğudur.

7-13 Mayıs 2010, Sayı: 35
Özgün Duruş gazetesi
14 Mayıs 2010
www.habername.com

ÜNİVERSİTE VE LİSE GİRİŞ SINAVLARI KALDIRILABİLİR Mİ / KALDIRILMALI MI?

Cumhuriyet dönemi eğitiminin kronolojik tarihçesi oluşturulmuş mudur, bunu bilmiyorum. En azından benim elimde böyle bir kronoloji yok. Osmanlı dönemi eğitimine ait 3 sayfalık “1332 tarihinde ilk Osmanlı Medresesi, İznik’te Orhaniye Medresesi adıyla açıldı.” diye başlayan bir kronoloji var. Bu kronolojinin boyutunun 3 sayfayla sınırlı olması bile; Cumhuriyet döneminde reform diye sunulan yüzlerce birbirini reddeden değişikliğe bakılınca, başlı başına okunması gereken bir husustur. Bu kronolojinin 3 sayfa oluşunun ilk okunuşu; eğitim bir yapboza dönüştürülmemiş, 600 yıllık bir dönemde oluşturulan kurumlar, uygulanan eğitim yöntemleri uzun ömürlü olmuş, sık sık değişikliğe uğramamışlar şeklindedir. 1454 yılında açılan İstanbul Üniversitesi’nin kronolojik tarihinin 1454-1920’lerle 1920’ler 2010 dönemlerine bakıldığında konu daha net ortaya çıkmakta, ideolojik algılayışlar ve onun gerekleri, eğitimin amacında ve araçlarında belirleyici olmuştur. Bu nedenle de 560 yılda bu üniversitenin yapısına ve amacına yönelik yapılan değişiklikler 90 yılda yapılanların 10/1’i kadar bile değildir. Ve bu değişikliklerde iyi

eğitimden ziyade ideolojik saikler belirleyici olmuştur.

Tarihe kronolojik sıralama içerisinde bakmak, bazı tartışmalı konuların daha kolay anlaşılmasını sağlar. Eğitimle ilgili konularda da durum aynıdır. Cumhuriyet dönemine ait eğitimle ilgili birçok gelişmenin amacı; meydana geldikleri dönemle ilgilidir. Dönemi dikkate alınmadan o konunun değerlendirilebilmesi mümkün değildir.

Aşağıdaki tartışmalı konuların değerlendirilmesi, ancak ortaya çıktıkları dönemler dikkate alındığında yapılabilir. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılışı, Okullara Milli Güvenlik Bilgisi dersinin konması, üniversitelerde İnkılâp Tarihi derslerinin mecburiyeti, Köy Enstitülerinin açılışı, YÖK'ün kuruluşu, Din Kültürü dersinin mecbur tutulması, kademeler arası geçişi belirleyen sınavlarda katsayı uygulamasının başlatılması, karma eğitim mecburiyeti, kılık kıyafet dayatması, 8 Yıllık Kesintisiz Eğitim uygulaması vs.

90 yıllık Cumhuriyet dönemiyle ilgili bir kronoloji hazırlanmış olsa, herhalde bu kronoloji, 600 yıllık Osmanlı döneminin 3 sayfalık kronolojik tarihinin zıddına, kalın bir kitap boyutunda olur. Çünkü her darbe döneminde eğitim yeniden ele alınmakta ve her şey yeniden dizayn edilmekte ve eğitime darbecilerin bakış açısı hâkim kılınmaya çalışılmaktadır.

Yukarıda sıralanan değişikliklerden sadece kademeler arası geçişle ilgili 28 Şubat'tan bu güne yapılan değişikliklerin kronolojik sıralaması birkaç sayfa tutar. Hani ne derler “Bir deli, kuyuya bir taş atmış; çıkarmak için kırk akıllı, kırk yıl uğraşmış.” Eğitime darbe mantığının hâkim olduğu dönemlerde yapılan değişikliklerin büyük bir kısmında, bu durum söz konusudur. Öyle ki, deli taşı sadece rast gele atmıyor üstelik derinliklere

gömmektedir.. Bu derinlere gömme ve gömüde gizleme de Laiklik, Atatürkçülük ve Cumhuriyet gibi kavramlarla yapılmaktadır. Darbelerin ardından düzeltme adına yapılan bütün çalışmaların önü; Atatürk karşıtlığı, Laiklik düşmanlığı, Cumhuriyeti yıkmak olarak değerlendirilip kesilmektedir. O nedenle delinin attığı bir taşı değil kırk, kırk bin akıllı da gelse bir türlü çıkaramamakta ve tahribatlar bir türlü düzeltilememektedir.

Hukukun, adaletin, eşitlik anlayışının katli manasına gelen “katsayı uygulaması” 28 Şubat Darbesi'nin bir eseridir. Amacı da cumhuriyetin başlangıcından beri eğitimi dizayn edenlerin amacıyla aynıdır.

Katsayı uygulamasının hedefinde sadece İmam-Hatip liseleri vardır düşüncesi bir yanılmadır. Hatta bu yanılmanın sonucu olarak; Meslek liselerinin, İmam Hatiplere kurban verildiği de söylenir. Ancak işin gerçeği tam olarak bu değildir. Bu uygulamayı başlatanlar ve savunular için; Meslek liseleriyle, İmam Hatip liselerinin bir farkı yoktur. İkisi de aynıdır. Bu iki okulun ortak bir özellikleri vardır. Buralarda, Anadolu'nun fakir ve muhafazakâr ailelerinin çocukları okumaktadır. Sakıncalı bulunan, buralardan mezun olmuş Anadolu çocuklarının bazı üniversitelere girebilmesidir. Onlar üniversitelere girdiğinde denge bozulmakta ve bunlar istenmeyen mevkilere gelerek, seçkinlerin yaşam standartlarının garanti de olmasını tehlikeye atmaktadır.

Katsayı engeli de aslında onları kesmemekte ancak gelinen noktada, asıl arzuladıklarını gerçekleştirememektedirler. Onların asıl istedikleri üniversiteye girişlerin sınavla olmaması ve öğrenci alımlarının üniversitelerin tercihine bırakılmasıdır. Bu konuda TED gibi kurumlar aracılığıyla kampanyalar da yürütmektedirler. Bu kampanyalar da, olayın kurbanlarının aklını çelebilecek ar-

gümanlarda kullanılmaktadır: “Çocuklar bu sınavlarla yaşlarının güzelliğini yaşayamamakta, fakirler ders-haneye gidememekte” gibi. Bu söylemde muhakkak doğruluk payı vardır. Ancak onların amacı, fakirlerin üniversiteye girebilmesini sağlamak ya da çocukların bütün zamanlarını ders çalışarak geçirmelerini önlemek değildir. Eğer amaç bu olmuş olsa TED okullarında numune olsun için 2-3 tane de maaşı birkaç milyonun altında geliri olan velinin çocuğu olurdu. Bu zihniyetin tek hedefi vardır, “Çarıkılıların Çocukları”nın üniversiteye gitmesini önlemek. Üniversite sayısının artırılmasına, her ile üniversite açılmasına da bu anlayışla karşıdılar. Ama bunu açık yüreklilikle ifade etme cesaretine sahip değildiler.

Bu noktada özlenen şu an 60-70 yaşlarında olup, bizlere; en büyük, en önemli adamlar olarak sunulanların, soylarının da aynı şekilde anılmasıdır. Şöyle 60- 70 yaş arası edebiyatçılara, sanatçılara, bürokratlar, siyasetçilere, gazetecilere, işadamlarına bakıldığında bunların tamamına yakınının Galatasaray Lisesi, Robert Kolej, Kabataş Lisesi, Haydarpaşa Lisesi, İstanbul Erkek Lisesi, Fransız ve Amerikan Liseleri mezunları olduğunu görürsünüz. İşte asıl istenen budur. Önemli adam olacaksanız bu okullardan mezun olmalısınız ve burardan mezun olmak içinde, kast sisteminin en tepesinde bulunmalısınız. Eğer Erzurum İmam-Hatip Lisesi’den, Esenyurt Lisesi’nden, Taşlıçay Lisesi’nden, Bayburt Endüstri Meslek Lisesi’nden mezunsanız, sayıları birkaçla sınırlandırılmış üniversiteleri hayal dahi etmemelisiniz.

Bu kesimin SBS sınavlarıyla ilgili düşüncelerini de bu çerçevede düşünmeli ve buna göre değerlendirmeliyiz. Bu gün bu tür sınavların kaldırılmasından bahsedilmektedir. SBS ya da adına ne denirse densin, lise giriş amaçlı sınavları kaldırmanın tek bir yolu, lise türlerini

ortadan kaldırmaktır. Bu sınavların kaldırılacağını söyleyenler art arda lise çeşitleri oluşturmakta ve bu çeşitli liselerin sayılarını artırmaktadırlar. Her geçen gün yeni Fen liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Spor Liseleri hülâsa envai çeşit isimlerde, birbirinden ayrı nitelikte liseler açılmaktadır. Buralara acaba hangi kıstaslara göre öğrenci alınacaktır?

Sınavları kaldıracağız söylemi, eğer politik bir argüman olarak kullanılmıyorsa; gerçekten üstesinden gelmenin oldukça güç olduğu bir konudur. Lise çeşitlerini ortadan kaldırıp, herkesin adrese göre kayıt yaptırmasını zorunlu kılmanın, hangi sonuçları doğuracağını da önceden kestirmek gerekmektedir. Bu durumun ilk yansıması özel okulların artmasıdır. İşte o zaman eğitimde zengin fakir ayrımı daha can yakıcı olarak ortaya çıkacaktır.

14-20 Mayıs 2010, Sayı: 36
Özgün Duruş gazetesi
26 Mayıs 2010
www.habername.com

BAYKAL HİKÂYESİNDE NELER VAR?

Baykal'ın kaset olayına, verilen tepkiler ve sonuçları olayın mahiyetiyle doğru orantılıdır. 40 yıldır siyasetin içerisinde olan, devletin kurduğu ve “devletin en köklü kurumu” olan bir siyasal partinin genel başkanı, torun tosun sahibi birinin; kendi partisinden evli, çoluk çocuk sahibi bir kadınla çirkin görüntülerinin yayınlanması elbette büyük olaydır. Bu olayın sonuçları da, aynı oranda büyük ve toplumun tamamının ilgisini çekmiştir. Bu yazının amacı; bunu kim yapmıştır, niçin yapmıştır, sorularının cevabını aramak değildir. Bizi ilgilendiren kim, niçin, nasıl tepki verdi bunları değerlendirmektir.

Olaya verilen tepkiler, söylenen sözler, yazılan yazılar ve doğurduğu sonuçlar da, konunun kendisi kadar ilgi çekicidir. Tepkileri aşağıdaki şekilde sınıflandırmak mümkündür.

1.Olayın ortaya çıktığı ilk günlerde dindar, muhafazakâr denilen medyadan bazıları, sanki bu olaylar her gün yaşanıyormuşçasına olaya hiç değinmezken, bazıları çirkin bir komplo deyip, konunun içeriğine girmeyerek, olayı küçültülebildiği kadar küçültmeye çalışmışlardır. Bununla beraber bu gazetelerde, sitelerde yazan, tele-

vizyonlarda tartışan bazı yazarlardan öyle yorumlar, öyle tepkiler geldi ki, olayın iğrençliği görülmezden gelinerek, laik medyayla yarışircasına, bir mağduriyet edebiyatı içerisinde; çirkinliğin sorumlusu, bir kahramana dönüştürülmeye çalışıldı. Hatta “Baykal mı daha mağdur, Nesrin Baytok mu?” tartışmasına bile girdiler. Nesrin Baytok’un, halinin hatırının sorulmamasından yakındılar. Ve bu mağduriyetin bütün sorumlusu, laiklere dokunan her olayda olduğu gibi Vakit Gazetesiymiş gibi; Ona, dini kavramlarla, fetvalarla, sokak ağzıyla hakaretler savurdular.

Bu psikolojik bir durum olsa gerek. Yatılı okuduğum lisede, bir gün sınıf arkadaşlarımızdan birinin, çamaşırhanede kurumak için astığı gömleklerinin yakaları yırtılmış, sırtlarına jilet atılmıştı. Okulda, herkes bunu konuşuyor, bu rezilliği kınıyordu. Ve benim, gömleği yırtılan arkadaşla, bir gün önce, kavga ettiğimi herkes biliyordu. Büyük bir sıkıntı içindeydim: Acaba bu işi; benim yaptığımı düşünen var mı, benden şüpheleniyorlar mı, arkamdan “bu yapmıştır”, diyorlar mı, diye. Dehşet bir sıkıntıyla; kalabalık gördüğüm her yere gidiyor, duyulacak şekilde yapana sövüyor, lanetler yağdırıyordum. Gömleği yırtılan arkadaşım, durumumu anlamış olmalı ki; bana, “yahu arkadaş, sen rahat ol; seninle kavga etsek de, bunu sen yapmazsın” dedi. Dünyalar benim olmuş, rahatlamış, artık olur olmaz yerde sövmekten kurtulmuştum.

Baykal olayına verilen muhafazakâr tepkileri buna benzettim. Çünkü bu güne kadar laik kesimin yaşamış olduğu her olumsuzluğun müsebbibi dindarlar, Müslümanlar gösterildi. Çetin Emeç öldürüldüğünde katil Müslümanlardı. Ülkenin bütün dindarları Uğur Mumcu’nun katilleridir. Bahriye Üçok’un, Turan Dursun’un, Muammer Aksoy’un, K.Maraş’ın, Sivas’ın, Çorum’un da öyle. Mahiyeti daha tam olarak ortaya çıkmamış Fadime

Şahin'i ülkenin bütün dindarları kandırmış, ne olduğu belirsiz Hüseyin Üzmez olayının failleri de yine bütün Müslümanlar olarak ilan edilmiş ve bütün Müslümanlardan kendilerini temizlemeleri istenmiştir. Buradan kendilerini sıyırmak psikolojisiyle olsa gerek; Baykal olayı ortaya çıktığında; bazı dindar, muhafazakâr yazarların gösterdiği telaş bana yaşadığım yırtılan gömlek hatırasını anımsattı. Biri, "yazı günüm olmamasına rağmen gazeteye koştum, bu yazıyı yazdım" diyerek, kaseti yayınlayanları lanetliyordu. Bir bayan yazar ise, Vakit Gazetesi'ne İslami kavramlarla saydırıyordu. Ve daha niceleri aynı minval üzere sayfalar doldurdu.

Birçoğuna göre bu olay basit bir özel hayat tercihiydi ve çirkin olan bunun yayınlanmasıydı. Özel hayatın mahremiyeti söz konusuydu. Bu mahremiyete saygı duyarlılığı nedense, hangi hikâyenin kahramanı oldukları belli olmayan, bugün bile pervasızca televizyon ekranlarında gösterilen Müslüm Gündüz olayında bu beylerin, bayanların aklına gelmiyor. Evet, özel hayat mahremdir, ancak hiç kimsenin de, bu mahremiyeti gayri meşruluklarla, ahlaksızlıklarla istismar etme hakkı yoktur. 73 yaşında, evli, torun tosun sahibi bir siyasinin; kendi partisinden, evli bir milletvekili kadınla, böyle bir ilişkiye girmesini özel hayat diyerek normal göstermeye çalışmak nasıl izah edilebilir? Hangi psikoloji dikkate alınırsa alınır, bunu anlamak gerçekten mümkün değildir.

Bunu, ancak şu şekilde izah edebiliriz: İslami geçmiş olan bazı arkadaşlar, kendilerine laik kesimde meşruiyet arayarak büyük gazeteci olacaklarını sanıp bu tür atraksiyonlara girmektedirler. Evden kaçan yüzlerce kızdan yalnız birinin, sadece porno filmlerde oynayan artist olabildiğini unutuyorlar. Şunu unutmamak lazım ki, kendine, kendi değerlerine saygısı olmayana, kimsenin saygısı olmaz. O meşruiyet aradıkları kesim, Baykal'ın geri döneceğini hissettiği an, bunu engellemek

için; pervasızca kasetin içeriğini diline dolamaya, hatta yayınlanmamış, var olduğu bile bilinmeyen 2. 3. kasetlerin içindekilerinden bahsetmeye başladılar. Bizim artist adayları da, yine liberal ahlak anlayışlarıyla ortada kaldılar.

2. Laikçi medya özellikle Doğan Grubu olayı, ilk günden sürmanşete taşıdı, televizyon haberlerinin 1. sırasına koyup, Baykal'ın istifasını istediler. Önce konuyu komplo olarak lanse ettiler. Baykal'ın istifasını sağladılar. Baykal dönebilir hissiyle, bu gidişi, ebedileştirmek içinde, kasetin içeriğine daldılar ve “bu görüntüler ortadayken Baykal'la CHP, siyaset yapamaz” diyerek adaylarını pompaladılar. Bu toplum sanki ahlaksızlığı ödüllendirirmiş gibi, Kılıçdaroğlu ismiyle CHP oylarını %5 artırdı diyerek oyunlarını başlattılar. Kurbanın cesaretsizliğini görünce, Onunla alay edip “Senden Gandhi mandi olmaz” diyerek tahrik ettiler. Gandhi, gaza geldi, hatta karizması yok diyenlere, karizma gösterisi yapmak için kırmızı ışıklarda durmamaya başladı. Adaylığını açıkladı. Genel Başkan oldu.

Bu toplum ahlaksızlığı hiçbir zaman ödüllendirmediği gibi; bunların, bu palavralarını da, yine hiçbir zaman yutmamıştır. Bugün Kılıçdaroğlu'nu gaza getirip ma-lum fıkradaki öküzleşen kurbağa konumuna düşürenler; dün de Bedrettin Dalan'a, aynı numarayı çekip, gaza getirerek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından uzaklaştırıp, parti kurdurmuş, ilk seçimde %30 oy alacağını söylemişlerdi. O ilk seçimde, %02 oy aldı, şimdi gurbet ellerde perişan. Aynı oyunu Mehmet Ali Bayar'a oynayarak DYP'nin başına getirdiler, adamların ailecek, parlak bürokratik hayatlarını bitirdiler. 3'lü Troyka gibi afili bir isim verdikleri Hüsamettin Özkan, İsmail Cem, Kemal Derviş üçlüsünün YTP'sine %40'lık bir oy biçtiler; ancak içlerinden sadece Amerikan pragmatizmiyle yetişmiş olan Derviş CHP'ye kaçarak kendini

kurtardı. Özkan'ın siyasi hayatı bitirildi. İçlerinde, en büyük fatura İsmail Cem'e çıkarıldı. Adamcağız ahir ömründe bütün karizmayı yerle bir ettiği gibi, sonunda borçlarını CHP'nin sırtına yükleyerek bu dünyadan göçtü. Cem Boyner'in YDH'inin akıbeti de aynıdır. Ama onun arkasında Boyner Holding vardı. Şimdi aynı akıbet Kılıçdaroğlu'nu beklemektedir. Yine aynı gazcı ekip, iş başındadır. Sonuç bellidir. Ancak bunun altından, Patnosluların, tapucu babası hakkında anlattıkları hikâyelerle edinilmiş servetle kalkması mümkün değildir. Belki yönetim kurulu üyesi olduğu İş Bankası biraz rahatlık sağlar.

Sonuç olarak:

1. Bu millet ahlaksızlığın sonucunda çıkan rezilliği, mağduriyet olarak değerlendirmez.
2. Siliklik, Gandilik değildir. Gandi tavrı adamıdır.
3. Kılıçdaroğlu, CHP'yi tanımıyor, DNA'sını bilmiyor. Bu konuda mutlaka Onur Öymen'den ders almalı, 1930'lu 1940'lu yılların tarihini okumalıdır. Cumhuriyetin felsefesi CHP'de yaşar. Onun vatandaşlık tasavvurunda Kılıçdaroğlu'na yer yoktur. 1936 Dersim Olayının niçin yaşandığını araştırırsa CHP içerisindeki akıbetini görmüş olur. Eğer orada, genel başkanlıkta yer bulabilirse, bu Altan Öymen hikâyesinin yeniden yaşanması içindir. Bugün yayınlanan MYK listesi de bunu açıkça ortaya koymaktadır. Tarih tekerrür eder ve bazen tanrılar kurban ister ve bu kurbanlar asla tanrıların oğulları değildir.

21-27 Mayıs 2010, Sayı: 37

Özgün Duruş gazetesi

31 Mayıs 2010

www.nabername.com

AGUSTO, SEN BİR “NİVOLA”SIN ÖLMELİSİN! YA DA PROJE KEMAL

Son günlerde yaşanan bir kaset olayıyla medya, tamamen politikaya kilitlendi. Buradan sıyrılmak için bugün, önceki yıllarda okuyup sevdiğim ve ‘gündemle ilgisi olmayan’ iki kitabı konu edineceğim. Ancak bu kitapları tam olarak anlatabilmek için, önce iki ayrı kitaptan kısaca bahsedeyim. Biri, Unamuno’nun kader konusunu işleyen meşhur “Sis” romanı. Romanın kahramanı Augusto, derin bir aşk çıkmazındadır. Bu sebeple intihar etmeye karar verir. Ve ölmekten önce, Unamuno’nun “yaşamak” üzerine yazdığı makalelerini okur. Makalelerin etkisiyle hayatı sever, yaşamayı ister, intihar düşüncesinden vazgeçer. Ölmek için, kendisini bir roman kahramanı olarak var eden, Unamuno’ya gider: “Ben ölmek istemiyorum” der. Unamuno, “Hayır, ölmek gibi bir hakkın olamaz, o irade benimdir. Sen bir nivolasın, yani benim yarattığım bir varlıksın, bir oyuncaksın. Var ettiğim gibi, yok da ederim ve senin buna karşı gelme gücün olamaz” der ve “Agusto intihar etti” diye yazar.

Birinin kalemıyla var olan, yine aynı kalemle yok edilir.

Diğer kitap biyografisini yazdığı kişileri; yeniden canlandırarak, ete kemiğe büründürüp, dünyamıza dön-

düren, dünya edebiyatının en iyi biyografi yazarı Stefan Zweig'in "Yıldızının Parladığı Anlar"dır. Kitapta; Fatih'ten, Lenin'e; Waterloo'da Napoleon'a yardımı koştan Grouchy'den, Friedrich Hande'le 12 olay ve onların ölümsüz kahramanlarının hikâyesi anlatılır. Burada anlatılan olaylar gerçek, kahramanlar sahicidir. Onlar kendi yıldızlarını parlatmışlardır. Onlar, Zweig'in kurgusu olmayıp kendilerini yaşayıp, yıldızlaşanlardır.

Bir kalemle var edilmedikleri için onları, yok etmeye hiçbir kalem güç yetiremez.

Benim asıl bahsetmek istediğim kitaplardan birincisi Mısırlı feminist yazar Neval El Saddavi'nin 1984 yılında yazdığı "Sıfır Noktasında Kadın" isimli biyografik romanıdır.

Saddavi; kahramanı Firdevs'i, cezaevinde, bir idam mahkûmu olarak tanımıştır. Firdevs küçük yaşlarda kimsesiz kalmış bir sokak fahişesidir. Bir gün aynı işi yapan zengin Şerife'yle tanışır. Şerife; Firdevs'te, meslekleri adına istikbal görmüştür. İlk olarak Onu, kaldığı fakir semtten alıp, zenginlerin yaşadığı Nil'e hâkim villasına taşır. Firdevs'e pahalı bir gardirop oluşturur. Elbiseleri, İtalya'nın en meşhur modacılarından sipariş edilir. Kozmetikler Paris'ten getirilir. Pahalı bir hayata adım atılır. Firdevs bu borçlanmadan korkup, bunun altından nasıl kalkarım endişesindedir. Şerife bu işin ilmini oluşturmuştur. Endişesinin yersiz olduğunu söyler. Firdevs'e nasıl konuşması, nasıl davranması, çatalı hangi eliyle tutması gerektiği öğretilerek piyasaya hazırlanır. O, artık sokak fahişeliğinden, hanım fahişeliğe yükselmiştir. Evet; iyi yemekte, iyi giymekte, pahalı parfümler kullanmakta; müşterilerden yüklü paralar almakta eline ancak, sokaktaki kadar para geçmektedir. Şerife, Firdevs'in elinden hayrına tutmamıştır. Firdevs oyunu

fark eder, Şerifeden kaçır. Sırtını dayayacağı adamı bulunca, içinde hizmetçileri aççıları olan lüks bir ev tutar. Karşı gelmenin gücünü keşfeder, gazeteci dostlar edinir. Edindiği aksesuarlar ona lüks bir hayat sunar. Ancak normal bir kadın olma, âşık olma hakkını da elinden alır. Parlatılmak, imajlarla farklılaştırılmak Onu, kendisi olmaktan uzaklaştırdığı gibi, başkası gibi yaşama hakkından da yoksun bırakır. Hülasası, O, kahramanı olduğu romanın yazarıyla, cezaevinde idam mahkûmu bir kadın olarak tanışmıştır.

Stefan Zweig'in kahramanları kendilerinde olanın zamanının gelmesiyle tarihi bir şahsiyete dönüşürken; Saddavî'nin Firdevs'i ise, başkalaştırılırken yok edilmiştir.

Alev Alatlî bazı büyüklüklerin suniliğine, kafasını fazlasıyla takmış bir yazardır. Viva La Muerte'de "Nazım Hikmet'in büyüklüğü(!) aile çevresindedir" der. Mustafa Denizli'den, Milli Takım Teknik direktörlüğüne pazarlandığı dönemde "Juliet'in Mustafası" diye bahsedip "Onun başarısı Juliet'in kocası olmasındandır" der. Yaşar Kemal'in büyüklüğünün çevresinden mülhem olduğunu vurgulamak için de "Linda'nın Kemal'i" der.

Alev Alatlî bu konudaki düşüncelerini tam olarak anlatabildiği noktada endişe duymuş olmalı ki, bu çerçevede bir de, roman yazmıştır: "Kadere Karşı Koy A.Ş."

Alev Alatlî, romanla ilgili bir soruya şu karşılığı verir: "Kadere Karşı Koy A.Ş, toplumsal bir hicivdir. Türkiye'de insanların nasıl "yaratıldıklarını" anlatır. Hiç yoktan nasıl bir ünlü ressam olursunuz, medyatik olursunuz, politikacı, belediye başkanı vs vs olursunuz."

Şehvar, Figen, Asude, Sema, Güler ve Süheyla. Ekonomi profesörü, modacı, yüksek mimar, mikro cerrah ve

borsacı hanımlarından oluşan arkadaş grubudur. Hepsi, birbirlerini büyütüyorlar. Modacı parasını, borsacıya yatırıyor; borsacı mutfağını mimara tasarlatıyor. Hepsi ni de Sema güzelleştiriyor

Arkadaşlardan sadece Süheyla'nın bir işi yok, ama zengin ve sürekli meşgul bir kocası vardır. Kocasının bu meşguliyeti içerisinde Süheyla; onun, dikkatini çekebilmek için sürekli güzelleşme ihtiyacı duymakta, art arda estetik ameliyatlar olmaktadır. Mikro cerrah olan Sema, bir gün arkadaşlarına; “Bu kız masada kalacak, Onu, bu saplantıdan kurtarmalıyız” der. Ve Süheyla'yı ‘bir şey yapmaya’ karar verirler. Senaryodan Süheyla'nın haberi yoktur. Mesela ‘ressam olsun’ denir. Ressamlık bir yetenek işidir, olsun. Onlar, istedikten sonra tenor bile yaparlar. Nişantaşı'nda lüks bir binada, büro tutulur. Girişe eskitilmiş bakır üzerine “Kadere Karşı Koy A.Ş.” yazdırılır. Büro egzotik eşya ve motiflerle dekore edilir. Doktor, büyücü karışımı rol yapan tiyatrocunun arkadaşları; Süheyla'yı karşılar ve onda ressam yeteneği olduğunu söyler. Kısa bir süre eğitim aldırılır. Sonra gazetelere dâhî ressam olarak yansıtılır. Üst düzey kokteyllere, toplantılara arkadaş desteğiyle ressam olarak çağrılır. Seçkin bir mekânda sergi açtırılır. Gazetelerde, haberler yayınlattırılır. Sergiden; arkadaşları, aracılara vasıtasıyla resimler alırlar. Süheyla, ünlü bir ressamdır. Artık ulaşacak olan değil, ulaşılabilecektir. O, öyle zanneder. Bu başarıdan sonra, Nişantaşı'ndaki o dükkân, artık bir iş yerine dönüştürülür. Ressamlar, sanatçılar, politikacılar, genel başkanlar üretmeye devam eder.

Süheylaların kaybedecek neleri vardır ki?

Birkaç yıldır, Gandi ve onun mücadele biçimiyle ilgili bir çalışma planlıyordum. İlgimi çeken nokta, Gandi

mücadelesi, hangi başarıyı getirmiştir ki, bu mücadele yöntemi bu kadar destanlaştırılmaktadır. Bu destanlaştırılmadan hep şüphe duydum, bunun arkasında zihinlere zerk edileni merak ettim. Ancak bugün kalkıp, Gandi'nin mücadele biçiminin değerlendirmesini yaptığınızda, alacağınız tepki; “Kemal Kılıçdaroğlu'na karşı olacağım diye, Gandi'ye kara çalıyor” olacaktır. En iyisi bu değerlendirmeyi soğuk bir zamana bırakmaktır.

Hangi mantık ve gerekçeyle olduğunu bir türlü anlayamadığım bir biçimde pazarlamacılar CHP'nin yeni başkanına “Gandi” lakabını taktı. Bu ikisi karşılaştırıldığında, tek benzerliklerinin; çelimsiz vücut yapıları olduğu görülür. Yoksa bunun ötesinde Gandi ne eğitimiyle ne sosyal yetişme ortamıyla, ne sınıfıyla, ne inançlarının şekillendirdiği duruşuyla lakap olduğu kişiye asla benzememektedir.

Gandi, kast sisteminde 1.sınıf bir ailenin çocuğu; diğeri, Tunceli, Nazimiyeli, Patnosluların rüşvetçilikle suçladıkları tapu memuru bir babanın oğludur. Gandi İngiltere'nin en iyi üniversitelerinden birinde, hukuk eğitimi almış, Batı'yı ve Batı değerlerini tanıyıp, onu sıkı sıkıya bağlı olduğu inançlarıyla harmanlayıp, hayatının her aşamasında sivil yaşamış bir aktivist. Diğeri ise, hayatını hep “bir makam üste nasıl çıkabilirim” çabasıyla geçirmiş, yasaların cenderesinde şekillenmiş bir bürokrat. Gandi inançlarının şekillendirdiği yaşam biçimini direnişe döndürüp oradan şöhretini bulan bir mistik. Diğeri dünyayı rakamlardan ibaret sanan bir ‘hesapçı’. Gandi, insan doğasının en büyük erdemi olarak cesareti görüp, özgürlük savaşına soyunan bir direnişçi; diğeri, Ergenekonculara selam çakan, kendi kimliğine tecavüz edildiğinde bile, tavır almaktan korkan bir militarist. Gandi keçi kılından yelek giyen sahici bir adam; diğere-

ri, 'kendi parasıyla aldığını' söylediği 500 TL'lik İtalyan gömleğiyle proje bir tip.

Onun ortaya çıkışı, bir yıldızın parlaması değil; bir Firdevs, bir Süheyla yaratma çabasıdır. Biri kadınlığıma deneyim derken hayatından olmuş, diğeri ressamım zannederken başkalarının himmetine mahkûm düşmüştür.

Her yaratılma, başka bir nivolaya dönüşümdür.

28 Mayıs -03 Haziran 2010, Sayı: 38

Özgün Duruş gazetesi

04 Haziran 2010

www.habername.com

VATANDAŞLAR, HALKA İNECEKİMİŞ

Ömer Seyfettin'in Efruz Bey kitabını okudunuz mu? Okumadıysanız, okumanızı öneririm. Kitabın kısa özeti: Ahmet Bey, kalem dairesinde çalışan bir memurdur, ancak büyük adam numaralarındadır. Hürriyet ilan edildiğinde etrafındakiler, Onu, Hürriyet kahramanı sanarak omuzlarına alıp “Yaşa! Var ol! Sen bir Jön Türk'sün” der ve kendilerine lider ilan ederler. Hâlbuki O, sıradan bir kalem memurudur. Kendinin bir Jön Türk, bir hürriyet kahramanı olmadığını bildiği halde, gösteriş ve şöhret için, işi bozuntuya vermez. İş büyütür, kendisini filozof, yazar, şair, fen adamı, zengin, büyük adamların dostu olarak gösterir. Meydanlar da hürriyet, adalet, eşitlik gibi konularda nutuklar atarak etrafına birçok taraftar toplar. Ünü her tarafa yayılır. Artık anlamını bilmediği, ne olduğundan habersiz olduğu birçok konuda konuşmaktadır. Davranışlarını, giyimini, kuşamını, konuşmasını etrafındakileri beğenmemecesine alafranga-laştırmıştır. İsmi de değiştirmenin zamanı gelmiştir. Bunun için, Jön Türklerden de haberi tam olmamasına rağmen, “Bize Jön Türk derler, bizi kimse tanımaz, ismimizi kimse bilmez” der ve kendisine; şöhretine ve o

günün hürriyet ortamına uygun bir isim bularak aslında isminin Ahmet değil, Efruz olduğunu söyler. Ünü daha da yayılmıştır. Her yerde ondan bahsedilir. Bunu duyan İttihat ve Terakki Cemiyeti onunla tanışmak ister. Efruz Bey, Cemiyet hakkında bir bilgisi olmamasına rağmen, yine de davet edildiği için Cemiyete gider. Merkez Kurulu, onun bir palavracı olduğunu hemen anlar. Ve onu kısa süreliğine hapse atarlar...

Öğretmenlik yaptığım lisede öğrenciler kitap okur ve o okuduklarını sınıfta birbiriyle tartışırlardı. Bir gün kız öğrencilerimden biri, Efruz Bey'i okumuştur. Sınıfta kitabı özetliyor, değerlendirmelerde bulunuyordu. Ancak sanki kavga eder gibiydi. Efruz Bey'den kinle nefretle bahsediyordu. "Kızım ne bu şiddet, bu celal, sakin ol!" dedim. "Nasıl sakin olurum hocam, bu züppe kendini ne sanıyor, ne kadar iğrenç bir tip" deyip Efruz Bey'in alafanga davranışlarını sıralamaya başladı. Öğrencimin tepkisi Efruz Bey'in kendisi olmayan davranışlarına ve kendini etrafındakilerden üstün görmesineydi. Ve toplumun Efruz Bey tipindeki kimselere karşı tavrının ortalamasını yansıtıyordu.

Efruz Bey tipindeki adamları biz her zaman gördük. Onlar, kendilerini toplumun üstünde gören, topluma tepeden bakan, insanlara doğruyu ancak kendilerinin öğreteceğini, kendilerinin bilgili, halkı cahil ve nasıl davranması gerektiğini bilmeyen kimseler olarak gören tiplerdi. Geçmişte ülkenin bütün imkânları bu tiplerin elinde olduğu için, kendilerinden tiksindirildiğinin farkında olmadan yaşayabiliyorlardı. Onların halka selam vermesi, sofrasından ayakta bir lokma alması bir lütuf gibi sunulurdu. Ancak bugün bu tipler, sadece filmlerin, parodi programlarının komedi unsurları olarak insanların karşısına çıkabilmektedirler.

CHP Kongresi sonrası CHP'lileri ve onun yandaşı gazetecileri izlerken aklıma, Efruz Bey ve kitapla ilgili yukarıda bahsettiğim olay geldi. Hepsi, “Bundan sonra, artık halka ineceğiz ve onların oyunu alacağız, çünkü yeni liderimizin tipi halka benziyor” diyorlar. Halk dedikleri de, daha az gelimli insanlar olsa gerek ki; örneklerinde Sultanbeyli'den, Esenyurt'tan, Kâğıthane'den, Güngören'den overlokçu kızlardan bahsediyorlar. Onlara 500 TL maaş bağlayacaklarmış ve onların oyunu alacaklarmış.

Gerçekten bir kimse kendi halkına bu kadar yabancı olabilir, kendi milletine bu kadar uzak düşebilir, kendi insanını bu kadar az tanıyabilir mi?

Bunlara, “Sayın Efruz Beyler, siz kimsiniz. Siz uzaydan mı geldiniz. Sizi bu millete, bu kadar turist düşüren, sizin genleriniz mi? Siz hiç aşk filmi de mi izlemediniz, roman da mı okumadınız” diye sormak lazım.

Peki, bunların bu özgüveni nereden geliyor?

Bunlar; onlarca yıldır, bu milleti kamplara ayırıp, kendi hegemonyalarını kurmaya çalışmış, halka ihtiyaç duymadan darbelerle hâkimiyetlerini sürekli kılmış, hep önemli adam olarak lanse edilmiş tiplerdir. Ancak bugün geldiğimiz noktada, o kendilerine sürekli iktidar sağlayan darbelerin; Sarıkız, Eldiven gibi denemeleriyle artık bu kadar kolay olmadığını anlayınca; ‘plajları doldurup, vatandaşlara yer bırakmayan halka’ inmeye; yani sofrasına oturmaya değil, sofrasından lokma almaya karar vermişlerdir.

Peki, halka nasıl inecekler. Halk kim, biliyorlar mı?

Sözlerinden şunu görüyoruz ki, halk olarak tanıdıkları; evlerindeki hizmetçileri, bahçelerindeki bahçıvanları, kapılarındaki kapıcıları, sepetlerine gazete bırakan bak-

kalları. Emin olun kapıcılarını, bakkallarını, bahçıvanlarını, berberlerini yaptıkları işin dışında, bir tanışalar, kendi zavallılıklarının farkına varacaklardır. Ama onları bile tanımaktan acizler.

Beyler siz halka 500TL maaş bağlayarak inemezsiniz. Eğer gerçekten kendinizi başka, halkın üzerinde bir varlık sanıp; halka inmeyi, onunla anlaşmayı, barışmayı düşünüyorsanız, yanılıyorsunuz. Eğer bu milletle barışacaksanız, önce halkın kendisi olmalısınız. İşte o zaman ne yapacağınıza daha sağlıklı karar vereceksiniz. Mesela mı?

Genel Merkez’de mescit açıp, Ramazanda çalışanlara iftar yemeği çıkarırsınız.

Hakkı Süha Okay’la Kılıçdaroğlu, her hafta kol kola Cuma namazına giderler.

Önder Sav, Hacca gidebilmek için Meclis kontenjanından faydalanmak ister

Hurşit Güneş, Tefvik İleri İmam Hatip Lisesi’ni ziyaret edip, 9/A sınıfında çocuklardan Kur’an-ı Kerim dinler.

Kemal Anadol, kurbanını bu sene İHH’ ya bağışlar.

Nur Serter, İstanbul Üniversitesi’ne “hangi hakla başörtülülere almıyorsunuz” diye ziyarette bulunur.

Süheyl Batum, “Özgür-Der’in Milli Güvenlik Bilgisi dersleri kaldırılсын” kampanyasına, “Bu dersler, halkı jurnallemek için kullanılıyor” diyerek destek verir.

Oya Araslı, “Karma eğitim mecburiyeti anti demokratik ve pedagojik değil” diyerek Meclis Başkanlığı’na dilekçe verir.

Parti Grubu, darbeleri ve darbecileri kınayan bir bildiriyle, Anayasa değişikliklerini yeterli bulmamakla birlikte destekleyeceklerini açıklar.

Nuran Yıldız, askerlere basın açıklaması yazmaktan vazgeçerek, Enver Aysever ve Mehmet Faraç'la birlikte parti içi demokrasinin ülkenin demokratikleşmesine zemin hazırlayacağını savunur.

Partide gülsuyu sevip, kolonya kullananları kınayanlar, “onlar bizim halkımız” denilerek uyarılır.

Berhan Şimşek, “bölücülüğün karşısındaki en büyük güç Güneydoğu'nun İslam inancıdır” diye Genel Başkan'a medya huzurunda rapor sunar.

Parti Meclisi, geçmişle hesaplaşmak adına İstiklal Mahkemelerini lanetleyip, İskilipli Atif Hoca'ya iade-i itibar için karar alıp Meclis'e yasa teklifi verir.

Partinin Gençlik Kolları, Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri düzenler.

Mevlit Kandilinde Genel Merkez'in mesaj sisteminden kayıtlı üyelere kutlama mesajı gönderilir.

Parti Grubu adına önerge verilerek OYAK'ın faaliyetlerine “Dünyada böyle bir garabet yok” denilerek bir yasa ile son verilmesi istenir.

Kadınlar Kolu, Necla Arat başkanlığında İstanbul'un Fethi'yle ilgili etkinlikler düzenler.

Gülsün Bilgehan, 27 Mayıs'ta Vatan Caddesindeki Menderes Anıtına çelenk koyup bir basın açıklamasıyla 27 Mayıs darbesini lanetler.

Derviş Günday, torunlarını yazın mahalledeki caminin Kur'an Kursu'na gönderir.

Şahin Mengü, “Parti olarak suçların şahsiliği prensibiyle hukukun üstünlüğüne inanıyor, saygı duyuyoruz” diye basın açıklaması yapar.

Muharrem İnce, “Din Kültürü dersleri Din derslerine dönüştürülerek, İslam Dininin rükünleriyle beraber namaz sureleri ezberletilmeli ve ders saati sayısı artırılarak, siyer bilgileri de konular arasına eklenmeli” diye kanun teklifi hazırlar.

Mustafa Özyürek, katsayı uygulamasının kaldırılmasıyla ilgili Danıştay kararlarının hukuka uygun olmadığını belirterek, CHP olarak bundan böyle bu yöndeki değişikliklere destek vereceklerini açıklar.

Gördüğümüz gibi beyler, bu halk başka bir yerde yaşıyor. Ona inmek şöyle dursun, ulaşmak bile çok zor. Hem bir de kendisini başka yerde görüp ulaşmak isteyenlere Efuruz Bey muamelesinde bulunup, inmek isteyenleri değil, içinden çıkanları kendinden bilir.

Hülasa bu halka inmek mümkün olmadığı gibi, ulaşmak bile zor zanaat vesselam.

4-10 Haziran 2010, Sayı: 39
Özgün Duruş gazetesi
11 Haziran 2010
www.habername.com

MAVİ MARMARA BİZE NELER GÖSTERDİ?

Osmanlı'da ilk istihbarat örgütü olarak 2.Abdülhamit'in kurduğu "Yıldız İstihbarat Teşkilatı" kabul edilir. Ancak Osmanlı'daki ilk istihbarat örgütü Yıldız değildir. Ondan önce de oluşturulmuş istihbarat örgütleri ve faaliyetleri vardır. Bunlardan en önemlisi Martolos'tur.

Osmanlı'da kendi topraklarını korumak ve düşman faaliyetlerini bertaraf etmek amacıyla, Kanuni zamanında Martolos adında gizli bir teşkilat kurulmuştur. Bu teşkilatın elemanları Yahudi ve Hıristiyanlar arasından seçilerek, özenli bir eğitimle yetiştirilip dikkat çekmemek için faaliyet gösterdikleri yerlerde, o bölgenin şartlarına uygun halkın içerisinde, halka yakın, kayıkcılık, pazarcılık gibi mesleklerde istihdam edilirdi. Martolosların amacı, Osmanlı'nın savaşmayı düşündüğü topraklarda halkın arasına katılıp; sürekli Osmanlı'nın gücünden bahsederek, Osmanlı'ya bulaşanın, onunla cebelleşenin, onunla savaşmanın asla iflah olamayacağı, onun gücü karşısında yok olacağı inancını yaymaktı. Bu propagandayla, o ülke halklarında oluşturulan "Yenilmez Osmanlı" inancını pekiştirip, halkın maneviyatını, direnme gücünü kırıyorlardı. Bu istihbarat anlayışı bugün, İsrail

ve Amerika tarafından çeşitli yöntemlerle en iyi şekilde kullanılmaktadır.

Çekilen bütün Amerikan filmlerinin, türüne bakılmaksızın, tek bir amacı vardır: Amerika'nın büyüklüğünü beyinlere kazımak: Yapılan bütün işler kusursuz, işlenen cinayetler mükemmel, kullanılan teknoloji akıl almaz, saldırılar kayıpsız, karşı koyuşlar dâhiyane, güçler sınırsız, imkânlar sonsuz, düşmanlar akılsız, istihbarat firesiz ve sonuçta kahramanlar dünyaya özgürlük taşıyan birer iyilik perisi. Onlar dünyayı kurtarır, kötülerini cezalandırır, iyilerin yanında olurlar. Dünya onlara minnet borçludur. Bütün ordularıyla Vietnam'da yenilseler de, beyaz perdede Rambo tek başına bütün ordunun intikamını alır. Vietnam'ı kötülerden kurtarır. Güç oradadır, özgürlük oradadır, zenginlik oradadır, demokrasi oradadır, insana saygı oradadır, başarı oradadır, zekâ oradadır, barış oradadır...

Bütün dünya 11 Eylül'e kadar bu efsanelere inandırıldı ve bu yalanlarla kandırıldı.

11 Eylül'de bütün bu efsane yıkıldı. (Yazdıklarımda 11 Eylül üzerine oluşturulan spekülasyonları, dile getirilen teori ve tartışmaları gözden irak tutmuyorum.) Anlatılan bu teorilerin hangisi doğru olursa olsun, 11 Eylül Amerikan efsanesinin çöküşüdür. Hatta bu konunun tartışmalı hale getirilmesi bile, efsaneyi devam ettirme çabasından başka bir şey değildir. Yani "Pentagon'a, İkiz Kulelere saldırılacaksa; onlara da biz saldırır, onları da biz yıkarız" demek için, oluşturulan bir istihbarat faaliyeti. Bu manipülasyon karşılık da bulmaktadır. Aslında bunun karşılık bulmasının sebebi, biraz da, 11 Eylül'ün sonuçlarıyla ilgilidir. Tartışma konumuz 11 Eylül'ün sonuçları olmadığı için konuyu burada bırakmak gerekmektedir. Konunun şuan bizi ilgilendiren boyutu,

dünyanın zihnine yerleştirilen “Uzaydan sizin içtiğiniz sigaranın markasını bile tespit ediyorlar” imajının 11 Eylül’de yerle bir olmasıdır. Dünyanın her tarafını gözlediğine inanılan ABD, kendi kalbine saplanan hançeri görememiş, engelleyememiş, yıllardır Hollywood Sineması ve ‘martoloslar’ tarafından oluşturulan imaj yerle bir edilmiştir. Her şeyden haberi olan CIA, kendi kalbini koruyamamış ve bu olayla birlikte Amerikan gücünün bir simülasyon olduğu ortaya çıkmıştır.

“Rotamız Filistin, Yükümüz İnsani Yardım” organizasyonu İsrail’in 11 Eylül’ü değil, Vietnam’ı olmuştur. Çünkü İsrail, 11 Eylül’ünü 2006’da Lübnan’da yaşamıştır.

Türkiye’de 1970’li yıllardan beri, özellikle sol tandanslı gazeteciler tarafından; güya İsrail’in zulümleri faş ediliyormuş gibi yapılarak sürekli onun gücü zihinlere zerk edildi. Bu propaganda çalışmalarına monşer diplomatlar ve birçok kimse de farkında olmadan katkı verdi. Ve toplumda bir İsrail miti oluşturuldu. Ona karşı gelmek, onun karşısında olmak, yok olmakla eş anlamlı sayıldı. İsrail istihbaratının, teknolojisinin, sanayisinin, savaş tekniklerinin gücünün asla alt edilemezliğine olan inanç iman mertebesine taşındı. Bu imanın gücünü Davos sonrası televizyonlara koşan monşer eskilerinde en şiddetli şekilde gördük: “Aman mahvolduk, kahrolduk.” Peşinden gelen Simon Peres’in özrüyle adamcağızların itikadı bozuldu.

Tabii ki İsrail adına oluşturulan bu güç mitolojisinin de bir sonu vardı ve bu sonun başlangıcı 2006 Lübnan Savaşı oldu. İsrail’in yakıp yıktığı Beyrut gösteriliyor, ağlayan kadınlar, korkudan gözleri fal taşı gibi açılmış çocuklar, çaresiz erkekler, harabeye dönmüş evler, altüst olmuş arabalar televizyonlara yansıtılıyor, gazetelere basılıyordu. Bununla da insanlara sadece ümitsizlik pom-

palanıyordu. Bunun karşısında Hizbullah karşı görüntüler yayınıyor, düşürülen uçakları, patlatılan tankları servis etmeye çabalıyordu. Ama oluşturulan İsrail imajı karşısında bunlar inandırıcı bulunmuyordu.

Dünya sözüm ona ayağa kalkmıştı. İsrail'den bu zulmü durdurmasını istiyorlardı. İsrail'se, "Ben duracağım ama Hizbullah füzeleri durdurmuyor" diyordu. Topraklarına binlerce füzenin atıldığını söylüyor ama, Hizbullah füzelerinin açtığı yaraları, yaptığı tahribatı, ağlayan kadınları, korkan çocukları Amerikalılara ve kendisine destek veren diğer bir, iki ülke yöneticisi dışında kimseye göstermiyor ve bu görüntülerden tek bir kare fotoğraf bile çekilmesine izin vermiyordu. Oluşturulan güç mitinin kaybını istemiyordu. Bu kaybın kendisinin yok oluşuyla aynı manaya geldiğini biliyordu. Aynı durum, 2009 Gazze Savaşı'nda da yaşandı. Özellikle efsaneleştirilen İsrail istihbaratının iflasydı bu savaş. 40 Km uzunluğunda, 10 Kmgenişliğindeki Gazze'den İsrail'e füzeler atılıyordu. Gazze ölüm saçan İsrail uçaklarıyla, toplarıyla, tanklarıyla dövülüyor, ancak bir tane dahi füze rampasının yeri tespit edilip yok edilemiyordu. Çünkü geçmişten farklı olarak Filistinliler içlerindeki 'hainleri temizlemişlerdi.' Ne zaman ki, "van münit vakası" yaşandı, İsrail yaşadığı aciziyeti, Tayyip Erdoğan'a haykırdı: "Senin İstanbul'una, her gün defalarca füzeler yağsa, bir buçuk milyon halkın kadın, çoluk çocuk sığınaklara koşuşsa sen ne yaparsın?" Evet, bunlar yaşanmıştı fakat biz bu yaşananlardan tek bir kare fotoğraf görememiştik.

İşte Mavi Marmara bize bu gösterilmeyenleri gösterdi ve bir miti yerle bir etti. O televizyonlara, gazetelere, sitelere yansıyan görüntüler, İsrail'in 60 yıldır özenle oluşturduğu imajın yerle bir edilip İsrail'in yok ediliş sürecini başlatan görüntülerdir.

Mavi Marmara bize neler gösterdi?

1. Bütün bir gücünü manipülasyonlara borçlu olan İsrail'in bu konuda bile karşısına çıkan birileri olduğunda, ne kadar yeteneksiz, başarısız olduğunu gösterdi.
2. Gecenin karanlığını kendisine siper ederek, acziyetini ve vahşetini gizlemeye çalışan İsrail'in teknolojiyi kullanma becerisinin cıvıllığını ortaya serdi. Saatlerce bütün imkânlarına rağmen yayınları durduramayıp, korkaklıklarını, beceriksizliklerini gizleyemediler.
3. İsrail ordusunun gemiyi ele geçirme görüntüleriyle strateji ve taktik yoksunu geri zekâlılar topluluğu olduğunu bütün dünyaya yaydı.
4. Helikopterden iniş görüntüleriyle, o çok övülen askerlerin birer çuvaldan farksız olduklarını dost düşman herkesin önüne serdi.
5. Bugüne kadar anlatılan İsrail ordusunun silahlarının niteliği, onu kullananların beceriksiz korkaklar olmasıyla nasıl işe yaramaz birer yüke dönüştüğü görüldü.
6. Devasa silahları olup ama onlara sahip bile çıkamayan salya sümük içerisinde ağlayan İsrail askerlerinin paçavra halini gösterdi.
7. İsrail'in sesi olan yerli ağızları daha açık, daha net gösterdi.
8. Mısır'ın Firavunluğu zulmün bekçiliğini yumuşatarak Refah Kapısını açtı.
9. Artık o ablukanın ömrünün uzun olamayacağı görüldü.
10. Fetullah Gülen'in nerede yaşadığını ve bununla ilgili olarak da Fetullah Gülen'i korumak adına onun sansürlenebileceğini gösterdi.

11. İnsanların kendilerini korumak adına, oluşturulmuş imajlarına rağmen, bütün insanlığın vicdanına saldırabileceğini gösterdi.

12. Ve bana bir fıkrayı hatırlattı: Uzun yola çıkmış üç arkadaş, zaman içerisinde yiyeceklerini bitirmiş oldukça da çok acıkmışlardır. Issız bir çeşme başında takatsiz bir halde yiyecek araştırırken; içlerinden biri, dağın yamacında otlayan bir sığa görür. Arkadaşlarına “keçi, keçi” diye bağırır. Üçü birden “keçi” diye sevinir, sığayı keser, bir güzel karınlarını doyurup, çeşme başında uyurlar. Sabah uyandıklarında, akşamdan kalma sığa ayaklarını, kellesini, derisini görürler: “Yahu bizim yediğimiz keçiydi, bu sığayı kim yedi” diye birbirlerine sorarlar.

Not: Fıkranın “otoriteye saygı isteyen sözü” tevil edenlerle hiç bir ilişkisi yoktur.

11-17 Haziran 2010, Sayı: 40
Özgün Duruş gazetesi
18 Haziran 2010
www.habername.com

MİLLİ GÜVENLİK DERSLERİ KEMALİST İDEOLOJİNİN TOPLUM İÇERİSİNE SALINAN KULAKLARIDIR

Pedagojik anlayış da eğitim; insanda var olanın geliştirilip, yaşadığı dünyaya ayak uydurma becerisinin kazandırılması süreci olarak tanımlanır. Bu amaç doğrultusunda da, yetkililerce eğitim süreci planlanır ve uygulamaya konur. Bununla eğitim durağanlıktan arındırılarak dünyanın geldiği nokta, gelişen bilim, değişen düşünceler eğitim süreci içerisine dâhil edilir.

İdeolojik eğitim anlayışında ise, bireyler dikkate alınmadan, bütün gelişmeler, değişmeler, asla değişmeyen, değiştirilemeyen resmi ideoloji çerçevesinde ele alınır ve eğitim buna göre planlanır.

Bu nedenle de bu anlayışın hâkim olduğu yerlerde eğitim bir sorunlar yumağı haline dönüşür. Fark edilen sorunların çözümüne yönelik bütün çabalar, benimsenen ideolojinin sert duvarlarına çarparak anlamsızlaşır. Ve eğitim aslında sorun çözmesi gereken bir araçken, sorunların nedeni haline gelir.

Resmi ideolojinin Türkiye’de eğitime belirlediği amaç, insanın kendisini inşa etme sürecine katkı sağlamak ye-

rine; resmi ideolojinin, kendi varlığının devamını sağlayacak düşüncede, kendisi olma becerisini kazanamayan bireyler yetiştirmektir. Bu sebeple de eğitim hep sorun olarak insanların karşısına çıkmış ve eğitmen, öğretimin olarak da iyi sonuçlar alınmamıştır. Çünkü sonucuna bakılmaksızın yegâne belirleyici resmi ideolojinin anlayışı olmuştur.

Amacın kutsal bir ideoloji doğrultusunda belirlenmesi nedeniyle, eğitimde yaşanan birçok zulüm; mubah görülmemekte, insanların yaşadığı sıkıntılara duyarsız kalmakta hatta yaşadığı zulmün müsebbibi de yine mağdurun kendisi görülmektedir.

Eğitimin tek belirleyicisi ideoloji olduğunda, hiçbir ders bir diğerinden ayrılmamakta hepsi farklı işleniş biçimiyle de olsa aynı amaca hizmet eden bir araca dönüşmektedir. Bu çerçeveden olaya bakıldığında Milli Güvenlik Bilgisi dersi hocalarının şekli, şemali, giysisi, davranışlarıyla çok dikkat çekici bir ders olmasına rağmen, bir İnkılâp tarihi, bir Osmanlı Tarihi, bir Türk Dili ve Edebiyatı hatta bir biyoloji, bir matematik dersinden ya da bu dersler; Milli Güvenlik dersinin verilmiş amacından farklı bir amaç taşımamaktadır. Hepsini aynı mantığın mahsulüdür. Bir ülke düşününüz ki yüksek öğreniminin amacı ile ilköğretimin amacı aynı olsun “Atatürk İnkılapları ve ilkeleri doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı,.....bireyler yetiştirmek” artık sizin buradan kurtuluşunuz olamaz.

Özelde Mili Güvenlik bilgisi dersine gelirsek 1920’li yıllarla birlikte Ebedi Şef’i 1940’lı yıllarla birlikte de Milli Şef’i ebedileştirmek için çeşitli dersler ve müfredatlar oluşturulmuştur. Hatta aynı amaca yönelik Köy Enstitüleri gibi okullar bile kurulmuştur. Bu çabaların yegâne gayesi vardır, Cumhuriyetin vatandaş tasavvuru-

nu hâkim kılmak ve bu ideolojin sahiplerinin varlığını süreklileştirmektir.

Okullarda yaşam biçiminin aktarılması aracına dönüştürülmeye çalışılan Milli Güvenlik Bilgisi dersinin toplumda nasıl yankı bulduğuna bakıldığında, aslında bütün antidemokratik uygulamaların yaşadığı/yaşattığı trajikomik halin bu dersle de yaşandığı görülmektedir. İdeolojik bakış açısının hâkimiyetiyle insanı ve onun hukukunu hiçe sayan anlayışların tamamında var olan, kendini kandırma ve bundan mutlu olma durumu burada da yaşanmaktadır. Bu derste, öğretmen subayların; sınıflara giriş biçiminden, dersleri anlatış şekillerine; sınav sorularından bunların değerlendirilişine kadar bir yığın komiklik yaşanmaktadır.

Bu komiklikleri; Askeri eğitimden gelmiş olan subay öğretmenlerin, karşılarındaki öğrencileri askerle karıştırmaları, onlara askermiş gibi muamele etmeleri; derse giren subayların, kendilerine yükledikleri dünya gerçekleriyle örtüşmeyen misyonları; günü bile karşılamaktan uzakken, geleceğe yön verdiğini sandıkları vizyonları; orta malı olmuş ve bir silah gibi kullanılan Kemalist düşüncelerini insanlığın ulaşabileceği en son mutlak doğrular manzumesi sanmaları; Sivil bir kurumda, askeri disiplini tesis etmeye çalışmaları, diye sıralamak mümkündür.

Okulların bünyesinde yabancı bir unsur olarak varlığını 1926'dan beri devam ettiren Milli Güvenlik Bilgisi dersleriyle ilgili eleştirilerin kaynağını bu komikliklerden ziyade daha farklı nedenler oluşturmaktadır.

Bu dersin son yıllarda daha bir şiddetle eleştirilmesi tabii ki tesadüfi değildir. Bu ders 1926'dan beri verilmektedir; ancak 1998'den beri dersin işlenişi, konuları, amacı bir genelgeyle değiştirilmiştir. Bu tarihe kadar genellik-

le Türk Silahlı Kuvvetleri'nin tanımı, askerlik, rütbelere, bazı askeri kavramlar, milli savunma gibi konular işlenirken Nisan 1998'den beri temel bir paradigma değişimiyle bu konular geri plana itilmiş ve dersin müfredatı yeniden düzenlenmiş ve 28 Şubat sürecine uygun hale getirilmiştir. Bu tarihten sonra "Atatürk İlke ve İnkıapları ile Milli Birlik ve Beraberlik; Türkiye Cumhuriyeti Üzerine Oynanan Oyunlar" dersin ana konuları olarak belirlenmiştir. Bu konular kitabın ana çerçevesini oluşturan bölümler olarak da dikkat çekmektedir. Nisan 1998'de Tebliğler Dergisi'nde dersin ilk üç amacı şöyle sıralanıyor:

- 1) Türk gençliğinin Atatürkçü görüş ve düşünce doğrultusunda yetişmesini sağlamak,
- 2) Milli stratejimizi, milli hedeflerimizi ve milli menfaatlerimizi bilmek ve bunlara karşı olan unsurlarla mücadele etmesini kavratmak,
- 3) Türk Silahlı Kuvvetlerini tanıtmak."

Kısaca 1998'de yapılan değişikliklerle Milli Güvenlik Bilgisi dersi ağırlıklı olarak Türk Silahlı Kuvvetleri ve askerlik üzerine bir ders olmaktan çıkmış, Atatürkçülük ve uluslararası ilişkiler eksenine oturmuş bir güncel politika dersi şeklinde özetlenebilecek yeni bir mahiyet kazanmıştır. Ve bu ders iç ve dış siyasal gelişmeleri sınıfa taşıyan güncel politika yapılabilen tek ders haline dönüştürülmüştür.

Tabi ki bu mahiyet değişikliği sadece dersin konularıyla sınırlı tutulmamış; hocalarına ve onların görevlerine de sirayet etmiştir. Çünkü ders bir bilgi aktarma dersi değil, her zaman olduğu gibi ideolojik bir yaşam biçimini enjekte etmenin de aracı olmaya devam etmiştir. Bu yaşam biçiminin kurallarını askeri kültür belirlemekte-

dir. Bu askeri kültürün toplumun egemen kültürü haline gelmesi gerektiği bir inanç olarak benimsendiğinden, dersin öğretmenleri, yani subaylar görevlerindeki etik dışı unsurlardan bir öğretmen olarak hiçbir rahatsızlık duymamışlardır. Bu anlayış ve uygulama Milli Güvenlik Bilgisi derslerini komik anların yaşandığı saatler olmaksızın çıkarmış, korkuların, paniklerin, endişelerin yaşandığı zamanlara dönüştürmüştür.

Bu fişleme görevi Milli Güvenlik Bilgisi dersine giren subayları okulda yalnızlığa itmiş, öğretmenler odasından uzaklaştırmış ya da öğretmenler odasının bir köşesine hapsetmiştir. Çünkü onlar artık öğretmenler odasını, sınıfı, içindekileri gammazlayan, ihbar eden, fişleyen birer muhbir olarak görülmeye başlamışlardır. Sınıf içerisinde öğrenciler, onları birer öğretmen olarak değil, kendilerinin yaşam biçimini, inancını, kültürünü, etnik durumunu, ilgilerini, düşünüş biçimini, okuduğu kitabı, aile yapısını, çevresini gözetleyen bunları fişleyen ve bir yerlere hukuk dışı ihbar eden kişiler olarak görmektedirler. Bunu hisseden öğretmen subaylar da, teneffüslerde öğretmenler odasına girebilecek sıcaklığı bulamamakta, kendine farklı gözle bakıldığını görmekte; o kısa teneffüs arasını geçirebileceği yer arayışına düşmekte, bunun için ya kendisine nezaketen kafasıyla selam veren müdür yardımcısını ya da müdürü bir kurtarıcı olarak görmekte bu kısa teneffüs arasını onların odasında geçirmektedir. Bazı okullarda subaylar, itilmiş oldukları yalnızlık içerisinde doldurmak zorunda oldukları 17 soruluk fişleme dosyasını dolduramamakta ve görevini yerine getirebilmek için, bütün açık yüreklilikleri içerisinde okul müdürlerine durumlarını anlatmakta ve onlardan bu fişleme dosyalarının doldurulmasında yardım istemektedirler.

Bu durum ve sorular bu matbu fişler görülme de toplum antidemokratik otoriter yapıların, beyinlerin reflekslerini çok iyi bildiğinden bu soruların neler olabileceğini 1998'den beri bilmektedir. Son zamanlarda gazetelerde yayınlanmasıyla konu sadece yeniden gündeme gelmiştir. Yoksa bilinmedik yeni bir bilgi alınmış değildir. Halkımız, toplum mühendisleri tarafından, kendisinde, nelerin suç olarak görüldüğünü bilmektedir. Kendi devleti tarafından hukuksuz olarak yaşam biçiminin, inancının bir suç olarak değerlendirilmesinin rahatsızlığını duymaktadır.

Milli güvenlik Bilgisi dersinin planlaması, müfredatı, işleniş biçimi Genel Kurmay Başkanlığı tarafından hazırlanmakta, subaylarca da verilmektedir. Askeri vesayetin kaldırılmasının düşünüldüğü bu günlerde, bir ihtiyaca binaen değil, sadece ideolojik kaygılarla verildiği için bu dersin acilen kaldırılması gerekir. Bunu sadece fişleme tacizine maruz kalan öğrenci, öğretmen ve okul yöneticileri için değil, birer muhbir olarak görülen subaylar için de yapmak gerekir. Kendi halkına güvenmeyen bir devlet ve onun ordusu anlayışı, devleti ve orduyu güçlü kılmamakta çoluk çocuğuyla bütün bir milleti sadece huzursuz etmektedir.

Dersle ilgili toplumun tepkisine Hükümetin duyarsızlığını, en azından görmezden gelişini bütün etrafının bu anlayışla çevrili olmasıyla izah edebiliriz. Özellikle AK Parti iktidarına başından beri bir korku salındı. Her türlü olumsuzluğun kaynağı Anayasanın değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez maddeleriyle ilintilendirilmesi bu konuda gözdağları verilmesi, hükümeti korkutmaktadır. Ancak şu da bilinmeli ki korkunun ecele faydası yoktur. Karşıdakinin gücü, aslında sizin korkunuzdur. Mutlaka bu sarmaldan kurtulmak gerekir.

Müslümanların bu konudaki duyarsızlığı ya da yeterince konunun üzerinde durmamaları biraz İslamcı düşüncenin Türkiye'deki serencamıyla ilgiliyken, diğer taraftan da bu konu ülkede yaşayan Müslümanların diğer sorunları karşısında soyut görülmektedir. Onların okuma hakları ellerinden alınmıştır. İnançlarını yaşamaları noktasında fiili müdahalelerle karşılaşmaktalar. Bu nedenle de bu tür gri engellemelere karşı talepler sanki fantezi olarak görülmektedir. Hâlbuki bu sorunlar birbirini beslemektedir. Düşünce özgürlüğünün önündeki engellerin, yaşama özgürlüğünün önündeki engellerden daha az önemli olduğunu düşünmek engellerin katmerleşmesinden ayrı bir anlam taşımayacaktır. Kamuoyu oluşturmak, aydınların ve onların kontrolündeki yayınların görevidir. Bunu bir talep olarak halkın gündemine taşımak gerekmektedir. Güçlü bir kamuoyu oluşturulduğunda hükümette bunu gündemine taşıyacaktır. Taşımak zorundadır da.

25 Haziran 2010
Haksöz Dergisi

ZAYIF KARNELERİN HESABINI SADECE ÖĞRENCİLER Mİ VERMELİ?

Devlet, vatandaşın can, mal güvenliğini sağlayan; hukukunu, huzurunu adaletle belli hukuk normları çerçevesinde koruyan yapıdır. Devlet işlerinde belli hukuki normlar olmalıdır. Bu normlar olmadığında keyfilik ve adam sendecilik hâkim olur. Ülkelerin anayasaları, yasaları, kurumlarının yönetmelikleri birer norm belgesidir. Bu normların varlığı da hukuksuzluğu, adaletsizliği, keyfiligi ortadan kaldırmaya yetmez; önemli olan, bunların uygulanıp uygulanmadığıdır. Yasalar, varlığına rağmen uygulanmadığında ya da keyfi uygulandığında, ortaya çıkan sorun; yokluğundan daha büyük sıkıntılar doğurur. Balzac'a ait olduğu söylenen, “Kanun, büyük sineklerin delip geçtiği, küçük sineklerin takılıp kaldığı bir örümcek ağıdır” yargısı toplumda yer etmeye başladığında, yasa dışı hak aramalar ortaya çıkar ki, bu durum toplumu anarşi ve kaosa sürükleyip devlet mekanizmasını çökertir.

Devletler, yasaların, yönetmeliklerin uygulanıp uygulanmadığını ya da hukuka uygun olup olmadığını denetleyen kurumları da oluşturur. Ülkemizdeki Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yargıtay, Sayıştay, HSYK, denetle-

me ve teftiş kurulları bu manadaki kurumlardır. Ancak bu kurumların oluşma biçimleri ve görevleri nedeniyle halk nazarındaki meşruiyetleri sorunludur. Çünkü bu kurumların büyük kısmının oluşumunu ve görevlerini belirleyenler, darbeler ve darbecilerdir. Şu an ülkemizin en önemli gündem maddesi, bu kurumların yapısıyla ilgili Anayasa değişikliğidir. Varlıklarını bu kurumların çarpıklığına borçlu olanlar, bu çarpıklığın ortadan kaldırılmaması için, bütün güçlerini ortaya koymuş ve güçlerinin son damlasına kadar da mücadele edeceklerdir. Çünkü her hukuksuzluk, birileri için bir ekmek kapısı hatta varlık sigortasıdır. İşgal ettikleri konumlarını hukuksuzlukla elde edenlerin işlemleri de tabii ki hukuksuz olacaktır. Bu makamların işgali konusu, yargıyı etkileyenlere yönelik gerçekleştirilen Seyfi Oktay şahsında duyulan son Ergenekon operasyonu ile daha açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Hukukun hâkim olduğu yerlerde kurumların sağlıklı, hukuka uygun, denetime açık ve şeffaf oluşu, öncelikle o kurumlarda görev yapanların olumsuz ithamlara maruz kalmadan, onurunu koruduğu gibi, o kurumun işlerinin daha hakkaniyet içerisinde gerçekleştirilmesini sağlayacak, o kurumlardan hizmet alanlarını da mağduriyetten kurtaracaktır.

Denetimin olmadığı kurumlarda işlerin hukuka uygun yürümesi mümkün değildir. Bugün bilgisayar teknolojisiyle kurumlar çok daha kolay denetlenebilme, şeffaflaşma imkânına sahiptir. Buradaki tek sorun, bu denetimin ve şeffaflığın istenip istenmediği meselesidir.

Kurumların işleyişine standartlar getirmek, aslında demokratikleşmenin de bir adımıdır. Herhalde istenmeyen budur. Standardı olan işlemlerde keyfilik ortadan kalkmakta; haksız güç edinimleri önlenmekte ve insan-

lar hizmet alırken eşitlenmektedir. Bu sebeple de birilerinin ya da bazı yapıların elde etmiş oldukları haksız güç ortadan kalkmaktadır. Son yıllarda devlet işlerinin yürütülmesinde çeşitli standartlaşma çalışmaları yapılmakta ve bu çalışmaların sonuçlarını da vatandaş yaşamaktadır. Mesela artık memur olmak için insanların kapı kapı dolaşıp şefaathçi aramaları gerekmemektedir. Memur olmak için KPSS'yi kazanmalısınız. Özellikle Milli Eğitim'de artık tayinin, atamanın, yer değiştirmenin bir standardı vardır ve insanlar bu işlemler için gidip birilerine yalvarmamakta ve rüşvet vermemekte, kimseye de minnet duymamaktadır. Bu işlemin internet üzerinden yapılması da belli bir şeffaflığı sağladığından, insanlar, yapılan işlemi takip edip denetleyebilmektedir. Bu sebeple de burada pek bir yanlışlık yapılamamaktadır. Belki bu konuda sisteme müdahaleye yeltenenler olabilir. Bu da büyük bir bedeli göze almak manasına gelir ki, buna da çok kimse cesaret edemeyecektir. Bu işlemlerin bir standart içerisinde yapılması, vatandaşın işini kolaylaştırmakta ve vatandaşların kurumlara olan güvenini artırmaktadır. Önemli olan, bu standartlaşmayı bütün kurumlara, bütün alanlara hâkim kılmaktır. Eğer hukuk bütün alanlara hâkim kılınmazsa, işlerin ahenkli yürümesi ortadan kalkarak, farklı bir karmaşanın ortaya çıkmasına sebep olur. Bu nedenle standardı ve bunun denetimini hayatın bütün alanlarına şamil kılmak gerekir. Küçük-büyük hiçbir işi, hiçbir kimsenin inisiyatifine terk etmemek gerekir. Birimiz için küçük sayılan bir yanlış, bir başkasının bütün hayatını etkileyebilmektedir. Mesela okullarda karnelerin verildiği bugünlerde, bir öğrencinin bir dersten notunun zayıf olması başkaları için çok küçük bir sorundur, ama o öğrencinin ve velisinin bütün hayatını etkileyebilmektedir.

Her yıl karnelerin dağıtılmasıyla birlikte yansıtılan manzaralar aynıdır. Karneleri elinde sevinen, üzülen öğrenci görüntüleri ekranlara yansıtılmakta; psikologlar, rehberlik uzmanları televizyonlara çıkıp, dersi zayıf olan öğrencilere velilerin nasıl davranması gerektiği noktasında nasihatlerde bulunmaktadırlar. Yine okulların kapanma dönemine gelindi. Aynı görüntüler tekrar verilecek. Öğrencilerin bütünlüme sınavlarına, sorumluluk sınavlarına çalışmaları istenecek. Bütün bu öğütlerde, tek sorumlunun öğrenci olduğu da her defasında vurgulanıp farklı düşüncelere asla yer verilmeyecek. Çünkü öğrencinin başarısızlığı kanıtlı, belgelidir. Sınavlara girmiştir ve zayıf almıştır. Bu zayıflar da karnesine yansımıştır. Artık kimsenin söyleyebileceği bir sözü yoktur. Öğrenci ve velisi bunun bedelini ödemelidir. Öğretim faaliyetinin üçüncü unsuru, yani öğretmen bu denklem içerisinde yoktur. Hâlbuki bir yerde bir başarısızlık varsa ve de bir bedel ödenecekse, bu bedel, bu başarısızlığın unsurları eşit olarak paylaşmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı, son yıllarda özellikle Hüseyin Çelik döneminde, eğitimle ilgili birçok yeni uygulamaya imza atmış; eğitimin niteliğiyle ilgili müfredatın değiştirilmesinden, ezberci eğitimden yapılandırıcılığa geçişe kadar köklü değişiklikler gerçekleştirmiş ve teknolojinin eğitimin çeşitli birimlerinde verimli olarak kullanılmasının yolunu açmıştır. Bunlardan en önemlisi, bence şeffaflığı ve adaleti sağlamaya yönelik olduğu için e-okul uygulamasıdır.

e-okul uygulamasının en rahatlatıcı taraflarından biri, adrese dayalı kayıt sistemidir. Çocuğu okul çağına gelen veliler için en büyük dert, “Çocuğumu hangi okula kaydettireceğim” kaygısıydı. Çünkü herkes için, “Kendi mahallesindeki okul kötü okuldur.” Ve mutlaka çocuğunu mahallenin dışında, birilerinin iyi dediği bir okula

göndermeliydi. Bunun için de şişkin bir cüzdan ve nüfuzlu bir çevre gerekiyordu. Çocuğun okula kaydedileceği yaz için, kimse tatil planı yapmıyordu. Ve bütün yaz tatilini kayıta torpiller bulmak için uğraşıyordu. e-okul uygulamasıyla, büyük oranda, veliler bu gereksiz telaştan, uğraştan kurtuldular ve kendi mahallelerindeki okula sahip çıkmaya başladılar.

e-okul uygulaması sadece bunun için kullanılmıyor. Öğrencilerin ne zaman sınav olacaklarının, hangi gün okula gitmediklerinin takibi de buradan yapılmaktadır. Çocuğunuzun hangi dersten kaç puan aldığını da buradan takip edebiliyorsunuz.

Bu yazının konusunu oluşturan da burasıdır. Öğrencinin kaç puan aldığını sadece öğrenciler ve öğrenci velileri görmüyor; istediği an bu bilgiyi Milli Eğitim Bakanı da görebiliyor. Hatta veliler sadece kendi çocuklarının bilgilerini görebiliyorken, Milli Eğitim yetkilileri bütün okulun bilgilerini görebilmektedirler. Yani tam bir şeffaflık söz konusudur. Bu şeffaflık içerisinde çocuğun başarısızlığı nasıl ki veli tarafından sorgulanmakta ve bu başarısızlığın giderilebilmesi için çeşitli tedbirler alınmakta, öğretmenin de, okulun da başarılı ya da başarısız olduğu gözlemlenebilmektedir.

Her okulda çeşitli derslerden başarısız öğrenciler vardır ve bu normaldir. Ve öğrencinin başarısızlığı, öğretmenin başarısızlığı manasına gelmez. Ancak eğer bir sınıfta bir dersten, öğrencilerin yüzde 80'i, yüzde 90'ı zayıf alıyorsa, burada bir sıkıntı var demektir. Aynı sınıfta öğrenciler Biyoloji dersinden yüzde 60-70 başarı gösterirken, Sağlık Bilgisi'nde bu başarı oranı yüzde 15-20'lere düşüyorsa, burada ciddi bir sorun var demektir. Bazen iki öğretmenden biri A sınıfının Matematik dersine B sınıfının da Geometri dersine girmekte ve her iki

dersten de başarı oranları yüzde 70-80'lerde olmaktadır. Bir başka öğretmene, bu derslere aynı sınıflarda çapraz girmekte ve aynı öğrencilerin başarıları yüzde 15-20'lere düşmektedir. Buradaki başarı ve başarısızlık mutlaka sorgulanmalıdır. Aynı sınıflardaki bu başarı ve başarısızlıktan biri sunidir, keyfidir. Eğer bir sınıfın öğrencileri bilerek Edebiyat dersinden başarılı, Dil ve Anlatım dersinden başarısızlarsa, burada da bir sorun var demektir. Öğrencileri sınıfta bırakmakla, yazılılarda kimsenin çözemeyeceği soruları sormakla nam yapmış öğretmenler vardır, bunu herkes bilir. Artık bu tür gerçekten eğitime hiçbir faydası olmadığı gibi, birçok mağduriyete de yol açan bu nam salıslara fırsat verilmemelidir.

Çocuklarımızın karnelerine buradan da bakarak onlara haksızlık etmeyelim. Bu yazılanlarla muhatap olacak öğretmen sayısı, 700 bin kişilik öğretmen ordusu içerisinde çok azdır. Ancak az sayıdaki bu haksızlıkların önü kesilmediğinden, bunun faturası bütün öğretmenlere çıkarılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, teknolojinin de imkânlarından yararlanarak şikayete bağlı olmaksızın bu keyfilikleri soruşturmalı ve sonucunda da gerekeni yapmalıdır. Bütün öğrencilere zayıf vererek, dersini ve kendini önemli kılacağını zannedenlere asla fırsat verilmemeli ve öğretmen camiasının kutsallığına halel getirilmemelidir.

18-24 Haziran 2010, Sayı: 40
Özgün Duruş gazetesi
28 Haziran 2010
www.habername.com

PIRİLTİLİ SABAHLARA UYANIP, AYDINLIK GÜNLER YAŞAYACAĞIZ

Son zamanlarda ülkemizde yaşananları malum çevreler her ne kadar kriz, kaos diye nitelendirse de; bunlar ülkemiz, insanımız, geleceğimiz adına özlediğimiz güzelliklerdir.

EMASYA Protokolü'nün kaldırılması, Anayasa'nın kısmen de olsa değiştirilmeye çalışılması, özellikle Anayasa Mahkemesi'nin ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun (HSYK) yapısıyla ilgili değişiklikler; Erge-
nekon, Balyoz gibi davalar, Yüksek Askeri Şura (YAŞ) ile ilgili yaşananlar, ülkemizin geleceği adına ümitli olmamızı besleyen gelişmelerdir.

Bu güzel gelişmeleri hazmedemeyenler; bunlarla ilgili kurabilecekleri en olumsuz cümleleri kurmakta ve en ajite edici sıfatları kullanmakta, izan dışı yorumlar getirmektedir. Aslında bu yorumlama biçimleri ve kullandıkları dil, onların ezberlerinden başka bir şey değildir. Hatta şunu bile söylemek mümkün ki, bu tür değerlendirmeler bir düşünce ürünü olmaktan ziyade bir kabullenişin, farklıyı düşünememenin sonucudur. Bu kabulleniş öyle bir aşamaya gelmiş ki; demokrasi, in-

san hakları savunucusu kalemler, sözcüler bile buradan kendilerini sıyıramamakta ve normal demokrasilerde çok olağan sayılması gereken olayları kaos, kriz olarak ifadelendirebilmektedir. Bu durumu ancak zihin kirlenmesiyle izah etmek mümkündür. Meclis'in, hükümetin yetkilerine kolaylıkla müdahale edilmekte ve bu müdahaleye karşı en küçük bir direniş, kurumlar arası kavga olarak ifadelendirilmekte ve bunun da tek sorumlusu ve bedel ödemesi gerekeni sivil irade olarak yansıtılmakta ve kabullenilmektedir.

Yakın dönemde sivil iradenin kendi sorumluluğunu bilerek, bu sorumluluğun gerektirdiği inisiyatifi kullanıp yetkilerine sahip çıkması ezberleri bozmakta, zihinleri yeniden dizayn etmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda toplum, beklentilerini yeniden belirlemede, söylemlerini yeni baştan kurgulamaktadır. Bugüne kadar sivil iradenin kendi yetkilerine sahip çıkmasını kolaylıkla uzlaşmazlık olarak sunup, bunun kabul ettirilmesinde de zorlanmayanlar, şimdi artık aynı kolaylığa sahip değillerdir.

YAŞ'la ilgili yaşananlara baktığımızda, bunu daha net olarak görmemiz mümkündür. Bugüne kadar YAŞ toplantılarında sözümona hiçbir sorun yaşanmıyordu; atılacaklar atılıyor, terfi ettirilecekler terfi ettiriliyor, emekliye sevk edilecekler emekliye sevk ediliyor ve her şey rutin içerisinde yürüyordu ve bu rutine karşı kimse'nin bir itirazı olmuyordu. Siviller, Başbakan da olsalar, Cumhurbaşkanı da olsalar, konunun sadece mankenleriydi. Aktörlerse, askeri bürokratlardı. Günler öncesinden askerlerin kendi aralarında hazırlamış oldukları listeleri Başbakanlar, Cumhurbaşkanı'ları sadece imzalarla görüyordu. Bu listeler karşısında bu Başbakanların, bu Cumhurbaşkanı'larının en kahramanı bile ancak 'mahkemesiz, kanıtsız, delilsiz, irticai faaliyetlere ka-

rıřtılar' diyerek askeriyeden atılanlara řerh dűşebiliyordu. Bugűne kadar YAŐ'lardan gűndeme tařınan tek konu, "Bu yıl YAŐ'ta kaç subayın irticai faaliyetler nedeniyle orduyla iliřiđi kesilecek" meselesiydi. Ve bűtűn bunlar bir rutin olarak sunuluyor, kimsenin de bir itirazı olmuyordu.

Bugűne kadar YAŐ'ta; gűrevini ihmal ettiđi için, suis-timal nedeniyle, darbeye teőebbűs nedeniyle, gűrevine ihanetten ۆtűrű ordudan iliřiđi kesilmiř kimse olmuyordu. Hatta bizlere ۆyle bir duygu, dűřűnce yűklendi ki, askerde herkes gűrevini hakkıyla yerine getirir, askerin eksiđi, noksanı olmaz, onlar műkemmeldir. Onlar hata yapmaz, noksan iř iřlemez. Sadece ilerine karıřmıř birkaç karısının bařı ۆrtűlű irticacı vardır, onlar da gőrűldűkleri yerde sorgusuz, sualsiz kapı dıřarı edilir. Ve askerin tek kۆtűleri bunlardır. Bunun dıřında her Őey műkemmeldir.

Halbuki bu ۆlkede her 10 yılda bir darbe yapılır, darbeye teőebbűs edilir. Yine kendilerinin yapmış olduğu darbeler sonrası teőekkűl ettirdikleri anayasalar rafa kaldırılır. Yűz binlerce insan sorgusuz, sualsiz gۆzetim altına alınır, hapse atılır; mahalledeki kasap, berber, bakkal, işsiz, ۆđrenci, imam, doktor, ۆđretmen fişlenir, nefes alışları bile takip edilir. Yasadışı gerçekleşen bu faaliyetlerin hiçbirinden hesap sorulmaz.

Heronların çektiđi asker çocuklarımızın katlediliřleri, film gibi seyredilip bununla ilgili gűnlerdir bir açıklama yapma ihtiyaı duymayan Genelkurmay, anaokulundaki kız çocuđunun giysisi hakkında açıklamalar yapma hakkını kendinde buluyor. Bu duruma itiraz edip, "Yahu bu nedir, bir açıklama yapmayacak mısınız?" dendiđinde de, "kahraman ordumuzu yıpratıyorsunuz, hainlik yapıyorsunuz" denilebilmektedir. űnkű bugűne kadar "tek suçlu, eři bařۆrtűlű olan askerdir" anlayıřı hakimdi.

Bu sene gerçekleştirilen YAŞ toplantısı bu durumu değiştirdi. İlk kez sorumlu olanlar inisiyatif alıp, yetki kullandılar. Anayasa'yla ilgili tartişmalar bu gelişmelerin önünü açtı. Ülkede bir ufuk genişlemesi yaşanıyor. Taşlar yerli yerine oturuyor. Bazı zihinler bunu kavrayamasa da, artık yeni bir dönem başlamıştır. “Kardeşim sen askerinin işine sivil olarak ne karışyorsun” diyen CHP bile artık Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 35. maddesinin (arkasında duramasa da) kaldırılmasından bahsedip, dün destek verip hararetle alkışladıkları 27 Nisan e-muhtırasını sorguluyor ve bunun demokrasiye bir müdahale olduğunu, yapanların cezalandırılması gerektiğini söylüyor. Hatta 12 Eylül Referandumu'na “hayır” kampanyası düzenleyen MHP bile yeni ve daha demokratik bir anayasadan bahsederek kendi “hayır”ına haklılık katmaya çalışıyor. Evet dostlar, bunlar güzel gelişmeler. Bu gelişmelerin daha yoğun ve daha hızlı olması için çaba harcanmalıdır.

Varlıklarını antidemokratik yapılara borçlu olanlar bile halkın talepleri karşısında “Ben daha demokratım, şunlar da yapılmalıdır” diyorlar. Bu sürece sahip çıkılmalı, engel olmaya kalkanlar zorlanmalıdır. Gelecek güzel günleri hep birlikte kucaklamalıyız.

5 Ağustos 2010
www.habername.com

REFERANDUM BÜTÜN SİSTEM MAĞDURLARININ MESELESİDİR

Anayasa nedir, yasalar ne işe yarar, nasıl yapılır, kimleri ne şekilde etkiler, nasıl kullanılır, iyi yasalar hangileridir; kötü, çağdışı kalmış yasalardan nasıl kurtuluruz gibi sorularla ilgili yıllardır sayısız yazılar yazıldı, yüzlerce tartışma yapıldı. Bu sebeple, insanların bu ve benzeri sorularla ilgili yeni bilgilere, yeni yorumlamalara çok da ihtiyacı yok. Bu soru ve tartışmalardan hareketle de her dönemde birçok yasa çıkarılmakta, bir o kadarı yürürlükten kaldırılmakta, hatta çeşitli zamanlarda Anayasa değişikliklerine de gidilmektedir. Ancak bütün bu yeni yasalara, hatta Anayasa değişikliklerine bunlarla ilgili yazılan bütün yazılara, söylenen bütün sözlere, atılan bütün siyasal nutuklara rağmen ülkede Anayasa'dan, yasalardan kaynaklanan sorunlar yaşanmaya devam etmektedir. İşte meselenin en önemli noktası burasıdır. Anayasa ya da yasalar nedeniyle yaşandığı sanılan sorunların kaynağı gerçekten Anayasa ya da yasalar mı?

Bu sorulara cevap bulabilmek için 28 Şubat süreciyle birlikte özellikle dindar, muhafazakâr insanlar için yakıcı sonuçlar doğuran davalara bakmak gerekmektedir.

Aslında davaların hepsine tek tek bakmaktan ziyade sonuçlarına bakmak bile yukarıdaki soruya cevap vermeye yetmektedir. Refah Partisi'nin Kapatılma Davası'nda da, Fazilet Partisi Davası'nda da, Başörtüsü Davası'nda da (411 milletvekilinin oyuyla kabul edilen Anayasa değişikliği), 367 Davası'nda da, AK Parti Kapatılma Davası'nda da davaların sonuçları; davaların açıldığı ilk andan itibaren herkes tarafından bilinmekteydi. Bu sonuçların bilinmesi, herkesin hukuku, yasaları bilmesiyle ilintili değildi. Sonuçlar, karar vericilerin kimliklerine bakılarak tahmin edilebiliyor. Yani Turgut Özal'ın atadığı Yüksek Mahkeme üyelerinin hangi dava olursa olsun, vereceği karar da, Ahmet Necdet Sezer'in ve Süleyman Demirel'in atadığı üyelerin hangi dava olursa olsun ve hangi hukuki zemin üzerine oturursa otursun, vereceği kararlar değişmiyor, aynı oluyor. Yani Anayasa'ya ve onun çizdiği çerçeveye bağlı kalmadan Anayasa Mahkemesi üyelerini atayan Cumhurbaşkanı'nın siyasal kimliği neyse, verilen kararların rengi de o yönde oluyor. Bu nedenle de ülkede hukuk bilen, bilmeyen herkes özellikle siyasal yönü olan davaların sonucunu baştan biliyor ve dava açılır açılmaz da sonuç için "karar 9'a 2 çıkacak" diyebiliyor. Durum bu olunca, Anayasa'nın bir anlamı kalmıyor, hatta Anayasa ortadan kaldırılıp sadece mahkeme üyelerinin varlığı sonucu belirliyor. Kısaca ülkede bir Anayasa'nın varlığından bahsetmek mümkün değildir. Bu ülkede var ve cari olan Anayasa değil; Anayasa Mahkemesi'nin üyeleridir.

Bu durum sadece Anayasa Mahkemesi ve onun kararlarıyla da sınırlı değildir. Ülkedeki bütün yüksek mahkemelerde durum aynıdır. Danıştay kararlarında da, Yargıtay kararlarında da aynı durumu gözlemlemekteyiz. Hatta özellikle Ergenekon Davası'yla birlikte biz şunu daha açık şekilde görmeye başladık ki, bu tür mahkeme

heyetlerine bağı kararl, bütün yerel mahkemeler için de geçerlidir. Hakimin vicdani kanaati adı altında, birçok hukuksuzluğa imza atılıp insanların hayatı karartılabiliyor. Ve bizler yanlış kararların sorumlusu olarak da sadece o kararı veren mahkemeyi biliyoruz. O mahkemelerin çeşitli ideolojik ve maddi çıkarlar karşılığı ayarlanmış mahkemeler olduğunu, yukarıda bahsettiğim Ergenekon Davası'yla öğrendik. Kamuoyu HSYK'nın ne olduğunu ve gücünü ancak bu davayla birlikte öğrenebildi. İşte 12 Eylül'de referanduma sunulan Anayasa değişikliğinin önemi de buradan gelmektedir. Bütün çırpınmalar, bütün çirkeflıklar, şu an gerçekleşen terör olayları, karmaşa ortamları oluşturma çabaları bunun içindir. Davalara göre mahkeme heyetlerinin oluşturulması ve bunun beş kişi marifetiyle yapılıyor olması. Ve bu mekanizmanın bir kısır döngü etrafında yürütülmesidir. Danıştay, Yargıtay, HSYK üyelerini seçiyor; HSYK, onları. Ve de yerel mahkemeler bu döngü tarafından oluşturuluyor. Sonrasında da bütün bir ülke adaletin yokluğundan, hukuksuzluktan yakınıyor.

İşte bugün yaşananlar, bu hukukun katledilmesine engel olma çabasıdır. Bir şeylerin yerli yerine oturtulma gayretidir. Ve bu günkü tartışma da, arı kovanına çomak sokma tartışmasıdır. Evet, bir düzen bozuluyor, bir çark yıkılıyor. Elleri aldıkları yargı, ellerinden kaçıyor. Bakmayın siz onların yargıyı ele geçiriyorlar demelerine. Onları korku sardı. Artık birileri bu ülkede eşkıyalıklarını kolay icra edemeyecek, eskisi gibi kolay korunamayacak. Bütün büyüklüklerinin, kahramanlıklarının fos olduğu ortaya çıkacak. Korku, bunun içindir; kavgı bundan ötürüdür.

Anayasa'nın bütün maddeleri değişse, dünyanın en özgürlükçü anayasası haline gelse, hatta değiştirilmesi teklif dahi edilemez maddeleri de değiştirilse, emin

olun çıkacak gürültü bundan daha az olacaktı. Çünkü onlar için önemli olan, Anayasa ya da yasaların mahiyeti değildi. Önemli olan, o yasaları uygulayacak kişilerdi. Yukarıda saydığımız davaların hangisinde kararlar yasalara uygun verildi ki? Sonuçların tamamı şahısların ideolojik kimlikleri doğrultusunda çıktı.

Aynı durumu bu ülke çok sık bir şekilde Danıştay ve Yargıtay kararlarında da yaşamaktadır. En sıcak örneğini biz ‘Katsayı’ kararında yaşadık. Hele Yargıtay kararları tam evlere şenlik bir durumdadır. Bu kararlardaki keyfilikleri görünce insan, ‘bu ülkede ne yasaya ne de Anayasa’ya ihtiyaç vardır’ diyor. Alınan kararların hiç biri mevcut yasalara uygun değildir, kişilere göre kararlar verilmektedir. İhtiyaç duyduklarında da bu mahkemeler kendilerini Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin yerine koyarak yeni yasalar da ihsas edebilmektedir. En son Anayasa Değişikliği Paketi’nde de, Meclis’in yerine kendilerini koyarak, pakete, yetkileri olmadığı halde son şeklini yine Anayasa Mahkemesi üyeleri verdiler. Ve bu durum artık bir içtihat halini aldı. Başörtüsüne serbestlik getiren Anayasa değişikliği kararında da aynı yöntemi uygulayıp yasa çıkardılar. İhtiyaca binaen de bazen var olan yasaları yok saydılar.

İşte 12 Eylül’de halkın önüne gelecek değişiklik, kısmen de olsa, bu keyfiliklerdeki karar verici sayısını artıracaktır. Bu da, sınırlı da olsa, keyfiliklere sınır biçecektir. Anayasa değişikliğiyle ilgili tartışmaların sadece bu iki madde üzerinde yürüyor olmasının da sebebi budur.

Bu ülkede hukukun üstün olmasını arzulayanların, adaleti önemseyenlerin tamamının önem vermesi, destek olması gereken bir çabadır bu. Anayasa değişikliği, sadece AK Parti’nin meselesi değildir. Bu değişikliğin gerçekleşmesi için çaba harcayanlar, sadece AK Partililer

olmamalıdır. Ülkesini seven, bu ülkede güzel işlerin de yapılmasını arzulayan, hukukun üstünlüğüne inanan, adaletin tesisini isteyen, özgürlüğün bütün insanlar için olmasını arzulayan, gerçek bir iktidar değişikliğini arzu eden herkes referandumda üzerine düşen görevi yerine getirmelidir. 80 yılda milletin önüne ilk kez böyle bir fırsat çıkmıştır. Bu fırsat en iyi şekilde değerlendirilmelidir. Armudun sapı, üzümün çöpü denilecek zaman değildir. Şahsi kinlerimiz, kuyruk acılarımız, insafımızın ve vicdanımızın önüne geçmemelidir. AK Parti'ye karşı olmak için; vicdanını rafa kaldırıp bu çabayla ilgili eksiklerden hareketle söz söyleyenler, bu ülke gerçeklerini ya bilmiyorlar ya da şahsi hınçları nedeniyle görmezden geliyorlar. Bu tip kişilerin söylemlerine fırsat vermemeli, kendilerine verdiğimiz değeri sömürmelerine fırsat tanımamalıyız.

Bu ülkede güzel işlerin olmasını istiyorsak, üzerimize düşeni yerine getirmeliyiz. Halkımızın gerçek düşüncesinin ortaya çıkmasını sağlamak için gerekirse ev ev, köy köy, kahve kahve dolaşmalı, bu güzel çabaya destek olmalı, özlenen güzelliklerin kapısını aralamalıyız.

6-12 Ağustos 2010, Sayı: 48
Özgün Duruş gazetesi
14 Ağustos 2010
www.habername.com

REKTÖRLER SELAM DURACAK, TAKSİM'E CAMİ YAPILACAK

Bu seneki YAŞ toplantısı birçok yönüyle uzun zaman tartışılacak ve çeşitli yönlerden dönüm noktası olarak değerlendirilecektir. YAŞ'la ilgili tartışmaların başladığı ilk günden beri konuyu takip ediyorum. Kamuoyuna yansıyan isimlerle ilgili gelişmeleri, herkes gibi ben de yoğun bir ilgiyle izliyorum. Saldıray Berk ne olacak, Hasan Iğsız Kara Kuvvetleri Komutanı olabilecek mi, Bal-yoz sanıkları terfi edebilecekler mi gibi. Ancak bunların yanında beni en çok ilgilendiren, en çok merak ettiğim Genel Kurmay 2. Başkanı Orgeneral Aslan Güner'in durumuydu. Aslan Güner ne olacak, Jandarma Genel Komutanlığına atanarak Genel Kurmay Başkanı olmasının yolu açılacak mı? Bu ilgim, bu merakım bu adamı çok iyi tanıdığımдан, celaletinden, şiddetinden sempatikliğinden dolayı değildir. Bu adama karşı ilgim çok sembolik bir olaydan dolayı idi.

Türkiye'deki sistem muhalifi hareketlerin, hareket noktalarını dünyadaki gelişmeler oluşturur. Yani muhalif hareketlerin tamamı dışarıdaki kendi renklerini taşıyan hareketlerden bağımsız değildir ve çoğu zaman bu ülkelerdeki hareketlerin yaptıklarıyla, söyledikleriyle Tür-

kiyâdekilerin yaptıkları ve söyledikleri aynıdır. Aslında yerel farklılıklar dikkate alınmadığından da çoğu zaman söylemlerde komiklikler de meydana gelir. Bu solcu radikal hareketler de olduğu gibi, İslamcı radikal hareketler için de böyle olmuştur.

Pakistan'daki Mevdudî'nin Cemaat-i İslami Hareketi, Mısır'daki İhvan-ı Müslim Hareketi, İran İslam Devrimi, Tunus'taki Raşit-El Gannuşî Hareketi ve daha nice farklı hareketler, düşünceler ve gelişmeler Türkiye İslamcı hareketlerini etkilemiş ve çok sayıda amacı aynı, söylem ve eylemleri birbirinden farklı gruplar meydana çıkmıştır. Bu gruplar, cemaatler özellikle 1980-1997 yılları arasında birbirleriyle ilgili, çok sayıda olumsuz görüş ileri sürmüş, birbirlerini insafın, vicdanın, inancın sınırlarını zorlayan söylemlerle itham etmişlerdir.

Ben de şahsi hikâyemi bu düzlemde yaşadım. Üniversiteyi 1980 sonrası Erzurum'da okudum. Seyyit Kutup'u, Mevdudî'yi, Hasan El Benna'yı, Ali Şeriatî'yi, Mutahhari'yi, Beheştî'yi, Ramazan El Butî'yi, Said Havva'yı, Muhammet Ebu Zehra'yı, Faruki'yi Garaudi'yi vb. yazarları okudum. İslamcı gençler için o dönemde okunanlar bakımından aslında birbirinden çok farklı isimler yoktu, aşağı yukarı herkes aynı isimleri okuyordu. Tabi ki, İslamcı isimler dışında da, özellikle Dünya Klasiklerinden çeşitli isimler okunuyordu. Bütün birbirine benzer okumalara rağmen, tavır alışlar gruplara göre birbirinden oldukça farklıydı. Ve bu tavır alışlara göre de isimlendirmeler vardı. Birbirinden farklı davranışlar sergileyen bu gruplar, fraksiyonlar, cemaatler, örgütler, klikler birbirlerini acımasızca eleştiriyor, insaf durumuna göre fasıklıktan, küfürde olmaya kadar çeşitli biçimlerde suçluyorlardı. Ben de bu suçlayan ve suçlananlardandım. Cuma namazı kılmıyor, ramazana belirlenen tarihten ya erken ya da geç başlıyor, babam-

larla aynı günde bayram yapmıyor, camilere cemaat için gitmiyor, ailemden İslam adına öğrendiğim her şeyi geleneksel deyip reddediyor, hiçbir legal çalışmayı İslami bulmuyor, kendimce dar-ül harp fıkhını uyguluyordum. ‘Mevlid’de komik nazireler yazıp, kandillerle dalga geçiyordum. Bu devlette memur olunmaz deyip inşaatlarda amelelik yapıyordum. Eritre’de, Moro’da, Filipinler’de yaşananları takibe ediyor, Cumhuriyet Gazetesi okuyup, Yeni Devir’i Milli Gazete’den daha yakın buluyor, Nokta Dergisi’ni takip etme modasına uyuyordum. Kelimeler Kavramlar’daki kavramları ezberliyor, Yaşar Kaplan’ın “Demokrasi Risalesi”ni demokrasi eleştirisinde yetersiz görüyor, “Çağdaş Truva Atı Demokrasi”de aradıklarımı bulmaya çalışıyor, Nurettin Topçu’nun “Devlet ve Demokrasi” risalesinin her satırını çiziyordum. Maverâdan İslam Dergisi’nden Afganistan’ı takip etmeme rağmen Hikmetyar’ı, Burhanettin Rabbani’den daha çok seviyor, Ahmet Şah Mesut’u kahramanım olarak görüyordum. Bildiklerini benim gibi yorumlamayanlar “bel’am”; güç sahiplerinin tamamı benim için “tağut’tu. Tasavvufi hareketleri şirkte görüp, Refah hareketini küfürle suçluyordum. En çok da ana gövde olduğu için olacak, Refahlılara kızıyor, onları suçluyordum. Kelim Siddiki’den mülhem Erbakan Hoca’yla İmam Humeyni’yi karşılaştırıyor, Hoca’ya kızıp, İmam’ı övüyor; Cezayir örneğini verip Abbas Medeni’nin Erbakan Hoca’nın yaşayacaklarının öncesini yaşadığını söylüyordum. Hamas karşısında İslami Cihat’a selam duruyor, Kayıp İmam’ı, Hizbullah’ı yakından takip ediyordum. Mezhepler, mezhep imamaları en çok merak ettiklerimizdi.

Nihayetinde 28 Şubat Süreci denilen kâbus günler başladı. Herkesin düşüncesinin, yaşama biçiminin bedelini ödeyeceği; hukukun, adaletin askerin iki dudağı arasına

terk edildiği günler. Herkesin brifinglerden geçirildiği, dindarların her kurumunun, kuruluşunun, şirketinin baskı altına alındığı, çoluk çocuk bütün halkın fişlendiği, gazetelerin “top yekun savaş” manşetleri attığı o malum süreç.

İnsanların yaşadıkları sıkıntılı günler kendilerini yaptıklarıyla, yapamadıklarıyla, eksikleriyle, kusurlarıyla muhasebeye çektikleri dönemlerdir. Malum süreç de bu imkânı verdi. Birçok kişi, kurum buradan hayırlı dersler çıkardı. Bazıları ise, yaşananlar üzerine özeleştiriri adına kendilerini inkâra kalkıştılar. Özeleştiriri adı altında 28 Şubat’ta yaşananların bütün sorumluluğunu dün alkışladıkları insanlara yüklediler. Daha doğrusu Erbakan’a yüklediler: “O, ölçsüz konuştu, ağzına sahip olamadı.” Diyerek hakarete varan eleştiriler getirdiler. O “Rektörler selam duracak” demiş, “Kanlı mı, kansız mı olacak” diye meydan okumuş, “Taksim’e cami yapılmalı” isteğinde bulunmuş, “Ne mutlu Türküm diyene” sözünü eleştirerek tanrıları kızdırmış ve 28 Şubat sürecinin başlamasına sebep olmuştur.

Bu haksız, mesnetsiz eleştiriler içimi acıttı. 1994’te gecikmeli olarak askere gittim. Bornova’daki acemi birliğinde bir subay; 350 kişiden 250 tanesi namaz kılan kısa dönem askerlere şunu söylemişti: “Türk ordusunun iki düşmanı vardır; biri Kürtler, diğeri gericiler. Kürtlerle yapılan savaş bitti, gericilerle yakında başlayacak.” O savaş 1997’de başladı ve 28 Şubat’a gerekçe gösterilen o sözler o günlerde daha söylenmemişti. Söylenmiş olsa bile o sözler bir tespiti, bir talebi dile getiren sözlerdi. Bu tespitlere, bu taleplere nasıl karşı durulabilirdi. Sonrasında “ne gereği vardı, bu sözlerin” diye eleştirenler o sözleri söylediğinde şiddetle alkışlayanlardı.

O sözlerdeki kanı da Hoca değil; 10 milyon masum insanı öldürmekten bahseden Güven Erkaya'lar akıtacaktı. Ve bu gün, bu kanı akıtmak için Fatih Camii'ni, Koç Müzesi'ni bombalamalar, kendi uçağını düşürmeler dâhil hangi "Balyoz"ları hazırladıklarını ve bununda mahkeme koridorlarında hesabını vermemek için, hastane kapılarında nasıl sıraya girip, tekerlekli sandalyelere yapıştıklarını görüyoruz.

Bu gün Hoca'nın bahsettiği halkın iktidarını kansız yaşıyoruz.

TRT 6 televizyonu 24 saat Kürtçe yayın yapıyor. Dağlardan ırkçı sloganları askerler söküyor.

Sahi Aslan Güner kime selam durmadığı için terfi alamamıştı?

20 Ağustos 2010
www.habername.com

TOPLU GÖRÜŞMEDEN, TOPLU SÖZLEŞMEYE SENDİKACILIK

Memurlar bu güne kadar sendika kurma hakkına iki kez sahip oldular. Bunlardan ilki 1965 yılında 1960 Anayasasına bağlı olarak çıkarılan bir kanunla memur sendikaları kuruldu. Bu dönem sendikacılığı 1960'lı yılların şartlarına bağlı olarak oldukça ideolojiktir. Özellikle sol düşüncenin hâkimiyeti altında geçen bu dönemde memurlar sendikalı olmanın çok da faydasını görmüş değillerdir. Sendikacılık belli ideolojik kavgaların sopsası haline dönüştürülmüştür. Bu sebeple de sendikalı olmak, sahip olunan hakların korunması ve yeni haklar elde etmek için oluşturulmuş güçten ziyade; birilerinin kavgasının taraflarından biri haline gelmekti.

O günün sendikal anlayışının vermiş olduğu zarar bu günü dahi etkilemekte ve çalışanların sendikalara bugün bile güven duymasını engellemektedir. Sendikacılığın bu birinci dönemi kısa ömürlü olmuştur. 1965'te başlayan bu ilk dönem, 1970 muhtırasıyla birlikte bitirilmiştir. Bu dönemde var olan sendikalar kapatılmış; sendikacılar, kovuşturmalara tabi tutulmuş, hapislere atılmış, işkencelere maruz kalmış, mal varlıklarına el konmuş, sendikacılık yasaklanmıştır.

İkinci dönem memur sendikacılığı 1990'lı yılların başında başlar. ILO gibi Uluslar arası sözleşmelerin güvencesiyle bu dönemde yoğun bir sendikalılığa süreci

yaşanır. Daha doğrusu bütün hizmet kollarında çeşitli görüşlere sahip memur sendikaları kurulur. Uluslar arası sözleşmelerin tanıdığı imkanlara rağmen yasaların el vermemesi nedeniyle sendikacılıkla uğraşanlar, sendika kuranlar hatta üye olanlar çeşitli yasal takibatlara uğramış, haklarında soruşturmalar açılmış, cezalar verilmiştir. Buna rağmen sendikacılar direnmiş, sendikacılığı devam ettirmişlerdir. 1990'lı yılların sonlarına doğru çeşitli uluslar arası baskılarla sendikacılığa yasal zemin oluşturacak çeşitli genelge ve yönetmelikler de yayınlanmıştır. Refah-Yol hükümeti döneminde sendika yasası çıkarılmasına çalışılmış hatta bu yasanın bazı maddeleri görüşülüp kabul edilmiş olmasına rağmen getirilen çeşitli eleştiriler nedeniyle yasa Meclis'ten geri çekilmiştir.

2001 yılında ise 4688 Sayılı Kamu Sendikaları Yasası çıkarıldı. Bu yasaya başta Memur-Sen olmak üzere çeşitli sendikaların ciddi itirazları oldu. Yasa daha komisyon aşamasındayken, Genel Kurul'dayken çeşitli girişimlerle Yasa'nın toplu sözleşmeyi ve grevi içermesi istendi. Bu istek, Anasol-M Hükümetince kabul görmedi. Diğer sendikaların karşı çıkmasına rağmen Yasa'ya tek destek Kamu-Sen'den geldi ve bu destekle de Yasa yıllardır eleştirilen bu şekliyle Meclis'ten çıktı. 4688 Sayılı Yasa'yla ilgili eleştiriler sadece Grevsiz ve Toplu Sözleşmesiz oluşuyla ilgili değildi. Yasa birçok yönüyle eleştirilecek eksiklikleri bünyesinde barındırıyordu. En önemli eleştirilerden biri de, toplu sözleşme ve grev hakkı verilmediği gibi, bunlara zemin oluşturacak unsurlardan da yoksundu. Üyeliklerle ilgili bir çok sıkıntılı nokta vardı. Yasada 2006 yılında özellikle başlangıç kısmıyla ilgili çeşitli değişiklikler yapıldı. Bu değişiklikler de sorunu çözmekten uzaktı, ancak bir niyeti göstermesi bakımından saygıya değer bulunup, önemsendi.

Ancak en büyük beklenti toplu sözleşme ve grev üzerinden oluşturuldu. Yasa da bu değişikliğin yapılması yıl-

lardır dile getirildi. Her türlü yanlışın noksanın sebebi bu eksiklik gösterildi. Buna rağmen 2002 yılından beri her yıl 15 Ağustos’la birlikte memurlarda bir heyecan oluşturulmaya çalışılır. 15 Mayıs- 1 Eylül tarihleri arasında memur sendikalarıyla, hükümet; çalışanların maaşlarını belirleme görüşmeleri yapar ve bu görüşmelere de “toplular görüşme” denir. Sekiz yıldır devam eden bu toplular görüşmelerden 2’si hariç diğer hiçbir toplular görüşme masasından mutabakatla kalkılmış değildir. Altı kez uyuşmazlık metni imzalanmıştır. Yani bu görüşmelerin tamamına yakını sonuçsuz kalmıştır. Toplular görüşmelerde bir mutabakat imzalanamaması da toplular sözleşmeye yönelik beklentileri ayrıca artırmaktadır.

Bu seneye birlikte toplular görüşme dönemi 12 Eylül Anayasa Değişiklik Referandumuna bağlı olarak bitiyor. Eğer referandum da “evet” çıkarsa Anayasa değişmiş olacak ve bununla birlikte memurun çalışma hayatında yeni bir süreç başlamış olacaktır: “Toplular sözleşme” süreci.

Toplular sözleşme, toplular görüşmeden daha işlevseldir. Tabii ki toplular sözleşmeyi etkin kılan, grevdir. Grev gücü elde olmadığında toplular sözleşme çok da büyük bir anlam ifade etmeyecektir. Grevsiz toplular sözleşmede etkinliği sağlayacak olan uzlaştırma kurulu olacaktır. Ancak bu da özellikle sendikaların çalışanlara, toplular sözleşme üzerinden oluşturdukları beklentiyi karşılayacak düzeyde olmayacaktır. Çalışanlar grev ve toplular sözleşme hakkı kazandıklarında maaşlarının birkaç kat artacağını zannetmektedirler. Bu da gerçeğe aykırı bir beklentidir. Realiteyle hiçbir şekilde örtüşmez. Ancak sendikaların yürüttükleri propagandalar insanları bu beklentiye sürüklemektedir. Sendikacılığın hayal iklimlerinden ayrıca kurtarılması gerekir.

Sendika yasası, eleştirmize rağmen kamu çalışanlarına birçok imkân sunmuştur. Zaman içerisinde çıkarılan bazı genel ve yönetmeliklerle sendikacılığın önün-

deki engeller kaldırılmaya, sendikaların rahat çalışabilmesi için zeminler oluşturulmaya çalışılmıştır. Kamu kurumlarında her türlü örgütlenme çalışmasına izin verilmiş, sendikal materyallerin kurumlarda dağıtılmasının, sergilenmesinin, sendikal çalışmalar için kurum imkânlarından yararlanılmasının fırsatı tanınmış, sendikal toplantılar için kurumların salonlarının kullanılması izninin verilmesi bu imkânlardandır. Geçtiğimiz yıla kadar her ay düzenli olarak sendika üyelerine örgütlenme tazminatı ödendi. Bu imkân, CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne taşınmasıyla iptal edildi.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendika Yasası sendikalara çeşitli haklar vermiş bunun karşılığında da sorumluluklar yüklemiştir. Sendikalar yasanın vermiş olduğu bu imkânlardan yararlanırken, sorumluluklarından kaçamazlar Hakları kullanıp sorumluluklardan kaçmak kimseye tanınmış bir imtiyaz değildir. Buna rağmen 2001 yılından beri özellikle KESK sendikacılığın bütün imkânlarından en sonuna kadar yararlanmasına rağmen sorumlulukları üstlenme noktasında hep kavgacı bir üslubu tercih etti. Bu üslupta çalışana kazandırmadı kaybettirdi. Bütün olaylara, günü geçmiş ideolojik yöntemlerle yaklaşan bu anlayış sendikacılığı da zedelemekte çalışanların güvenini sarsmaktadır. Bütün varlığını çatışma ortamlarına borçlu olan anlayışlar yapıcı bir misyonun sahibi hiç olmamışlardır. Sendikaların yeni başlamasını ümit ettiğimiz toplu sözleşme dönemini bir milat olarak ele almaları gerekir. Yoksa heba edilen 8 yılın ardından yakılan ağıt gelecek döneme sadece örnek söz olarak fayda sağlayacaktır.

20-26 Ağustos 2010, Sayı: 50
Özgün Duruş gazetesi
28 Ağustos 2010
www.habername.com

KİM İŞ YAPTI? KİM OYUN OYNADI? KİM KAZANDI?

Referandum tartışmaları birbirinden farklı birçok konuyu gündeme taşıdı. Gündeme taşınan bu konularla ilgili birçok kavram kullanıldı. Bu kavramların bu oranda kullanılması bile, başlı başına bir zenginlik oluşturdu. Konuyla ilgili tartışmalarda en çok kullanılan kavramlar şunlar olmuştur: Solcular, sağcılar, İslamcılar, askerler, politikacılar, Meclis, demokrasi, insan hakları, çoğulculuk, hapisaneler, işkenceler, idamlar, ordunun konumu ve vesayeti, darbeler, ihanetler, Dersim isyanları, Maraş, Çorum olayları, pozitif ayrımcılık, çocuk hakları, işçi-memur hakları, toplu sözleşme, sendikal mücadele, grev, hak, hukuk, başörtüsü, kanun, Kürtler, aleviler, yeni anayasa, Anayasa Mahkemesi, HSYK'nın yapısı, yargıçların ve yargının özgürlüğü ve vesayeti, yargının ele geçirilmesi ya da elden kaçırılmasıdır. Bu kavramların bu yoğunlukta kullanılması bile ülkemizin geleceği adına umut vericidir.

Bu dönemde tartışmalar sadece kavramlar üzerinden yürümedi. Birçok olay ve konu da gündeme taşındı, tartışıldı. Bu tartışmalar esnasında “Malatya'nın kaysısı, Ordu'nun fındığı niye Anayasa'da yok” gibi absürtlük-

lerin yanında, gerçekten Türkiye'nin sosyolojisine ışık tutacak konu başlıkları da; açanların derinliğine bakılmaksızın, gündem oldu. Mesela benim en çok ilgimi Yaşar Okuyan'ın "Biz hapisanelerde yatarken, Tayyip top oynuyordu." sözleri oldu. Çünkü bu sözler derin bir cehaleti, aciz bir inkârı ifade ediyordu. Suçlama, hırpalama, yok etme amaçlı kullanılan bu cümlenin hangi sözlerin ardından ya da hangi sözlere karşılık kullanıldığının çok da anlamı yok. Burada önemli olan sözün kapsam alanıdır.

Sözün mantığını çözebilmek için konu çeşitli şekillerde ele alınabilir.

1. Hapiste yatmak, top oynamaktan çok daha önemli ve tercihe şayan mıdır?
2. Yaşar Okuyan'ın zihinsel olarak büyüyebilme ihtimali var mıdır?
3. Tayyip Erdoğan hep top oynayıp, Yaşar Okuyan hep hapis mi yatmıştır.
4. Yaşar Okuyan'ın hapiste yatmasının karşılığı, Tayyip Erdoğan'ın top oynaması mıdır?

Bu sıralamaları komiklik olsun diye ya da felsefe yapmaya zemin hazırlamak için yapmadım. Sözün aslında ne anlama geldiğini tam olarak anlatabilmek için bu soruları sordum.

Sözü tam olarak anlayabilmek için önce sözün söylendiği zemini tespit etmemiz gerekir. Yaşar Okuyan bu sözleri; Tayyip Erdoğan'ın 12 Eylül darbe sürecinde yaşanan idam ve işkencelerle ilgili hatıralar, olaylar anlatması ve bunların bir daha yaşanmaması için millet olarak bir şeyler yapmalıyız demesi üzerine söyledi.

12 Eylül'e giden süreç bir tezgâhtı. Bu tezgâh artık daha aleni bir şekilde bilinmektedir. Bu konuda bugüne ka-

dar yazılmış onlarca kitap, binlerce makale, on binlerce şahitlik ve yaşanmışlık, etrafa saçılan belgeler, bilgiler, bulgular var. Bu günkü Balyoz Darbe Planının o günkü adının “Bayrak” olduğunun yetkililer ifade ediyor, hepimiz de biliyoruz. Buna rağmen hala o günlerde toprağın altına girmek, hapiste olmak; top oynamaktan daha iyi görülüyorsa bu psikolojiye dikkat etmek lazımdır. Birilerinin planları tutsun diye; bilmediğin kişileri öldürmek ya da tanımadığın şahıslarla yok edilmek, işkencelere maruz kalmak, sakat bırakılmak, toplumun nefret edileni olmak hala övünülecek bir durum olarak görülüyorsa burada bir sorun var demektir. 30 yıl sonra bile hala yaşadığı aldatılmışlığı okuyamayan kişinin savrulduğu noktayı görmek için Yaşar Okuyan’a bakmak yetecektir. Nerelerden nerelere savruldu. Bu cümle iyi yerden kötü yere savruldu manasına değildir. Geçmişte Kemalist ulusalcılığını MHP çatısı altında yaşarken şimdi o çatıdan yoksun, saçacağını boş bulduğu her yapının altına girmektedir.

Yaşar Okuyan bu sözlerle, ülkücüler içerdeyken İslamcılar dışarıda top oynuyorlardı diyor. Bu söz ne kadar doğruydur? Evet, Ülkücüler içerdeydi; ama İslamcılar dışarıda top mu oynuyordu, burası meçhul. İşte konuşulması gereken nokta burasıdır.

1970 yılların kanlı atmosferinde İslamcılar kendilerini korumayı iyi bildiler. Bayrak operasyonunun taraflarından bir olmaktan kendilerini sakınabildiler. Bayrak operasyonunun taraflarından biri haline getirilmeleri için büyük gayretler gösterilmiş olmasına rağmen, birkaç şehitle o hengâmeden kurtulmuş oldular. O girdaptan kurtulmuş olmak, İslamcılar büyük bir oranda hapisten de kurtardı. Ülkücülerin büyük bir kısmı Mamak Zindanlarında kendilerine oynanan oyunun farkına varıp, sistemin bu kanlı çarkından kendilerini kurtarmayı başardılar. Bir kısmı ise hala vatani kurtardığını sanıyor.

Aynı durum solcular içinde geçerliydi. Bunun karşısında dışarıdaki İslamcılar top mu oynadı? İşte Okuyan gibilerin yanıldıkları nokta burası. Mesela Ak Parti iktidarını tesadüflere, Amerikalara, bilmem kimlerin hatalarına bağlayarak izah etmelerinin sebebi de budur.

1970'lerin en canlı gençlik hareketi MTTB hareketiydi. Türkiye'yi yeniden şekillendirecek kadrolar oralardan yetişiyordu. Ve birileri onları kendileri gibi başkalarının piyonu olmadıkları için top oynuyor sanıyordu.

Cumhuriyetin kuruluşundan beri bütün baskılara, zulümlere rağmen; var olmayı ve güçlü olmayı başarmış olan İslamcı hareket, en büyük sıkıntısını kendisini anlatmada yaşamıştır. Bu nedenle de ortaya çıktığı her dönemde, hep şaşkınlıkların sebebi olmuştur. Bu kadar derin ve güçlü kökleri olmasına rağmen İslamcı hareketi ciddi bir şekilde inceleyen bir kitap bile hala yazılmamıştır. O nedenle de Yaşar Okuyan gibiler hep islamcılarının top oynadığını zannetmişlerdir.

Türkiye'deki İslami hareketin içerden ve dışarıdan ciddi bir tarihçesi yazılmamıştır. Akademi dünyasında da bu noktada bir çalışma yoktur. Bilinmediği için İslami keşimle ilgili duyulan her şey şaşırtıcı olmuş, meydana gelen her türlü gelişme hayret uyandırmıştır. Hele Kemalist Sol için, bu dünya tam bir muammadır. 1980'li yıllarda özellikle sol kesim için Ruşen Çakır'ın "Ayet ve Slogan" isimli kitabı bir ilmihal halini almıştı. Kitap onlara bu ülkede yaşayan ve çoğunluğu teşkil eden hiç bilmedikleri bir dünyadan bahsediyordu ve onlar bu dünyayı görmüyorlardı. Bu kitaptan sonra da İslamcılarını inceleyen, araştıran çeşitli çalışmalar oldu. Elisabeth Özdalga'nın "İslamcılığın Türkiye Seyri" isimli çalışması, yine İletişim Yayınları arasından çıkan "İslamcılık" isimli, ciddi bir komisyon tarafından hazırlanıp yayınlanmış kitap dışarıdan incelemeler sayılabilir. Bunların yanında İslamcı düşüncenin seyrini inceleyen İsmail Kara'nın

“İslamcılık Düşüncesi”, Hamza Türkmen’in “Türkiye’de İslamcılık ve Özeleştirisi”, Ali Bulaç’ın son zamanlarda yayınlanan “Göçün ve Kentin Siyaseti, MNP’den SP’ ye Milli Görüş Partileri”, “Göçün ve Kentin iktidarı” gibi çeşitli kitaplar olmasına rağmen, Müslümanlar kendilerini anlatmak noktasında hep çekingen davrandılar. Kendilerini anlatmayı, bir tecrübeyi paylaşmak olarak görmediler; halbuki tecrübeleri paylaşmak, gelecek nesillere aktarmak yanlışlar üzerine fikir ileri sürmek bir çok güzel kapıyı açacaktır. Bu manada dindar, muhafazakâr kesim denilen cenahta eksikleriyle beraber tek bir kitap yazılmıştır. “Mücadele Birliği” İrfan Küçükköy’ün yazmış olduğu bu kitap, konuyla ilgili ciddi tartışmalara ve birçok yazının yazılmasına sebep oldu. MTTB ile ilgili Vadi’den, Pınar’dan ve Bilgi Üniversitesi’nden birer kitap çıksa da, MTTB’nin içinden biri hala hatıralarını yazmış değildir. Akıncılarla ilgili ciddi bir şey yazılmamıştır. Milli Görüş Hareketi’nin Gücü ve tarihine yaraşır bir çalışma hala yok gibidir. “Refah Gerçeği” sevindiricidir. Bu konunun en duyarlısı yine Bahattin Yıldız oldu. Yaşadığı olayların bir kısmını en azından roman, hatıra formatında yazıya döktü. Fetih Yürüyüşünü anlattığı “Kır Çiçeği” gibi.

Çıkarılan dergiler, oluşturulan birlikler, vakıflar dernekler, sendikalar, partiler, etrafında kümelenilen yayın evleri, kitabevleri, bunların her birinin birer hikâyesi vardı. Her biri nice yaşanmışlığı barındırır bünyesinde. Bunlar yazılmalı. Herhalde bu da ayrı bir kültür meselesidir. Ancak mutlaka edinilmesi gereken bir kültür.

27 Ağustos - 02 Eylül 2010, Sayı: 51

Özgün Duruş gazetesi

04 Eylül 2010

www.habername.com

BEKLENMEDİK SONUÇLARIYLA REFERANDUM SÜRECİ

12 Eylül Referandumunu, uzun zaman çeşitli yönlerden değerlendirilecek, üzerinde çalışmalar yapılacak bir olaydır. Sonucu, ister “Evet” çıksın; isterse “Hayır”, ülkemiz için çok belirleyici değişikliğe sebep olacaktır. Maddelelerin genel özelliği “daha özgür bir Türkiye” vaat ediyor olsa da, asıl önemli olan süreç içerisinde Türkiye’de oluşturduğu tartışma ortamıdır. Bu tartışmaların en önemli malzemesi “özgürlük” kavramıdır. Meydanlarda; “evet” propagandası yapanlar da, “hayır” diyenler de en çok özgürlük, hürriyet, adalet, hak, hukuk kavramlarını kullanmakta, vesayet kurumlarının varlığından rahatsızlıklarını dile getirmektedirler. Bu sebeple de, Anayasa değişikliğinin belki de kendisinden, daha özgürlükçü tarafı, meydana getirdiği bu tartışma zemini. Liderler birbiriyle özgürlük yarışına girip her biri kendisi için, ‘öteki’ sayılanın özgürlüğü üzerine laflar söylemekte. Bu da ülkemiz demokrasisi adına, büyük bir kazançtır. Bu kazanımın sürekli kılınması için gayret göstermek herkesin görevi olmalıdır.

Anayasa değişikliğiyle ilgili yapılan tartışmaların, atılan nutukların, yazılan yazıların, söylenen sözlerin tamamı, “Bu yetmez, bundan daha özgür bir anayasa hazırlan-

malıdır” üzerinedir. Ve herkes 13 Eylül’de yepyeni bir anayasa vaat etmektedir. Bu güne kadar insan hürriyetlerinin hep sınırlandırılmasından yana tavır koyanlar bile, daha çok özgürlükten bahsetmektedirler. 28 Şubatlardaki, 27 Nisan’daki tavırlarını unutturucusına, o günler şiddetle eleştirilmekte ve o dönemlerin kirli aktörlerinden hesap sorulması istenmektedir.

Bu cümleden ve dönemin bereketiyle olsa gerek, CHP, TSK iç hizmet kanununun 35. maddesinin kaldırılmasını söylüyor (arkasında duramasa da) ; türbana özgürlük nutukları atıyor (stilistiğine soyunsa da); Mustafa Muğlalı isminin Van’daki askeri birlikten silinmesini istiyor (genlerine aykırı olsa da); genel aftan bahsediyor (takas hissi doğursa da), yeni ve daha özgür bir anayasa vaat ediyor (Özgürlükten kastını izah edemese de).

Bu propaganda süreci biraz daha uzasa, herhalde CHP, “Bizim M. Kemal’le ilişkimiz yok, İsmet İnönü’yü zaten tanımayız. Aslında biz ezanın Türkçe okunmasına karşı çıkmıştık, camilerin ahıra dönüştürülmesini tarihin en büyük ayıbı olarak kınıyoruz, biz 411’in iptalini değil, Anayasa Mahkemesini test etmeyi istemiştik, yoksa bizim milletin diniyle diyanetiyle ona hizmetten başka ne işimiz olur” diyecekler. Sadece CHP mi? MHP bile az daha insan hak ve özgürlüklerinden, demokrasiden, ırkçılığın suç olmasından bahsedecek.

Hülasa referandum tartışmalarıyla birlikte bütün siyasilere, kendilerinin daha demokrat, insan haklarına saygılı olduğunu göstermek için, elinden gelen gayreti göstermekte, yurdun dört bucağını dolaşmaktalar. Yıllardır ayak basmadıkları yerlere gitmekte, ulaşabildikleri kadar çok insana ulaşmaya çalışmaktalar. Bu durumu aslında tasavvurlarındaki bütün millet için istedikleri kadar, kendi siyasi gelecekleri açısından da bir zorunluluk olarak görmekteler.

Özellikle varlığını vesayet kurumlarına borçlu olan CHP, sahip olduğu gücünü ve pozisyonunu kaybetmemek için canhıraş bir şekilde çalışmaktadır. Tabii ki CHP'nin bu yoğunlukta çalışması sırf CHP'nin kurumsal varlığıyla ilgili değildir. Şu an ki yönetimin kendi rüştünü ispatı da buna bağlıdır. Parti içerisinde başlamış olan savaş, süreç nedeniyle zorunlu bir ateşkes yaşamakta ve kılıçlar kınlarından çıkmak için 13 Eylül'ü beklemektedir. Usta bir manevrayla saf dışı bırakılmış olan Baykal ve ekibinden, bu işin arkasını bırakmalarını beklemek kimsenin hakkı değildir. Her türlü entrikanın mubah sayıldığı düellonun her halde rövanşı için en uygun zaman referandum sonrasıdır. Referandum sonuçları bu bakımdan en çok CHP'yi özellikle de mevcut yönetimi ilgilendirse de süreç bir bütün olarak en çok BDP'yi ve PKK'yi etkileyecek gibi görülmektedir.

Sürecin başından beri meydana gelen gelişmeler Kürt aydınlarını, PKK ve BDP vesayetinden kurtarmakta ve onların PKK ve BDP'den bağımsız düşünceler serdetmesine zemin oluşturmaktadır. Bu vesileyle toplum Kürtlerin haklarının savunucusu olarak, Kürtler adına söz söyleme hakkına sadece PKK'lular sahiptir yargısından kurtulmaktadır. Bu gelişme ülkemizin geleceği açısından çok önemli bir kazanımdır. Hepimizin malumu olduğu gibi Anayasa değişikliklerinin Meclis'teki görüşmeleri sırasında ve daha sonra başlayan referandum sürecinde BDP'nin takındığı tavır bazılarımız için şaşırtıcı geldi. BDP, kendine, kendi kurumlarına hayat hakkı tanımayan; yok eden bir yapının devamına destek veriyor, ona karşı mücadele edenlerin karşısına çıkıyor. İnsanlar aslında bu şaşkınlığı Ergenekon soruşturmasının başlangıcından beri yaşamaktalar. Ergenekon davasıyla birlikte ortaya çıkan bağlantılar bu şaşkınlığın bir tür hazırlayıcısı oldu. Bu görüntünün aslında çok da

şasıllacak bir tarafı olmasa gerekir. BDP'nin devamını istediği yapı, görünürde BDP'yi ve türevlerini yok eden yapı gibi görülse de, aslında PKK'yi ve organlarını meydana getirip, yaşatan güçtür. İşte bu nedenle bu gün BDP'nin, PKK'nın almış olduğu tavrın şasırtıcı bir tarafı yoktur. Onlar kendilerini oluşturan gücün devamını sağlamaya çalışıyorlar. Yani olay gerçekte sarkacın iki ucunun dengede görülmesinden başka bir şey değildir. Açık ifadeyle, yıllardır söylenen "PKK neyse, Ergenekon'da odur" ya da "MHP neyse BDP'de aynıdır" düşüncesinin somut şekilde görülmesidir. Burada ilginç olan ve de güzel olan Kürt aydınlarının PKK, BDP vesayetinden kendilerini sıyırma çabalarıdır. Kürt aydınları PKK'ya rağmen inisiyatif ortaya koyuyorlar ve bu gelişme de bölge hakkında karşılık buluyor. Referandumun bu ülkeye en büyük kazanımı belki de bu gelişme olacaktır.

30 yıldır ısrarla birileri Kürtlerin yegane temsilcisi olarak PKK'yi ve onun organizasyonlarını sundular. Ve bunu da kabullendirdiler. 1970'li yılların sonlarına doğru PKK'nın kuruluşuna ve 1984'e kadar ki eylemlerine bakıldığında bu resim çok daha net olarak görülür. PKK çeşitli eller tarafından Kürtlerin tek temsilcisi haline getirildikten sonra Kürtçü söylemin olduğu her yerde PKK arandı, BDP ve türevleri bulunmaya çalışıldı. Halbuki yıllardır o bölgenin sorunlarını dile getiren, ama PKK'lı olmayan, hatta o bölge sorunlarını dile getirdiği halde "Kürtçü olmayan" çok sayıda aydın vardı. Bu aydınlar ya susturuldu ya da bilinçli bir şekilde görmezlikten gelindi. Referandum tartışmaları; yıllardır kendi bölgesinin sorunlarını dile getiren, halk arasında da itibar kazanmış, PKK'lı olmayan ve PKK'nın yoğun baskısına maruz kalmış aydınların etkinliklerinin görünür olmasını sağladı.

Bölgenin ve bölge halkının sorunlarını bilen, o sorunları dile getiren, sorunların ortadan kalkmasının mücadelesini veren, PKK şiddetini tasvip etmeyen, bu sebeple de PKK'dan ve onun eylemlerinden uzak duran, hatta açık açık bu eylemleri reddeden aydınlar; bu süreçte inisiyatif alıp, BDP'nin ve PKK'nin aksine Anayasa değişikliğinin desteklenmesini ve "evet" denmesini istediler. Bu Anayasa Değişikliği adına önemli bir adım olsa da, en önemli katkısı bölge sorunlarının çözümüne yönelik olacaktır. Güneydoğu'yu ve halkını PKK vesayetinden kurtarmak adına Kürt aydınların almış oldukları inisiyatif önemli bir mana ifade etmektedir. Bu gelişmeye destek verilmeli ve referandum sonrası bu insanlar PKK'nın insafına terk edilmemelidir. Bu gün bile BDP/PKK vesayetine karşı çıkan bu kişi ve kurumlar, aleni olarak tehdit edilmektedirler. Bugün inisiyatif ortaya koyan bu kişi ve kurumların, can ve mal emniyetlerinin sağlanması noktasında gösterilecek en küçük bir zaaf yeşeren umutların kurumasına neden olacaktır. Devletin bu hususta sorumluluğunu harfiyen yerine getireceğine inanmaktan başka çaremiz olamaz.

Bölgede BDP dışında ve şiddeti onaylamayan çeşitli Kürtçü ve liberal siyasal partiler var. Bu partilerin varlığı, Kürt halkının yegane temsilcisi BDP dayatmasını ortadan kaldırmalıdır. Bu çabalarla bölge halkının kahir ekseriyeti, örgütsel olarak kendini PKK'dan sıyırdığı gibi, söylem olarak ta kendini PKK ve BDP söyleminden kurtaracaktır. O bölgedeki en büyük sıkıntı, farklı söylemlere fırsat tanınmadığı için PKK söyleminin, örgüt gücünden daha büyük bir hakimiyete sahip olmasıdır. Bunu doğuran sebeplerin en başında da devletin şiddete dayalı yanlış politikası gelmektedir. Bölge halkının PKK söylemlerinden kurtarılması, sorunların çözülmesi adına daha etkin sonuçlar doğuracaktır. Biz bunun örne-

ğini şu an referandum sürecinde görmekteyiz. PKK ve BDP muhalifi aydınların referandumdaki farklı tavırları anında bölge halkında etkisini gösterdi ve durum, PKK/BDP'yi farklı arayışlara itti. Son dönemlerde dile getirilen “demokratik özerklik” söylemi bunun bir sonucudur. Bu talep, PKK/BDP'nin referandum sürecinde ellerinden kaçırdıkları inisiyatifi, yeniden kazanıp içine düştükleri sıkışmışlıktan kurtulma çabasından başka bir şey değildir.

Bu sebeple herkes elini daha fazla taşın altına koymalı; Örgüt muhalifi aydınlar daha fazla inisiyatif almalı, kendi söylemlerini daha bir güvenle dile getirmeli, Kürt İslamcı aydınlar, Kürtçü söylemlerin baskısından kurtulup İslami duyarlılıklarını ortaya koymalı, Türkler, Kürtlerin bu samimi duyarlılıklarına destek olmalı ve herkesin ifade ettiği kardeşlik, barış havası yeniden tesis edilmelidir.

14 Eylül 2010

www.habername.com

GEÇİCİ 15. MADDE ASLINDA KİMLERİ KORUYOR

Anayasa değişiklikleriyle ilgili tartişmalar aylardır yoğunlaşarak devam etmektedir. Tartışmanın tarafları, cepheleri; bu ülkeyi tanıyanlar, ülkedeki ideolojik kampanyaları bilenler için şaşırtıcı gelmemektedir. Herkes kavgada ve barışta bulunması gereken noktadadır. Taraflar için, “bunun yeri olmamış; bu, ‘evet’ saflarında yer almalıydı” ya da “‘hayır’ saflarında olmalıydı” diyebileceğimiz hiç kimse yoktur. Yani, herkes olması gereken yeredir. Kimsenin kendine biçtiği yer yanlış değildir. CHP de, MHP de, DİSK de, KESK de, BDP de, DHKP-C de, Kamu-Sen de, PKK da, ADD de, İP de, YAR-SAV da olmaları gereken noktadadırlar. Onlar ya da türevleri 28 şubat’ta da, 27 Nisan’da da aynı yerde değil miydi? Hatta daha önceki yaşananlarda da manzara aynıydı. Aslında bu görüntü sadece anayasa değişiklikleri sırasında ortaya çıkmış da değildir; demokratikleşme, insan hakları gibi özgürlüklerle ilintili bütün gelişmelerde aynı durum söz konusudur.

Anayasa değişikliğinin, 12 Eylülcülere yargı yolunu ačan, Geçici 15. Maddenin kaldırılması tartışmalarında

da durum aynıdır. Bütün kesimler kendi ideolojilerine, gruplarına, hiziplerine, çıkarlarına göre mevzilenmişlerdir. Herkes bilinen yerindedir. Hiç kimse yerini karıştırmış değildir. Burada da anayasa değişikliğinin bütününde olduğu gibi, iki taraf vardır: “evet” ve “hayır”cılar. Ancak bu 15. maddenin pozisyonu biraz daha farklıdır. Kolaylıkla “hayır” denilemiyor. Çünkü bu konu yıllardır bu gün “hayırcı” grupta yer alanlar tarafından sömürülmüştür. Kendi sorumluluklarını gizlemek adına suçlu olarak sadece darbeyi yapanları göstermişler, darbeye zemin hazırlayanları kahraman olarak sunmuşlardır. Bu zeminin hazır hale getirilmesi için, insanlar kurban edilmiş, toplum parçalara ayrılmış, halk birbirine düşman hale dönüştürülmüştür. Bunda da, yukarı da ismi sıralananlar rol almışlardır. Bu gün bu maddeye aleni olarak “hayır” dediklerinde deşifre olacaklarını bilirler. Bu sebeple dolambaçlı yollara başvurarak “hayır” diyorlar. Açıkça, “Darbecilerin yargılanmasına karşıyım” diyemedikleri için; “Aradan 30 yıl geçmiş, olay zaman aşımına uğramış, darbeciler zaten yargılanamazlar, bu maddenin kaldırılmasının pratikte bir işlevi yok, kaldırılması da gerekmez “demekteler. Doğru olmasa da, mantıklı gibi görülen bu argüman, aslında bir zihniyetin kendini korumaya çalışmasından başka bir şey değildir.

Bu tartışma da üzerinde durulması gereken en önemli nokta; 12 Eylül Darbesinin 90 yaşını aşmış 5 generali ister yargılsınlar ister yargılanmasınlar bunun çok da önemi yoktur. Önemli olan, bu adamların fiillerinin yargılanıyor olmasıdır. Yani darbeciliğin gayr-i meşru ilan edilmesidir. Bu konuda sanki herkes, hemfikirmiş gibi görülse de, iş fiiliyata dönüşünce dümen değişiyor. Darbe hazırlayıcıları farklı gerekçeleri bahane ederek değişikliğin karşısına çıkıyorlar. Çünkü işin sonun-

da kendilerinin yargılanacağını biliyorlar. Özellikle bu maddedeki tutumları nedeniyle referandumda “hayır” kampanyası yürütenlerin, çok da masum olmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Bugünden geçmişe bakan herkes, şunu açıklıkla görmektedir ki, 12 Eylül ve önceki darbeler ciddi ve uzun soluklu organizasyonlardır. Darbe ortamını oluşturacak her bir ayrıntı dikkate alınmış, figüranları ayarlanmış, katilleri belirlenmiş, maktulleri tespit edilmiş, yakılacak, yıkılacak yerler planlanmış, örgütler oluşturulmuş, kullanılacaklar listelenmiş, vadesi geçenler tedavülden kaldırılmış, karmaşalar çıkarılmış, kaoslar meydana getirilmiştir. Bununla da 12 Eylül darbesinin yolu hazırlanmıştır. 12 Eylül Darbesinin kendisi kadar, ortamının hazırlanması da, yargılanamayan suçlularını üretmiştir. Bu sebeple, 12 Eylül’ün yargılanması sadece darbeyi yapanlarla sınırlı kalmayıp, hazırlayıcılarını da kapsayacaktır. 12 Eylülle kâmil bir hesaplaşma, ancak bu şekilde mümkün olacaktır. Zaten yargılanmalar başlayınca da suçlar ve suçlular ister istemez dava kapsamına girecektir. Yargılamalar başlayıp eski defterlerin açılmasıyla, sabah sağcıyı, öğlen solcuyu katleden silahların sahipleri ister istemez ortaya çıkacaktır. Darbeye zemin hazırlayanların hesap vermediği hiçbir hesaplaşma, tam bir yargılama olmayacaktır. 12 Eylül’ü hazırlamak için kullanılanların sadece tetikçileri darbeciler tarafından sorgulandı, cezalandırıldı. Bu tetikçileri organize edenlerin kapıları çalınmayacak mı? İşte bunların korktukları, kapılarının bir gün çalınacak olmasıdır. Bu maddenin kaldırılmasını istemekle, kimsenin, 95 yaşındaki Kenan Evren hapse mahkum edilmesini beklediğini sanmıyorum. Bu, kimseye devasa mutluluklar yaşatıp sorunları çözecek değildir. Bu maddenin kaldırılmasıyla hedefle-

nen herhalde, “Niçin darbe yaptınız?” sorgulamasından daha çok, “Darbe ortamını nasıl hazırladınız, Çorum’u, Maraş’ı nasıl kana buladınız, 1 Mayıs’ta Taksim’i kimlerle mezarlık haline dönüştürdünüz, burada DİSK’in rolü neydi?” gibi darbeye zemin hazırlayan olayların faillerinin ortaya çıkarılması üzerine olacaktır. İnsanların tek tek yok edilişlerinin, öldürülüşlerinin hesabı sorulacaktır.

Bu hesap soruşları aslında insanlar kan davası düşüncesiyle de beklememektedir. “Suçlular cezasını çöksün, içim rahat etsin” beklentisinin olması insani bir durum olmasına rağmen, bu sorgulamalardan asıl beklenen; bir tezgâhın ortaya çıkarılması isteğidir. Bu gün yaşanan tartışmalar, direnmeler; bu tezgâhın ortaya çıkarılmasının istenmemesindedir. Çünkü suçlusu çoktur. Ve bu suçlular toplumun önüne masum gibi çıkmakta, kahraman rolü oynamaktalar. O nedenle konu gündeme geldiğinde, anında mecrasından saptırılmakta, tartışmalar farklı noktalara taşınmaktadır. Mesela “12 Eylül’den hesap soracaklar, niye 28 Şubat’ın, 27 Nisan’ın hesabını sormuyorlar?” diyorlar. 28 Şubatçılar sorgulandığında, “28 Şubat’ın rövanşını alıyorlar” diye ortaya çıkıp, ortallığı velveleye veriyorlar.

Dikkat ederseniz bu günü korumaya çalışanlar da, yarının üzerine siper çekmeye çalışanlar da aynı adamlar. Ergenekon’da; Yakamoz’un, Eldiven’in, Ay Işığının, Sarı Kız’ın, Balyoz’un hesabı sorulduğunda, “Yahu olmaz ki bu kadar da yapılmaz ki, Türk subayları rencide edilmekte, gazeteciler içeri atılmakta, profesörler hapsedilmekte” denilerek olaylar ajite edilmekte, savcılar suçlanmakta, hakimler karalanmakta, mahkemeler üzerinde iğrenç oyunlar oynanmakta, avukatlıklara soyunulmakta, gizli tanıklara milletvekilleri eliyle rüşvetler veril-

mekte, darbeciler birer kahramana dönüştürülmekte, vatan sevgisi darbecilerin tekeline verilip, onların onayından geçmeyenler vatani satmakla suçlanmaktadır.

Bunların hiçbirisi, masum çabalar değildir. Darbeciler asla “Konsey Üyeleri”nden oluşmuyor. Bunu bütün darbeciler bilmekte ve “hayır” kampanyalarıyla aslında “Konsey Üyeleri”ni değil, kendilerini korumaya çalışmaktalar.

10-16 Eylül 2010, Sayı: 53
Özgün Duruş gazetesi
22 Eylül 2010
www.habername.com

YARINI, DÜN DEN KURAN HAYATLAR

Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar / ben yaşarken koptu tufan / ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat / her şeyi gördüm içim rahat (Cellâdımâ Gülümserken Çektirdiğim Son Resmin Arkasındaki Satırlar / İsmet Özel)

İnsanların; dünyayı, yaşadıkları hayatla sınırlı görmeleri gibi, kendilerini yaşadıkları anın çeperlerine hapsettikleri bir büyük zindanları var. Bu zindandan kurtulup, kendi zamanının ve coğrafyasının dışına taşıp özgürleşebilmesi için, başka dünyaları, başka canları, başka gayretleri, başka nitelikleri, başka büyüklükleri görmesi gerekir. Dününü tanımayanın, yarınını hazırlaması hep eksik olacaktır.

Dünün ufku, bugün ayağımızı bastığımız zemindir. Bugünün ufku, yarınımızın hazırlayıcısıdır. Dünü tanıyıp, yarına hazırlanmada en büyük yardımcımız kitaplardır. Romanların, hikâyelerin kurgu dünyaları; bakışımızı, algılayışımızı farklı renkler katarak zenginleştirmede bizlere, yardımcı olabilirler ve bu yardım asla küçüm-

senmemelidirler. Ancak onlardan; daha sahici, daha yaşanmış oldukları için, herhalde hatıra ve biyografi kitapları, bu manada okuyucuya daha yakın dururlar. Hatıra ve biyografi kitapları, dünden bugüne fener tutarak meçhulü aydınlatıp, insanların yeni günlere şaşkınlıklarla uyanmasını önlemekte, dünün hazırlayıcılığında, bugünü anlamayı kolay kılmaktadırlar.

Bu yazıda sizlerle bazı hatıra ve biyografi kitaplarını paylaşmak istiyorum.

Son zamanlarda gerçekten okunmaya değer çok sayıda hatıra ve biyografi kitabı yayınlanmaktadır. Bu çalışmalarını gerçekleştirip, hatıralarla, biyografilerle bizleri buluşturanlara bir okur olarak minnet duymaktayım. Çünkü bu tür yayınlarla ancak, yaşadığımız dünyayı kuramları tanıyarak, bize ezberden sunulan tarihi test edebilir, yaşadığımız güne, emeği geçenleri ve emeklerini öğrenebiliriz.

Bu toprağın rengini taşıyanlardan, hatıralarını yazan sayısı çok fazla değildir. Biyografi kitapları ise 'eh' işte. Hatıra kitaplarının azlığının sebepleri araştırılabilir. Ancak bence en büyük sebep yaşadıklarını ve yaptıklarını ifade etmek noktasında büyüklerimizin gösterdiği tevazudur. Bu noktadaki tevazünün aşılması gerektiğine inanıyorum. Çünkü bu, kişilerin tevazuu, kişisel hayatlarını anlatmaktan imtinayı aşıp, içerisinde buldukları, büyük emekler verdikleri ve gerçekten çok önemli hizmetler vermiş ve vermekte olan kurumlarla ilgili hatıralardan da bizleri mahrum bırakmaktadır. Fakat bütün bunlara rağmen, özellikle yazarlarımız tarafından, epeyce hatıra kitabı yazılmıştır. Gönlümüzün istediği aksiyon adamlarının da hatıralarını yazmalarıdır. Mesela Necip Fazıl'ın "O ve Ben" ve "Babiâli" isimli eserleri, hem aksiyoner-

liğini hem de edebi hatıralarını anlatması bakımından oldukça önemli eserlerdir. Necip Fazıl diğer türlerde olduğu gibi, bu iki türde de, oldukça velut bir yazardır. Ancak Sezai Karakoç'un bir hatıra kitabı hala yayınlanmış değildir. Hakkında epey kitap yazılmış olmasına, o başkaları hakkında yazmış olmasına rağmen. Diriliş'in 1980'li yıllarda çıkan sayılarında, Sezai Karakoç, hatıralarını tefrika ediyordu ve de ilgiyle okunuyordu; fakat bildiğim kadarıyla bu hatıralar hala kitaplaşmadı.

İki yıl kadar önce Hayrettin Karaman'ın hatıraları "Bir Varmış, Bir Yokmuş" ismiyle İz Yayıncılıktan, Ali Ulvi Kurucu'nun hatıraları ise Ertuğrul Düzdağ düzenlemesiyle Kaynak Yayınları'ndan yayınlandı ve biz Cumhuriyet Tarihinin insana dokunan noktalarını bu hatıralardan öğrendik. Her ikisi de üçer cilt halinde yayınlanan bu hatıraların Türkiye'nin ve bu ülkedeki dindar insanların dününün bilinmesi açısından önemli kaynaklar olduğuna inanıyorum. İsmail Kazdal'ın Pınar Yayınlarından çıkan "Serencam"ı da bizim dünyamızı tanıtan ciddi bir eserdir, hatta İslam Dünyasından ilk tercüme eserlerle, Fuat Doğu arasında zayıfta olsa bir bağ kurmasının tartışılması, açığa kavuşturulması gerektiğine inanıyorum. Özellikle 1960'ları, 1970'leri takip etmek açısından oldukça bilgilendiricidir, "Serencam."

Sebahattin Zaim'in kendisinin tanınması bile, başlı başına bir kazançtır. Bu nedenle Onun, İşaret yayınlarından çıkan "Bir Ömrün Hikâyesi" bir hazine değerindedir. Gel ki, kitabın üzeri fiyatı da bir hazineye yakın miktardır, kitap okuru için. Orhan Okay'ın "Silik Fotoğraflar"ı tam bir tarih. Bu dünyaya ne güzel insanlar gelmiş, ne güzel işler yapmışlar, kalıcı eserlerinin yanına sadece siluetlerini bırakıp göçüp gitmişler bu âlemden. "Silik Fotoğraflar" sadece Orhan Hoca'nın tanınması için bile okunabilir.

1980 sonrasını ve üniversite dünyasını tanımak için Servet Armağan'ın "Ben Rektörken" isimli hacimli hatıra kitabına bakmak gerekir. Bu yazının yazılmasına sebep olan ve beni asıl mutlu kılan iki yıl önce Beyan Yayınlarının yayınlamaya başladığı seriyle beraber, yeni reklamını gördüğüm hala alamadığım Çıra Yayınlarından çıkan "Bir İslamcının 12 Eylül Hatıraları"dır.

Beyan Yayınları Zübeyr Yetik'in "Geçmişten Notlar" isimli hatıra kitabıyla başladığı seriye üç kitap daha ekledi ve umarım bu seriyi devam ettirerek hayatlarıyla dünyamıza güzellikler katmış, birçok kurum, kuruluş, vakıf, dernek ve sohbet halkaları oluşturmuş kişilerin tecrübelerini günümüze taşıyarak, bugün var olan yapıların dünden yararlanmalarını sağlar. Zübeyr Yetik dindar camianın ilk sendikacısıdır. 1960'lı yıllarda başladığı sendikacılığını, örgütçülüğün birçok kolunda devam ettirmiş ve 1990'lı yıllarda bugün, belediye iş kolunun yetkili sendikası olan Bem-Bir-Sen'i kurmuş, büyütmüş bir kişidir. Zübeyr Abi, bu süreçleri uzun uzun anlatır. Yaşananlardan epeyce insan fotoğrafı çıkarır. O fotoğrafların eserlerini, sergiler sayfalar arasında. O sayfalarda sergilenen eserlerin, bugün sahip olduğumuz ve şükrettiğimiz birçok nimetin temellerini oluşturduğunu gösterir. Aynı seriden Asım Öz'ün yaptığı söyleşiyle kitaplaşan, "Saatçi Musa" da 1940'lardan sonrasını anlatmakta, Türkiye'nin o günden bu güne; kültür, sanat, edebiyat ve siyasi hayatına ışık tutmaktadır. Öyle ki Ahmet Emin Yalman'ın vurulma hadisesi ve sonrasında yaşananlarla ilgili Hüseyin Üzmez'in "Çilenin Böylesi" isimli hatıratına tekzipler, yalanlamalar getirmekte, insanların anlamını çok da iyi bilmediği "Ticaniler"i ve Kemal Pilavoğlu'nu, yakın tanıklıkla anlatmakta, dünün birçok olayını aydınlatıp, kahramanlarını günümüze

taşımaktadır. Ankara'ya yolu düşen herkesin tanıdığı ancak, Anadolu'dan birçok kişinin sadece bu kitapla tanıyacağı "Saatçi Musa"yı ilerlemiş yaşına rağmen, bugün bile Ankara'da kültürün, edebiyatın, düşüncenin olduğu ortamlarda görmek mümkün. En son Hacı Bayram'da Bahattin Yıldız'ın gıyabi cenaze namazında ve Fatih Yurdakul'un Kitabevi'nde gördüm. Herhalde bu, birçok şeyi anlatmaya yeter.

Beyan Yayınları'nın bir diğer kitabı ise şair, romancı Metin Önal Mengüşoğlu'nun akıcı kaleminden çıkan "Bilge Terzi / M. Sait Çekmegil"dir. Biliyorsunuz, Malatya'nın "Sait'leri" meşhur. Sait Çekmegil birinci Sait olmalı. Kendisi başlı başına bir fenomen, etrafındakiler ayrı bir dünya. Alaylı mütefekkir. Aslında başkası düşünülebilir mi, mütefekkirin mekteplisi olur mu, ya da mekteplerden mütefekkir yetişir mi, tartışılır. İlkokul mezunu, ancak düşünce hayatımızı derinden etkilemiş, ülkede ekol olmuş, onlarca kitap yazmış, sadece yazdıkları, anlattıkları değil, hayatının her aşaması öğretici, tavır ve aksiyon adamı bir bilge.

Bir başka biyografi kitabı ise zannederseniz 1980'li yıllarda yayınlanmış olan "Görünmez Üniversite"dir. Nazif Gürdoğan, Mehmet Zahit Kotku'yu anlatır. Belki de yüzyılın en aksiyoner şeyhi. Mürit kavramının yeniden tanımlanmasını sağlamıştır. Sait Çekmegil'in ardından Mehmet Zahit Kotku'yu anlatan bir kitaptan bahsetmem, asla tenakuz değildir. Bu iki şahsiyetin öğretilerini tartışmak, benim işim değil ve o günleri, çoktan aştığımızı da inanıyorum. Beni en çok heyecanlandıran, onların hayatlarını anlamlandırma biçimleri ve yoğunluğudur. Bu kitapların her biri "İçinizdeki Öküzle Oha Deyin"le Bülent Akyürek'in özetlediği, insanları, kendisi olmaktan uzaklaştıran kişisel gelişim kitaplarının, bir

kütüphane dolusundan daha değerlidir. Çünkü her biri sahici yaşanmışlıkların hikâyesidir.

Kitapların dünyasında dolaşmak yeni ufukların heyecanında dinamizm yüklenmektir. Hele hatıraların coğrafyası vefayı bir sorumluluk olarak omuzlara yüklemektedir. Fatihalarımız hepsi için olsun.

24-30 Eylül 2010, Sayı: 55
Özgün Duruş gazetesi
05 Ekim 2010
www.habername.com

EGEMEN DİLİN SONUNA DOĞRU

Egemen güçler, dünyada hayatın bütün alanlarını yoğun propagandalarla düşünsel hegemonyaları altına almışlar ve insanları hegemonyanın dışında düşünemez, kendini ifade edemez duruma düşürmüşlerdir. Öyle ki, yukarıdaki cümleyi kurarken, kendimi oldukça garip hissettim. Çünkü artık “egemen güç”, “hegemonya” gibi kavramları kullanmak ayıp kaçmakta, arkaik düşmektedir. Bu kavramlar, kabullendirilmiş yeni düşünüş biçiminde “soğuk savaş” kavramı olarak görülmekte, sahibini günümüzün dışına itmektir. Halbuki bunlar “ayıp kavramlar” statüsüne dâhil edilerek, sömürünün ve vahşetin kınanması önlenmektedir.

Hegemonya alanları oluşturarak, âleme çekidüzen vermek, dünyada yoğun olarak kullanılan bir yöntemdir. Dün, fiziki işgallerle egemenlikler oluşturulup, sömürüler gerçekleştirilirken; bugün daha çok zihinsel hegemonyalarla bu işlem gerçekleştirilmektedir. Dünyada varlığını güçlü kılmanın yolu, egemenlerin koyduğu kuralları kabul etmekten ve onların dilini kullanmaktan geçmektedir. O dilden uzak düşenler; ne kadar medeni, uygar, barıştan yana, insan haklarına saygılı ve hangi

kültürel geçmişe sahip olursalar olsunlar, artık bir teröristtir. Mesela, bu dilin dışına düşen İran terörist bir devlettir; çünkü o, kaynağını Amerika'dan alan egemen literatürün dışında sözler söylemekte, çıkışlar yapmaktadır. O, İsrail vahşetini ve onun silahlarını sorgulamaktadır. Hegemonik Batı söylemi içerisinde İsrail'den yana olmayan; onun terörüne boyu eğmeyen, onun vahşetine karşı duran herkes teröristtir. Bu teröristlere asla fırsat verilmemeli ve onların bir an önce ortadan kalkmaları sağlanmalıdır. Onların dile getirdikleri, hangi hakkın, adaletin ifadesi olursa olsun, kabul edilemez. Onların, meşruiyet kazanıp, akredite olabilmesi için, İsrail'i ve onun vahşetini kabul etmeleri, Amerikan işgallerinin ve vahşetinin demokrasi adına yapıldığına inanmaları ve onlara yardımcı olmaları gerekir. Hatta öyle bir düşünce silsilesi oluşturulur ki, dünyanın yarısı Amerika'ya karşıdır ama dünyanın tamamı da Amerika'nın düşmanlarına düşmandır. Ve bu düşünüş kodlarında, bu çelişkinin hiçbir zaman farkına varılmaz. Eski ezberle, Amerika düşman da olursa, dünyanın makbul saydıkları aslında Amerika'nın muteber diye sunduklarıdır. Bu, sporda da, sanatta da, politikada da böyledir.

Türkiye'de de durum bundan farklı değildir. Hayatın bütün alanları, meşruiyeti tekleştirilmiş bir kültürün, düşüncenin, zevk ve yaşam biçiminin hegemonyası altındadır. Ekonomik ve sosyal güçleri nedeniyle toplumun elitleri olarak kabullendirilmiş bu egemenlik sahiplerinin onay vermediği her şey; estetikten ve zarafetten yoksun, başarısız, kötü ve gayrimeşru kabul edilir. Yaşamın bütün standartları, bu elitler tarafından oluşturulmuş ve hayatın hangi alanında olursa olsun, faaliyet göstermek isteyenler, meşruiyet kazanmak için, kendilerini bu egemenlerin koyduğu standartlara uymak zorunda hissetmişlerdir. Bu standartların en belirleyici unsuru,

egemenlerin düşünüş ve yaşam biçimleridir. Siz kim olursanız olunuz, hangi sanatı ortaya koyarsanız koyunuz ve hangi sahada faaliyet gösterirseniz gösteriniz, egemenler gibi düşünmüyor, onlar gibi yaşamıyorsanız; ortaya koyduğunuz hiçbir şey makbul, başarılı ve meşru değildir. Bunun komik örneklerini sık sık yaşamaktayız. En son ve herkesin yakından tanık olduğu bir olayla konuyu örneklemek mümkündür.

Sezen Aksu'nun şarkıcılığı, sanatçılığı üzerinden bu kendini otorite sayanlar arasında bir tartışma yaşandığına, bu yakın zamana kadar şahit olmamıştık. Ne zaman ki Sezen Aksu, egemenlerden ayrı bir düşünce ortaya koyarak, "Referandum'da 'evet' diyeceğim" dedi, hemen ardından o meşhur müzik otoriteleri; onun sanatının kötülüğünden sesinin detoneliğine, altı yıl önce seslendirdiği Metin Altıok Oratoryosu'nda notaları nasıl yuttuğuna kadar enva-i çeşit sanatçı olamazlığıyla ilgili engin düşünceler serdettiler. Buna benzer çeşitli örnekler bu ülkede çok sıklıkla yaşanmaktadır. Birkaç yıl önce Bülent Ecevit de, Sultan Vahdettin'le ilgili egemenlerin düşünceleri dışında bir cümle kurduğunda; bugün Sezen Aksu'nun yaşadığını, "Onun aslında çok kötü bir politikacı olduğu, aslında sosyal demokrat da olmadığı" karşılığıyla yaşamıştı. Necip Fazıl, "sabık şair" olmuş; Tarık Buğra, asla bir romancı olamamış; Sezai Karakoç'un adından bile bahsedilmemiş; Mustafa Kutlu, Rasim Özdenören ve daha yüzlerce sanatçı, edebiyatçı görmezden gelinmiş, sanatları yok sayılmıştır. Çünkü kendilerine egemenlik alanları oluşturarak otorite payesi biçip bunu topluma dayatanlar; sanatın, edebiyatın, siyasetin, sendikacılığın, gazeteciliğin, hülasa hayatın her alanının dilini parselleyip, o dili kullanmayanları, yani onlar gibi düşünüp, onlar gibi yaşamayanları; eseri hangi kıratta olursa olsun, asla ressam, karikatürist,

müzisyen, şair, sinemacı, tiyatrocı, romancı, hikâyeci, eleştirmen, bürokrat, gazeteci, hariciyeci, bilim adamı, sendikacı, siyasetçi, kısaca makbul bir vatandaş olarak görmemişlerdir. Ve onların ürettikleri de resim, karikatür, müzik, şiir, film, roman, hikâye, gazete, diploması, bilim, ilim, hak arayışı, siyaset olarak kabul edilmemiştir.

Bu anlayışın, kendini egemen görenler arasında kalması, aslında çok da büyük bir sorun değildir. Sonuçta bu anlayış için, “kendi gettolarında boğulup, yok olsunlar” demek bile mümkündür. Sorun olan, bunun psikolojik bir baskıya dönüşüp, kompleksler oluşturarak kabul edilmesi, hayat bulmasıdır. Yani sanatta, edebiyatta, siyasette, romanda, sendikada, gazetecilikte tek bir düşünüşün meşru görülüp; romanın, sinemanın, şiirin, gazeteciliğin dili altında tek bir anlayışın hâkim kılınmasıdır. Sizin iyi bir romancı olup kabul görebilmeniz için, romancılığın dilini kullanmanız gerekir, deniyor. O dil içerisinde ise, dindar bir kahramana yer yoktur. Eğer sizin roman kahramanınız dindar biriye, romanınız, en iyimser ifadeyle “dini bir romandır” ve asla sanat değeri taşımaz. Sinema eserleriniz için de aynı yargı söz konusudur. Ancak bu eserlerde dilediğiniz kadar sahtekâr, ikiyüzlü, düzenbaz adamı, dindar olarak gösterebilirsiniz ve asla sanatçılığınızdan ve eserinizin sanat eseri olmasından hiçbir şey kaybetmezsiniz.

Siyasette de her türlü marjinal görüşü ve tipi savunabilir, bundan da siyasi geleceğiniz açısından bir zarar görmezsiniz. Ancak siz toplumun kahir ekseriyetinin düşüncelerini ve yaşam biçimini dile getirdiğinizde, siyasetin dilini kullanmayı becerememekle suçlanırsınız. İyi bir sendikacı olmanız için, illa da Marksist yöntemlere başvurmak zorundasınızdır; yoksa toplumla ve onun değerleriyle bütünleşerek siz sendikacı olup sendikal dili

kullanmış olamazsınız. DİSK, “Ben CHP’liyim ve bütün üyelerim CHP’ye oy vermelidir” diye açıktan propaganda yapar ve sendikacılığında hiçbir şey kaybetmez. Ancak HAK-İŞ, AK Parti politikalarından birine destek verdiğinde ‘yandaş olur’ ve sendikacılığa ihanet etmiş olur. Gazetenizdeki manşetler ve olayı yorumlayışınız, Hürriyet’ten ayrı düşemez, düştüğü an “Vakit Gazetesi” olursunuz ve gazete olmaktan çıkarsınız. Hürriyet Gazetesi, “Topyekûn Savaş” manşeti atarken marjinal düşmez ve gazeteciliğın dilini kullanır. “Hakkımı Helal Etmeyorum” diyen Vakit Gazetesi, gazeteciliğın dilini kullanamamakla suçlanır.

Bu çerçevede, trajik olan bazı tiplerin entellik havalarında, yukarıdaki yargıları doğru sanarak; ‘büyük romancı, ünlü şair, önemli siyasetçi, etkin sendikacı, makbul gazeteci olacağım’ iştiyakıyla sanatın, edebiyatın, gazeteciliğın dilini kullandığını zannedip; romanından, şiirinden, sinemasından, manşetlerinden, mücadelesinden dini, dindarı, halkın değerlerini, arı, namusu, hakkı, hukuğu uzaklaştırarak; eserlerini ruhsuzlaştırıp, yeteneğini heba etmesidir. Bu tiplere, Tolstoy’un eserlerine, Andre Gide’nin “Dar Kapı”sına bakmalarını salık veririm.

16 Ekim 2010

www.habername.com

KOLUMUZ YERİNDE, ELBİSELERİMİZ PAK

Ömer Seyfettin'in "Diyet" isimli; namerdi yeren, mertliği öven güzel bir hikâyesi vardır. Hikâyenin kahramanı Koca Ali, zengin bir ailenin çocuğu olarak doğmuş, yiğitliğiyle maruf, yaşadığı şehre nerden geldiği meçhul, kılıç yapımıyla uğraşan, sanattan ve estetikten anlayan, namazında niyazında, az konuşan, bir askerdir. Koca Ali bir gün, bir altın hırsızlığıyla suçlanır. Suçsuzluğunu ispatlayamaz, sağ elinin kesilmesi cezasına çarptırılır. Bu ceza; dürüstlüğü her şeyin üstünde tutan Koca Ali için, ölümden beterdir. Konusu komşusu, asker arkadaşları hiç kimse onun suçlu olduğuna inanmaz, cezadan kurtuluşu için çareler ararlar. Bunun için yüklü bir diyet istenir. Bu diyeti ödeyecek, tanıdıkları Kasap Mehmet Efendi'den başka, zengin kimseleri yoktur. Mehmet Efendi çok zengin ama bir o kadar da cimridir. O'na gider, ısrar eder ve diyeti ödemeye ikna ederler. Mehmet Efendi belirlenen diyeti öder ve Koca Ali kurtulur. Bunun karşılığında Koca Ali, Mehmet Efendi'nin yanında çalışıp borcunu ödemeye başlar. Fakat Mehmet Efendi cimri, hasis ve oldukça da insafsızdır. Her işini Koca Ali'ye gördürür, bunlarla yetinmez, sürekli başına kal-

kar: “Ben senin diyetini ödemeseydim, sen şimdi kolsuz kalırdın.” Bunu sürekli tekrarlar. Ali’yi yaptığı işler değil, Kasap Mehmet Efendi’nin bu başa kalkmaları, hakaretleri rahatsız eder. Bu sözler sürekli tekrarlanır artık dayanılmaz bir hal alır. Koca Ali, Bir gün kolunu satırın altına kor, satırı alabildiğine üzerine indirir ve kopan kolunu Mehmet Efendi’nin yüzüne fırlatarak; “Al bakalım, şu diyetini ödediğin şeyi” der, dükkândan çıkar ve nereye gittiğini de bir daha kimse bilmez.

Buna benzer başka bir hikâyeyi de Hüseyin Üzmez “Şu Bizimkiler” isimli kitabında, anlatır: İki arkadaş bir gün ansızın bastıran yağmura yakalanırlar. Arkadaşlardan birinin sırtında sakosu vardır, diğeri yoktur. Sırtında sakosu olan, diğeri sakosunun altına alarak yağmurdan korumaya çalışır. Yağmur kestikten sonra, sakosu olan “Ya arkadaş, benim sako olmasaydı sen, ne çok ıslanacaktın” der. Diğeri teşekkür eder. İkinci gün “Yahu benim sako olmasaydı sen, ıslanıp hasta olacaktın” der; diğeri, “Evet, sağ olası, hasta olmaktan kurtuldum” der. Ardından “Yahu sen hasta olsaydın öldürdün” diyerek her gün hikâyeyi uzatır. Artık adam sıkılmaya başlamıştır. İçinden “Nerden şu lanet adamın sakosu altına girdim” demektedir. Sakosunu veren adam; her gün uzattığı hikâyede, bu ıslanmayla adamı öldürüp karısını başkasıyla evlendirmeye kadar varmıştır. Bir gün adam artık bu duruma dayanamaz ve şehrin ortasından akmakta olan kirli dereye kendini atar, çamurlu suda yuvarlanırken de adama seslenir “Ulan senin sakon olmasaydı, bundan daha fazla mı ıslanırdım.”

Bazı kişileri Tv. Tartışmalarında izlerken ya da yazılarını okurken bu hikâyeleri hatırlamaktayım. Bu kişiler, televizyon programlarında ya da yazılarında demokrasi dışı söylemlerde bulunup, Ergenekon’u ve diğer kirli yapıları desteklerken; söylediklerine meşruiyet kazandırmak ve karşısındakini susturabilmek için, sürekli “Ben 28

Şubat'ta başörtülülere şöyle savundum, böyle mücadele ettim” diye lafa başlamakta ve bu günkü bütün kirli düşüncelerini ve kendilerini bu söylemle temize çıkarmaya çalışmaktalar.

Bu adların en belirginini Nuray Mert isimli ‘tartışmacıdır’. Kadının tek özelliği cırcır bağırarak, bu ve benzer cümlelerle kendini hak sahibi kılmaya çalışmasıdır. Çünkü bugün söylediği sözlerin meşru bir temelini olmadığını, en iyi O bilmektedir. Her tartışmasında izleyenlere, “Yahu kadın, keşke sen kimseyi savunmasaydın” dedirten bu sözleri, öyle bir tonda söylüyor ki, sanki O, olmasaydı; bu ülkede İslam adına bir şey kalmaz, Müslüman’ım diyen kimseye rastlanmaz, başörtülülerin tamamı başını açardı. O nedenle de bugün, Müslüman’ım diyen, başörtülü olan kim varsa; bu mübareğe can borçludur, kan borçludur. Yaşadığımız her anda, aldığımız her nefeste bu cengâver kadına ödememiz gereken bir diyet vardır. Aslında bu çabasında da kısmen başarılı da olmuştur. “Sivil vesayet” gibi, her darbe öncesi dönemde, birileri tarafından tedavüle sokulan söylemi, kendisinin orijinal imalatıymış gibi kullandığında, kendisine getirilen eleştirilere, bazı başörtülü yazarlar cansiperane karşı durmuş, nerdeyse kendi varlıklarını bu ‘İyilik Melaikesi’ne borçlu olduklarını dile getirmişlerdir.

Yine buna benzer “monte bir tip” var ki, o tam evlere şenlik. Hürriyet’te liberal görüşlere sahip Yavuz Gökmen diye bir yazar vardı. Liberal düşüncelerini ancak Hürriyet’e uygun yazabiliyordu. Çoğu zaman, düşüncelerini Hürriyet’e kabullendirebilmek için kadın ve spordan bahsederdi. Yavuz Gökmen 1998 yılında öldü. Genç ölümü yankı uyandırdı. Gazetede bir boşluk oluştuğunu düşündüler. Bu boşluğu doldurması içinde, o güne kadar, kıyırık yazılar yazan Cüneyt Ülserver’e “Yavuz Gökmenlik görevi” verdiler. Bu adam hiçbir zaman bir Yavuz Gökmen olamadı. Sadece O’nun kötü bir kopyası

oldu. Şimdi bu adamda çıkıp, Nuray Mert gibi Müslümanların üzerinde hak iddia etmekte, kirli düşüncelerine geçmişten meşruiyet aramaktadır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkün; ama gerek yok. Çünkü bu tiplerin bilinmez bir tarafları yok, her birimiz bunları bilmekte ve izlemekteyiz.

Bu davranış biçimi Türkiye’de aydın diye ortaya çıkan/ çıkarılan tiplerin portresini daha belirgin bir şekilde görmemizi sağlıyor. Ülkemizde aydın diye sunulan tipler, hiçbir zaman bir düşüncenin, bir duyarlılığın temsilcisi olamadılar. Savundukları düşünceler, ortaya koydukları duyarlılıklar her zaman kendi konforlarının besleyicisi oldu. “Profesyonel aydınlar” bir fikrin çilesini hiçbir zaman çekmediler. Onlar için düşünceler, hep bir ekmek kapısı olarak görüldü. Hepsinin rolü aslında ‘Cüneyt Ülsever’in Yavuz Gökmenleştirilmesi’nden başka bir şey değildir. Nuray Mert gibiler sıradanlıklarını asla çalışarak üreterek aşmış değillerdir. Onlar birer pazarlamacıdır. Kendi sıklıklarını, birilerinin tarafı olarak gidermeye ve farklı görülmeye çalışmışlardır. Onlardan özgürlükçü olamayacağı gibi aslında darbeci de olamaz. Darbecilik bile bedel ister. Onlar bedel ödeyecekleri yapıların yanında hiçbir zaman olamazlar. Bu gün Erge- nekconculara ağıt dizerken de, dün ekmeğini yediklerini hala gizlice sömürmeye çalışmaktadırlar. “Siz bakmayın benim bu gün böyle söylediğime, dün ben farklı şeyler söylüyordum” sözünün başka bir anlamı yoktur.

Bu düşünce sömürgecileri dün ya da bugün ne söylerse- ler söylesinler, kimin yanında olurlarsa olsunlar, onlara, hiç kimsenin bir diyet borcu yoktur. Kimsenin kolunu kesmesi ya da kendini kirli dereye atması gerekmiyor. Bugün bu ülkenin dindarları göreceli bir rahatlık yaşı- yorsalar, bunu ne Nuray Mert gibi cırcır bağırın birine, ne de Cüneyt Ülsever gibi monte parçalara borçlular. Hiçbir sosyal kesim başkasının himmetiyle var olma-

mıştır. Varlık mücadeleye mümkündür. Bu ülkenin dindarları, Cumhuriyetin kuruluşundan beri, sürekli sıkıntı çekmişlerdir, zorluklar yaşamışlardır; ancak her defasında varlıklarını kendi mücadeleleriyle kazanmışlardır. Onlardan olmayıp, onların yanında görünenler, sadece onların ekmeğini yemiş, kendilerine meşruiyet alanı açmışlardır ve bu durum hayatın her alanında aynı olmuştur. Bugün yine “Başörtüsü sorununu biz çözeriz” diye ortaya çıkıp bir yığın maskaralığa imza atanlarda, ekmeğin burada olduğunu görmüşlerdir. Eğer burayı ekmek kapısı değil de, gerçekten burada çözülmesi gereken bir sorun olarak görmüş olsalar, asla bu kadar zavallılaştırmazlar İran’ın, Pakistan’ın laik zavallılarından medet ummazlardı. Yani bu tiplerin samimiyeti, konuyu anlaması ancak bu kadar olur.

Bunları söylerken fikir namusunu koruyan, olaylara ve olgulara bu namus içerisinde yorumlar getiren aydınları asla kastetmiyorum. Bu aydınlar, ister olaylara İslamcı, ister solcu, ister sağcı perspektiften yaklaşsınlar fark etmez. Benim kastettiğim kendini sistemin sahibi görüp oradan beslenen, ihtiyaca binaen, belli zamanlarda güya sistem eleştirisinde bulunup, sonrada bundan nemalanmaya çalışan düşünce ahlakından yoksun tiplerdir. Bizim dünyamız fikir namusu içerisinde olayları değerlendirenleri de, bir “fikrin fahişesi” olanları da başından beri ayırt edecek niteliktedir. Kimse bu şuna çabalar içerisinde olmasın. Kolumuz sağlam, elbisemiz temiz.

8-14 Ekim 2010, Sayı: 57

Özgün Duruş gazetesi

25 Ekim 2010

www.habername.com

KAMU KURUMLARINDA BAŞÖRTÜLÜ ÇALIŞMAK SERBEST OLMALI

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşuyla birlikte; Cumhuriyet ideolojisine uygun, insanlığın doğasına aykırı vatandaş tipini oluşturabilmek için; izan ve vicdanının kabullenemeyeceği

Birçok yola başvuruldu.

Bunun için; Tertiplenmiş isyanlarla nice canlar alındı, mallar talan edildi. Kamplar oluşturulup, hapishaneler dolduruldu. İdam sehparında hayatlar sonlandırıldı. Aileler parçalanarak sürgünlere gönderildi. On binlerce kişi vatandaşlıktan çıkarıldı. Seyyar mahkemeler icat edilip toplu katliamlar gerçekleştirildi.

Irgat mektepleriyle köy çocuklarının zihinleri iğdiş edildi. Masa başı tarihleriyle kahramanlar yaratılıp, hainler icat edildi. Halkevleri marifetiyle kültürler yozlaştırıldı. İnkılâplarla toplum kendisine yabancılaştırıldı.

Yasaklarla; yoksulluklar, yoksunluklar peydahlanıp millet açlıkla terbiye edildi. İnsan hakları hiçe sayılıp, din, vicdan ve inanç özgürlüklerinin adından bile bahsedil-

mesine cezalar verildi. Darbelerle, muhtıralarla toplum; her defasında yeniden dizayn edildi.

Camiler ahıra dönüştürölüp, ezanlar yasaklandı. İnsanlar Dersim mağaralarında fareler gibi zehirlendi. Dağ başlarında esir kampları oluşturuldu. Suçsuzlara açılan soruşturmalar, kovuşturmalara korkular salındı. Fail-i meçhul cinayetler işlenip, suikastlar tertip edilerek; düzmece failer uydurulup sosyal kesimler baskı altına alındı.

Vesayet kurumları aracılığıyla, her şeye rağmen direnerek var olmaya çalışan demokratik gelişmelerin önüne geçildi.

Açık oy, gizli tasnif garabetiyle seçimler yapıp zulümlerinin ömrü uzatıldı. Partiler kapatıldı, derneklere, vakıflara kilitler vuruldu. Takrir-i sükûnlarla milletin ağzına mühür basıldı. Ana dillere yasak getirilip, din, diyanet, lehçe, şive farklılıklarıyla alay edildi.

6-7 Eylüllele, Trakya sürgünleriyle azınlıklara gözdağı verildi. Mizansenlerle andıçlar hazırlanıp, fezlekeler düzenlenerek insanların onurlarıyla oynandı. Ama bütün bunlara rağmen; bir türlü tasavvur edilen Türk, laik, Sünni, çağdaş ve Batıcı vatandaş tipi oluşturulamadı.

Kürtler Türkleştirilemedi, Azınlıklar yok edilemedi, Aleviler Sünnileştirilemedi, Müslümanlar laikleşmedi, toplum batıcılaştırılmadı. Osmanlı bakiyesi bütün sosyal kesimler kendi dirençleriyle varlıklarını korudu. Topluma dinamizm ve renk katan bu insanların mücadeleriyle, ülkemiz, kirlerinden ve kirli yapılarından arınarak daha demokrat, daha insan haklarına saygılı, daha yaşanabilir bir hale gelmeye başladı.

Bütün bu yaşananlar karşısında kendilerini bu ülkenin yegâne sahibi sayan beyaz Türklerse; son kozlarını oy-

namakta, yeni setler oluşturmaya çalışmaktalar. Ama nafile. Toplum bedelini ödeyerek onların sığ düşüncelelerini aşmış, onların oyunlarının üstesinden

gelmeye başlamıştır. Ne oynamaya çalıştıkları oyunları, ne oluşturdukları setleri ne de kontrol mekanizması savacakları; milletin kararlılığı karşısında bir anlam ifade etmemektedir.

Oynamaya çalıştıkları oyunun en somut örneğini, bugün başörtüsü konusunda yaşıyoruz. Yıllardır üniversite kapılarından kovdukları başörtülü kızlara, “Taleplerinizi üniversiteyle sınırlandırırsanız, üniversitelere girebilirsiniz” diyor ve bunu bir lütuf gibi sunuyorlar. Bu tam bir kuyruğu dik tutma çabasıdır. Bugün eğer üniversitelere girilebiliyorsa, bu, onların lütfü değil; kırk yıllık bir mücadelenin sonucudur. Ve bu mücadele de hiçbir zaman

üniversiteye girmekle sınırlı olmamıştır. Üniversite engeli yıkılınca, şimdi yeni bir set oluşturabilmek için AK Parti’ye “Gelin bunu yasal bir düzenleme yaparak üniversiteyle sınırlı hale getirelim” diyorlar. Bu tam bir oyundur. Bu oyunla başörtüsünü çalışma hayatından kovmaya çalışıyorlar.

Bugüne kadar başörtüsü mücadelesi verenler, hangi düzenlemenin nasıl bir sonucu olacağını bu oyun sahiplerinden daha iyi bilirler. Bugüne kadar olduğu gibi bugün de, onların oyununa, oyunun figüranları kim olursa olsun, asla gelmeyeceklerdir.

15-21 Ekim 2010, Sayı: 58

Özgün Duruş gazetesi

DERİN DEVLET, DEVLETİN KENDİSİDİR

Derin devlet kavramı, 1970'lerden beri, farklı isimlerle hep dilimizde oldu. Bu kavram bazen kontrgerilla, bazen gladio ismini aldı. Jitem diyen de oldu, Özel Harp Dairesi diyen de. Susurluk'taki ilişkiler ağına da "derin devlet" dedik. Bu karanlık yapıların en büyüğü olarak Ergenekon'u görüp, onu "derin devlet" bildik. Sonuçta 40 yıldır "derin devlet" zihnimizde karanlık işler çeviren, ülkede kargaşa çıkaran, sosyal kesimleri birbirine düşüren, çeşitli terör olaylarına karışan ya da bu tür olayları organize eden bir silahlı örgüt olarak yer buldu.

Derin devlet sadece sıradan vatandaşlarca değil; devletin tepesinde sandığımız siyasilerce de aynı şekilde tasavvur edildi. Konuyla yakından ilgilenen akademisyenler, aydınlar da bu kavramı aynı çerçevede izah ettiler.

Derin devlet kavramını NATO ülkelerinde 1950'li yıllarda kurulan kontrgerilla ve türevi örgütlerle tanımlamaya kalkanlar da; bu kavramı, sadece terör işleyen yapılarla sınırlı görüp bütün arayışlarının burada yoğunlaştırmış ve karşılaştıkları her büyük yasadışı yapılanmaya "derin

devlet” budur, demişler ve derin devletin sadece bir unsurunu, derin devletin kendisi sanmışlardır.

Bu yanlış tanımlama ya da olayın mahiyetini bilmemek; devletin kirli işleyişinin gizli kalmasını ve sürekliliğini sağladı. Konu devletin kendisinden bağımsız olarak ele alındığından, bütün her aşaması aşikâr olan olaylarda bile soruşturmalar sonuçsuz, failler cezasız kaldı. 1970’li, 80’li, 90’lı yılların kitlesel olaylarına bakıldığında da, fail-i meçhul infazlarına bakıldığında da durum aynıdır. Herkes olaylara ve faillere tanıklık etmekte, sonuçlarını tahlil edebilmekte ancak yine de hadiselerin mahiyeti ve sorumluları ortaya çıkarılamamaktadır

Derin devlet, İttihat Terakkî’den beri devletin kendisidir. Devleti oluşturan irade, kendi varlığının devamını sağlamak için; başlangıcından bugüne, çeşitli yöntemlere başvurmuştur. Bu yöntemlerin toplamı derin devletin işleyişini oluşturur. Bu işleyiş; zannedildiği gibi, sadece fail-i meçhul cinayetler işleyen, toplu katliamlar gerçekleştiren, kaos ortamları oluşturan, sağ sol çatışmalarını organize eden, Alevi-Sünni ayrışmasını düşmanlığa dönüştüren, Güneydoğu’yu kan gölüne çeviren örgütlerden ibaret değildir. Derin devlet, bütün bunları yapan örgütleri bünyesinde taşıyan, onlara yasal koruma sağlayan ve finanse eden daha geniş bir yapılanmadır.

1950’lere kadar devlet; kendini gizlemeden, kendi varlığının devamı ve ideolojisine uygun vatandaş tipini oluşturabilmek için hiçbir hukukun kabullenemeyeceği yöntemlere başvurmuştur. Gerekteğinde Takrir-i Sükûn gibi hukuk dışı yasalar çıkarmış, İstiklal Mahkemeleri gibi seyyar mahkemeler kurmuş, İzmir Suikastı gibi düzmece olaylarla Kurtuluş savaşının paşalarını saf dışı bırakmış, Menemen Hadisesi gibi komedilerle onlarca kişiyi idam etmiş, binlerce kişiyi mahkemelerde

süründürmüştür. Devlet bu ve benzeri temizleme operasyonlarında kendini gizleme ihtiyacı duymamıştır. O nedenle de 1950'lere kadar derin devlet faaliyeti sayılabilecek olaylar, tek parti uygulaması içerisinde açıkça devlet eliyle gerçekleştirilmiştir.

1950'lerden sonra devlet; kurucu iradenin devamı için ihtiyaç duyduğu bazı kirli işleri aleni olarak gerçekleştirememeye başlamış ve bunun için kendi koruması altında kendinden bağımsız gibi görülen kurumlar, gruplar, örgütler oluşturmuştur. Bunlar eliyle yasa dışı faaliyetler yürütülürken, yasal bazı kurumlar da bunlar gibi, o derin yapıyı besleyip istenmeyenleri devre dışı bırakmışlardır. O nedenle de derin devlet denilen yapılanmanın sınırları bir türlü çizilememiştir. Devletin omurgasını oluşturan Anayasa Mahkemesi gibi yüksek mahkemelerin, ordunun ve istihbarat örgütlerinin derin devletin mi, yoksa bilinen devletin mi kurumları olduğu, bir türlü kestirilememiştir. Bu ayırt edilemeyen devletin bütün uzuvlarını derin devletin hizmetine vermiştir.

Bugün gelinen noktada görünen o ki, devlet derinliğinden sıyrılmaya çalışmaktadır. Bunun için Anayasa değiştirilmekte, Anayasa Mahkemesi'nin yapısında tadilatla gidilmekte, HSYK yeniden dizayn edilmekte, derin devletin Ergenekon, KCK gibi terör yapılanmaları deşifre edilip cezalandırılmaya çalışılmakta, Demokratik açılım adıyla yasal düzenlemeler yapıp insan haklarına vurgu yapılmaktadır. Bu yapılanların oluşturduğu güven ortamı sonucu olsa gerek; 17 yıl sonra Bir Cumhurbaşkanı'nın ailesi çıkıp "Babamız öldürüldü, araştırılsın" diyebilmektedir. Jandarma Genel Komutanı'nın oğlu kanal kanal dolaşp "Babamın katillerini bulun" diye yalvarmaktadır. 75 yıl sonra Dersimliler; Dersim katliamının hesabını sorma cesaretini bulmakta, 10 yıldır, 20 yıldır susmaya mahkûm bırakılmış fail-i meçhul cina-

yetlerle yakınlarını kaybedenler, “failler bulunsun” diye mahkemelere koşmakta, 12 Eylül’ün hesabı sorulmaya kalkılmaktadır.

İnsanların kendilerini bu şekilde güvende hissetmeleri, derin devletin çözülmeye başladığının bir nişanesidir. Gelinek nokta küçümsenmemeli, ama varılacak menzile daha çok uzak.

22-28 Ekim 2010, Sayı: 59
Özgün Duruş gazetesi
09 Kasım 2010
www.habername.com

ÜSKÜL TUZU KOKUTMUŞTUR

İnsanlar; devletten taleplerini, ya bireysel ya da oluşturdukları örgütleri aracılığıyla dile getirirler. İsteklerin örgütlü ya da bireysel dile getirilmiş olması, isteklerin meşruiyetinde belirleyici değildir. Kim tarafından dile getirilirse getirilsin, önemli olan o isteğin meşruiyetine bakılmaksızın makul olup olmadığıdır. Makul olup da, meşru kabul edilmeyen birçok istek vardır. Bunun tam tersi ise, meşru olup, makul olmayan yasaklardır. Meşru taleplerin zamanı ve yöntemi tartışma konusu olabilir. Bu tartışmalarda ileri sürülen görüşler sübjektiftir. Birileri için uygun olmayan zaman ve yöntem bir başkası için elzemdir.

Bu ülkenin en yakıcı sorunlarının başında örtü yasağı gelir. Bu yasak, toplumun kahir ekseriyetini etkilemekte, büyük bir kitlenin eğitim ve çalışma özgürlüğünü ortadan kaldırmaktadır. Bu yasağın kaldırılmasına yönelik taleplerin her gün yeni baştan dile getirilmesi ve özgürlüklerle, demokrasiyle, insan haklarıyla ilgili her tartışmanın konusu olması; bazıları için şaşırtıcı, gereksiz görülebilir. Ancak bu yasak, her gün yeni baştan ve her gün başkaları için yeni mağduriyetler üretmekte ve bunu sürekli kılmaktadır. Bu sebeple, bu yasağın dile

getirilmesinin zamanlamasının uygun olup olmadığıyla ilgili değerlendirmeler anlamsızdır.

Başörtüsü mücadelesinin tarihi oldukça eskidir. 1960'lı yıllardan beri yaşanan mağduriyetleri ve verilen müca-deleleri anlatmak gerekmiyor. Çünkü bu konu, bu ül-kede yaşayan herkesin malumudur. Bugün gelinen nok-tada, bu yasağın insanlık dışı bir dayatma olduğu artık herkes tarafından kabul ediliyor. O nedenle de, çeşitli nedenlerle “Özgürlükçüyüm” deme gereksinimi duyan CHP dâhil, herkes artık bu yasağın kaldırılması gerektiğini söylemektedir. Bu söylem, referandum sürecinde siyasilere konuyu miting alanlarına taşımasıyla birlikte bugünlerde daha yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak CHP'nin de içinde olduğu dar bir laik kesim, yasağın üniversitelerde kaldırılması karşılığı olarak, başörtüsünün çalışma hayatında ve üniversite öncesi eğitim kurumlarında yasayla yasaklanmasını istiyor ve bunu da bir lütufmuş gibi sunuyor. Görünen o ki, AK Parti bu oyunun farkındadır ve bu oyunun oynanmasına fırsat vermemektedir. Bu keskin laikler, AK Parti'nin direncini kırabilmek için, bütün varlıklarıyla mücadele etmekte, “Başörtüsü, ya çalışma hayatına sığarsa ya ilk ve orta dereceli okullara sirayet ederse” diyerek, kendilerince ürkütücü bir gelecekte bahsedip, yasakçılıklarına haklılık kazandırmaya çalışıyor.

Yıllardır, başörtüsü serbestisiyle ilgili talepler bilinçli olarak sadece üniversiteyle sınırlıymış gibi gösterildi. Hâlbuki yasağın yoğun olarak uygulanmaya başladığı 28 Şubat sürecinde binlerce kamu çalışanı işlerinden atıldı. Hatta özel eğitim ve sağlık kurumlarında da bu yasak uygulanarak mağdurların sayısı on binlere ulaştırıldı. Ancak bu mağduriyetlere ve karşı duruşlara medya kör ve sağır oldu. Bu görmezden gelmeyle, başörtüsü-

nün mağduru sadece üniversitede okuyan kızlarmış gibi bir algı oluşturuldu. Yasak nedeniyle kız çocuklarını liselere gönderemeyen ailelerin yaşadıkları görmezden gelindi. Hatta polis zoruyla, para marifetiyle “Haydi kızlar okula” şovlarını sergileyenler, gördükleri, başörtüsü yasağı nedeniyle okula gönderilmeyen çocuklar gerçeği karşısında susmak zorunda kaldılar.

Yıllardır, üniversite önlerinde öğrencilerin başörtülerinden dolayı yaka paça edilişlerini, çalışma hayatından örtüsü nedeniyle kovulanları, kız çocuklarını liselere gönderemeyenleri yok sayanlar, şimdi üç ilde meydana gelen olayları ekranlara taşımakta, tartışma programlarının konusu haline getirmekte, manşetlerde sergilemektedir. Bunu normal bir haber anlayışıyla izah etmeye çalışanlar, sadece kendilerini kandırmaktadır. Bu haberlere kimse şaşırıyor, amacını da herkes iyi biliyor. Bu konu da şaşırtıcı gelişme, bunların dışındadır.

Yıllardır, başörtüsü yasağına ve bu yasağın oluşturduğu mağduriyete kulağını kapayanlar, Adana ve Mersin’de yaşanan olayların üzerine abanıp manşetlere taşıyınca, gaza gelen Meclis İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Zaffer Üskül’ün çıkışıdır, şaşırtıcı olan. Gerçekten bu çıkış, bir insan hakları komisyonu üyesi için ilkel ve barbarca oldu. Adana ve Mersin’deki insanların talepleri tartışılabilir ve zamanlaması da uygun bulunmayabilir. Ancak bu ailelerin çocuklarının eğitimi ve yetişmesiyle ilgili bu taleplerine, mafyavari jargonla, “Çocuklarınızın velayetini elinizden alırsız” kabadayılığını, hukuksuzluğunu kimse sergileyemez. Böyle bir hak kimseye verilmemiştir. Bu beyefendi, öncelikle Din Kültürü dersiyle ilgili Alevi babanın açtığı dava nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin vermiş olduğu kararı okumalıdır. Yoksa, Alevilerin ya da başka kesimlerin ebeveyn hakla-

rı var da; çocuklarına dini bir eğitim ve yaşam sunmaya çalışan dindar ebeveynlerin, ebeveyn hakkı yok mu? Bu sözü Meclis İnsan Hakları Komisyonu Başkanı'nın söylemesi ise, tuzun kokmasıdır.

Bu beyefendi, acaba üniversite öğrencilerinin okuma hakkını elinden alanlara, insanları başörtülerinden dolayı çalışma hayatından uzaklaştıranlara bu kabadayılığın sergileyebilmiş midir? Aynı kayığa Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf'ın binmiş olması ise, özellikle de kadın olması ve de 'aileden sorumlu' olması nedeniyle ayrı bir garabettir. Adı geçen beyefendi ve hanımefendi, çocukları aracılığıyla farklı taleplerde bulunan başka hangi aileyi bu şekilde tehdit edebilme cesaretinde bulunabilmiştir.

Kılık kıyafet yönetmeliğinin "baş açık olmalı" bölümüne karşı gelen ailelere bu tehdidi yapabilen kişiler, yönetmeliğin diğer maddelerini ihlal edenlere, karşı gelenlere aynı tehdidi savurabilirler mi? Mesela, çocuğunu rujlu, ojeli okula gönderenlere ve bunda diretenlere karşı. Bunu söylemekle, bu kör cesareti bu insanlara karşı da ortaya koysunlar demiyorum. Farklı taleplere karşı da olsa, bu meydan okuyuşu, bu nara atışı asla onaylamak mümkün değildir. Söylemek istediğim, bu ülkede dindarlara karşı çok kolay kabadayılıkta bulunulabilmektedir. Bu kabadayılıklar için gerekçe hazırlamak çok kolay. Dindar insanların taleplerinin ardına bir kulp takılarak, en haklı talepleri bir suç haline dönüştürülebiliyor. Yıllardır bu oyun böyle oynandı.

Bu ülkede nedense bütün kesimlerin topluma ters düşen en marjinaleri bile sempatiyle karşılanıp, onların ahlak dışı talepleri müsamaha görülürken, dindar insanların laik dayatmalara uygun düşmeyen en masum talepleri

dahi ya provokasyon ya da ajanlık olarak değerlendirilir. En makul taleplerin bile ismi provokasyon olarak konulunca; bu talepler, huzurdan çok kolaylıkla kovulabilmekte, yalnızlaştırılmakta ve bir daha dile getirilmesi ebedi olarak önlenmektedir.

Bu oyunun üstesinden mutlaka gelinmelidir.

29 Ekim - 04 Kasım 2010, Sayı: 60
zgn Duruş gazetesi
02 Kasım 2010
www.habername.com

YENİ TÜRKİYE'DE ESKİ FİGÜRANLARA YER YOK

Türkiye geciken değişimini süratle gerçekleştirmeye çalışıyor. Dinozorlar bu değişimi bir türlü algılayamıyor, algılasalar da kabullenemiyorlar. Onların kabullenmemeleri hiçbir şeyi değiştirmiyor, hatta kendilerini bile bu değişim rüzgârının etkisinden kurtaramıyorlar. Varlıklarını hegemonyaya dönüştürmüş olanlar bir bir sahneden çekiliyorlar.

Çekilmekte direnenler kendi alışkanlıklarıyla vuruluyor, doğal sürecin gereği olarak trajik bir sonla oyun dışına sürülüyorlar. Egemen dil, kendi yok oluşunu hüznle seyredip, arkasından ağıt bile yakmaya cesaret edemiyor. Her çözülüşü bireysel yanlısın faturası olarak lanse ediyorlar; ancak hepsi tek tek bu faturayı ödüyorlar. Ödemek zorundalar da.

On yıllardır hiçbir bedel ödmeden bu halka hakaret ettiler, küfrettiler, değerleriyle alay ettiler. Kalemle-rindeki pislği kan zannedip, fikir diye yutturdular. Bu yaptıklarından hiçbir rahatsızlık duymayıp, pişmanlık yaşamadılar ve her geçen gün daha bir pervasızlaştılar. Kurdukları düzenle pespayeliklerine, çirkinliklerine,

zulümlerine methiyeler dizdirip bununla kariyer yapıp, zalimliklerinin devamını sağladılar.

Bunların şahsi tarihleriyle, zulmün tarihi özdeştir. Bu ülkede işlenen bütün zulümlerde bunların imzası vardır. Dinine, inancına bakmadan mazlumların yanında olan, zalimlerin değirmenine su taşımayan herkes, onların eşkıyalığından payına düşeni almıştır.

Bugün artık bu adamlar büyük değiller, dünyanın değişimiyle birlikte bunları 'büyük adam' yapan değerler iflas etti. Dünya değişti, Türkiye değişiyor. Yeni bir Türkiye kuruluyor. Yeni Türkiye'de pespayeliğe, ahlaksızlığa prim verilmiyor. Küfürbazlar çirkinliklerinde boğuluyorlar. Son bir çılgıya bile güç yetiremiyorlar. Çünkü Türkiye'nin nerelerde uçtuğunu göremiyor, zamanın ruhunu kavrayamıyorlar. Eskiden derin Kemalistliğin gücüyle bütün sığılıklarını, bütün beceriksizliklerini hatta pespaye ahlaksızlıklarını gizleyebiliyor hatta bunu güç haline de dönüştürüp burunlarından kıl aldırılmaz hale gelebiliyorlardı. O günler geçti, artık sığılıklar sırtıyor.

Yaşanan Oktay Ekşi olayında bunu daha somut görmek mümkün.

Sevenleri, yamakları "Bu adam kibar, nazikti" diye şahadet ediyorlar. Bunu yıllarca böyle yutturdular, böyle kabullendirdiler. Bugünkü küfrünü, kabalığını bunaklığına vermeye çalışıyorlar. Hâlbuki bu adamın geçmişi de aynı kirlerle dolu. En yakın arkadaşlarını, sütun komşularını bile; yaranma adına çok kolaylıkla satabilen, arkalarından en galiz küfürleri edebilen bir adam. Hatta bunu daha bunamadan önce yapan biri. Basın tarihinin önemli yazı başlıklarından biridir: "Bu alçakları tanıyalım" yazısı. En beyefendi ayaklarında bile mütekebbir bir duruşun sahibiydi. Çünkü arkasını sağlam dağlara dayadığını sanıyordu. Çevik Bir'in ilelebet yegâne güç

sahibi olacağına inanıyordu. 28 Şubat'ın "Bin yıl süreceğini" düşünüyordu. Bir türlü zulmün abat olamayacağını akledemiyordu.

Hayatının bütün dönüm noktalarını, yıldızının parladığı anları zulüm dönemlerine borçluydu. Demokrasinin baş gösterdiği her dönemde köşeye itiliyordu. Bunu bildiğinden hürriyet ortamlarının düşmanı oldu. Babası tek parti döneminin milletvekiliydi. 2. döneminde kimin eliyle olduğu hala meçhul bir biçimde kapı dışarı edilmişti. 1960 darbesi kendisi için bir ufuk oldu, Kurucu Meclis üyesi oldu. 1980 darbesiyle medyaya çeki düzen vermek için oluşturulan Basın Konseyi'nin ölmez yitmez başkanı oldu. 1980 Darbesi ailenin bütün fertleri için verimli geçti. Abisi Behiç Anadolu Ajansı'na kapağı atıp genel müdür oldu. 28 Şubat'ta kılıcının iki tarafı da kesti.

AK Parti iktidarı Eksigiller için bir zeval dönemi oldu. Hırçınlıkları, gayretleri bu zeval döneminin sona erdirilmesi içindir. Seviyesizlik aile boyu: Hayrunnisa Gül için, "O kadından nefret ediyorum" diyen de karısı bilmem ne derneğin başkanı Aysel Ekşi'ydi. Aysel Hanım 29 Mart seçimlerinde CHP için ne kadar çok çalıştığını, tam 7 sayfalık mektupla Önder Sav'a bildirmişti. Çağlayan Cumhuriyet Mitingi'nin organizatörlerinden olduğunu da not düşmüştü. Tek kurtuluşları CHP iktidarıydı. Kılıçtaroğlu'nu bir umut olarak görmüşlerdi, eski günlerin yeniden doğuşu için. CHP kongresinde Kılıçtaroğlu'nu masaların üzerine çıkararak alkışlamıştı. Ama nafileydi. 12 Eylül Referandumu görünen köye kılavuzluk etmişti. Bu durum Eksigilleri hırçınlaştırıyordu. İşte son küfür bu hırçınlaşmanın eseri. Şaşılacak bir durum aslında yoktu. Her zaman bu küfürleri çok rahat edebiliyorlardı ve de bundan hiç pişmanlık duymuyorlardı. Çünkü hiçbir bedel ödemiyorlardı. Bu son

yazıda da aynı durum olacağını sanmıştı. Küfrettiklerinin sineceğini zannediyordu. İki gün sonra baskılar üzerine kerhen ortadan bir özür diledi. Pabucun pahalı olduğunu görünce de, işte son nokta. Onun yaptığını onun arkadaşları da ona yaptılar. Dün karşısında el pençe divan duranlar, bu gün “Hak etti” diyorlar.

Hakkın, hukukun hâkim olduğu yerde pespayeliğin yeri yok. Bunu artık öğrenmeye başladılar. 20 yıl genel yayın yönetmenliği yapan Ertuğrul Özkök kendine yeni bir sözlük oluşturduğunu yazıyor, küfrün aşağılamanın artık para etmediğini görüyor, ‘Yeni Türkiyede eski jargonun iş görmediğini fark edip, yeni güne hazırlıklı olmaya çalışıyorlar.

Yeni Türkiye hepimize hayırlı olsun.

05-11 Kasım 2010, Sayı: 61
Özgün Duruş gazetesi
27 Aralık 2010
www.habername.com

18. MİLLİ EĞİTİM ŞURASININ ARDINDAN

Eğitimle ilgili çoğu zaman uygulanmasa da en önemli kararlar Milli Eğitim Şuralarında alınır. Şura manasına gelen ilk toplantı 1921 yılında Maarif Kongresi adıyla yapılmıştır. Bu toplantı “Şura” ismini 1939 yılında almıştır. Şuraların numaralandırılması da bu tarihle birlikte başlar. 18. Milli Eğitim Şurası ise 1-5 Kasım 2010 tarihinde Kızılcahamam’da yapıldı. Bu güne kadar yapılan 18 Şura bazen üç yılda bir, bazen 5 yılda ya da 7 yılda bir toplanmış. Şurayı en çok da 12 Eylül darbecileri sevmiş. Hem 1981’de hem de 1982 yılında Milli Eğitim Şurasını toplamışlar. 17. Şura, bir önceki Şuradan 7 yıl sonra 13-17 Kasım 2006 yılında yapılmıştı.

Malum olunduğu üzere Şura kararları istişaridir. Gerçekleşip gerçekleşmeyeceği hükümetlere ve konjonktürlere bağlıdır. Milli Eğitimdeki birçok önemli uygulama Şura gündemine hiç girmeden hayata geçirilmiştir. 28 Şubat dayatmasının Milli Eğitimde hayata soktuğu ve eğitimi felç eden uygulamaların hiçbiri, bir Şura kararıyla bağlı değildir. O dönemde eğitimle ilgili kararlar Şurada değil, Milli Güvenlik Kurulunda alınmıştı. Mesela 8 yıllık kesintisiz eğitim dayatması MGK kararıyla uy-

gulamaya konmuştur. Katsayı uygulamasının kaynağını ise Çevik Bir'in bir notu oluşturur. Şuraların gündemine getirilmeyen eğitimde devrim sayılan konular hayata geçirilebildiği gibi, bunun tam tersi olarak Şura'da alınan kararlarının büyük bir kısmı da uygulamaya sokulmaz. 13-17 Kasım 2006 tarihinde yapılan Şuranın almış olduğu 163 kararın çok büyük bir kısmı uygulamaya konulmamıştır.

220 kararın alındığı 18. Şura, gündemin yoğunluğundan mıdır bilinmez, 17. Şura'nın yarısı kadar bile medyada yer bulmadı. Katılımcı çeşitliliği de bir önceki şuradan daha düşüktü. Belki de Bakan farkı. Hüseyin Çelik medyanın ilgisini çekmeyi ve medyayla ilişki kurmayı daha iyi biliyor. Bunu kabul etmek lazımdır.

18. Şura'nın 5 gündem konusu vardı:

1. Öğretmenin yetiştirilmesi, istihdamı ve mesleki gelişim
2. Eğitim ortamları, kurum kültürü ve okul liderliği
3. İlköğretim ve ortaöğretimin güçlendirilmesi, ortaöğretime erişimin sağlanması
4. Spor, sanat, beceri ve değerler eğitimi
- 5 Psikolojik danışma, rehberlik ve yönlendirme

Şuranın gündemini yukarıdaki konular oluşturmuş olsa da, tartışılan konular ve alınan kararlar bunların dışında olmuştur. Şura'da öğretmenlerin ek ders ücretleri gibi gündeme uygun düşmeyen kararlar söz konusu olsa da eğitimde köklü değişiklikler oluşturacak kararlarda alınmıştır. Köklü değişimler oluşturacak ya da 28 Şubat süreci uygulamalarından bazıları Şura'da tartışılmış ve karar haline getirilmiştir. Bunlardan en önemlisi olarak zorunlu eğitimin kesintili hale getirilme kararıdır.

Zorunlu eğitimin 1+4+4+4 şeklinde kararlaştırılması 'kesintili' olması açısından uzun vadede güzel bir gelişmedir. Ancak zorunlu eğitimin süresinin 13 yıla çıkarılması birçok yönden tartışılması gereken bir karardır. Bu süre uzatma istekleri sanki çağdaşlığın bir göstergesiymiş gibi yarış haline dönüştürülmüştür. Eğitim süresinin 6 yaşında başladığı dikkate alınırca 19 yaşına kadar öğrenci olma zorunluluğu var demektir. Bunun Türkiye şartlarında izahı mümkün değildir.

Şurada alınan bir diğer önemli kararsa, Milli Güvenlik Bilgisi dersinin müfredatının yenilenmesi ve derse sivil öğretmenlerin girmesi konusudur. Özellikle 28 Şubat süreciyle birlikte ispiyonculuğun, fişlemenin aracı haline dönüştürülen dersin müfredatının ve hocalarının değiştirilmesinin kararlaştırılması önemli bir adımdır.

Bunların dışında kayda değer diğer önemli kararlarsa haftalık ders saatinin azaltılması ve teneffüs sürelerinin uzatılması konusuyla beraber, ortaöğretimden forma mecburiyetinin kaldırılması da kayda değer kararlardır.

Bu kararların yanında tartışmaya açılan önerge konuları da dikkate değerdir. Anadilde eğitim konusunda verilen önerge, "Andımız"ın kaldırılması önergesi, karma eğitim mecburiyetine son verilmesiyle ilgili tartışma, Milli Güvenlik dersinin kaldırılması önergesi, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin zorunluluğuna yönelik verilen değişik önergeler ve tartışmalar Şura'yla ilgili hatırlanacak konulardır.

12-18 Kasım 2010, Sayı: 62

Özgün Duruş gazetesi

22 Kasım 2010

www.habername.com

SORUN ZİHNİYETTE

Ülkemizde gündemin oluşumu ve buna bağlı tartışmalar, yaşanan günlük olaylar üzerinden yürütülmektedir. Herhangi bir yerde, herhangi bir olayla ortaya çıkan sorunlar; olayla sınırlandırılarak sorunun asıl kaynağına inilmesi engellenmektedir. Yaşananların nedenlerinin araştırılmaması, tartışmaların somut olaylarla sınırlı tutulması; aynı nedenden kaynaklanan benzer olayların farklı yer ve zamanlarda tekrarlanmasına sebep olmaktadır. Özellikle sosyal hadiselerde, olay merkezli değerlendirmeler, körün fili tarifi gibidir. Fil, ya bir sütundur, ya bir hortum ya da bir duvar. Çünkü körün dokunduğu yerler buralardır. Ancak bunların hiçbirisi filin kendisi değildir. Fil diye yapılan tarifler, filin sadece dokunulabilen uzuvlarıdır. Yani tarif edilen, filin parçaları olduğu halde, asla filin kendisi değildir. Olayla sınırlı değerlendirmelerde bunun gibidir; yanlış olmayabilirler, ancak hiçbir zaman, doğrunun tamamını ifade edemezler.

Bu ülkede yaşanan sosyal sorunların büyük bir kısmının sebebi, Cumhuriyet Döneminin başlangıcından beri dayatılan jakoben anlayıştır. Ancak yaşananlar değeren-

dirilirken; olaylar ön plana sürülüp, gerektiğinde failine fatura da çıkarılarak gerçek sebebin üstünü örtüp jakobenizmin devamı sağlanmaktadır.

Ülkemizde Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte başlayan jakoben anlayışın oluşturduğu elitist bir zümre var. Bu zümrenin en belirgin vasfı, halkı aşağılaması, hor görmesi, onların değerlerine hakaret etmesidir. Bu anlayışın kendisinin bir kötülük kaynağı olarak görülüp ortadan kaldırılması gerekirken; bu anlayışın tezahürü olarak meydana gelen olaylar veya kişiler tartışılmaktadır. Halka “Bidon kafalı”, “Göbeğini kaşıyan adam” diye hakaret eden kişiler ya da insanlara “ana avrat küfreden adamın” terbiyesizliği sürç-ü lisan ya da bir bunaklıkla izah edilerek bunun bir zihniyetin eseri olduğu gizlenmektedir. Hâlbuki bu sözleri bir zihniyetin tezahüründen başka izah etmek mümkün değildir. Bu sövme ve hakaretlerin merkezinin aynı olması da bunların kişisel terbiyesizlikle tevilini imkânsız kılmaktadır. Bu zihniyet gerektiğinde figüranlarının son sövme olayında olduğu gibi ilahları adına çok kolaylıkla kurban da verebilmektedir. Bu kurban vermeyle korunmaya çalışılan halk değil, elitist anlayıştır. Hâlbuki mahkûm edilmesi gereken figüranlar değil, zihniyetin kendisi olmalıdır. Yoksa aynı söylem üç gün sonra bir başka sakat kafadan çıkacaktır.

Faili cezalandırarak sebebin devamlılığını sağlama mantığı, sadece söylemlerle sınırlı olmayıp uygulamalarda da kendini göstermektedir. Mesela okullarda yapılan karşılama törenlerinin militarist bir zihniyetin kendini gösterme çabası olduğu bilinerek bununla mücadele edilmesi gerekirken; geçen yıl Kars'ta yaşanan olayda olduğu gibi; bir karşılama töreninde çocuklar soğuktan bayılınca, “çocukları niçin zamanında değil de, yarım saat erkenden tören yerine götürdünüz” denilerek ola-

yın sorumluları soruşturulmuş ancak bu anlayışın kılına dokunulmamış; anlayışı sorgulayanlar da vatan hinhli-ğiyle, rejim düşmanlığıyla suçlanmışlardır.

Bir gazete de yayınlanan “Ajan Öğretmenler” başlığıyla, Erzurum’da Milli Güvenlik Bilgisi dersi öğretmenlerinin; okullarda öğrencileri, öğretmenleri, velileri, idarecileri, eğitim faaliyetlerini, eğitim araçlarını fişledikleri haberi yapıldı. Bu haberle birlikte, Milli Güvenlik Bilgisi dersi yeniden tartışılmaya başlandı. Sanki fişlemeler yeni ve olağandışı bir uygulamaymış gibi. Hâlbuki bu durum, bu dersin programa alındığı 1920’li yıllardan beri, aynı şekilde, ülkenin bütün Erzurumlarında uygulanmaktadır. Sadece Erzurum örneğinin üzerine gitmek, sorunu ortadan kaldırmıyor. Hatta tartışmanın ve taleplerin Milli Güvenlik Bilgisi üzerinden yürütülmesi de bir mana ifade etmiyor. Çünkü sorun tek bir dersin öğretmenlerinden ya da müfredatından değil, eğitimin genel amacından kaynaklanmaktadır. Eğitimin amacını ilköğretimden yükseköğretimin sonuna kadar, Atatürk İlke ve İnkılâplarının aşılması olarak ortaya koyduğunuzda, bu gibi olayların ortaya çıkmasından daha doğal ne olabilir ki. Amaca uymayan her şey ayrı bir sapmadır. Bu sapmayı önlemek için alınan tedbirleri tartışmak mantıklı değildir. Tartışılması gereken koruma maksatlı uygulamalar değil amacın kendisi olmalıdır. Bu amaç Milli Güvenlik dersinde de, İnkılâp Tarihi dersinde de aynıdır. İnkılâp Tarihi dersinde, benzer daha az sorun çıkıyorsa ya da matematik dersinde çıkmıyorsa; bu derslerin, bu amacın gerçekleşmesine yönelik görevlerinin farklılığındandır. Şu ya da bu ders fark etmez eğitimde yaşanan sorunların kaynağını; eğitimin tartışılmaz, tartışılması teklif dahi edilemez bir ideolojinin hizmetine sunulmuş olması oluşturur. Bu ideoloji ve hizmete sunuş tartışılmadığı müddetçe Milli Güvenlik

Bilgisi dersi kaldırılrsa da, derslere branş öğretmenleri girse de biz; bu çirkinlikleri başka derslerde yaşamaya devam edeceğiz. Sadece Milli Güvenlik Bilgisi dersinin ve hocalarının görevi, başka derslere ya da başka hocalara verilmiş olacaktır. Önemli olan militarist mantığın okullardan uzaklaştırılmasıdır.

19-25 Kasım 2010, Sayı: 63
Özgün Duruş gazetesi
29 Kasım 2010
www.habername.com

NAİPAULA ONUR BAHŞEDENLERİN ONURU, HANGİ AYAKLARIN ALTINDA

Yunanistan Kültür Bakanı Melina Mercouri'nin önerisiyle Avrupa Kültürüne değer katan, Avrupa'ya katkı sağlayan şehirlere; "Avrupa Kültür Başkenti" unvanının verilmesi ve bu unvanı alan şehirlerde, bir yıl boyu çeşitli kültürel etkinliklerin yapılması 1985'te başlamış.

İstanbul'a da bu unvanın verilmesi için, Başbakan'ın talimatıyla bir girişim grubu oluşturulmuş. 2005 yılında da bu unvana talip olunmuş. 2006'da Avrupa Parlamentosu'nun onayıyla İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti ilan edildi.

Ve bu çerçevede mahiyeti ve amacıyla ilgili hiçbir kesimden olumlu tepki alınamayan çeşitli etkinlikler yapılmaya başlandı. Bu etkinliklerle ilgili olumlu tepkiler alınamadığı gibi; "niteliksiz işler için devasa paralar dağıtılıyor", "kâğıt üzerinde projelerle milyon dolarlar iç ediliyor" "burada bir çete oluştu, bu çete adamları aracılığıyla İstanbul'u sömürüyor" gibi bir sürü spekülasyonu yapılıyor. Etkinlikler medyada bu tür çeşitli sansasyonel haberlerin dışında bir türlü yer bulamadı. Ne hikmettir bilinmez, bu güne kadar proje sahipleri ve

yöneticiler dışında “Burada iyi işler yapıldı” diyene bir türlü rastlanmıyor. Etkinliklerden çekilenler, projesi kabul edilmeyenler ya da kabul edilen projelerle ilgili bir sürü dedikodu. Herhalde birileri, bir gün, bütün bunları soracak; birileri de bunların izahını yapacaktır. Şimdilik bu yönü bizi pek ilgilendirmiyor.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti etkinlikler kapsamında aşağı yukarı 15 ana başlıkta faaliyetler yürütülüyor. Bunlardan Ahmet Kot’un direktörlüğündeki edebiyat alanındaki “80 yazara 80 eser” çalışması belki de, bütün faaliyetlerin en göz doldurucu olanıdır. Edebiyat alanı bu çalışmaya imzaya imza attığı gibi bir skandalında merkezinde oldu.

2010 Haziran’ında 87 yaşında ölen 1998 Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Portekizli yazar Jose Saramago’nun 2007 yılı Mayıs’ında İstanbul’da dile getirdiği fikir doğrultusunda organize edilen “Avrupa Yazarlar Parlamentosu”nun teşekkülünde yaşandı bu rezalet.

. Bu parlamento’ya 27 ülkeden 100 yazar davet edildi. Parlamento’nun onur konukları ise Yaşar Kemal ve Hindistan asıllı İngiliz Kraliyet Ailesinden “Sir” unvanlı Salih Tuna’nın yerinde tanımlamasıyla “şerefsiz”, Edward Said’in “sömürge aydını” dediği Naipaul’du. V.S Naipaul’a Parlamento’nun açış konuşması ödülü de verilmiş.

Peki, kimdir bu V.S. Naipaul?

Naipaul’u, yayınevlerine kendisi de aynı kategori aydınlardan olan Orhan Pamuk tanıtmış. Onun tavassutuyla YKY, Can ve İletişim yayınlarından 7 eseri yayınlanmış.

Nobel ödüllerini özellikle Edebiyat ve Barış Ödüllerini Avrupa dışından alan isimler her zaman şaibeli bulunmuştur. 2001’de İkiz Kulelerin bombalanmasının he-

men ardından Nobel Edebiyat ödülü verilen Naipaul'da o kirli isimlerden biridir. Bu "Sömürge Aydını" nı bize; 20 Ekim 2010, 17, 20 ve 21 Kasım 2010 tarihlerinde yazdığı "Sömürge entelektüeli üç silahşorlar", "Avrupa Yazarlar Parlamentosu Onur Konuğu Naipaul", "Naipaul, Pamuk ve Llosa: Üç silahşorlar" ile "Naipaul ve bizimkiler" başlıklı 4 harika yazıyla Hilmi Yavuz tanıtarak bir yanlıştan dönülmesi için çaba sarf etti. Ancak kendilerini edebiyatın, sanatın, kültürün, hoşgörünün prensleri gören zihniyet tarafından "Biz yanlışı yapmayız" inadıyla bu çaba boğulmaya çalışılıyor. Şükür bunda başarılı olmadılar ve sevgili Naipaularıyla şereflemediler, yazık oldu, Naipaul severlere. Neyse onlarda ilerde Salman Rüşdi'yle idare ederler.

Naipaul'un, 1992 yılında Hindular tarafından gerçekleştirilen, pek çok insanın öldüğü, Hindistan'daki Babür camininin yakılmasını, "yaratıcı tutku" ve "tarihin dengelenmesi" diye hezeyanda bulunmasını; yazılarında "İslamiyet, yalnızca zorluktan kaçıp sığınılan bir barınaktı, yaratıcı değildi, hiçbir şeyi başaramıyordu, tıpkı bir parazit gibiydi." Demesini; eserlerinde İslam'ı, Müslümanları saf, saçma ve geri zekâlılaştıran bir din olarak tasvir etmesini; "Biz sanatçıların sanatlarıyla ilgileniriz, düşünceleri bizleri ilgilendirmez" palavrasıyla görmezden gelinmeye çalışılmasını en hafif ifadesiyle aymazlıkla telif edilebilir. Tek özelliği efendilerinin dilini kullanmak olan adamı korumaya çalışmalarını, aslında anlamak hiç de zor değil. Naipaul gibiler kime ve neye yaranmaya çalışıyorsalar bunlarda aynı güce yaranmaya çalışıyorlar.

Büyük bir duyarlılık ortaya koyup, bu sömürge aydınını deşifre ettiği için Hilmi Yavuz'a ve katılımcı olarak ilk somut tepkisini ortaya koyup, toplantıyı protesto ederek böyle bir faşistle aynı havayı teneffüs etmeyeceğini

beyan ederek konunun geniş kesimlere duyurulmasını sağladığı için Cihan Aktaş'a teşekkür etmek gerekiyor. Salih Tuna ve Yağmur Atsız'da başlangıcında konuyu sütunlarına taşıyarak özellikle böyle bir kişinin çağrılmasının hangi psikolojinin eseri olduğunu açıkladılar, sağ olsunlar. Ahmet Hakan'ın daha uyanık ve kültürlü olanı Eyüp Can'ın "Bakınız, İsrail'e, oğluyla taş atan Edward Said'e, sahibi Yahudi olan Columbia Üniversitesi nasıl davrandı," diyerek batının hoş görüsünü örnek göstermesini ise geniş kültürünün karanlıkta kalmış cehaleti olarak görmek gerekiyor. O gün gazetelere yansıyanı, Edward Said'in çark edişini herhalde unutmuş. Gel ki, O mazurdur. Çünkü O ve benzerleri hala beyaz Türk olacaklarını sanıyorlar.

26 Kasım - 02 Aralık 2010, Sayı: 64

Özgün Duruş gazetesi

06 Aralık 2010

[www. habername.com](http://www.habername.com)

NURETTİN TOPÇU'NUN İTİBARI

Bu yazıyı bile isteye öğretmenler gününde değil, bugüne bıraktım. Çünkü öğretmenler gününde öğretmenlerle ilgili söylenen sözlerin, hep sahici olmayan, propaganda dönük bir tarafları var.

Öğretmenlerle ilgili söylenecek yegâne sözün; onların ekonomik sıkıntılarını dile getirmemiş gibi bir kabulden hareket edilerek, onlara ne kadar değer verildiğinin yegâne ölçüsü olarak; “onlara biraz daha fazla para verilsin” isteği oluşturuyor. Bunun en yakıcı, en acıtıcı tarafı ise; bu isteğin öğretmen onuruyla, saygınlığıyla ilişkilendirilerek sunulmasıdır.

Kuşkusuz öğretmenlerin gelirlerinin azlığı ile ilgili çok söz söylenebilir, günün koşulları dikkate alınarak maaşlarına daha fazla zam istenebilir. Bunun da yadırganacak bir tarafı olmaz. Yadırganması gereken nokta, öğretmen gelirleriyle itibarlarının ilişkilendirilmesidir. Bu meslek, tarihin hiçbir döneminde itibarını gelirinden almış bir meslek olarak saygınlık kazanmamıştır. Öğretmenlik, peygamber mesleği olması, peygamberlerin mirasçısı olması hasebiyle önemli görülmüş, saygı duyulmuş bir uğraştır. Onlara itibarlarını ettiklerinin kazandıkları,

kazandırmıştır. Yoksa geçmişinden beri öğretmenler, çok para kazandıkları, marka elbiseler giydikleri, pahalı arabalar kullandıkları için muteber sayılmamışlardır.

Öğretmenler de, öğretmenlik mesleği de bir itibar kaybı yaşanmıştır, bu doğrudur. Bunu inkâr etmek mümkün değildir. Ancak bu itibarsızlaştırma, kendiliğinden ve ekonomik kaynaklı olmayıp; bir politika olarak, bilinçli bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla birlikte; eğitime el atılmış, birçok köklü yapı ortadan kaldırılmış, öğretmenler arasında tam bir kıyım gidilmiş, bu konudaki gayret, peyderpey çeşitli uygulamalarla sürekli hale getirilerek eğitim; bir ideolojinin ve ona uygun yaşam biçiminin yerleştirilmesinin aracısı haline dönüştürülmüştür. Bu kendi işlevinin ötesinde, bir araca dönüştürülme ameliyesi; eğitimi niteliksizleştirmiş, eğitimciyi de itibarsızlaştırmıştır. Eğitimle, eğitimciyle ve kökleşmiş eğitim kurumlarıyla bu oynama, hoyratça yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Eğitimi yozlaştırılırken ithal yöntemlere ve kurumlara başvurulmuş, yabancı danışmanlar, uzmanlar görevlendirilerek eğitim yabancı ajanlara teslim edilmiştir. Ve bugün yakındığımız birçok olumsuzluğun temelleri o günden atılmıştır. Öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılmasının nedenlerini eğitimin sorunlarından ayrı düşünmek mümkün değildir, ancak konuyu öğretmenlerle sınırlandırmamız gerekiyor.

Halkın kahir ekseriyetinin köylerde yaşadığı başlangıç dönemlerinde, buralarda itibar edilen, saygı duyulan kişiler; imamlar ve muallimlerdi. İnsanımızı dönüştürmeyi, başkalaştırmayı hedefleyenlerin, bu etki sahiplerini itibarsızlaştırmayı amaçlamaları kendileri açısından anlaşılır bir durumdur. Bu sebeple, öncelikle imam yetiştiren medrese kurumu Tevhid-i Tedrisat Kanunu

çerçevesinde ortadan kaldırıldı ve 1940'ların sonuna kadar dini eğitim her şekliyle yasaklandı. 1950 seçimleri öncesi, din eğitimi adıyla sadece “cenaze kıldırabilen adamlar yetiştiren kurslara” müsaade edildi. Buradan yetiştirilenler; bilgisizlikleriyle, görgüsüzlükleriyle halkın tepkisini çekti ve bu manadaki imamlar itibar sahibi olmadılar.

Bununla beraber Cumhuriyet döneminin ilk öğretmen kıyımı 1920'li yıllarda gerçekleştirilerek; halkın itibar ettiği, değer verdiği muallimler görevlerinden uzaklaştırıldı. Eğitim; “eğitmen” denilen, hiçbir formasyonu olmayan kişiler aracılığıyla yozlaştırıldığı gibi eğitimlerde halk tarafından asla kabul görmemişlerdir. Daha sonraki yıllarda kurulan Köy Enstitüleri'nde yetiştirilen “köy öğretmenleri” eğitmene, muallim beye, öğretmene duyulan saygıya son baltayı indirmiş ve öğretmenin saygınlığını sıfırlanmasına neden olmuşlardır. Buralardan yetişen köy çocukları, batılı yaşam tarzının özentisi içerisinde kişiliksizleştirilerek; kendi köylülerinin değerleriyle mücadeleye girmiş, köylülere baskı uygulamış, ve köylünün devlet adamı olarak korktuğu; ama hiçbir zaman saygı duymadığı insanlar haline gelmişlerdir.

Köy Enstitülülerin yarası kapatılıp mesleğin onurunda tedaviye gidildiği dönemlerde; ikinci öldürücü darbe 1970'li yıllarda indirilmiş 40 günde, 3 ayda öğretmen adıyla ideolojik aygıtlar yetiştirilip, köylere salınmışlardır. “Kırk günde kabak yetişmezken, öğretmen yetiştirilmesi” tepkileri, peşinden bu kişilerin ideolojik tavrıyla birleşince, mesleğin itibarı yeniden onarılmaz yaralar almaya başlamıştır.

Bütün bunları görmeden; peygamber mirasçısı olarak anılan meslek sahiplerinin onurlarını parayla değerlendirmek, bu mesleğe yapılacak en büyük saygısızlıktır.

Mahir İz, Nurettin Topçu, Cemil Meriç zengin oldukları, çok para kazandıkları, lüks arabalara binip, marka elbiseler giydikleri için mi itibar sahibiydiler. Hâlbuki bunları ve ismi sayılacak daha binlercesinin itibarlarını değil parasızlık; devlet baskısı, sürgünler, meslekten uzaklaştırmalar bile ortadan kaldıramamış; hatta bu öğretmenler, kendi onurlarını dimdik ayakta tuttıkları gibi, okuttukları öğrencilere bile onur kazandırmış, onları da itibarlı insanlar kılmışlardır.

03-09 Aralık 2010, Sayı: 65
Özgün Duruş gazetesi
13 Aralık 2010
www.habername.com

MANKURT PROPAGANDASI

Hanefi Avcı olayıyla birlikte; hangi gazetecinin, hangi polis şefinin adamı olduğunu gördük. Konuyla ilgili yapılan tartışmalar gösterdi ki, bazı polis şefleri verdikleri istihbarı bilgilerle; kendi gazetecilerini yetiştirmişler. Sahibinin adamı bu gazetecilere verdikleri bilgilerle, hem onları mesleklerinde büyütmüş, beslemişler hem de onlar aracılığıyla, olayları istedikleri doğrultuda manipüle etmişler. İhtiyaç duyduklarında da bu sahibinin adamı gazeteciler marifetiyle; kendilerini, dokunulmaz kılmışlar. Bu tartışmalarla, bu güne kadar bizlere; anlı şanlı, külyutmaz, gözünden hiçbir şey kaçmaz, büyük araştırmacı gazeteci diye sunulan adamların, birer embedded (namlu arkasına iliştilmiş) gazeteci olduğu daha net görüldü.

Aslında polis şeflerinin kendi adlarına kullandıkları bu yöntem; her istihbaratçının, her istihbarat örgütünün ve büyüklüğünü istihbarat çalışmalarına borçlu olan her kişi, kurum, kuruluş ve devletin başvurduğu bir yöntemdir. Bunu dünyada en iyi kullananlarınsa İsrail ve Amerika olduğu artık herkes tarafından kabul görmektedir. Bu iki ülke, her türlü kirlerini, zulümlerini, zayıflıklarını kamufle etme çalışmalarını bütün iletişim ve etkileme araçlarını kullanarak yürütmektedirler.

Amerika'nın son otuz, kırk yılına baktığımızda bunu çok net görmek mümkündür. Yıllar önce "Amerika o kadar da büyük değilmiş" diye makara geçilirken bile, aslında onun ne kadar büyük olduğu vurgulanırdı. Bu büyüklük algısı zihinlere zerk edilerek, Onun büyüklüğünü sorgulamak düşüncesi hayallerden bile uzaklaştırılarak, muhalif düşüncelerin dirençleri bitirilir.

Vietnam yenilgisi tam bir komünist propagandasıdır. Felluce direnişi seraptan başka bir şey değildir. Çünkü Amerikan ordusu karşısında hiçbir güç tutunamaz. O ordu, dijitaldir, her şeyi yok eder ve her şeyi görebilir. Karıncayı deliğinde gözünden vurabilir, yerin altını bildikleri gibi, göklerin katlarından da onlar sorumludur. Amerika'ya karşı bir şey yapılamaz, 11 Eylül'ü de yine Amerika'nın kendisi yapmıştır. Uzaydan insanların içtiği sigaranın markasını bilen Amerika'nın kalbine, Pentagon'a yolcu uçaklarının saplanması olsa olsa Amerika'nın kendi işidir. Bunu Amerika'nın bilmemesi, önleyememesi nasıl düşünülebilir. Bu ancak Amerika'nın büyüklüğüyle gerçekleşebilir. Bunda bir iş var, bunu yapsa yapsa yine Amerika'nın kendisi yapar, Amerika'ya Amerika'dan başka kimse zarar veremez. 1983'te Lübnan'dan, limanlarda yüzlerce ölü bırakarak Hizbullah tarafından kovulup kaçarken de biz bilmesek de onun; bir oyunu, bir büyüklüğü vardı.

Günlerdir televizyonlarda Wikileaks belgeleri tartışılıyor. Olayı özetlemek gerekmiyor. Tartışma herkesin dilinde. Amerikan elçiliklerinin kendi ülkelerine gönderdikleri istihbarat içerikli belgeler bir internet sitesinin eline geçti ve bu site; tadını çıkara çıkara bu belgeleri, dünyaya yayıyor. Amerika'yı rezil ediyor, yalnızlaştırıyor.

Belgelerde göze çarpan en belirgin özellik Amerikan diplomatlarının çapsızlığı, devlet diye bir kavramın Amerika'ya daha ne kadar uzak olduğu. Bilgi diye sunulanların dedikodudan başka bir şey olmadığı. Diplo-

masideki çapsızlıkları. Ve en kötüsü, bu çapsızlıklarını saklayabilme becerisine dahi sahip olamamalarıdır.

İşte tam bu noktada istihbarat faaliyetleri ve ajanları devreye giriyor. “Hayır, Amerika gibi bir ülkenin; kendi bilgilerini koruyamaması nasıl düşünülebilir ki, bu yine Amerika'nın kendi işidir. Görelim, bakalım; bunun altından ne çıkacak. Amerika yine kimin başını yaka-cak. Amerika aslında bu bilgilerle, kendi yalnızlığını bir hamlede ortadan kaldırıp, dünyayı bir birine katan bir diploması örneği sergiledi. Yahu kardeşim bu ne büyük siyaset, bu ne ince diploması, bu ne yüce akıl.” Peşinden Amerika'nın büyüklüğüne iman etmiş kafalar geliyor; bu pespayelikten, paçalarını toplayamamaktan yeni bü-yüklükler üretiyorlar. Yerle bir olması gereken Ameri-kan imajı, daha bir muhkemleştirilmeye çalışılıyor.

Sömürgeleştirilmiş aklın, mankurt kafaların tedavisi olmu-yor. Amerika nükleer silahları var diye ve oraya demokrasi getirmek için Irak'ı işgal etti. Hiç kimse bu yalanın dışında düşünemez oldu. Sonra Irak'ta bir milyon insan katledildi, ülke kan gölüne dönüp paramparça oldu. Ülkeye her türlü zulüm geldi; ama demokrasi gelmedi, nükleer silahlar bu-lunmadı. Sonra utanmazca çıkıp “Yahu Amerika dünyayı kandırmış” deyip, bunu yine yücelik olarak sattılar. Ama aynı Amerika aynı yalanı İran için kullanıyor ve aynı dün-ya, aynı yalana inanarak İran'a dış biliyor. Ve biz yine aynı adamlardan aynı propagandayı duyuyoruz. Aynı yalana aynı şekilde iman ediyoruz. Çünkü aynı istihbaratçılar, aynı ajanlar yine iş başında.

10-16 Aralık 2010, Sayı: 66

Özgün Duruş gazetesi

20 Aralık 2010

www.habername.com

GENÇLİK HAREKETLERİ-1

Dünyadaki muhalif örgütlenmelerin en etkini, sebepleri tartışılabilir olsa da gençlik hareketleridir.

Gençlik hareketlerinin efsaneleştiği dönemler vardır. Bu efsaneleşmeler, çoğunlukla yaşandığı dönemin ve coğrafyanın ideolojisine uygun düşer. Bu ideolojiler hâkim olduğu müddetçe de bu efsaneleşme ya da efsaneleştirme devam eder. Ancak bu efsaneleştirmeyi özellikle bizim ülkemizde en iyi becerenler, solcular olmuşlardır. Sol kesim geçmişe yönelik mitolojik kahramanlar oluşturma, trajik sonlar sunma noktasında hep başarılı olmuştur.

Bu başarıda, hiç sorgulanmayan ise, bu kahramanlar kendi ideolojileri adına hangi sonucu elde ettiler. Üniversiteler bizim dediler, fabrikalar bizim dediler, bir sürü fetih hikâyesi uydurdular ama nedendir bilinmez bugün iktidarda AK Parti var. Bu sonuç hiç tartışılmaz. Çünkü bu hareketlerin 1960'ta da, 1970'te de, 1980'de de amacı ideolojilerini hâkim kılmak değildi. Onlar, öyle

sansa da, sahiplerinin hedefi hep başkaydı. Hedef, darbelere zemin hazırlamaktı. O sonuç da alınıyordu. Yani “sahipler” istedikleri hedefe ulaşıyordu.

Sahiplerin başarısının sürekliliği için, kullanılan solcuların maktulleri de katilleri de hep kahramandır. Yeni maktul kahramanlar bulabilmek için, eski maktullerin kahramanlıkları büyütülebildiği kadar büyütülür. Adi suçlar işleyip cezalandırılanları bile mağduriyetleriyle beraber kahramandırlar. Mesela Yılmaz Güney. O kahramandır, o mağdurdur. O’nu Fransa’ya kaçırılan, sanki siyasal düşünceleriymiş gibi sunulur. Bunu da sağcısıyla, solcusuyla, liberaliyle, İslamcısıyla herkes böyle kabul eder. Asıl hikâyeye ise kimse bakmaz. Gerçeğe atıfta bulunmak bile ayıp sayılır, kınanır. O çünkü büyük sanatçıdır, büyük artisttir. Onun suçu da, buna uygun düşmelidir. Adam meyhanede Yumurталık hâkiminin karısına, sarhoş kafayla laf atar; tartışır ve çeker silahını suçsuz adamı öldürür. Hapse girer, hapiste paşa paşa filmler yapar, canı sıkıldığında da hapisten kaçırlılır, yurt dışına çıkarılır. Fransa’da yaşamaya başlar. Orada erken sayılabilecek bir yaşta ölür. Bu kahraman yaşarken ne yapmıştır, diye bir bakıldığında, görülen manzara hiçte sunulan kimlikle uyuşmaz: Avantür kabadayı ve konusuz seks filmlerinde oynamış. Solcu kahramana dönüştürülmüş olmasına rağmen İnci Baba gibi sağcı kabadayıların yamağı olmuş; onlara özenerek onların, desteğiyle kabadayılık yapmaya çalışmış. Sonra da ekmeği orda bilerek, solcu dolduruşla Sürü ve Yol gibi sanat değeri sıfır iki film yapmış bir adam. İşte bu tipten ideolojik bir kahraman yaratmakta ve herkesi de onu sevmeye, ona saygı duymaya mecbur hissettirmekteler. Yazık ki bunda da, başarılı olmaktadır. Bu başarı yeni tiplerin ortaya çıkmasını sağlıyor. Ayhan Işık olmak, çok bir şey kazan-

dırmıyor. Yılmaz Güney olmak daha bir şöhretli kılıyor. Yılmaz Güneylik için ise, solcu olmak gerek.

Bunların bütün kahramanlarının durumu aynıdır. Onlar öldüğünde de kahraman öldürdüğünde de. Bu bir yöntemdir. 1970–1980 dönemine baktığımızda da bunu görürüz. Bugün, o dönemi değerlendiren herkes; yaşananların, 12 Eylül’ü hazırlayan bir tezgâh olduğunu söylüyor. Ancak ne hikmettir bilinmez, bu tezgâhın figüranı sağcıların tamamı katil, solcuların tamamı kahramandır. Bu dönemde beş bin kişinin öldürüldüğü söylenir. Ancak bunlardan solcular tertemiz, sağcılar hep kirli. İşin garibi bugün sağcılar bile örneklerini sol üzerinden vermekte, yazıklaşmalarını solcular üzerinden dile getirmektedir. Mendereslere yazık oldu diyenler, peşi sıra Denizlere daha çok yazık oldu demek zorunda hissediyorlar kendilerini. Denizler üzerine oluşturulan efsanenin de aslında, Yılmaz Güney üzerine oluşturulan efsaneden farkı yok. Kimler eliyle, hangi eylemleri gerçekleştirdikleri yazılıp, çizilmesine rağmen onların kahramanlığı hiçbir zaman zarar görmez. Bu kahramanlıklara “ama” diye not düşmeye çalışırlarsa; Hasan Cemal örneğinde olduğu gibi, “o ne konuşuyor, o aslında solcu bile değildi” denilerek aforoz edilir. Bu aforoz etme de etkin bir yöntemdir. Bu kahramanlaştırmalara “ama” diyenlere, moda deyimle anında mahalle baskısı uygulanarak gerçeğin üzeri ölünceye kadar örtülür. Ve oluşturulan kahramanlar ebedi kılınmaya çalışılır. Bu ölü kahramanların tamamı gariban kesimin çocuklarıdır. Onların silah arkadaşı diye sunularlarsa, hep “birilerinin çocuğudur.” Gariban kahramanlara hep ölmek düşer, “birilerinin çocukları”na ise onların kahramanlıklarını yazmak. Bu döngü böyle devam eder. Mitolojik kahramanlar çıkarılabilmek ve trajik sonlar yaşayacak kurbanlar bulmak için geçmiş mitleştirilebildiği kadar mitleştirilir. Bu bir ekmek

kapısıdır. Ne zaman ki bir yerler yakılıp yıkılır, birileri dayak yer, hapse atılır hemen ardından eski tüfek denilen eski kuklacılar televizyon ekranlarında boy göstererek yaşananların destanını yazmaya başlarlar.

Bu ülkede solun tarihi sağlıklı bir şekilde yazılmadıkça bize sürekli sahte kahramanlar sunulacak ve binlerce ocak söndürülerek binlerce yeni sahte kahraman yaratılacaktır.

17-23 Aralık 2010, Sayı: 67

Özgün Duruş gazetesi

03 Ocak 2011

www.habername.com

GENÇLİK HAREKETLERİ-2

Geçen hafta, “Gençlik hareketi denilince, solcular akla gelmelidir.” gibi bir kabulün olduğunu; bunun peşinden vurdulu kırdılı kahramanlar yaratıldığını, bu sahteliğin ışıltısıyla, gençlerin kandırıldığını, yazıp; sol adına sunulan kahramanlıkların; suni; kahramanların, sahte; gözyaşlarının, yalan; başarıların, yutturmaca olduğunu söylemişim. Adi katilden, ideolojik kahraman yaratmaya Yılmaz Güney örneğini vermişim. Özellikle 1950’lerden sonra solcuların sadece piyon, figüran olarak kullanıldığını söylememe ise; bazı arkadaşlardan “Olur mu yahu, solcular; ne mücadeleler verdiler, neler yaptılar, neler” diye itirazlar geldi. “Peki, neyin mücadelesini verdiler, ne yaptılar; ne adına, hangi sonuçları aldılar” diye sorduğumda da: “Öldüler, öldürdüler, yaktılar, yıktılar, yakıldılar, yıkıldılar.” cevabını aldım. Devamını ben getirdim: “Yeni ölümler ve yeni katiller bulmak için; öleninde, öldüreninde adına destanlar yazarak onları mitleştirdiler” Bütün hikâye budur. Bu ölmelerin, öldürmelerin tek bir sonucu vardır: Darbe. Hiçbir eylem, amaçsız değildir. Sol hareketlerin ise; amacı olmaz, görevi olur. Yegâne görev ise, darbe ortamını oluşturu-

maktır. Bu görevlerini de hakkıyla yerine getirmektedirler. Bunu görmek için sol hareketlerin destanlaştırıldığı dönemlere kısaca bakmak gerekir.

Efsanelerin ardına saklanan sol hareketlerle ilgili gerçekleri öğrenmek zor olduğundan Türkiye solculuğu ve solcular objektif olarak değerlendirilemez. Zoru başarıp, sol olayları ve kahramanlarını efsanelerden sıyrarak inceleyenler; özellikle 1950 sonrası sol hareketlerin tamamının Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan beri var olan, derin yapının taşeronu olduğunu görürler. Efsanelerin etkisi altında sol hakkında oluşturulan bütün düşünceler, gerçek dışıdır. Sol hareketler adına, ulaşılan gerçeği söylemeye kalkanlar anında itibarsızlaştırma operasyonuna tabi tutularak susturulur.

Türkiye’de darbelerin tarihini incelediğinizde, yolunuz kesinlikle solun tarihiyle kesişir. Solun tarihini bilmeden, darbeleri ve darbelerin hazırlayıcısı eylemleri bilmeniz imkânsızdır.

Sol hareketlere, darbeye zemin oluşturma görevi, 1960’da alelacele verilmiştir. Zaman kısa olduğu için 1960’da destanlaştırılan eylemlerin tamamı, 3 günlük-tür. 28- 29 Nisan İstanbul Üniversitesi olayları ve 29-30 Nisan Ankara olayları. Zaman sınırlı olduğu için oldubittiye getirilen bu dönemde, bireysel kahramanlar yaratmada sıkıntı yaşanmıştır. Ölen Turan Emeksiz ve Nedim Özpulat’tan istedikleri çapta bir kahraman çıkaramamış; onların yerine Castro Nuri gibi karikatür tiplerden çakma kahramanlar üretmeye kalkmışlardır. Öyle ki, 1960 darbesinin hazırlık sürecinde zaman sınırlı olduğu için yeterince solcu eylemci dahi bulunamamış, onların yerine 21 Mayıs’ta askeri kışlalardan askerleri ve askeri okullardan öğrencileri solcu eylemci kılığında meydanlara sürmüşlerdir. Eylemcilere su sika-

çak polis arozözlerinin su hortumlarını kesme görevi de askerlere verilmiştir. Cemal Gürsel, tutuklu öğrencilerin serbest bırakılması için Savunma Bakanlığına mektupla talimat verir. Olayları önlemek için görevlendirilmiş Binbaşı, “Ordu Millet Elele”, “Ordu Gençlik Elele” sloganları altında, eylemcilerin omuzlarında, askere emirler yağdırır: “Öğrencilere bir şey olursa, tüfeklerinizi sizlere yediririm.” Eylemlerdeki askerin bu fiili görüntüsü gizlenemeyince de, slogan hazır: “Polis faşist, asker özgürlükçü demokrat.”

Bu dönemde de adamsızlıktan olsa gerek, Cumhuriyet mitinglerinde olduğu gibi, rektörler devrededir. İstanbul Üniversitesi Rektörü Sıddık Sami Onar ve avnesi bir cengâver gibi öğrencileri organize eder, polise karşı savaşır, sonrasında da ödülleri alırlar: Sıddık Sami Onar, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Hüseyin Nail Kubalı, Recep Sarıca, İsmet Giritli, Tarık Zafer Tunaya darbecilerin Anayasa komisyonunu oluştururlar. Sonra da eylemlere büyük destek veren Tarık Zafer Tunaya'nın da aralarında bulunduğu, 28'i Ord. Prof, 57'si Prof. gerisi öğretim görevlisi 147 akademisyen görevinden atılır. Sıddık Sami Onar istifa ettirilir. Darbe çocuklarını yemiştir. Ümit Özdağ'ın darbeci babası Muzaffer Özdağkuralı açıklar: **“Karar verilmişti, icra edilmişti ve iş bitmişti.”** Kararı verenlerde, icra edenlerde, işi bitirenlerde aslında bir konsorsiyumun ortaklarıydı. Tabi ki herkes payına düşeni alacaktı. Kimisi baş, kimisi de ‘şey’ olacaktı. Bundan sonra mağdur kahraman dönemi başlar. Onlar pohpohlanırken de, kışkışlanırken de kahramandırılar. Darbenin hemen ardından kışkışlanma dönemini yaşamaya başlarlar. Olsun önemli değil. Onlar görevlerini yapmış, askerle omuz omuza darbe yaparak ülkeyi faşizmden kurtarmış, ülkeye demokrat bir anayasa kazandırmışlardır.

Onlar atlarını yeni darbelere doğru sürerler. Daha geride 12 Mart muhtırasını hazırlama görevleri vardır. Yeni komutanlara yeni taşeron askerler lazımdır. Yeni taşeronlar, eskiler kadar şanssız olmayacaklardır. Onlar, anlı şanlı 68 kuşağı ismini alacaklardır. Hatta bu kez, asker üniforması giymeyen bireysel kahramanlar da yaratılacaktır. Kahramanların kafalarının koparılmış olması dert değildir. Önemli olan “birilerinin çocukları” tarafından onlar adına; filmler yapılarak, kitaplar yazılarak, şiirler okunarak; onların kahramanlıklarının destanlaştırılması, bunun yanında da birilerinin çocuğu destancıların, “Ben onun yanındaki kahramandım”la beraber, ceplerine üç-beş kuruşun girmesidir. Yani yan yana iki kahramandan biri ölerek; diğeri, onun hikâyesini yazıp, para kazanarak destanlaşıyor. Hülasa çifte kavrulmuş lokum meselesi.

24-30 Aralık 2010, Sayı: 68
Özgün Duruş gazetesi
14 Ocak 2011
www.habername.com

GENÇLİK HAREKETLERİ-3

İlk gençlik yıllarımda Zeki Alasya, Metin Akpınar ikilisine karşı, ayrıbir sempetim vardı. Onların, MTTB Tiyatro Kulübü'nden yetiştiklerini bir yerde okumuştum. Tabi MTTB'nin tarihçesini bilmediğim için, MTTB'yi 1970'lerdeki duruşuyla tanıyordum.

MTTB 1916 yılında İttihat Terakki Cemiyeti'nin gençlik örgütü olarak kurulmuş ve varlığını, çeşitli fasılalarla 1980 yılına kadar devam ettirmiş. 12 Eylül darbesiyle bütünsivil örgütler gibi, O da kapatılmış.

MTTB hakkında ilk kitap; 2004'de Bilgi Üniversitesi Yayınları'ndan "Bozkurt'tan Kur'an'a Milli Türk Talebe Birliği" ismiyle M. Çağatay Okutan imzasıyla yayınlandı. 2. kitap 2005 yılında Zülküf Oruç'un çalışması olarak Pınar Yayınları'ndan "Bir Öğrenci Hareketi Olarak Milli Türk Talebe Birliği" adıyla çıktı. 3. kitabı ise, Doğan Duman ve Serkan Yorgancılar yazdı, Vadi Yayınları 2008'de yayınladı. İslamcı örgütlerin, hakkında bir tarihçe yazılması bakımından en şanslı olanı MTTB'dir, diyebiliriz.

Cumhuriyetin kuruluşundan beri, sisteme karşıvarlığını; her türlü zulme karşın, koruyabilmiş olan bu ülkenin

dindarları, kendi hikâyelerini yazma noktasında hep çekingene davranmışlardır. Bu sebeple de ülkenin demokratikleşme sürecine katkıları; hiçbir zaman hak ettikleri şekilde ifade edilmemiştir. Hatta İslamcılarının varlığı bile sorgulanmıştır. Hele de diploma sahibi kişiler arasında dindarların olabileceği bile şüpheli sayılmıştır. Bu aslında tam bir kara propaganda yöntemidir ve bugün bile kullanılmaktadır. Hatta sonuçta alınmaktadır.

12 Eylül Referandumu'nun sonuçları üzerine yapılan tartışmalarda "Referandum'da "Hayır" diyenler, ülkenin okumuşlarıdır; "Evet" diyenlerse ülkenin cahilleridir." Diye televizyonlar da konuşulmakta ve buna da inanılmaktadır. "Bu ülkenin solcuları, Kemalistleri yani CHP'ye oy vermişleri okumuş, yazmış aydınlardır; CHP'ye oy vermeyenlerse, okul yüzü görmemiş, feodal yapının cenderesinde boğulmuş, törenin kısılcasına sapsanmış, gerici ve yobazlardır." Aradan birkaç yıl geçtikten sonra, bu zırvalar; tartışılmaz sosyolojik gerçekler olarak ele alınacak ve bunun üzerinden genel kabuller oluşturulacaktır. Aynen bugün geçmişin gençlik hareketleriyle ilgili, genel kabul halini alan düşünceler gibi. Genel kabul şudur: "1960-1970 arasında üniversitelerde, sadece solcular vardı ve onlar demokrasi mücadelesi veriyordu. Bu ülkede demokrasi varsa, insan haklarına saygıdan bahsediliyorsa, bunu, solculara borçluyuz" Bu tam bir yalandır ve bu yalan, 3-5 katil ve hırsızdan yaratılan kahramanlar eliyle bu topluma yutturulmuştur.

Peki, gerçek nedir? Eğer matematik bir anlam ifade ediyorsa, onun verilerine bakmak gerekir. Bu ülkede okumuşların üye olduğu memur sendikalarının toplam üye sayısı, 1.000.000 (bir milyon) civarındadır. Kendisini solcu, Kemalist olarak tanımlayan konfederasyonun toplam üyesi 200.000'dir. Diğer 800.000 sendika üyesi; kendilerini asla Kemalist ve solcu olarak tanımlamadı-

ğı gibi Kemalizme ve solculuğa karşıdır. 200.000'lik kesimin büyük bir kısmı da, kendilerini solcu olarak tanımlasalar da, Kemalist olarak tanımlanmak asla istemezler. Fotoğraf bu iken; nasıl oluyor da medyada, “Ülkenin okumuşları, “Hayır”, Okumamışları “Evet” dedi” gibi saçma bir düşüncedile getirilebiliyor. Televizyonlarda masal anlatanlar, rakip bellediklerini tanımadıkları gibi, kendilerini de tanımıyorlar.

1960-1970 arası üniversite gençliğine bakıldığında ise, görülen manzara, bu güne kadar oluşturulan efsanelerden çok farklıdır. Bu dönem üniversite gençliğinin en büyük örgütü MTTB'dir. 1960 Cuntası MTTB'yi solculara rapesheş çeker. 1960 sonrası, örgütün ilk başkanı Faruk Narin; ardından da, CHP'de, Milletvekilliği dâhil, çeşitli görevlerde bulunan Yüksel Çengel'dir. Bu dönemde çeşitli öğrenci örgütleri MTTB çatısı altında birleştirilerek örgüt içerisindeki solcu etkinlik artırılır. TİP'in kongresi 10 Ocak 1965'te MTTB binasında yapılır. Yani MTTB, Cuntacılar tarafından tamamen solculara teslim edilir. Ancakaynı yıl yapılan olaylı, çekişmeli 48. Kongreyle başkanlığa muhafazakâr kimliğiyle tanınan Rasim Cinisli seçilir. Solcular kongre kaybetmelerine rağmen Genel Merkez binasını terk etmemek için direnir, kaba kuvvet kullanmaya kalkışırlar. Ancak güçleri Genel Merkez'i korumaya yetmez ve kapıdışarı edilirler. Kongreden sonra görülür ki, sadece Cuntacılar değil Rusya'dan da destek alınıyormuş. Yönetimin değiştiğinin farkına varamayan Ruslar MTTBhesabına bir müddet daha para yatırır. Yani Rusların ve cuntanın desteğine rağmen efsane 68 gençliği ayakta duracak durumda değildir. İşte efsanelerden sıyrıldığınızda bütüncü dönemlerde bu ülkede solun gücü budur. Olayın bir de 1969 kongresi vardır ki; bu da İslamcılarla, Türkçülerin karşı karşıya geldiği kongredir. CKMP'nin (MHP'nin

eski ismi) desteklediği Komando lakaplı Mustafa Ok, Burhanettin Kayıhan karşısında kongreyi kaybeder. Ve MTTB'nin kurtlu amblemi, Kur'an'lı ambleme değiştirilir. "Onlar top oynarken, biz vardık" diyenlerin her halde bu tarihten haberleri yok. Zeki Alasya, Metin Akpınar sempatiyse bu tarihçeyi bilmememden kaynaklanıyormuş. Yazık.

10-16 Ocak 2011, Sayı: 70
Öğün Duruş gazetesi
31 Ocak 2011
www.habername.com

KÜRT KEMALİZMİ

Cumhuriyetle birlikte yeni bir tarih, yeni bir dil, yeni bir yaşam, yeni bir kültür, yeni bir ırk anlayışıyla Türkler yeniden Türkleştirilmeye çalışıldı. Ülke sınırları içerisinde yaşayan diğer etnik guruplarda aynı muameleye tabi tutuldu. Kemalizm'in Türk'ü; bilinen Türk değildi: O laikti, çağdaştı, batıcıydı, Sünni'ydi, ibadetsizdi. Şimdi de Kürtler, aynen Türkler gibi, yeniden Kürtleştirilmeye çalışılıyor.

PKK ve Ona ilintili Marksist kökenli örgütlerce yürütülen Kürtçülük hareketlerinin tamamının yöneticilerinin, dinle mesafeli kişilerden oluştuğu herkesçe bilinmekte ve bu da gizlenmemektedir. Kürtler gibi İslami hassasiyeti güçlü insanlar adına, ateist kimlikli kişilerin mücadele vermesi ve de bu kimliği vurgulaması tesadüfi değil, bilinçlidir.

PKK bugüne kadar sadece bir terör örgütü olarak bilindi ve onunla ilintili partiler ve sivil toplum örgütleri de sadece terör ortamının oluşmasını sağlayan, ona alt yapı oluşturan yardımcı unsurlar olarak sunuldu. Bunun ötesinde bu hareketin amacı, talepleri net olarak

bir türlü ortaya konmadı. Bugün dediklerinden yarın, yarın istediklerinden ertesi gün ya vazgeçtiler veya söylediklerini inkâr ettiler. Konjonktüre göre şekil alan bu amaç ve talepler sürekli değişikliğe uğradığı için; hiçbir zaman ciddiye alınmadı/alınamadı. Çünkü hedef bir amacın gerçekleştirilmesi ya da taleplerin karşılanması değildi. Kürtlerin yok sayıldığı, baskının şiddetlendiği, en tabii insan haklarının hiçe sayıldığı, faili meçhul cinayetlerin arttığı, dağın taşın bombalandığı, akıl tutulmasının yaşandığı dönemlerde; gariptir, taleplerin çıtası düşüyor, makul hale dönüşüyor, uzlaşma görüntüleri veriliyor. Şiddetin çözüm getirmeyeceğine inanılmaya başlanıp, askeri tedbirlerin çare olamayacağı görülüp, insani önerilerin sunulduğu dönemlerde ise taleplerin çıtası yükseltiliyor, terör artırılıyor ve diyalogun önü kapatılıyor. Sürekli tekrarlanan bu kısır döngü üzerine yapılan değerlendirmelerde; PKK ve uzantısı yapılar Ergenekon gibi derin mekanizmalarla ilintilendiriliyor. Konunun bu boyutu ayrıca ele alınabilir. Ancak somut olan bir durum var ki; o da, PKK ve uzantıları eliyle Kürtler başkalaştırılıyor, dönüştürülüyor. Bu başkalaştırma ve dönüştürme faaliyetini de yıllardır sövdükleri Kemalist yöntemlerle gerçekleştiriyorlar. Yani Kürtçüler, Apoizmelerini; Kemalist yöntemlerle gerçekleştiriyorlar.

Bir yandan Kürtçenin kullanılmasının mücadelesi verilirken; diğer taraftan Kürtçe değiştirilmekte, Kürtlerin yüzyıllardır kullandığı, özellikle Arapça kökenli, İslami çağrışımı olan kelimeler Kürtçeden atılmakta yerlerine Kürtçenin fonetiğine, gramerine uymayan kelimeler türetilmekte ve bunların kullanılması dayatılmaktadır. Bu uydurma işlemi yaparken de Türkçe düşünüp Kürtçe karşılıklar bulmak gibi komiklikler sergilenmektedir. Yakında “Venüs Dil Teorisi” diye bir maskaralıkla karşı-

laşırsanız şaşırmayınız. Hatta Kürtlere bir Meksika bulup, oraya Kürtçenin kökenini araştırmak için bir Tahsin Mayapetek bile gönderebilirler.

Kürtleri, kimliklerinden uzaklaştırmak için sadece dilleriyle oynamıyorlar. Kürtlere; yeni bir tarih, yeni kahramanlar ve yeni semboller de bulmaya çalışıyorlar. Yakında Kürtlerinde bir Muazzez İlmiye Çığ'ları, bir Etileri, bir Sümerleri, bir Hitit Heykelleri olacaktır. Bu çalışmalar başladı bile. Kaynağını Zerdüştlükten alan yeni tarihsel kahramanlar üretiliyor. Bunların karşısında Kürt kimliği olan, yani Müslüman olan Selahattin Eyyubi, Mustafa Barzani, Ahmed-i Hani, İdris-i Bitlisi, Bedüzzaman gibi tarihi Kürt şahsiyetler "Hain Kürt", "Kötü Kürt" tanımlamalarıyla itibarsızlaştırılmaya çalışılıyor. Bu çaba topyekûn bir şekilde yürütülüp şehirler bile tarihsel kimliklerine göre sınıflandırılmaktadır. Babil önemli addedilirken, tarihsel İslami kimliği olan Mahabat görmezlikten geliniyor.

Bu laikleştirme çabaları hayatın bütün alanlarına şamil kılınmakta, yapılan müziklerde; Allah, Cennet, helal, haram, gibi İslami kavramlara asla yer verilmemekte; bazı müzik türleri yasaklanmakta hatta Şivan Perver gibi Kürtçü kimliği de olan sanatçılar, eserlerinde bu yasak kavramları kullandıkları için zimmî bir engelle maruz bırakılmaktadır.

Cumhuriyetin ideolojisinin, Şamanizm'i gibi Apozim'de Zerdüştlüğü canlandırmaya ve ona özel bir vurguda bulunmaya çalışıyor. "Avesta"dan alınan "ateş" ve "güneş" gibi kavramlara kutsallık atfedilmekte, buradan hareketle Abdullah Öcalan için "güneş" kavramı kullanılmaktadır. Bu dönüşürmenin en acı faturasını ise, Kürt aile yapısı ödemektedir. Kürtlerin aile yapısıyla oynamakta ve aile içerisindeki Kürt kadınlarının fonksi-

yonu değiştirilmeye çalışılmaktadır. Bu amaca yönelik olmak kastıyla, Kürtçü rgtlerde; biri kadın, biri erkek; “eş başkanlık” sistemleri uygulanarak, cinsler birbirinin rakibi haline dnştrlp; kahramanlaştırılan laik tipli “erkek kadın” modeller sunularak kadınlar; kadınlıklarından uzaklaştırılmakta bir savaş mekanizmasına dönüştürülmektedir.

Kürtler için asıl sorun; ne terör, ne özerklik tartışmaları, ne öz savunma birliklerinin kurulması, ne de yoksulluktur. Asıl sorun Apoizm adıyla dillerinden, kültürlerinden, yaşam biçimlerinden, aile anlayışlarından, tarihlerinden, inançlarından uzaklaştırılmalarıdır.

31 Aralık- 09 Ocak 2011, Sayı: 69
zgn Duruş gazetesi
19 Ocak 2011
www.habername.com

JOSEPH FOUCHE

28 Ocak'la birlikte yarıyıl tatili başlıyor. Yoğun dönem içerisinde, birçok arkadaşımız kitap okumaya fırsat bulamadı. Sömestri tatilini değerlendirmenin en verimlişi herhalde kitap okumaktır. Yılda 35 bin civarında kitabın yayınlandığı ülkemizde hangi kitabı okumamız gerektiği noktasında, genelde tereddüt yaşarız. Birçok iyi kitabı arkadaşlarımla tavsiyesi sayesinde tanıma imkânına sahip oldum. Bu sebeple fırsat buldukça dostlara, hoşuma giden kitapları tanıtıyorum. Bu tanıtım işini, son birkaç yazı dışında, yazdığım yazıların sonunda konuyla alakalı kitapları tanıtarak gerçekleştiriyordum. Uzun zamandır bu tür tanıtımlara da fırsat bulamadım. Zamanıdır, diyerek sizlere birkaç kitaptan bahsedip; özellikle de birini hararetle tavsiye edeceğim: Joseph Fouche.

Edebi türlerin bence en zevklisi; usta bir kalem tarafından yazılması şartıyla biyografilerdir. Biyografiler usta yazarlar tarafından yazılmadığında anlatılan kişi tarih sahnesine çok eksik olarak sürülüyor ve bizlere yanlış olarak tanıtılıyor. O nedenle biyografik eserler mutlaka usta yazarlar eliyle oluşturulmalıdır. Bu türde, dünya edebiyatında ve bizim edebiyatımızda da oldukça başa-

rılı eserler yazılmıştır. Ancak biyografi yazarı denince, benim aklıma önce Stefan Zweig gelir.

Kendi hayatı da roman tadında olan Zweig'e geçmeden, son dönemlerde bizde, en iyi biyografik eserlerin Beşir Ayvazoğlu tarafından yazıldığını belirtmeliyim. Beşir Ayvazoğlu'nun "Peyami", "Kuğunun Son Şarkısı", "Güneş Rengi Bir Yığın Yaprak" ve "Bozgunda Fetih Rüyası" bu türde yazdığı önemli eserleridir. Bunlarla beraber "Deferimde kırk Suret" ile "Siretler ve Suretler" isimli eserleri de ayrıca yakın dönem kültür adamlarını tanımak açısından okunması gereken kitaplardır. Sırası gelmişken Avni Özgürel'in TRT'de yaptığı "Portreler Galerisi" programından kitaplaştırdığı, "Küllenen İzler"i; kültür, sanat ve siyaset dünyasından isimleri tanıtan güzel bir eserdir. Orhan Okay'ın "Silik Fotoğraflar"ını burada zikretmezsem, bu yazı mutlaka eksik kalır. Orhan Okay bu eserinde başkalarını anlatırken; biz aslında Orhan Hoca'yı tanırız. Orhan Okay'ı tanımakla da hayatımıza, farklı bir zenginlik katmış oluruz. Bunlarla beraber Siyasetçi Hüseyin Çelik, kültür adamı kimliğiyle tanınması gereken bir isimdir. Onun konuşma ustalığının altındaki birikimi görebilmek için, bu kimliğinin bilinmesi bir ihtiyaçtır. Hüseyin Çelik çok nitelikli bir ilim adamıdır ve birçok kaliteli esere imza atmıştır. Hüseyin Çelik'in benim için en önemli eseri; "Ali Suavi ve Dönemi"dir. Bir arkadaşım, ciddi bir iddiada bulunmuştu: "Türk edebiyatının en önemli biyografi kitabı, 'Ali Suavi ve Dönemi'dir" diye. Ben de aynı kanaatteyim.

Kitaptan söz açılınca konuyu dağıtıyorum, farkındayım. Ancak insanın günlük meşgalelerden uzaklaşıp, olaylara ve olgulara akliselikle bakabildiği vakitler, kitaplarla geçen zamanlardır. Kitaptan, okumaktan uzaklaştığımızda; çok sıradan olayları bile, 'dünyanın sonu' olarak görüp, yaşadıklarımıza kendinden menkul değerler biçip,

dünyayı kendimizden ibaret sanabiliyoruz. Hele şiirden uzaklaştığımız zamanlarda; daha katı, daha estetikten uzak, daha kendimize yabancılaşmış oluyoruz. Haftada bir pazar, sabah kahvaltısında aile fertleriyle birlikte 2-3 tane şiir okuyarak haftaya başlamanın, o hafta için; hayatı, daha kolay kılacağına inanıyorum.

Sahi ben nerelere geldim böyle. Hâlbuki biyografi türünün piri sayılan Stefan Zweig'in anıt eseri "Joseph Fouche"den bahsedecektim. "Joseph Fouche"yi bana epvey bir zaman önce kitap kurdu bir dostum tavsiye etmişti. Hatta kitaplığından getirip vermişti. Keşke benim de imkânım olsa da bu yazıyı okuyan herkese bir "Joseph Fouche" hediye edebilsem. Ne müthiş olurdu, değil mi? Ancak kitabı okumayanlar, kitabı alıp okuduğunda verdikleri paranın ve harcadıkları zamanın kayıp olmadığını göreceklendir.

20.yy Dünya Edebiyatının en önemli yazarıdır, Stefan Zweig. O, 'kendi hayatıyla kendi şiirini yazan' adamların başında gelir. Aslında o noktayı da ihmal etmemiştir. "Dünün Dünyası" isimli eseri kendi otobiyografisidir. 1942 yılında karısıyla birlikte intihar ettiğinde geride ne de çok eser bırakmıştı. O Fouche gibi yaşamaktansa, göçüp gitmeyi yeğlemişti.

Dediğim gibi onun eserlerinin her biri, ayrı bir başyapıt. Yatmadan önce "Satranç"ı iki saatte okuyup, oyun kurmanın şahını öğrenebilirsiniz. Romanlarından en çok hoşuma gideni "Merhamet/Acımak"tı. Bu kitap birçok yayınevinden çıktı bazısından "Merhamet" ismiyle, bazısından da "Acımak" ismiyle. İnsana inanmanın, sömürsünün anlatılabildiği doruk noktadır, "Merhamet"te anlatılan.

Zweig bir biyografi yazarıdır. Onun "Kendileriyle Savaşanlar", "Üç büyük Usta", "Kendi Hayatının Şirini Yazan-

lar”, “Balzac”, “Magellan” bu türdeki eserlerinden bazılarıdır. Tabi ki en meşhur eseri “İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar”dır. Siz hiç İstanbul’un fethini Zweig’den dinlediniz mi? Ya da Amerika’nın keşfini. California eyaletinin bir kişinin özel mülkü olduğunu duymuş muydunuz? Öyleyse kesinlikle “İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar”ı okumalısınız.

‘Dünyaya şanslı doğanlar’dan bahsedilir. Onların en meşhurunun Amerigo Vespucci olduğunu biliyor musunuz? Yani şu Amerika kıtasına ismini veren kişi. Aynı zamanda dünyanın en dalavereci kişisidir. 200 yıl dünyayı aldatmış. Aldattığından kendinin de haberinin olduğu şüpheli. İşte onun hikâyesini de en güzel Zweig anlatır, “Amerigo” adlı eserinde.

Hayır, arkadaşlar bütün bunları okumak gerekmiyor, Zweig’i tanımak için. Zaten tanımak da zorunda değiliz. Bu yazının da amacı, zaten bu değil. Ben sadece “Joseph Fouche”yi okumanızı tavsiye ediyorum. Kitap çok sayıda kişiyi etkilemiş. Birçok kişi kitabın etkisiyle çevreleriyle ilgili kararlar almışlar. Bunların en meşhuru Stalin’in kararıdır. Stalin, bu kitabı okuyunca öyle bir hisse kapılıyor ki, kendi emniyeti için hemen gizli servis şefini görevden alıyor.

Zweig’in Fouche’ye ilgisinin temelinde Balzac vardır. Çünkü Balzac, Fouche’u Napoleon’dan daha güçlü bir kişilik olarak tanıtır. Yüzlerce ölmez karakterin babası Balzac Fouche’yi “psikolojik açıdan dünyanın en ilginç karakteri” olarak görür. Dünya edebiyatının en önemli ismi Balzac’ın bile, ilginç bulduğu bir tip, mutlaka tanınmaya, görülmeye değer. Ayrıca Jakobenzimi tanımak için de okunmalı bu kitap. Jakobenzim’i tanımak, aslında biraz da Cumhuriyet dönemini anlamaktır. Fransızca bir kavram olan Jakobenzim’in Türkçe karşılığı, “Ben

sizin en akıllınızım ve sizin için en iyisini ben bilirim.” değil mi?

Joseph Fouche’e kadar güçlü olmasa da, bizim edebiyatımızda da kahramanı Joseph Fouche’a benzeyen bir roman var; ama ismini söylemeyeceğim. Hatta sinemaya da uyarlandı ve Türk Sinemasının en çok izlenen filmlelerinden biri oldu.

Sözü aslında çok da uzatmaya gerek yok. Dünya biyografî edebiyatının yapıtaşlarından biridir, “Joseph Fouche”. Öğretmen olarak bizim malzememiz insandır, insanla uğraşır insanı şekillendirmeye çalışırız. İnsanı tanımadan onu şekillendirmek mümkün değildir. İnsan tanıma sanatının en belirgin ipucunu bulabileceğimiz bir eserdir. Sömestri tatilinin en verimli geçmesi için hararetle tavsiye ederim.

Emin olunuz, kitabı okuyunca bana teşekkür edeceksiniz.

24 Ocak 2011
www.habername.com

PKK SUÇSUZ, ERGENEKON MASUM, HİZBULLAH CANI

2000 yılındaki Hizbullah Operasyonunda, bir arkadaşımın gözaltına alındığını duydum. Olayın doğruluğunu öğrenmek için, ortak tanıdık başka bir arkadaşını aradım. Gözaltına alınan ismi telaffuz eder etmez; telefon “pat” diye kapandı. Yanlışlıkla mı kapandı diye, defalarca aramama rağmen, telefon açılmadı. İki gün sonra arkadaş yanıma geldi. Sesini kısabildiği kadar kısarak, “Ne yapıyorsun, görmüyor musun; dikkatli olsana. İlgili ilgisiz önlerine geleni, gözaltına alıp, sorgusuz sualsiz aylarca içeriye tıkıyorlar.” dedi.

xxx

İstanbul’da Eğitim-Bir-Sen’in şube başkanıydım. Bir gün, bir bayan arayarak, üyemiz olan öğretmen eşinin; kendilerini polis diye tanıtan kişilerce, dersten alındığını, eşinden haber alamadıklarını, nerede olduğunu bilemediklerini, kendilerine yardımcı olmamı istedi. Araştırdık, gözaltı bürodaydı. CMUK hükmünce Baro’dan avukat talep ettik. Talebin, aile fertlerinden gelmesini söylediler. Arkadaşın, kardeşine ulaştım. Durumu izah ettim. “Hocam, aileden herkesi topladılar, ya beni de içeri alırsalar” diyerek korkusunu belirtip, kardeşine

Baro'dan avukat talebinde bulunamadı. Dava süreci için avukat tutmaya çalıştık. İstekleri, “Dindar bir avukat olmasın, otomatikman suçlu ilan ederler” oldu. Arkadaş, aylarca içeride yattı. 8 ay sonra çıkarıldığı ilk duruşmada şanslıydı, beraat etti. Suçsuzdu. Küçükçük çocukları vardı ve karısı hasta idi. Çekmedikleri sıkıntı, yaşamadıkları çile kalmadı.

xxx

Bir gün ziyaretime eski bir arkadaşım geldi. 3-5 dakika sonra müsaade istedi. “Kusura bakma, özlemiştim, o sebeple geldim, istemezsen, bir daha gelmem” dedi. Neye uğradığımı şaşırđım. Bilmeden bir kusur mu işlemiştim. “Ne diyorsun, bir yanlışım, bir kusurum mu oldu.” Dedim. “Hayır, bir yanlışın, bir eksiğın yok, sağ ol” dedi. “Ben Hizbullah davasından içeri alınıp, iki yıl yattım, suçsuz bulunup beraat ettim. Şimdi yıllardır, görevime dönmek için uğraşıyorum. İnşaatlarda amelelik yapıyorum. Eski arkadaşlarım, benimle görüşmeye korkuyorlar. Benden kaçıyorlar. Sana haber vereyim, seni kınamam, sana güvenmem; ben, bu muamelelere artık alıştım” dedi. Bunları çok doğal bir olaymış gibi anlattı.

Daha onlarca, buna benzer dramatik yaşanmışlık anlatabilirim. Ancak gereği yok.

Türkiye'nin bütün şehirlerinden, ilgili ilgisiz dindar kimliği olan binlerce kişi gözaltına alındı. Aylarca, yıllarca içeride kaldılar, memurluklarından oldular, işlerini kaybettiler, düzenleri altüst oldu. Birçoğu suçsuz bulunup beraat etti. İçeri alınıp beraat edenlere dahi, “başımıza bir şey gelir” diye, selam verilmekten korkuldu.

Evet, tam bir cadı kazanıydı. Gazete manşetlerinde, TV ekranlarında sürekli Hizbullah eylemlerinden bahsediliyor, vahşet görüntüleri sergileniyordu. Sıralanan öldürmeler, öyle bir kurguyla veriliyordu ki, kimse ağzını açıp “acaba” sorusunu soramıyordu. İnsanlar; yıllardır

tanıdıkları, bu örgütle asla ilişkisi olamayacak kişilerin bile, içeri alınması karşısında; tek kelime söylemeye cesaret edemediği gibi, kendilerinin de örgütle ilintilendirileceği korkusunu yaşıyordu. Bu korkunç manzara içerisinde, hak ihlallerinden bahsedilemiyor; “Yahu, ne oluyoruz” sorusu asla sorulamıyordu. Vicdanlar, sükûtun uğultusunda boğulmuştu.

Aradan bunca zaman geçmesine rağmen, o gün yaşananların ve Hizbullah'ın değerlendirmesi bugün bile, bir türlü yapılamadı. Hiç kimse, o süreçte suçsuz olarak gözaltına alınıp, tutuklanıp, yıllarca içerde yatıp sonra beraat edenlerle ilgili, “bu ne biçim adalet, bu ne biçim hukuk” demedi. Bir sorgulamada bulunmadı. Çünkü kamuoyu öylesine şekillendirilmişti ki, beraat de etseler, örgütle ilintilendirilenler, her türlü muameleyi hak ediyordu. Onlar için hak, hukuk aranamazdı; onların insan haklarından bahsedilemezdi.

Hizbullah'la ilgili bilgiler ise; ya polis raporlarından, savcılık iddianamelerinden aşırma paragraflarla PKK'lı kalemeler tarafından kamuoyuna yansıtıldı ya da “Kendi Dilinden Hizbullah’ aracılığıyla. Bağımsız hiçbir kalem konuyu incelemedi. Hele İslamcılar, diğer netameli birçok konuda olduğu gibi, bu konuda da konuşmaktan çekindiler.

Son günlerde; 2005 yılında çıkarılıp, Ocak 2011’de yürürlüğe giren; ‘tutukluluk sürelerinin sınırlandırılmasıyla ilgili yasa’ nedeniyle Hizbullah yine tartışma konusudur. Eski görüntüler yeniden ortalara serilmekte, Hizbullah'ın ne kadar vahşi bir örgüt olduğu tekrar hatırlatılmaktadır. Örgütlü suç sanıklarının tutukluluk sürelerinin Yargıtay’ca 10 yıla sınırlandırılması Erge-
nekon, PKK ve diğer terör örgütleri sanıkları için çok bulunup, insafsızlıkla, hukuksuzlukla itham edilirken; Hizbullahçılar için az bulunmakta, onların serbest bırakılmaları kamu vicdanını yaralamak olarak gösterilmektedir. Ve bu konuda Abdullah Öcalan, PKK, Erge-

nekoncular, muhafazakârlar, liberaller, ulusalcılar ittifak etmiş durumdadır. Hizbullahçılar için hukuk, kanun, adalet asla geçerli olmamalıdır. Hatta gerekirse “Onların cezalarını Diyarbakır halkı vermelidir.” Kamu vicdanının yaralandığından bahsedenlerin başında ise, Abdullah Öcalan gelmektedir.

Yıllardır, Mehmet Ağar’ı dâhil; “PKK silah bıraksın, düz ovada siyaset yapsın” diyenler; silahı bırakıp, sosyal hayat içerisinde yer alan, legal çalışmalara yönelip kitleleşen Hizbullahçıların hayattan sürülmesi gerektiğini söylüyorlar. Çoluk çocuk demeden; kendi halkını öldüren, on binlerce askerin ocağını söndüren, binlerce kendi militanını işkencelerle infaz eden PKK’dan, Hizbullah daha mı canidir. İnsanları asit kuyularında eriten, kendi uçağını düşürmeyi, öğrenci ziyaretinde denizaltı gemisini havaya uçurmayı, Fatih Cami’ini bombalamayı planlayan; dağı, taşı bombalarla donatan, binlerce faili meçhulün şüphelisi bütün terör örgütlerinin anası, hamisi bir örgüt, Hizbullah’tan daha mı masumdur.

Bu kamuoyunun vicdanı Hizbullah sanıkları için kanaat, yıllardır devam eden PKK ve Ergenekon vahşetini sempatiyle mi karşılamaktadır? Bunları; ‘şu örgüt temiz, şu kirlidir’ manasına değil; ‘hukuk herkese eşit uygulan-sın’ endişesiyle söylüyorum. Suçun cezasını oluşturulan kamuoyu vermesin. Herkese işledikleri suçların cezalarını sadece yasalar, hukuk belirlesin. Bugün yoğun bir şekilde bazı vakıflara, derneklere, gazetelere baskınlar düzenlenmekte, insanlar gözaltına alınmakta, sonra da serbest bırakılmaktadır ve nedendir bilinmez, bu kimse bu insanlara yapılanlar nedir diye sormamaktadır.

*17-23 Ocak 2011, Sayı:71
Özgün Duruş gazetesi
09 Şubat 2011
www.habername.com*

SALİH MİRZABEYOĞLU'NU SAVUNMAK

Genelde demokrasi diskuru çekilir, laf dolandırılır.

Öncelikle ne kadar demokrat, ne kadar insan haklarına saygılı olduğu vurgulanır.

Bilinen, duyulan dillere pelesenk olmuş bütün insan hakları ihlalleri, tek tek sayılır.

Deniz Gezmişlerden girilir, Yusuf Aslanlardan çıkılır.

Azınlıkların yaşadıkları 6-7 Eylül olaylarından, Aşkale Sürgünleri'nden bahsedilir.

Dersim isyanlarına girilir, Seyit Rıza'nın masumiyetine inanılır.

Nazım Hikmet'in vatandaşlık durumu dramatize edilir.

Sonra, bütün bunlar yetersiz bulunup, başka malzemeler aranır.

Ünlü, büyük adamların, muteber kimselerin referansları sıralanır.

Arka plana "Başkalarını da savundum" dayanağı eklenir.

İstenenin; ‘bütün herkese özgürlük’ talebi olduğu özellikle vurgulanır.

Ayrımsız herkesin, hak ihlallerine karşı olmanın ilkelilik olduğu söylenir.

Salih Mirzabeyoğlu ile düşüncelerinin uyuşmadığı özellikle belirtilir.

Kesinlikle eylemlerini desteklemediğini söylemek eksik bırakılmaz.

Asıl konuya girileceği zaman boğaz yeniden temizlenir.

Hele hazırda bir bardak su varsa, mutlaka bir yudum alınır.

Geriye doğru yaslanılarak “emniyetteyim” duygusu hissedilmeye çalışılır.

Gereksiz de olsa, “ Suçu ve suçluyu savunmuyorum, bundan emin olabilirsiniz” denir.

“Efendim; ben, Mustafa Balbay’ın, Tuncay Özkan’ın tutuklu bulundurulmasının gerekmediğini söylüyorum. Delil karartma durumları da artık söz konusu değildir. Bütün deliller toplanmıştır” demek sözün sosu olarak kullanılarak karşıdakinin güven duygusu eksiksiz kazanılmaya çalışılır.

Ergenekon’un ciddi olduğu ancak savcıların yanlışlar yaptığı yeri olmasa da, son söz adına belirtilmeden geçilmez.

“Kesinlikle AK Parti yandaşı değilim. Ben AK Parti’nin yaptığı yanlışları da dile getiririm” demenin modasına da uyulur.

Tekrardan etrafa bakılır. Artık herhalde zamanı gelmiştir.

Eksik kalmasın diye “Başta da belirttiğim gibi onların düşüncelerine katılmadığım gibi, onların eylemlerini asla onaylamadım. Hatta onlar İslamcı bazı örgütlerle de çatıştılar” demek emniyet sigortası olarak görülür.

Sonra lafa girilir.

Tekraren “Asla yanlış anlaşılmak istemem. Acı çekenlerin acılarını gönülden paylaşıyorum.” Kalın çizgisinin ardından, aslından konunun çok da önemli olmadığı, sadece demokratlık adına bu konuyu dile getirdiği izleniminin keskinleşmesi sağlanır.

“Yahu, bu ülkenin geleceği için, demokrasinin kökleşmesi için “öteki” kavramını hayatımızdan uzak tutmamız gerekir.” Son bir hamle olarak bu cümle iyi oldu.

Artık nefes göğse dar gelmektedir, boşaltmak lazımdır.

Salih Mirzabeyoğlu’nu hatırlıyor musunuz? Hani eskiden cam kırma, Molotof kokteylli atmak gibi sansasyonel eylemler yapan bir örgüt vardı. Şey yahu. Hani, İBDA-C örgütü. İşte bu Salih Mirzabeyoğlu o örgütün lideriydi. Öldürme eylemleri yoktu. Oyun salonlarına, birahanelere Molotoflu saldırı yaparlardı. Efendim sanat eserini beğenmeyebilirsiniz, ancak ona “ucube” diyemezsiniz. Yani, şey... Bu Mirzabeyoğlu kitaplar yazmış. Görmedim ama 58 tane kitabı varmış. Düşünceye tahammül yok. Uğur Mumcu en araştırmacı gazeteciydi, yeri doldurulamaz. Yahu medya da bazen kötü sınav veriyor. Hatırlıyor musunuz, Mirzabeyoğlu’nun işkencede dayak yemiş fotoğraflarını gazeteler basarak; dayak izlerine, fotoğrafta oklar çıkarıp “İşte alnı duvara çarptı, saçları pervaneye sarıldı” gibi alaycı haberler yapılmıştı. Yani bu Türkiye’nin imajı... Ben, Ergun Poyraza da yapılırsa karşı çıkarım. Hani Türkan Saylan’a da ayıp edildi. Hasta kadının evi arandı. İçime dokundu. Cüzamı bilir misiniz, cüzamı. Türkan Hanım hayatını cüzama adadı.

Hani diyorum ki. Salih Mirzabeyoğlu'da bir yazardı. Yani bir düşünce adamı olduğunu söylüyorlar. Hapishanede kitaplar yazıyormuş. Müebbetle mahkûm. Çocuğunun okulunun önünden, hanımıyla birlikte gözaltına alındığında "Örgüt evinde silahlarla birlikte yakalandı." denmişti. Bu, tabii önemli değil. Şey... Diyorum ki, yani demek istiyorum ki, avukatları bar bar bağıyor. "Müvekkilimize işkence yapılıyor." Emin olun Nazım iyi şairdi. Ne de mavi gözleri vardı. Bir de Piraye. O ne güzel aşktı. Yazık oldu. Yanlış anlaşılmasın, ama acaba diyorum ki, düşüncelerine katılmıyorum, eylemlerini vallahi desteklemiyorum. Ben zaten onları kesinlikle tanımam. Yani aslında bu işkence iddialarının üzerine, yani... İncelense. Demokrasi daha güzel olacak. Yani Türkiye'nin imajı önemli. Şey... Haberal çok önemli bir bilim adamı. Çok önemli çok. Mirzabeyoğlu'nun saçını sakalını kesmişler. Şey yüzü, gözü yara bere içerisinde, görünce. Yani, "şey" dedim. Onun insan hakkı var mıdır? Yani, o aydın sayılır mı? Kesinlikle, yok, hayır. Yani avukatları diyor da. Oh... İşte, söyledim.

Terler silinir, etrafa bakılır.

"Yani benim söyleyeceklerim bu kadar. Son olarak şunu belirteyim ki, 'Muhteşem Yüzyıl' dizisine gösterilen tepkileri anlamıyorum. Sanata, sanatçının eserine saygılı olmak gerekir, kardeşim. Hatta felsefeyi de, Gazali öldürmüştür, asla unutulmamalıdır.

24-31 Ocak 2011, Sayı: 72

Özgün Duruş gazetesi

02 Şubat 2011

www.habername.com

NEREYE?

Daha çocukluk yıllarımızda, okuduklarımız arasında tebliğcinin özelliklerini anlatan kitaplar epey bir yer tutardı. Kendi İslami duyarlılıklarını başkalarına aktaran kişilere sağına soluna bakılmadan tebliğci deniyordu ve tebliğ metodunu öğrenmek Müslümanların öncelikli görevidi. “Selamün aleyküm, kör kadı” demek doğruyu söylemek olarak algılanmıyordu. Sözün söyleneceği yerlerin; söylenen sözler kadar önemli olduğu vurgulanıyordu. İnsanlara hakaret ederek, küfrederek, hakir görerek doğrunun aktarılamayacağı tebliğin elif bası olarak belletiliyordu. İnsanları karşımıza alarak, onlara hakaret ederek kimseye bir şey anlatamayacağımızı ilersleyen yıllarımızda zaten tecrübeyle öğrendik.

28 Şubat sürecinde Yaşar Nuri Öztürk televizyonların yegâne müftüsüydü, ekran ekran koşturuyor, gazetele-
rin en okunan köşelerini kapıyordu. İslam’ı anlatıyor-
du. Anlattığı İslam’da çok yanlış yoktu. Kendi ifadesiyle
anlattığı ‘Kur’an İslam’ıydı. Öyle diyordu. Ancak ne-
dense onun İslam’ının; ‘sövdüğü’ kimseler; hep İslami
duyarlılığı olan kesimlerdi. “Biz de Müslüman’ız ama
gerici değiliz, yobaz değiliz” diyen kimseler, Yaşar Nuri

Öztürk'ün İslam'ından en küçük eleştiri almıyorlar, hatta onların ibadetsiz, itikatsız, inkârcı İslamı '28 Şubat'ın Şeyh-ül İslam'ından övgüler alıyordu. Müsâ-maha görüyordu. Bu tavır, dindar kesimler tarafından tanındığı için, kimse bundan çok da rahatsızlık duymuyordu. Çünkü Müslümanlar, Yaşar Nuri Öztürk ve sonrasındaki Zekeriya Beyaz gibi türevlerine hak ettikleri pozisyonu vermişlerdi. Onlar tek ve ilk örnek değildi. Geçmiş dönemlerde de bu tiplerin aynıları yaşamıştı ve onlar tarihin lanetinde yerlerini almışlardı. 28 Şubat müftülerini, sistem, taşıyabildiği kadar taşıdı, kazandı-rabildiği kadar onlara kazandırdı. Sonunda bu tiplerin her birinin, bütün dönemlerde başlarına gelen, bunların da başlarına geldi. Megalomanlaştılar. Ve bütün kazandıkları ve itibarlarıyla beraber silinip gittiler. "Şöhret afettir." Kutlu sözü herhalde bu şekilde tecelli ediyor.

Geçmiş, herkesin unutmaya başladığı bu tipleri hatırlatmamın sebebi, yukarıda saydığım isimleri unutturmak değil. Bu tiplerin daha yakın zamanların figüranı oldukları için hafızalardan hala silinmemiş olmalarıdır. Yani anlatmak istediğim konunun daha anlaşılır olması için bu isimleri andım.

Son zamanlarda da bazı isimler televizyonların, gazetelerin önemli figürleri haline geldiler. Muhafazakâr, dindar bir kimliğe sahip ve AK Parti eleştirisi yapıyorsa; televizyon kanalları, gazeteler bu kişilerin önüne sonuna kadar açılıyor. Açılan bu ekranlarda, önünüze serilen gazetelerde bu kişilerden istenen belli olduğu için, bunlar; sözün şehveti içerisinde saydırabildikleri kadar AK Parti'ye saydırıp, sövebildikleri kadar sövüyorlar. 80 yılın bütün sorunlarının vebalini, AK Parti'ye yükleyip; vurabildikleri kadar vuruyorlar. Vurdukça da ekranlar önlerine açılabilirdiği kadar açılıyor. Ve bu tipler; bir zaman sonra, kendilerini ülkenin en iyi düşüneni, en iyi

söz söyleyeni zannetmeye başlıyorlar. Şunu da gözden kaçırmıyorlar. “Demek ki benim uzmanlık alanım, bu konu.” Çünkü bunların, başka konularda konuşmasını istemiyorlar. Ekranlarda olmanın cazibesıyla de, bunlar artık inanmadıkları sözleri de söylemeye başlıyorlar.

Benim için asıl rahatsızlık veren konu, bu ülkenin dindar camiası, 1980’li yılların başından beri 20 yıl birbirimizle uğraştı, birbirini küfürle itham etti, tartıştı, çatıştı. 28 Şubat’la birlikte dönüp arkaya bakıldığında da, bu sürecin kimseye bir şey kazandırmadığı görüldü. Sadece araya duvarlar örülmüştü ve iletişim bitirilmişti. Küfür cümleleri Müslümanların birbirlerine doğruları iletmesine engel olmuştu. Birbirinin doğrularından, güzellerinden habersiz kalınmıştı. Kendisinin dışındakiler ‘öteki’ ve ‘ötekinin iyisi’ kerih görülmüştü.

Bu dönemde yaşananlar “hepimiz için, tecrübe olsun” dediğimiz bir süreçte; toplumun dindar olsun olmasın bütün kesimlerinin güzelini paylaşmanın, erdemlilik olduğunu görmeye başlayıp bunun söylemini geliştirmenin çabası verilirken, birileri; çıkıp, İslam adına 1980’lerin kavgacı, çatışmacı dilini kullanmaya başladılar. Bu dil toptancı ve de incitici.

Örnekleyerek isim vermekten şimdilik kaçınmak gerektiğine inanıyorum. Bazı tipler, yaşlarının ilerlediğine inanmış olsalar gerek ahir ömürlerinde galiba, yanlışlara savaş açmaya karar vermişler. Bu nedenle de televizyonlarda sıkça boy göstermeye başladılar. Şunu biz net olarak biliyoruz ki, her yanlışla mücadeleye kalkışana televizyon ekranları açılmıyor. Bunun için belli özellikler taşımak gerekiyor. Ya gerçekten konunun uzmanı olmanız gerekiyor, ya reytinge elverişli davranışlar sergilemeniz lazım, ya da düşman görülene, vuracak sopya dönüşmelisiniz. İzlediğim programlarda bu tipler

uzmanlıklarıyla bulundurulmuyorlar. İslami kavramlarla 'diğer Müslümanlar'ı dövmek için arzı endam ediyorlar. Ve bunu yaparken de başkalarının bu güne kadar kendilerine davrandığı gibi davranıp, bütün grupları, tarikatları, cemaatleri, Diyaneti sanki onların bireysel davranışları düşünüşleri yokmuş gibi aynı kefeye koyup, aynı cümlelerle suçluyorlar. Bu davranış biçimi daha çocukluğumuzda öğretilen tebliğ diliyle asla uyuşmuyor. Bu zatlar eğer söylediklerine samimiyetle inanmış olsalar asla bu dili tercih edip kendileri dışındakileri öteki-leştirip, tek kalıp içerisinde ele almazlardı.

31 Ocak- 06 Şubat 2011, Sayı: 73
Özgün Duruş gazetesi
15 Şubat 2011
www.habername.com

SON FİRAVUN'UN GİDİŞİ Mİ?

İlk gençlik yıllarımızda Hasan El Benna'nın "Risaleler"i arkadaşlar arasında elden ele dolaşırđı. Mısır'ı, Türkiye kadar bilir, Türkiye'den çok takip ederdik. İhvan-ı Müslimin'in liderlerini bilir, aralarındaki düşünce ayrılıklarına kulak kesilirdik. Hasan El Benna'nın şehadeti sık sık anlatılır, şehidin kanının bereketine vurgu yapılırdı. 'İhvan' sadece Mısır'la sınırlı görülmez, Said Havva gibi âlimler kanalıyla Suriye'ye ve diğeri Arap coğrafyasına taşınırdı.

Mısır bizim için Seyyit Kutup'tu, Abdulkadir Udeh'ti. "Yoldaki İşaretler" elden ele dolaşır, satırların altı yenden yenden çizilirdi. 'Yoldaki İşaretleri' okumamış İslamcı genç yok gibiydi. Fizilal-il Kuran'ı satın alabilmek her öğrencinin hayalidi. Zeynep Gazali'nin "Zindan Hatıraları"ndaki insanlık dışı zulümler, kimleri ağlatmadı ki. Mısır'lı âlimler ve aksiyon adamları, 1960'ların sonundan başlayarak bütün dünya Müslümanları gibi, Türkiye Müslümanlarını da yoğun bir şekilde etkilemişti.

Mısır'daki İslami Hareket, köklü bir geçmişe sahiptir. 1928 yılında kurulmuştur ilk Hasan El Benna hareketi. Birçok badireler atlatmış; cinayetlere, hapislere, idam-

lara muhatap olmuştur. Yukarıda da ifade ettiğim gibi, Mısır'daki hareket, birçok İslam ülkesindeki harekete ilham kaynağı olup oraları tetiklemiş veya aynı isimlerle örgütler kurulmasını sağlamıştır. Ve aynı acıları diğer ülkelerdeki Müslümanlarda yaşamışlardır.

1982'deki Hama Katliamı'nın bir örneğini dünya yaşamamıştır. Mısır'ın kendisindeyse, özellikle Enver Sedat'ın öldürülme olayına kadar çok canlı, çok hareketli bir dönem yaşanmıştır. Mısırlı gazeteci Hasaneyn Heykel'in kitabına isim olan deyimle "Öfkenin Sonbaharı"nda "Bir Firavun'un Sonu" getirildikten; yani Enver Sedat'ın, Halit İslambuli tarafından öldürülmesinin ardından, Mısır'da tam bir cadı kazanı kaynatılıp; binlerce Müslüman hapisanelere tıkılmış, aynen Türkiye'de olduğu gibi insanlar fail-i meçhullerle ortadan kaldırılmış, idamlar ve işkencelerden geçirilmiş ve hareketin kendi kabuğuna çekilmesi sağlanmıştır.

Mısır'daki İhvan Hareketi özellikle İran İslam Devrimi sonrası çeşitli yönlerden eleştirilmiş, İran Devrimiyle karşılaştırmaları yapılmış, hatta bu karşılaştırmalarda Raşit El Gannuşi yönetimindeki Tunus İslami Yönelişler Hareketi, İran ve Mısır Hareketlerinin orta yolu olarak sunulmuş ve bunlar üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Pakistan Cemaat-i İslami hareketi de aynı dönemde bütün dünyada kendi örnekliğini ortaya koymuş, dünyanın birçok yerinde benzeri örgütlerin kurulmasını sağlamıştır.

1980 sonrası dünyadaki değişimle birlikte İslam ülkelerindeki bütün bu İslami hareketler; bir anlayış, bir yöntem değişikliğine gitmişlerdir. Hareketler genel olarak, söylemden ziyade eylem üzerinde kendilerini ifade etmeye başlamışlardır.

Bunda da Lübnan Hizbullah'ının büyük tesirinin olduğu söylenebilir. İslami hareketlerdeki

bu yöntem değişiklikleri onların daha dünyevi ve daha kitlesel olmasını sağlamıştır. Buna bağlı olarak insanların, karşılaştıkları sorunlara çözüm bulma arayışına girilmiş, sorun görülen alanlarla ilgili faaliyet gösterecek dernekler, vakıflar, cemiyetler oluşturulmuştur. Bu kurumlar devletin faaliyet alanlarını da kapsayacak boyutlar kazanmış ve bununla toplumların bütün kesimlerine ulaşmaya çalışılmıştır.

Mısır Müslüman Kardeşler Hareketi de aynı yöntemle 1980'li yıllardan başlamak üzere toplumda daha kabul edilir çalışmalarla kitlelerle kucaklaşabilmiştir. Son seçimlerde

Meclis'e 100'e yakın milletvekili gönderecek güce ulaşması bu çabaların sonucudur.

Bütün bunlara rağmen, son iki ay içerisinde bu bölgede cereyan eden olayları, anlamlandırmada aslında herkes zorlanmaktadır.

Çünkü bu ülkelerdeki diktatör yönetimlerin, bu güne kadar uyguladıkları şiddet ve dünyaya yaydıkları imaj bu olayların izahının sağlıklı yapılmasını önlemektedir. Tunus'ta bir çiçek satıcısının işsizlik nedeniyle kendisini öldürmesinin; burada ve domino etkisiyle diğer ülkelerde sonunda devrim sayılabilecek olayların yaşanmasını sağlaması, bu ülkeleri bilenler için; çok da kolay izah edilebilecek bir durum değildir.

Bu ülkelerdeki Firavunların oluşturmuş oldukları otorite, salmış oldukları korku; bir anda yerle bir oluyor ve milyonlar sokaklara dökülüyor. Şimdiye kadar da bu eylemlerin arkasında organize bir örgüt varlığını ortaya koymuyor.

Dillendirildiği şekliyle tam bir halk ayaklanması görüntüsü ortaya çıkıyor. Ancak işin gerçeğinin bu olduğu noktasında zihinler oldukça bulanık ve şüpheler haddinden fazla. Yani insanların bir anda internet üzerinden bu şekilde organize olması ve bedel ödeyecek duruma

gelmesi, çok da inanılması kolay bir durum olarak görülüyor. Burada olayların kaynağı, bugün için, sadece gösterilerin ömrünün ve sonuçlarının kestirilmesi açısından önemlidir.

Olayların kaynağı ve Mısır Firavun'u Hüsnü Mübarek dikkate alınmadan yapılan yorumlar ve değerlendirmeler kısa ömürlü oluyor ve saat saat değişen kanaatler ileri sürülüyor.

Mısır Firavun'unun kolay pes etmesini beklememek gerek. Çünkü o sadece Mısır'ın devlet başkanı bir Firavun değil; aynı zamanda İsrail'in sigortasıdır. İsrail'i sigortalamadan Mısır'da bir değişiklik beklemek çok da mantıklı görülüyor.

Soru şu olmalı, eğer Mübarek gidecekse, yerine hangi mübarekle İsrail'i garantiye alacaklar. Mısır'daki olaylar, Mısır halkından daha çok İsrail'i ilgilendirmektedir.

Mısır halkı herhalde Cemal Abdunnasır tecrübesini görmezlikten gelmeyecektir.

*7 Şubat-13 Şubat 2011, Sayı: 74
Özgün Duruş gazetesi*

RUHUN FİYAKASI, VİCDANIN HAVA PARASI UCUZ KAHRAMANLIKLAR

Eski monşer Onur Öymen tarihe kendi vecizeleriyle geçecek adamdır. Terörle nasıl mücadele edileceği tartışmalarının yapıldığı bir dönemde de, bu vecizelerinden en tartışılanını söylemiştir.

“Terörle mücadelenin yöntemi bellidir. Geçmişte Şeyh Sait Ayaklanması’nda hangi yöntem uygulandıysa, Der-sim İsyanı’nda hangi yöntem tatbik edildiyse; bu günde uygulanacak yöntem aynı olmalıdır.”

Bu söz Türkiye’yi sarstı, insanların demokratlık damarlarını kabarttı.

Liberaller, ayağa kalktılar.

Demokratlar haddini bildirmek için yol aradılar, iz bulmaya çalıştılar.

İslamcılar geri durmadılar, ağızlarına geleni söylediler.

Muhafazakârlar, bütün muhafazakâr kimliklerini bir tarafa bırakıp; bu pervasızca, insan haklarına saygıyı hatırlattılar.

Komik ama gerçek, Kemalistler bile üzerlerine düşeni yapıp “bunlar yanlış düşünceler” dediler.

Hatta Kemal Kılıçtaroğlu bile gaza gelip, laf söyledi, sonradan ağzına biber sürüp sustursalar da, gam değil.

Evet, bütün bu kesimler, asla sorgulanamaz demokrat kimliklerini takınmışlardı. Birer cengâvere dönüşmüşlerdi. Toplumda tam bir mutabakat sağlanmıştı. Hep birlikte hadsize haddi bildirilmişti. “Nasıl olurdu da Dersim’le ilgili bu cümleyi kullanırdı.” Dersim’de bir zulüm işlenmişti, insanlar zehirlenmiş, hunharca katledilmişti. Seyit Rıza’ya, oğluna olmadık işkenceler reva görülmüş, katledilmişlerdi.

Amenna. Doğrudur, kitaplar öyle yazar, tanıklıklar bunun üzerinedir. Burada itiraz edilebilecek bir husus yoktur. Ve bu liberaller, bu demokratlar, bu İslamcılar, bu muhafazakârlar, bu Kemalistler takdir edilmeli, alkışlanmalıdır. Hepsini tebrik ediyor, gazalarının mübarek olmasını diliyorum. Ancak Onur Öymen iki örnek vermişti: Biri Dersim, diğeri de Şeyh Sait.

Nedense sadece Dersim üzerinden kıyamet koparıldı, Şeyh Sait örneğini kimse hatırlamadı.

Liberaller herhalde unuttular.

Demokratlar, “o kadar da değil” dediler.

İslamcılar; demokrat olmanın, insan hakları savunucusu olmanın bedelsizini tercih etmiş olabilirler.

Muhafazakârlar, “yahu Şeyh Sait’i dile getirmenin şimdi sırası mı” diyebilirler.

Kemalistlerin “yok artık, daha neler” deme ihtimalleri yüksektir.

Şeyh Sait isyanını konuşmanın her şeye rağmen, hâlâ vebalı bir iş olduğunu anlayabiliyorum.

Ancak bu ikircikli tavır sadece Şeyh Sait olayıyla sınırlı değil. Toplumun bir kesiminin insan haklarını savunmak; demokratlık, liberallik ve daha bilmem ne tür 'cicilikler' adına, bütün kesimlerin boynunun borcu. Lakin bu borç, nedense sadece bazıları adına ve bedelsiz olduğu için üstlenilir. Bu tavır nedeniyle, bir bedel ödenmediği gibi bir sürü de aferin alınır. Bedel gerektirebilecek ve kendileri için 'kesinlikle öteki' görülürse; asla neyle karşılaşsalar karşılaşsınlar, savunulmaması gerektiğine inanılır ve yaşananlar karşısında bir büyük sükût hâkim olur.

Bu ülkede dokunulmazlığı olan bazı aileler, bazı kurumlar, bazı meslekler ve o mesleklerin mensupları vardır. Bunlar hangi suçu işlerlerse işlesinler, neyle karşılaşsalar karşılaşsınlar hep bir koruma altına alınırlar. Bunun karşısında da, başka bir kesim var ki; onlar, hangi muameleye tabi tutulurlarsa tutulsunlar, neyle karşılaşsalar karşılaşsınlar, hangi haksız hukuksuz muameleye tabi tutulurlarsa tutulsunlar fark etmez, çünkü onlar her şeye müstahaktırlar ve onların insan hakkı, adaletle muamele gibi bir talepleri dahi olamaz ve onların uğradıkları haksızlıklar da asla yanlarında kimse olmaz.

Bu durumu son günlerde sıklıkla yaşıyoruz. Güneydoğu Anadolu merkezli Hizbullah'a yakın sayılan kişilere karşı baskın, operasyon ve gözaltı olayları yaşanıyor. Gazetelere, dergilere baskınlar düzenleniyor; yazarlar, muhabirler gözaltına alınıyor. Dernekler, vakıflar aranıyor yöneticileri, gönüllüleri gözaltına alınıyor, gece yarısı evlere operasyonlar düzenleniyor ailelerin tedirginliklerine, çocukların korkularına ve bu korkuların yaşataca-

ğı travmalara dikkat edilmeden aile fertleri toplanıyor. Karakollarda süründürölüp savcılıklarda çok büyük bir kısmı serbest bırakılıyor. Ve bu durum Türkiye geneline yaygınlaştırılarak devam ediyor. İnsanlar, niçin gözaltına alındıklarını bilmiyorlar ve bu gözaltıların ne kadar daha devam edeceği kimsenin bilgisinde değil. Yüzlerce insan gözaltına alındı; ancak bunlardan on tanesi bile mahkemeye sevk edilmedi. Bu gözaltıların büyük kısmı karakoldan, geri kalanlarsa savcılardan serbest bırakılıyor. Ama binlerce aile, çoluk çocuk tedirgin ediliyor, çevrelerine şüpheli olarak sunuluyor. Bunun karşısında bu ülkede demokrasi, insan hakları savunuculuğu bayraktarlığına soyunanlar dahi hiç kimsenin sesi çıkmıyor, kimse “ne oluyor kardeşim” diye sormuyor. Çünkü bu gözaltına alınanlar, daha çok dindar kimlikleriyle temayüz etmiş kişiler. Onların gazeteci olması, yardım gönüllüsü olması, vakıfçı olması, öğretmen, doktor, yazar, çizer olması önemli değil. Onlar ne olurlarsa olsunlar, diğerleri için kimliklerinden dolayı makbul kişiler değiller.

Bu manzarada, diğer haksızlığa uğramışlar adına göz yaşı dökenlere, cengâverce televizyonlarda konuşanlara, insan haklarından, demokrasiden bahsedenerlere kim inanır. O cicili sözler sadece ruhun fiyakasıdır. Bu tipler sadece kadrolu cenaze ağlayıcılarıdır. Bunların dertleri, asla başkalarının insan haklarına saygıyı hâkim kılmak değil, vicdanın hava parasını ödemektir.

14-20 Şubat 2011, Sayı: 75
Özgün Duruş gazetesi
22 Şubat 2011
www.habername.com

ÇÖLE DÜŞEN KALENİN STRATEJİK ÖNEMİ KALMAZ

Her düşünüş, her ideoloji, her inanış kendini ancak kendi kavramlarıyla izah edebilir. Bunlardan biri; kendini, kendi kavramları dışında ifade etmeye kalktığında çok da başarılı sonuçlar almaz. Mesela İslam'ı anlatacağınız zaman kullanacağınız kavramlar İslam'ın kendi kavramları olmalıdır. İslam'ı farklı ideolojilerin kavramlarıyla anlatmaya kalkıştığınızda; anlatmaya çalıştığınız İslam, Kur'an'ın İslam'ı değil; kavramlarını ödünç aldığınız dünyanın, ideolojinin İslam'ıdır.

Aslında 1960'ların ikinci yarısının modası sandığımız İslam'ı sosyalizmle izah etme anlayışının tezahürlerine son zamanlarda sıkça rastlıyoruz. Solun "eşitlik" kavramıyla İslam'ın "adalet" kavramını karıştıran tipler televizyonlarda arz-ı endam ediyorlar. Daha önceki bir yazımda izah etmeye çalıştığım gibi, Müslüman kimliğiyle tanınan bazı zevat, Müslümanları taciz etmeye kalktığında ekranlarda genişçe yer bulabiliyor ve bu tipler de, ekranların önlerine açılmasını, düşüncelerinin enginliğinden sanıyorlar. Bu tiplerin son örneklerinden biri de Mehmet Bekaroğlu.

Mehmet Bekaroğlu'nu Trabzon'da 1990'lı yılların başlarında çıkardığı "Gelecek" dergisinden beri takip ederim. Derinlikli düşünceleri olan bir tıp doktoruydu. Sonra siyasete atıldı, zannedersen bir dönemde Refah Partisi'nde milletvekilliği yaptı. Sonra başka angajmanlara girdi. Çeşitli kesimlerle ortak çalışmalar yaptı. En son nasıl bir kavram olduğunu bir türlü anlayamadığım; kendilerini "Müslüman Sol" diye tanımlayan bir ekiple beraber oldular. Sonra, bu ekibin sol tarafı, Ak Parti'de kendine yer buldu. Mehmet Bekaroğlu'ndaki travmada böylece başlamış oldu.

Bir Müslüman'ın savruluşu her zaman rahatsız etti, beni. Günay ve ekibinin Ak Parti'de yer bulmasını, Bekaroğlu, "Niye ben değil de o" diyerek; bir türlü hazmedemedi, Sayın Bekaroğlu bu hınçla sırf Ak Parti'ye vurmak adına, daha önce birlikte olduğu, sonra acımasızca eleştirdiği Saadet Partisi'nden İstanbul Büyükşehir Belediye başkan adayı oldu. Adaylığı süresince kendisi bir psikolog olmasına rağmen; bireylerin hatalarını, suçlarını, kusurlarını kusur sahibi gördüğü bireylerden alıp, bütün bir topluluğa taşıyıp; birinin eksiğiyle bütün bir kesimi suçlayıcı, karalayıcı beyanlarda bulundu. Bu suçladıkları, daha önce içlerinde mutlu bir şekilde yaşadığı kimselerdi. Söyledikleri özellikle laikçi kesim tarafından ciddiye(!) alınıp epeyce tartışıldı. Çünkü bütün İslami kesimi, muhafazakâr camiayı tek bir kişiymiş gibi görüp hepsini aynı kefeye koyarak, hepsine birden suçlamalarda bulunuyordu. Hızını alamadı. Orada istediği şiddette tokat indiremediğini hissetmiş olsa gerek ki, daha güçlü olacağını sandığı Has Parti'de mevzilendi. Şimdi oradan yayılım ateşinde bulunuyor.

Has Parti bu söylemle kime hitap ediyor anlamak mümkün değil. Ya da Has Parti ne kadar daha, Mehmet Bekaroğlu'nun özel hıncı için kendilerini kullanmasına imkân verecek.

Buradaki sıkıntı, aslında sadece Mehmet Bekaroğlu'nun psikolojik durumu değildir. Daha büyük sıkıntı, Bekaroğlu'nun hıncını almak, öfkesini boşaltmak için çeşitli siyasal organizasyonları kullandığı gibi İslami kavramları da hoyratça kullanmış olmasındır. Burada İslami kavramları kullanmasından daha vahim olanı da, bunları sol jargonla tevhit ederek hakaret aracına dönüştürmesidir.

Müslümanlar eleştirilmez değildir. Mutlaka eleştirilebilir. Eleştirilmelidir de. Sorun burada değil. Sorun; kendini Müslüman olarak tanımlayanları, sanki Mehmet Bekaroğlu kendini, Müslüman olarak tanımlamıyormuş gibi; top yekun bütün bireysel kusurların muhatabı olarak görmesindedir. Bir yandan örgütlenmeden, sendikalılaşmadan bahsedeceksiniz, bununla birey haklarının savunulacağını söyleyeceksiniz, sonra da tutup, bütün örgüt mensuplarını aynı kefeye koyup, hepsine birden hakaret edeceksiniz, iftira edeceksiniz. Kategorize ederek değerlendirmek daha kolay olduğundan mı acaba örgütlenmeyi önemsiyor. İnsanlar rgtlenirlerse daha kolay mı hakaret edilip, tahkir edilebiliyorlar. MÜSİAD aynı düşünceye yakın işadamlarının bir araya gelerek oluşturdukları bir örgüttür. Bu rgt içerisinde düşünceleri birbirine yakın olsa da, yaşayışları birbirinin zıddı olan insanlar vardır ve bu durum, kimsenin de sorguladığı bir nokta değildir. Zaten sorgulama hakkı da, ne adına olursa olsun kimseye düşmez. Şimdi bu insanların tamamını, aynı kefeye koyup, aynı kavramlarla tahkir etmek kimin haddinedir. Ya da hangi ideoloji, hangi ahlak bu hakkı, kime verir.

Mehmet Bekaroğlu, İslami kavramları sol jargonla birleştirerek hıncını almaya çalışırsa; bundan ne kendisi, ne de birlikte siyaset yaptığı insanlar fayda görecektir. Sverek karşınızdakini dzeltemezsiniz. Mehmet Be-

karoğlu İslami kavramlarla, sol kavramları aranjman yapmadan önce, daha berrak olarak kendini ifade etme becerisine sahipti. “Gelecek”teki Bekaroğlu çok daha etkiliydi. Hırslar, vicdanın önüne geçtiğinde zararlı çıkan vicdanını gemleyen hırs sahibi olacaktır. Mehmet Bekaroğlu’nun zararlı çıkmasını, “Gelecek Dergisi” hatırına istemem.

Sevgili Mehmet Bekaroğlu’na Dino Buzzati’nin Tatar Çölü romanını okumasını öneririm. Hocam koruduğunuz kale çok da stratejik bir öneme sahip değil. O sadece bir kendini önemli görme halinin tezahürü. O kalenin etrafı çöl. Düşman oraya gelmeyecek. Nöbet yerini terk edebilirsin.

21-27 Şubat 2011, Sayı: 76

Özgün Duruş gazetesi

01 Mart 2011

www.habername.com

TATAR ÇÖLÜ

Geçen haftaki “öle düŖen kalenin stratejik önemi kalmaz” isimli yazımda “Tatar ölü” isimli romana atıfta bulunarak Mehmet Bekaroğlu’yla ilgili düŖüncelerimi paylaŖmıŖtım. Ancak “Tatar ölü”nü okumayan bazı dostların, yazının baŖlıđı dâhil, yazıyı anlamakta zorlandıklarını düŖünüyorum.

“Tatar ölü”nü İtalyan Yazar Dino Buzzati 1940 yılında yazmıŖ. Türkçeye 1968 yılında evrilmiŖ ve aynı yıl Varlık Yayınları’nda yayınlanmıŖ. Daha sonra İletifim Yayınları’nda da, okuyucuya ulaŖtırılmıŖ.

Teğmen Drago, ilk görev yeri olarak ülkenin sınırında, zaman içerisinde hiçbir stratejik önemi kalmayan çöl ortasındaki bir kaleye atanır. Oraya kendisinden önce atanan diğer subaylar gibi, burada görev yapmanın hiçbir anlamının olmadığını, burada bulunmanın mesleği ve idealleri adına kendisine hiçbir Ŗey kazandırmayacağını görür ve bu kaleden kurtulmak için her yola baŖvurur. Torpil arar, rapor alır... Ancak bu uğraŖlarının hiçbirinden sonuç alamaz. evresindeki insanlara önemsiz bir iŖ yaptığını göstermemeye de özel gayret gösterir. Bu

çevresine önemli görülme hali, zamanla kendisini sarar; kaleye de alışmaya başlar. Artık yaptığı sıradan işler, onun için daha mühim görülmeye başlar. En sonunda yaptığı işle, ülkesine büyük hizmetler sunduğunu, sanmaya başlar. Bu psikoloji öyle bir hal alır ki, ülkenin bağımsızlığının ve özgürlüğünün yegâne garantisinin o kalede bulunmuş olması olduğunu düşünmeye başlar. Teğmen Drago kendini, başka dünyalara kapayıp; askerlerin birbirine sordukları parolanın gizi içerisinde kaybeder.

Tatar Çölü, en çok hediye ettiğim kitaplardan biri oldu. Bürokrasi de yüksek bir yere atanan bir dostuma da çikolata yerine bu kitabı götürmüştüm. Ve mutlaka okumasını söylemişim. Kitabı okuduktan sonra bana, epey sitem etmişti, “Sen benim bulunduğum yeri Tatar Çölü, yaptığım işi parola sormak mı zannediyorsun” diye. Sonra da dışarıdan parola sormak kabilinden görülen bir sürü yaptığı önemli iş sıralamıştı.

İşte asıl soru bu. Acaba hangimiz, bulunduğumuz yerin Tatar Çölü, yaptığımız işin “Parola sormak” olup olmadığını sorguluyoruz. Bir camide her hafta düzenli vaaz veren vaiz; haftanın birinde, her zaman ki gibi kürsüye çıkar, bağdaş kurar ve başlar başı önde düşünmeye. Bu durum biraz uzun sürünce cemaat “hocam vakit tamamdır, cemaat eksiksiz geldi, artık vaaz etmeye başlayınız” diyerek vaiz efendiyi düşüncelerinden sıyırmaya, haftanın vaazını vermeye çağırır. Hoca efendi, cemaate döner ve “bu hafta ben, kendim için, kendi içime vaaz edeyim, siz de kendiniz için, kendi içinizdeki vaiz efendiyi dinleyiniz” der. Camiyi bir sessizlik kaplar. Ancak kaç kişi kendi içindeki vaizi dinlemiştir, orası meçhul.

Eskiden aşağı yukarı her evde, her işyerinde bir levha bulunurdu: “Bugün Allah için, ne yaptın.” Bu sözü ayrı-

ca insanlar birbirine “her gün yatarken, bu soruyu kendinize sorunuz” diye öğütlerdi. Son zamanlarda bu tür levhalara ve öğütlere artık rastlanmaz oldu. Ama yine de ben insanların bu soruyu kendilerine sıklıkla sorduklarını düşünüyorum.

“Bugün Allah için ne yaptın” sorusu herhalde hepimizi kendi “Tatar Çölü” müzden kurtaracak en kestirme sorulamadır. Bu sorgulama da, kesinlikle başat rolü vicdanımız almalıdır. Vicdanın ayık olduğu anlarda, bu sorgulama anlamlı olacaktır. Çünkü vicdanın sustuğu her yerde katliam, cihat görünecektir. Haksızlık, çıplaklığını ancak vicdanın süzgecinde ortaya serer, vicdanın diri olmadığı yerde, “Ahu Dudu”daki yaşlı kadınların pozisyonuna düşeriz.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları’nda, uzun süre “Ahu Dudu” isimli bir oyun oynandı. Oyunda evde kalmış iki yaşlı kız kardeş vardı. Bunlar, hayatlarını insanlara iyiliğe adanmış azizelerdi. Pansiyon işletiyorlardı. Oradan kazandıkları parayı, yoksullara dağıtıyor, kimsesiz çocuklara oyuncaklar hediye ediyorlardı. Pansiyona gelen misafirlerine yakın ilgi gösteriyor, onlarla konuşuyor, onların dertlerini dinliyor, sıkıntılarına ortak oluyorlardı. Sıkıntısı fazla olanları gece öldürerek, sıkıntılarını kurtarıyorlardı. Sonra da Allah’a binlerce şükrediyorlardı, bir sıkıntılı kulu daha, sıkıntılarını kurtarma imkânını kendilerine bahsettiği için. Öldürüklerinin cesetlerini de; akli dengesi yerinde olmayan, kendisini Çanakkale Savaşlarında asker zannederek apartmanın bodrumunda, mevziler kazan yeğenlerinin açtığı çukurlara gömüyorlardı. Hâlbuki o teyzeler kendilerini iyiliklere adanmışlardı. Karıncayı bile incitmezlerdi. Ama katildiler ancak katilliklerine vicdanlarını susturan güzel bir gerekçe bulmuşlardı: İnsanları sıkıntılarını kurtarmak.

Yaptıklarına meşruiyet kazandırma noktasında teyzelerde olduğu gibi, hiç kimsenin zorlanacağını sanmıyorum. Yeter ki siz meşruiyet arayışına giriniz. Hani ne derler, “Mazeret burun gibidir” herkeste bulunur. Yeter ki mazeret bulmaya çalışacak pozisyonu yaşamayalım. Yoksa istediğimiz an, katilliklerimiz için bile, Allah’a şükredek mazeretler bulabiliriz.

28 Şubat -06 Mart 2011, Sayı: 77
Özgün Duruş gazetesi
07 Mart 2011
www.habername.com

ONLARI TANIRIM, İYİ ÇOCUKLARDIR

Gazetecilerin, haber olması sık karşılaşılan ve hoş görülen bir durum değildir. Gazeteciler, haber yazarken mutluyken; haberin konusu olurken mutsuzdurlar. Gazetecinin, bir haberin konusu olması; bir doktorun hasta, bir hâkimin sanık olması gibidir. Devletin, ifrazatını dışarı atarak bağırsaklarını temizlemeye başladığı Ergenekon süreciyle birlikte bazı gazeteciler haber olmaya başladı. Burada tartışılan, bu sürecin uzantısı olarak haber olan isimler, acaba gazeteci mi, yoksa darbenin manipülasyon aygıtı mıdır? Türkiye, sıkça askeri darbelerin yaşandığı bir ülke. Ve bugüne kadar gerçekleştirilen darbelerde, bazı gazetecilerin ne görevler üstlendiklerini, özellikle 28 Şubat darbesinin tam bir medya operasyonu olduğunun hepimiz biliyoruz. Bu darbede en büyük rol medyaya verilmiş ve medyanın aktörleri bu rollerini başarıyla oynamışlardı. Bir darbe eğer araştırılacak, soruşturulacak ve yargılanacaksa, bu davanın en önemli sanıkları gazetecilerdir.

2003'ten beri, darbe yapmak için; bazı asker ve sivillerin özellikle gazetecilerin nasıl çabaladıklarını, hangi zıt kutupların nasıl bir araya geldiğini, birbirinin kanını

emecek görünen terör örgütlerinin nasıl birlikte hareket ettiklerini Ergenekon, Poyraz, Balyoz Davalarının iddianamelerinden izlemektediriz. Türkiye’de bugüne kadar birçok olaydaki dayanışmayı, biz, meslek ya da sınıf dayanışması olarak değerlendirdik; ancak bu süreçte, bu dayanışmaların hiçbirinin, mesleki ya da sınıf esaslı değil, örgütsel görünümlü kişilerin kendilerini kurtarmaya yönelik çabaları olduğuna şahit olduk. Bu dayanışma ve koruma örneklerinden birini, Yaşar Büyükanıt, Şemdinli Davası’nda sergiledi ve sanıklar için; “Onları tanırım, iyi çocuklardır” diyerek, suçluların serbest bırakılmalarını sağladı. Bu dayanışmanın bir mesleki dayanışma olmadığını Şemdinli iddianamesiyle gördük. Çünkü sanıkların başında “iyiliğe şahadet eden adam” vardı. Bu dayanışma, tam bir ‘Başkalarının İyiliğine Şahadet Getirip, Suçtan Sıyrılma Operasyonu’du ve de başarılı oldu. Bu operasyon, Ergenekon Davası’ndaki bütün sanıklar için uygulandı ancak hâkim ve savcılarının dirayeti sayesinde birçoğunda başarı sağlanamadı. Aynı yöntem Haberal için de devreye sokuldu. “Haberal gibi bir büyük bilim adamına bu nasıl yapılır” denilerek ülkede büyütülmüşlerin şahadeti, bir araya toplandı ve iki yıldır cezaevi yerine hastanede yatması sağlandı. Bu iyiliğe Şahadetler; “iyi asker”, “iyi doktor”, “iyi gazeteci”, “iyi bilmem ne” üzerinden yürütülmektedir. Bütün darbe sanığı askerler; Güneydoğu Gazisi, Kardak Fatihi. Adı sanı bilinmeyen bütün gazeteciler; ödüllü, kitaplı, araştırmacı, soruşturmacı, ünlü. Bu şahadetler; bazen da Soner Yalçın olayında olduğu gibi şahitlerin başlarına belalar açmakta. Kılıçdaroğlu çıktı ve düzgün bir diksiyonla, “O, soyadı gibi ‘yalçın’ bir adamdır, onun üye olduğu Ergenekon nerde, ben de üye olacağım” dedi. İki gün sonra Eski Genel Başkanı Baykal, aynı adam için; “O komplocunun tekidir” dedi. Sonra da kabak, her ikisinin başına birden patlayıp, aynı kamera şakasını bir-

likte, aynı “İklim”de yaşadılar. Oda TV’de çıkan belgeler sonrasında ise Soner’i satıp, Nedim Şener ve Ahmet Şık’a sarıldılar. Bu iki isim için, şimdi güzellemeler yazılmakta, ‘ne kadar önemli gazeteciler oldukları’ vurgulanıp bunların iyiliklerine şahitlerin sayısı artırılmaya çalışılmakta ve bu çaba meslek dayanışması, basın özgürlüğü mücadelesi olarak sunulmaktadır. Ancak nedense bu dayanışmayı hep aynı grubun ‘basın özgürlükçüsü’ gazetecileri göstermekte ve bunların ortak özellikleri ise, Ergenekon sürecini baltalamaya çalışmalarıdır. Bu basın özgürlüğü yaygarasını koparanlar; kendi çizgilerinde olmayanları ise, gazeteci bile saymamakta, kendi adamlarını büyötmek ve kirlerini temizlemek adına çok rahatlıkla yalan söyleyebilmekte, başarı hikâyeleri uydurabilmekteler. Sahi bu gazeteler, televizyonlar, siteler, gazeteciler, yazarlar bütün bu mücadeleyi Nedim Şener ve Ahmet Şık gibi ikinci sınıf, masalarına dahi oturtmadıkları gazeteciler için mi vermekteler? Acaba bu yalana inanan var mı? “Gazeteci İklim Bayraktar da gözaltına alınanlar arasında” diye yayın yapanların, şimdi “İklim Bayraktar, gazeteci bile değil, onu kim tanıyor ki, o ajan” dediklerini; kadına, her gün nasıl yeni sıfatlar bulduklarını, adını bile, bir gün “Ayfer” ertesi gün “Kaleli” diye değiştirdiklerini; Soner Yalçın’ı “O gazeteci değil, o başka bir şey” diyerek nasıl aşağılayıp, sattıklarını görmüyor muyuz?

Evet, bu artık bir meslek dayanışması olmadığı gibi örgütsel bir dayanışma da değil. Bu tam bir kendilerini kurtarma, kendilerine ulaşmayı önleyecek, basın özgürlüğü adıyla set oluşturma çabası. Daha önce Balbay, Özkan üzerinden oluşturmaya çabaladıkları setin yıkılışı üzerine, Oda TV’ye sığındılar. Ancak burada çamur balçık tutmadı, cıvıdı, yıkıldı. Son gayret, kendilerini önüne katacak seli önleme seti olarak Şener ve Şık’a

sarıldılar. Sıranın kendilerine geleceğini biliyor ve bu korkuyla uykuları kaçıyor ve can havliyle sete çamur taşıyorlar. Emin olun Nedim ve Ahmet, hiçbirinin, umurunda değil, onlar kendi dertlerinde, kendilerini kurtarma çabasında. Yillardır ekmeğini yedikleri, isimlerini borçlu oldukları darbeler, bugün başlarına bela oldu. Korkuları, kendi isimleri; kendi ekmekleri üzerindedir. Basın özgürlüğü, meslek dayanışması, fikir birliği, Ahmet, Nedim palavra.

14-20 Mart 2011, Sayı: 79
Özgün Duruş gazetesi
23 Mart 2011
www.habername.com

MEHMET ŞEVKET EYGİ

Alev Alatlđ, “Viva la Muerte” adlı romanında anlatıyor-
du, birçok büyüklüğün reklam eseri olduğunu. Hatta
örnekler veriyordu. Bunlardan biri Nazım Hikmet`ti.
Onun aile çevresinden onlarca meşhurdan bahsediyor-
du ve bunların birbirinin şöhretini beslediğini söylüyor-
du. Yanılmıyorsam yine o, söylüyordu; Yaşar Kemal için,
“Linda`nın Kemal`i” diye. Ya da Mustafa Denizli`nin pay-
laşamadığı dönemdeki şöhreti için “Julyet`in Mustafa`sı
“ diyerek “Mustafa Denizli`yi paylaşılmaz kılan, iyi bir
teknik adam olması değil “Julyet” isimli bayanın koca-
sı olmasıdır” diyordu. Buradan ne Nazım Hikmet`in iyi
şairliğine laf edilir; ne Yaşar Kemal`in güçlü romancılığı
sorgulanır; ne de Mustafa Denizli`nin teknik adamlığı-
nın kalitesi üzerinden bir yargıya varılır. Burada vurgu-
lanan, bu isimlerin paylaşılmazlıkları üzerindeki çevre/
aile etkisidir. Aynı konuyu şimdinin terk edileni Yalçın
Küçük de sıkça vurgulardı birçok isim üzerinden. En
çok da Orhan Pamuk`un şöhretindeki aile gücü ve bu
gücün reklama tahvili sorgulanır. İlk kitaplarında, şöh-
retine etki eden unsurun; romancılığının gücünden
çok aile bireylerinin devlet görevleri olduğunu söyledi.

Sonradan okuduğum Orhan Pamuk romanlarıyla Orhan Pamuk isminin şişirildiğine ben de kanaat getirmeye başladım. Bu şişirmenin niçin'i ve nasıl'ı üzerinde de çeşitli bilgilerim ve bu bilgilere bağlı kanaatlerim oluştu, ancak yazının konusu Orhan Pamuk olmadığı için bunlardan burada bahsetmeyeceğim.

İnsanlar, suni yollardan büyütülüp itibarlı kılındığı gibi; yine yalanlarla, iftiralarla itibarsızlaştırılıp gözlerden irak hale getirilerek küçültülebiliyorlar. Yukarıdaki büyütülmelere çeşitli meslek guruplarından yüzlerce örnek sayılabileceği gibi; yaptığı işte en iyi olduğu halde, küçültülen hatta itibarsızlaştırılarak unutuluşa terk edilen yine yüzlerce ismi sıralamak mümkündür. Mesela Necip Fazıl Kısakürek, 1940'lardan sonra "Sabık Şair" diye nitelendirilerek 1940 sonrası şiirleriyle şairliği, küçük görülmeye çalışılmış; sadece "kaldırımlar" şairi olarak anılarak "Çile"si, "Sakarya Türküsü" gibi anıt eserleri görmezden gelinmiştir. Türk şiiri antolojilerine bile alınmamıştır. Aruzu Cumhuriyet döneminde hatasız kullanan Mehmet Akif Ersoy şair bile sayılmamıştır. Bu iki isim bütün yok sayılmalara rağmen varlıklarını ortaya koyup, bugün en büyük olarak bilinmektedirler. Zaten gerçek değerlerde yalın olarak zamanın süzgecinde geçerek ancak böylece ortaya çıkıyor. Fakat edebiyatçıların sahip olduğu bu şansa, diğer meslek gurupları sahip değildir. Hatta yazı yazmış olmalarına rağmen gazeteciler bile aynı şansı yakalayamaz. Çünkü onların meslekleri gereği, uğraş alanları daha güncel, daha kısa ömürlüdür. Gazetecilerin; bu küçültülmeye, itibarsızlaştırılmaya maruz kalanlarının en önemlisi Mehmet Şevket Eyyi'dir. Onu, bugün genç neslin bir kısmı, sadece Milli Gazete'nin bir köşe yazarı olarak tanımakta, bir kısmı ise adını bile duymamıştır. Hâlbuki o mesleğinde bir efsanedir.

Mehmet Şevket Eygi yıllarca düşüncelerinden, yazdıklarından dolayı, itibarsızlaştırılma operasyonuna en şiddetli bir şekilde tabi tutulmuştur. İftiralarla, karalamalarla unutturulmaya çalışılmıştır. Uzun yıllar masonların, sabetaistlerin kışkırtması ve yönlendirmesiyle sol hareketlerin hedefinde olmuştur. Solcuların erdem mücadelesi verdiğine ve solcu yayınların mutlak doğruyu söylediğine inanan bazı İslamcıların haksız, mesnetsiz tarizlerine maruz kalmıştır. Yurt dışında olmasına rağmen uydurulan bir yalanla 6. Filo masalının ve Kanlı Pazar mitinin mahkûmu ilan edilmiştir.

Mehmet Şevket Eygi 1960'dan beri gazetecilik yapar. Çeşitli gazeteler çıkarmış ve bu gazeteleri döneminin en etkin yayınları haline getirmiştir. Mesleğini hiç satmamış, düşüncelerine asla ihanet etmemiştir. Doğru bildiğini, her zaman doğru bildiği yollarla ifade etmiştir. Yazdıklarından, fikirlerinden dolayı hakkında en çok ceza istenen gazetecidir. Uzun süre çeşitli hapisanelerde kalmıştır. Gazetesinin yayın politikasını değiştirmesi için, gazete sermayesinin onlarca katı reklam/rüşvet teklif edilmiştir, elinin tersiyle itmiştir. Gazeteleri dağıtılmamış, envai çeşit engelle karşılaşmıştır. İflas ettirilmiştir. Uzun yıllar yurt dışında sürgün yaşamak zorunda kalmıştır. Yurda ancak 1974 Erbakan affıyla dönebilmiştir. “Bu Pazar sabah namazını Beyazıt Camii'nde kılacağım” diye yazısının sonuna bir not eklediğinde; binlerce insan, o Pazar sabah namazında Beyazıt Camii'nde olmuş, “Bursa Ulu Camii'nde kılacağım” dediğinde on binler, yurdun her bir tarafından Bursa'ya akın etmiştir. Bu durum mutlak hale getirilip uzun süre devam etmiştir. Sahi bugün ona laf edenler, acaba kaç okurunu bir dipnotla bir yere taşıyabilir. Gazeteleri kapatıldığında dergi, dergileri engellendiğinde haftalık gazeteler çıkarmıştır. Hiçbirisi olmadığında başkalarının gazetelerinde yazmıştır.

Hiçbir köşe yazısı onun yazıları kadar etkili olamamış, hiç kimse onun gazetecilikteki gücüne ulaşamamıştır. O hep bir İstanbul beyefendisi olmuş; estetiği, sanatı hep ön planda tutmuş, mimari güzelliğe önem verip bunun taban bulmasının mücadelesini vermiştir.

Bu ülkede eğer gazetecilik üzerine bir efsane oluşturulacaksa o efsane Mehmet Şevket Eygi'dir. Eğer bu ülkede bir basın emekçisi efsaneleştirilecekse, o efsane Mehmet Şevket Eygi'dir. Eğer bu ülkede bir basın hürriyeti mücadelesinden bahsedilecekse o mücadeleci Mehmet Şevket Eygi'dir.

21-27 Mart 2011, Sayı: 80
Özgün Duruş gazetesi
28 Mart 2011
www.habername.com

İNSANLIK VİCDANINI YİTİRDİ

Kaddafi, 1980`lere kadar diğer birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye`de de oldukça çok seviliyordu. 1970`li yıllarda Türkiye`de “Kaddafi” ismi verilen çocuklar bile vardı. Yeşil Kitap`ı merak etmeyen yok gibiydi. O bir kahraman olarak görülüyordu. Hatta Onu, hem İslamcılar, hem de sosyalistler seviyordu. 1980`lerle birlikte Kaddafi büyüdü, bozulmaya başladı. Çünkü Kaddafi`nin, Batı tarafından terörist ilan edilen guruplara destek verdiği söyleniyordu. Bunların üzerine 1986 yılında Libya, Amerikan uçakları tarafından bombalandı. Bu bombalar sadece Libya`yı yıkmamış Kaddafi imajını da yerle bir etmişti. Bu savaştan sonra Libya ve Kaddafi için yepyeni bir dönem başladı. Kaddafi, artık karikatür bir tip olarak gösteriliyordu. O gülünecek, alay edilecek adamdı. Ona “deli” muamelesi çekilip, adı hep bir istihza konusuydu. Kaddafi de, bu algıyı güçlendirecek davranışlarda bulunuyordu: Çadırı, kadın korumaları, konuşmaları, hediyeleri vs. 2000`lerin başına kadar Kaddafi`yle ilgili olumlu haber duymamaya başladık. O, komikliği, saçmalığı yanında; her türlü kötülüğün başıydı artık. Mutlaka yok edilmeliydi.

2000’li yıllarla birlikte bambaşka bir Kaddafi portresi sunulmaya başlandı. O, şimdi bir magazin unsuruydu. Magazin olayları dışında Onu ve ailesini duymamaya başladık. Paris’in göbeğinde kurduğu çadırın lüksünü duyuyorduk, İtalya’ya taşıdığı hostesleri izliyor, yanından ayırmadığı güzel hemşiresini seyrediyorduk. Kaddafi İtalyan mankenlere Kur’an-ı Kerim hediye ediyordu. Bu tür magazin unsuru olaylarla, bu yıllarda Kaddafi sempatik bir adam haline bile getirildi. Artık onun davranışlarına sempatiyle bakmaya başlamıştık. O kendi dünyasında bir fenomendi. Batı’yı şekillendiriyordu. Avrupadaki seçimlerde tuttuğu adayları finanse ediyor, Avrupa başkentlerinde Avrupalı devlet adamları elini öpüyordu. Son iki aydır büyü tekrar bozulmaya başladı. Biz, yeni baştan Kaddafi’yi keşfettik(!) O, bir zalimdi; O, bir diktatördü. Ve diğerleri gibi yok edilmeliydi. ‘Yok edilme’ süreci de; bir Zeynel Abidin, bir Mübarek gibi olmamalıydı Kaddafi’nin şanına layık olmalıydı. Bugün yaşadığımız da bu şana yakışır, yok edilme ameliyesidir. Libya’nın dağı, taşı bombalanıyor, petrol kuyuları yakılıyor, şehirleri yıkılıyor, insanları öldürülüyor. Ve Kaddafi’nin halkı, aynen Irak Savaşı’nın başında Iraklıların sevinci gibi; yakılan, yıkılan binaların, tankların başında halay çekerken medya tarafından dünyaya servis ediliyor. Çünkü bir diktatör yok ediliyor, Libya’ya demokrasi geliyor, Libya’ya adilce paylaşım geliyor, Libya’ya insan haklarına saygı geliyor. Irak’a geldiği gibi, Afganistan’a geldiği gibi geliyor. Tomahawklarla geliyor, B2 bombardıman uçaklarıyla geliyor. Denizaltılar, uçak gemileriyle geliyor. Fransa’yla, Amerika’yla, İtalya’yla, İngiltere’yle geliyor. Arap Birliği çağırıyor, İslam Konferansı Örgütü davet ediyor; Onlarda F16’larıyla, Awaks’larıyla geliyor. Acaba Arap Birliği, Afrika Birliği, İslam Konferansı Örgütü niçin bunları Filistin için, Cezayir için çağırmaz. Ya da onlar niye gelmez. Libyalı

muhafiflerin kanı, Filistinlilerin kanından daha mı kırmızıdır. Demek ki öyleymiş.

Herhalde bugün Libya'da yaşananları tam olarak anlayabilmek ve bir tepki geliştirebilmek için olayları Kaddafi'den sıyrılarak değerlendirmek gerekiyor. Müdahaleye zemin oluşturabilmek için, yoğun bir Kaddafi zalimliği vurgusu yapıldı. Zihnimizde hep kirli bir Kaddafi var. Onun kırı Libya'daki zulmün üstünü örtüyor. O nedenle şu an Libya'ya yağdırılan bombaları, işlenen cinayetleri göremiyoruz. Irak Savaşı'nda gösterilen tepkinin hiçbiri burada gösterilemiyor. Sanki "Oh olsun" der gibi bir halimiz var. Sanki Saddam, Kaddafi kadar büyük zalim değilmiş gibi. Sanki Halepçe hiç yaşanmamış gibi.

Irak Savaşı, Batı için önemli bir tecrübe olmuş. Dünya kamuoyunu hazırlanmadan savaşa girmek gerektiğini öğrenmişler. Saddam'da bıraktıkları eksiği, Kaddafi'de tamamlamışlar. Bugün, insanları daha iyi hazırladılar. "Yahu ne oluyoruz" diyenlere bile, "Sen Kaddafi mi-sin?" deniyor. Bu soruyla bütün sesler kısılıyor. Ve bu, sadece Türkiye'yle sınırlı değil, bütün dünya bu şekilde susturuldu. Bir günde Libyalıların başına yüzlerce uçak sortisiyle bombalar yağdırılıyor, yüzlerce Tomahawk gönderiliyor ve dünyanın hiçbir yerinden, hiçbir vicdan ses çıkarmıyor. "Bu bombalar gönderilmeseydi, zalim Kaddafi kendi halkını yok edecekti" deniyor. İnsanlar 'bir kısım Libyalı için, bir kısım Libyalının yok edilmesini' mubah görüyor. Tek eksik olarak Sarkozy'nin şovu gösteriliyor. Sarkozy şov yapmasa, her şey yolunda olacaktı. Nedense ABD'nin şovu, Fransa'nın şovundan daha sevimli gösteriliyor. Komutayı ABD'nin ele alması, Libya'nın kurtuluşu gibi lanse ediliyor.

Libya'ya bugün BM eliyle gelen demokrasi, dün Irak'a, Afganistan'a gelenden farklı değil. Asıl acı olan, oralara

demokrasinin gelmemesi değil; zaten kimsenin böyle bir beklentisi de yoktu. Acı olan insanlığın vicdanını yitirmesidir. Dün Afganistaında olup bitenlere yas tutup, ağıt yakan yürekler; bugün orda hangi zulümler yaşandığını takip dahi etmiyorlar.

28 Mart - 03 Nisan 2011, Sayı: 81
Özgün Duruş gazetesi
05 Nisan 2011
www.habername.com

ŞAHLARI VURAMAZLAR

“Yüzyılın davası” dendi.

“Türkiye bağırsaklarını temizliyor, kirlerinden arınıyor” dendi.

“Türkiye kendisiyle hesaplaşıyor” dendi.

“Bu bir varoluş mücadelesidir” dendi.

“Bir ‘temiz eller’ operasyonu” dendi.

“Ucu en tepelere ulaşacak” dendi.

Avukatı oldu, savcısı oldu.

Operasyonlar yapıldı, gözaltılar gerçekleştirildi, yer yerinden oynadı.

Dokunulmazlara dokunuldu, paşalar içeri tıkdıldı.

Asıl dokunulmazlarla, dokunulmaz diye bilinenlerin farklı olduğu ortaya çıktı.

Ne de çok gizli kahraman varmış görüldü.

Bilinen ama dile getirilemeyen ortaklıkları ortaya çıkarıldı.

Kimlerin eli, kimlerin cebinde meydana döküldü.

Toprak altından bombalar, mermiler fıskırdı.

Tam bir turnusol kâğıdı oldu gerçek renkleri, doğru kimlikleri göz önüne serdi.

Konuşulamayanlar konuşuldu, yazılamayanlar yazıldı, çizilemeyenler çizildi.

Paşalara dokunuldu, siyasetçilere dokunuldu, sendikacılara dokunuldu, akademisyenlere dokunuldu, iş adamlarına dokunuldu, gazetecilere dokunuldu.

Herkese dokunulabilir zannedildi.

Birilerine dokunulamayacağı da görüldü.

Davanın başlarında neler söyleniyordu, neler. Bir numara üzerine bahisler oynanıyordu. Kim olursa olsun dokunulacağına, alaşağı edileceğine inanılıyordu.

Dokunuşlara ilk direnişler; suçsuzluklardan ziyade, yaşlılık ve hastalıklar üzerinden oluşturulmaya çalışıldı, aşıldı. Bu strateji terk edildi. Yaşlılık ve hastalık sadece hapisten kurtarıyordu, masumlaştırmıyordu, mağdurlaştırmıyordu; sadece zavallılaştırıyordu. Yeni dokunulmazlık alanları oluşturulmalıydı. Yeni strateji ilk kez Vatan Gazetesi internet editörü Aylin Duruoğlu tutuklandığında devreye girdi. Ortalığı ayağa kaldırdılar. “Basın özgürlüğü” dediler, “Aylin cici kız” dediler, “o suçlu olmaz, o bir romantik” dediler ve aslanın ağzından Aylinlerini aldılar. Bu aslında bir işaretti. Doğan gurubundan birine karşı ilk operasyondur ve yeni stratejiyle ilk direnişti ve başarılı olunmuştu. Artık gerisi gelebilirdi. “Siz Doğan Gurubuna dokunamazsınız.” denmişti. Sonra ultra dürüst Uğur Dündar’ın eşi Ergenekon’un ağından baş gösterdi, yine ortalığı birbirine kattılar. Kocası Dündar TV’den tehditler, küfürler savurdu. Özürler üst üste geldi, “Ultra dürüstün eşi, burada nasıl olur” diye.

Bayan Dünder kurtarıldı, unutturuldu. Doğan Gurubunun kenarındaki gazetecilerin bile üzerine gelen operasyonlar püskürtülebiliyordu. Bu gelişmeler davada birer kırılma meydana getirdi. Asıl geri adım, Türkan Saylan vakasında yaşandı. “Nasıl olurda Türkan Saylan gibi bir azizenin evi aranır” diye. İddianameyi bile beklemeden B. Arınç’ından, M.A. Şahin’ine kadar hepsi koro halinde Ergenekonculardan özürler dilediler, savcılara “Bir daha böyle yapmayın” manasına tembihlerde bulundular. Yapılanın yanlış olduğunu söylediler. Biz bir kez daha gördük ki, bu ülkede asıl dokunulmazlar, bilinenin aksine omuzu kalabalıklar değilmiş. Onlar sadece birer paravanmış. Veli Küçük sadece bir piyonmuş, isteyene yem olarak verilmiş. Tolon’lar, Eruygur’lar birer atmış, aslında dokunulabilirlermiş. Şahlar başkalarıymış. Şahlara dokunanın elini yakıyorlarmış. Şahların kimler olduğu hissedilmeye başlandı. Her şeylerin nasıl altüst edilebildiği, manipülasyonların ne kadar güçlü etkiler bırakabildiği, kimlere hangi cümleleri kurdurabildiği görüldü.

Bu dava ilk başladığında, “Ucu nerelere dokunacak göreceksiniz” denmişti. Ama gelinen noktada görülen o ki, asıl güç sahipleri, asıl dokunulmaz olanlar çok daha başkalarıymış. Onlara dokunmaya kalktığınızda her şey ters yüz edilebiliyormuş. İletişim çağı, internet çağı hepsi aslında kâğıttan birer kaplanmış. İstedikleri an, bütün düşünceler yeniden tanzim edilip, bütün iletişim araçları kör, sağır hale getirilebiliyormuş. Ve daha iddianame yazılmasına fırsat verilmeden “Vay be sen ne yiğit adammışsın” denilen savcıya davadan el çektirilebiliyormuş.

Kim ne derse desin, aslında bugün, yeni bir Ferhat Sarıkaya olayı yaşanıyor. “Bu dava Zekeriya Öz’ün davası değildi, ona bağlamak yargıyı anlamamaktır” diyenler, sadece üzerlerine yüklenen basın açıklaması yapma görevini yerine getiriyorlar. Biz bu filmi daha önceden de seyretmiştik.

Biliyorsunuz AK Parti iktidara gelir gelmez, ülkenin en büyük sorunu olan YÖK Yasası'nın değiştirilmesi için zamanın Milli Eğitim Bakanı Erkan Mumcu aracılığıyla çalışmalara başladı. Birileri çıkıp "Bu yasanın virgüline bile dokundurtmayız, niceleri bu sevdaya tutulup, yok olup gittiler, YÖK'e dokunulamadı, bu sevdadan vaz geçin" dediler ve dedikleri gibi oldu. Yapılan yoğun çalışmalara, ortaya çıkan birçok taslağa rağmen YÖK'e dokunulamadı ve Erkan Mumcu gitti. O giderken de "YÖK bizim meselemiz, Erkan Mumcu'ya bağlı bir konu değildir" denmişti. Ancak Erkan Mumcu'nun gidişinden sonra, hiç kimse bir daha YÖK kelimesini ağzına bile alamadı.

Olay aynı, aynı film yeniden tekrarlanmaktadır.

Savcı Öz terfi falan ettirilmemiştir. Düpedüz Ergenekon davası sonlandırılmıştır. Şuan bu davadan içerde olanların bir kısmı, belki küçük cezalar alacak, büyük bir kısmı ise tahliye edilecektir. En iyimser tahminle darbecilere, "Bakin ayağınızı denk alın, Silivri orda, istediğimiz zaman yine oraya göndeririz" denilecek ve olay böylelikle kapatılmış, yüzyılın fırsatı tepilmiş, bağırsaklar dondurulmuş, hesaplaşma bitirilmiş, temiz eller operasyonu nihayete erdirilmiş olacaktır.

Demek ki, önemli olan savcı Antonio Di Pietro'nun olup olmaması meselesi değilmiş; önemli olan o iradeyi ortaya koyan Di Pietro'ya sahip çıkacak bir yönetimin varlığıymış. Siz o iradeyi ortaya koyamadığınız zaman bir daha nasıl bir Zekeriya Öz bulacaksınız ki? Hangi savcı bir daha size güvenebilir ki?

4-10 Nisan 2011, Sayı: 82

Özgün Duruş gazetesi

13 Nisan 2011

www.habername.com

BUGÜN AKLIMA GÜZEL BİR FİKİR GELDİ

Nimet Çubukçu Milli Eğitim Bakanı olduğu ilk günlerde, Eğitim-Bir-Sen Sendikası Yönetimi olarak 'Hayırlı olsun' ziyaretine gitmiştik. Ziyarette dile getirdiğimiz eğitimin ve eğitimcilerin sorunlarının tamamını "Hemen hallederiz, çözeriz" diyordu. Ziyaretin sonunda salona medya mensupları da alındı. Biz Nimet Çubukçu'nun "Hemen hallederiz, çözeriz" dediği konuların hiçbirini, medya huzurunda dile getirmedi. Çünkü bunların kısa vadede çözülemeyeceğini biliyorduk. Ancak Nimet Hanım, gazetecilere; "Sözleşmeli öğretmen uygulamasına son veriyoruz, bugünden itibaren sözleşmeli öğretmen almayacağız. Ayrıca İlk-San'ı da feshedeceğiz" dedi. Bakan, bunları söylerken, 5.000 yeni sözleşmeli öğretmen alımı ile ilgili başvurular yapıyordu. Muhabirin biri, "Artık hiç sözleşmeli öğretmen alımı olmayacak mı" diye sordu ve Bakan Hanım tekraren, "Hayır, artık sözleşmeli öğretmen almayacağım" dedi. Aynı muhabir, "On gün sonraki sözleşmeli öğretmen alımlarının başvuruları iptal mi edilecek" diye sordu. Nimet Hanım durakladı, galiba on gün sonraki alımları unutmuştu. "Ha bu son olacak, bundan sonra olmayacak" diyerek

durumu kurtardı. Ancak sözleşmeli öğretmen istihdamı hâlâ devam etmekte, İlk-San aradan dört yıl geçmesine rağmen sürdürmektedir.

Bu örnekler, var olan, yanlış uygulamaların kaldırılmasının kolay olmadığını bunların kaldırılmasının ciddi maliyetler istediğini, binlerce kişiyi etkilediğini, söyleyen kim olursa olsun “Ben istemiyorum, aha da kaldırıyorum” demekle kaldırılamayacağını gösteriyor. Ekonomik bedeli olan ve çok sayıda kişiyi çeşitli şekillerde ilgilendiren uygulamalara son vermek için belli bir çalışma, ciddi bir planlama gerekir. Var olan yanlışların ortadan kaldırılması bir planlama, bir zaman isterken; yeni yanlışların uygulamaya sokulması aynı oranda bir planlamaya, bir zamana ihtiyaç duymamaktadır. Sabahleyin erkenden kalkan “Bugün aklıma güzel bir düşünce geldi” diyor ve o ‘güzel düşüncesini’ hemen hayata geçirmeye çalışıyor. Önce düşünceye afili bir isim bulunuyor, konu tartışılmadan büyük bir hevesle işe giriliyor, onlarca kişi emek veriyor, ihaleler açılıyor, makineler, teçhizatlar alınıyor, milyonlarca lira masraf ediliyor, görkemli törenler yapıp, ateşli sözler söyleniyor. Sonra kısa bir zaman sonra ne ateşli sözlerden, ne görkemli törenlerden, ne makinelerden, ne de o afili isimden eser kalıyor. “Bugün aklıma güzel bir düşünce geldi” türü ‘projeler’ son yıllarda Milli Eğitim’de sıkça uygulanmaya başlandı. Bu tür “projelerin” büyük bir kısmının ömrü, birkaç ayı bile bulmamakta, peşinden yeni dâhiyane ‘projeler’ gelmektedir. Çünkü bu tür bol masraflı, tartışmalı ve uygulamada da faydadan ziyade zarar getirici ‘projelerin’ hesabı, sorumlularına asla sorulmamaktadır. Sadece makyajlı dönemlerinde bu projelerin sahipleri olmakta, yıldızları döküldüğünde bunlara kimse sahip çıkmamaktadır.

Özellikle eğitimle ilgili bir düşüncenin proje aşamasından önce toplumla paylaşılması, taraflarca tartışılması, fizibilitesinin yapılması, pilot uygulamalarla denenmesi ve bu deneme sonuçlarına göre program haline getirilerek, yetkililerin görev sürelerine bağlı kılınmadan uygulamaya sokulması gerekir. Bu aşamalar yaşanmadan, düşünceler hemen uygulamaya geçirildiği için, belki yararlı sayılabilecek birçok düşünce heba edilip bir sürü emek ve para ziyan edilmektedir. Son üç ayda Milli Eğitim Bakanlığı; biri uygulama, diğeri planlama aşamasında iki projesini kamuoyuyla paylaştı. Uygulama aşamasında paylaşılan proje, yine afili bir isim taşıyordu. F.A.T.İ.H.

F.A.T.İ.H. içerisinde telmihlerin, edebi sanatların bolca bulunduğu bir isimdi. Açılış için bütün bir merkez ve taşra eğitim bürokrasisi Ankara'ya toplandı, Başbakan açılışa çağrıldı. “Eğitimin kurtuluşu; modern zamanların teknolojisi eğitimin can simidi” dendi. Günlerce F.A.T.İ.H tartışıldı. Kimileri “Projeye yakışır dâhilikte bir isim” dedi; kimileri, “Fatih Belediyesi'nin kakalaması” dedi. İhaleler yapıldı, makineler alındı. Sanki ilk kez, teknoloji, bilgisayarlar okullara sokuluyormuş gibi lanse edildi. Hâlbuki daha öncede benzeri projeler, okullarda uygulanmış, akıllı sınıflar, bilgisayar sınıfları, teknoloji sınıfları oluşturulmuş, milyonlar harcanmış ve bunların büyük bir kısmı hiç kullanılmadan modası geçtiği için okulun deposuna kaldırılmışlardı. Bugün, F.A.T.İ.H'den kimse bahsetmemekte ve F.A.T.İ.H'te daha aradan iki ay geçmeden kendinden öncekilerin akıbetini yaşamaktadır. Son günlerin ikinci dahi projesi ise; yabancı, İngilizce öğretmeni projesiydi. Her yıl 10.000 tane olmak üzere, 4 yılda 40.000 yabancı öğretmen getirilerek; hem öğretmenlerimiz hem de öğrencilerimiz eğitilecek, halkımızın İngilizceyi sular seller gibi konuşması sağlanacaktır.

Bu proje iyi ki F.A.T.İ.H gibi uygulama aşamasında kamuoyuyla paylaşılmadı. Önemli bir fikir olduğu için, uygulamaya geçilmeden daha proje aşamasında halkımıza duyuruldu. Ya 10.000 yabancı öğretmeni getirip, Şura Salonu'na ve bahçesine toplayıp kura çekimi aşamasında duyursalardı ne yapılacaktı. Galiba bu proje şanssızlık eseri erken duyurulduğu için, bir türlü yeniliklere açık olmayan halkımızın tepkisiyle karşılaştı ve askıya alındı. Ve halkımız İngilizceden şimdilik mahrum kaldı. Plansız, programsız yapılan bu tür uygulamaların faydalı ya da faydasız oluşuna bakılmadan yaşadığı bir diğer sıkıntı ise ömürleriyle ilgilidir. Faydalı da olsalar bu tür projeler bir program haline getirilmeden uygulamaya sokuldukları için, ömürleri proje sahibinin görev süresiyle sınırlı kalıyor. Mesela Hüseyin Çelik döneminde başlatılan 100 Temel Eser Okutma projesi, Hüseyin Çelik'in gidişiyle birlikte sadece bu eserleri basan yayınevlerinin takibine terk edildi. Hâlbuki güzel bir projeydi, program haline getirilip, geliştirilebilirdi. Neyse, önemli değil; belki bir gün, bir başkasının, “Bugün aklıma güzel bir düşünce geldi” projesiyle yeniden hayat bulabilir.

11-17 Nisan 2011, Sayı: 83

Özgün Duruş gazetesi

19 Nisan 2011

www.habername.com

YETİŞİN DOSTLAR, ŞU PARTİ BENİ MİLLETVEKİLİ YAPMADI

Sivil toplum örgütleri, devlet gibi güçlü organizmalar karşısında bireyin ekonomik ve sosyal haklarını savunan yapılanmalardır.Modern dünya sivil toplum örgütlerini yanlışın, hukuksuzluğun, haksızlığın, adaletsizliğin önlenmesinin bir sigortası olarak görmekte ve onların varlıklarını koruyup güçlendirebilmek için çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Demokratik ülkelerde sivil toplum örgütleri ülkenin zenginliği kabul edilip, gücü olarak görülmektedir.

Sivil toplum örgütleri amaçları doğrultusunda faaliyet gösterdikçe mensupları ve destekçileri onları sahiplenmektedir. Bu sahiplenme de bu örgütlere güç katmaktadır. Mesela yoksullara yardım etmek üzere kurulmuş bir yardım derneği; ne kadar çok yoksula, yoksuna yardım ulaştırabilirse ve bunu da destekçilerine gösterebilirse o kadar güçlenmektedir. Aynı yardım kuruluşu kuruluş amacı dışında bir çabaya girdiğinde aynı oranda güç kaybına uğramaktadır. Veya sendikalar.

Sendikalar mensuplarının hak ve menfaatlerini korudukları müddetçe güçlenmekte ve etkin olmaktadır.

Üyelerinin vermiş oldukları desteği, üyelerinin hukukunun korunması ve güçlendirilmesi için kullanmayan sendikalar, kısa zamanda güç kaybetmekte ve yok olmaktadır. Sendikalar tarihi ülkemizde eski olmamasına rağmen bunun birçok örneğini görmek mümkündür. Sivil toplum örgütleri, özellikle de sendikalar, ancak kendi dinamikleri üzerinde ayakta durabilirler, kendi dinamikleri dışındaki destekler, ancak kısa süreli destekler sağlar sonrasında yok oluşu asla önleyemez. Bunun en bilinen örneği 1970’li yıllarda kurulan 280 bin üye sayısına ulaşan MİSK’tir. Kendi dinamikleri yerine, MHP desteğiyle ayakta duran 1980 darbesiyle birlikte bu desteği kaybedince, amacına uygun faaliyetlerde de bulunmadığı için, kısa zamanda yok olup gitti. Hâlbuki aynı dönemde var olan ve kendi dinamikleriyle ayakta durmayı beceren diğer sendikalar, bugün bile varlıklarını sürdürmektedirler.

Kuruluş amacı dışında faaliyetlere girişen bütün kurumlar kısa zamanda yozlaşmakta ve güç kaybı yaşamaktadır. Amacına uygun faaliyet gösteren bütün yapılar bedeli can da olsa, mensup bulabilmekte ve mensuplarının desteğini yitirmemektedirler. Örgütlerin yöneticilerinin dikkat etmesi gereken en önemli husus bu noktadır. Bu dikkatin kaybolduğu noktada, örgütler mensuplarının desteğini kaybetmekte ve güç kaybı yaşamaktadırlar. Bu dikkatin sorumlusu ise örgütlerin yöneticileridir.

Sivil toplum örgütü yöneticileri en önemli sınavlarını, genel ve genel mahalli idareler seçimlerinde vermekteler. Bu seçimlerde yöneticiler, kendilerine emanet edilen örgüt güçlerini daha çok, kendi menfaatlerine kullanmaya kalkışmakta bu da örgütleri amaçlarından uzaklaştırıp, güçlerini kaybetmelerine neden olmaktadır.

12 Haziran'da ülkemizde genel seçimler yapılacak. Siyasal partiler milletvekili adaylarını belirlediler. Ülkemizdeki bazı sivil toplum örgütlerinin liderleri kendilerine yakın buldukları siyasal partilerin önünde milletvekili olabilmek için kuyruğa girdiler. Bunlardan birçoğu girdikleri kuyruktan “gaz bitti” denilerek elleri boş, geri döndüler. Şimdi dönüp mensuplarına, üyelerine “Şu parti beni milletvekili yapmadı” diye şikâyette bulunmaktalar. Bu şikâyet karşısında ise üyeleri, destekçileri bu kişilere; “Biz bu örgüte siz milletvekili olabilirsiniz diye mi üye olduk, destek verdik” demekte ve örgütlerine sadakatlerini yitirmekteler. Bu sadakat kaybı örgütlere güveni zedelemekte ve örgütlerin güç kaybına sebep olmaktadır. Bu manzarayı bugün birçok örgütte yaşamaktayız. Bunun sebebi örgütlerini, kuruluş amacı dışında kendi menfaatlerine kullanmaya kalkışan yöneticileridir. Bu cümleden ‘sivil toplum örgütü liderlerinin milletvekili olma hakları yoktur’ manası çıkarılmamalıdır. Belki bu yöneticiler, herkesten daha çok, hak sahibi de olabilirler. Bu noktada siyasal partiler kendi felsefelerine uygun, kendi programlarının gerçekleşmesine yardımcı olacak bu tür yöneticilere adaylık teklifinde bulunabilirler ve bu isimlerde bu teklifleri analarının ak sütü gibi kabul edebilirler. Ya da bu kişiler örgütlerinin gücünden bağımsız olarak, aday olmak isteyebilirler, bu herkesin olduğu gibi bu tür insanların da en tabii hakkıdır. Burada herhangi bir sorun yok. Bizim sorun olarak görüp, sorguladığımız; bu kişilerin, bu hakkı kullanmış olmaları değildir. Bu hakkı, kendilerine emanet edilen örgütün gücünü kullanarak elde etmeye çalışmalarıdır. Sorun buradadır ve de tartışılan da budur.

Medya organlarında geçen haftadan beri bu tip örgütler tartışılmakta, bu tip örgütler üzerine spekülasyonlar yürütülmektedir. Bazı örgütlerle ilgili olarak örgütün

gücü, örgüt yöneticilerinin milletvekili adayı yapılıp yapılmadığıyla ölçülmeye çalışılmaktadır. Hiçbir yöneticinin kendi örgütünü bu hale sokmaya hakkı yoktur. Bu üzerinde spekülasyon yürütülüp tartışılan örgütlerin yöneticilerinin, bir diğer sıkıntılı tarafı ise; kafalarına milletvekilliğini ya da başka menfaatleri taktıkları için örgütlerinin çalışmalarını kendilerine milletvekilliği ya da başka güçler, menfaatler bahşedecek yapıların hoşuna gidecek şekilde yürütmeleridir. Bu tür anlayışta olmak, kendi örgütüne ihanet edip, örgüte destek verenlerin haklarını gasp etmektir. Bunun vebali büyüktür. Kimden helallik alacaksınız. Bu sivil toplum kuruluşları binlerce kişinin emeğiyle var olmuştur. İnsanlar bu gücü, bu örgütlere; çoluk çocuklarından çaldıkları zamanlarla, ayırdıkları paralarla kazandırmışlardır. Müslüman sorumluluğu taşıyan kişilerin, bu haklara azami dikkat göstermeleri gerekiyor.

25 Nisan 2011

www.habername.com

YGS SINAVI YENİLENMELİ, ALİ DEMİR İSTİFA ETMELİDİR

Güven duygusu huzurun sigortasıdır. İnsanlar, güvenlerini kaybettiklerinde onların huzurlu olması mümkün değildir. Toplumsal hayatımız içerisinde; ihtiyaç duyduğumuz insanlara, kurumlara güven duymak zorundayız. İhtiyaç duyduğumuz insanlara, kurumlara güvenimizi kaybettiğimiz zaman; kendimizi güçsüz, çaresiz hissedimiz. Çocukların anne, babalarına ve öğretmenlerine güvenlerini kaybettiklerinde yaşayacakları travmayı bir düşününüz.

Vatandaşlar için devletin bazı kurumları; çocuklar için anne, baba ve öğretmenleri neyse aynıdır. Onlara güven duymak zorundadır. Bu güven kaybedildiğinde hayat, çekilmez hale gelir. Bu güven kaybıyla ortaya çıkan çökme-çökme-çökme, için kişi çeşitli çarelere başvurur. Devletin kurumları yerine başvuru bu çareler, çoğu zaman yeni açmazları doğurur. Mesela devletin adalet mekanizmasına güvenini kaybeden, kendi mekanizmasını oluşturacaktır. Bu da kanunsuzluğu, hukuksuzluğu ve içerisinden asla çıkılmaz belaları, sıkıntıları ortaya çıkaracaktır.

Ebeveynlerin en büyük amaçları, çocuklarına iyi bir gelecek hazırlamak adına, onların nitelikli bir eğitim

almalarını sağlamaktır. Bunun için varlarını, yoklarını ortaya dökerler. Türkiye’de eğitim sistemi, eleştirsek de, sınavlar üzerine kuruludur. Özellikle kademeler arası geçişler, ilköğretimden meslek atamalarına kadar tamamen sınavlara bağlıdır. Bu sınavları da bu güne kadar ÖSYM hazırlayıp, sunmuştur. Şu ya da bu şekliyle bugüne kadar çeşitli aksaklıklar yaşansa da, vatandaş ÖSYM’ye güvenmiştir. ÖSYM ülkemizde vatandaşın güvenini kazanmış az sayıdaki kurumdan biridir. Ancak son bir yıldır yaşanan çeşitli olaylar nedeniyle, kuruma olan güveninde belli zedelenmeler meydana gelmeye başladı. İnsanların geleceğini ilgilendiren böyle bir kurumla ilgili güven zedelenmesinde, yaşanan olumsuz olaylar kadar, bu olayların yönetimi noktasında da belli beceriksizlikler yaşandı.

Yüzyıllardır bu ülkede çeşitli hikâyeler anlatılır. Biz anlatılan bu hikâyeleri çoğu zaman “Aman ne iyi adamlarmış” mantığı içerisinde dinliyoruz. Bu yaşanmışlıklardan dersler çıkarmak gibi bir hasleti nedense hep ihmal ederiz.

Mimar Sinan’a atfen bir hikâyeyi hepimiz defalarca dinlemiş ve anlatmışızdır. Mimar Sinan, Süleymaniye Cami’sini yaptığında; bir çocuk, caminin minaresinin eğri olduğunu söylerler. Bu söz, söylenti şeklinde yayılmaya başlar. Koca Sinan, minarenin eğri olmadığını bilmekte, Bunda da en küçük bir şüphesi duymamaktadır. Ancak “eğri minare” söylentisi yayılmaktadır, çocuklar arasında. Sinan bu söylentiden rahatsızlık duymaya başlar. Bir gün mahallenin bütün çocuklarını toplar ve minarenin eğriliğini düzeltereğini söyler. Minareye hatlatlar bağlayarak çocukların istediği yönde hatlatları çektirir. Çocuklar, “Tamam minare düzeldi” diyene kadar bu işlemi sürdürür. Dostları “Yahu Sinan, böyle minare düzeltilir mi” derler. “Bilirim” der “Ancak çocuklar ara-

sındaki bu yanlış söylenti, eğer çocukların algılayacağı şekilde düzeltilmezse, bu minarenin adı ‘eğri minare’ kalacaktır. Yaptığım minareyi düzeltmek değil, algıyı düzeltmektir.” der.

Toplumun güven duyduğu, güven duymaktan başkaca da çaresinin olmadığı ÖSYM biraz öncede bahsettiğim gibi, yaşanan KPSS sınavındaki kopya skandalıyla bir güven zedelenmesi yaşamıştı. Bunun üzerine, mahkemeler harekete geçirildi, sınavın bir kısmı iptal edildi, kurumun başkanı istifa ettirildi ve yerine yeni bir başkan atandı: Ali Demir. Başkanlığa atanmasıyla birlikte Ali Demir hakkında oldukça olumlu yazılar yazıldı. “İşinin ehli” denildi, “alanında uzman” denildi. Bunlar KPSS yarasının sarılması adına eksik de olsa güzel gelişmelerdi. En azından toplum, “geç de olsa, bir şeyler yapılıyor” dedi. Ancak YGS imtihanında yaşanan “şifre” iddiası hiçbir şekilde iyi yönetilemedi. Başlarda söylenenlerle sonradan söylenenler birbirini tutmadı. Halka halka insanların zihninde soru işaretleri oluşmaya ve bu halka gün be gün daha bir genişlemeye başladı. İster, “bu güvensizlik bilinçli olarak oluşturuldu” deyin, ister “muhalefet olsun diye bir bardak su da fırtına koparmaya çalışıyorlar” deyin, ne dersiniz deyin; toplumun güven duymak zorunda olduğu ve bu güveni de asla zedelemeye hiç kimsenin hakkının olmadığı bir kurumla ilgili güvensizlikler başlamıştır. Siz bu güvensizliklerle ilgili hangi siyasal, psikolojik, sosyolojik gerekçeler bulursanız bulun, bu gerçek değişmeyecek ve toplumun büyük bir kısmı “acaba” sorusunu soracaktır. Bu büyük bir krizdi ve iyi yönetilemedi, bunu herkes kabul etmek zorundadır. Bu kabul edilmediği an, toplumda adalet, eşitlik duygusunu ortadan kaldıran bir zemini oluşturmuş olursunuz. Bununla da, bu ülkeye en büyük zararı vermiş olursunuz.

YGS sonuçları açıklandı. Gençlerin büyük bir kısmı, başkalarının başarısını şaibeli bulduğu için, ne kendi başarısına güvenmekte; ne de başarısızlığını kabullenmektedir. Olay artık “Birilerine şifre verilmiş ve onlar da başarılı olmuş”un ötesine geçip; “Benim puanımın az gelmesinde de bir hile var” boyutuna taşınmıştır.

Bu düşüncelerin, duyguların ortadan kaldırılması gerekir. Bunun sorumluluğunu bütün yetkililer üstlenmeli ve elinden geleni yapmalıdır. Konu mahkemeye taşınmıştır, bilirkişiler inceleme yapmıştır, savcılar soruşturmalar yürütmektedir. Mahkeme ne karar verir bilmem. “Herhangi bir yanlış yoktur, şifre falan kimseye verilmemiştir” diyebilir. Böylesi bir karar hiçbir sorunu çözmez. Algıyı değiştirmeye yetmez. Bu güvensizlik sürekli kaşınır. Mutlaka algı değiştirilmesine yardımcı olacak, yeni yöntemlere başvurulmalıdır. Bunun için gerekçesi de alguları değiştirmeye zemin hazırlayacak ve hiçbir kötü niyetli kişiye malzeme vermeyecek şekilde sınav yenilenmelidir. Sınav sonuçlarının açıklanması bu nokta da belli spekülasyonlar yapılmasına sebep olacaktır, ancak zararın neresinden dönerseniz kârdır. Ayrıca Ali Demir’i nereye koyarsanız koyunuz, o artık yıpranmıştır. Bu kuruma yeniden güven tesisi içerisinde onun istifa etmesi de önemli bir etmen olacaktır. ÖSYM olayını, şunun ya da bunun kaşıyor olması önemli değil, çünkü kaşıyanlara malzeme verilmiştir. Burada mutlaka hedef güvenin yeniden tesisi olmalıdır. Her yıl çeşitli sınavlar nedeniyle milyonlarca insanın kaderiyle ilgili bir kurumdur, burada söz konusu edilen. Maliyeti ne olursa olsun kurumun güvenilirliğinin yeniden sağlanması gerekir.

UCUBE

Düşüncelerimizin sınırlarını kutsallaştırılmış kavramlar çiziyor. Kavramların içeriğini ise kendisini egemen sananlar belirliyor. Birileri kendilerini korumak, karşısındakini dövmek adına, aslında önemli olan bazı kavramlara daha bir dokunulmazlıklar yüklüyorlar ve her türlü, çirkinliği, kiri, zulmü, haksızlığı, sömürüyü, adaletsizliği bu kavramların ardına saklayabiliyorlar.

Sanat, sanat eseri denince akan sular duruyor.

Barış, denince kimse karşı duramıyor.

Terör, terörizm bütün dilleri laş ediyor.

Özgürlük kavramı, asla sorgulanamaz tılsımlı bir gücün sahibidir.

Çevre, son dönemin ekmek kapısı.

Liste uzatılabilir ancak gerek yok.

Sanata, hiç kimse karşı olamaz. Sanat büyüğü bir kavramdır. Amenna. Burada bir sıkıntı yok. Sıkıntı, sanat adına pespayeliklerin dokunulmaz kılınmasıdır. Neden-se sanata, sanat değeri katan icracılarıdır. Birilerininin

yaptığı her şey; ne kadar müptezel, pespaye olursa olsun sanattır ve dokunulmazdır. Herkes onları beğenmek ve onların mesajı karşısında boyun eğmek zorundadır. Mesajları olmasa da derin bir mesaj içeriyormuş gibi yapmak bir görevdir. Bu kişilerin icra ettikleri sanat; ortaya koydukları sanat eseri kesinlikle dokunulması, hakkında olumsuz söz söylenmesi mümkün olmayan putlar gücündedir.

Bu dokunulmazlığın en son örneğini Kars'taki 'İnsanlık Anıtı' hikâyesinde yaşadık. Olay, yeni olduğu için hepimizin malumudur: Bir gün Başbakan son zamanlarda sıkça şahit olduğumuz üzere bir ezbere daha dokunup Kars'taki "İnsanlık Anıtı" için, "ucube" dedi. Etraf birden buza kesti. Sanata hele de Mehmet Aksoy'un eserine nasıl "ucube" denilebilirdi. Üstelik de afilli bir ismi vardı: 'İnsanlık Anıtı'. Bu Başbakan kendisini ne sanıyordu.

Düşmanlar taarruza geçti.

Dostlar paniğe kapıldı.

Nasıl olurdu da böyle bir yanlış, böyle bir gaf yapılabilirdi. Böyle bir cehalete imza atılabilirdi. Bunu Batı'ya nasıl izah edebiliriz ki.

Bu 'ucube', Mehmet Aksoy denilen büyük, büyük, en büyük sanatçının eseri idi. O bu ülkenin milli sanatçısıydı. Bütün pahalı 'kamu heykellerinin' sahibiydi, o.

Bu 'Ucube' sözü; bu zihniyetin, bu mübarek zata karşı ikinci taarruzu idi. Birincisi slogan olup, dillerde dolaşan "Tükürürüm, böyle sanatın içine" vakasıydı. Bu olayda Melih Gökçek, sanat düşmanı ilan edilerek püs-kürtüldü. Gökçek, geri adım atarak "Yahu özür dilerim, o sanat eserini evinizin karşısına dikerek ailecek her gün seyretmenizi sağlarım" dedi. Nedendir, bilinmez

bu, ‘profesyonel sanatseverler’ o kutsal değeri, evlerinin önünde istemeyerek, o sanat eserine saygısızlık ettiler.

Bu ikinci olayda dostları, Tayyip Erdoğan’ı sanat düşmanı olmaktan kurtarmak, sanat hakkındaki cehaletini örtmek adına, Allah için, ellerinden geleni yaptılar. Buna bütün millet şahittir. “Tayyip Bey, heykele değil, etraftaki çöp yığınlarına, heykeli kirleten kargalara, heykelin güzelliğini örten tabyalara ‘Ucube’ dedi” diyerek cansiperane savunmaya geçtiler. Ancak bu Tayyip Bey, iyilikten anlamıyordu ve yaptığı o affedilmez büyük yanlışta devam edip “Ben Heykele ‘Ucube’ dedim” diye inat etti.

Bir an da her şey değişti. Dostlar ofsayta düştü, düşmanların kaleleri yıkıldı.

Önce dostlar, yani sanattan anlamayanlar, “Yahu bu heykel gerçekten ucubemiş” dediler.

Sonra amatörler yani sonradan dostlar devreye girerek “Ucube demeyelim ama gerçekten kötüyümüş” buyurdular.

En sonunda ‘profesyonel sanatseverler’ yani Tayyip Erdoğan düşmanları; yapacak bir şey kalmadığını görmüş olsalar gerek “Tamam güzel olmamış, kaba kaçmış ama Mehmet Aksoy’un eseri. Eser kötü olsa da, sanatçı iyi” diye bozgun havasından kurtulup gelecek “Ucubeleri” garantiye almaya çalıştılar.

Bu ülkede on yıllardır, birilerinin saltanatı için; kutsal kavramlar oluşturarak insanımızın beğenilerinde bile, kendilerine güvenini sarstılar. İnsanların yediklerinin, içtiklerinin, giydiklerinin, okuduklarının, seyrettiklerinin, iyi ya da kötü olduğuna hep başkaları karar verdi. Bu karar vericilerin niyetleri hiçbir şekilde sorgulan-

madı. Sorgulama gücü vatandaşın elinden alındı. Halk topyekûn kompleksli hale getirildi. Ne zaman ki birileri çıkıp kral çıplak diyor, ancak o zaman gözler açlabiliyor.

Bu halkın sömürüden, baskıdan kurtulup kendisine güven duyabilmesi için Tayyip Erdoğan'ın her gün onlarca kutsala(!) "Ucube" demesi gerekiyor. Bu "Ucube" hizmeti emin olunuz, 'Kanalistanbul' kadar önemli bir hizmettir..

17 Mayıs 2011
www.habername.com

UCUBELERE DOKUNMAK

Milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması ne de çok konuşuluyor. Bu ülkede yegâne dokunulmaz olanlar sadece onlarmış gibi televizyon ekranlarında, gazete köşelerinde, CHP'lilerin ağzında, yarı aydın dillerde, köy kahvelerinde, arkadaş sohbetlerinde hep bu konu. Ülkenin kalkınmasının, gelişmesinin yegâne yolunun milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasından geçtiği söyleniyor. Bunun doğru olmadığını, tek dokunulmayanların milletvekilleri olmadığını söyleyenler de, asıl dokunulmazlığı kaldırılması gerekenlerin bürokratlar olduğunu; eğer dokunulmazlıklara dokunulacaksa ikisine birden dokunulması gerektiğini savunuyorlar. Bu iki uç birleşseler ve dokunulmazlıkları kaldırsalar yani milletvekillerine ve bürokratlara dokunulabilse bütün sorunlar çözülmüş mü olur?

Evet, bu iki kesimin yasal dokunulmazlıkları var. Ama bunlara, ihtiyaç duyulduğunda çok rahat bir şekilde dokunulabiliyor ve yaptıklarının cezasını çok acı bir şekilde çekebiliyorlar. Bunun birçok örneğini biz yakın geçmişte yaşadık. Milletvekillerinin kafasına bastırılarak nasıl polis arabalarına bindirildiğini gördük. Bu

dokunulmazlıkların nasıl anında devreden kalktığıın son örneklerini kaset skandallarında yaşadık. Rezil kasetleri, ortalara dökülen siyasetçiler, ellerini ayaklarını siyasetten çektiler ve yaptıkları ahlaksızlığın cezasını da herhalde ömürleri boyunca ödeyeceklerdir. Baykal biraz istisna oluştursa da. O da en azından genel başkanlığını kaybetti. Siyasetçi dokunulmazlıklarını dillerine dolayan ülkenin kurtuluşunu burada gören medya mensupları böylesi ahlaksızlıklarda hangi bedeli ödüyorlar. Başkalarının kasetlerini yayınlarak onların hayatlarını karartan medya mensuplarının kasetleri siyasetçilerden önce yayımlandı. Mesela Ali Kırca, Can Dündar. Hangi bedeli ödediler. Anında bir koruma kalkanına büründürülüp rezillikleri unutturulup yine toplumun karşısına pür-ü pak bir şekilde çıkarılmadılar mı? Yaptıklarının karşılığı olarak hiçbir bedel ödemediler, hiçbir sıkıntı çekmediler. Yine romantik sevgili rollerinde ortalarda dolaşmaktalar.

Yanlış anlaşılmasın, siyasetçilerin ahlaksızlıkları yanlarına kâr kalsın demiyorum. Demem de. Yazdığım yazının konusu da kaset skandalları değil. Söylemeye çalıştığım dokunulmazlık zırhına bürünenlerin aslında siyasetçi ve bürokratlardan çok, başkaları olduğudur. Bu başkaları sadece ahlaksızlıkta korunmuyorlar. Bu başkalarının korunma alanları, çok daha geniş. Onlar katil olduklarında da, hırsız olduklarında da, beceriksiz olduklarında da korunuyorlar, kollanıyorlar ve asla onlara dokunulmuyor. Ve onları koruyup kollayanlar da bu yaptıklarından kesinlikle pişmanlık duymuyorlar. Bunun geçmişten de, günümüzden de onlarca örneğini sıralamak mümkündür.

Bundan birkaç ay önce yazdığım bir yazı da farklı bir bağlamda “Yılmaz Güney adı bir katildir. Bütün çektileri, sarhoş kafayla meyhanede laf attığı bir kadın yü-

zünden tartışıkları Yumurtalık Hâkimini öldürmesindedir. Ve sürgünlüğü bu cezadan dolayı yattığı hapis-haneden kaçırılmasındandır. Ancak şimdi sanki çektikleri düşüncelerinden dolayımış gibi topluma numara çekilip, katilden kahraman yaratıyorlar.” demiştim. Bazı arkadaşlar ezberlerine uymadığı için, “Yılmaz Güney için böyle denir mi, haksızlık etmişsin.” diye itirazda bulundular.

Yine Ergenekon davasında aynı korumacılık işletiliyor. Darbe yapılanması içerisinde yer alan, mesleği gazeteci olan bazı isimler, sanki yazdıklarından, çizdiklerinden ötürü içerdeymişler gibi yaygara koparılıyor. Darbeye teşebbüsten içeri tıkılanlara, demokrasi kahramanı muamelesi yapılıyor. Bu konularda en hassas olduğunu söyleyenler bile “Gazeteciler tutuklanmasın, tutuksuz yargı-lansın” diyorlar. Bunu da büyük bir demokratlık ayağına söylüyorlar. Gazetecilerin ayrıcalığı, bu korumacılığın, bu dokunulmazlığın kaynağı nedir. Askerler, siyasetçiler, hukukçular daha başkaları tutuklu yargılanabilir ancak gazeteciler ve sanatçılar tutuklu yargılanamazlar. Hele opera, bale, tiyatro, resim, heykel gibi topluma üst perdeden bakan sanat ve sanatçıların dokunulmazlıkları daha geniş alanları kapsamaktadır. Onların her türlü yolsuzluğu, hırsızlığı, beceriksizliği, tembelliği sanat adınadır. Onlar toplumu dolandırsalar da mutlaka bir nedeni vardır. Yıllarca TRT’yi sahte evrakla yolan Mehmet Ali Birant mutlaka bunu güzel işler adına yapmıştır ve ona kimse bunun hesabını sormaz, sormaya cesaret edemez. Çünkü hesap sorduğunuzda basın özgürlüğüne darbe vurmuş olursunuz. Balina baletlere asla “senden nasıl balet olur.” diye hiçbir yetkili soramaz. Çünkü ‘o sanatçıdır’. Eğer elit zümreden gelmiyorsa bir akademisyenin eserindeki alıntılarını anında intihal olarak görülüp, hırsız damgası yer ve meslek hayatı bitirilir. Ancak

bunu bir heykeltıraş yaparsa, ona kimse hırsız diyemez. Es kaza böyle bir şeye cesaret eden biri çıkarsa, bu kişi anında sanat düşmanı ilan edilip, defteri dürülür.

“Ucube” heykelinin çalınması bir eser olduğu ortaya çıkınca hemen “ Ne münasebet efendim, bakınız Almanya’daki “Yüzleşme” isimli eser, oval hatlardan oluşmuş, Mehmet Aksoy’un “Ucube” si ise köşeli. Hem o eserin sanatçısı da acemiye benziyor.” diyerek bir koruma kalkanı oluşturularak, hırsızlığı örtülüyor. Bunu bir başkası yapsaydı, dünyayı başına yıkarlardı. Bu ülkede dokunulmaz olanlar ne siyasilerdir, ne de bürokratlardır. Asıl dokunulmazlar, yarattıkları ucubelerle on yıllardır bu toplumu sömüren, adına sanatçı denilenlerdir, yalan haberlerle, manipülasyonlarla toplumu ifsat eden gazetecilerdir. Edebiyat adına pespayelikleri yutturmaya çalışan Türkçe yoksunlarıdır. Bu ülkenin geleceği bunlara dokunulduğunda daha parlak olacaktır.

23 Mayıs 2011
www.habername.com

ŞEREFİMLE İSTİFA EDERİM

Bütün varlıklarını, şöhretlerini gizli kameralara borçlu olan, bu işin piri isimler var. Uzun yıllar sadece gizli çekimlere dayalı televizyon programları yaptılar. Nicelelerinin hayatını karartıp, intihara sürüklediler. Ailelerini dağıtıp, çoluk çocuklarını perişan ettiler. Programlarında göstermedikleri gizli çekimleri şantaj amaçlı kullandılar. Şahıslara, şirketlere, kurumlara şantaj yaptılar. Karşılığında para aldılar, reklam aldılar. “Senin dibin benden kara” manasına bunları kavgalarında haber konusu yaptılar. Polis kontrolünde evlerin, mahrem alanlarını kameralarına çekip, ana haber bültenlerinde, çok seyredilen programlarda gösterdiler. Özel hayata dönük gizli çekimleri, istedikleri gibi, kendi amaçları doğrultusunda kullandılar.

Gizli çekim yapamadıklarına, canlandırma yaptılar, animasyon kullandılar. Müslüm Gündüz, Fadime Şahin baskınına hala fragmanlarında kullanıyorlar. “Kamuya mal olmuş kişilerin özel hayatı olmaz” diye de, kendilerini kolaylıkla savundular. En son Baykal kasetini manşetten kullanıp, CHP’yi dizayn ettiler. Şimdi, çıktıkları ekranlarda; bu rezillikleri sergileyen görüntüleri çeken-

lere, ver yansın ediyorlar. “Özel hayata tecavüz” diyorlar. Bunu asla ahlaki kaygılarla yapmıyorlar, emin olun bu kasetler seçimlerden sonra olsaydı tavırları farklı olurdu. Bugünkü tavırları da; ayrı bir ahlaksızlık, ayrı bir hesap nedeniyle böyle, yoksa bu malzemeleri nasıl kullanacaklarını hayal bile edemezsiniz. Her kaset ayrı bir çirkinliği, ayrı bir çürümüşlüğü ortalara döküyor. Bunlar deşifre edilenler. Ya deşifre edilmeyip şantaj amaçlı kullanılanlar, onların kimlere karşı kullanıldığı ve sayıları belli bile değil. Ahlaksızlığın, bayağılığın normal karşılandığı bir dönemde, kimlerin şantajın baskısında nasıl kıvrandığını nereden bilebiliriz ki. Şu an konuşulanlar sadece deşifre edilen, internet sitelerinde yayınlanan rezaletler. Deşifre edilenlerin bedelini olayın aktörleri ödüyor, ya deşifre edilmeyip, şantaj amaçlı kullanılanların bedelini, hepimizin ödemediğini nereden bilebiliriz ki. Çünkü bu tiplerin büyük kısmı; hepimiz adına yetki kullanan, imza sahibi kimseler. Hangi imzayı, hangi şantajın karşılığı olarak attıklarını ve karşılığında neler kaybettiğimizi nasıl bilebiliriz ki. Deniz Kuvvetleri Komutanlığındaki casusluk şebekesinin şantaj kasetlerinin davası daha yeni görülüyor. Ya diğer kurumlar?

Belli bir sosyal pozisyona ulaşmış kişilerde; bu tür yoz, ahlaksız ilişkiler normal görülmeye/gösterilmeye başlandı. Mazbut bir yaşam artık kınanır durumda. Ahlaksız ilişkilerden uzak durmak, hayatı tanımamak olarak değerlendiriliyor. Özellikle sosyal pozisyonu birden bire yükselmiş, kilit noktalarda görev alan kişiler, bu tuzakların hedefinde. Bu tuzağa düşenlere karşı bu görüntüler, genellikle şantaj amaçlı kullanılıyor. Şantaj daha gizli yapıldığından, saklandığından yaşanan sıkıntılar bilinmiyor, ödenen bedeller öğrenilemiyor. O nedenle fazlaca ibretlik vaka ortaya çıkmıyordu. Bu kaset vakaları yaşananları aşikârlaştırdığı için, birileri adına, her

halde daha öğretici olmuştur. Aslında cazibenin kendilerinden değil, işgal ettikleri mevkiden ya da ellerindeki paradan geldiğini görmeye başlamışlardır.

İnsanları yanıltan; ya Allah, ya kanun korkusu ya da çevre ve aile ne der baskısı. Allah korkusunu aşmış kişiler için, her halde “kanun korkusu, çevre ve aile baskısı” koruyucu olacaktır. Ancak bu tür ahlaksızlıkların kanun korkusu da kalmadı. Zina artık suç olmaktan çıkarılarak normal bir fiil haline getirildi. Bu tür cinsel ahlaksızlıkları önleyebilecek toplum ve aile baskısı kalmıştı. Şimdi toplum baskısını zedelemeye, yok etmeye çalışıyorlar. Toplum baskısını kırmak için, ahlaksızlığı kınamak bile artık ayıp kategorisine taşınıyor. Buna Kuran-ı Kerim’den deliller bulunuyor, ayetler sıralanıyor. Sonuçta bu rezilliğin tek cezalandırıcısı aile çevresi kaldı. Her halde yakında “Yahu bunda da ne var ki” denilerek bu baskısında ortadan kalkmasının mücadelesi verilecek. Bu topluma bebekli ünlü bir annenin, bir başka erkeğin evinde gece yarısı ölü bulunması vakası bile, hoş görülmesi gereken bir olay olarak sunuldu. Kınayanlar susturuldu, hatta hakarete maruz bırakıldı. Batı’da bile eşine az rastlanır bir hoşgörü sergilendi.

Kaset olayları televizyonlarda konuşulurken, gazetelerde yazılırken artık edepsizliğin, rezilliğin kendisi masum, internet sitelerine aktarılması ahlaksızlık olarak sunuluyor. Ahlaksızlığın kendisi değil, duyulması bir mağduriyet olarak veriliyor. Bu son kaset vakalarının işte en tehlikeli tarafı burasıdır. Evli barklı, yaşını başını almış kart zamparaların, genç kızlarla iffetsiz görüntüleri normal vakalar olarak gösteriliyor. Vakaların aktörleri birer kahraman olarak gösterilmeye çalışılıyor. Bütün yöneticileri pisliğe bulanmış siyasi partinin lideri çıkıp, bu pisliğin deşifre edilmesini 19 Mayıs Samsun’a çıkışın intikamı olarak gösterip, rezilliği vatanseverlikle

eşleştirebiliyor. Rezaleti deşifre edilen bir başkası “Gerekirse şerefimle istifa ederim” diyor. Allah aşkına, biri çıkıp, bunun ne biçim bir şeref olduğunu izah etsin. Zinanın bedelini ödemek, dünyanın neresinde, ne zamandan beri şerefli bir iş olarak görülmeye başlandı. İşin garip tarafı, bu cümleyi kuran adam; partisi içerisinde muhafazakâr olarak bilinen bir siyasetçidir.

30 Mayıs 2011
www.habername.com

PORNOYA ÖZGÜRLÜK İÇİN, YAŞASIN ŞANLI DİRENİŞ

Daha önceleri yazmış olduğum bir yazıda anlatmış olmama rağmen, meramımı en kısa yoldan ifade etmeme yardımcı olacağına inandığımdan bir anekdotu tekrar sizlerle paylaşmama müsaade ediniz. 1994 yerel seçimlerinde Refah Partisi'nden İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olan R. T. Erdoğan seçim vaatlerinde, Karaköy'deki genelevi kaldıracığını söyledi. Bunun üzerine Refah Partisi karşıtı olan herkes, özellikle de katı laikçi Atatürkçüler ayağa kalktı. Bu vaadin; laikliğe aykırı olduğu, Atatürk İlke ve İnkılâplarını yerle bir edeceği, özgürlükleri yok edeceği, ülkeyi karanlığa gömeceği, şeriatçılığı getireceği, Türkiye'nin İranlaştırılacağı gibi bildiğimiz bilumum argümanlarını sıraladılar. Her yerde bu konu tartışılır oldu. Genelevin bilinenden farklı ve önemli bir görevleri varmış ve biz bunu bilmiyormuşuz. Laiklik onunla varlığını sürdürebiliyor; Atatürkçülük onunla güçlü kılınabiliyor; ülke karanlıktan aydınlığa onunla ulaşabiliyor; Türkiye, İran olmaktan onun sayesinde kurtulabiliyormuş. Ve biz bugüne kadar bunu bilmiyor, cehalet içerisinde yaşıyormuşuz.

Aslında bu noktaya kadar, burada bu anekdotu tekrar anlatmamı gerektirecek bir ilginçlik yok. Çünkü bu kesimler "Hırsızlığı ortadan kaldıracam, yoksulları doyuracağım, ülkeyi kalkındıracağım, fabrika, yol, köprü yapacağım, insan haklarına saygının tesisi için çalışaca-

ğım, çevreyi koruyacağım, halklar arasında barışı tesis edeceğim” deseniz de, size, aynı cümlelerle karşı çıkarlar. Bunu bu ülkede artık bilmeyen yok. Bu hikâyede ilginç olan seçimlerden sonra, seçimlerin değerlendirildiği bir televizyon programında bu genelev olayından hareketle, Metin Akpınar’ın “Yahu seçimlerde, Refah Partisi’ne karşı olacağız diye, hepimiz kerhaneci olduk” demesiydi. Aslında bu kesim sadece bu olayda ‘kerhaneci’ olmamıştı. Yıllardır kendi dünyaları dışındaki insanların önünü kesmek, onlara karşı durmak için, yüzlerce olayda; bazen kerhaneci, bazen pornocu, bazen hırsız, bazen yalancı, bazen iftiracı, bazen katil olmuşlardır ve bunlardan da hiçbir zaman rahatsızlık duymamışlardır. Önemli olan kendi dünyaları, kendi menfaatleri dışındaki gelişmelere engel olabilmektir.

Bunlar “böyledir” deyip geçmek mümkün. Hiç dert edilmeyebilir. Ancak kerhaneciliklerini, pornoculuklarını, hırsızlıklarını, yalancılıklarını, menfaatçiliklerini geniş bir medya desteğiyle öyle kavramlarla pazarlıyorlar ki, bazen tertemiz, pırıl pırıl insanları da arkalarından sürükleyebiliyor, toplumu tam bir kargaşa içerisine atabiliyorlar. Ve bu nokta da normalde onların yanında olması beklenmeyen tipleri de, kullandıkları yaldızlı kelimelerle kandırarak yanlarına çekebiliyorlar. Bu kandırmalar da hürriyet, özgürlük, medya bağımsızlığı, barış, çevre gibi kavramlar tam bir afyon haline dönüşebiliyor.

Son günlerin tartışma konusunu biliyorsunuz: “İnternette dokundurtmam.”

Tartışma 2 Ağustos’ta yürürlüğe girecek bir genelge üzerinden yürüyor. Genelgede kısaca; internet kullanıcıları için, çeşitli paketlerin hazırlandığı, kullanıcıların diledikleri paketi seçebilecekleri söyleniyor. Bu paketler; çocuk paketi, aile paketi ve standart paket diye isimlendirilmiş. Dileyen kullanıcı bunlardan birine abone olabiliyor. Dünyanın gelişmiş her ülkesindeki uy-

gulamalardan biri. Çocuk paketinde bazı sitelere girişler sınırlandırılıyor, aile paketinde bu sınırlandırmalar biraz daha gevşek tutuluyor, standart pakette ise hiçbir sınırlama yok. Ve bu sınırlandırmaların tamamı da, çocukları pornodan korumak üzerinden yürütülüyor. Yani isteyen standart paket denilen abonelik üzerinden istediği porno siteye girebiliyor ve bunda bir sınırlama yok. Olay kısaca budur.

Bütün tartışma bunun üzerinden yürüyor. Yukarıda saydığım bütün 'kutsal kavramlar' devreye sokuluyor. Sansürcülük deniyor, özgürlüklerin ortadan kaldırılması deniyor, despotizm deniyor, insan hakları ihlali deniyor. Ve yüz binler sokağa dökülmeye çalışılıyor. Bunu da üç beş pornocu eliyle yapıyorlar. Pornoya özgürlük adına kahramanca bir direniş sergileniyor. Tabi ki kimse pornoya özgürlük adıyla ortaya çıkmıyor. Yine o malum sihirli kavramların arkasına saklanıyorlar. Bunu internete sansür olarak değerlendirenlerin büyük bir kısmı, bunun böyle olmadığını bal gibi biliyor; ancak bu durumu, seçim öncesi hükümeti karalamanın bir aracı olarak değerlendirebilmek için, kendini pornocuların safına atmak da bir beis görmüyor. Bazıları da aslında neyin ne olduğunu tam olarak bilmediği halde "adım özgürlükçüye çıksın, namım yürüsün" kabilinden "Ben de karşıyım" diyor. Her halde birileri aradan bir zaman geçtikten sonra "Yahu hükümete karşı olacağız diye zamanın bir döneminde pornocu olduk" diyeceklerdir. Bunlar için pornocu olmak çok da büyük bir sorun değil. Çünkü bu kesimler pornoculuğu da ekmek kapısına dönüştürdükleri ideolojileri adına yapıyorlar ve "amaca varmak için her yol mubahtır" diyebiliyorlar ve biz bunları tanıyoruz, biliyoruz ve de şaşırıyoruz. Asıl sıkıntılı tipler, bunların bu amaçlarına katıllık eden zavallılar.

09 Haziran 2011

www.habername.com

İRAN

İran, 1970’li yılların 2. yarısından sonra dünyanın en çok ilgisini çeken ve merak edilen ülkelerden biri oldu. Hele Türkiye’de insanlar İran konusunda guruplara ayrıldılar. Hatta İran’a karşı tavırlarına göre İslamcı guruplar oluştu, bunlar birbirlerine karşı çok da olumlu sayılmayacak düşünce ve davranışlarda bulundular. Bu gurupları kabaca 3’e ayırmak mümkündür. İran’a ve İran İslam Devrimi’ne cepheden karşı olanlar, İran’a ve İran İslam Devrimi’ne her şeyiyle teslim olanlar ve belli kayıtlarla devrimi destekleyenler. Bir de devleti de yanına almış laik ve muhafazakar bazı kesimler vardı ki, bunlar İran’ı mezhebinden dolayı Müslüman dahi kabul etmiyor, bu konuda yayınlarda bulunuyor, broşürler, kitapçıklar hazırlıyor, özellikle doğu illerinde bedava dağıtıyorlardı. O gün İran’la ilgili bu klik haline dönüşmüş yapıların hiçbiri aslında doğru bilgiler etrafında şekillenmiş değildi. Aradan 32 yıl geçti. İran ve Devrimi ile ilgili bu gün bile sağlıklı bir değerlendirme yukarıda saydığım kesimlerin hiçbiri tarafından yapılmış değildir.

Geçen hafta bir vesile ile 5 günlüğüne İran’da bulundum. İran’ı hangi tahayyül içerisinde değerlendirirseniz de-

ğerlendirin, İran'a varır varmaz tahayyüllerinizin yanlış olduğunu hissediyorsunuz. Ben de o şaşıranlardan biri oldum. Aslında İntibalarımı bir köşe yazısı sınırları içerisinde dile getirdiğimde yanlış anlaşılabilirliğimden korkmuyor da değilim. 1986 yılındaydı galiba, Atasoy Müftüoğlu, Afganistan Cihadi'yla ilgili o zamanın Zaman Gazetesinde o günün İslamcılarının tahayyüllerinin dışında, orada savaşan guruplarla, onların düşünce yapıları ve yaşayışlarıyla ilgili çok da sert olmayan bir değerlendirme yazısı yazdı. Bu yazı sonradan yaşananlarla ortaya çıktı ki doğru tespitleri içerisinde barındırıyormuş. Ancak buna rağmen yazı şiddetli bir tepkiyle karşılandı. Yazı, "cihada kara çalmak" olarak değerlendirildi. Bu tepkinin şiddeti daha sonraki objektif değerlendirmelerin tamamının önünü kesti. Artık hiç kimse Afganistan'la ilgili olarak, ezberlerin dışında söz söyleme cesaretini kendinde bulamadı. Bu nedenle, Rusların, Afganistan'dan çekilişi sonrası yaşananlar, hiçbir zihni hazırlığımız olmadığı için, hepimizi büyük bir hayal kırıklığına uğrattı. Biz orda savaşan herkesi, cennetten dünyaya uçmuş kişiler olarak görüyorduk. Burhanettin Rabbani'nin, Gulbettin Hikmetyar'ın, Ahmet Şah Mesut'un hatta Raşit Dostum'un fotoğrafları öğrenci evlerimizin duvarlarını yan yana süslüyordu. Sonradan bu isimlerin birbiriyle yaşadıkları, bizim için tam bir yıkım olmuştu. Hâlbuki Afganistan'ı hayallerinin ötesinde gerçekleriyle tanıyanlar için bu durum hiç de şaşırtıcı olmamış, Afganistan'a bakışlarını değiştirmemişti. Yukarıda da ifade ettiğim gibi ezberleriyle yaşayan laikler ve İslamcılar İran'a ayak bastığı andan itibaren tam bir şaşkınlık yaşayacaklardır. Hele B. Mahmudi'nin "Kızım Olmadan Asla" filmi'nin İran'a varış sahneleriyle İran'ı değerlendiren laikler, kendilerini şoktan kurtarmayacaklardır. Çünkü kurşunlar havada uçmuyor, açık kadınların üzerine namlular çevrilmiyor. Tozlu patika

yollarla değil, ışıklı otoyollarla Tahran'a giriyorsunuz. Şehrin ortasındaki 3 km. uzunluğundaki tüneldeki lüks Fransız üretimi ya da yerli üretim arabalarının şoför koltuğunda abartılı makyajlı, saçlarının yarısı açık, vücut hatlarını tamamen sergileyen kot pantolonlu kadınları Türkiye'den daha sık görüyorsunuz. Yıllarca her yere gelişi güzel dikilmiş Atatürk Heykellerinden rahatsızlıklarını dile getiren İslamcılar için; duvarlara, elektrik direklerine, üst geçitlere, bankalara, kafeteryalara, namazgâhlara, merdiven boşluklarına, apartman teraslarına hülasa her yere ama her yere asılmış İmam Humeyni ve Hamaney fotoğrafları oldukça şaşırtıcı gelecektir. Hayır, Ahmedi Necat'ın hiçbir fotoğrafını görmedim. Hatta Hamaney'in fotoğrafı, İmam Humeyni'nin fotoğrafından daha çok. Yazdıklarım beş günlük gözlemler, yanılıyor olabilirim. Rejimi, kendi halkına karşı sürekli kendini savunma refleksi içerisinde gördüm. Aradan 32 yıl geçmiş olmasına rağmen rejim kendisini hala sloganlarla anlatma gayretinde. Tahran Üniversitesi'nde Cuma namazı kıldım, Cumhurbaşkanlığı'nda Ahmedi Necat'ı dinledim, Hamaney'in konuştuğu İmam Humeyni'nin vefat yıldönümü törenlerine katıldım. Üçünde de dinleyicilere Amerika, İsrail karşıtı sloganlar atıldı. Cadeleri gezdiğimde, 1979'da devrimi gerçekleştiren halk nerede diye sormadan edemedim. Tahran'ın orta yerinde Millet ve Lale gibi devasa parklar var. Saat 13'te biten mesaiden sonra 17'ye kadar her yer kapalı gibi. 17'den sonra halk dışarı çıkıyor ve çoluk çocuk, kadın erkek parkları dolduruyor. Piknik yapanı, top oynayanı, yazlık sinema seyredeni hep bir arada. Tek yabancı unsur, parkın her tarafına ses duyuran dev ekrandaki bir tür vaaz. Tahran'da Velasr Caddesi ve Özgürlük Meydanı mutlaka görülmeli. Kum'da bize aslında çok da yabancı görülmeyen ancak doğru da kabullenemeyeceğimiz görüntülerle karşılaşıyoruz. İranda ayrıca dikkat çeken bir diğer

nokta, bütün ambargolara rağmen inşaatın çokluğu. Her yerde modern bina inşaatlarına rastlamak mümkün. Tahran'daki bütün caddelerin kenarlarına yapılmış su arklarından sürekli berrak sular akıyor. Bu şehre bir serinlik verdiği gibi şehrin çerini çöpünü de temizliyor.

Kolu bacağı olmayan sakatların tamamının 45-50 yaş arası olduğu kısa zamanda dikkat çekici bir hal alıyor. Hemen onların birer gazi olduğunu anlıyorsunuz. Ve savaşın acımasızlığına bir kez daha şahit oluyorsunuz. İran bir çok yönüyle seveninin de, sevmeyenin de görmesi gereken ve gidilmesi kolay bir ülke. Görmenizi tavsiye ederim.

19 Haziran 2011
www.habername.com

EVET, İRAN

20.Yüzyılda iki önemli devrim oldu: Biri Rus Bolşevik Devrimi, diğeri İran İslam Devrimi. Bu iki devrimden sonra bu devrimlerin özellikle Bolşevik devriminin izdüşümü sayılacak devrimler yaşandı.

20. Yüzyılda yaşanan bu iki devrimde etraflarında geniş heyecan dalgaları oluşturdu. Dünyanın birçok ülkesinden devrim ülkeleri Rusya ve İran'a göç edenler oldu. Çoğunlukla devrimler romantik algılayışlar içerisinde değerlendirildi. Gerçeklerle bu algılayışlar farklıydı. Hayatın anlamı bir anda bu gerçeklerle kayboluyor, büyük hayal kırıklıkları yaşanıyor. Ancak bu hayal kırıklıkları ideolojiler adına dile getirilemiyor, bir sıkıntı içerisinde yaşayanlarını kavuruyordu. Bu hayal kırıklıklarıyla ilgili hikâyeleri biz en çok Nazım Hikmet'le ilgili duyduk. Daha çok Nazım'ın hayal kırıklıklarını muhafazakâr kalemler dile getirdi, solcular inkar etti. Çünkü Nazım Hikmet'in ya da diğerlerinin hayal kırıklıklarını dile getirmek solcular tarafından davaya ihanet olarak görüldü. Dava yani sosyalizm ya da komünizm adına ne dersiniz deyiniz Rusya'da hayat bulmuştu ve

oradan rahatsız olunamazdı, orada Marksizm'in " Asr-ı saadet"i yaşanıyordu ve asr-ı saadetten rahatsızlık duyulamazdı. Hâlbuki solcular olayı bu romantizm içerisinde değerlendirmemiş olsalardı belki de Marksizm bu kadar kısa bir sürede yeryüzünden silinmemiş olurdu. O kadar hayallerle, dünyanın çeşitli coğrafyalarında milyonlarca kişiye ideoloji olmuş yine on binlerce kişinin hayatına mal olmuş olan bir öğretiyi 50 yıl bile yaşayamadan yok olup gitmezdi. Aynı durum İran İslam Devrimi içinde geçerlidir. Yüzlerce yıl sonra gerçekleşen bir devrimi eğer biz sağlıklı bir değerlendirmeye tabi tutmazsak İslam, insanlar için umut olmaktan uzaklaşacaktır. İrandaki hakim ideoloji ne kadar İslam'dır? Ya da İrandaki uygulanan rejim ne kadar İslami'dir? İran İslam Devrimi kendi halkını mutlu kılmış mıdır? Bu sorular mutlaka romantizmin kıskacından uzak cevaplandırılmalıdır. Tabii bu sorulara romantizmin kıskacından uzakta cevap verirken İslami kıstaslar saydığımız kendi değerlerimizin ne kadar İslami olduğunu da göz önünde mutlaka bulundurmamız gerekir. Ya da bizim İslam sandığımız kendi algılayışımız, bütün zamanlara ve mekânlara hitap eden İslam'la ne kadar uyuyor.

Neyse, bu soruları bir kenara bırakarak İrandaki dikkatimi çeken görüntülerden bahsetmek en iyisi. Tahran'da beni en çok şaşırtan görüntülerin başında bankaların çokluğu geldi. Adım başı bir bankaya rastlamak mümkün. Çok farklı isimde banka var. Ancak bunlardan iki tanesi, sanki her sokakta şube açmış: Bank Mellat ve Bank Ticaret. Onlar kadar olmasa da Bank Milli'nin de çok sayıda şubelerini gördüm. Banka sayısı, son yıllarda özel banka açılmasına izin verilmesiyle birlikte aşırı derecede artmış.

Tahran El-Bors ya da Burus denilen bir dağın eteklerinde kurulmuş, dümdüz bir şehir. Şehir Kuzey Tahran ve Güney Tahran diye ikiye ayrılmış. Kuzey Tahran zenginlerin oturduğu semtlerden meydana geliyor. Güney Tahran ise daha fakirlerin oturduğu semtler. Bunu çok net olarak görmek mümkün. Bu semtler gezilince gelir dağılımındaki dengesizlik çok belirgin bir şekilde görülüyor. Caddesinde, sokağında, binalarında.

Sokakların büyük bir kısmına devrim şehitlerinin ismi verilmiş. Ya da İranlı alimlerin veya entelektüellerin. Tabelalar, Arap alfabeleriyle ve İngilizce yazılışlı Latin harfleriyle birlikte yazılmış.

İran'da sinemasıyla sanata değer verildiğini önceden de biliyordum, İran'da sanata sadece sinema dalında değil, diğer dallarda da değer verildiği çok net görülüyor. Şehrin birçok yerinde resim galerilerine rastlamak mümkün. Örnek olsun diye şu söylenebilir. Ankara'da Atakule'nin zemin katları yiyecek içecek dükkânlarıyla doluyken Tahran'daki Burc-u Miladi yani Tahran'ın Atakule'sinin alt katlarını çeşitli galeriler süslemektedir. Tahranın birçok meydanında Devrim'den önce ya da sonra yapılmış çok güzel heykele ve anıta rastlanabiliyor.

Beni şaşırtan görüntülerin başında Şah'ın sarayları geldi. Ziyaret ettiğimiz Şah'ın yazlık sarayları müze haline dönüştürülmüş. Ve hiçbir siyasal mesaj yüklenmeden bu müzelerde şah ve ailesinin eşyaları, resimleri sergilenmektedir. Devrimin harareti zamanlarında bunlara dokunulmamış olması beni fazlasıyla etkiledi. Sergilenen eşyalarla ilgili değerlendirmelerde bulunmam bu yazının sınırlarını aşacaktır. Sadece şunu söylemekle yetineyim ki her bir halı ayrı bir resim tablosu.

İranda görülenleri Şia Mezhebi'ni dikkate almadan değerlendirebilmek her zaman yanlışlar yapmamıza neden olur. Mezhep dikkate alınmadığında Tahran Üniversitesi'nde kılınan Cuma Namazını bile anlayamayız hatta hayal kırıklığına uğramış oluruz. 12 milyonluk Tahran'da tek bir camide Cuma namazı kılındığını dikkate aldığınızda cemaatin sayısı birkaç milyonu bulması gerekir, ancak sayı bunun belki 1/20'si kadar bile değildir. Tahran'ın görüntüsü Ankara'daki Çankaya gibidir. Pek minareye rastlayamazsınız. Hatta ezan sesi bile Türkiye'de alıştığınız gibi duymanız mümkün değildir. Türkiye'de çok alışıktığınız gibi diğer manzarada mezhep taassubudur. Bunu kısa zamanda hissetmek mümkün. Türkiye'de insanlara mezhebini sormak çok doğal karşılanmazken İranda havaalanında bindiğimiz taksinin şoförünün bize sorduğu ikinci soru mezhebimiz oldu. Bu taassubun etkisiyle olsa gerek Türkiye'den mezhebini değiştirmiş insanlarla karşılaşabiliyoruz.

İran'ın bütün isimlendirmeleri ideolojik ve mesaj yüklü. Aslında ideolojinin bu kadar çok hayata müdahil olması da sorgulanmalıdır. Bu kadar yoğun mesaj ideolojiye fayda mı getirir zarar mı?

26 Haziran 2011
www.habername.com

GİDENLERİN ARDINDAN

AHMET YILDIZ

Semamızdan bir yıldız daha kaydı.

25.01.2010 günü, saat 14.00 sularında aldık acı haberi: “Ahmet Yıldız rahmetli oldu” diye. Çok acı geldi.

İki yıldır hastalıklarla mücadele ediyordu. Hastanede olmadığı zamanlar ya sendikada ya da teşkilat çalışmaları için Anadolu’da. Hastalığına aldırmadı, çalıştı, didindi. Sendikasını yetkiye taşıdı.

Kamu sendikacılığının en önemli isimlerinden biri oldu, Ahmet Yıldız.

Bugün diyanet çalışanlarının bir sendikaları varsa, daha doğrusu diyanet çalışanları sendikalaşabiliyorsalar bunu Ahmet yıldız’a borçlular. Bu konu Diyanet-Sen’in daha önce çıkardığı bir broşürde ve Ahmet Beyin Kitabı’nda ayrıntılı anlatıldı. Mutlaka bakılmalı.

2001 yılında Sendika Yasası çıktığında, diyanet çalışanlarına çeşitli gerekçelerle sendika kurma hakkı verilmiyordu. Şahidiyiz: Din-Gör- Sen olarak gecesini gündüzüne kattı, kişisel ilişkilerini devreye soktu, “minberi, kürsüyü devreye sokarım” diyerek örgütsel gücünü teh-

dide dönüştürdü. Sonunda, sendikal jargonun popüler söylemiyle ifade edelim, ‘diyanet çalışanlarına sendika hakkını söke söke aldı.’

Geniş bir kültürü vardı, İstanbul Üniversitesi hukuk fakültesi mezunu bir hukukçuydu. Sendikal literatüre hakimdi; bunun meyvesini, ömrünün son baharında bize hediye etti: “Hıl’ful fudul’dan Günümüze Sivil Toplum ve Sendika” isimli Şubat 2009’da yayınladığı kitabıyla.

Camia olarak kendi dünyamızın hakkını teslim etmek noktasında hep cimri davrandık. O sebeple de, çoğu zaman emek sahiplerinin hakkını teslim etmezken, emeği de bazen ‘es’ geçtik. Bunu şu mana da söylüyorum. Memur-Sen camiası olarak, acaba kaç kişi gerçekten kendi sendikacılığımız için bir açılım, bir zemin, bir literatür oluşturma çabası olan Ahmet Bey’in yukarıda ismi yazılan kitabını okudu. Bu hakkı teslim edememe durumu, tecrübe aktarımını da engelliyor. 1970-1980 arası iki öğretmen örgütünden biri olan TÖB-DER’le ilgili lehte, aleyhte bir sürü kitap, tez, makale yazılırken, diğer örgüt MEFKURECİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ ile ilgili bir tane bile müstakil yazı bulmak mümkün değildir. Halbuki 70 tane şube kurmuş, binlerce üyeye ulaşmış bir örgüttür. Onlarca kişi çoluğundan çocuğundan, ailesinden çaldıkları zamanı buraya vermişler ve kendi dünyamız adına bir güç oluşturmanın çabasında, kendi varlıklarını hiçe saymışlardır. Ve sonuçta o günün şartlarında güçlü bir örgüt kurmuşlardır. Sahi bugün, onun kurucusu Rahmetli Zeki Soyak Hoca’yı acaba kaç kişi bilir.

Ahmet Bey, hep bir sorumluluk bilinciyle, toplumsal hareketlerin, örgütlerin içerisinde oldu.

Ülkemizdeki sendikal algılayışlar nedeniyle en uzak sayılan bir kesimden, din görevlilerinden sendikacılar

çıkarmadan önce de, sivil toplum örgütleri içerisinde bulundu. 21 yaşında camiamızın örgütçülükte en önemli mekteplerinden biri olan MTTB'nin Rizede Orta Öğretim Komitesi Başkanlığını yaptı. 1990'da Eyüp Din Görevlileri Derneği Başkanlığı'na seçildi. Aynı zamanda 1990-1995 yılları arasında Gaziosmanpaşa İlim Yayma Cemiyeti Şube

Başkanlığı'nı yürüttü. 1998 yılında diyanet camiasının ilk sendikası Din-Gör-Sen'i kurdu, genel başkanlığını üstlendi. Ve 2002'de Diyanet-Sen. Ayrıntısını en iyi bile dostlar yazsın.

Ahmet Bey'i bir gönül insanı olarak tanıdım, en sıkıntılı süreçlerde stressiz gördüm, olgun bir tevekkülü hep şahsında yaşattı. Buna Diyanet-Sen camiası da, Memur-Sen ailesi de şahittir. O bir telaşın insanı olmadı, sonucun hak, adalet, hukuk ve nasibin belirleyiciliğinde olduğunu bildi. Bunun örneklerini sendikacılık gibi gerçekten mücadele gerektiren bir uğraşta ortaya koymak, Ahmet Yıldız gibi çok az sayıda insana nasiptir.

Aslında Ahmet Yıldız sadece bu konuda nadiratları yaşamış da değildir. Cenazesinde de biz bu nadiratu yaşadık. Memur-Sen'in Demokrasi Kongresi isimli toplantısı vardı. Bağlı sendikaların büyük kısmı, teşkilatlardaki arkadaşlarımızda bu kongreyi izleyebilsin için başkanlar kurullarını bu hafta yaptılar, o nedenle 81 ilden arkadaşlarımız Ankara'daydı. Her birine nasip oldu, Ahmet Yıldız'ın Cenazesine katılıp helallik dilemek. Yani Ahmet Bey'in cenazesinde; özel sıkıntısız, meşakkatsiz 81 ilden dostlar vardı. Böyle bir manzara bu ülkede herhalde çok az kişiye nasip olmuştur.

Bir kısa yazı içerisinde Ahmet Yıldız'ın 56 yıllık dolu dolu yaşanmış hayatını anlatmak mümkün değildir. Bu görev Diyanet-Sen'indir. Diyanet-Sen Bülteninin bir

sayısı Ahmet Yıldız özel sayısı olarak çıkarılıp; Ahmet Yıldız Mücadelesi bütün boyutlarıyla anlatılabilir. Dostlarının, ailesinin, mesai arkadaşlarının, hocalarının hatıraları derlenebilir. Bu Ahmet Yıldız'a bir vefa, tecrübe aktarımına bir vesile ve sendikacılık tarihine de bir katkı olarak değerlendirilebilir.

Güle güle başkanım.

Mekanın Cennet olsun dostum

02 Şubat 2010
www.habername.com

İBRAHİM KERESTECİ

Her ölüm, erken ölümdür; sevenleri için. İster 90 yıllık yaşamın son bulması olsun, isterse 20'lik civanın göçü. Bu çok fark etmiyor sevenlerinin acısına sınıır belirlemede.

Herhalde önemli olan, bu kısa hayatları; anlamlı kılmaktır, erken ölümlerin sonunda.

Memur-Sen ailesi olarak; 15 gün içerisinde, iki anlamlandırılmış hayatın göçünü, birlikte yaşadık: Önce Ahmet Yıldız. Ve şimdi İbrahim Keresteci.

İbrahim Keresteci.

İbrahim'le ne zaman tanıştık, bilemiyorum.

Sendikacılıktan önceydi. Ya MGV dönemi ya da Bağcılar Belediyesi. 90'lı yılların ortaları olmalı. Aynı ilçede çalışıyor, aynı etkinliklerde bulunuyorduk. Düşünülebilir miydi İbrahim'in arkasından yazı yazmak. Nasıl yazılabilir ki? En kolayı belki de en sondan, cenaze töreninden başlamak.

Onun ki, 42 yıllık faniliğin, ebedi olana göçüydü.

İbrahim'in Ankara'daki, İstanbul'daki yolculama merasimi; aslında bu 42 yılın özeti, 42 yılın anlam haritasıydı.

Bu yolculama merasimlerinde kimler vardı?

Ailesi, komşuları, tanıdıkları, hemşerileri, mesai arkadaşları

Bakırköy İmam Hatip Lisesi Mezunları Derneği, Önder camiası

Bağcılar Belediyesi başkanlarından, çalışanlarına ve İstanbul'daki belediyelerden çalışanlar, belediye başkanları ve diğer şehirlerden belediye başkanları.

Eşi, Hanımefendi'nin çevresi,

MGV ve diğer birçok vakıf ve dernek mensubu,

Çeşitli siyasi parti mensupları, milletvekilleri

ve

Bem-Bir-Sen, Memur-Sen camiası.

Birinci grup her ölüm merasiminin doğal katılımcılarıdır.

Bunun dışındaki katılımcı dostlar ise, hayatı anlamlı kılma çabasının sonuçlarıdır.

İbrahim'in duruşu; daha ilk basamakta, liseli yıllarda kendini ortaya koyuyor. O Bakırköy İmam-Hatip Lisesi Mezunları Derneğinin aktif katılımcısı. Mezun olduğu liseyle bağı, 25 yıl kesmemiş. Burası aslında, bir insanı tanımlama açısından çok belirleyici bir nokta. Buradan sonrası, aslında kendiliğinden gelen bir sonuç. Yani toplumsal sorumlulukların sahibi olmak, bencilliğin sınırlarının dışına akmak burayla; çocukluk, gençlik arkadaşlıklarıyla başlıyor.

Buradan sonrasında İbrahim, hep toplumsal sorumlulukların içerisinde oldu.

Uzun yıllar MGV çatısı altında faaliyetlerde bulundu.

Bunu, aile olarak sürdürdüler. Eşi de kadınlar arasında hep aynı faaliyetler içerisinde bulundu.

Afiş asmadan, yardımda bulunmaya, toplantı tertibinden, konuşmacılığa.

Toplumsal hareketlerin içerisinde olmanın doğal sonucudur, siyasete ilgi. İbrahim hep siyasetin sınırlarında oldu. Cenazesinde Necmettin Erbakan'dan, Numan Kurtulmuş'a; AK Parti yöneticilerinden, Yalçın Topçu'ya siyasetlerin bulunmuş olması bunun sonucu.

İbrahim, herkesin malumu olduğu gibi bir sendikacıydı. 8 yıldır, Bem-Bir-Sen'de Genel Sekreterlik yapıyordu. Her kurumun tarihçesi içerisinde fetret dönemleri bulunur. Bem-Bir-Sen'de bu dönemi 2000'li yılların başlarında yaşadı. İbrahim'ler bu dönemin ardından yönetime gelip, Sendikayı derleyip topladılar. Bem-Bir-Sen'i gece, gündüz demeyip çalıştılar, açık ara yetkiye taşıdılar. Çok güzel çalışmalara imza attılar.

Bem-Bir-Sen'de çok güzel çalışmalar gerçekleştirdiler. Belediye çalışanlarının sorunlarının çözülmesi ve haklarının korunup geliştirilmesinin mücadelesini verirken; diğer yandan da sendika, demokrasi kültürünün, bilincinin yaygınlaştırılmasının çabasında bulundular. Bu çerçevede paneller, sempozyumlar, konferanslar, sempozyumlar düzenlediler; bunları kitaplaştırdılar.

En son "Şehir ve Medeniyet" adında gerçekten çok nitelikli bir dergi, şehir dergisi çıkardılar. Bu dergi, bir ufku ifade etmesi bakımından ayrıca önemlidir.

İbrahim'i bu çabalar içerisindeyken kaybettik. Yine sendikasını büyütmek için yollardaydı. Ölümde orda geldi. Çorum'dan, Amasya'ya giderken Mecitözü'nde. Herhalde güzel ölüm bu olsa gerek, inandığın bir değeri yüceltme uğruna verilen çaba üzerinde.

Mekânın cennet olsun dostum.

BAHATTİN YILDIZ

İnna lillahi ve inna ileyhi raciun

Afganistan'da bir yolcu uçağının düştüğünü ve içinde üç Türk yolcunun bulunduğunu duymuş, ayrıntıya dikkat etmemiştim. Ancak, o üç yolcudan birinin Bahattin Abi, diğerinin Faruk kardeş olduğunu gecenin çok ilerlemiş bir saatinde öğrendim.

Belki de bu dikkatsizlik, acımı gecenin sessizliğinde yalnız yaşamam içindi. Gece geç saatte bakabildiğim gazetenin manşetinde bir haber ve haberin fotoğrafında Bahattin Abi vardı.

24 yıl önce tanıdığım gibi, Bahattin Abi.

Her türlü kötülüğe karşı savaşmaya, dağlarda pusu kurmaya, pusu atlatmaya hazır giysileri içerisinde bir Bahattin Abi.

Zaten her gördüğümde, o giysilerleydi. Çoklukla parkası ve kalın kumaşlardan diğer giysileri.

Geçen yıl, İzmir'deki son görüşmemizde; "Babam hala benim; büyüyüp, akıllanmamı bekliyor" demiş, bunun üzerine insanların akıllılıktan, büyümekten ne anladığını uzun uzun anlatmıştı.

İzmir’de olduğumu, nasıl görüşebileceğimizi sormuş-tum telefonda. Adresi alır almaz, o asla üşenmez tavırla çalıştığı inşaattan çıkıp, yolda aldığı meyvelerle gelmişti, öğretmenevine.

Kaderin cilvesi; O, herkese kolaylıkla ulaşabiliyordu; ama 4 gün geçmesine rağmen, şimdi kimse ona ulaşmıyor.

Onun uzağı yoktu. Gitmesi gereken her yer, hemen kalkılıp gidilecek yerd. Her telefonlaşmamızda bir başka şehirden, uzak ülkelerden yaşanmış sahih haberler verirdi. Gittiğim şehirlerden dost isimler söylerdi; hepsinin kendisine “Abi” dediği.

Bahattin Abiyi, bir yazıda anlatmak mümkün mü? Belki bendeki Bahattin Abi’nin küçücük bir yansıması düşer, bu satırlara. Mutlaka eksik, mutlaka noksan.

O da, aslında ‘kendini yazdığı’ o kadar kitapta, anlatabilmiş miydi ki kendini. Yaşadıklarının ne kadarını yansıtabilmişti ki yazdıklarına. Yazdığı kitapların tamamı, kendi yaşadıkları değil miydi? Afganistan’la ilgili yazdığı kitaplarda da, mekânı Türkiye olan romanlarında da, kahramanın ismi başka olsa da, aslında o kahraman Bahattin Abi değil miydi?

Savaşan Afganistan’da,

Cihat Günlüğü’nde,

Karda Ayak İzleri’nde,

Güllerin Vedası’nda,

Kar Çiçeği’nde.

Aslında kurgu olması gereken romanları bile kendi yaşadıklarıydı. Kar Çiçeği çıktığında, Celalettin Karakoç’a “Abi okudun mu?” diye sorduğumda, “Yaşadım” diye-

rek, “Kahramanlardan biri benim, diğeri Bahattin Abi” diye devam edip romana dâhil olmayan ayrıntılardan bahsetmişti.

Bahattin Abi’yle ilgili bütün hikâyelere, “Bahattin Abi’yle falanca öğrenci evinde tanıştık” diye başlanır.

Ben de Bahattin Abi’yle, Erzurum’da Mahallebaşı’nda, aralarında Mustafa Kasadar’ın da bulunduğu birkaç arkadaşla birlikte kaldıkları öğrenci evinde tanıştım. Ve sonrasında hep bir büyük Abi oldu.

Onunla bir kez tanıştığınızda bir daha kopmanız zaten mümkün değildi. Bende de öyle oldu.

Onun, sizi, en baştan sarıp sarmalayan bir üslubu vardı. O üslubun etkisinden bir türlü sıyrılamıyorsunuz. Sarmalayan üslubunun en belirgin tarafı, her cümlesinin sonunda muhatabının ismini sevgi ekleriyle tekrarlıyordu. Bu, Ona, belki de o ismi, bir daha unutmama şansı veriyordu. Ama asıl etkisini muhatabında oluşturuyordu. Onu sarıp, sarmalayarak Bahattin Abi’ye bağlıyordu. Bu hitap biçimini uzun süre taklit ettim. Ama ben de, aynı güzellikte hiçbir zaman durmadı. Aynı tınıyı, aynı sıcaklığı bir türlü yakalayamadı.

Biz Erzurum’daki öğrenciler Bahattin Abi’yi, bu yüz yüze tanımalardan önce de tanıyorduk. Onunla ilgili, birçok hikâye dinlemiştik. Mavera’dan yazılarını okumuştuk. 1980’lerin o sıcak Afganistan gündeminde, Türkiye’de, Afganistan’la anılan isimlerin başındaydı. Buradaki gündemi, sıcaklığı o birkaç kişi oluşturuyordu. Afgan cephesindeki bütün komutanları, bütün muhacirleri, şehitleri, güzel haberleri an be an buraya onlar ulaştırıyorlardı.

Öğretmenlikte ilk tayinim Fethiye’ye çıkmıştı. Orada gördüm ki, Bahattin Abi’yi Ege’de tanımayan yok. Yılın

belli tarihlerinde bölgede birçok yerde çeşitli gerekçelerle gelenekselleşmiş toplantılar yapılıyordu ve bunların büyük bir kısmının da arkasında, Bahattin Abi vardı.

Bilmiyorum, aslında en iyisi, sözü burada kesmek.

Onu tanımayanlar, yanlarındaki 5 kişiye sorsunlar; mutlaka onlardan, iki tanesi tanyor ve Bahattin Abi'yi anlatacaktır.

O'nunla ilgili En güzel tanımlama herhalde Salih Tuna'nın yazdıkları: "Bir yerlerden çıkar gelirdi: İzmir'den, Sivas'tan, Erzurum'dan, Asya'dan, Afrika'dan...

O gelince...

Geldiği yere Asya, Afrika, Ortadoğu gelirdi. Filistin, Irak, İran, Pakistan hele ki Afganistan gelirdi.

Tek başına koca bir millet, bir kutlu ümmet gibiydi."

Mekânın cennet olsun Bahattin Abi.

20 Mayıs 2010
www.habername.com

TAHSİN SUDA YA DA MEMUR-SEN

Acı olayların haberleri, genelde olmadık zamanlarda gelen telefonlarla alınır. Bu kez öyle olmadı. Herkesin herkesi aradığı, herkesten gelebilecek telefonların endişesiz açılacağı bir telefonla aldım haberi. O gün Bayramın 3. günüydü. “Tahsin’in durumunu biliyor musun” dedi, korkusuzca açtığım telefondaki acılı ses. Çok ayrıntı bilmiyordu. Olay yeni olmuştu. Sonrası bu tür olaylardaki genel gelişmeler, telefon trafikleri.

Tahsin; anne, babasıyla bayramı geçirmek için memleketi Giresun’a gitmişti. Yine duyarlı herkes gibi tatilden erken dönüp referandumda oy kullanmak istiyordu. O sebeple Cumartesi yola çıktı. Ecel onu Akdağmadeni’nde yakaladı. Çocuklarının da bulunduğu kendi kullandığı araç kaza yaptı. Kazada şükürler olsun üç çocuğunun ve hanımının burnu bile kanamadı ama Tahsin kardeşimiz ebedi istirahatgâhına göçtü. Pazartesi günü öğlen namazı sonrası Atışalanı Yunus Emre Camiinde kalabalık bir cemaat eşliğinde kılınan öğlen namazı sonrası Atışalanı Mezarlığı’na defnettik. Cenazesi kalabalıktı. Memur-Sen Camiası oradaydı. Giresun İmam-Hatip Lisesi mezunları ordaydı. İ.Ü Orman Fakültesi 90’lı yıllar mezunları ordaydı. Orman Mühendisleri Birliği üyeleri ordaydı. Giresun’un hemşeri dernekleri ordaydı. Birçok sivil toplum örgütü temsilcisi ordaydı. Köylüleri

ordaydı. Çünkü Tahsin hep oralardaydı ve onlarlaydı. Hülasa hayatın taşıdığı her yerde Tahsin, Tahsin Suda olarak vardı. Sorumluluk sahibiydi, eli hep bir taşın altındaydı. Tahsin, Memur-Sen Genel Denetleme Kurulu Başkanı olarak Memur Sen'deydi. Tahsin, Toç-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri olarak tarım, orman çalışanlarıyla beraberdi. Tahsin, bitirdiği okulların mezunlar derneklerindeydi. Tahsin, Orman Mühendisleri Birliği Genel Başkan Yardımcısı olarak ordaydı. Tahsin, hemşeri derneklerinin üyesi, yöneticisi olarak hemşerileriyleydi. Tahsin köylülerinin acılarında sevinçlerinde onlarlaydı.

Memur Sen ailesi olarak 2010 yılı içerisinde üç kardeşimizi kaybettik. Önce Diyanet-Sen Genel Başkanı Ahmet Yıldız aramızdan ayrıldı. Sonra Bem-Bir-Sen Genel Sekreteri İbrahim Keresteci'yi Teşkilatlanma çalışmaları içerisindeyken Çorum'dan Amasya'ya giderken trafik kazasında yitirdik. Son olarak da Tahsin. Kayıplarımız bu arkadaşlarımızla sınırlı değil. Memur-Sen ve bağlı sendikalarımızın örgütlenmesi çalışmaları içerisinde taşra teşkilatlarımızda, birçok arkadaşımız çeşitli nedenlerle rahmetli oldular, acılarını yaşadık. Türkiye'nin en büyük memur örgütü Memur Sen'dir ve bu büyüklük birilerinin zannettiği gibi de tesadüfi değil, binlerce insanın çabası, gayreti ve fedakarlığıyla oluşmuştur.

Bu referandum tartışmaları içerisinde CHP Genel Başkanı dâhil birçok kimsenin zannettiği gibi Memur-Sen, AK Parti iktidarıyla var olmuş bir kurum değildir. Temelleri 1990'ın başlarında Eğitim-Bir-Sen'le atılmış, kuruluşunu 1992 yılında gerçekleştirmiş, 1995'te konfederasyonunun oluşmasını sağlamış, üzerinden 28 Şubat gibi karanlık bir dönemle zorluklara karşı test edilip varlığını korumuştur.

Ancak bir büyük cehaletle, körlükle ve düşmanlıkla; içerden(!), dışarıdan birçok kişi ve kurum Memur-Sen'in

varlığını AK Parti'ye bağlıyorlar. Yegâne bilgilenme kaynakları Doğan medyası olan dışarıdan kişi ve kurumların Memur-Sen'i ve bağlı sendikaları, onların serencamını bilmemelerini anlayabiliriz. Hatta bunun izah edilir tarafları bulunabilir. Bunlara kızmak da gerekmez, sadece küçümser geçeriz.. Çünkü onlar; eğer bu toplumu, bu toplumun değerlerini, bu değerlerin taşıyıcılarını, onların örgütlerini tanıyor, biliyor olsalardı, bugün savundukları birçok düşünceyi çoktan terk etmiş olurlardı. Onlar dünyayı kendi sığ çevrelerinden ibaret saymamış olsalardı, karşılaştıkları her farklılıkta şoka sürüklenmez; “Bunlar da nerden çıktı, bunlar da kim, eskiden bunlar yoktu ve dünya da böyle değildi” telaşını yaşamazlardı. Bu sebeple dışarıdan sayabileceğimiz kişilerin Memur Sen'i ve bu dünyanın renklerini taşıyan kurumları, kişileri tanıyamaması, bilememesi çok doğaldır. Yadırganan; AK Parti'de siyasete soyunan, AK Parti iktidarı döneminde bürokrasi de yer alan bazı kişilerin Memur-Sen gibi; bu dünyanın renklerini taşıyan kurum, kuruluş ve şahıslarla ilgili cehaletidir. Bu tiplerin sayısı az da değildir. Memur Sen'le ya da Eğitim-Bir-Sen'le karşılaştıklarında “AK Parti'nin kurduğu sendika değil mi?” diyeniyle bile karşılaştık. Hatta bu tipler; bu yapıların varlığında kendilerine pay biçmekte, bazen cehaletleri, cesaretlerini tetikleyerek “varlığınızı bize borçlusunuz” pervasızlığını bile göstermekte. Hayatlarında hiçbir sosyal organizasyonun içerisinde yer almamış, sivil toplum örgütlerinin önemini kavrayamamış sadece kendini ve kendi koltuğunu önemli görmüş olan bu arkadaşlar da aynen laikçiler gibi, kendi körlüklerinin, cehaletlerinin kurbanıdırlar. Bu cümleden AK Partili siyasilerin ya da, bu dönem bürokratlarının kahir ekseriyetini kastettiğim sonucu çıkarılmasın.

Bugün AK Partide çeşitli kademelerde siyaset yapan

ya da bürokraside önemli görevlerde bulunan birçok dost, dün Memur Sen gibi bir çok örgütte yer almış ya da güçleri oranında bu tür örgütlere destek olmuşlardır. Başbakan'ın kendi yaşam hikâyesinde de bu tür çabalara yoğunlukla rastlanır. Eğitim-Bir-Sen'le ilgili de daha kuruluş yıllarında birçok desteğini minnetle anar, Eğitim-Bir-Sen tarihinde önemle yer veririz. 1995'te Belediye Başkanlığının daha birinci yılında gerçekleştirmiş olduğumuz "Eğitim ve Yerel Yönetimler Sempozyumunu" unutmamız mümkün değildir. Yine o yıllarda toplantılarımız için tahsis etmiş olduğu salonlarda birçok etkinlik yaptık. Ayrıca böyle bir mevzu söz konusu olduğunda Feyzullah Kıyıklık'tan bahsetmemek gerçekten nankörlük olur. 28 Şubat'ın o karanlık, boğucu günlerinde, Eğitim-Bir-Sen olarak her sıkıldığımızda, her ümitsizlikte kapısını çaldığımızda, hiçbirinde geriye boş dönmedik. Bu gün Memur-Sen olarak kendisini minnet ve saygıyla anıyor, duyarlılıklarından dolayı kendisine teşekkürlerimizi sunuyoruz. Feyzullah Bey, bu hamiliğini sadece Eğitim-Bir-Sen, Memur-Sen için göstermemiş, camianın diğer birçok kurumu da, onun moral desteğinden nasiplenmişlerdir.

Başbakan referandumla ilgili çeşitli konuşmalarında Memur-Sen'in kampanyaya desteğine teşekkür etmiştir. Bu teşekkürlerde kendisinin ve Feyzullah Bey gibi birçok duyarlı kişinin hakkı teslim edilmelidir. Bu tür çabalar dile getirilmediğinde, kurumların tarihçeleri eksik kalmakta ve tam bir tarihçeden bahsedilememekte, birçok kimsenin hakkı ketmedilmektedir.

Yukarıda da ifade ettiğim gibi hiçbir hukuk kuralının tanınmadığı, Eğitim-Bir-Sen'li olmanın terör örgütü üyesi muamelesi gördüğü, en küçücük idari görevin kendilerine verilmediği, buldukları idari görevlerden uzaklaştırıldığı, her türlü davranışlarının fişlendiği, kendilerini makam mevki sahibi sayanların selam vermekten çekin-

diği bir dönemde Feyzullah bey gibi siyasilerin, büyüklerimizin desteği, örgütümüz için can suyu olmuştur. Bunu unutmadık. Unutmamızda zaten düşünülemez. Çünkü onların bu desteği Tahsin Suda gibi kardeşlerimizin çabalarına bereket katmıştır. Tahsin bu dünyadan kendisine mutluluk katan sıkıntılarında başka, hiçbir şey götürmedi. Ama geriye koskoca bir örgüt bıraktı. O, İstanbul'u örgütledi, Marmara Bölgesini örgütledi. Sonra Genel Merkez. dört yıl çoluğundan çocuğundan ayrı, Sendika binasında kanepeler üzerinde gecelemeler. Karış karış bütün Anadolu'yu kolaçan etmeler. Tarım, orman iş kolunda elini sıkmadığı, selamlaşmadığı, tartışmadığı çalışan kalmadı. Davasını anlattı, herkese. İnandırdı, ikna edemedi; ümidini kaybetmedi. Hoş karşılandı, tehdit edildi; aldırmadı. İnandığını dava bildi, yılmadı, başardı. Şimdi, tarım, orman iş kolunun yetkili sendikası TOÇ-BİR-SEN.

Memur-Sen'in kendiliğinden var olduğunu zannedenler, onun hangi emeklerin mahsulü olduğunu bilmezler; çünkü onlar, kendi varlıklarını kutsal gördüklerinden meşakkatli çabaların insanı olmamışlardır. Onların, bu tür yapıları anlayabilmeleri ve ifade edebilmeleri mümkün değildir.

Ahmet Yıldız'ın, İbrahim Keresteci'nin, Tahsin Suda'nın ve Serdar Güllüoğlu'nun çabası, kendi bereketini ortaya koyup, Memur-Sen'i memurların yegâne temsilcisi yapmıştır, Rabbim yaptıklarının ecrini verip, mekânlarını cennet eylesin.

MEHMET SALİH AKDOĞAN

İnna lillah ve inna ileyhirciun

Cuma günü sabah erkenden aradı, Süleyman.

“Salih” dedi.

Lafın ardını getiremiyordu, sesi çok kötüydü.

Boğazındaki düğümlemeden her şey anlaşılıyordu.

Sanki yüreğime bir anda bir loğ taşı çöktü.

Yakışmasa da, lafın ardından geleni anlamıştım.

“Bu gece 3’e doğru”

Artık kelimeler sesini yitirmişti.

Kim ne diyebilir ki.

Hangi kelime, hangi cesaretle ses bulabilir ki, dudaklar-
da.

Acıya merhem olabilecek bir söz var mı ki.

Yüreğin dayanma gücünü, kim sınırsız bilmiş ki.

Artık gerisi rutindi: Yola çıkacaktı, Trabzon'a gidecekti, oradaki arkadaşlar karşılayacaktı. Otopsi. Geri dönüş. Katmerleşen acılar.

Bundan sonra; yapılanlar, söylenenler, acılar, sevinçler... Her şey artık Salih'in gıyabındaydı. Salih bundan böyle, onların hiçbirinde değildi. Oradan çıkmış başka başka dünyaların adamı olmuştu, Salih.

Salih bizlerden uzaklaşmış; bizleri, onu sevenleri terk etmişti.

Babamın ölümüyle, öğrenmiştim; ölenin yaşını sormamayı. Her ölümün erken ölüm olduğunu tatmıştım. Ama...

Ama işte, Salih'inki...

1981 doğumluydu. Biri 4 yaşında, diğeri 4 aylık iki yavrusu vardı.

Çocuklarına mirası yetimlikti. O da babasından almıştı yetimliğini. Daha 6 yaşındayken kaybetmişti babasını; bir trafik kazası sonrası.

Altı kişilik ailenin reisiydi Salih: Annesi, iki bekâr kardeşi, eşi ve çocukları.

Salih, kalabalık ailenin sorumluluğunda boğulmadı.

İnanıldığı değerler adına; Salih, her yerdeydi: sendikada, partide, vakıfta, dernekte, cemaatte, cemiyette.

Daha stajyer öğretmenken 2003 yılında Eğitim-Bir-Sen'in Ağrı Şubesinde yerini aldı.

Ağrı'da 4 kez şube başkanı değişti, ama Salih hiç değişmedi. Hep teşkilatlanma sekreteri oldu. Sendikanın her işine koştu. Her yerinde var oldu.

Salih Sendikanın yoğunluğunda da boğulmadı.

Salih, İHH adına Ağrı'da sorumluluk üstlenmişti.

Yoksula, yoksuna yardım için, kendi yokluklarına aldır-
madan, oradaydı.

Salih, başkalarını da dürüstlüğe, doğruluğa, hakkaniyete
çağırarak adına Tüketiciler Birliği'ni Ağrı'da temsil edi-
yordu.

Salih'de zaman bereketliydi: Genç Sivilleri de Ağrı'da or-
ganize eden oydu.

Hülasa, "Kim var" diye seslenilince sağına, soluna bak-
madan "Ben varım" diyenlerden.

Cenazesine katılmak nasip olmadı. Balıkesir'deydim.

Arkadaşlar; "Bu yaşta, bu kadar geniş bir sevgi halesini
nasıl oluşturdu." Diyorlar. "Her kesimden binlerce insan
koştı cenazesine. Son anında da öğretmen olup, hayat
hakkında verdi son dersini, cenaze merasimiyle." Dost-
ların şahadetleri bunun üzerinden oldu.

Salih; hareketli, sevecen, neşeli biriydi.

Ancak son görüşmemizde neşesi yoktu: "Biraz rahatsız-
ım, doktora gideceğim" demişti. Sendika'dan şoför ar-
kadaşla, Şube başkanımız Süleyman bey Çukurambar'da
doktorunu tanıdıkları bir hastaneye götürdüler. Dönü-
şü, moralliydi. Doktor, "korkulacak bir şey yok" demiş.

Biz durumunun bu ciddiyette olduğunu hiç aklımıza
getirmedik.

Sıradan bir rahatsızlık olarak bildik. Ötesini nasıl dü-
şünebilirdik ki. "Önden giden" diğerleri gibi, Salih de
zaten bu tür düşüncelere fırsat tanımadı. Onlar, "önden
gidenler" kendilerinden ne zaman bahis açtılar ki.

Hedefinde İslami duyarlılıkları olan kişilerle bir “Kürt çalıştay” veya “Kürt Konferansı” düzenlemek vardı. “Ümmetin bir parçası Marksistlere peşkeş çekiliyor” diyordu. Müslümanların bu konuda, yeterince sorumluluk üstlenmediğine inanıyordu. O, o bölgede yaşananlara; bir ırkın değil, bir ümmetin meselesi olarak bakıyordu.

Son telefon mesajını, ‘Özgün Duruş’taki “Kürt Kemalizmi” yazım üzerine ölümünden 5 gün önce Pazar günü göndermişti. “Yerinde tespitler” demiş, dua etmişti. Heyhat...

Salih, okuyordu, araştırıyordu. İnterneti iyi kullananlardandı. Beğendiği yazıları, sayfaları dostlarıyla paylaşıyordu.

Doğrucuydu. Mertti. Kibirden arınmış bir gururun sahibiydi.

Yanlış gördüğünü kırmadan, dökmeden paylaşmasını biliyordu.

Süleyman telefonda ağlayarak, “Ben gerçek muhalefetime kaybettim.” Diyordu. “Yönetim kurulu toplantılarında bütün yanlışlarımız, eksiklerimiz Salih’in dilinden vücut bulurdu. Onun dile getirdiğinin; gerçek yanlış, gerçek eksiklik olduğunu bilirdik. Çünkü bizi, yaptığında, söylediğinde; bir art niyetinin olmadığına inandırmıştı.” diye ekliyordu.

“Onun muhalefeti olmadan sendikacılık nasıl yapılabilir ki” diye ahlaniyordu.

Ağrı’dan dostlar, Salih’in bu muhalefet anlayışının rastgelelik içerisinde değil, “Kendi içerisinde muhalefeti barındırmayan yapıların, bir çürümeyle yüz yüze gel-

mesinin kaçınılmaz olduğu” bilinciyle gerçekleştirdiğini ve bunu da sürekli dile getirdiğini söylediler.

Evet; Bundan sonra söylenecek sözler...

Bir güzel insan yaşadı bu dünyada.

Bir güzel insan, güzel bir ölümlle göçtü bu dünyadan.

Rabbim sevenlerine sabır ihsan eylesin.

Mekânın cennet olsun kardeşim.

10 Ocak 2011
www.habername.com

ERBAKAN HOCA

Koca bir ömrü; dost, düşman herkesin “İyi biliriz” şahadetiyle bitirdi. Bir ömür ki, sürekli mücadelelerle geçti. Sayısız düşmanlıkların garezine muhatap olup, yok edilmeye çalışıldı. Karşı konuldu, engellendi. O yenilmedi, hep var oldu. Düşmanlarının zafer naralarını hep kursaklarına tıktı. Anadolu halkının, İslam dünyasının kalbinde sevgiden bir kale oldu. Erbakan Hoca’yı anlatmaya nereden başlanabilir ki? Kolay mıdır Hoca’yı anlatmak? 85 yıllık dolu dolu bir ömür. On gündür herkes anlatıyor. Bu da Rabbimin bir lütfu olsa gerek. 27 Şubat’ta Rahmet-i Rahman’a kavuştu. 14 yıl öncesi 28 Şubat’ta, hakkında en aşağılık iftiraları atan gazeteler, televizyonlar, ağızlar 14 yıl sonra, yine bir 28 Şubat sonrası, onu övücü yayınlar yapıyor, ondan özür diliyor, “O’nu tanıyamadık” diyerek kendilerini temizlemeye çalışıyorlar.

Erbakan Hoca, anlaşılmaz bir adam değildi. Onu aslında herkes en doğru şekliyle anlıyor, tanıyordu. Ama Erbakan Hoca’yı anlamak fakir, yoksul, inançlarına bağlı, insanlığı koşulsuz seven Anadolu insanı dışında, kimse nin işine gelmiyordu.

Çünkü Hoca'yı anlamak kurulu düzene baş kaldırıp, bütün ezberleri bozarak, haramilerin çarkına taş koymaktı. Çünkü Hoca'yı anlamak; faizci düzenle mücadele edip, Siyonizm'le savaşılmaktı. Çünkü Hoca'yı anlamak tarihi yeniden yorumlamak demektir. Hoca'yı anlamak büyüklük kavramını yeniden anlamlandırarak tarihin çöplüğünü yeniden doldurmaktı. Hoca'yı anlamak tasfiye demektir. Birilerinin tarihteki konumlarını kaybetmesi demektir. Çünkü Hoca'yı anlamak, bedel ödemektir. Hoca'yı anlamak kendi coğrafyasının dışına taşıp yeni dertler edinmektir. Filistin'in, Bosna'nın, Çeçenya'nın acılarını yüklenmektir. Çünkü Hoca'yı anlamak, bütün bir Batı'yı ve batılı karşısına almaktır. Zulmün karşısında durmaktır. İslam dünyasının bir güç olmasının mücadelesi içerisinde olmaktır. Hoca'yı anlamak, İslam medeniyetinin yeniden inşasına zemin hazırlayan yeni bir eğitim, yeni bir müfredat demektir. Hülasa, Hoca'yı anlamak kendi ruh dünyamızın yeniden keşfi demektir. Ve de bütün bunlar zordu.

Evet, 85 yıllık bir ömrün ardından, bugün, herkes onu anlatıyor. Kimi, "İyi bir bilim adamıydı" kimi, "Çalışkan bir akademisyendi" diyor. Bazıları siyaset yapma biçimini, bazıları, beyefendiliğini övüyor. Yakın çevresi "Vefalı bir dost, iyi bir aile reisi" olduğunu söylüyor. "Bir dava, bir fikir adamı" olduğu noktasında kimsenin kuşkusu yok. İstisnasız herkes; zarafetine, şıklığına şahitlik ediyor. Entelektüel bir bilginin ve sözün ustası olduğunu hepimiz biliyoruz.

Erbakan Hoca'yı hepimiz, "Savunan Adam" olarak sevdik. O, bizi, sadece Anayasa Mahkemesi'nde savunmamış, hayatın bütün mahkemelerinde savunmuştu. O Müslüman bildiği herkesi savundu. "Benim kalbimden o'nun kalbine yol yok" diyeni de, "Ben onunla günde beş kez görüşüyorum" diyerek korudu. Erbakan Hoca'nın

bütün özellikleri aslında bu on gün içerisinde parça parça sıralandı. Herkes kendi şahitliğini yazıya döktü, söze aktardı. Ne eksik kaldı diye bakıldığında aslında çok da bir eksiğin kalmadığı görülüyor. Çünkü o kendini anlatmakta sıkıntı çekmedi. Sıkıntısını anlattıklarının ağırlığında yaşadı. Yılmadı, yenilmedi, yenilmişlik duygusu yaşamadı, düşmanlarının kahramanlık duygusu yaşamasına fırsat vermedi. Erbakan Hoca, umudunu asla kaybetmeyen adam. Erbakan Hoca, etrafına ümit aşıl原因an lider. Erbakan Hoca, % 2 oy aldığında da % 22 oy aldığında da kahraman. Erbakan Hoca, partisi kapatıldığında da muzaffer, Başbakan olduğunda da muzaffer. Erbakan Hoca, hiçbir şartta savrulmayan, hep kendi doğrusunda varlığını mücadeleye dönüştüren mücahit. Erbakan Hoca, Her daim alternatifi olan adam. Sistemin alternatifini, sistemin kurumlarının alternatifini, dünya düzeninin alternatifini oluşturan adam.

Evet, bu dünyadan bir Erbakan Hoca geçti. Milyonları ardından ağlattı. Milyonların duasıyla, milyonların sevgisiyle, dünyanın ve yurdun yüzlerce mekânında giyabi cenaze namazıyla uğurlandı. Mekânın cennet olsun Hocam.

07-13 Mart 2011, Sayı: 78
Özgün Duruş gazetesi
14 Mart 2011
www.habername.com

EDEBİYAT
YAZILARI

O BİR HOMEROSTU, ERKEN GİTTİ

Uzun soluklu şairin; en uzun soluk almamız gereken Şiiri Savaş Ritimleri, yazanını edebiyatımızın Oscar Wilde'ı yapmıştır. Nasıl ki tek romanı “Dorian Grayın Portresi” Wilde'ı İngiliz edebiyatının en büyükleri arasına sokmuştur Savaş Ritimleri de Türk Romanının ideolojik tarafsızlıktan uzak, gerçek tahlili yapıldığında Zarifoğlu'nu edebiyatımızın anıt romancısı haline getirecektir.

Cahit Zarifoğlu'nun şairliğinin büyüklüğü üzerine bu güne kadar yüzlerce yazı yayınlandı, onlarca inceleme yapıldı, bir o kadar da özel sayı çıkarıldı; ancak bu güne kadar yeterince yazarlığı, özellikle de roman yazarlığı üzerinde durulmadı.

Romanında gergef gibi işlenen çocuk duyarlılıkları bile Savaş Ritimleri'ni anıt haline getirmeye yeterlidir. Yaşadığı on yılların vicdanı gibidir Cahit Zarifoğlu.

Hayatının en önemli yıllarını işgal eder Afgan cihadı.

Mavera dergisi ile kanayan yaramız haline gelir Afgan halkı. Ahmet Şah Mesut Gençliğimizin idolüdür. Zarifoğlu duyarlılığı ile öğrenci evlerimizi süsler. Burhanettin Rabbani, Gulbettin Hikmetyar portreleri.....

Meral Maruf Mektupları cepheden haberler taşırlardı; şiirler kurşun sesinin yırtıcılığını yüreğimize uçururdu. Aşk Fuzulî'den beri bu kadar diri anlatılmamıştı. Çocuk yüreğinde aşk hiçbir zaman Zarifoğlu kalemi kadar yal-dızlı ifade edilmemişti, en çıplak halinde "Aşk adamı söyletir" ilk kez çocuk yüreğini dağlarken. Savaş Ritimlerinde gördüm. Hıncın merhamete, merhametin inanca, inancın zafere dönüşünü her halde en güzel Savaş Ritimleri anlatmıştı.

Hindikuş dağlarının uğultusu en şairane ifadeler ile binlerce kilometreden duyuruyordu dul ahlarnı, yetim haykırışlarını, çaresizliğin kahramanlığa rahim oluşunu.

Her defasında Zarifoğlu'nun çocuk kitaplarını aslında büyükler için yazdığına inanmışımdır. Savaş Ritimleri'nin ise çocuklar için.

O'nun çocuk kitapları kaybolmuş bir medeniyetin inşâsı içindir.

Yürek Dede büyükleri eğitir; Padişah çadıra sırtını insanlara soylu terbiyeyi taşımak için döner.

Savaş Ritimleri'nde âbdest silahtır. Sevgi kurtuluş, vatan ölünecek en güzel sebep.... Silah namus, oyuncaklar pusurüzgar dost, kaçış ölüm, ihanet yüz karası. Rus Çocuğu en ağır küfür...

Utangaç şiirlerin şairinin dilinin çözülüşüdür "Savaş Ritimleri".

Şairliğinden hiçbir şey yitirmeden!

“Babam biraz daha koyulaşıyor”

“Sabrın mavi elleriyle dokunuyorlar”

“Güneşin beşiğinde sallanıyor”

“Derin uykunun berrak gizleri”

Savaş Ritimleri romanımıza edebi zevki taşır. Terbiye kitabı gibidir. Ancak vaaz vermez. Kahramanlar yaşar. Okur gözlemler. Slogan yoktur ancak yüreğin en derindeki noktası titrer Dul Kadınlar Kampında.

Nurullah, Mehmet Emin, Musa

Afgan köylerinin sokaklarında, dağlarında, bayırlarında savaşın korkunç atmosferinde bizleri koşturur, çocuk yanımızı yeniden canlandırır zihinlerimizde.

Afgan Cihadı şanslıydı. O'nun bir Homeros'u vardı. Hiçbir savaş O'nun kadar diri taşınmadı binlerce kilometre ötelere. Ne sonraki Afgan savaşları, ne de bu günkü Irak Savaşı. Çünkü **1987** Haziranından beri Homeros yok.

Savaşlar, özgürlük mücadeleleri Zarifoğlu'nu çok arayacaklar. Aşklar kendisini Fuzuliden beri en güzel şekilde Savaş Ritimleri'nde anlatan Zarifoğlu'nun yetimi olarak kalacaklar.

Ruslar Çeçenlere daha rahat saldıracaklar. Çünkü bu vahşeti insanların yüreğinde merhamet tohumlarıyla lanetleyecek satırlar o kıvamı hala bulmuş değil.

O gün bu gündür hiçbir edebiyat dergisi gerçek misyonunun **1980**'li yıllarda Mavera'nın yüklendiği genişlikte savaşın karşısında bir duyarlılık abidesi olarak göstere-memiştir.

Kırk yedi yaşında insanlık büyük değerini, edebiyat dünyası büyük kalemini kaybetmiştir. Savaşlar Homeros'suz çocuklar masalsiz kalmıştır.

Aklıma takıldı; şiirlerinin kapalı oluşu sonraya bırakılmış bir hediye mi idi?

“Yaşamak” ölümünden çalabildiğimiz, Zarifoğlu

*Okntu dergisi,
Cahit Zarifoğlu Özel Sayısı,
Ocak 2003, Sayı:10*

MEHMET AKİF İNAN'IN ESERLERİ, ŞİİRİ, DENEMELERİ, SENDİKASI

M. Akif İnan'ın şiir, deneme ve sendika olarak ortaya koyduğu eserlerinin tamamında gözlemlenen ortak payda; bizi biz yapan medeniyetin, zamanın dilini okuyan çağdaş bir üslup içerisinde “yeni bir dünya tasavvuru” olarak ortaya çıkarılması uğraşından başka bir şey değildir.

İsminin başına “Hicret Şairi”, “Kudüs Şairi “ sıfatı yakıştırılan M.Akif İnan köklerini Fuzulî’de bulan, Şeyh Galip’le zirveye ulaşan “İslami şiir Akım”ının son dönem temsilcilerinin etkin şahsiyetlerinden biridir.

M.Akif İnan'ın şiir anlayışını, özellikle şekil yönünden dönemin şairlerinden hatta arkadaşlarından ayıran husus onun yetiştiği çevredir. Memleketi Urfa'nın canlı kültür ortamı onun şiirine tesir etmiş bütün çevresi serbest şiiri tercih ederken o, şiirlerini 11’li hece vezniyle ve beyit düzeninde yazmıştır.

Şiirinde seçiciliğe özen göstermiş, hayatı boyunca şiir yazmış olmasına ve şairliğin hiçbir uğraşının gölgesinde kalmasına asla rıza göstermemesine rağmen Hicret ve Tenha Sözlere’de kitaplaştırdığı şiir sayısı 55’tir ki, bu

onun seçiciliğini göstermesi açısından önemli bir veridir. Çünkü yazmış olduğu birçok şiiri daha sonra bu kitaplara almamıştır.

Akif İnan, M.Atilla Maraş'ında ifade ettiği gibi “şiiirinde evrensel insanın kimliği üzerinde yoğunlaşmış, adeta soyut insan sorgulamıştır. O şiirlerinde insanın onur ve vakarını kollamıştır.”

Onun şiirlerinde olduğu gibi, bütün eserlerinde “Müslümanca bir duruşa işaret vardır. Şiirlerindeki duyarlılık, onun dünya tasavvurunun şiirde reflekse dönüşmesidir. Onda hiç yenilgi görülmedi, yeni bir savaşa hep hazır bulundu. Ve bu bütün şiirlerinde varlığını korudu.

Çağı kurtarmanın bir eylemidir
Çağdıışı görülen ilgimiz bizim

.....

Bozgunlardan çıktım kan içindeyim
Yeni bir savaşa kuşandır beni

(Kaside-Hicret)

M.Akif İnan'ın şiirleri, denemeleri, sendikası dâhil bütün eserlerinde kişiliğinde var olan “ağabey” tavır hâkimdir. Şiirinin üslubunda da, şeklinde de üstten, hâkim etken, güvenli, zıtları bir arada tutan ‘ağa’ duruş kendini gösterir. Bu tavidir ki Akif İnan şiiri üzerinde hep bir tartışmayı barındırmıştır: “Akif’in şiiri eski midir, yeni?” Şiiri ne bakıldığı zaman bu sorunun cevabını yine kendisi vermiştir. Biçim olarak divan şiiri unsurların kullanan şair, vezin olarak heceyi tercih ederken üslubunda, konusunda günceli kullanmıştır. Dünyanın, özellikle dünya Müslümanlarının bugün yaşadıkları sıkıntıları dile getirmiştir. Ancak yukarıda da ifade edildiği gibi, zıtları bir arada düşlemeyi, akan nehir kenarına göl taşıyıp eylemlerini bile “romantik” tasavvur içerisinde ifade etmeyi hep başarmıştır.

Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerin göl kenarında

Aslında onun bu tavrı, yine ifade edildiği gibi diğer eserlerinde de aynı şekilde kendini gösterirken özel yaşamında da hep var olmuştur.

Bütün dostlarının, Atasoy Müftüoğlu'nun ifade ettiği gibi “vakarlı ve heybetli bir kişilik” olarak gördüğü İnan'ın bu kişiliği her iki deneme kitabında üslup olarak da, ele aldığı konular olarak da kendini bulur. Bekir Karlığa onu “bir uygarlık savaşçısı” olarak tanıtırken Erdem Beyazıt “bir uygarlık elçisi” olarak anlatır. Denemelerinde konulara güncel kaygı ve olayların ötesinde medeniyet ve uygarlık perspektifinden yaklaşmış ve önerilerini de bu boyutta sunmuştur.

Şiir ve denemelerinde dışında onun en önemli eseri bugün üye sayısı 300.000'e yaklaşan Memur-Sendir.

14 Şubat 1992'de 14 arkadaşıyla birlikte kurduğu Eğitim-Bir-Sen bugün 100.000 civarındaki üyesiyle yılsonunda eğitim hizmet kolunun yetkili sendikası olmayı hedeflemiş, yine onun 1995 yılında oluşturduğu Memur-Sen'e bağlı 11 sendikadan birçoğu kendi hizmet kollarının yetkili sendikası olmuş veya kendilerine bu hedefi koymuşlardır.

Diğer eserlerinde olduğu gibi bu eserinden de yine kendi üslubunu sergilemiştir. Akif İnan'ın sendika anlayışı da “kökü mazide ola ati” duruşunun iz düşümü olmuştur. Ahilik anlayışının çağdaş dildeki yansıması olmuştur, sendikal söylemi. Bütün eserlerinde görülen sorumluluk sahibi hissetme, “ben ne yapabilirim” anlayışı sendikacılığında da aynı şekliyle var olmuştur.

Zıtları bir arada cem etmekse Akif İnan'ın ayrı bir özelliği olarak ortaya çıkmaktadır ki “iki sevgilisi” ni bir

arada tutmasını dostları da hep sorgulamışlardır: “Şairlikle sendikacılığı nasıl bir araya getiriyorsun?” Aynı sorunun zaten onun şiiri için de sorulduğunu biliyoruz: “eskiye yeniyi nasıl bir araya getiriyorsun?”

İşte Mehmet Akif İnan’ın eserlerinde mahiyeti bu sorunların cevabı içerisindedir.

*Kitap Postası dergisi,
Ocak 2006, Sayı:10, s. 17-18*

CAHİT ZARİFOĞLU ŞİİRİNDE KADIN VE AŞK

Bir sanat eseri olsun diye veya bir zorunluluk sonucu ortaya çıkan her anlatım, anlatıcının dünyasının izdüşümüdür. Bütün anlatıcıların olaylara, olgulara bakışları; hangi objektiflik söylemi içerisinde olurlarsa olsunlar, kendilerini düşünsel olarak konumlandıkları pence-redendir. Hatta biraz daha ileri gidecek olursak, aslında olay; nasıl, nerede, ne şekilde ve ne zaman cereyan ederse etsin onun çerçevesi tek bir noktadan çizilir: Anlatıcının yani sanatçının düşünsel ve duygusal dünyası.

Konuya bu perspektiften yaklaşıldığında bir sanatçının eserlerinin değerlendirmesi sadece kendi dünyasının resminin çizilmesidir. Bu nedenle de plastik sanatlarda olsun, edebî sanatlarda ya da sahne sanatlarında olsun eserin duruşunu belirleyen sanatçının dünyasıdır.

Bir sanatçının eserlerinde her hangi bir olguyu veya konuyu tahlil edeceğimizde yukarıdaki çerçeve belirleyici olacaktır. Hatta üstteki paragraflara zeyl olarak şunu da ekleyebiliriz ki, bu tür bir incelemede de kalem sahibinin bakışdır, değerlendirmenin sınırlarını çizen.

Zarifoglu adına, konu başlığı olarak ne ele alınırsa alın-sın, sonuçta onun dünya görüşünün o konu üzerindeki görüntüsü ortaya çıkacaktır. “Zarifoglu’nda kadın ve aşk” başlığı da aslında Zarifoglu’nun genel duruşunun bir benzeri olacaktır.

KADIN

“Akşam” kelimesi Ahmet Haşim için neyse ya da hangi yoğunluktaysa Cahit Zarifoglu’nda da kadın aynı yoğunlukta. Hatta başka bir benzetme, Haşim’de “Akşam” ne kadar örtücü, gizleyiciyse; Zarifoglu’nda da “kadın, anne, ana” o kadar aşikârdır. Cahit Zarifoglu şiiri için, genel kanı kapalı oluşudur. Ancak bence bu kapalılığın istisna unsurları vardır: kadın ve ana kelimelerinin geçtiği mısralar. Ve onda kadın, Sezai Karakoç’un, üstün olmayan böyle bir arayışı, çabası da olmayan, ancak mutlu olan kadın, anlayışdır.

“Kadının üstün olduğu ama mutlu olmadığı Günlere geldim bunu bana öğretmediniz”

Sezai Karakoç

Cahit Zarifoglu’nun bütün eserlerinde kadın mutlu olmaya kodlanmıştır. Çocuk kitaplarında da Savaş Ritimleri’nde de şiirlerinde de kadın annedir, eştir, kız kardeşidir ama hep kadındır. Yani evinin sahibi, çocuğunun annesi, eşinin karısı.

Zarifoglu şiiri anlatım biçim ve tekniği açısından modern bir şiirdir. Ancak tema olarak şiire can veren unsurların tamamı Maraş’ın ya da başka bir Anadolu şehrinin köyünden hayat manzaraları sergiler.

“yün ören at güden kadınlar
Ormanlara tepeden eğilen toprak evlerde
Küçük pencerele karanlık dar odalarda
Uzaktan uzayıp gelen kurt seslerinin
Uzağa çekilip giden
Ayazda donan gülmeler içinde
Ormanlarda süt emziren anne
Unuttu gittikçe uzayan çocuğunu”

Evet Zarifoğlu şiirinde kadın, üstünlüğü başkalarına verip, krallığı kendi alır. Bu tutum bir anlayışın, bir dünyanın yansımasıdır. O kadın krallığını kocasının yanında çocuklarının yetişmesinde bulmuştur. şiirinin tamamında kadın mükemmeldir. Onu üstün tuttuğunu iddia eden ama her türlü desiseyi kadında gören anlayışların ötesinde, kadını “Havvalaştırın” çizgiler. T. Fikret’te ifadesini bulan “kadın deniz gibidir, güvenmek olmaz ha” diyen anlayışın zerresini bulmak mümkün değildir, Zarifoğlu külliyatında.

“oysa babamla bir kraldı anam”

Krallığını “anam yeşil hırkalar görürdü düşünde” diyerek de çerçeveye alır.

“her bakışın dışında duran kadın”

Ayrıca,

“ve kadınları

Uçlarını kaldırıp sokmuşlar kuşaklarına

Kendi gölgelerinin”

Kadın kendi üstünlüğünün, kendi muhkemliğinin sınırlarını, surlarını kendi çizmiştir. Zarifoğlu'nda kadın işini, eşini, anneliğini kutsal bilmiş ve onların mükemmeliğinde kendini üstlere, başlara taçlığa, yine kendi ifadesiyle krallığa yükseltmiştir. Çünkü o gölgesini bile kendisinin çiğnenemeyecek parçası bilmiş, onun korunmasını kendisine görev bellemiştir. Her halde kadının, sevgilinin telakkimizdeki ulaşılmazlığının, yüceliğinin temelinde de bu davranış olsa gerek. Hatta aşağıdaki mısralarda ifade edildiği gibi ahlakın belirleyici unsuru hayret ve hayaya yönelik tıkanma kadın adına üzüntü sebebi olduğu gibi yeni kararlarında nedenidir.

“hayret ve var olma tıkanı

Hayret ve haya tıkanı

Hayret ve hayret ve hayret

İlk kez geriye dönmek gerekiyor”

Kadın ya da toplumun geneli adına, yakındığı ancak kendi kadını müstesna tuttuğu yakınmalar yukarıdaki ve aşağıdaki mısralarda ifadesini bulur.

“

Ruhumuzun kirlenmesi dolmadı mı

Gövdemizin kıvrınması doymadı mı

.....

Bu nedir böyle gün mü günsüzlük mü

Hangisine kapıldık nerelere atıldık”

Zarifoglu'nda kadın her türlü orta malı bakış ve düşünüşün dışında, anneliğin yoğunluğu dışındaki bütün arayışları boş sayan bir enginlik içerisinde. Annelik bütün ihtişamıyla; efsanelerdeki, masallardaki, hikayelerdeki güzelliğini Zarifoglu şiirinde ortaya kor. Hatta şu bile söylenebilir: Niçin bu kadar mükemmel? Çünkü şiirlerde kadına has her şey, muhteşem bir övgü içerisinde. Kadın yoksulken mükemmel, eşken mükemmel, anne iken mükemmel, sıkıntıdayken mükemmel. Çünkü onda anne olma özelliğinin yıkılmaz gücü var.

“çocuk boşluktaiken ölüye asılı kalmak

Annenin sesi her evden

Şehirde her baş dönmesinden

Çocuklarca çingirak gibi duyulur

Annenin elinde birden tahta kaşık kırılır

.....

-hangi salıncaktasın çocuğum ipi iyi tut

Annenim ben

Yaklaşır kan kokusu yere vurur”

Cahit Zarifoglu'nda kadın anne olduğunda zirvelerdedir. Bütün güçlerin, bütün fedakarlıkların sahibidir. Onun artık tek bir amacı vardır, çocuğunu doyurmak, beslemek, onu bütün engellerden aşırnak, gürbüzleştirmek, ona gelecek her türlü olumsuzluğu göğüslemek. Yememek, yedirmek.

“-annen ne söyledi

-(elmanın yarısını kardeşin yesin)

Kardeşin yesin anne yemesin mi”

Zarifoglu’nda kadın hep yoksul. Ama bu yoksulluk hiçbir mısradaki çaresizlik değildir. O annedir ve bütün çarelerin sahibidir.

Zarifoglu’nun kadın kahramanlarında yoksulluğun soylu duruşunu görmek mümkündür. Bunun en somut şeklini “Yürek Dede İle Padişah” çocuk romanında görmek mümkündür. Soyluluğun yegâne kaynağı vardır, o da tevekküldür. Ve orda kadın kendine muhkem bir kale bulmuştur: Annelik.

“ana

ekmek tahtasında yufka ve bir düş

kurar gibi gidip gelen el

eğilen ekmeğe sıcaklığını veren beden

sacın alevini alan incelik

içinde tereyağı eriyen bazlamayı

ana

aç çocuğa bir atlı gibi yetiştirir.”

Herhalde nirengi nokta bu olsa gerek. İnsanlığı yeniden doğuran, yeniden üreten varlık: kadın. Aşağıdaki mısralarda olduğu gibi buraya alınmayan bir çok mısrasında da kadının anneleşmesi dünyayı yeniden şekillendirir. Bütün unsurlar, malzemeler hülasa bütün varlık yeni anlamların sahibi olur.

“öyle ki kadın
 Günü saati dolunca doğurunca
 Bin yılı birden doğursun”
 Ya da
 “ey ana
 Parkları çocuğunla eş doğurdun
 Çimenleri mutlu kıldın”

Aslında Cahit Zarifoğlu şiirindeki kadının bütün özelliklerini “Zeynep ve Uzaktan Fırat Üzerine İkili Anlatım” şiirinde bulmak mümkündür. Uzun bir şiir, bu nedenle de birçok unsur, şiirin mısraları arasına sinmiştir.

Zarifoğlu’nda eş olarak kadın ayrı bir ulviyettedir. O aynı zamanda modern algılayışların kerih gördüğü kavramların sahiciliğini de kınayıcıların zavallılığına aldırmadan şiirinde arz-ı endam etmesini sağlar. Bu kavramlardan biri de “karı” kavramıdır. Bu kavramın aile, ev anlayışındaki belirleyiciliği Zarifoğlu şiirinde çok net anlamıyla kullanılmıştır.

“karılarımız her asrın insan güzelleri
 İmkan bekçileri
 Ağır arabalarla taşınan sancılarımız
 Ağır tabanlarımız
 Etten değil gibi az yiyen gövdemiz
 Toprağın ürününe avuç açan karşı koyan
 Yeri var olmayan bir lisanla bağlayan
 Sıcağa ve nalin kıvılcımına gerçek isimler koyan”

Yukarıdaki ve aşağıdaki mısralar Zarifoğlu'nun bütün eserlerindeki eş motifidir. Er'in koca olması, kadın'ın karı olması hayatın bereketlenmesi, imkanların seferber olmasıdır. Evliliğe, birbirine eş olmaya methiyeler dizilir.

“ben ve kadını

Açık anlamlı şu bildiğiniz gibi

Ve dünyada

Yere basarak

Erkeklığı ve kadınlığı hükümet ettik”

“Babamla bir kraldı anam”

Her halde kaside yazmaktır evliliğe ve methiye bölümünün zirvesidir.

Kadınlığın ve erkeklığın evlilikle hükümet olması. Ve “eş krallığı” kadın ve erkeğin birlikte yaşaması. İnsan, Cahit Zarifoğlu'nda kadını okuyunca, istemeden de olsa, şiir türünün ruhuna aykırı olarak, politik bir taraf oluyor: kadının üstünlüğü adına, ortaya çıkan ve her hal-ü kar- da mutsuzluk hikayelerinden birinin öznesi kişilerin akımları olan, “kadın izm’lerine” bir çift laf söyleme ihtiyacı duyuyor. Cemil Meriç’ten sonra izmlerle ilgili daha etkin ne söylenebilir ki: “izmler toplumlara giydirilmiş deli gömlekleridir, itibarları menşelerinden gelir.”

Cahit Zarifoğlu şiirinde kadın bütün modern anlatım biçimleri içerisinde köydedir, tarladadır, ormandadır. Ot yolar, ağaç kırar, yemek pişirir, yoksulluk çeker, fakirlik sürer; ama annelik yapar. O eşinin yanında krallığını kurar. Hükümetini sürdürür. Erkeğiyle yarış içerisinde

değildir. Üstün olmanın dalaveresini kurmaz. Modern söylemin, bilimin, filimin çizdiği kadın portrelerinin hiçbiri, onun dünyasında yer almaz. Onun acısı çocuğunun kolundaki çizimin derinliğindedir. Onun sevinci kızının saçının telindedir. Onun mutluluğu kocasının yanındadır. Onun aşıkârlığı evinin duvarlarıdır. Onun ortalığı sedirin, serginin uzandığı yerdir.

Zarifoğlu'nun kadın profili; ne kadar köyde, tarlada, bağda, bahçede olsa da o duruşuyla modern tasavvurların tamamına isyan basmaktadır. Çünkü o kalabalık sözlerin ötesinde bir kadın duruşu ortaya koyuyor. Bu duruş, bütün kalabalık söylemlere galip sükutun isyanıdır. Gandi'den ödünç olsun: "duruşum mesajıdır."

AŞK

Cahit Zarifoğlu'ndaki kadın anne olarak cennettir, kız kardeş olarak cennettir, eş olarak cennet.

Sevgili olarak ıstırap. Aslında kahramanlık.

"Şimdi bir aşk sayhası salacağım havalara

Derler ki bu adam basıyor damarlara"

Hayatımda iki kitabın çok başka bir yeri vardır. Aşağı yukarı ikisini de aynı dönemde okudum. Biri Durali Yılmaz'ın "Fetva Yokuşu", diğeri Cahit Zarifoğlu'nun "Savaş Ritimleri" Fetva Yokuşu'ndan sonra ayağımın takıldığı bütün taşlardan özür diledim. Her özürden sonra da etrafıma bakıyordum, bana "deli, kendi kendine konuşuyor." Diyen birilerinin olup olmadığına. Uzun sürdü, sonra kurtuldum. Lakin Savaş Ritimleri'nin etki-

sinden hala kurtulamadım: “Aşk büyüklere ait bir hastalıktır ve çokta matah bir şey değildir.” Düşüncesini ben de yıktı ve babalık kariyerimde ayrı bir çizgi oluşturdu.

Savaş Ritimleri’ni aslında bütün duyarlılıklarımızın yoğunlaştığı Afgan Cihadını anlatıyor diye okumuştum; ama o roman en güzel aşk romanı olarak bende kaldı. Evet okuduğum aşk romanlarının aşkı bütün boyutlarıyla, bütün sadeliğiyle ve en saf haliyle anlatanı Savaş Ritimleri’ydi. Her şeyden öte aşık da maşuk da daha 10 yaşına varmamış ve Mecnun’u da Leyla’yı da kendilerinin de mecz etmişlerdi. Kerem de ordaydı, Aslı da.

Roman çocuklara bakışımı değiştirdi. Onların aşklarına saygıyı öğretti. Sonra çocuklarım büyüdüler. “Büyük adam” oldular. Okula başladılar. Oğlum ilkokul 1. sınıfta aşık oldu. Bir yıl boyu harçlığıyla okul kantininden sadece Ülker Hanımeller aldığını öğrendik. Çünkü sevdiği kız o bisküviyi seviyordu, ve ola ki kendisinden isterdi. En mutlu olduğu gün kızın kendisine alayla dil çıkardığı gündü: Çünkü o kendisini muhatap almıştı. Evet aşk buydu ve Savaş Ritimleri’nde de böyle anlatılıyordu.

Zarifoglu romanında aşk kendi varlığını sıkıntıyla, çileyle ama kimsenin farkına varamayacağı bir kahramanlıkla ortaya kor. Çünkü özellikle “sevilen”, –bu kelime özellikle kullanılmıştır. Ve belirleyicidir.- bu kahramanlığın çokta farkında değildir. Aşık kendini yer, bitirir. Ama bu sadece kendi karanlığındadır.

Aşk aslında tadına doyum olmaz hüzündür.

“biliyorum çok geç oldu

.....

Yeni atandım aşkın tırpanlarına

.....

Eyvah hüznün bu

Eyvah hüznün yine

Çatında alnımın

Hüznüm ağam oldu eyvah

Bir şey yap silkip at.”

Zarifoglu'ndaki aşk ta -aslında belki de bütün aşklarda- şöyle sevgiliden küçük bir iz bir işaret; bütün sorunları çözecek, kapkaranlık geceleri aydınlık sabahlara taşıyacak, sızıları dindirecek, hüznüleri neşeye tebdil edecektir.

“Hadi düşün beni

İçim otursun aklım

Durulsun diye”

Cahit Zarifoglu belki de aşkın en tatlı tarafına kalemini salmıştır. Orda şıp sevdilik yok. “Allıyı gördü allıya, pulluyu gördü pulluya” da yok. Kendini bütün varlığıyla hiçleyen, sevgiliye karşı hiçbir korunağı olmayan, hep sevgilinin merhametine muhtaç, kendinin çirkinliği sevgilinin güzelliği, kendinin hoyratlığı sevgilinin narinliği, hep yükseklerin sahibi sevgiliye asla ulaşamayacak olan derin bir kara sevda vardır.

Aşkın kara sevda oluşu da, sevgiliye ulaşılmazlığı da; aslında yukarıda ki kadın tasavvurunun doğal bir sonucudur. Aslında bu aşk anlayışında yaşanan hayatın biçimide belirleyicidir. Zarifoğlu'nun kahramanının yaşadığı coğrafya da aşk anlayışının çok belirleyicisidir. Maşuk, aslında bütünüyle kadın; uzakların varlığıdır. Ulaşılmazlık aslında birazda uzaklıktadır. Yüceliktendir.

Cahit Zarifoğlu'nda olan, bir başka yerde veya kimse de olmayan aşkın bir başka şekli de; zarifoğlu'nda aşk kalıcıdır. Yani sevgili sadece uzakta olan değildir. Yani evindeki de aşık olunandır. Ve o da uzakta olan kadar ulaşılmazdır. Bu da yine yukarıda çizilen kadın, eş portresi içerisinde anlamını bulabiliyor.

Bu çerçevede üzerinde önemle durulması gereken bir diğer nokta, aşık olan sadece erkek değildir. Kadında kendi vakarı -ki bu çok belirleyici, sınırlandırıcı- içerisinde aşkını en fedakar şekilde yaşar. Bu aynı zamanda insanı anlamlandırma ile de ilintili. Bunun izlerini geleksel kültürümüzde de o kültürden iz taşıyan kişilerde de bulmak mümkün. Hatta belirleyici: "Melali anlamayan nesle aşına değiliz."

*Hece Dergisi , Yedi Güzel Adamdan Biri
Cahit Zarifoğlu Özel Sayısı,
Haziran-Temmuz-Ağustos 2007,
Sayı: 126-127-128, s. 71-76*

BİR ÜTOPYA VE TASARIM OLARAK “YARINKİ TÜRKİYE”

Bir dünyanın, bir ideali dillendiricisi, muzdâribi olan Nurettin Topçu, Anadolu adına, insanlık adına kurtuluş rüyalarıyla yaşamış, bunun için çözüm önerileri oluşturmuş, oluşturduğu bu önerileri de 1939’dan 1975’e kadar insanlığın gündemine taşımıştır. “Hareket Felsefesi” başlığı altında toplayabileceğimiz düşüncelerini, “Yarınki Türkiye”nin kurtuluş reçetesi olarak görmüştür.

Nurettin Topçu’nun “Yarınki Türkiye”si bir ütopya tasarımı olarak ele alındığında Topçu’nun ‘Hareket Felsefesi’nin dinamiklerini ve neslin kurtuluşu için sunduğu reçeteyi müşahhaslaştırmak mümkündür.

1939’dan 1975’e kadar çeşitli dergilerde yayınlanmış yazılardan ve yaptığı konferanslarda sunulmuş notlardan derlenen Yarınki Türkiye’ye bir durum tespitiyle başlayan Topçu, Önsöz’de “Anadolu’nun kurtuluş savaşı ruh cephesinde henüz yapılmadı. Asya’nın ilk çağından arta kalan sefaletine varis çocukları, bu topraklarda kurdukları devletin ruhuna henüz sahip olamadılar” dedikten sonra “bu toprağın insanı bu davaya sahip oluncaya kadar, eşyadan farksız bir varlıktır”. Ve “kuvvetlinin elinde her zaman esirdir.” tespitlerini yapmaktadır.

Anadolu ile ilgili bu tespitlerden sonra Topçu, bunun sebeplerini de sıralar:

1. “Şark dünyasında çalışmak, ibadet olamamıştır. Şarklı henüz çalışma aşkını tatmış değildir.”
2. Şarkta, bir ibadet olmayan çalışma, erkânını da bulamamış, bir disipline varamamış, kendine mahsus âlemşümûl kanunlara ulaşamamıştır.
3. ibadeti de dahil, bütün çalışmaları bir işkence, bir külfet olarak görmektedir.
4. Kuvvetinin dışında alet kullanamaz. Âleme eser katacak iradeyi, azmi, aşkı devreye sokmaz.
5. Bir buçuk asırdır, kendimizin olan her şeyi terk edip kör bir Garp taklitçiliğine yöneldik.
6. Kanunlarımız ve hukukumuz da İsviçre ve Alman hukukunun, kanunlarının melezidir.
7. Millet fikri parti kavgalarıyla birbirini boğmak isteyen kütlede bir yığın tasavvuruna dönüştü.
8. Din artık bu insanlara hakikat ve insan sevgisi vermiyor. Vaktiyle ahlak hamurumuzun mayası olan din, dindar halkta bir kabuktan ibaret kaldı.
9. “Kale içerden fethedilir” diyen atalarımızın öngörüsü, bizi hedef alıp kendi mağlubiyetimize zemin hazırlandı. Dışardan hücumların, asırlardır yapamadığını, millet ruhunu felç ederek yapmaya teşne hâle getirildi.
10. Hürmet yerine hodgâm bir hoyratlığı, aşkımızın mabedine ise zevklerle, menfaatlerin mâbudunu oturtular.
11. Biz bir neslin terbiyesi ve kurtarılması için yine kendisini yaratmış olan hayati kuvvetlere baş vurduğumuz

bir hengamede, o, kendi düşmanlarını muzaffer kılacak düşmanları alkışlıyor.

Bütün bu tespit ve sebepleri sıraladıktan sonra verilmesi gereken mücadelenin yönünü çizen Topçu: “Cihadımız fikir ve ruh cephesinde, ahlâk ve iman cephesinde yapılacaktır.” demektedir. Ve mücadelesini de bunun üzerinden yapmaktadır.

* * *

Bu tespitlerden sonra neyin, niçin, nasıl yapılacağını başlıklar hâlinde sıralar.

Cumhuriyet dönemi muhalif aydınlarını tamamı, gidişattan memnun olmazken, çare olarak gençliğin yetiştirilmesini önemsemiş bu manada da top yekûn olarak “yeni bir gençlik” oluşturma ütopyasına sahip olmuş ve bu ideallerine de değişik isimler vermişlerdir: Bu gençliği Mehmet Akif Ersoy “Asım’ın Nesli”, Necip Fazıl Kısakürek “Büyük Doğu Gençliği”, Sezai Karakoç “Diriliş Nesli”, Nurettin Topçu ise, “Hareket Eri” olarak adlandırır.

Hareket Eri’nin özelliklerini ise Hareket Felsefesi içerisinde sıralamıştır.

BİR ÜTOPYA OLARAK HAREKET ERİ

İnsanın varlığına, düşüncesine, hareketine vereceği mânâ, kâinatı şekillendirecektir. Varlık anlamını hareketle kazanır. Düşünce ise varlığın dışına çıkamayan içsel bir harekettir. Kısacası kainat anlamını, harekete yüklenen mânâyla kazanacaktır.

Hareket kendi hâlini, kendisi yaşayan insana uzattığı ışıkla, onda doğurduğu sevinç ve ıstırap egzersizleriy-

le ve yine insan iradesine sunduğu zaruretlerle ortaya koymaktadır. Bu işaretlerle zaruretler bize anlayış, dava, kanun ve hayat nizamı oluyorlar. Ahlak ve iman sistemi oluyorlar. Hareket davasına bağlı olarak ele alınan iş anlayışı pragmatistlerin anlayışından farklıdır.

Pragmatistler, pratiğe elverişli ve fayda ölçüleriyle değerlendirdikleri iş düzeninde iyiyi de güzeli de kutsalı da bu faydacı anlayış içerisinde ele alırlar. Halbuki faydanın ötesinde, iş dünyasını hareketlendiren unsurlar da vardır.

İş, kâinat nizamı içerisinde bir kazanç olarak değerlendirilemez, kazanç sadece bir sonuçtur.

İş, insanın kâinata içten iştirakidir. Kâinatın büyük ve aşınmaz kanunları varsa insanın da büyük ve usanmaz hürriyeti vardır. Kâinatla elele veren insan, bu imanlı ahenkten her adımda yeni bir yaratıcı oluyor. İşi, hareketin bir sonucu olarak gören Topçu, hareketin felsefesinin çerçevesini, iş anlayışıyla somutlamakta, çalışmayı bir ibadet derecesine taşımanın altyapısını oluşturmaktadır.

Hareketin bizzat kendisine gönül vermeyerek faydasına kapılmak, sonsuzluğa götüren yolu görmeden, onu benliğimizle sınırlandırmak, hareketin ölümüdür. Bu ölümden koruyacak olan kuvvet ise “hareket ahlâkı”dır.

Hareket ahlâkının sahibi, hakiki mesuliyet adamı şuurunun yetiştirdiği bütün sefaletlerden mesul olmasını bilen ve kuvvetlerini harekete geçiren, adil, istismar etmeyen ve istismar edilemeyen, zorbalığa karşı gelen, hareketlerinin hangi gaye için ve kim için olduğunu bilen, hakikati kuvvet yapan insandır.

Hareket ahlakı, insanlığın asırlarca çalışıp kurduğu medeniyetleri hoyratça ve zorbaca davranışlarla bir hamlede yıkan İskender, Sezar, Napolyon, Lenin gibi milliyet kinleri yaratanlar yerine; insanlığa eser olarak bırakan Konfüçyüs, Buda, Hz. İsa, Hz. Muhammed'i rehber alıp dini, şuura çıkarır.

Topçu, sonsuz ve evrensel temayüllerin, fertlerin ahlâki davranışlarıyla oluştuğunu bu nedenle hareket eri'nin ahlâki meziyetlerinin önemli olduğunu dile getirip bunun bütün uğraşlarında, kendisini göstermesi gerektiğini ifade ettikten sonra iş ahlâkının önemine vurgu yapar.

İş ahlâki, namuslu adamı yetiştiricidir. Namuslu adam kimdir? Sorusuna ise Topçu, Frederic Rauh'tan iktibasla aşağıdaki cevabı verir:

1. Namuslu adam hareketsizliğin günah olduğu bilinciy-le, var olduğu bütün alanlarda hareket sahibidir
2. Namuslu adam, kendi davranışlarının bütün âlem nizamını değiştireceğine inanır.
3. Namuslu adam, çalışmasının meyvesini bir ağaç gibi başkalarına yedirmekten hoşlanır.
4. Namuslu adam, şahsi hesapçı değildir.
5. Namuslu adam, hareketinin hâldeki ve atideki bütün sorumluluğunu üstlenir.
6. Namuslu adam, muzaffer olacağından hep emindir.

İş ve hareket ahlâkına sahip olmayanlar ister doktor, ister mühendis, isterse büyük patron olsunlar gerçek mânâda insanlığı felâkete sürükleyen işsizlerdir.

Hareket adamının taşınması gereken bir diğer meziyet ise cemiyet ruhu'na sahip olmasıdır.

İnsanların cemiyet içerisinde yaşamaları bir gerçektir. Ancak cemiyet içerisinde ferdin durumu ne olmalıdır? Burada öncelenen iki keskin görüş vardır: Bunlardan biri Emil Durkaim'in dillendirdiği, Ziya Gökalp'in de tekrar ettiği, ferdin şuuru yerine, cemiyetin şuuru; ferdin vicdanı yerine, cemiyetin vicdanı; ferdin Allah'ı yerine, cemiyetin kendisi anlayışıyla; ferdin otomat hâline getirildiği, edilgenleştiği, cemiyet adına ferdi şahsiyeti inkâr ettiren ve bazı fertlerle kuvveti tekelinde bulunduran zümrelerin arzularını, ulûhiyeti bile temsil eden cemiyetin arzusu gibi gösterip, ferdi yok kılan anlayış.

Diğer bir anlayışsa Ruso ve Nietzsche'nin temsil ettiği anlayıştır. Rousseçu, "insan cemiyet hayatına girdiği gündən beri gerçek benliğini teşkil eden kalbini kaybetmiştir. Şimdi her yerde insanın durumu sefalettir; çünkü her yerde insan cemiyet içindedir. Onun için tek kurtuluş çaresi cemiyeti terk edip tabiata dönmektir. Bu da artık mümkün değildir. Cemiyet, insanı ifsat etmiş, çürütmüştür. Onda artık ahlak aranmaz, ulvi idealler barınmaz."

Nietzsche ise, sürü dediği cemiyet dışında kalan insanüstü varlıkları ayırarak, ahlakı ve bütün idealleri bunlara bağışladı. "Bunlar değer hükümlerinin yaratıcılarıdır. Sürüyü idare ederler. Onlar sürüyü nereye sürerlerse sürü o tarafa gider. Onun mükavemeti yoktur, şahsiyeti yoktur, idealleri yoktur. Halkın ahlakı olmaz, ahlak bütün insanlarındır."

İfrat ve tefrit noktasındaki bu iki görüş karşısında Topçu ise, ikisini bir bütünlük içerisinde ele alarak ferdin şahsiyetinin hep var olduğu dinlerde cemaat adını alan

bir cemiyetçiliği önerirken, son sözde, şu cümleyle düşüncesini özetler: “cemiyet ne şuurun ne vicdanın kaynağıdır, ne de Allah’tır. Şuur da, vicdan da, cemiyet de Allah’a doğru ilerlemektir.”

Hareket adamı, cemiyetin felsefesini çizerken önce felsefeyi tanımlar: “insanların bir kısmı düşünür, bir kısmı yaşar.” Topçu’ya göre, düşünenlerin oluşturduğu yüksekliktir insanlığın önünü açan. Tao, Konfüçyüs, Zerdüş, Buda...ve semavi dinler, insanlığın önüne birer felsefi sistem koydular, insanlığın önüne ışık olsun diye. Hiçbir medeniyet, uygarlık yok ki, aydınlığını felsefeden almasın.

Acaba milletimizin bir felsefesi var mı veya nasıl olmalı? Bu soru karşısında iki görüş ortaya çıkar:

1. Batının felsefesi var ya, o bize de yeter, diyenler.
2. Kur’an-ı Kerim varken, felsefeye ne ihtiyaç var, diyenler.

Bunların dışında felsefeyi bir ihtiyaç olarak görenlerse, bir İslâm felsefesi oluşturabilmiş degillerdir.

Bugüne kadar İslâm felsefesi diye sunulanlarsa, Aristo’nun felsefesini İslâm’ın esaslarına tatbik etmekten başka bir şey değildir. İslâm Dini’nin esaslarını Aristoculukla ispata çalıştılar. Bu nedenle de Gazali’nin açtığı “tehafüt” münakaşası doğdu. Ve bugüne kadar da bizim bir felsefemizin olmadığını ifade eden Topçu, felsefenin gerekliliğini şu şekilde açıklar:

1. Felsefe aklın kullanılmasını öğretir.
2. Aklımızın âlemi bütün hâlinde kavrayışı demek olan felsefe, ahlakımızın da sanatkârıdır.

3. Felsefe, siyasi nizamın da yapıcısıdır.
4. Felsefe insan hayatının düzene girmesini sağlayan cemiyet sisteminin düzenleyicisidir.
5. Felsefenin yokluğunda her efsane dinî inanış olarak karşımıza çıkar.
6. Hürriyetin hayat kaynağı felsefedir.

7. İnsanın anlaşılması felsefeyle mümkün olacaktır. İnsan anlaşılmadan insanlık âleminde inkilâp yapılamaz.

Nasıl bir felsefemiz olmalıdır sorusuna ise; Topçu'nun cevabı,

1. Asrımıza, asırların hediyesi olan tekâmül prensibi,
2. Metotlu düşünme prensibi,
3. Çalışma nizamı, (Anadolu'nun sosyalizmi)
4. Şahsiyetçiliği esas alan idealizm,
5. Allah'ı insanda arayan insan anlayışı yani, İslâm ruhçuluğu, şeklindedir.

Nurettin Topçu; pozitvizmi, ruhu yalnız zekâdan ibaret sayarak duyguların ve iradenin varlığına, hakikatleri araştırmada değer vermediği için; pragmatizmi, menfaate bağlı olmayan bilgilerin doğuşunu izah etmekten âciz kaldığı, fikirle işi birbirinden ayırt edemeyip fikirden iş çıkaracak yerde onu işin emrine soktuğu için; sosyalizmi ise cemiyet halinde yaşayışımızın ortaya çıkardığı birtakım zaruretleri zihin için birer prensip haline koyduğu için, hakikat düşmanı felsefeler olarak tanımlamaktadır.

Bu akımların tamamı 18. asır Avrupa Rönesansı'nın eserleridir. Her rönesans, bütün insanlığın bir cemiyet içerisinde doğuşudur. İnsanlık, tarihi içerisinde 4 büyük Rönesans hareketi yaşamıştır: Fizikten ahlaka doğru bir yürüyüş olan Yunan rönesansı, ahlaki feyzini İslâm'ın özünde bulan İslâm rönesansı, hazırlayıcı zeminini İslâm medeniyetinin oluşturduğu Garp rönesansı ve 20. yüzyılda da makinalaşmanın ve kaba kuvvetin öncelendiği Avrupa ve Amerikan rönesansı. Topçu'nun sonuç olarak ifade ettiği ise bizde millî bir rönesans ihtiyacıdır:

“Milletimiz; tecrübelerden ders alarak, şarkla garba aynı dikkatli gözle bakarak, kendimize dönerek millet mefkûresi içerisinde gençliği kendi yaşatıcı kuvvetlerimizi kullanan ilim, sanat ve ahlâk hareketleri yolunda fertlerin ve zümrelerin üstünde barındıran hakikatlere muhteris kılacak bir iç mücadelesine hazırlayan” bir rönesansı gerçekleştirmelidir.

Kısaca yeniden doğuş manasına gelen rönesans, “herhangi bir zaman süresi içerisinde kendisine uyumsuzluk gelen, hareketlerinde gevşeyen, eskiyen alışkanlıkların âleminde dinlenme ve muvakkat uykulara dalma hevesine kapılan insanlık vücudunun her uyanışına denir.

” Rönesansın temellerini ise, aklın ebedî olan aydınlığıyla aydınlanan, hayatın yine aklın yanılmaz ölçüsüyle şekillenen “hikmet”in ortaya çıkışını sağlayan aklın saltanatı; insanlığın dimağını kendinden önceki devirlerin zincirlerinden kurtaran hür düşünüş; romantizmin vasıfı olan ferdiyetçilik, lirizm ve tabiat sevgisini ortaya çıkaran aşka teslimiyet oluşturur.

Bizde bir rönesans bugüne kadar gerçekleşmiş midir? sorusuna ise, İslâm rönesansını hesaba katmazsak “ha-

tır” cevabını veren Topçu, bunun nedenlerini ise şu şekilde sıralamaktadır: Rönesansa kanat çırpın Fârâbî, İbn-i Sinâ, Mevlâna, Yunus, Sinan, Fuzûlî gibi birçok ismin varlığına; Selçuklu, Osmanlı sanatları gibi birçok gelişmenin yaşanmış olmasına rağmen, bunlar, geriden gelenler tarafından kabullenip sürdürül(e)mediğinden bir rönesans gerçekleştirilememiştir. Bunun dışında yine bizi ezen, bizi yıkmaya çalışan içten ve dıştan kuvvetler vardı. Üç asır garbın Haçlı Seferleri’yle mücadele edildi. Yine içerde garbın eskittiği skolastik düşüncenin etkisiyle dinî hayatımız dinamizmini kaybedip, kalıplaşmış kurallar manzumesi hâline getirildi. Bu nedenler bizde, rönesansın önündeki engeller oldu.

Yarınci Türkiye’de bir rönesans için, “her ilahî harekete başlangıç olacak aşka, bu aşkın kanatlanıp bir neşve hâlini alabilmesi için aklın saltanatına, zorba düşüncülerin, kara kitapların ve ihtirasların esaretinden kurtulmuş hür düşünceye, aşkı, aklı ve hür düşünceyi kucaklayan sanata, rönesans dehâlar elinde gerçekleşir, bu dehâları yetiştirecek mekteplere ihtiyaç vardır. Ancak bunu gerçekleştirecek bir benliğe sahip miyiz sorusuna cevap bulmadan, bir rönesans tasavvuru mümkün olmayacaktır. Topçu’ya göre bugün halkına yabancı münevver tarafından “biz kimiz?” sorusu gerçek cevabını almış değildir. Münevver, halkının köylüsüne de şehrîlisine de yabancı düşmüştür. O nedenle de halkından istifade etme imkânını elinden kaçırmıştır. Halbuki bu halk elinden tutulduğunda kendi rönesansını gerçekleştirebilecek yeteneği soyundan getirdiği erdemlerle başarabilecek güçtedir. Çünkü, “ferdin karakterini meydana getiren, onun doğuşla dünyaya getirdiği özü kadar, belki ondan ziyade kendi hareketleri olduğu gibi, bir millîtin karakterini yaratan da, onun soyunun özü kadar o

milletin tarihi hareketleri ve içinde yaşadığı coğrafi şartlardır.” Anadolu insanının soyunun başladığı ilk günden bu güne soy niteliği, milletin yaptıkları, yaşadıkları ve coğrafyası onu yanişa hep açık tutmuştur.

Fertleri şekillendiren tarih ve coğrafya, millete kuvvet iradesi olan ruhu ve aşkı, İslâm dininden, onun âleme yayılma idealinden almıştır. Bu nüveden oluşan millet ruhuyla yetişen fertler, “millet realitesinden, hizmetlerine karşılık nimet istemez ve alkış dilenmezler. Millet hayatına durmadan eser vermek, yalnız kendileri vermek ihtirasındadırlar. Namlarına heykel diktirmezler... ikbal hevesinden uzaktırlar. Bunlara millet mistikleri”, büyük muztaripler denir. Bunlarla birlikte taşınan ruh, millet mefkûresini oluşturur. Bu mefkûre ferdî hürriyetle beraber her türlü benzeyişlerden doğan birlik temeli üzerine kurulmuştur. Birliği kuran madde ile ruha bağlı unsurların hepsi birleşerek milleti meydana getirir. Bu birlikler; soy, toprak, emekle beraber din, dil ve dilek birlikleridir. Geçmişte İslâm dini Anadolu’da tarikatlerle küçük sanatlara kadar nüfuz ederek böyle bir ahlaki birlik meydana getirmişti. Bugün bu iş mekteplere bırakılmış ancak mekteplerin de böyle bir derdi yoktur. Milletimizde, insaniyete örnek bir ahlâkın doğabilmesi, evrensel ruha sahip olan din sayesinde mümkün olacaktır.

Millet kavramı bu manada İslâmcılar tarafından da, Turancılar tarafından da yanlış değerlendirildi ve kavram tahrifata uğratıldı. İslâmcılar, “coğrafya ile iktisadın millet varlığının iskeleti olduğunu, İslâm’ın da ona hayat veren ruh olduğunu, ruhun bedenden, bedeninde ruhtan ayrılamayacağını düşünemeyerek; memleket çocuğunu yetiştiren emek ve toprağın hakkını inkâr ettiler.” Turancılar ise, “hareket noktası çürük bir düşünceyle ortaya çıkıp soyu, milletle karıştırdılar. Millet kuramamış soy-

daşları birleştirerek aynı isimde bir millet oluşturmak istiyorlardı ve toprak birliği; onlara göre, millet yapıcı bir değer değildi.” dedikten sonra kendi Milliyetçilik anlayışının unsurlarını aşağıdaki şekilde sıralamaktadır:

1. “Millet dini, onun ahlákını, rflerini ve kalbini yoğurmuş, Türk İřlám medeniyetine yn ve kaynak olmuş İřlám dinidir.

2. Büyük vatan Anadolu toprağıdır.

3. Soyumuz, Oğuz ocuklarının, Anadolu’nun dokuz yüz yıllık tarihi içerisinde bu topraklarda kaynaşmalarla eriyip aslını kaybetmeyen Türk soyudur.

4. Dilimiz bu ülkede yüzyıllar boyunca devam edegelen tarihî olgunlaşma içinde varlık kazanan müşahhas ve zengin Türk dilidir.

5. Devlet, büyük çoğunluğu köylü olan kütlenin iradesini yaşatan merkeziyetçi, otoriteli ve mesuliyeti devlettir.

6. İktisadî sistemimiz, halkın bütün içtimaî ihtiyaçlarını karşılayan ve her ferdi iş ahlákıyla seferber eden asrın geçer deyimiyile ruhu sosyalist sistemdir.”

Topçu’nun bu milliyetçilik anlayışına rağmen tespiti, son  yüzyıldır kendimizi; Asyalı değil de, Avrupalı kabulümüzle birlikte, kr bir taklitçiliğin içerisinde bulup edebiyatta, sanatta nice yeteneğimizi taklitçiliğin girdabında heba ettik. Aynı garbın sanayisine bir Rousseu derecesinde eleştiri getirme becerisini ve ortamını bulamadık. Hayranlığımız onun ‘kuyruğuna’ takılmamızı getirdi. Taklitiliğimiz Batı medeniyetinin üstünlüğünden ziyade, bizde Batı karşısındaki aşağılık yaratan duygunun tesirindedir. Medeniyetle kültürü birbirinden ayıramayıp, Milli kültürümüze sahip çıkmadık.

Kendini yaratan ruhu inkârıyla bitişini yaşayan Avrupa'nın; yalnız duyularıyla yaşayan fikir adamlarımızca mutlaka taklit edilmesi gereken bir medeniyet olduğu var sayılarak; taklidin şekli konusunda, iki görüş ileri sürmekteler: Birinci görüşü savunanlar sadece tekniğini almalıyız derken, ikinci gruptakiler hem tekniğinin, hem de kültürünün taklit edilmesi gerektiğini, bunların birbiri üzerine bina edildiğini söylemekteler.

Hıristiyanlık ve sömürgecilikten ayrıldığı anda iflasa mahkûm Avrupa'nın kendisini yaşatması mümkün değilken, başkasını yaşatması nasıl mümkün olsun. Gözlerimizi eşyadan kendi içimize çevirmeliyiz, menfaatçi ilim, yerini hakikate bırakmalı, fazilete düşmanlıkla sadet kazanılmaz.

“Millî kültürümüzü; ırkımızın, tarihimizin mayasıyla yoğurmaya dinimizin ruhuyla doldurmaya ve vatan topraklarında beslemeye mecburuz.” Kültürle medeniyet arasındaki bağlantı nedeniyle biz, kendi kültürümüzün ve bizimle ruh yakınlığı olan Doğu milletlerinin ortak medeniyetini oluşturmalıyız.

Bugün insanlığın önüne düşüp hareket adamı olduğunu iddia edenler veya öyle kabul edenler; bir fikirden doğmamış, Avrupa'nın istismar siyasetinden nemalanmışlardır. Kendilerine hareket adamı dedirtenler, hareket propagandası ile cemiyetleri sürüler hâlinde bir karanlıktan başka bir karanlığa sürüklüyorlar. Bunların bir kısmı tüccar niyetiyle olaya bakarken bir kısmı ne yaptığının bile farkında değildir. Ahlakın kaideleri cemiyet karşısında izafidir, diyerek irademizi kurutup iç güdülerimizle dost yaparlar. Bunlara göre ferdi karakter başarıyla elde edilir buna göre de başarıya götüren her yol mubahtır. Başkalarından mesuliyetsizlik örnekleri

vererek, mesuliyetten kurtulmaya çalışırlar, beğenmedikleri bir hakikat için müsbet ilimleri de menfaatlerine kullanırlar. Menfaatlerinin mefkûrecisidirler.

Nurettin Topçu, “hareket adamı mesuliyet sahibidir. Cemiyeti ve geleceği için mesuliyet duymayan kişiden hareket adamı olmaz” dedikten sonra, “mukadderatımızın selâmete ermesi, başka iradeleri kurtarmakla kabildir, hareketlerimizi, ahlâki denebilmek için, mutlaka bizde mefkûre olan bir mesuliyete bağlamak lazım” diyor. Devamında ise, “bize bir lütuf gibi saadet bağışlayan değil, bizde mesuliyet şuuru yaratan insan lâzımdır. Saadet bizdeki iradenin yarattığı içsel bir aydınlık olmalıdır.... bize bin bir saadetten yüz çeviren, İslâm Peygamberi Hz. Muhammed gibi, “güneşi sağıma, ayı soluma koysanız, yine bu işten vazgeçmem” diyen mesuliyet mümessilleri lazımdır” diye ekliyor.

Mesuliyetin felsefesini ise, “Bizim hareketimiz, mesuliyet hareketidir; dâvamız, hayata uymak değil, hayatımızı Hakka uydurmaktır. Bizi Allah’a doğru götürecektir irademizin iktidarı, isyan halinde ifadesini bulucudur: Hayatımızın içinde hayat yokluğuna, ruhumuzda aşkın yokluğuna, vicdanlarımızda mesuliyetin yokluğuna isyan; merkezi, mihrakı, meşalesi aşk ve iman olan ve aydınlığının sahası içindeki nesle; ilim, sanat, ahlâk ve felsefe yolları açacak olan yaratıcı isyan. Bir rönesansın önünü açacak olan isyan.”

Bu isyanı gerçekleştirecek olan “karakterin sanatkârı”, “şuurun yaratıcısı” olan maziyle beslenmiş olan şahsiyettir. “Şahsiyet, insanın kendi benliğinin farkında olması ve ona bağlı bütün hareketler üzerinde hürriyete sahip bulunmasıdır.” Mazinin bittiği yerde; millet biter, insan biter, iz’an biter.

Milletlerin mazisini teşkil eden bütün eski hareketler, eski eserler ve düşünürler, onun temel taşlarıdır. Yeni ihtiyaçlara eski bilgiler cevap verir. İnsanlığın değerleri bir zincirin halkaları gibidir. Tebrizli Şemsettin olmasaydı, Mevlâna olmazdı. Faremîdî'nin meyvasıdır, Gazali. Her sanatkar, eski devirlerin üstatlarına bağlanmak suretiyle sanatını ortaya koyuyor. Her birinin geçmişten bir hayat kaynağı vardır. Tefîk Fikret gibi geçmişine sırt dönenlerin hikâyesinde, kendi oğlunun İslâm'ın Âmentü'sünden Amerikan bezirganlığına fırlatılış vardır.

Millî bir şahsiyetin oluşumu, geçmişin mirasının, neslimize aktarımıyla mümkün olacaktır. Ancak bugün gelinen noktada neslimiz: “kendisinden başka, her şeye hayran; metafiziğini kaybetmiş; isminden bile habersiz; hangi dilin kendi dili olduğundan bi-haber; sanatını kıpkızıl bir şehvete bulamış; biri diğerine düşman edilmiş; siyaset davasına tutulmuş, dostluk, aşk ve hizmet duyguları hep ona feda edilmiş.”

Manzara iç karartıcı durumdaysa yapılacak olan ümitsizlikle silip atmak değildir, çare. Çare geçmişten devşirdiğimiz dinamiklerle neslimizin kurtuluşunu sağlamaktır.

Sonuç olarak:

Nurettin Topçu, önsözünde bir durum tespitiyle başladığı Yarınki Türkiye’de, ülkenin kurtuluş mücadelesini ruh cephesinde henüz vermediğini, belirttikten sonra bu mücadelenin alanını ve yöntemini anlatır.

Hareket ve felsefesini, kendi felsefesinin bir dayanağı olarak ele alır. Hareket ahlakı bu felsefenin omurgasını oluşturur. Hareket erinin misyonunu onun iş ahlakı içerisinde çizer. Topçu, cemiyetçidir, ancak cemiyet içerisinde ferdin özgürlüğünü hep ön planda tutmuştur.

Müslümanların bir felsefesinin olmamasının sebeplerini ve sonuçlarını, büyük bir esef duygusu içerisinde anlattıktan sonra felsefenin niçin önemli olduğunu örnekleriyle beraber sıralar. Millet mefkûresinin çerçevesini çizdikten sonra milliyetçilik anlayışını, Turancılıktan ayrılan yönleriyle birlikte maddeler hâlinde yazar. Yarının neslinin sahip olması gereken en önemli meziyetlerden birinin mesuliyet anlayışının olması gerektiğini ısrarla vurgular.

Topçu bir idealin, bir mefkûrenin insanı olarak hayatının her aşamasını geleceğin insanının yetişmesine vakfetmiştir. Bu davasında da başarılı olmuş, bugün eli kalem tutan birçok insanın yetişmesini sağlamıştır.

*Hece dergisi,
Nurettin Topçu Özel Sayısı,
Ocak 2006 Sayı: 109*

MESLEĞİN ÖNDERLERİ

SEVDA BU OLSA GEREK

İstanbul'a tayin olduğum yıl okulların açıldığı ilk cumaydı, "Osman Hoca Sohbeti var" dediler. Daha sonraları öğrendim, bu bir davetti. Çünkü "Osman Hoca Sohbeti" ne böyle davet edilirdi. 24 yıldır bu, böyleydi. Okulların açık olduğu her ayın ilk ve üçüncü cuması "Osman Hoca Sohbeti." Saat 7-9 arası. Bu hiç şaşmaz. Dakik ve istikrarlı. İstanbul'u tanıyınca, dakiklığın; 28 Şubat'la da istikrarın önemini anladık.

Her şeyden önce bir terapiydi, "Osman Hoca Sohbeti". Evet, evet tam bir terapi. Öğretmenlere, öğretmenlik aşkını yeniden, yeniden aşıl原因an bir terapi. Öğretmenliği terk eden herkese hınçlanır, hiçbir mesleği ona tercih etmez.

Öğrenciyi sevmeyi ondan öğrendik. Öğretmenliğin, öğreticiliğin ötesinde olduğunu, öğretmene saygıyı öğrendik; O, Mahir İz hocasını her anlattığında, Ali Yakub Hoca'yı ve İstanbul'un son devir manevi mimarlarını da, onunla tanıdık.

Sıkıntılarımız, mesleğimizden sevgimizi aldığında, O, öğretmenlik adına bir meşale olup, mesleğimizi yaldız-

layıp, sevdamızı yeniledi. Öğretmenliğin, bütün sıkıntıları aşan bir aşk mesleği olduğunu sundu, bize. Eski edebiyatı, Divan Şiiri'ni, Çanakkale Mahşerini yeniden, yeniden yaşattı, bize. Safahat hafızı olunabileceğini Ömer Çam hocayla gösterdi. Hepsi birer şaheser kitaplar tanıtıp, onları ucuz yoldan temin etti bize. Bazen kadim dostları Ali Nar'ı, M. Ertuğrul Düzdağ'ı, Enver Baytan'ı... getirirdi sohbetlere. Güzel günlerimizde, hastalığımızda, kederimizde, bütün sıkıntılarımızda yanımızda bildik.

“Osman Hoca Sohbeti” ne gelenlerin sayısı, onu hiç ilgilendirmede. 40 kişi de 140 kişi de gelse aynı şevkle anlattı konularını. Temposu düşmeyen heyecanıyla yorumladı gündemi. Yurt dışında olduğu zamanların dışında, hiç aksatmadı “Osman Hoca Sohbeti”ni. Hastalık bir gerekçe oluşturmadı. 24 yıldır hiç özel işi çıkmadı. Herkesin ürktüğü, bir yerlere kaçtığı dönemlerde; O, hep yerinde durdu. Dostlarının savruluşlarını gördükçe, kahırlandı; ama hep ümit aşıladı. Kızdığına, sözlükteki “öteki” kelimeleri de “Osman Hoca Sohbeti” adabında kullanması bizim de beklediğimizdi. Mazlumun yanında, zulmünse, ne pahasına olursa olsun karşısında durulması gerektiğini yaşattı. Eleştirilmesi gereken, kim olursa olsun, eleştirdi. İhtiyatın bir silah olduğunu da hiç unutturmadı.

Hep kıskanılacak kadar şık oldu. Bunun farkında olduğunu da biliyorum. Çünkü O, bunu mesleğinin bir gereği saydı. Traşının yetersiz, ütüsünün eksik olduğunu hiç görmedik. Bizleri kendisine bağlayan bazı özelliklerinin irsi olduğu kanaati, bende, iki yıl önce vefat eden babasını tanıyınca oluştu. İyi öğretmen, başarılı öğretmen, sevilen öğretmen olmanın damıtılmış şifasını damla damla yazdırdı. Hiçbir mesleğin gücünün öğretmenlikle kıyas kabul etmeyeceği, O'nda bir fikr-i sabit. Sınıfta

olmayı hep hasretle andı. Bazen kendisini sınıfta sandı. Herhalde, “Osman Hoca yeniden sınıflara dön” deseler, “sakalını bile keser” sınıflara dönebilmek için.

Bir şeyi eksik bıraktı; hem de önemli bir şeyi: Yazmadı. Evet, bizim hakkımız olan bu şeyi, bizden sonrakilere, O’na ulaşma şansına sahip olamayanlara vermek zorunda.

Gelecek Cuma “Osman Hoca Sohbeti” var.

Ondan sonra, ondan sonraki Cuma da...

Binlerce öğretmen, geldi geçti o rahle-i tedrisattan.

Binlercesi daha geçecek.

Allah sağlıklı, huzurlu uzun ömürler versin Hocam.

Bu ülkenin Osman ÖZTÜRK’e ihtiyacı var.

Milli Eğitim’in, genç kuşakların, evet evet insanlığın ihtiyacı var size, Hocam.

*Eğitim-Bir-Sen İstanbul Şubeleri Bülteni,
Sayı:25, Nisan-Mayıs 2003*

NEFRETSİZ ADAM NURETTİN TOPÇU

Herhalde herkeste aynı hikâye; “Bir gün tesadüfen ‘Hareket’ dergisinin eski sayılarından biriyle karşılaştım. Sonra diğer sayılarını bulmaya çalıştım. Nihayetinde Nurettin Topçu’yla tanıştım.”

Evet benim hikayem de aynıydı. Bir Erzurum ilkbaharında -o yıllarda pek de rastlanmayan- caddeye serilmiş kitaplar gördüm. Bir özel kütüphanenin dağıtılmasıydı. Bugün düşünüyorum da, kim bilir sahibi için ne kadar acı olmuştur, kütüphanesindeki kitapları satmak zorunda kalmak.

İşte bu sergide rastladım, birçok kavramı, birçok ismi öğreten “FİKİR VE SANATTA HAREKET” dergisine. Öğrenci harçlığımın elverdiğince eski sayılarından aldım. Sonra diğer sayılarını aradım. Ciltlenmiş sayılarını buldum. Mesleğin önderiyle yani Ali Nihat Tarlan Hoca’nın ifadesiyle “Bir İslam dervişiyle” , “Nur’un kendisi olduğu için karanlıkların kendisinden kaçtığı”, “İsmi vasfı olan” , “Faziletin hisarından, rezaletle yayılım ateşe açan Topçu’yla” böylece tanıştım.

O bir felsefe öğretmeni idi, Erzurumlu ydu, Sorbon'da doktorasını veren ilk Türk'tü. Ancak asıl ilmini, terbiyesini Abdülaziz Bekkine'den aldığını kendisi dâhil kim söylemiyor ki.

Sahi dostlar biz ne zaman Ali Haydar Hoca'ları, Abdülaziz Bekkine'leri, Sabahattin Zaim'leri, Mahir İz'leri mesleğin önderi olarak tanıyıp onlardan feyz alacağız? Fransa O'na sadece neyi nerede arayacağını söylemişti. Bergson, Moris Brondel. Bulmuştu da. Müthiş bir Mehmet Akif hayranlığı. Tasavvuf. Ve Mevlana ve Yunus. Kayınpederi de olan Hüseyin Avni Ulaş. Reonzi Oğuz Arık. Dostları, sevdikleri...

1949'da başlamıştı Hareket'i İzmir'de çıkarmaya. 30 yaşındaydı. Galatasaray Lisesi'nden İzmir Lisesi'ne sürgün olmuştu. Sonra mı? Denizli'ye ve tekrar İstanbul'a. İstanbul Lisesi, Vefa Lisesi ve okuttuğu dersler karşılığı için ücret almadığıyla ilgili Mahir İz Hoca'ya verdiği meşhur cevabıyla bildiğimiz İmam Hatip Lisesi'nde verdiği dersler. Ve hayat hikâyesinde üniversiteden uzaklaştırılması.

Aman Allah'ım ben ne yapıyorum! Hayatının her anı dolu dolu geçmiş, bugün ismi herkes tarafından bilinen yüzlerce öğrenci yetiştirmiş Mektep İnsanı, bir bültenin bir köşesinde tanıtmaya cüretini gösteriyorum. Affola. İşte cesaret. Nasıl bir cesaret olduğunu sorarsanız kırılırım, hadi eksik kalmasın, onu da söyleyelim "Cahil cesur olur."

Nurettin Topçu'nun hiç çocuğu olmadı. Kitapları "Yarıncı Türkiye, İsyân Ahlakı, Taşralı, Bergson, Varolmak" onun hasenat defterini kapatmayan çocuklarından bazıları.

Öğrencileri sınıfta sert olduğunu, ancak O'nun her zaman kendilerinden taraf olduğunu bildikleri söylüyorlar.

Hayır, yazımızın konusu O'nun düşünceleri değil; hat-ta hayat hikayesi de değil. Sadece şunu bilelim: 1909'da doğdu.1977'te Rahmet-i Rahman'a kavuştu. "Anadoluculuk" mu? O bir tez konusu. Bu yazınının boyunu aşar.

Çemberlitaş Şehir Sokak 9 numaralı ev, her gün onlarca öğrenciyi ağırlıyordu. Hakezâ Hareket'in yazıhanesi.

Müthiş bir müzik zevki. Sanatkâr bir ruh. İzmir Lisesi'ne Nurettin Hoca gelmeden önce hiç felsefe okuyan çıkmamış, Hoca'dan sonra onlarca felsefe tercihi olmuş. "Eylemsiz Doçent" tanımını ilk kez onun için kullanılırken duydum. Korkaklar. Hikâyesi var, anlatmayacağım.

Birisi onun için "nefretsiz adam" demişti. Müthiş tanımlama. Ne güzel sıfat.

Şu nokta da eksik olmasın. O bir cemiyetçi o günün derneklerinde. O kurucu, O yönetici. Unutmadan söyleyeyim O iyi bir su tiryakisi. Ne menem bir özellik mi? Vallahi O'nu da Mustafa Kutlu'ya sorun. Ondaki tabiat sevgisinin herhalde yansımasıydı. Tabiat sevgisi, aslında sevgi adamı olmasının yansımalarından biri. Lâkin derinlikli bir felsefe şekline bürünmüş bir yansıma.

Giyim kuşam: Taniyanlar O'nu yıllarca aynı pardösüyle gördüler. O giysiler içinde kim O'na "eylemsiz doçent" derdi ki. Zorla giydirilen yeni elbise, zorla değiştirilen ayakkabılar.

Odasında Akif'in, onun karşısında da kayınpederi H. Avni Ulaş'ın fotoğrafı. Reşitpaşa Numune Mektebi'nde elinden kitabın düşmediğini sınıf arkadaşı söyler. Tevazu mümeyyiz vasfı. O kendine hizmet ettirmez, kendi hizmet ederdi. Bu da hocası Abdülaziz Bekkine Hoca'dan kendisine kalanlardandır.

İstanbul'dan İzmir'e, İzmir'den Denizli'ye sürgünü de bir yazısından ötürüdür. Sonra Haydarpaşa Lisesi ve Vefa Lisesi. Robert Kolej'deki tarih derslerine Behçet Kemal Çağlar'ın entrikalarıyla son verilmiştir. Sahi bu hayat hikayesini okuyunca insan şu soruyu sormadan edemiyor: Öğretmenlikte kademelendirme Nurettin Topçu'yu Başöğretmen yapar mıydı?

Düşünüyorum da kaç öğretmen O'nun kadar tanınır bilinir? Önemli olan da kalıcıdır. Nice "şöhretlendirilmiş" sima unutuldu gitti. Ama Nurettin Topçu hâlâ dergilerin özel sayısı olmaya devam ediyor. Ne mutlu.

Hep sağlıklı oldu. Hatta hastalık nedir bilmedi. Ama emekliliğe ancak 8 ay dayanabildi. 11 Temmuz 1977 gecesini saat yarımında, ebedi âleme, sevdiklerinin âlemine göçtü.

Rabbim mekânını cennet eyleye.

*Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Bülteni,
Aralık 2004-Ocak 2005*

İFADENİN MASUMİYETİ / ESKİ ŞİİRİMİZİN SUSKUN USTASI ORHAN OKAY

Orhan Okay'ı ne zaman tanıdım diye zihnimin derinliklerinde tarih ve sebep ararken benim, Orhan Okay'ı asıl tanımamın 2001 Mayıs'ında okuduğum "Silik fotoğraflar" isimli eseriyle olduğunu keşfettim. Evet, O, başkalarını tanıtırken ben O'nu tanıdım. O, Orhan Hoca'ydı. O, Nurettin Topçu'nun muallime çizdiği portreydi: "Mualim ruhları işleyen sanatkâr, öğreten, irşâd eden, yol gösteren, terbiye eden, emin, mürebbi, veli ve toplumda en fazla hür olan insandı." Ve O, biraz Nurettin Topçu'ydu, biraz Celalettin Ökten'di, biraz Hüseyin Avni Ulaş'tı ve biraz, Abdülaziz Bekkine'ydi.

O'nu nasıl tanıdığımı anlatmak kolaydı, asıl zor olan, O'nu nasıl anlatacağımdır: Çünkü, O, Orhan Okay'dır.

O'nu nasıl tanıtacağım ile ilgili düşüncelerle boğuşurken, Dergâh Yayınları'ndan çıkan "Orhan Okay'a Armağan" kitabının sunuş yazısı bana ışık oldu: "Telaşsız ve tevazu içinde bir dindarlık. Toplumla, muhiti ile didişmeyen, rahatsızlık duydukça içine kapanan bir mizaç. Ay sonunda maaşı tüketenler için başvurulan 'gizli yardım sandığı'. Bilgisini sunmaktan çekinen, sanki utanan bir

halet-i ruhiye. Orhan Hoca'ya sempatim Necip Fazıl'ı ondan okuduğumda başlamıştı. Üniversitede konumuz Necip Fazıl'dı. Dersimize gelen "deli, dolu, korkusuz" olduğunu söyleyen Profesör Hocamız, Necip Fazıl'ı kendisi anlatmak yerine, asistanını göndermişti sınıfa. Üstad gibi birisini anlatarak taraf olmak istemediğini gerekçe olarak sunmuştu, özel görüşmemizde. O zaman Orhan Hoca'nın farkını hissetmiştim.

Ansiklopedilerde Orhan Okay mı?...

1931'de üç kuşak önce Arapgir'den göçmüş polis bir babanın çocuğu olarak İstanbul'un Balat semtinde doğdu. Vefa Lisesi'ni bitirdi. Vefa Lisesi'nden hocası Nurettin Topçu'nun etkisiyle liseden sonra Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde 1 yıl okudu. Sonra iş kaygısıyla İ.Ü. Edebiyat Fakültesi ve Çapa Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği'ni bitirdi. Çeşitli okullarda edebiyat öğretmenliği yaptı. 1959'da Atatürk Üniversitesi'ne asistan olarak girdi. Erzurumluların kaçtığı Erzurum'da bir İstanbullu olarak; bir hoca, bir estetikçi, bir kültür adamı olarak Orhan Okay tam 36 yıl kaldı. 1994'te Erzurum'dan ayrılarak Sakarya Üniversitesi'ne gitti. 1996 yılında ise emekli oldu. Sahi öğretmen emekli olabilir mi? Hele de öğretmenliği bütün ruhuna sindirmiş Orhan Hoca emekli olabildi mi? Tabii ki hayır! Şu an yine bir üniversitede derslere girmekte, konferanslar vermekte, panellere katılmakta...

Hoca'nın hayat hikâyesi içerisinde yollarının kesiştiği o kadar çok insan var ki bu isimleri saymak bile yazımızın çerçevesini çoktan aşacaktır. Sadece yukarıda saydığım isimler bile O'nun vizyonunun genişliğini vermeye yetecektir. Yoksa bu listeyi aşağıdaki isimlerle başlayıp sayfalarca uzatmak mümkündür: İbrahim Kafesoğlu, Berna Moran, Haluk İpekten, Orhan Türkdoğan, Necip Fazıl, Peyami Safa, Rahmi Eray, Hilmi Ziya Ülken,

M. Halil Yınanç... Veya öğrencileri, Nazan Bekiroğlu, Necmettin Turinay diye başlayıp onlarca önemli ismi sıralamak. Herhalde bu onlarca isimlerden ziyade önemli olan, Hoca bu isimlerden ne aldı, ne verdi, işte bunun anahtarı da aşağıdaki paragraftır.

Orhan Hoca kendi mizacının tersi bir kimliği taşıyan ilk pozitivist Beşir Fuat'ı inceleyerek onu unutulmuş kuyusundan çıkarıp gün yüzüne sererken, daha sonra da kendi lisans ve doktora öğrencilerine onların mizaç ve meşreplerine zıt ya da çelişik konu ve kişilerle ilgili çalışmalar yaptırarak ufuklarının açılmasına zemin hazırlamaya çalışacaktır.

Lisede "failatün" lakaplı Orhan Hoca'nın daha sonra "hayat arkadaşı" olan liseden sınıf arkadaşı iki oğlunun annesi Mübecessel Okay Hanım, O'nu "sakin kişiliği ile hayatımın kolaylığı" diye tanıtır, uzun evliliklerinin özetinde.

Eserleri mi? Hayır, onların isimlerini yazmayacağım. Ders kitaplarıyla beraber 16 eseri bulunuyor. Bu yazı eğer amacına birazcık yaklaşırsa o eserlerin ismini bulmak sorun olmayacaktır, zannedersenem.

Hocalığı... Baştan beri yazdıklarımız aslında O'nun öğretmenliğinin çerçevesini çiziyor, bundan sonrası zait olacaktır, ancak Rıdvan Canım'ın O'nunla ilgili şu tesbitini kaydetmeden geçemeyeceğim: "Ele aldığı meselede tesadüflere asla yer vermeyen ciddi bir ilim adamı, tedbirli, temkinli, ama kararlı, sakın, sevecen, beyefendi, dürüst, eskiyi ve yeniye kitaplardan değil; yaşayarak öğrenmiş bir bilge kişi."

*Eğitim-Bir-Sen İstanbul 1 No'lu Şube Bülteni,
Nisan-Mayıs 2005*

SÖYLEŞİLER

DEĞİRMEN GİDİNCE ÇAKÇAK ARANMAZ

Soruşturma: Okullar Ne Zaman Sivilleşecek?

1- Resmi dogmalarla, andlarla, marşlarla adeta kışla eğitimi andıran sevimsiz, sevgisiz ve köhnemiş okul sisteminde acilen yapılması gereken değişiklikler neler olacaktır?

2- Liselerde zorunlu ders müfredatına dahil olan ve kışla mantığının somut tezahürlerinden birini oluşturan Milli Güvenlik Dersleri'nin şimdiye kadar ifa ettiği misyonla meydana getirdiği tahribatın telafisi için yapılması gereken değişiklikler nelerdir?

Bu sorgulamaya bir cevap bulabilmek için öncelikle “eğitimden kim ne bekliyor?” bunu tespit etmek gerekir. Vatandaşın eğitimden beklediği doğru bilgiye ulaşma yöntemine ve sağlıklı düşünme biçimine ulaşmaktır. Vatandaşın bu beklentisinin karşısında devletin eğitimden beklediği ise “laik Cumhuriyet’e uygun vatandaş tipi” oluşturmaktır. Bu iki beklenti birbiriyle çelişmekte, zıtlaşmakta peşi sıra dayatmayı ve despotizmi getirmek-

tedir. Sağlıklı düşünme ve doğru bilgiye ulaşmak sorgulamayı, derinleşmeyi, muhalefeti getirmektedir. Eğitim sistemi ise kendisine sistemin çizdiği amaç nedeniyle bunların karşısındadır. Sistem “kendi vatandaş tipini” oluşturabilmek için okulları, dersleri, müfredatı ve öğretmeni bu amaç doğrultusunda şekillendirmektedir.

Sorgulamanın 1. sorusunda da 2. sorusunda da sıralananlar sadece bu sistemin ritüelleridir.

Biz eğer sivilleşmenin karşıtı olarak sadece militarizmi görürsek uğraşacağımız unsurlar bu ritüeller olacaktır ki bu da sadece bir çatışma ortamının oluşmasına zemin hazırlamanın ötesine geçmeyecektir. Değirmen gittikten sonra çakçakları aramanın bir mantığı olmasa gerek.

Eğitimde sivilleşmeyi amaçlıyor isek öncelikle okullar, okul çeşitleri, hatta mimarileri, sınıf sistemleri, öğrenci sayıları, seçilen dersler, derslerin işlenme biçimi, derslere ayrılan süreler, öğrenme ve öğretme biçimleri, seçilen konular, konulara yaklaşım biçimi, kullanılan araçlar ve bu konuları öğreten öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlar, öğretmenlere dayatılan fiziksel biçim ve onlardan beklenen bunların hepsi gözlemlendiğinde sivilliğin marşların, antların ve sadece bir dersin kaldırılmasıyla sağlanamayacağını görmek hiç de zor olmayacaktır.

Sorgulamaya konu edilen ritüellerin özde fazla bir belirleyiciliğinin olmadığı açıktır. Bu ritüeller sadece sistemin sergi alanlarıdır, son rötuşlardır. Üstat Cemil MERİÇ “izimler idraklerimize giydirilmiş deli gömleklere. İtibarları menşe’lerinden gelir. Hepsi de Avrupalı” der. Bizim eğitim sistemimizin idraklerimize giydirdiği deli gömleğinin temelinde de Fransa vardır. İlk öğret-

men yetiştiren okullar Fransâda açılmış ve tek amaç güdülmüştür: Dinin etkisinden kurtulmuş laik öğretmen tipi oluşturmak. Türkiye’de öğretmen seçiminde, yetiştirilmesinde aynı kıstas uygulanmış ve yine Fransâda olduğu gibi bu kıstaslara uymayan öğretmenlere ilk kıyım da bütün öğretmen eksiğine rağmen Cumhuriyet’in ilk yıllarında yapılmıştır. Yine Cumhuriyet’in kuruluşuyla birlikte eğitimle ilgili çıkarılan bütün yasalarda gözlenen tek amaç vardır. Cumhuriyet tipi vatandaş yetiştirmek. Bunların en meşhuru Tevhid-i Tedrisat Kanunu’dur ki zamanına göre amaca en uygun işleri görmüştür. Vatandaş yetiştirmek için örgün eğitimden daha çokta yaygın eğitim kullanılmıştır. Hatta yaygın eğitim öylesine yaygınlaştırılmıştır ki bütün vatandaşları kapsayan ve bütün örgütlenmelerin – evet evet sivil örgütlenmelerin – yegane amacı haline gelmiştir.

Bunun için öğretmen, esnaf, sanatkar, çiftçi ve memur örgütlenmelerinin tarihine bir göz gezdirildiğinde gereken bilgilere ulaşmak mümkün olacaktır. Cumhuriyet döneminin ilk öğretmen derneğinin başkanı Millî Eğitim Bakanı, Fahri Başkanı ise M. Kemal Atatürk’tür.

Hatta sadece Halkevleri’ne küçük bir göz atmak konunun net bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Okulların mimarileri, çeşitleri, sivil eğitimin, halkın beklentilerinin uzağındadır. Bunun için herhangi bir okulun anasınınının dizaynına, programına, hatta tuvaletlerinin yapısına bakmak bu konuda bizlere yeterli materyali verecektir.

2547 sayılı YÖK kanununun 4. maddesindeki yüksek öğretimin amacı bir komedidir. Evrensel Üniversite kavramıyla ve hedefiyle asla hiçbir noktada en küçücük bir çakışma alanı bulamamaktadır. Ve YÖK Yasası’nın çok-

ça konuşulduğu ve tartışıldığı hiçbir platformda ve yasa çalışmalarında 12 Eylül artığı yasanın bu maddesine dokunmaya, düzeltmeye hiç kimse cesaret edememektir. Yüksek öğretimin amacı sadece bir ideolojinin öğrenilmesi ve sahiplenilmesi olarak belirlenmiş bir eğitim sisteminin mahiyetini kavramak zor olmasa gerek.

Sivilleşme nasıl sağlanır?

Öncelikle ülkenin aile şirketi haline gelmiş “aydın” kavramının sadece baskın gücüne sahip kişilerin tasallutundan, belirleyiciliğinden kurtulması, “akil kişilerin” tespitinin demokratik kurallar çerçevesinde belirlenmesi, ülkenin sahipliğinin zümrelerin elinden alınması gerekir. Dünyanın vardığı noktayla ülkenin kıyaslanmasının doğru ve sebeplerin-sonuçların değerlendirmesinin objektif kıstaslarla yapılması gerekir.

Eğitimin amacı sadece bir dayatmanın, bir dogmanın yaşatılmasının ötesine taşınmalıdır. Bilgi dogmalardan arındırılmalıdır. Bu konuda özellikle “sahibi devlet olmayan sivil toplum kuruluşlarına” düşen ödev eğitim sistemini okullarıyla, öğretmeniyle, dersiyle, müfredatıyla ele almak; üzerinde evrensel bilginin gereğine uygun çalışmalar yapmak, öneriler hazırlamak bu önerilerin sürekli dillendiricisi ve takipçisi olmaktadır.

Konuyu sadece yöneticilere havale etmek, “bizim çocuklar ne yapacak” beklentisinde olmak, başkalarına ihale etmek, fikri takipten uzak durmak konuyla ilgili uzmanlaşmaya gitmemek, sloganların peşine takılmak, ayrıntılara odaklanmak sadece tribünlere oynamak olacaktır ve hiçbir zaman sonuç vermeyecektir.

Cidden eğitimi dert edindiğimiz bilinciyle hareket edebilirsek sorunun üstesinden gelmek hiç de zor olmayacaktır.

Bugüne kadar eğitim de dahil birçok sorun olan alanda “cambaza bak” taktiği uygulanmıştır. Öncelikle sivil toplum kuruluşları kendi donanımlarını, kendi çalışma alanlarıyla ilgili birikimlerini sağlamlaştırmak zorundadırlar. Eğitim gününbirlik çalışmalarla düzeltilebilecek, yönlendirilebilecek bir alan değildir. Bugüne kadar ülkesi adına gerçekten dert sahibi olanlar donanım ve birikimden hep uzak oldular. Bu uzaklık köklü çözümler yerine palyatif tedbirlerin seslendiricisi durumuna düşürdü bu insanları. Artık bunu aşmanın zamanı geldi de geçiyor bile.

*Haksöz Dergisi,
Eylül 2004, Sayı 162*

İDEOLOJİK DEVLETLE HANGİ BİLİM?

Eğitim-Bir-Sen nasıl bir sendika?! Nasıl kuruldu, gagesi nedir?

Eğitim-Bir-Sen 1992 yılında şair, yazar, edebiyat öğretmeni Mehmet Akif İnan başkanlığında 14 eğitimci tarafından kuruldu. Ancak bu kuruluş çok da kolay olmadı. Camia olarak sendikacılığa yatkın bir kesimi oluşturmuyorduk. Bu nedenle 'olurdu'nun, 'olmazdı'nın tartışması aşağı-yukarı bir yıl sürüyor. Sonunda oluyor. Kuruluştan sonra örgütlenme aşaması da epey bir zaman alıyor.

Kuruluşundan bugüne binlerce gönüldaşın gayretiyle sonuç olarak bugün MEB'de Türkiye'nin en büyük sendikası haline geldi. Diğer yandan Memur-Sen konfederasyonuna bağlı diğer sendikaların da kuruluşuna öncülük ediyor ve Memur-Sen olarak da 400 bin üyeyle bugün ülkenin en büyük konfederasyonu olduk. Türkiye'nin sivil toplum bağlamında en yaygın örgütü Eğitim-Bir-Sen'dir. 81 il ve 876 ilçede örgütlenmiş bir yapı.

Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş amacı, öncelikle eğitim çalışanlarının ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini

korumaktır. Sendikacılık çok uzun yıllardır, bizde ve dünyanın birçok yerinde Marksizm'in bir sopası olarak kullanıldı. Sorunların çözümünü değil, sorunlardan devrim devşirmenin aracına dönüştürülerek, bir çözüm aracı olmaktan çıkarılıp, sorun üretici bir kurumsal yapı olarak değerlendirilmiştir. Bu da toplumun sendikalara bakışını olumsuzlaştırdığı gibi, sendikacılığın da bu anlam çerçevesinde tanınmasına neden olmuştur. Tabii burada bize sendikacılığı bu kör kuyudan çıkarma noktasında büyük ve farklı bir sorumlulukta düşmüştür. Sendikacılığı kendi mihverine oturtmak. Bunun için çetin bir mücadele verilmiştir. Kendi arkadaşlarımız bile, "bu solcuların işidir, bize uymaz" demişlerdir. Sendikacılığın fetvasını aramışlardır. Uzun süre sendikacılığı anlatmaya çalıştık bunda da belli bir oranda başarılı olduğumuza inanıyorum. Ama şunu da üzülerek belirtiyim ki camiamızın ekonomiyle ilgili entelektüelleri bile hala sendikacılığı bilmemekte, Türkiye'nin en büyük sendikasını ve konfederasyonunu hala tanımamaktadırlar.

Nasıl ki bir zamanlar şair olacaksanız, yazar olacaksanız, sanatçı olacaksanız hülasa önemli adam olacaksanız mutlaka solcu olmalısınız yargısını dayatıyordusalar, aynı durum sendikacılık için de geçerlidir. Rasim Özdenören olmanız, Mustafa Kutlu olmanız, Nuri Pakdil olmanız, hatta Sezai Karakoç, Hasan Aycın olmanız durumu değiştirmiyorsa, sendikacılıkta da durum aynı ve daha acıdır. En azından yukarıdaki isimlerin anlamını bizim dünyamız biliyordu. Sendikacılıkta bu güzelliği bile yaşayamadık. İşte mücadelemiz solcu olmayanların da sendikası olur ve solcu olmayanlardan da sendikacı olur. Bunu çalışanlar nezdinde kabul ettirdik. İnşallah akademisyen, yazar, çizer entelektüellerimiz de öğrenecekler.

Akademik sendikacılık yapıyoruz

“Amaçlarına ulaşabilmek için, seminer, konferans, panel, açkoturum, kurultay, kurs vb. eğitici ve kültürel faaliyetlerde bulunur.” deniyor tüzükte. 2009 yılında kültür adına yaptığınız faaliyetleri soracak olursak?

Bu tür etkinliklerimizi hem Genel Merkez olarak hem de il ve ilçe teşkilatlarımız olarak yürütmekteyiz. Hatta bu manada “akademik sendikacılık” yaptığımız bile söylenebilir. 2009 yılının en belirgin etkinliklerinden biri düzenlemiş olduğumuz ‘Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi’ydi. 22’si yabancı 80 bilim adamı tebliğ sundu. Yakında kongre tebliğlerini kitap olarak yayınlayacağız. Birçok ilde ilk ve orta dereceli okullar arası İstiklal Marşı’nı en güzel okuma yarışmaları yapıldı. Birkaç şubemiz «Şehide Mektup» yarışmaları yapmakta. İl ve ilçelerimizde sürekli konferanslar, paneller düzenlemekteyiz. Genel Merkez olarak belirlediğimiz kendi kültür dünyamızdan 60’ın üzerinde konferansçımız var, şubelerimiz onları çağırmakta ve çeşitli konularda konferanslar verdirmekteler. Panelistler noktasında bir sınırlamamız yoktur, konusuna göre sağdan soldan faydalı bulduğumuz birçok kişiyi panelist olarak çağırıyoruz. Grup Genç’e konserler verdirdik. Bir yıl içerisinde kültürel ve eğitime yönelik yapılan etkinlikleri sıraladığımızda kitaplık bir liste çıkar.

Sendikanızın hedefleri neler?

Tabii ki bütün eğitim çalışanlarını kapsayacak kadar büyümek. Şu an 150 binin üzerinde üyemiz var. Potansiyelimiz kısa vadede 300 bindir. Öncelikli hedef bu sayıya ulaşmak. Bununla beraber aidiyet duygusunu geliştirecek etkinlikleri yapmak. Tabii ki bu büyük bir güç. Bu gücü, kendi dünyamızın renklerinin hâkimiyetinde

bir aracı olarak değerlendirmek. Bu manada elimizdeki bütün fırsatları değerlendirmenin çabası içerisindeyiz. Mesela 2008 masa takvimimizde Hasan Aycın'ın çizgilerini kullandık Milli Eğitim ve üniversiteler olmak üzere 90 bin masa üzerinde o çizgiler bulundu. 2009'daki takvimimizde Sezai Karakoç'tan, Nuri Pakdil'e kendi semamızdan 12 yıldızın resimlerini masa takvimimizde kullandık ve 100 bin adet okullarda dağıttık. Bunlar herhalde hedefler noktasında bir ipucu verir. Bunun yanında eğitim çalışanlarının ve eğitimin sorunlarının giderilmesi öncelikli meselemiz.

Ülkemizdeki kültür-sanat etkinliklerini yeterli buluyor musunuz? İstanbul ve birkaç büyük şehir dışında bu etkinliklerin yok denecek kadar az olduğuna şahidiz. Bu durumun nedenini ne ile açıklarsınız?

Bu soruya ne yazık ki evet demek mümkün değil, öncelikle marifet iltifata tabidir. Tabii imkân meselesi de. Ancak çok da karamsar olmamak gerek. Anadolu'da, en ücra yerlerde kültür adına, kültürel birikim adına öyle manzaralarla karşılaşırız ki, büyük şehrin imkânlarının dağdağası içerisinde boğulduğuna inanıyor ve taşrada olmanın özlemini yaşıyorsunuz. Tabii bu manada kültürel-sanatsal etkinlikten ne anladığımız da çok önemli. Baley, operayı kültürel bir etkinlik olarak görürseniz durum değişir. Büyük şehirde de, taşrada da kültüre, sanata ulaşamamanın sebepleri birbirine benzemekte. Öncelikli olarak ihtiyaç olarak görmeme meselesi. Diğer ekonomik bedel. Bunları aştığınızda zaman sorunu devreye girmekte. Bunu da aştığınızda nitelikli ürün bulma durumu.

Sorunları ardı ardına sıralayan ve iş çözüm aşamasına geldiğinde topallayan bir toplum görüntüsü veriyoruz ne yazık ki. Bu serzenişte bulduktan sonra

soralım: Çözüm noktasında neler yapılmalı? “Belki şehre bir film gelir, bir güzel konferans olur, bir sempozyum...” deyip umudumuzu taze mi tutmalıyız? Ne yapmalıyız?

Aslında durum başta da söylediğim gibi o kadar da vahim değil. Taşra kavramını her ne kadar kullanmış olsam da bu ülkenin artık taşrası kalmamaya başladı. Öyle “şehre bir film gelir, bir güzel orman olur” durumları kalmadı. Evet, bu ülkede eksiklerine rağmen her şehirde artık bir üniversite var, her şehirde artık çok güzel sinema salonları, kültür merkezleri var. Artık baharda şiir şenliği düzenlenmeyen il kalmadı gibi. Bütün belediyeler festivaller düzenlemekte, bazen büyük şehirde ulaşılamayacak kişilere ulaşılmaktadır. Küçük dernekler, sinema günleri düzenlemektedir. “Yaşasın korsan” durumları yaşanmaktadır. Artık kültüre, sanata ulaşmanın yolu salonlardan da geçmemektedir, bunu da hesaba katmalıyız. Kültür Bakanlığından ISBN numarası alan yayın sayısı yıllık 30 binleri aşmıştır. İnternet bu manada yabana atılamayacak bir kapıdır. Hayır, ümitsiz olmak için bir gerekçe yok.

Televizyon kanallarında, birkaç kanal dışında, kültür-sanat ve edebiyat programı yok. Olsa da çok geç saatlerde yayına giriyorlar. Bu kapsamda bir eğitimci olarak neler yapılmalı dersiniz?

TV’ler ticari kuruluşlar. Kazancı neredense oraya gidecektir. Nitelikli sanat, kültür faaliyetlerinin kitlesel olması gerekmiyor. Popülerleştirilende bir şeyler çalınıyor. Yani siz İskender Pala’nın Divan edebiyatını taşıdığı yerde; ne kadar divan şiiri bulunur, düşünmek durumundasınız. Ya da Murat Bardakçı’nın, İlber Ortaylı’nın tarihi sergileme biçimi. Bilimin, sanatın, kültürün popüleriteye açılma sınırı bellidir. Siz saat 20.00’de Fuzuli gazelinin sanat değerini işlerseniz, izleyici sayınız o

kanalı yarına taşımaz. Beklentilerimiz kapitalist bir dünyada yaşadığımızı da unutturmamalı. Bir diğer nokta da zaten kendi özgünlüğünde değerini taşır ve kalıcılıştır. İhtiyacı olan zaten TV'ye ihtiyaç duymadan ona ulaşır. Bu noktada sorgulanacak olan her halde kitlesel iletişim araçlarından ziyade, kitlesel eğitim kurumları ve araçlarıdır.

Biz «okuma alışkanlığı»na karşı bir siteyiz, alışkanlıktan değil, okuma bilincinden yanayız. Okuma bilincini kazandırmak için neler yapılmalı?

İdeolojinin yegâne belirleyici olduğu ortamlarda, bilgi, kültür, sanat, edebiyat kendine yaşama alanı bulmakta hep zorlanır. Türkiye'de eğitim, sanat, siyaset, sermaye, edebiyat hep resmi ideolojinin vesayetinde yaşama alanı bulmuştur. Bunlardan beklenen faydanın elde edilebilmesi için özgün olmaları gerekir. Ancak bu özgünlük, özgürlük hiçbir zaman sağlanamamıştır. Özgünlük çabasında olanlar küçümsenip yok edilmeye çalışılmıştır. Bugün gerçekten değerli olanlar, kalıcı olanlar, durdukları yer neresi olursa olsun bu durumlarının bedelini çok ağır ödemişlerdir. Bu ideolojik baskı her zaman kitabı hedef almış, okullarda bunun karşıtı bir tavır geliştirilmiştir. Ve arkasından da timsah gözyaşı dökülmüştür. Son süreçte 100 temel eser gibi uygulamalarla bu aşılma-ya çalışılsa da bu uygulama temel istemekte, okumaya, okutmaya teşne isteklere ihtiyaç duymaktadır. Bu manada yine en büyük sorumluluk ailelerindir. Çocuklar her şeye rağmen en çok ebeveynlerinden etkilenmekte, alacakları güzel hasletleri ailelerinden almaktalar. Tabii bu manada kitle iletişim araçlarının özellikle TV'lerin katkısı unutulmamalı. Özenilen bir kahramanın elindeki kitap anında patlama yapıyor. Kitap bir ihtiyaca dönüştürülebilmeli ve ulaşılması da zor olmamalı. Bugün 300 sayfalık normal okuma kitaplarının ortalama değeri 20 TL'dir. Ve bu da cidden büyük bir bedeldir.

Sizin edebiyata ve sanata yakınlığınızla başka sendikacılardan ayrıldığınızı biliyoruz. Bu ilişkiniz ne bittir?

Öncelikle edebiyat öğretmeniyim ama Cahit Zarifoğlu okuru olduğumu söylesem biraz anlaşılır belki. Mesleğin bir katkısı var mı bilmem. Ancak çocukluğumdan beri iyi bir kitap, edebiyat dergisi takipçisiyim; gençliğimden beri de şiir okuruyum. Yandığım bir şey var, şiiri günü birlik takip ederim ama bugüne kadar bir mısra yazabilmiş değilim. Kitap dünyasını takip etmeye çalışıyorum. Diğer sanat dallarına ilgim olsa da takip edebilme imkânını pek bulamıyorum. Sinema, tiyatro yılda 2-3'ü geçmez. Ama yayın dünyasını takip ederim.

Mevcut eğitim ve öğretim sisteminin en önemli eksikleri neler? Eğitim-Bir-Sen neler yapıyor bu bağlamda?

En büyük eksik eğitime ideolojik yaklaşılması. Yüksek Öğretimin amacı bile bu ülkede, Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlı nesiller yetiştirmektedir. İyi bir mühendis yetiştirmeyi hedeflemeyip, mühendislik payesiyle iyi bir Atatürkçü yetiştirmeyi hedeflerseniz alacağınız sonuç bellidir. Bu sonucu da alabilmek için araçlar artık önem taşımıyor. Siz öğretmen eksikliğini, ya da nitelik kaymasını bir sorun olarak göremiyorsunuz. İyi bir edebiyat öğretmeni olmanız gerekmiyor, olmadığınızda da bu bir sorun oluşturmuyor. Siz Atatürkçü olduğunuzda ve iyi Atatürkçüler yetiştirdiğinizde zaten eğitimin amacını gerçekleştirmiş olursunuz. Eğitim-Bir-Sen'in yapmaya çalıştıkları, aslında bu ülkenin seferberlik duygusu içerisinde yapması gerektir.

Eğitimde olumlu gelişmeler var mı size? Sizi umutlandıran, heyecanlandıran adımlar atılıyor mu?

Son birkaç yıldır insanı ümitlendiren gelişmeler önleri kesilse de yapılmaya çalışılıyor. Uzun zamandır

dokunulamayan bir müfredat değişikliği yaşıyor. Yine “davranışçı eğitim” modelinden “yapılandırmacı eğitim” modeline geçiliyor. Bu mana da Hüseyin Çelik dönemi Cumhuriyet Dönemi eğitim sisteminde bir dönüştürme olarak ileriki yıllarda ortaya çıkacaktır. İnsanlar genelde, günü birlik ve sloganik olarak olaylara yaklaşımlarından Hüseyin Çelik döneminin reformcu yapısı daha fark edilebilmiş değildir ve Hüseyin Çelik’in bakanlıktan alınması bence bir kayıptır. Hatta son dönem yapılan okul binalarının fiziki yapıları bile bir tercihi, bir estetik anlayışı yansıtmaktadır. Yeni bakan bu süreci takip ettirebilir mi ondan endişeliyim.

50 yıl sonra Türkiye, eğitim ve kültür açısından bakacak olursak nerede olacak dersiniz?

Türkiye kabuk değiştiriyor, bunu görüyoruz. Ancak globalleşen dünyada Türkiye’deki gelişmeleri, dünyadan bağımsız düşünmek ne kadar mümkündür tartışılabilir. Bugüne kadar 300 yıldır ülkemiz aksiyoner bir yapının sahibi olamadı, tamamen reaksiyoner bir politika izlendi. Ekonomik, sosyal, siyasal bütün gelişmeler batıya endeksli olarak vücut buldu. Burası da özellikle bizi sanat, edebiyat, kültür alanında hep taklide götürdü. Gelenek, geçmiş hep sövgü alanına itildi. Bunun mücadelesini verenler hiçbir platformda makbul sayılmadı. İmkân bulamadı. Ama her şeye rağmen bu ülke değişiyor, güzel verimler de artık hayat bulmaya başladı. Az şey midir, Ertuğrul Özkök, kendi inandırıcılığı için; Ali Şeriatî’yi referans gösteriyor, Mustafa İslamoğlu’nu şahit tutuyor, Ali Bulaç’ı izlenimleri için editör ilan ediyor.

SBS, ÖSS, KPSS... 11 yaşında başlayan sınav stresi 25’li yaşlara kadar sürüyor. Her yıl değişen sınav sistemi de cabası. Çocuklarının ruh sağlığını yitireceklerinden korkar oldu veliler. Sistem ne zaman oturacak?

Bu söylediklerimiz sonuçtur. Bizim ülkemizde kaç meslek çeşidi vardır. Batı'da yani gelişmiş ülkelerde bu sayı nedir. Buna baktığınızda bu gibi uygulamaların sınavlara yönelik değişikliklerle ortadan kalkmadığını görürsünüz. Ayrıca ortadan kalkan meslekler. İster istemez işvereni tekleştirmektedir: Devlet. Ayrıca meslekler arası gelir uçurumu sizi bu sarmalın içerisine çekmektedir. Diplomalar ekmeek kapısına dönüştürülmüştür ve her bir diplomanın kazandıracığı bellidir. Gelir dağılımında bir düzenleme yapılmayınca, istihdam alanları genişletilmeyince bu sınavları kaldırırsanız ne çare. Diğer taraftan biz sanatı, edebiyatı, kültürü bir fantezi unsuru olarak görmekteyiz, bu alanları fantezinin ötesinde bir ufuk olarak değerlendirdiğimizde önümüz daha bir açılacak; belki KPSS'nin a şikkının doğruluğu ya da ÖSS'nin katsayı zulmü anlamını yitirebilecek.

Eyyüp Akyüz
02 Ocak 2010
www.dunyabizim.com

KİTABIN VEFALI DOSTU EROL BATTAL İLE KİTAP OKUMA ÜZERİNE

Biz, sizin çok okuyan biri olduğunuzu biliyoruz. Bu okuma serüveniniz ne zaman başladı?

Elektriğin, buna bağlı olarak TV'nin, bilgisayarın olmadığı bir dönem... Çocukluğumuzda köyümüzde kahvehane yoktu. Köy odaları vardı. Bu odalar, bir tür okuma salonlarıydı. Her odada 15-20 kişi oturur ve bu odalarda bir kişi tarafından özellikle İslam tarihinden kahramanlık hikâyelerini anlatan kitaplar okunurdu. Siret-i Nebi, Battal Gazi vs. Bu okuma odalarının dışında rahmetli babam evde de uzun kış gecelerinde yatsıdan sonra bu tür kitapları okur, ayrıca şerh ederdi. Köydeki bu yoğun okuma benim de okumaya ve kitaba karşı merakımı artırmıştı.

Bu sırada orta kulu Bayburt ta okumaya başlamıştım. Bayburt'ta lisede okuyan köyümüzden Halil diye bir ağabey vardı onu köylüler iyi okuyor diye methediyorlardı. Ondan şehrin halk kütüphanesinin yerini öğrenmiştim. Her gün okuldan sonra, kütüphaneye gidiyor, günlük ödevlerimi yapıyor, ödevim bittikten sonra da masal, hikâye, destan, artık ne bulursam onları alıp kü-

tüphaneye kapanana kadar okuyordum. Hatta bu kitaplardan bazılarını büyük defterlere yazmaya başlamıştım. Çünkü o günlere kadar, kitapçının varlığından, kitabın satıldığından haberim yoktu.

Bir gün, kitapçıların varlığını keşfettim. Artık biriktirebildiğim her parayla kitap alıyordum ilk aldığım kitap “Türk Destanları” isimli kitaptı. Bir solukta okuyuverdim. Bu durum böyle devam etti. Ortaokul birinci sınıftan sonra, okula Erzurum’da devam ettim. Orası benim için bir kitap cennetiydi. Ucuz kitap da bulabiliyordum. Ortaokul biterken 150 kitabım vardı.

Çocukken okuduğunuz kitaplar arasında sizi en çok etkileyen kitap hangisi olmuştur?

Yine halk kütüphanesinde okuduğum “Kur’ an-ı Kerim’den Dini Hikâyeler” isimli kitap...

Bu kitabı alabilmek için çok sıkıntı çekmiş, ikinci el olarak bir arkadaşımın almıştı. Bu kitabı benimle beraber köyde okumayan kalmamıştı.

“Bir kitap okudum hayatım değişti...” diyor Orhan Pamuk, bir romanında. Bir kitap, bir hayat değiştirir mi?

Orhan Pamuk’un bu cümlesinden sonra örnek verdiği kitapların hiçbiri hayat değiştirecek kitaplar değil. Hatta örnek kitapların Orhan Pamuk tarafından okunduğu noktasında şüphelerim var. “Batılılaşma İhaneti” güzel bir kitaptır. Ancak okuyanın hayatını değiştirmek gibi bir misyon üstlendiğini sanmıyorum. Belki, yeni düşüncelere/bilgilere kapı açabilir. Kitaplar, var olan düşüncelerin ifadesinde belki kolaylık sağlar.

Günümüzde ideolojik yapıların ve bu yapıların entelektüel sözcülerinin yeterince okunduğunu düşünüyor musunuz?

Maalesef bu konuda olumlu bir düşünceye sahip değilim. İsmet Özel' in dediği gibi, "İnsanlar hangi dünyaya kulak kesilmişse öbürüne sağır / o ferah ve delişmen gözükürken birçok alında / betondan tanrılara kulluğun zırhı vardır."

Eğer bu soruya olumlu cevap verebilmiş olsaydık, bugün yaşanan birçok kör dövüşünü görmemiş olurduk. İdeolojik grupların entelektüel temsilcilerine okuma ve düşünme noktasında olumsuz düşünceler taşımak, ister istemez bu kesimlerin siyasetlerini de etkilemekte, okuma körlüğüne sürüklemektedir. Tabii bu konuları hiçbir zaman genelleştirmek gerekmez. Mutlak, her kesimin hakkıyla okuyanı, objektif düşüneni, sağlıklı değerlendirmelerde bulunanı vardır ve bunlar topluma nefes aldırmakta, toplumu rahatlatmaktadır.

Toplumun okumasını, düşünmesini istemek bir ideolojik tavır sonucu mudur? Kitapların yasaklanmasını aynı çerçevede düşünebilir miyiz?

Düşünceye, onun uzantısı olarak okumaya tavır almak mutlaka sonuçları hesap edilmiş bir davranış biçimidir. Ancak, şunu görmek lazım ki, daha önceki sorulara verdiğimiz cevaplarda da ifade ettiğimiz gibi sonuçsuz bir çabadır, yasağcı olmak.

Kitaplar yasaklanabilir mi? Kitapları yasaklayanlar bekledikleri sonucu alabilirler mi?

Hiçbir kitap yasağı sonuç vermemiş, hatta bu yasaklar, yasaklanan kitabın ve yazarının daha popüler olmasını sağlamıştır.

Ne tür kitapları, nasıl okumalıyız? Bir yazarın bütün eserlerini okuyup diğer yazara geçmek ve sırasıyla diğerlerini okumak, belki insan ömrünün yetmeyeceği

bir şey. Yine de yettiği kadarıyla bu tarz bir okuma ne kadar sağlıklıdır?

Bir yazarın bütün eserlerini okumak, mümkün olmadığı gibi gerekli de değildir. Bazen, tuttuğumuz 3-5 yazar vardır. Onların eserlerini özel bir zevk olarak okuyabiliriz. Kendi adıma 6-7 tane yazar sayabilirim.

Günümüzde insanların daha az okuduğunu söyleyebilir miyiz? Kitap okumayı bir eylem haline getiremememizin sebepleri sizce nelerdir? Kitap okumanın popüler kitaplar üzerinden yürütülmesini nitelikli bir okuma olarak değerlendiriyor musunuz?

Aslında bugün dünden daha az okunuyor demek çok da mümkün değil. Okumanın azlığı üzerine her dönemde yakınmalar vardı. Belki de bu işin doğası bu. Her dönemde hayal ettiğimiz kitap okumayı engelleyen unsurlar farklı farklı ortaya çıkmaktadır. Bugün bilgisayar, TV'yi bir engelleyici olarak görürken dün de kitaba ulaşmamak bir engelleyiciydi.

Kitap okumak bir boş zaman meşguliyeti olarak görülmemekte, bu nedenle de okumak bilinçli bir eylem olmaktan uzak kalmaktadır.

Aslında kitap okumak; ister popüler kitaplar üzerinden yürütülsün, ister boş zaman değerlendirilmesi üzerinden, yine de okurunu yenilemekte, yeni ve mutlaka okunmalı denen kitaplara ulaştırmaktadır. Hele, yeni ve genç okurlar için kitaplar üzerinde hiçbir ayrıma gidilmemeli. Bugünün birçok nitelikli okuru okuma serüvenine, Teksas, Tommiks, Yüzbaşı Volkan çizgi romanlarıyla başlamıştır.

Son zamanlarda özellikle öğrencileri okumaya teşvik edici çabalar görünüyor. Bu çabalardan sonuç alınabilir mi?

Her çaba, mutlaka bir sonucun doğurucusudur. Yeter ki çabalar samimi olsun. Sadece bir iş yapıyormuş gibi yürütülen çabalar zaten uzun ömürlü de olmuyor. Kitap okuma, okumayı özendirme topyekûn bir faaliyet olmalıdır. “Okul aile birliği” kavramı burada tamamen hayata geçirilmelidir. Evlerimizde mutlaka kitap rafları bulunmalı ve burası hane sahipleri tarafından güncellenmeli. Bu güncellenmenin de özellikle evdeki çocuklar için yapıldığı çocuklarımıza gösterilmelidir.

Son zamanlarda okullarda Osmanlıcanın Arapçanın okutulması konusu tartışılmaktadır. Bu konudaki düşünceleriniz nedir?

Bizde okumanın bu kadar kısır kalmasının biraz da temelini bu konu oluşturmaktadır. Çocukların kelime hazineleri yirmi yıl önce, on beş yıl önce yazılmış kitapları anlamaya yetmemekte ve sürekli kitaplar üzerinde sadeleştirilmeye gidilmektedir bu da kitapların üslubunu bozmakta yazarla okur arasına bir perde gibi girmektedir. Okullarda dilimizi tanıtıcı çabalar bu sorunu ortadan kaldırır, diye düşünmekteyim.

Erol Battal kimdir? Öğretmen olarak mı yoksa sendikacı olarak mı anılmak isterdiniz?

Erol Battal,1964 Bayburt doğumlu, edebiyat öğretmeni. Uzun yıllar öğretmen sendikacılığı yaptım. Şimdi öğretmenlikten de sendikacılıktan da ayrıldım. İki de hayatıma anlam katan uğraşlardı. İkisini de çok zevk alarak yaptım. Tek biriyle değil, ikisiyle birden anılmak isterim: Öğretmen Sendikacı Erol Battal.

*Abdurrahman Topuz, Tahsin Yıldırım,
İstanbul Eğitim ve Kültür Dergisi, Nisan 2012*

*“İkisi de hayatıma anlam katan uğraşlardı.
İkisini de çok zevk alarak yaptım.
Tek biriyle değil, ikisiyle birden anılmak isterim:
Öğretmen Sendikacı Erol Battal.”*

Erol Battal

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL MERKEZİ
Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No: 5 Balgat/ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28
www.egitimbirsen.org.tr
e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr